ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
`
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ.
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު
ފިހުރިސްތު
ބާބު 1 އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް 1
ބާބު 2 ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުންގެ މާލީ ޒިންމާއާއި، ބާރާއި، މަސްއޫލިއްޔަތު 6
ބާބު 3 ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުން 14
ބާބު 4 ބަޖެޓު ދޫކުރުމާއި، ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދިނުން 19
ބާބު 5 ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި، ފައިސާ ހޯދުމާއި، ފައިސާ ބަލައިގަތުމާއި، ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން 26
ބާބު 6 ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދު ކުރުމާއި، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުން 53
ބާބު 7 މުސާރައާއި، އުޖޫރައާއި، ޢިނާޔަތާއި، މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު 80
ބާބު 8 ދަތުރު ޚަރަދާއި، ޖަލްސާތަކާއި ބައްދަލުވުންތަކަށް ކުރާ ޚަރަދު 92
ބާބު 9 ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީން ޚަރަދުކުރުމާއި، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުން 102
ބާބު 10 ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމު 104
ބާބު 11 ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މައްސަލަ ބެލުމާއި ފިޔަވަޅުއެޅުން 176
ބާބު 12 ދައުލަތުގެ މުދާ 188
ބާބު 13 ޕަބްލިކް ފަންޑްތައް ބެލެހެއްޓުން 216
ބާބު 14 ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމާއި، ލޯނަށް ފައިސާ ދޫކުރުމާއި، ގެރެންޓީދިނުން 231
ބާބު 15 އަހަރީ މާލީ ހިސާބުތަކާއި ، އަހަރީ ރިޕޯޓާއި، އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަ ރޑްސް 244
ބާބު 16 ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް 251
ބާބު 17 ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބެލެހެއްޓުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ހިސާބުތައް ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމުގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދާ
ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ބެލުމާއި، ފިޔަވަޅު އެޅުން 257
ބާބު 18 ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ އިޤްތިޞާދީ އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން އަދި އިޖުތިމާޢީ
ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން ހިންގޭ މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް ގެންދިއުން 263
ބާބު 19 އެހެނިހެން 269
i

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ii

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު
ބާބު 1
އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް
ތަޢާރުފާއި ނަން 1.01 (ހ) މި ގަވާއިދަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
ޤާނޫނު(ގެ 49 ވަނަ މާއްދާއިން ބާރު ލިބިގެން އެކުލަވައިލައި ފައިވާ
ގަވާއިދެކެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދަށް ކިޔާނީ، "ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު" އެވެ.
ގަވާއިދުގެ އިޚްތިޞާޞް 1.02 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ޤާނޫނަކުން އުފުލަންޖެހޭ
އެއްވެސް ޒިންމާއަކުން ބަރީއައެއް ނުވެވޭނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގޭ ދައުލަތުގެ ހުރިހާ
އޮފީސްތަކެއްގެ މާލީ އުސޫލުތަކާއި އެ ކަންކަމާ ގުޅޭ އެހެނިހެން
އުސޫލުތައް ހިންގަންވާނީ، އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ވަކިގޮތަކަށް
ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ، މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާ ގުޅޭ ހުރިހާ ކަމެއް ހިންގައި ބަލަހައްޓަންވާނީ،
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި، މި ގަވާއިދާއި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން
އާންމުކުރާ އުސޫލުތަކާއި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ނެރޭ،
މާލިއްޔަތާ ގުޅޭ ސަރކިއުލަރތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ރ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ނެރޭ އުސޫލުތަކާއި، މާލިއްޔަތާ ގުޅޭ
ސަރކިއުލަރތައް، އާންމުކޮށް ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.
ގަވާއިދަށް ނުވަތަ ގަވާއިދުން 1.03 (ހ) މި ގަވާއިދަށް ނުވަތަ ގަވާއިދުން ބަޔަކަށް ޢަމަލުކުރަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް
ބަޔަކަށް ޢަމަލުކުރަން ނުޖެހޭ ހާލަތު
މިނިސްޓަރަށް ނިންމޭނީ، ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް
މެދުވެރިވެގެންނެވެ.
(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 253 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު؛
1

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2012)ޢާންމު ޞިއްޙަތު
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން އިޢުލާނުކުރާ ކުއްލި
ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު؛
(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 28/2015)ކާރިސާއާބެހޭ ކަންކަން
ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނު(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކާރިސާގެ ހާލަތު.
(ށ) މި ގަވާއިދަށް ނުވަތަ ގަވާއިދުން ބަޔަކަށް ޢަމަލުކުރަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް
މިނިސްޓަރަށް ނިންމާ ހާލަތުގައި، ގަވާއިދަށް ޢަމަލުނުކުރަން ނިންމި
ނިންމުމަށް ވާޞިލުވީ ކޮންކޮން ކަންތައްތަކަކާ ގުޅިގެންކަމާއި،
އެ ހާލަތުގައި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުމުން ދަތިކޮށް ކުރިމަތިވަނީ ކޮންކޮން
ކަންތައްތަކެއްކަން ތަފުސީލުކޮށް އެނގޭގޮތަށް ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، އަދި
މި ގަވާއިދުން ޢަމަލުނުކުރާނެ ބައިތަކާއި، ޢަމަލު ނުކުރާނެ މުއްދަތާއި،
އެ މުއްދަތުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ތަފުސީލު އެނގޭނެ ގޮތަށް
މިނިސްޓަރުގެ ޤަރާރަކުން އާންމުކޮށް އިޢުލާނު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި ގަވާއިދަށް ނުވަތަ ގަވާއިދުން ބަޔަކަށް ޢަމަލުކުރަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް
މިނިސްޓަރު ނިންމާ ހާލަތުގައި، ގަވާއިދަށް ނުވަތަ ގަވާއިދުން ބަޔަކަށް
ޢަމަލުނުކުރަން މިނިސްޓަރު ނިންމައިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކުރާ
ޚަރަދުތަކުގެ ތަފުސީލު، އެ އިދާރާއަކުން، މަދުވެގެން ހަފުތާއަކު 1
(އެކެއް) ފަހަރު އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި ކުރާ ޚަރަދުތަކުގެ
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓެއް، މިނިސްޓްރީން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި ގަވާއިދަށް ނުވަތަ ގަވާއިދުން ބަޔަކަށް ޢަމަލުކުރަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް
މިނިސްޓަރު ނިންމާ ހާލަތުގައި ކުރާ ޚަރަދުތައް، އެ އިދާރާއެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ، ޚާއްޞަ އިސްކަމެއްދީގެން ބަލަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ހަނގުރާމައެއްގެ ހާލަތު ޤައުމަށް މެދުވެރިވެގެން، ނުވަތަ
ޤައުމީ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވެދާނެ ފަދަ ކަމެއް ކުރިމަތިވެގެން، ނުވަތަ
ބޭރުގެ ޙަމަލައެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ ބިރު ހީވެގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ
ހާލަތު ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ، މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދަޔާއެކު، ނުވަތަ އެ ވުޒާރާ
2

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހިންގުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ ހުއްދަޔާއެކު ،
ޗްފީ އޮފް ޑިފެންސް ފޯސް އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން، ދައުލަތުގެ ފައިސާ
ޚަރަދުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރާއި)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަ ތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އެ ފަހަރަކު ބޭނުންވާ
މިންވަރަކަށް މިނިސްޓަރު ނުވަތަ އެ ވުޒާރާ ހިންގުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ
މީހަކު އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން، ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވިދާނެއެވެ.
މާލީ ރިކޯޑުތަކުގައި ތަރުތީބު 1.04 (ހ(ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ފޮތްތަކާއި ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމުގައި ގެންގުޅޭ
ނަންބަރު ޖެހުމާއި، ބޭނުންކުރުން
ރަސީދުތަކާއި ހުރިހާ ފޯމުތަކެއްގައި ސީރިއަލް ނަންބަރު ޖަހައިފައި
ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގައި ނަމޫނާ ދީފައިވާ ފައިސާއާބެހޭ ބިލެއް، ނުވަތަ ރަސީދެއް،
ނުވަތަ ފޯމެއް، ނުވަތަ އެހެން ޑޮކިއުމަންޓެއްގެ ޑިޒައިނަކަށް
ބަދަލެއްގެނެސްގެން އަލުން ޗާޕުކުރަންވާނީ، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް
ހުށަހަޅައި، އެ ފަރާތުން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގައި، ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާބެހޭ ލިޔެކިޔުމެއް
މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ގޮތަކަށް އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއިން
ބަލަހައްޓާނަމަ، އެކަން ބަލަހައްޓަންވާނީ، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް
ހުށަހަޅައި، އެ ފަރާތުން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
ހިސާބުތަކަށް ބަދަލުގެނައުން 1.05 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި
ހިސާބު އަދަދުތަކުގައި ޖެހިފައި ހުންނަ ކުށްތައް އިޞްލާޙު ކުރަންވާނީ،
ޖަރނަލް ވައުޗަރެއް ހަދައިގެންނެވެ. ޖަރނަލް ވައުޗަރުގެ
ނަމޫނާ، 17BC/MGމި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި
ވާނެއެވެ. ޖަރނަލް ވައުޗަރު ހަދަންޖެހޭ އާންމު ހާލަތްތައް ތިރީގައި
މިވަނީއެވެ.
(1) ހިސާބު އަދަދުތަކުގައި ޖެހިފައި ހުންނަ ކުށްތައް
އިޞްލާޙުކުރުމަށް؛
3

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުގައިވާ އެންޓްރީތައް ރަނގަޅު
އެކައުންޓަށް ބަދަލުކުރުމަށް؛
(3) ޑިޕޮޒިޓްކުރާ ފައިސާ ރެވެނިއު ކޯޑަށް ބަދަލުކުރުމަށް؛
(4) އެއް ފަންޑުން އަނެއް ފަންޑަށް ފައިސާ ބަދަލުކުރުމަށް؛
(5) ދައުލަތުގެ އެއް އޮފީހަކުން އަނެއް އޮފީހަކަށް ފޯރުކޮށްދޭ
ޚިދުމަތުގެ އަގު އަދާކުރުމަށް؛
(6) އާމްދަނީގެ އައިޓަމެއްގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އެއް އޮފީހަކުން
އަނެއް އޮފީހަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި، ނުވަތަ ޗާޖަސް ނުވަތަ
ފީ ބަދަލުކުރުމަށް .
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ހިސާބުތައް ލިޔަމުންދާއިރު ޖެހޭ ކުށްތައް ނުވަތަ
ހިސާބުތައް ނިންމުމުގެ ކުރިން ފެންނަ ކުށްތައް ޖަރނަލް ވައުޗަރަކާ
ނުލައި އިޞްލާޙުކުރަމުން ގެންދެވިދާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މާލީ އަހަރެއްގެ ހިސާބުތައް ނިންމުމުގައި
އެކައުންޓުތަކަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތައް ނުވަތަ އިޞްލާޙުތައް ގެންނަންވާނީ،
ޖަރނަލް ވައުޗަރަކުންނެވެ. އަދި ޖަރނަލް ވައުޗަރުތައް ބެލެންސް
ކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ޖަރނަލް ވައުޗަރ ސިސްޓަމް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ގައިޑްލައިނެއް،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ވައުޗަރު
ފުރިހަމަކުރުމާއި، ޗެކުކުރުމާއި ، ހުއްދަދިނުމާއި، ޕޯސްޓްކުރުން ހިމެނެއެވެ.
މެނުއަލް ރިކޯޑުތައް 1.06 (ހ) ހިސާބުތަކާބެހޭ ފޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ބައިންޑްކުރެވޭ ފޮތްތައް ހުންނަންވާނީ،
ބައިންޑްކޮށްފައެވެ. ވަކިވަކި ގަ ނޑާއި ލެޖަރޝީޓާއި ކާޑުފަދަ ތަކެތި
ބޭނުންކުރެވޭނީ، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
މިފަދަ ފޮތްތަކާއި ޝީޓު ނުވަތަ ކާޑުފަދަ ތަކެތި ބޭނުންކުރުމުގެ ކުރިން
ތަރުތީބު ނަންބަރު ޖަހައިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ހިސާބުތަކާބެހޭ ފޮތްތަކުގައި ސަފުހާ ނަންބަރު ޖަހައިފައިވާ އެއްވެސް
ގަ ނޑެއް، އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ފޮތުން ވަކިކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އެފަދަ
ފޮތްތަކުގައި ބޭނުންނުކޮށް ހުންނަ ސަފުހާތައް ހަލާކުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ
4

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހަޑިވެއްޖެނަމަ، އެ ސަފުހާތަކުގައި "ކެންސަލް ކުރެވިފައި" މިހެން ލިޔެ،
ކަތިހުރަހަށް ދެރޮނގު ދަމަންވާނެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް ކެންސަލްކުރި
ސަފުހާތައް ވެސް ފޮތުގައި ބަހައްޓައިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ހިސާބާބެހޭ ފޮތްތަކާއި ހިސާބު ބަލަހައްޓާ ފޯމުތަކާއި މިފަދަ އެހެނިހެން
ލިޔެކިޔުންތަކުގައި ކުރެވޭ އެންޓްރީތައް ލިޔެފައި ހުންނަންވާނީ، ދެލި
ނުފޭދޭ ގަލަމަކުން، ކަޅުކުލައިގެ ދެލިން ނުވަތަ ނޫކުލައިގެ ދެލިންނެވެ.
އަދި ޓައިޕްކޮށްފައި ހުންނަންވާނީ، ކަޅުކުލައިގެ ދެލިން ނުވަތަ ނޫކުލައިގެ
ދެލިންނެވެ. ނަމަވެސް ކްރެޑިޓް އައިޓަމްތައް ފާހަގަކުރުމަށް ރަތްދެލި
ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ. ފެހިކުލައިގެ ދެލި ޚާއްޞަކޮށްފައިވަނީ،
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދާ އޮޑިޓަރުންނަށް އެކަންޏެވެ.
(ރ) ނުބައިކޮށް ލިޔެވިފައި ހުންނަ އެންޓްރީތައް ރީތިކޮށް ކަ ނޑައި، ރަނގަޅު
އެންޓްރީ އޭގެމަތީގައި ސާފުކޮށް އެނގޭނޭހެން ލިޔެ، މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާ ނުވަތަ އޭނާ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަކުން ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އެއްވެސް
ހާލެއްގައި އެންޓްރީއެއް ފޮހެ، އަކުރު ފަވައި، ޓިޕެކްސް ނުވަތަ އެފަދަ
އެހެން އެއްޗެއް ޖަހައި ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ބ) ހިސާބު ބަލަހައްޓާ ފޮތްތަކާއި ހިސާބާބެހޭ ލިޔެކިޔުންތަކުގައި،
އޮޑިޓްކުރުމަށްފަހު އޮޑިޓަރުން ލިޔެފައި ހުންނަ އޮޑިޓް އެންޓްރީތައް، އެ
އޮޑިޓެއް ކުރި ފަރާތަކުން ނޫން ފަރާތަކަށް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ޅ) މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓާ ފޮތުގެ މާނައިގައި، ލެޖަރ،
ޖަރނަލް، ކޭޝްބުކް، ޚުލާޞާ އަދި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ފުރިހަމަ
ރިކޯޑު ގަވާއިދުން ބެލެހެއްޓުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާނެކަމަށް
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް އަންގާ ރިކޯޑުތައް ހިމެނެއެވެ.
އިލެކްޓްރޯނިކް ރިކޯޑުތައް 1.07 (ހ) ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން
ގޮތަކަށް ބަޔާން ނުކުރާހައި ހިނދަކު، އަތުން ލިޔެގެން ރިކޯޑުތައް
ބެލެހެއްޓުމުގެ ބަދަލުގައި އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތް ބޭނުންކޮށްގެން
ހިސާބުތައް ލިޔެ ރައްކައުކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި ފޯރުކޮށްދިނުން ނުވަތަ
ޕްރިންޓްކޮށްގެން ރިކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުން ބެލެވޭނީ، ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުރެވޭ ކަމެއް ކަމުގައެވެ.
5

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބު ބަލަހައްޓަންވާނީ،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއިން 1.08 ލިޔުމަކުން ސޮއިކޮށްގެން ހުއްދަދިނުމުގެ ބަދަލުގައި، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް
ހުއްދަދިނުން
ހުއްދަކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން
ހުއްދަދެވިދާނެއެވެ.
ގަވާއިދުގެ ނަމޫނާ ލިޔުންތައް 1.09 މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދީފައިވާ ނަމޫނާ ލިޔުންތައް، މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކުރެވޭނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދުގައި 1.10 މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާބެހޭ
ނުހިމެނޭ ކަމެއް މެދުވެރިވުން
ކަންތައްތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމުގައި، މި ގަވާއިދުގައި ނުހިމެނޭ ކަމެއް ކުރަން
ޖެހިއްޖެނަމަ، އެ ކަމެއް ކުރަންޖެހޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އެ ކަމެއްގެ ތަފުސީލާއި،
އެ ކަމެއް ޙަ އްލުކުރަން ފެންނަ ގޮތެއް ބަޔާންކޮށް މިނިސްޓަރަށް ލިޔުމަކުން
ހުށަހަޅައި، މި ގަވާއިދާއި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތެއްގެ
މަތީން، މިނިސްޓަރު ހުއްދަދޭ ގޮތަކަށް އެ ކަމެއް ކުރާނީއެވެ.
ބާބު 2
ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި ، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަ ފުންގެ މާލީ ޒިންމާ އާއި، ބާރާާ އި، މަސްއޫލިއްޔަތު
ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި، 2.01 (ހ) ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީހެއްގެ ގޮތުގައި ނުބެލެވޭ ދައުލަތުގެ ކޮންމެ
މާލީ ހިންގުމާއި ، މާލީ ޒިންމާ
އޮފީހެއްގެ މާލީ ކަންކަމާއި، މާލީ މުޢާމަލާތުތައް ހުންނަންވާނީ،
އުފުލުން ވަކިން އޮންނަ އޮފީސްތައް
އެ އޮފީހަކާ ގުޅޭ ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީހުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައެވެ. އަދި
އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ކަންތައްތަކާއި މާލީ މުޢާމަލާތްތަކަށް މަސްއޫލު އޮފީހުން
ޒިންމާވާން ޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ މަސްއޫލު އޮފީހެއްގައި، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ
އެންމެހައި ކަންތައްތައް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށް ޓަކައި މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔަކު ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިންގެ
ރަޖިސްޓަރީއެއް މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮފީސްތަކުގެ
ރަޖިސްޓަރީއެއް މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލްގެ 2.02 (ހ) އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލްގެ މައިގަ ނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، ތިރީގައި
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
މިވަނީއެވެ.
6

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި، ހިސާބާއި، ހިސާބުގެ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ
ނިޒާމު، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބެލެހެއްޓުމާއި ހިންގުން؛
(2) ދައުލަތުގެ ފައިސާ ބަލައިގަނެވެނީ، ނުވަތަ ރައްކައުތެރިކަމާއެކު
ބެލެހެއްޓެނީ، ނުވަތަ ޚަރަދުކުރެވެނީ، ނުވަތަ
އިންވެސްޓްކުރެވެނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި
މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންތޯ ބެލުން؛
(3) ދައުލަތުގެ މުދާ ގަނެވެނީ، ނުވަތަ ރައްކައުތެރިކަމާއެކު
ބެލެހެއްޓެނީ، ނުވަތަ ބޭނުންކުރެވެނީ، ނުވަތަ ވިއްކެނީ، ނުވަތަ
ނައްތައިލެވެނީ، ނުވަތަ ދޫކޮށްލެވެނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންތޯ
ބެލުން؛
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ އިތުރުން، އަންނަނިވި
ކަންކަން، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި
ހިމެނެއެވެ.
(1) ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި، ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ
ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގޭ ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކެއްގެ މުދަލާއި
ފައިސާގެ ހިސާބު ބެލެހެއްޓޭނެ ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛
(2) މާލީ ކޮންމެ އަހަރެއް ނިމޭތާ 3)ތިނެއް(މަސްދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، އެ އަހަރެއްގެ ދައުލަތުގެ އަހަރީ ހިސާބުތައް،
ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތައްޔާރުކޮށްފައި އެ ހިސާބުތައް
މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅުން؛
(3) ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ގަވާއިދުން
ބެލެހެއްޓުމާއި، ދައުލަތަށް ލިބެންވާ ފައިސާ ހޯދޭނެ ނިޒާމެއް
ޤާއިމުކުރުން؛
(4) ދައުލަތަށް ލިބޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް، އެއީ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި
ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުން ލިބޭ ފައިސާ ކަމުގައި ވިޔަސް، ދައުލަތުގެ
ހިސާބުތަކަށް ވައްދާނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛
7

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި، ސްޓޭމްޕާއި، ފައިސާއަށް ބަދަލުކުރެވޭ
ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ލިޔުމާއި، ސެކިއުރިޓީސް، ރައްކައުތެރިކަމާއެކު
ބެލެހެއްޓޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛
(6) ދައުލަތުގެ މިލްކުގައިވާ މުދަލާއި، ތަންތަނާއި ތަކެތި
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛
(7) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބެލެހެއްޓުމުގެ
މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން ސުޕަވައިޒްކޮށް ބެލެހެއްޓޭނެ
ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން. އަދި ފަރުވާކުޑަކުރުމާއި،
އޮޅުވައިލުމާއި، ޚިޔާނާތް ހުއްޓުވުމަށް ޓަކައި ކުރިން އެންގުމަކާ
ނުލައި އިންސްޕެކްޓް ކުރެވޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛
(8) ދައުލަތުން ކުރާ ޚަރަދުތަކާއި ޑިސްބާސްމަންޓުތައް
ސުޕަވައިޒްކުރުމާއި، ހުއްދައަކާ ނުލައި އެއްވެސް ޚަރަދެއް ކުރޭތޯ
ބެލުމާއި، ނުވަތަ އެ ޚަރަދަކާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކުގައިވާ ގޮތް
ނޫން އެހެން ގޮތަކަށް ފައިސާ ޚަރަދުކުރޭތޯ ބެލުން؛
(9) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރާ ޚަރަދުތަކަށް ހުއްދަދޭ
އޮތޮރައިޒިންގ އޮފިސަރުންނާއި، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން
ކަ ނޑައަޅާ މުވައްޒަފުންނަށް ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދެވޭނެ
އެންމެމަތީ އަދަދު ކަ ނޑައެޅުމާއި، ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުގައި ހުއްދަދޭ
ސޮއި (ސްޕެސިމެން ސިގްނޭޗަރ) ރަނގަޅުތޯ ކަށަވަރުކޮށް،
އެ ކަންކަމުގެ ރިކޯޑު ބެލެހެއްޓުން.
(10) ބޭކާރު ޚަރަދެއް ކުރެވޭކަން، ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއް
ލިބުމުގައި އޮޅުވައިލުމެއް ވާކަން ، ނުވަތަ އެއްބައިން އަނެއް
ބަޔަށް ފައިސާ ބަދަލުނުކޮށް ބަޖެޓުކޯޑުގެ ބާކީއަށްވުރެ އިތުރަށް
(ކޯޑު ޑެބިޓްކޮށް) ޚަރަދުކުރަމުންދާކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ،
އެކަން ހުއްޓުވައި، އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރަށް، އެކަން
މިނިސްޓަރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުން؛
(11) ދައުލަތުން ކުރާ ޚަރަދާއި ޑިސްބާސްމަންޓްސް ހިމަނަންވާ ކޯޑަށް
ވައްދައި ހިސާބުކުރުން؛
(12) ދައުލަތުގެ ހިސާބުތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ބޮޑެތި މައްސަލަތައް
)މެޓީރިއަލް އިރެގިއުލަރިޓީތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި،
އެ ކަމެއް މިނިސްޓަރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުން؛
8

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(13) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި، ޚަރަދާއި ލިބޭ ފައިސާގެ ހިސާބުތައް
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިއެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގަވާއިދުން
ބަލަހައްޓަމުން ނުގެންދާކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެކަން
މިނިސްޓަރަށް ރިޕޯޓުކުރުން؛
(14) ދައުލަތަށް ލިބެންވާ އާމްދަނީއެއް ލިބުން އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ
ލަސްވަމުންދާކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި އެކަން މިނިސްޓަރަށް
ރިޕޯޓުކުރުން؛
(15) ދައުލަތުން ކުރަންނުޖެހޭ ޚަރަދެއް ކުރިކަން އެކައުންޓަންޓް
ޖެނެރަލަށް ސާބިތުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ޚަރަދެއް ކުރި ފަރާތަކާމެދު
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފިޔަވަޅު އަޅައި، އެ ފައިސާ
ދައުލަތަށް އަނބުރާ ހޯދުން؛
(16) މަތީގައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ އިތުރަށް، މިނިސްޓަރުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް
ލިޔުމުން ހަވާލުކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް.
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން 2.03 (ހ) ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި
އައްޔަނުކުރުމާއި ވަކިކުރުން
ނުވާހައި ހިނދަކު، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިންގެ
ގޮތުގައި "ޗްފީ އެކައުންޓްސް އެގްޒެކެޓިވް" އައްޔަނު ކުރާނީ، ތިރީގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ކަ ނޑައަޅާ ބަޖެޓުގެ ނިސްބަތަށް
ރިޢާޔަތްކޮށް މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ މިންގަ ނޑަށް ފެތޭ
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް، ޗްފީ އެކައުންޓްސް އެގްޒެކެޓިވް
އައްޔަނުކުރުން؛
(2) ޗްފީ އެކައުންޓްސް އެގްޒެކެޓިވްގެ މަޤާމަށް މީހުން
އައްޔަނުކުރާނީ، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތީން، ސިވިލް
ސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނެވެ.
(3) ޗްފީ އެކައުންޓްސް އެގްޒެކެޓިވްގެ މަޤާމު އޮންނާނެ ދައުލަތުގެ
މަސްއޫލު އޮފީސްތައް ކަ ނޑައަޅާނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ.
(ށ) ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި އެހެން އިދާރާތަކުގައި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން
ކަ ނޑައަޅާނީ، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
9

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން
އައްޔަނުކުރާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ
ލަފާގެ މަތީން، މިނިސްޓަރެވެ.
(2) ދައުލަތުގެ މުސްތަޤިއްލު އޮފީސްތަކުގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރީން
އައްޔަނުކުރާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ
ލަފާގެ މަތީން، މިނިސްޓަރެވެ.
(ނ) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރީންގެ ގޮތުގައި ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި
ތިރީގައިވާ ޝަރުޠުތައް ހަމަވާންވާނެއެވެ.
(1) އެއްވެސް އިރެއްގައި، ޚިޔާނާތާއި، ވައްކަމާއި، ޓެކުމާއި
މި ބާވަތުގެ އެއްވެސް ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި
ނުވުން؛
(2) އެކައުންޓިންގގެ ދާއިރާއިން ނުވަތަ ފައިނޭންސްގެ ދާއިރާއިން
ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ހާސިލުކޮށްފައިވުން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ
ފައިސާއާއި ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމުގެ ދާއިރާގައި މަދުވެގެން
5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން.
(ރ) މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
އަދާކުރާނެ މީހަކު އައްޔަނުކޮށްފައި ނެތް ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ،
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަގުތީގޮތުން އަދާކުރާނެ ފަރާތެއް
ކަ ނޑައަޅާނީ، އެ ތަނެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން،
މިނިސްޓަރެވެ.
(ބ) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ އެއްވެސް
ފަރާތަކުން، ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ،
އެ މަސްއޫލިއްޔަތުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން އެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވަނީ
ޗްފީ އެކައުންޓްސް އެގްޒެކެޓިވް ނުވަތަ ކައުންސިލްތަކުގެ ސެކް ރެޓަރީ
ޖެނެރަލް ކަމުގައިވާ ހާލަތްތަކުގައި އެ ފަރާތެއް މަޤާމުން ވަކިކުރުމަށް
އެދި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު،
މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
10

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ޖިނާއީ ކުށެއް އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވުން، ނުވަތަ އެ ފަދަ
ކުށެއްގައި ތަޙުޤީޤެއް ފެށި، އެ މީހަކީ މި މަޤާމުގެ ޒިންމާ
އަދާކުރެވޭނޭ ފަދަ މީހަކު ކަމުގައި މިނިސްޓަރަށް ނުފެނުން؛
(2) ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ޒިންމާތައް
އަދާކުރެވޭނެކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ނުފެނުން؛
(3) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ޒިންމާތައް
އަދާނުކުރެވޭ ފަދަ ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ދިމާވުން؛
(4) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ އިދާރީ އޮނިގަ ނޑަށް ގެންނަ ބަދަލެއްގެ
ސަބަބުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން އޮފީހުގައި އެ މީހަކު
އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަދަލުވުން؛
(5) އެ މީހަކާ ހަވާލުވެފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުން ވަކިވާން އެދި
އަމިއްލައަށް ހުށަހެޅުން؛
(6) އޮފީހުގައި އެ މީހަކު އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން ވަކިވުން.
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ 2.04 (ހ) ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި،
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ކައުންސިލުތަކުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ އެންމެހައި ކަންތައްތައް ހިންގައި
ބެލެހެއްޓުމަށް ޓަކައި އެއިން ކޮންމެ އޮފީހެއްގައި މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން
އައްޔަނުކުރާ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔަކު ހުންނަންވާނެއެވެ. މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާގެ ޒިންމާތައް، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) އެ ތަނަކަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީއާއި، އެ ތަނުން
ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރާ ރިކަރަންޓް ޚަރަދާއި ކެޕިޓަލް ޚަރަދު
ހިމަނައިގެން، އެ އަހަރަކަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓު އެކުލަވައިލައި،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ތާރީޚަށް މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅުން؛
(2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2013)ދައުލަތުގެ ޚަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ
ޤާނޫނު(ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކޭޝްފްލޯ ޕްލޭން، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން
ތައްޔާރުކޮށް ރިޕޯޓުކުރުން؛
(3) މާލީ ކޮންމެ އަހަރެއް ނިމޭތާ 3)ތިނެއް(މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި
(މާރިޗުމަހުގެ 31 ގެ ނިޔަލަށް) އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާގެ
11

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މަޝްވަރާގެ މަތީން، އެ ތަނެއްގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު، އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުން.
(4) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނިސްބަތްވާ އޮފީހާއި، ކޮސްޓް
ސެންޓަރާއި، އެ އޮފީހުގެ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ޚަރަދުކުޑަކުރުމާއި
ހަރުދަނާކުރުމަށް ޓަކައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުމާ ގުޅޭ އިރުޝާދުތައް ޑިޕާޓްމަންޓުތަކަށް ދިނުން؛
(5) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރީންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ހުރިހާ
މުވައްޒަފުންނަކީ، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމަށް އެކަށޭނަ، އަދި
އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީނު ލިބިފައިވާ
މުވައްޒަފުންތޯ ބަލައި، ތަމްރީނު ދިނުމަކީ މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރީންގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކަށްވާތީ، މިފަދަ ތަމްރީނުތަކާއެކު،
ޑިޕާޓްމަންޓުތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ބެހޭގޮތުން ލިޔެފައިވާ
އިރުޝާދުތައް، ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް، ހުރިހާ ވަގުތެއްގައި
ލިބޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން؛
(6) މި މާއްދާގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޑިޕާޓްމަންޓުތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ބެހޭގޮތުން ލިޔެފައިވާ
އިރުޝާދުތައް ހުންނަންވާނީ، މި ގަވާއިދާއި، ސަރުކާރުގެ
ސިޔާސަތާއި ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ އާންމު އިރުޝާދުތަކާއި،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ހަމަތަކާއި،
އުސޫލުތަކާއި، އެއްވެސް ޤާނޫނަކާ ތައާރުޒުނުވާ ގޮތެއްގެ
މަތީންކަން ކަށަވަރުކުރުން؛
(7) ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ބެހޭގޮތުން ލިޔެފައިވާ
އިރުޝާދުތަކާއި އެއަށް ގެނެވޭ އިޞްލާޙުތަކުގެ ކޮޕީ ،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅައި ލަފާ ހޯދުން؛
(8) މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ކަމަކުން، ހިސާބުތަކާއި
މާލީ ރިކޯޑުތަކަށް ބަދަލެއް އަތުވެދާނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ލިޔުމުން ހުށަހެޅުން؛
(9) މި ގަވާއިދާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި ދަތި
ކަންތައްތަކެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އެ ކަންކަން ޙައްލުކުރުމަށް
އެ ތަނަކަށް ފެންނަ ގޮތުގެ ލަފަޔާއެކު އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް
ލިޔުމުން ހުށަހެޅުން؛
12

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(10) އެކައުންޓްސް އޮފިސަރުން އައްޔަނުކުރެވިފައިނުވާ ތަންތަނުގައި،
އެކައުންޓްސް އޮފިސަރުންގެ ޒިންމާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ
ކަމެއް ކުރާނީ، އެ އޮފީހެއްގައި އެ ކަމަށް އައްޔަނުކޮށްފައިވާ
ފަރާތަކުން ޒިންމާވާގޮތަށްކަން ކަށަވަރުކުރުން؛
(11) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ކުރާ ޚަރަދުތަކަށް ހުއްދަދޭ އޮތޮރައިޒިންގ
އޮފިސަރުން އައްޔަނުކޮށް، އެ މުވައްޒަފުންނަށް ހުއްދަދެވޭނެ
އެންމެމަތީ އަދަދު ކަ ނޑައަޅައި، ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުގައި ހުއްދަދޭ
ސޮއި (ސްޕެސިމެން ސިގްނޭޗަރ) ކަށަވަރުކުރުމަށް
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުން؛
(12) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން
(11) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހިމެނޭ ކަންތައްތަކުގެ
އިތުރުން ވެސް، ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާ ކުރުމަށް
ހަވާލުކުރާ މާލީ ކަންކަން ކުރުން.
(ށ) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި
މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަތިކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް،
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް އަމިއްލައަށް އަދާކުރެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ
ޕްރިންސިޕަލް އެކައުންޓިންގ އޮފިސަރާ ލިޔުމުން ހަވާލުކޮށްގެން ވެސް
ކުރުވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް ހަވާލުކުރުމަކުން، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް
އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތަކުން ބަރީއައެއް ނުވެވޭނެއެވެ.
ކައުންސިލުތަކުގެ 2.05 ކައުންސިލުތަކުގެ މާލީ ކަންތައްތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތައް
މާލީ ކަންތައްތަކުގެ ޒިންމާ
ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބަލައި، އެ ކަންކަން ގަވާއިދުން ހިނގަމުންދޭތޯ ކަށަވަރުކުރުމަކީ
ކައުންސިލުގެ ރައީސްގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ހ) ކައުންސިލުގެ މާލީ ރިޕޯޓުތައް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ގަވާއިދުން ފޮނުވުން.
(ށ) ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދާ ތައާރުޒުނުވާގޮތަށް، ކައުންސިލުން ނިންމާ ގޮތެއްގެ
މަތީން، ކައުންސިލަށް ލިބޭ ފައިސާގެ އެންމެހައި ކަންތައް އިދާރާއިން
ހިންގުން.
(ނ) އާމްދަނީއާއި ޚަރަދުގެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން.
(ރ) ކައުންސިލުގެ މުދަލާއި ކައުންސިލުގެ ހަވާލުގައި ހުންނަ މުދާ ހޯދުމާއި،
މުދާ ވިއްކުމާއި، މުދާ ދޫކުރުމުގެ އިންތިޒާމު، ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދާ
އެއްގޮތަށް ބެލެހެއްޓުން.
13

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކައުންސިލުތަކުގެ 2.06 (ހ) ކައުންސިލުތަކުގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިންނަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން 7/2010
)ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން
ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން އައްޔަނުކުރާ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލުންނެވެ.
(ށ) ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް ނެތް ހާލަތެއްގައި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010)ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން
ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަގުތީގޮތުން ހަވާލުކުރާ
ފަރާތުންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އައްޔަނުކުރާ ފަރާތުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، މި ގަވާއިދުގެ 2.04 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި
އެވަނީއެވެ.
މާލީ ކަންކަމާބެހޭ މަޤާމު 2.07 މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި،
އެ އޮފީސްތަކުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ތަންތަނުގައި ޕްރިންސިޕަލް އެކައުންޓިންގ
އޮފިސަރާއި، އެކައުންޓިންގ އޮފިސަރާއި، އޮތޮރައިޒިންގ އޮފިސަރާއި، ޒިންމާދާރު
ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު ހުންނަންވާނެއެވެ.
ބާބު 3
ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުން
ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު 3.01 (ހ) މާލީ ކޮންމެ އަހަރެއް ފެށުމުގެ ލަސްވެގެން 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ
ކުރިން، ދައުލަތުގެ އަންދާޒާ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކޮށްފައި މިނިސްޓަރު
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
މި ބަޖެޓު ފާސްކުރުމަށްފަހު ކިޔާނީ، "ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު"
މިހެންނެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑުން
ކެޕިޓަލް ޚަރަދު ކުރުމުގެ ހުއްދަޔާއި، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުން
ރިކަރަންޓް ޚަރަދު ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނެއެވެ.
(ނ) ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކާއި އެ އޮފީސްތަކުގެ ދަށުގައިވާ
ތަންތާނގެ ޓްރަސްޓް އެކައުންޓުތަކުން ކުރާ ޚަރަދާއި ލިބޭ އާމްދަނީގެ
އަންދާޒާއެއް، ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައި،
މަސްއޫލު އޮފީހުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
14

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަކުން، އެ އަހަރަކަށް އަންދާޒާކޮށްފައިވާ އާމްދަނީގެ
ޚުލާޞާއަކާއި، ރިކަރަންޓް ޚަރަދުތަކާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކަށް
އަންދާޒާކުރެވޭވަރު، ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
މީގެ އިތުރުން، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ބޮޑެތި
ރިކަރަންޓް ޚަރަދުތަކާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކާބެހޭ ތަފުސީލާއި،
ލޯނުގެ ގޮތުގައި ދޫކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ފައިސާއާބެހޭ ތަފުސީލު،
ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އަންދާޒާ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކޮށްފައި 3.02 (ހ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަކުން ލަފާކުރާ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުމުގައި،
ހުށަހެޅުން
ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ ޤާނޫނީ ވާޖިބު
އަދާކުރުމަށް އެ އޮފީހަކުން ތަންފީޒު ކުރަންޖެހޭ ސިޔާސަތު
ކަ ނޑައެޅުމަށްފަހު ހާސިލުކުރަންޖެހޭ ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް ހާސިލުކުރުމަށް
ޓަކައި ހިންގަންޖެހޭ ހަރަކާތްތައް ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) އަންދާޒާ ބަޖެޓުގެ ދެލިކޮޕީއާއި ޕަރފޯމަންސް ޓާގެޓުތައް
ތައްޔާރުކުރުމުގައި، އެ އޮފީހުގެ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާ ގުޅޭ ހަރަކާތްތަކާ
ބެހޭގޮތުން އެ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ވެރީންނާއި، ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖަރުން
ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމުގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގާ މުވައްޒަފުންނާ
މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ ފޯމެޓަކަށް، އެ އޮފީހެއްގެ ޓާގެޓަޑް އައުޓްކަމްސް،
އައުޓްޕުޓް އަދި ޕަރފޯމަންސް އިންޑިކޭޓަރސްއާބެހޭ މަޢުލޫމާތު
ތައްޔާރުކޮށް، އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށް ޓަކައި، ކޮންމެ
އޮފީހަކަށް ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރަށް ބޭނުންވާ ބަޖެޓުގެ އަންދާޒާ،
މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑުގައި ހިމެނޭ ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ
އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮގްރާމާއި އެހެނިހެން ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ އަންދާޒާގައި
ހިމަނަންވާނީ، އެ އައިޓަމެއްގެ އަގު އެ އިރެއްގައި މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ
އަދަދަކަށްވުރެ ކުޑަނޫން ނުވަތަ އެ އައިޓަމެއްގެ ލަފާކުރެވޭ
"ވަރކިންގ ލައިފް" 1 (އެކެއް) އަހަރަށްވުރެ ކުރުނޫން އައިޓަމްތަކެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑާއި ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް
ވަރކްސް ފަންޑަށް ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަކުން ހިއްސާކުރާ މިންވަރުގެ
އަންދާޒާއެއް، ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރަށާއި، އިތުރު 2 (ދޭއް) އަހަރަށް
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
15

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ކ) އަންދާޒާ ބަޖެޓުގެ ދެލިކޮޕީ، އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިއަކަށް
ހުށަހަޅައި، އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ ހުއްދަޔާއެކު، ބަޖެޓު
ސަރކިއުލަރގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(އ) ބަޖެޓާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް މިނިސްޓްރީން ދައުލަތުގެ އެއްވެސް
އޮފީހެއްގައި އެދިއްޖެނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް އެދިފައިވާ މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި އެ މަޢުލޫމާތު ދޭންވާނެއެވެ. މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ފޮނުވުމަށް
އެދިފައިވާ މުއްދަތަކީ އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ފޯރުކޮށްދެވޭނެ މުއްދަތެއް
ނޫންނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ލިޔުމަކުން އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.
(ވ) ބަޖެޓާބެހޭ ހުރިހާ ލިޔެކިޔުމެއް ކަރުދާހުގައި ލިޔެގެން ނުވަތަ މިނިސްޓަރު
ހުއްދަކުރާ އިލެކްޓްރޯނިކް ފޯމެޓަކަށް ރައްކައުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
(މ) އަންދާޒާ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު، މިނިސްޓްރީން،
ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ޖުލައި މަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން، ދައުލަތުގެ
އޮފީސްތަކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. މި މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި، އަންދާޒާ ބަޖެޓު
ތައްޔާރުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރަންވީ އެންމެ މަތީ އަދަދު (ބަޖެޓު ސީލިންގ)
ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި ބަޖެޓު ހުށަހަޅަންވީ އެންމެ ފަހުގެ ތާރީޚު
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކައުންސިލުތަކުގެ އަންދާޒާ ބަޖެޓު 3.03 (ހ) ރަށު ކައުންސިލުތަކުގެ ބަޖެޓު އެކުލަވައިލުމުގައި، އަންހެނުންގެ
ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީއާ މަޝްވަރާކޮށް، ރަށާއި އިދާރީ
ދާއިރާގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާއި، ފައިނޭންޝަލް ޕްލޭނަށް ބަލައިގެން،
ރަށު ކައުންސިލާއި، އަތޮޅު ކައުންސިލުން، ކުރިޔަށް އޮތް 3 (ތިނެއް)
އަހަރުދުވަހަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓު އެކުލަވައިލުމުގައި، އަންހެނުންގެ
ތަރައްޤީއަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮމިޓީއާ މަޝްވަރާކޮށް، ސިޓީއާއި ސިޓީގައި
ހިމެނޭ އަވަށްތަކުގެ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާއި ފައިނޭންޝަލް ޕްލޭނަށް
ބަލައިގެން، ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުން، ކުރިޔަށް އޮތް 3 (ތިނެއް)
އަހަރުދުވަހަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ މަޢުލޫމާތު، ބަޖެޓު ހުށަހެޅުމުގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި ފައިނޭންޝަލް ޕްލޭނާއި ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރާނީ،
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ރ) އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކަށާއި ރަށު ކައުންސިލްތަކަށް ލިބޭނެ އާމްދަނީއާއި
ކުރާނެ ޚަރަދަށް ބަލައި، ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް ސަރުކާރުން
16

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބޭނުންވާ ފައިސާގެ އަދަދު ބަޔާންކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010
)ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ
ޤާނޫނު(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލުތަކާއި
ސިޓީ ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓަށް ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ކޮންމެ އަހަރެއްގެ
އޮގަސްޓުމަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ނުވަތަ މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ
ތާރީޚަކަށް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ބ) ސިޓީ ކައުންސިލުތަކަށް ލިބޭނެ އާމްދަނީއާއި ކުރާނެ ޚަރަދަށް ބަލައި،
ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރު ކައުންސިލުގެ ބަޖެޓަށް ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ
ފައިސާގެ އަދަދު ބަޔާންކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010)ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަވަށު އޮފީސްތަކާއި ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ބަޖެޓަށް
ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން، ކޮންމެ އަހަރެއްގެ އޮގަސްޓުމަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން،
ނުވަތަ މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ ތާރީޚަކަށް، މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ އަންދާޒާތައް 3.04 (ހ) އާމްދަނީގެ ބައިތައް ބަޖެޓުގައި ހިމެނުމަށް ވަކި ޚާއްޞަ އިރުޝާދެއް
ބަޖެޓުގައި ހިމެނުން
މިނިސްޓްރީން ދީފައިވާނަމަ، އެ ކަމެއް ނިސްބަތްވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން
އެ ކަމަކަށް ސަމާލުކަން ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް، އެ އޮފީހަކުން ލިބޭނެކަމަށް
އަންދާޒާކުރާ އާމްދަނީ، ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަ ކުން
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އޮފީހަކުން ހިންގޭ ހަރަކާތްތަކުން ލިބޭ
އެންމެހައި އާމްދަނީ ހިމަނަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ލިބޭ އާމްދަނީގެ ބައެއް،
މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ ފިޔަވައި އެހެން އޮފީހަކުން
ބަލައިގަނެ ހިސާބުކުރި ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ އާމްދަނީއެއް ނިސްބަތްވާ
އޮފީހެއްގެ އަންދާޒާ އާމްދަނީގައި އެ އާމްދަނީއެއް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) އާމްދަނީ އަންދާޒާކުރުމުގައި ލިބޭނެ އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް ނުހިމެނުމަށް
ސަމާލުކަން ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ލިބޭ އާމްދަނީ، ނިމުނު އަހަރާ
އަޅައިބަލާއިރު އަންނަ އުނިއިތުރު އަންނަންޖެހުނު ގޮތުގެ ތަފުސީލު
ބަޖެޓާއެކު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) ވަކި ޤާނޫނެއް ފާސްވެގެން ނުވަތަ ވަކި ކަންތައްތަކެއް ހަމަޖެހިގެން ނޫނީ
ލިބުމުގެ ފުރުޞަތު ނެތް އާމްދަނީ ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާ އާމްދަނީގައި
ހިމަނާނަމަ، ބަޖެޓު ދިރާސާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ސަމާލުކަމަށް އެ އޮފީހަކުން
17

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މިނިސްޓަރު ބޭނުންވާނަމަ، މިކަމަށް
ޚާއްޞަ ރިޕޯޓެއް، އެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އަންދާޒާ ބަޖެޓުގެ ދެލިކޮޕީއަށް 3.05 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހުށަހަޅައިފައިވާ އަންދާޒާ ބަޖެޓުގެ ދެލިކޮޕީތައް
ބަދަލު ގެނައުން
ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، އެ އަންދާޒާތަކަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭނަމަ،
އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއާ މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތަކަށްފަހު، ބަޖެޓުގެ
އަންދާޒާ ދެލިކޮޕީއަށް ގެނައުމަށް އެއްބަސްވެވުނު ބަދަލުތައް ހިމަނައިގެން،
މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، އަންދާޒާ ބަޖެޓުގެ
އެންމެފަހުގެ ދެލިކޮޕީ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހުށަހަޅާ އެންމެފަހުގެ ބަޖެ ޓުގެ އަންދާޒާތަކަށް
އިތުރު ބަދަލެއް ނުވަތަ އިޞްލާޙެއް ގެންނަން މިނިސްޓަރަށް ފެނިއްޖެނަމަ،
މިފަދަ ބަދަލެއް ނުވަތަ އިޞްލާޙެއް ގެނައުމުގެ އިޚުތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު 3.06 (ހ) ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑާއި، ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން
ފަންޑާއި، ޓްރަސްޓް ފަންޑާއި، އެޑްވާންސް ފަންޑާއި، ސޮވްރިން
ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ އެންމެފަހުގެ ދެލިކޮޕީ ލިބުމުން، ބަޖެޓު
އެކުލަވައިލައި، ކުރިޔަށް އޮތް އަހަރުގެ "ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު" ގެ
ގޮތުގައި ފާސްކުރުމަށް މާލީ އަހަރު ފެށުމުގެ އެންމެ ލަސްވެގެން 2 (ދޭއް)
މަސްދުވަހުގެ ކުރިން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް، މިނިސްޓަރު
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ބަޖެޓު ހުށަހަޅާއިރު، އެ ބަޖެޓުގައި، އެ މާލީ އަހަރަށް ހިނގާނެކަމަށް
ލަފާކުރާ ޚަރަދާއި، ދައުލަތަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީއާއި،
ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ ތަކެތި ނުވަތަ މުދަލުގެ ހިސާބާއި، ވޭތުވެދިޔަ
މާލީ އަހަރު ދައުލަތުން ހިނގި ޚަރަދާއި، ކުރެވުނު ހޭދައާއި، އެ ބަޖެޓުގައި
ވަކި ސުރުޚީތަކެއްގެ ދަށުން ފާހަގަކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ އާމްދަނީއާއި، އެ ތަނަކަށް
ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރާ ރިކަރަންޓް ޚަރަދާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ
ޚުލާޞާއާއި، ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުން ކައުންސިލްތަކަށް ކުރިޔަށް އޮތް
އަހަރަށް ދޭންޖެހޭ އަދަދު، ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އަދި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ބޮޑެތި ރިކަރަންޓް
ޚަރަދާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކުގެ ތަފުސީލު، ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
18

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާއިރު ބަޖެޓު
ޑެފިސިޓްވާނަމަ، ދައުލަތުން ޑެފިސިޓް ފައިނޭންސްކުރާނެ ގޮތް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓު ، 3.07 (ހ) ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ،
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން
ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހެޅުމަށް، ބަޖެޓު ބޭނުންވާ
އޮފީސްތަކަށް މިނިސްޓަރު އަންގަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން ސަޕްލިމެންޓްރީ
ބަޖެޓެއް އެކުލަވައިލުމަށް މިނިސްޓަރު އަންގައިފިނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ
3.02 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ އޮފީހަކުން
ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓު އެކުލަވައިލައި، މިނިސްޓަރު އަންގާ މުއްދަތެއްގެ
ތެރޭގައި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ބަޖެޓަށް އިތުރަށް ބޭނުންވާ ފައިސާއެއް އިތުރުކުރަން ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށް ނުވަތަ ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓެއް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނަމަ، އެ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް
މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށް، އެ ފައިސާއެއް
ނުވަތަ އެ ބަޖެޓެއް ބޭނުންވާ ދުވަހެއްގެ 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ކުރިން
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އަހަރީ ބަޖެޓު ފާސްވުމުން، 3.08 ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްވުމުން، އެ ބަޖެޓުގެ
ބަޖެޓު ޝާއިޢުކުރުން
ތަފުސީލާއެކު ޝާއިޢުކޮށް، ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އޮފީސްތަކަށް ފޮނުވުމުގެ އިންތިޒާމު
މިނިސްޓަރު ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
ބާބު 4
ބަޖެޓު ދޫކުރުމާއި، ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދިނުން
ބަޖެޓު ދޫކުރުން 4.01 (ހ) ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގައިވާ ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ ތެރެއިން
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުގައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ ލޯންސް އެންޑް
ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑުގައިވާ ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ
ގޮތުގެ މަތީން މިނިސްޓަރު ސޮއިކޮށް، ލިޔުމުން ދޫކުރާ ހުއްދައެއްގެ
ދަށުންނެވެ.
(1) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ދޫކުރަންވާނީ،
ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ޚަރަދެއް ކުރުމަށެވެ.
19

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ދޫކުރާނީ، ކޮންމެ
މާލީ އަހަރެއްގެ ފެށޭއިރުއެވެ. މިގޮތުން ދޫކުރާނީ، އަހަރަކު
އެއް ހުއްދައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދައިގެ ދަށުން، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް
ރެވެނިއު ފަންޑާއި، ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވާރކްސް ފަންޑުން މާލީ
އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ކުރެވޭ ޖުމުލަ ޚަރަދު، އެ މާލީ އަހަރެއްގެ ބަޖެޓުގައި،
އެ ފަންޑުން ޚަރަދުކުރުމަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ޖުމުލަ ޚަރަދަށްވުރެ
5% (ފަހެއް އިންސައްތަ) އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ.
(ނ) ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓަކާ ގުޅިގެން ދޫކުރެވިފައިވާ ހުއްދައެއް، އެ ބަޖެޓުގެ
މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު އެ ހުއްދައިގެ ދަށުން ޚަރަދެއް ކުރެވޭނީ،
މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހޯދައިފައިވާ މުދަލަކަށް، ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް
ދޭންޖެހޭ ފައިސާގެ ބިލެއް، އެ މާލީ އަހަރެއް ނިމޭފަހުން އަންނަ ސަރުކާރު
ބަންދު ނޫން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި،
އެ މިނިސްޓްރީން ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތީން ޚަރަދުކުރުމަށެވެ.
(ރ) ބަޖެޓުން ފައިސާ ދޫކުރާނީ ނުވަތަ ޚަރަދުކުރާނީ، ޚަރަދުކުރަން ބޭނުންވާ
މިންވަރުގެ މައްޗަށް ބަލައިގެން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ އެ މިނިސްޓްރީން
ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތީން ހުއްދަދީފައިވާ ފަރާތަކުންނެވެ.
(ބ) މާލީ އަހަރަކަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިފައިވާ ޚަރަދުތައް
ކުރަން ފަށާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ މިނިސްޓަރު
ދޫކުރުމުންނެވެ.
ފާސްވި ބަޖެޓު ލިބުމުން ދައުލަތުގެ 4.02 (ހ) ފާސްވި ބަޖެޓު ލިބުމުން އެ އޮފީހަކުން ބަޖެޓުކުރި ޕްރޮގްރާމުތަކަށް
އޮފީސްތަކުން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް
ލަފާކުރި އަދަދާއި ފާސްވެގެން ލިބުނު ބަޖެޓާ އަޅައި ކިޔައި
މުރާޖަޢާ ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް މުރާޖަޢާކުރުމުގައި އެ މާލީ އަހަރަކަށް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް މިނިސްޓަރު ދޫކުރި ބަޖެޓަށްވުރެ
އިތުރުނުވާ ގޮތަށް އެ ތަނެއްގެ އަހަރީ ޕްރޮގްރާމުތައް، އިސްކަންދޭ
ތަރުތީބުން ރާވަންވާނެއެވެ.
(ނ) ފާސްވި ބަޖެޓު ލިބުމުން، ފާސްކުރި ބަޖެޓުގައި އެ އޮފީހަކަށް ލިބޭ
އާމްދަނީއާއި، އެ އޮފީހަކުން ކުރާ ޚަރަދުގެ ކޭޝްފްލޯ ޕްލޭނެއް،
މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ ފޯމެޓަކަށް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
20

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މި ކޭޝްފްލޯ ޕްލޭން، ބަޖެޓު ފާސްކުރިތާ 3 (ތިނެއް) ހަފުތާވުމުގެ ކުރިން
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ .
ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރުން 4.03 (ހ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުއްދަ ލިބިގެން މެނުވީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
ފާސްކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައިވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް
ޚަރަދުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި ބަޖެޓުގައި ވަކި ކަމަކަށް ޚަރަދެއް
ކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާނަމަ، އެ ޚަރަދެއް ކުރަންވާނީ، އެ ކަމަކަށެވެ.
ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދުގެ 4.01 ގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް
ކުރާ ޚަރަދަކީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައިވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް ކުރާ
ޚަރަދެއްކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.
(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މެނުވީ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދައުލަތުގެ ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދީގެން ނުވާނެއެވެ.
(1) ޚަރަދުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް، ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތީން
ދައުލަތުގެ ފައިސާ ލިބެން ހުރުން؛
(2) ޚަރަދުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާއަކީ މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން، ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަކޮށްފައިވާ ފައިސާއަކަށްވުން.
(ނ) އެއްވެސް ޚަރަދެއް ކުރަންވާނީ، އެ ޚަރަދެއް ކުރުމަށް ހުއްދަދިންކަމަށް،
ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަ އޮތް ވެރިޔަކު ހުއްދަދީ ސޮއިކުރުމުންނެވެ.
(ރ) ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ވެރިން ކަ ނޑައަޅާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާގެ
މަޝްވަރާގެ މަތީން، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދިނުމަށް
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަނޑައަޅާ މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތު
މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ބަޖެޓުން ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތައް ކުރަންވާނީ، އެ ކަމަށް ބަޖެޓުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައި އޮތް އަދަދަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތެއްގެ މަތީން،
އެ ޚަރަދެއް ކުރަން އެންމެ އެކަށޭނަ ބަޖެޓުކޯޑުންނެވެ.
ވޭތުވެދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުން ، 4.04 (ހ) ވޭތުވެދިޔަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހޯދައިފައިވާ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް
ހިނގާ އަހަރު ޚަރަދުކުރުން
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ދެއްކުމަށް، އެ އަހަރެއް ނިމޭފަހުން އަންނަ
ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓަރަށް
ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ނިމުނު މާލީ އަހަރަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ބަޖެޓުގެ
21

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ފައިސާއިން ނުވަތަ އެޑްވާންސް ފަންޑުން އެ ފައިސާ ދިނުމަށް
މިނިސްޓަރަށް ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ތަފުސީލު،
މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ވަގުތީގޮތުން ބަޖެޓު ބަންދުކުރުން 4.05 ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރުމުގައި މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ
ބަޖެޓު ބަންދުކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު، އިތުރު އެންގުމަކާ ނުލައި، މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ބަޖެޓު ޚަރަދުގެ ހިސާބުތައް 4.06 (ހ) ބަޖެޓުގައި ޚަރަދުތައް ހިމަނައިފައިވާ ގޮތާއި، ބަޖެޓުން ކުރާ ޚަރަދުތަކާއި،
ބެލެހެއްޓުން "ބަ "
ބަޖެޓުބާކީ ޖެޓު ހިސާބު ފޮތުން ނުވަތަ އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް
ހުއްދަކުރާ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން، ޚަރަދާއި ބާކީ
އަބަދުވެސް އެނގެން އޮންނާނެ ގޮތަށް ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމަށް
ޓަކައި ބަޖެޓުން ކުރާ ކޮންމެ ޚަރަދެއް އެ ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭ
އައިޓަމަށާއި، ކޯޑު ނަންބަރަށާއި، ރިކަރެންޓް ޚަރަދެއްނަމަ ރިކަރެންޓް
ޚަރަދުގެ ޖުމުލައަށް، ކެޕިޓަލް ޚަރަދެއްނަމަ ކެޕިޓަލް ޚަ ރަދުގެ ޖުމުލައަށް
ވައްދަންވާނެއެވެ. އަދި ކޮންމެ ޚަރަދެއް މުޅި ބަޖެޓުގެ ޖުމުލައަށް
ވައްދަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާކީކުރުމުގެ އިތުރުން، ޕްރޮގްރާމް
ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވާ ކޮންމެ ހަރަކާތަކުން ވަކިވަކިން ބާކީކޮށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޚަރަދުތައް ހިސާބަށް ވެއްދުމުގައި
އެ ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭ އައިޓަމުގައި އެ ޚަރަދަކާ ގުޅޭގޮތުން އެނގެން
ބޭނުންވާ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު)ހުއްދަދިން ތާރީޚު، ހުއްދަ ނަންބަރު،
ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތް، ތަކެތީގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ ތަފުސީލު، ރޭޓު،
އަގު، ބިލު ނަންބަރު، ބިލުގެ ތާރީޚު، ޗެކު ނަންބަރު ފަދަ ޚަރަދާ ގުޅޭ
މަޢުލޫމާތު(އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އައިޓަމް (އެ ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭ
އައިޓަމް(ނޫން އެހެން ބައިތަކަށް ޚަރަދު ވެއްދުމުގައި، ތާރީޚާއި، ޗެކު
ނަންބަރާއި، ފައިސާގެ އަދަދާއި، ބާކީ އެނގެން އޮތުމުން ފުދޭނެއެވެ.
(ޅ) ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ފޮތުގައި ނުވަތަ ވައުޗަރުގައި ލިޔާ ޚަރަދުތަކަށް
ހުއްދަދޭ ވެރިޔަކު ހުއްދަދިނުމުގެ ކުރިން، ހުއްދަދެވޭ ޚަރަދުތައް ލިޔުނު
22

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުވައްޒަފު ފިޔަވައި އެހެން މުވައްޒަފަކު އެ ޚަރަދުތައް ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ.
އަދި ލިޔުނު މުވައްޒަފާއި ޗެކުކުރި މުވައްޒަފުގެ މަޤާމާއި ނަންޖަހައި
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚަރަދުތައް ޗެކުކުރުމަކީ،
މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް، ހުއްދަދޭ ފޮތުގައި
ނުވަތަ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުގައި ފުރިހަމަޔަށް ލިޔެވިފައިވޭތޯ ބެލުމާއި،
އެ ޚަރަދެއް ކުރެވެނީ މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށްކަން ކަށަވަރުކުރުމެވެ.
(އ) ބަޖެޓަށް ގެންނަ އުނިއިތުރު، ބަޖެޓުގެ ހިސާބުތަކަށް ވައްދަންވާނެއެވެ.
(ވ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި، (ނ) އާއި، (ރ) އާއި، (ބ) ގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ބަޖެޓުގެ އައިޓަމުތައް ބަލަހައްޓަންވީ ގޮތާއި، އައިޓަމުތަކުން ކުރާ
މުޅި ޖުމުލަ ޚަރަދުގެ ހިސާބުގެ އައިޓަމް ބަލަހައްޓަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާއާއި،
ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ ނަމޫނާ MG/BC02 އާއި،
MG/BC03 އާއި، MG/BC04 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
ބަޖެޓު ހިސާބު ނިންމައިފައި 4.07 (ހ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަކުން، ކޮންމެ މަހަކު ކުރާ ޚަރަދުތަކުގެ ހިސާބު
ފޮނުވުން
)އެ މަހަކު ހިނގި ޚަރަދުގެ ޖުމުލައާއި، އަހަރު ފެށުނީއްސުރެ އެ މަހެއްގެ
ނިޔަލަށް ހިނގައިފައިވާ ޚަރަދުގެ ޖުމުލަ އެނގޭނޭގޮތަށް(އެކި އައިޓަމުތައް
ވަކިވަކިން އެނގޭގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮންމެ މަހެއްގެ ޚަރަދާއި ލިބޭ ފައިސާގެ ހިސާބު ނިންމާއިރު،
މިނިސްޓްރީގައި ޤާއިމުކޮށްފައި އޮންނަ ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމް
(ޕީ.އޭ.އެސް) ގެ ބާކީ ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ ނުވަތަ
ބޭންކުން ދައްކާ ބާކީއާއި، އޮފީހުގެ ފޮތްތަކުން ނުވަތަ ސިސްޓަމުން ދައްކާ
ބާކީއާ ދިމާވާގޮތަށް ހިސާބުތައް ރިކޮންސައިލްކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) އެ މަހެއްގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، ލިބެންވާ ފަރާތްތަކަށް ލަސް ނުކޮށް
ދައްކައި ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ރ) ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރެވުނު ފައިސާގެ ރިޕޯޓު މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންޖެހޭ
ގޮތުގެ ނަމޫނާ، MG/BC05 މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކޮށްފައި ވާނެއެވެ.
ބަޖެޓުގެ އެއްބައިން އަނެއް ބަޔަށް 4.08 (ހ) ބަޖެޓުގެ އެއްބައިން އަނެއް ބަޔަށް ބަދަލުކުރުންފަދަ ކަންތައްތައް
ބަދަލުކުރުމާއި، ހިފެހެއްޓިފައިވާ
ހަމަޖައްސާނީ، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި
ފައިސާ ދޫކުރުން
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް އެ އޮފީހަކުންނެވެ.
23

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ ތަންތަނުގެ ބަޖެޓަށް ފައިސާ
ހޯދުމުގެ މައްސަލަތަކާއި، ފައިސާއާ ބެހޭގޮތުން މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ހުށަހަޅާނީ، އެ އޮފީހަކާ ގުޅޭ މަ ސްއޫލު
އޮފީހެއް މެދުވެރިކޮށެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބަޖެޓުގެ އެއްބައިން އަނެއް ބަޔަށް ބަދަލުކުރަން
ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަން ހުށަހަޅާނީ، މިނިސްޓްރީއަށެވެ. މިގޮތަށް
ހުށަހަޅާއިރު، އެ ބަދަލެއް ގެންނަން ބޭނުންވާ ސަބަބު
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބަދަލުކުރަން ހުށަހަޅަންވާނީ،
ގެންނަ ބަދަލަކާ ގުޅިގެން އުނިކުރާ އައިޓަމުން އެ އަދަދެއް
އުނިކުރިނަމަވެސް، ބާކީ އޮންނަ އަދަދުން އަހަރުގެ ކުރިޔަށް އޮންނަ
ތާނގައި ދެކޮޅުޖެއްސޭނެ ނަމައެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) ގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅައި އާންމުކޮށް އަންގައިފައިވާ އުސޫލެއްގެ މަތީން އަދި
މިނިސްޓްރީން ހަމަޖައްސައިފައިވާ ގޮތެއްގެ މަތީން، އޮފީސްތަކަށް
އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުގެ އެއްބައިން އަނެއް ބަޔަށް ބަދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު،
މިނިސްޓްރީއަށް ދެވިދާނެއެވެ. މި ގޮތަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި އިންޓާނަލް
ކޮންޓްރޯލް ނުގެއްލޭނެ ފަދަ ގޮތަކަށް މި އުސޫލު އެކުލަވައިލުމަށް
މިނިސްޓްރީން ސަމާލުކަންދޭންވާނެއެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ރަޖިސްޓަރީއަށް ނުވަތަ މުސާރައަށް ބަދަލެއް
އައުމުގެ ސަބަބުން ބަޖެޓަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކާއި އުނިއިތުރު
ގެންނާނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ.
(ކ) އުނިކޮށްފައި އޮންނަ ފައިސާއަކުން ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކާއި، އެހެން
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެން ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން ހުއްދަ ހޯދައިގެން
މެނުވީ ޚަރަދު ނުކުރެވޭފަދަ ކަމަކަށް، ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭ ފަދަ ކަމެއް
ކުރަންވާނީ، އެ ޚަރަދެއް ކުރުމުގެ ހުއްދަ މިނިސްޓްރީން
ލިބުމަށްފަހުގައެވެ.
މަޤާމުތަކުގެ މުސާރަ ބަދަލުކޮށްގެން 4.09 އަހަރީ ބަޖެޓުގައި "މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ" އައިޓަމުގައި ހިމެނޭ މަޤާމުތަކުގެ
ޚަރަދުކުރުން
މުސާރަ، ކޯޑުތަކުގައި ފައިސާ ހުރި މިންވަރަކުން އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާ ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެއް މަޤާމަކަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ފައިސާ އަނެއް
މަޤާމަކަށް ބަދަލުކޮށްގެން ޚަރަދުކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް އެއް މަޤާމުގެ މުސާރައިން
އަނެއް މަޤާމުގެ މުސާރައަށް ބަދަލުކުރާ ފައިސާއާބެހޭ މަޢުލޫމާތު، ބަޖެޓު
24

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހިސާބުތަކުން އެނގެން ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ކޮންމެ މަހެއްގެ ޚަރަދު ރިޕޯޓު
ތައްޔާރުކުރާއިރު، މުސާރައިގެ ކޯޑުގައި ހިމެނޭ މަޤާމުތައް ވަކިވަކިން އެނގޭގޮތަށް
މުސާރައިގެ ތަފުސީލު، ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ކުއްލި ހާލަތާއި، އެ ހާލަތެއް 4.10 (ހ) ޤުދުރަތީ ކާރިސާއެއް ނުވަތަ ނުރައްކައުތެރި ބަލިމަޑުކަމެއް ކުރިމަތިވެގެން
ދިމާވުމާ ގުޅިގެން ޚަރަދުކުރުމަށް 253
ނުވަތަ އެނޫން ކަމެއް ދިމާވެގެންނަމަވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވަނަ
ފައިސާ ހޯދުން
މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު އިޢުލާނު ކުރުމަށް ޓަކައި
ރައީސުލްޖުމުހޫރިއްޔާ ނެރޭ ޤަރާރުގައި، އެ ނުރައްކަލަކާ ގުޅިގެން
އަޅަންޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅައި ހިންގުމަށް
މާލީގޮތުން ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ކަމަކާމެދު ފިޔަވަޅު އަޅައި
ހިންގުމަށް ޒިންމާވާ އިދާރާއަކުން ގިނަވެގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް)
ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެކަމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދުގެ އަންދާޒާ ބަޖެޓެއް
ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހު، މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާ
ބަޖެޓަށް ދޫކުރެވޭ ފައިސާއިން ކުރާ ޚަރަދުގެ އިތުރަށް ފައިސާއެއް
ޚަރަދުކުރަންވާނީ، އެ އިދާރާއަކަށް އެ އަހަރަކަށް ކަ ނޑައެޅުނު ބަޖެޓުގައި
އެފަދަ ޚަރަދެއް ކުރުމަށް ފައިސާ ކަ ނޑައެޅިފައިހުރެ، އެ ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމުގެ ހުއްދަ މިނިސްޓްރީން ދީފައިވާނަމައެވެ.
(ށ) ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު،
އެ ޤަރާރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށާއި ހިންގުމަށް
ޒިންމާވާ އިދާރާއަކުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް ބަޖެޓު
ހުށަހެޅުމާ ދެމެދު ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ޚަރަދެއް ކުރަންވާނީ،
އެ އިދާރާއެއް ހިންގަން ހަވާލުވެހުރި އެންމެ އިސްވެރިއަކު މިނިސްޓަރަށް
އަނގަބަހުން ނުވަތަ ފޯނުން އަންގައި، އެ ކަމަކަށް އެ ވަގުތު
ޚަރަދުކުރުމަށް މިނިސްޓަރު ހުއްދަކުރާ އަދަދަކަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ
މިންވަރަކަށެވެ. މިގޮތުން ފޯނުން ހުއްދަކުރެވޭ އަދަދު އެގޮތަށް
ހުއްދަކުރެވުނުކަމުގެ ލިޔެކިޔުން، ޖެހިގެން އަންނަ، ސަރުކާރު ބަންދުނޫން
2 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓްރީއަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި ގަވާއިދުގެ 1.03 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާ ދީފައިވާ
ހާލަތެއްގައި އިސްތިސްނާ ދީފައިވާ މިންވަރަށް ފިޔަވައި، ކުއްލި
ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު އިޢުލާނުކުރުމާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދު ވެސް
ކުރަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) ކުއްލި ނުރައްކަލެއް (ޤުދުރަތީ ކާރިސާއެއް، ނުވަތަ ނުރައްކައުތެރި
ބަލިމަޑުކަމެއް(ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ތައްޔާރުވެ ތިބެންޖެހޭ އިދާރާތަކުން،
އެފަދަ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ އެ ކަމަކަށް ބޭނުންކުރަންޖެހިދާނެ
25

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ތަކެތީގެ ސްޓޮކެއް ބަހައްޓައި، ރައްކައުތެރިކަމާއެކު އެ ތަކެތި
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި މި ސްޓޮކްގެ އިންވެންޓްރީއެއް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ބަހައްޓާ ސްޓޮކްގެ ތެރެއިން
ބަހައްޓައިފައިހުރެ ދުވަސްވުމުގެ ސަބަބުންނާއި، ހަލާކުވުމުގެ
ސަބަބުންނާއި، މުއްދަތު ހަމަވެގެން ބޭނުންނުކުރެވޭނެތީ ކުރިޔަށް އޮންނަ
އަހަރު ބަދަލުކުރަންޖެހޭނެ ތަކެތި ހޯދުމަށް، އެ އިދާރާއަކުން ކުރިޔަށް
އޮންނަ އަހަރަށް ހުށަހަޅާ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އިސްވެ ބަޔާންކުރި
ގޮތުގެ މަތީން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ތަކެތީގެ ތެރެއިން ވިއްކައިލެވޭ ކަހަލަ
ތަކެތި ނީލަމުގައި ވިއްކައިލުމަށްފަހު ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރާނީ،
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށެވެ.
(ބ) ކުރިޔަށް ލަފާކުރަން އެނގޭ ވައްތަރުގެ ކަންތައްތަކާއި (މިސާލަކަށް:
އިމާރާތެއް ބައުވެގެން މަރާމާތުކުރުން ނުވަތަ އިމާރާތެއް އެއްގޮތަކަށްވެސް
ބޭނުންނުކުރެވޭވަރުވެގެން އެހެން އިމާރާތެއް ހޯދުމުގެ ކަންތައް ފަދަ
ކަންތައްތަކާއި(ފާއިތުވި ދުވަސްތަކުގައި ކަންތައްތައް ހިނގައިފައިވާގޮތަށް
ބަލައި، ކުރިން ހިނގައިފައިވާ ހާދިސާއެއް ތަކުރާރުވުމުގެ ފުރުޞަތު
ބޮޑުކޮށް އޮންނަ ބާވަތުގެ ކަންތައްތަކަށް)މިސާލަކަށް: ރަށްރަށަށް
އުދައެރުމާ ގުޅިގެން އެކަމަށް ދައުލަތުން ޚަރަދުކުރަންޖެހޭނަމަ، އެފަދަ
ކަންކަމަށް، ނުވަތަ ބައެއް ރަށްރަށުން ބޯފެން ހުސްވެގެން އެ ރަށްރަށަށް
ދައުލަތުން ބޯފެން ގެންގޮސްދޭންޖެހޭނަމަ އެފަދަ ކަންކަމަށް(ފައިސާ
ޚަރަދުކުރަން ޖެހިދާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ ކަންކަމަށް ހިނގާނެ
ޚަރަދު އޮންނަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިފައެވެ. މިގޮތުން
ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ނުހިމަނައި އޮވެ، މިފަދަ ކަމަކަށް ފައިސާ ހޯދުމަށް
އެދޭ އެދުން އެއީ ކުއްލިއަކަށް ދިމާވި ހާދިސާއަކަށް ޚަރަދުކުރުމަށް ފައިސާ
ހޯދުމަށް އެދުނު އެދުމެއް ކަމަށް ނުބެލުމުގެ އިޚްތިޔާރު، މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ބާބު 5
ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި، ފައިސާ ހޯދުމާއި، ފައިސާ ބަލައިގަތުމާއި ، ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން
ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ 5.01 (ހ) ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާއަކީ ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން
ހަދާ ގަވާއިދަކުން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ކޮންމެ ފައިސާއަކާއި،
ދައުލަތުގެ މިލްކުގައިވާ ބިމެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ކުއްޔަށް
ދީގެން ނުވަތަ ވިއްކައިލައިގެން ލިބޭ ކޮންމެ ފައިސާއަކާއި، މި މާއްދާގެ
(ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާއެވެ.
26

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ، ތިރީގައި
މިވަނީއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ؛
(2) ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ؛
(3) ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ؛
(4) މިނޫނަސް އެކި ގޮތްގޮތުން ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ.
ދައުލަތަށް ބަލައިގަނެވޭ ފައިސާ 5.02 (ހ) އެހެން ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ގަވާއިދަކުން އެހެން ގޮތަކަށް ކަ ނޑަނާޅާހައި
ހިނދަކު ދައުލަތަށް ފައިސާ ބަލައިގަންނާނީ ދިވެހި ރުފިޔާއިންނެވެ.
(ށ) ބޭނުންނުކުރެވޭވަރަށް ބައުވެ ހަލާކުވެފައިވާ ނޫޓާއި ލާރި، މޯލްޑިވްސް
މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ ފިޔަވައި ދައުލަތުގެ އެހެން އޮފީހަކުން ގަބޫލުކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
(ނ) ފައިސާ ބަލައިގަންނަ މުވައްޒަފުން ނަގުދު ފައިސާގެ އިތުރުން،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް އާންމުކޮށް ސަރކިއުލަރއަކުން ނުވަތަ
ވަކި ޚާއްޞަ ހާލަތްތަކެއް ދިމާވުމުން ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލުތަކެއްގެ މަތީން
ބޭންކް ޗެކު، ސަރޓިފައިޑް ބޭންކް ޑްރާފްޓް، ޓްރެވެލަރސް ޗެކު،
ކްރެޑިޓްކާޑު، ޑެބިޓްކާޑު، އިލެކްޓްރޯނިކް ބޭންކް ޓްރާންސްފަރ އަދި
މިނޫންވެސް މިފަދަ ނެގޯޝިއަބަލް އިންސްޓްރޫމަންޓުން ދައްކާ ފައިސާ
ބަލައިގަނެވިދާނެއެވެ.
ފައިސާ ނަގާށާއި ، ފައިސާ 5.03 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން 25,000/- (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ
ޖަމާކުރުމަށް ދެ މުވައްޒަފުން
ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ނަގާނަމަ ނުވަތަ ޖަމާކުރާނަމަ، ފައިސާ
ފޮނުވުން
ނަގަންވާނީ ނުވަތަ ޖަމާކުރަންވާނީ، 2 (ދޭއް) މުވައްޒަފަކު
ފޮނުވައިގެންނެވެ. މިގޮތުން ފޮނުވާ 2 (ދޭއް) މުވައްޒަފުންކުރެ އެކަކީ،
ފައިސާ ނެގުމުގެ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު އޮތް މީހަކަށް ވާންވާނެއެވެ.
ބޭރުފައިސާ ނެގުމުގައި ނުވަތަ ޖަމާކުރުމުގައި އޭގެ އަގު 25,000/-
(ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާ ވާނަމަ ޢަމަލުކުރާނީ ވެސް ހަމަ މިގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(ށ) ކޮންމެ އޮފީހަކުން ވެސް ޗެކަށް ފައިސާ ނެގުމަށް ފޮނުވާ 2 (ދޭއް)
މުވައްޒަފުންގެ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު، މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެގެން
ހައްދަންވާނެއެވެ. އެ އޮފީހެއްގެ މަސައްކަތްތައް ހުންނަ ގޮތުން 2 (ދޭއް)
27

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ އިތުރު މުވައްޒަފަކަށް ކާޑު ހަދަން ބޭނުންވާނަމަ،
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެގެން ކާޑު ހައްދާނީއެވެ.
(ނ) ކާޑު ހަދައިފައިވާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިވުމުން ނުވަތަ އެހެން
މަޤާމަކަށް ބަދަލުވުމުން ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުން ނަމަވެސް ކާޑު
ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ގޮތެއް މެދުވެ ރިވެއްޖެނަމަ، އެ މުވައްޒަފެއްގެ އަތުން
ވަގުތުން ކާޑު އަތުލައި، ކާޑު ބާޠިލުކުރަންޖެހުނު ސަބަބެއް ކާޑުގައި ލިޔެ،
ކާޑު ބާޠިލުކުރުމަށްފަހު، އެންމެ ލަސްވެގެން ވެސް، ސަރުކާރު ބަންދު
ނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް އެކަން އަންގައި،
އެ ކާޑު ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ރ) ފައިސާ ނަގަންދާ މުވައްޒަފުންނަށް އެ ތަނަކުން ހަދައިދީފައި އޮންނަ
އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު، ފައިސާ ނަގަންދާ ވަގުތުގައި ނޫނީ އޮންނަންވާނީ،
އޮފީހުގެ ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ އެފަދަ ރައްކައުތެރި، ތަޅުލެވޭ ތަނެއްގައެވެ.
އަތޮޅުތަކާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި 5.04 (ހ) އަތޮޅުތަކުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ ތަންތަނާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުންނަ
ހުންނަ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ފައިސާ ފޮނުވުމާއި ގެނައުމުގައި، ބޭންކް
ފައިސާ ފޮނުވުމާއި ފައިސާ ގެނައުން
މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ ފޮނުވެން ހުންނަ ތަންތަނަށް ފައިސާ ފޮނުވަންވާނީ
ނުވަތަ ގެންނަންވާނީ، ބޭންކް މެދުވެރިކޮށެވެ. މިނޫން ގޮތަކަށް ފައިސާ
ފޮނުވާނީ ނުވަތަ ގެންނާނީ، އެ ރަށެއްގައި ހުންނަ އެ ދާއިރާއަކާ ގުޅޭ
ދައުލަތުގެ އޮފީހެއް މެދުވެރިކޮށެވެ.
(ށ) ބޭންކެއްގެ ގޮތްޕެއް ހުޅުވިފައިނުވާ އަތޮޅުތަކުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ
އޮފީސްތަކަށް ފައިސާ ފޮނުވުމުގައި، އެ އޮފީހަކާ ގުޅިފައިވާ ތަނެއްގެ
މުވައްޒަފަކާ ހަވާލުކޮށްފައި ފައިސާ ފޮނުވިދާނެއެވެ.
(ނ) އަތޮޅުތަކަށް ފޮނުވާ ފައިސާއާއި، އަތޮޅުތަކުން މާލެއަށް ފޮނުވާ ފައިސާ
ފޮނުވަންވާނީ، އެ ފައިސާގެ އަދަދާއި، އެއީ ކޮން ފައިސާއެއްކަން
އޮޅުންފިލާނެ ރަސްމީ ލިޔުމަކާ އެކުގައެވެ.
ދައުލަތަށް ފައިސާ ލިބޭ 5.05 (ހ) ދައުލަތަށް ފައިސާ ލިބޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އެ އޮފީހަކަށް ލިބޭ
ކަންތައްތަކުގެ ދަފުތަރު ބެލެހެއްޓުން
ފައިސާގެ ދަފުތަރެއް ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަކުން ވެސް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ . މި ދަފުތަރުގައި، އެ ފައިސާއެއް ނަގަން ހަމަޖެހުނު
ޤާނޫނު ނުވަތަ ގަވާއިދު ނުވަތަ އެ ކަމެއް ހަމަޖެހުނު ގޮތުގެ ތަފުސީލާއި
ރިފަރެންސް ނަންބަރާއި ތާރީޚު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
28

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަފުތަރު އޮންނަންވީ ގޮތުގެ
ނަމޫނާ، 01RV/MGމި މިނިސްޓްރިގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި
ވާނެއެވެ.
ލިބޭފައިސާ ބަލައިގަތުމާއި، 5.06 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ފައިސާ ބަލައިގަންނަނަމަ، ފައިސާ ދެއްކި ފަރާތަށް
ރަސީދު ދިނުން
ރަސީދު ދޭންވާނެއެވެ. މި ރަސީދު، އަތުން ލިޔެފައި ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް
މެޝިނުން ޕްރިންޓުކޮށްފައި ނުވަތަ ޑިޖިޓަލްކޮށް ދެވިދާނެއެވެ. އަތުން
ލިޔެފައި ރަސީދު ދޭނަމަ، ރަސީދު ފޮތްތައް ހުންނަންވާނީ، އޮފީހުގެ
ނަމުގައި ޗާޕުކޮށް، ސީރިއަލް ނަންބަރު ޖަހައިފައެވެ. އެ ރަސީދުގައި،
ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) ފައިސާ ދެއްކި ފަރާތް؛
(2) ފައިސާ ދެއްކީ ކޮން ކަމަކަށްކަން؛
(3) ފައިސާގެ އަދަދާއި ބާވަތް)ވިޔައަކުރުންނާއި ރަސީދު ލިޔެވޭ
ބަހަކުން(؛
(4) ފައިސާ ބަލައިގަތީ ޗެކުންނަމަ، ޗެކުގެ ނަންބަރާއި ބޭންކް، ނުވަތަ
ފައިސާއިންނަމަ ފައިސާއިންކަން؛
(5) ތާރީޚު؛
(6) ފައިސާ ބަލައިގަތް މީހާގެ ނަމާއި ސޮއި؛
(7) ރަސީދު ނަންބަރު؛
(8) އޮފީހުގެ ތައްގަ ނޑު)މި ތައްގަ ނޑު އޮންނަންވާނީ، މި މާއްދާގެ
(އ) ގައިވާ ގޮތަށް).
(ށ) ބިލުގައި ނުވަތަ އިންވޮއިސްގައި ފައިސާ ލިބުނުކަމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހުންނަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް
ބިލުން ނުވަތަ އިންވޮއިސުން ފައިސާ ބަލައިގަތް ކަމުގައި ވިޔަސް ،
އެ ބިލަކަށް ނުވަތަ އެ އިންވޮއިސަކަށް ރަސީދު ހަދަންވާނެއެވެ.
(1) ފައިސާ ބަލައިގަތް މީހާގެ ނަން ނުވަތަ އެ މީހާގެ ކޯޑު ނަންބަރު؛
(2) ފައިސާ ދެއްކި ތާރީޚު؛
(3) ބަލައިގަތް ފައިސާގެ އަދަދު؛
29

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(4) ބިލުގައި ނުވަތަ އިންވޮއިސްގައި ފައިސާ ބަލައިގަތް އޮފީހުގެ
ތައްގަ ނޑު ޖަހައި، ފައިސާ ބަލައިގަތުމުގެ ހުއްދަ އޮތް މީހަކު
ސޮއިކޮށްފައި އޮތުން؛
(5) ފައިސާ ދެއްކި ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް.
(ނ) ފޯމުފަދަ ތަކެތި ވިއްކާއިރު، ފޯމުތައް ޗާޕުކޮށް، ހުރިހާ ފޯމެއްގައި
ތަރުތީބުން ނަންބަރު ޖެހުމަށްފަހު، ރަސީދު ނުހަދައި އެ ފޯމުތައް
ވިއްކިދާނެއެވެ. އަދި ދުވަސް ނިމުމުން، އެ ދުވަހު ވިކުނު ހުރިހާ ފޯމަށް،
ކޮންމެ ބާވަތަކުން ލިބުނު ޖުމުލަ ފައިސާގެ އަދަދު އެނގޭނޭ ގޮތަށް
ރަސީދެއް ހަދަންވާނެއެވެ.
(ރ) ސްޓިކަރ، ޓިކެޓްފަދަ ތަކެތި ޗާޕުކޮށް ތަރުތީބުން ނަންބަރު ޖެހުމަށްފަހު
ރަސީދު ނުހަދައި ވިއްކިދާނެއެވެ. އަދި ދުވަސް ނިމުމުން، މުޅި ދުވަހަށް
ކޮންމެ ބާވަތަކަށް ވަކި ރަސީދެއް ހަދަންވާނެއެވެ.
(ބ) ސްޓޭމްޕް، ޕޯސްޓުކާޑު، އެއިރޯގްރާމް، ތަފާތު ސުވެނިއަރ ރަމްޒީ
ފައިސާފޮތި، ދިދަފަދަ ތަކެތި ރަސީދު ނުހަދައި ވިއްކިދާނެއެވެ. އަދި
ދުވަސް ނިމުމުން، މުޅި ދުވަހަށް ކޮންމެ ބާވަތަކަށް ވަކި ރަސީދެއް
ހަދަންވާނެއެވެ.
(ޅ) އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ރަސީދު ހެދުމަށް އޮންނަ ގޮތް ނޫން ގޮތަކަށް ވަގުތީ
ރަސީދެއް ނުވަތަ ނުރަސްމީ ރަސީދެއް ނުވަތަ މިނޫންވެސް އެހެން ގޮތަކަށް
ރަސީދު ހަދައި ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ކ) ފައިސާ ބަލައިގަތުމަށްފަހު ދޫކުރާ ރަސީދުތަކުގެ ކޮޕީ، އެއްވެސް ގެއްލުމެއް
ނުލިބޭގޮތަށް، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރައްކައުތެރިކަމާއެކު
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ކެންސަލްކުރެވޭ ރަސީދުތަކުގެ އަސްލާއި ކޮޕީ
އެއްކޮށް ހީރަސް ޖެހުމަށްފަހު، ކެންސަލްކުރަން ޖެހުނު ސަބަބު ބަޔާންކޮށް،
އެ ތަނެއްގެ ވެރިޔަކު ރަސީދުގައި ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. މިފަދަ ރަސީދުތައް
ވެސް ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(އ) ފައިސާ ބަލައިގެންފައި ޖަހާ ތައްގަ ނޑު އޮންނަންވާނީ، ތިރީގައިމިވާ
ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
30

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނޯޓު: މިނިސްޓްރީގެ ނަން އޮތް ތަނުގައި އޮންނަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ
ނަމެވެ.
(ވ) ފައިސާ ބަލައިގަންނަ ތައްގަ ނޑު އޮންނަންވާނީ، ފައިސާ ބަލައިގަތުމަށް
ހަމަޖައްސައިފައިވާ މުވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ތަޅުލެވޭ ތަނެއްގައި
ރައްކައުކުރެވިފައެވެ.
ލިބޭ ފައިސާ، ޗެކުން ނުވަތަ 5.07 (ހ) ޗެކުން ނުވަތަ އެކައުންޓު ކްރެޑިޓްކޮށް ނުވަތަ ޑެބިޓްކޮށް ދައްކާ ފައިސާ
އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއިން
ނުވަތަ ކްރެޑިޓް ކާޑުން ދައްކާ ފައިސާ ބަލައިގަންނާނީ، ރަސީދު
ބަލައިގަތުން
ހަދައިގެންނެވެ. އަދި ގަވާއިދުން ހިސާބުތައް ފޮތުގައި ލިޔެ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ބަލައިގަންނަ ހުރިހާ ޗެކެއް ހުންނަންވާނީ، "ނޮޓް ނެގޯޝިއަބަލް –
ކްރެޑިޓް ދިވެހި ސަރުކާރު އެކައުންޓް" ނުވަތަ "ނޮޓް ނެގޯޝިއަބަލް –
ކްރެޑިޓް (އެކައުންޓުގެ ނަން)" މި ހެން ލިޔެ ކްރޮސްކުރެވިފައެވެ.
(ނ) ފައިސާ ލިބެންޖެހޭ އަދަދާއި ފައިސާ ލިބުނު އަދަދާ ތަފާތުވިނަމަވެސް
ރަސީދު ހަދަންވާނީ ފައިސާ ލިބުނު އަދަދަށެވެ.
(ރ) އެކި ފަރާތްތަކުން ގެންނަ ޕޯސްޓް ޑޭޓަޑް (އަންނަން އޮތް ތާރީޚެއް) ގެ
ޗެކު ހަވާލުވެ ބަލައިގަނެގެން ނުވާނެއެވެ.
އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތިގެން 5.08 (ހ) ޗެކެއް ޑިސްއޮނަރވި (ބޭންކުން ގަބޫލުނުކުރި) ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު
އަނބުރާ ލިބޭ ޗެކުގެ ފައިސާ
ލިބުމާއެކު، އެ ޗެކެއް އަވަހަށް ހޯދައި، އެ ފައިސާއަކާ ބެހޭގޮތުން
ހޯދުން
މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް
ރަޖިސްޓަރީއެއްގައި ލިޔެ ރިކޯޑު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ތިރީގައިމިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ޗެކު ތައްޔާރުކުރުމުގައި ހުރި މައްސަލައެއްނަމަ، އެކަން
ރަނގަޅުކުރުމަށް، ފައިސާ ދެއްކި ފަރާތަށް ވަގުތުން އެންގުން؛
31

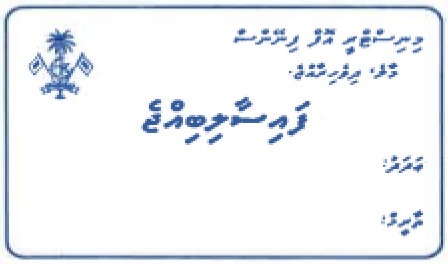

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) މައްސަލަ ދިމާވެފައިވާ ޗެކު ރަނގަޅުކޮށް ނުވަތަ އެ ޗެކުގެ
ބަދަލުގައި މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ނުވަތަ
ޗެކު ހޯދުމަށްފަހު، އެ ޗެކު ނުވަތަ އެ ފައިސާ އަލުން ޖަމާކުރުން.
އަދި މި މަޢުލޫމާތު ރަޖިސްޓަރީގައި އަދާހަމަކުރުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ބަލައިގެންފައިވާ ޗެކެއް، އެ ޗެކު ދޫކޮށްފައިވާ
އެކައުންޓުގައި އެ އަދަދަށް ފައިސާ ނެތިގެން ނުވަތަ އެއްވެސް
ސަބަބަކާހުރެ ޗެކު އަނބުރާ ލިބިއްޖެނަމަ، އެންމެ ލަސްވެގެން ވެސް،
ޖެހިގެން އަންނަ ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން ދުވަހުގެ މެންދުރު 12:00 ގެ
ކުރިން އެ ޗެކުގައި އޮތް އަދަދަށް ނަގުދު ފައިސާއިން ނުވަތަ ބޭންކް
ގެރެންޓީ ޖަހައިފައިވާ ޗެކަކުން، އަލުން އެ ފައިސާ ދެއްކުމަށް، އެ ޗެކް
ދޫކުރި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
(ނ) ފައިސާ ނުލިބިގެން އަނބުރާ ލިބޭ ޗެކު، އެ ޗެކު ފޮނުވި ފަރާތާ އަނބުރާ
ހަވާލުކުރަންވާނީ، އެ ޗެކުން ދެއްކި ފައިސާ އެ އޮފީހަކަށް ލިބުމުންނެވެ.
(ރ) ޗެކު ދޫކުރި އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތިގެން ޗެކެއް އަނބުރާ
ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ޗެކުގައި އޮތް އަދަދުގެ ފައިސާއަކީ ނުލިބޭ
ފައިސާއެއްކަމަށް ބަލައި، ފައިސާ ބަލައިގަތް ރަސީދާއި ހިސާބުތަކުން
ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. މި ފައިސާ އަލުން ބަލައިގަންނާނީ، މި ގަވާއިދުގެ
5.06 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރަސީދަކުންނެވެ.
(ބ) އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތިގެން ނުވަތަ ފައިސާ ދެއްކި ފަރާތުގެ އިހުމާލެއް
އޮވެގެން އަނބުރާ ލިބުނު ޗެކު ބަލައިގަތް ކަމަކީ
ވަކި ތާރީޚަކަށް ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ ޖޫރިމަނާވާ ބާވަތުގެ ކަމެއްކަމަށް
ވެފައި، ޗެކު އަނބުރާ ލިބުނުއިރު އެ ތާރީޚު ފާއިތުވެފައިވާނަމަ،
އެ ޗެކުގައި އޮންނަ އަދަދުގެ ނަގުދުފައިސާ ބަލައިގަންނަންވާނީ ޖޫރިމަނާ
ފައިސާއާ އެކުގައެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ،
ލަސްނުކޮށް ފައިސާ ހޯދުމަށް މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފައިސާ
ދެއްކުމަށް ފުރަތަމަ އެންގި ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން
7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ، ފައިސާ ހޯދުމަށް
އަޅަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ކަންކަން އެ އޮފީހަކުން ލަސްނުކޮށް
ކުރިޔަށްގެންދަންވާނެއެވެ.
(ކ) އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތި ޗެކު ދޫކުރި ފަރާތުން މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި ޗެކުގެ ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ،
32

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތި ޗެކު ދޫކުރި ފަރާތުގެ މައްސަލަ،
ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(އ) އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތިގެން ނުވަތަ އެހެންވެސް ސަބަބަކާހުރެ
އަނބުރާ ލިބުނު ޗެކެއްގެ ފައިސާ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ނުލިބިއްޖެނަމަ، ދެން އެ ފަރާތުގެ ޗެކެއް ބަލައިގަންނަންވާނީ، ތިރީގައިމިވާ
މުއްދަތު ހަމަވަންދެން ބޭންކް ގެރެންޓީ ޗެކެއް ގެނައުމުންނެވެ.
(1) ޗެކު އަނބުރާ ލިބުނު ފުރަތަމަފަހަރު 6)ހައެއް(މަސްދުވަސް
ވަންދެން؛
(2) ޗެކު އަނބުރާ ލިބުނު ދެވަނަފަހަރު 12)ބާރަ(މަސްދުވަސް
ވަންދެން؛
(3) ޗެކު އަނބުރާ ލިބުނު 3)ތިނެއް(ވަނަފަހަރު 24)ސައުވީސް(
މަސްދުވަސް ވަންދެން.
ލިބޭ ފައިސާގެ ރިކޯޑު ބެލެހެއްޓުން 5.09 (ހ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހަކަށް ލިބޭ ފައިސާ ބަލައިގަތުމަށްފަހު ދުވަހުފޮތުގައި
ލިޔެގެން ނުވަތަ އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ހުއްދަކުރާ އިލެކްޓްރޯނިކް
ވަސީލަތަކުން ދުވަހުން ދުވަހަށް ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރިކޯޑުކޮށް
ލިބޭ ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) އެކަކު ނުވަތަ އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މުވައްޒަފުން ފައިސާ
ބަލައިގަތުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ތަންތަނުގައި ފައިސާ ބަލައިގަންނަ
މުވައްޒަފުން، އެ މުވައްޒަފަކު ބަލައިގަންނަ ފައިސާގެ ތަފުސީލު
ޝީޓެއް ތައްޔާރުކޮށް، ބަލައިގަނެވުނު ފައިސާއާއެކު، އެ ފައިސާ
ހަވާލުކުރުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުވައްޒަފަކާ ހަވާލުކުރުން؛
(2) އެ ދުވަހަކު ބަލައިގަންނަ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ހަވާލުވާ މުވައްޒަފު
ނުވަތަ ލިބޭ ފައިސާގެ ދުވަހުފޮތް ނުވަތަ ދުވަހުޝީޓް ބެލެހެއްޓުމާ
ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފު، ލިބޭ ފައިސާގެ ދުވަހުފޮތުގައި ނުވަތަ
ދުވަހުޝީޓުގައި ލިޔެ، ދުވަހުންދުވަހަށް ހިސާބުތައް ނިންމުން.
(ށ) ކޮންމެ ދުވަހަކު ލިބޭ ފައިސާ ދުވަހުފޮތުގައި ނުވަތަ ދުވަހުޝީޓުގައި
ލިޔާއިރު، އެ ފައިސާއެއް ލިބުނު ކަމަކާއި، ދެއްކި ފަރާތާއި، ދެއްކި
އަދަދު އެނގޭނެގޮތަށް ބިލު ނުވަތަ ރަސީދު ނަންބަރާއެކު ލިޔެ،
އެ ދުވަހެއްގެ ޖުމުލަ ކުރަންވާނެއެވެ.
33

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ލިބޭ ފައިސާގެ ދުވަހުފޮތް ނުވަތަ ދުވަހުޝީޓުގެ ނަމޫނާ MG/RV02
މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.
ބަލައިގަންނަ ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން 5.10 (ހ) މުވައްޒަފުންގެ ހަވާލުގައި ނުވަތަ އޮފީހުގައި ފައިސާ ބަހައްޓަންވާނީ،
މި ގަވާއިދުގެ 12.22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަނެއްގައި
ނުވަތަ އެއްޗެއްގައެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ އެ ފައިސާއެއް ދައްކަންޖެހޭ
ފަރާތަކަށް ދައްކައި ނިމެންދެން ހުންނަންވާނީ، އެ ފައިސާއެއް ބަލައިގަތް
މީހެއްގެ ޒިންމާގައެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ޗެކުން ބަލައިގަންނަ ފައިސާ ގަވާއިދުން
ޖަމާނުކޮށް ލަސްވުމުގެ ސަބަބުން އެ ޗެކަކަށް ފައިސާ ނުލިބިއްޖެނަމަ،
އެކަމާ ޒިންމާވާން ޖެހޭނީ، އެ ޗެކެއް ޖަމާކުރުމުގައި އިހުމާލުވި
މުވައްޒަފެކެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ތެރެއިން ތިޖޫރީ ހުންނަ ތަންތާނގައި ދައުލަތުގެ
ފައިސާ ބަހައްޓަންވާނީ ތިޖޫރީގައެވެ. ތިޖޫރީ ނެތް ތަނެއްގައިނަމަ ފައިސާ
ބަހައްޓާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 12.22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ
ރައްކައުތެރި ތަނެއްގައި ނުވަތަ އެއްޗެއްގައެވެ.
(ބ) ފައިސާ ބަލައިގަތުމަށް ވަކި ތަނެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އޮފީސްތަކުގައި
އެ ތަނަށް އާންމުކޮށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ އޮންނަންވާނީ، ހަމައެކަނި ފައިސާ
ބަލައިގަންނަ މުވައްޒަފުންނަށެވެ. ފައިސާ ބަލައިގަންނަ ވަގުތުތަކުގައްޔާއި
ފައިސާ ބަލައިގަންނަން ތައްޔާރުކުރެވެމުންދާ ވަގުތުތަކުގައްޔާއި
ދުވަހުހިސާބު ނިންމާ ވަގުތުތަކުގައި އެ ބައިގެ ދޮރު ހުންނަންވާނީ
ތަޅުލާފައެވެ.
(ޅ) ބަލައިގަންނަ ފައިސާ ހުންނަންވާނީ، އެ ފައިސާއެއް ބަލައިގަންނަ
މުވައްޒަފެއްގެ ހަވާލުގައި، އެ ފައިސާގެ ރައްކައުތެރިކަމަށް އެ ފަރާތެއް
ސީދާ ޒިންމާވާގޮތަށް، ހަމައެކަނި އެ ފަރާތުގެ ހަވާލުގައި
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭ ގޮތަކަށެވެ.
(ކ) މަސައްކަތުގެގޮތުން ފައިސާއަށް ޒިންމާވާންޖެހޭ މުވައްޒަފުންނަށް ފައިސާ
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ގެންގުޅެވޭނޭފަދަ އެކަށީގެންވާ ރައްކައުތެރި
ވަސީލަތްތައް ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.
(އ) ފައިސާއަށް ސީދާ ޒިންމާވާންޖެހޭ މުވައްޒަފުންގެ އަތުން ފައިސާ ގެއްލި
ނުވަތަ ވައްކަންކުރުންފަދަ ކަމެއް ވިޔަނުދިނުމަށް ޓަކައި އަޅަންޖެހޭ
34

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ރައްކައުތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތައް އަޅައި، އަދި ކަމާގުޅޭ އިރުޝާދު
މުވައްޒަފުންނަށް ދީ، އަދި މި ފިޔަވަޅުތަކަށް ޢަމަލުކުރަމުންދޭތޯ
ބެލުމަށް ޓަކައި އިތުރު އެންގުމަކާ ނުލައި، ޕްރިންސިޕަލް އެކައުންޓިންގ
އޮފިސަރު ނުވަތަ އޭނާ އައްޔަނުކުރާ މީހަކު ދޭތެރެދޭތެރެއިން
ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ 5.11 (ހ) ދައުލަތަށް ލިބޭ އެންމެހައި ފައިސާ ބަލައިގަނެ ޖަމާކުރަންވާނީ، ނުވަތަ
ޖަމާކުރަންޖެހޭ އެކައުންޓު 3/2006
ބަހައްޓަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު)ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
ޤާނޫނު(ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުޅުވާ އަދި ހިންގާ
އެކައުންޓެއްގައެވެ. އެފަދަ އެކައުންޓެއް ވެސް ނެތް ރަށެއްގައި،
އެކައުންޓަކަށް ފައިސާ ޖަމާކުރެވެންދެން ފައިސާ ބަހައްޓަންވާނީ،
މި ގަވާއިދުގެ 12.22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ރައްކައުތެރި
ތަނެއްގައި ނުވަތަ އެއްޗެއްގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ޤާނޫނު ނަންބަރު
3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާ
އެއްގޮތަށް ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގެ އިތުރުން، އިތުރު އެކައުންޓެއް
ނުވަތަ އެކައުންޓުތަކެއްގައި ދައުލަތުގެ ފައިސާ ބަހައްޓަން ޖެހިއްޖެ
ހާލަތެއްގައި، އެފަދަ އެކައުންޓެއް ނުވަތަ އެކައުންޓުތަކެއް ހުޅުވައި
ބަލަހައްޓަންވާނީ، އެ މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ އުސޫލާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) މާލޭގައި ހިނގަމުންދާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ
އޮތޯރިޓީއަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާ ފޯމުގެ ނަމޫނާއެއް، MG/RV03
މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
(ރ) އަތޮޅުތަކުގައި ހިނގަމުންދާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން، އެ އޮފީހެއްގެ
އެކައުންޓް އޮންނަ ބޭންކު މެދުވެރިކޮށް ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް
ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރާ ފޯމުގެ ނަމޫނާ MG/RV04 މިނިސްޓްރީގެ
ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
ފައިސާ ބަލައިގަންނަ ތަންތާނގައި 5.12 އެކިއެކި ކަންކަމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ބަލައިގަންނާނެ ވަގުތާއި، މި ގަވާއިދުގެ
އާންމު އެންގުން ބެހެއްޓުން
5.06 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރަސީދު ދޫކުރެވޭނެ ކަންތައްތައް
ދިވެހިބަހުންނާއި އިނގިރޭސިބަހުން ލިޔެ އާންމުކޮށް ފެންނާނޭގޮތަށް އެ ތަނެއްގައި
ބަހައްޓައިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް ފައިސާ 5.13 (ހ) ނަގުދުފައިސާ އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިޔުމަކީ ރިސްކު ބޮޑު
ގެންދިޔުމާއި ގެނައުން
ކަމަކަށްވާތީ، ފައިސާ ގެންދިޔުމުގެ ބަދަލުގައި އެއް އެކައުންޓުން އަނެއް
35

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހެން
އޮތްނަމަ ފައިސާ ފޮނުވަންވާނީ، ބޭންކް މެދުވެރިކޮށްގެންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރެވެން ނެތް ހާލަތްތަކުގައި
ފައިސާ އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް ކަ ނޑުމަގުންނާއި ވައިގެމަގުންނާއި
އެއްގަމުމަގުން ގެންދާއިރު ގެންދަންވާނީ، ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ
އެންމެހައި ފިޔަވަޅުތައް އަޅައިގެންނެވެ.
(ނ) ފައިސާ ގެންދާ ތަނަކަށް ގެންގޮސް ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތާ
ހަވާލުކުރެވެންދެން އެ ފައިސާއާ ހަވާލުވެގެން ހުރި މުވައްޒަފު ނުވަތަ
މުވައްޒަފުން އިތުރު އެހެން ކަމަކާ މަޝްޣޫލުވެގެން ނުވާނެއެވެ.
(ރ) ބޭންކުން ފައިސާ ނަގަން ދާއިރު، ނުވަތަ ބޭންކަށް ފައިސާ ޖަމާކުރަން
ދާއިރު، ބޭންކަށް ދާ މުވައްޒަފާއެކު، އޮފީހުގެ އިތުރު މުވައްޒަފަކު
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ބ) ގިނަ އަދަދަކަށް ފައިސާ އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދާއިރު
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ފައިސާ ނުގެންދެވޭނެކަމަށް އެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ
މުވައްޒަފަކަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ ޕްރިންސިޕަލް
އެކައުންޓިންގ އޮފިސަރުގެ ލަފާގެ މަތީން ފުލުހުންގެ ނުވަތަ ސިފައިންގެ
މަޝްވަރާއާއި އެހީ ހޯދަންވާނެއެވެ.
ފައިސާއާ ހަވާލުވެ ހުންނަ 5.14 (ހ) ދައުލަތުގެ އެއްވެސް ފައިސާއެއް، އެ ފައިސާއެއް ހަވާލުވެހުރި
މުވައްޒަފަކު ކޮށްގެންނުވާނެ
މުވައްޒަފެއްގެ އަމިއްލަ ކަމަކަށް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެހެން
ކަންތައްތައް
ފަރާތެއްގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަކަށް ދީގެން ވެސް ނުވާނެއެވެ.
(ށ) އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ޗެކެއް (އެ މުވައްޒަފެއްގެ
އަމިއްލަ ޗެކެއް ކަމުގައި ވިޔަސް(އެ ތަނެއްގައި ހުންނަ ނަގުދުފައިސާއާ
ބަދަލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގައި 5.15 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގައި ނުވަތަ ސްޓްރޯންގ ރޫމެއްގައި ނުވަތަ ފައިސާ
މުވައްޒަފުންގެ އަމިއްލަ ފައިސާ
ރައްކައުކުރުމަށް ހަދައިފައިވާ އެހެން ތަނެއްގައި ވެސް، އެއްވެސް
ނުބެހެއްޓުން
ފަރާތެއްގެ އަމިއްލަ ފައިސާއެއް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި
ޗެކެއް ވެސް ބާއްވައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިފައި ހުންނަ
ފައިސާ ވާނީ ދައުލަތުގެ ފައިސާކަމުގައެވެ.
36

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދައުލަތުގެ ހަވާލުގައި ހުންނަ 5.16 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގައި އަމިއްލަ މީހެއްގެ ނުވަތަ ބަޔެއްގެ ފައިސާ ނުވަތަ
އަމިއްލަ މީސްމީހުންގެ ފައިސާއާއި
ތަކެތި ބަހައްޓަން ޖެހިއްޖެނަމަ ބަހައްޓަންވާނީ، އެ ތަކެތީގެ ވެރިފަރާތާ
ތަކެތި ރައްކައުތެރިކަމާއެކު
ހަވާލުކުރެވެންދެން، އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ނުލިބޭ ގޮތަށް
ބެލެހެއްޓުން
ރައްކައުތެރިކަމާއެކުގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބަހައްޓާ ފައިސާއާއި ތަކެތީގެ
މަޢުލޫމާތު އޮޅުންފިލާނެގޮތަށް ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އެ ލިޔުމުގައި،
ތަކެތި ބެލެހެއްޓުމަށް ހަވާލުވާ މުވައްޒަފެއްގެ ނަމާއި މަޤާމު ލިޔެ
ސޮއިކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓައިފައި ހުރި، އަމިއްލަ
މީހެއްގެ އެއްޗަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކަމުގައި އިހުމާލުވި
މުވައްޒަފަކު އެ ކަމުގައި ޒިންމާވާންޖެހޭނެއެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި އަމިއްލަ ފަރާތެއްގެ
ފައިސާއާއި ތަކެތި ހަވާލުކުރަން ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތެއްގެ މަތީން،
ނުވަތަ ވަކި ގޮތެއް ކަ ނޑައަޅައިފައި ނެތްނަމަ، ލަސްނުކޮށް ފައިސާއާއި
ތަކެތި، ވެރިފަރާތާ ހަވާލުކޮށް ސޮއިކުރުވަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބަހައްޓާ ތަކެތި ބެލެހެއްޓުމުގައި،
އެ ތަކެއްޗާ ހަވާލުވާން އެ ތަކެތީގެ ވެރިފަރާތުން އިއުތިރާޒު ކުރާނަމަ،
ނުވަތަ އެ ތަކެތީގެ ވެރިފަރާތަކީ ކޮބައިކަން ނޭނގޭނަމަ، ނުވަތަ ބަހައްޓާ
ތަކެތި ހަވާލުނުކުރެވި ގިނަދުވަސްވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ތަކެއްޗަށް ގެއްލުމެއް
ލިބިދާނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ އެ ތަކެއްޗާމެދު ޢަމަލުކުރާނީ،
މިނިސްޓްރީއަށް އެކަން ހުށަހަޅައިގެން މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ
މަތީންނެވެ.
ގެއްލުން ލިބޭ، މަދުވާ، އިތުރުވާ 5.17 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި
ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ
ފައިސާއަކަށް ނުވަތަ މުދަލަކަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ
މަދުވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އިތުރަށް ފައިސާ ދެއްކިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ފޭރުމެއް
ނުވަތަ ވައްކަމެއް ނުވަތަ ޚިޔާނާތެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް އާދަޔާ
ޚިލާފުކަމެއް ހިނގައިފިނަމަ، ނުވަތަ މިފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ހިނގާކަމަށް
ނުވަތަ ހިނގައިފިކަމަށް ޝައްކުވެއްޖެނަމަ، އެކަމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފު
ނުވަތަ އެ ކަމެއް އެނގުނު މުވައްޒަފަކު، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާއަށް ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާއަށް ލަސްނުކޮށް އެކަން
އަންގަންވާނެއެވެ.
37

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުންގެ އިހުމާލުން ދައުލަތަށް ލިބޭ
ގެއްލުންތަކަށް އެ މުވައްޒަފުން ޒިންމާ އުފުލަން ޖެހޭނެއެވެ. މިފަދަ
މައްސަލައެއްގައި އެ މުވައްޒަފަކު އިއުތިރާޒުކުރާނަމަ، ކަމުގެ
ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، އެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފަރާތަކަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި ފައިސާ، ހަވާލުކުރަންޖެހޭ
ފަރާތްތަކާ ހަވާލުނުކުރެވި ހުއްޓައި މުވައްޒަފެއްގެ އިހުމާލެއްނެތި
ގެއްލިއްޖެނަމަ، ބަދަލުދިނުމުގެ ކަންތައް ހަމަޖައްސާނީ މިނިސްޓްރީއަށް
ލިޔެ، އެ މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަންޖެހޭ ފައިސާ ހުންނަންޖެހޭ
ވަރަށްވުރެ އިތުރުވެއްޖެނަމަ، އިތުރުވާ ފައިސާ، އެ މައްސަލަ ތަޙުޤީގުކޮށް
ނިމެންދެން ބަހައްޓަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އެކައުންޓަކަށް
ޖަމާކޮށްފައެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި ފައިސާއެއް ނުވަތަ މުދަލެއް
މަދުވެއްޖެކަން ނުވަތަ ގެއްލިއްޖެކަން އެނގިއްޖެނަމަ، ލަސްނުކޮށް
ވަގުތުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި
އެ މަޢުލޫމާތު، އެންމެ ލަސްވެގެން، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 2 (ދޭއް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔުމުން
އަންގަންވާނެއެވެ.
ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ 5.18 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ގެއްލުމެއް
ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ވަމުންދާކަމުގެ
ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ ނުވަތަ ކުރިމަތިވަމުންދާކަމުގެ ރިޕޯޓު އެ އޮފީހެއްގެ
ރިޕޯޓު ލިބުމުން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާއަށް
ލިބުމާއެކު، އެ ކަމެއް ޔަގީންކުރުމަށް ވަގުތުން ފިޔަވަޅުއަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ގެއްލުމެއްގެ ރިޕޯޓެއް އެ އޮފީހަކަށް
ލިބިއްޖެނަމަ، ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތައް މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
ޢަމަލު ކުރަންވާނެއެވެ.
(1) މުދަލާއި ފައިސާ ރަނގަޅަށް ޗެކުކުރެވިފައިވޭތޯ ޔަގީންކުރުން؛
(2) މައްސަލަ ތަޙުޤީޤަށް ހުށަހެޅޭވަރަށް އިދާރީގޮތުން އިތުރަށް
ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ބެލުން؛
(3) މައްސަލަ އިތުރަށް ތަޙުޤީޤު ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް، މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާއާއި އިސްވެރިޔާއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި،
38

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަށް ހުށަހެޅުމާއި، ހުށަހެޅުމަށްފަހު
އެކަން މިނިސްޓްރީއަށް އެންގުން؛
(4) މުދަލަށް ނުވަތަ ފައިސާއަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވަނީ މުވައްޒަފެއްގެ
އިހުމާލުން ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ގަސްތުގައި ކުރި ކަމަކުންކަމަށް
ތުހުމަތުކުރެވޭނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކު ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް
އެ މަސައްކަތުން އެކަހެރިކުރުން.
(5) މައްސަލަ ދިމާވުމުން ޚުލާޞާ އިންޓަރިމް ރިޕޯޓެއް
ތައްޔާރުކުރުން. އަދި ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ތަފުސީލު ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށް މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހެޅުން.)މި ރިޕޯޓު ފޮނުވާނީ "ސިއްރު އަވަސް" ރިޕޯޓެއްގެ
ގޮތުގައެވެ.(
(6) މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ރިޕޯޓަށް
ބަލާއިރު، އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ޒިންމާވާންޖެހޭކަމަށް ހެއްކާއި
ގަރީނާ ހުރިކަމަށް މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް ފެންނަނަމަ،
އެ އޮފީހުގެ އިސްވެރިޔާގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން
އެ މުވައްޒަފަކާމެދު ގަވާއިދުން ފިޔަވަޅުއެޅުން .
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތަފުސީލު ރިޕޯޓުގައި،
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ .
(1) ގެއްލުން ލިބުނު އޮފީސް ނުވަތަ ތަނުގެ އެޑްރެސް؛
(2) ގެއްލުން ލިބުނު ތާރީޚާއި ގަޑި؛
(3) ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބާވަތާއި، ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ޖުމުލަ އަގާއި،
އެ ގެއްލުމެއްގެ ބަދަލު ހޯދިފައިވާނަމަ އެކަން؛
(4) ގެއްލުން ލިބުނު މުދަލާ ނުވަތަ ފައިސާއާ ހަވާލުވެހުރި
މުވައްޒަފެއްގެ ނަމާއި، މަޤާމާއި، މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި
ވީ މުއްދަތާއި، އެ މުވައްޒަފުގެ ބެލުމުގެދަށުން މީގެ ކުރިން މިފަދަ
ގެއްލުމެއް ވެފައިވޭތޯ ނުވަތަ ކުރިން އަދާކުރި ވަޒީފާއެއްގައި
ހުރިއިރު މި ބާވަތުގެ ކަމެއް ހިނގައިފައިވާނަމަ، އެކަމުގެ
ތަފުސީލު؛
(5) ގެއްލުން ލިބެން ދިމާވި ހާލަތްތަކާއި، އެ ހާލަތްތައް ހޯދުނު
މިންވަރު؛
39

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) ގެއްލުން ލިބިފައިވާ ތަނުގައި ރައްކައުތެރިކަމާއި ސަލާމަތީ
ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާނަމަ، އެކަމުގެ ތަފުސީލާއި، މިފަދަ
ފިޔަވަޅުތައް ރަނގަޅު އުސޫލެއްގެ މަތީން އެޅިފައި ނެތްނަމަ،
އެކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ފެންނަ ގޮތް؛
(7) ކުރިން އެންގުމަކާ ނުލައި މުދަލާއި ފައިސާ ބަލައި ޗެކުކުރުމަށް
ރޭވިފައިވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލާއި، އެންމެފަހުން ޗެކުކޮށްފައިވާ
ތާރީޚު؛
(8) ބޭންކަށް ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ދުވަހާއި
ވަގުތުތަކާއި، ގަވާއިދުން ޖަމާކުރޭތޯއާއި، އެންމެފަހުން ފައިސާ
ޖަމާކުރެވިފައިވާ ތާރީޚާއި ވަގުތު؛
(9) ގެއްލުނު މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފު ފިޔަވައި
އެހެން ފަރާތެއް ބައިވެރިވެފައިވާނަމަ، އެކަމުގެ ތަފުސީލު؛
(10) ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަށް ރިޕޯޓު ފޮނުވުމަށްފަހު، އެ އޮފީހުން
އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފައިވާނަމަ އެކަން. ޚާއްޞަކޮށް،
އެކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މުވައްޒަފެއްގެ ނުވަތަ އެހެން
ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށްފައިވާނަމަ އެކަން، ނުވަތަ
އެ މުވައްޒަފަކާމެދު އަޅައިފައިވާ ފިޔަވަޅު؛
(11) މިފަދަ ގެއްލުން ތަކުރާރުވިޔަ ނުދިނުމަށް ޓަކައި، ފިޔަވަޅު
އެޅުމަށް އެ އޮފީހަކަށް ފެންނަ ގޮތް؛
(12) މައްސަލަ އިތުރަށް ތަޙުޤީޤުކުރަން ފެންނަނަމަ، ސަބަބާއެކު
އެކަން.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ރިޕޯޓު ލިބުމާއެކު،
އެ ރިޕޯޓަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސުން އެ އޮފީހަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(1) މިކަމަށް އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅަން ފެންނަނަމަ، ފިޔަވަޅު
އެޅުމަށް، ރިޕޯޓު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެންގުން. އަދި ބޭނުންވެއްޖެ
ހިނދެއްގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ޓަކައި އެޑްވާންސް
އެކައުންޓެއް ހުޅުވުމަށް ހުއްދަދީ، އެ ގެއްލުމެއް އަނބުރާ
ދައްކާނެ އުސޫލެއް ކަ ނޑައެޅުން؛
40

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ލިބިފައިވާ ގެއްލުމަށް ބެލިއިރު ހިސާބުކުރުމުގެ އުސޫލުތަކުގައި
ހިމެނޭ އުނިކަމެއް ފާހަގަކުރެވިފައިވާނަމަ، އެ ކަމެއް
އިޞްލާޙުކުރުމަށް ފެންނަ ގޮތް؛
(3) ބޭނުންވެއްޖެކަމަށް ފެންނަ ހާލަތެއްގައި، ތަޙުޤީޤު ކޮމެޓީއެއް
އައްޔަނުކުރުން؛
(4) ގެއްލުންތައް ބަލައި ހިސާބުކުރުމަށާއި ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކުރާ ފަރާތަކަށް އެންގުން.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭފައިސާ 5.19 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރެވޭހައި ވަގުތު އޮއްވައި
ޖަމާކުރުން
ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ލިބޭ ދުވަހު، އެ ފައިސާއެއް ޖަމާކުރަންޖެހޭ
އެކައުންޓަކަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) އެކި ކަންކަމަށް ލިބޭ ފައިސާ ލިބުނުވަރު ވަކިވަކިން އެނގޭގޮތަށް ހިސާބު
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮންމެ ދުވަހަކު ފައިސާ ޖަމާކުރުމަކީ ދަތިކަމަކަށް ވެފައި، އަދި ޖަމާނުކޮށް
ބެހެއްޓޭ ފައިސާ އެކަށީގެންވާ ރައްކައުތެރިގޮތެއްގައި ބެހެއްޓޭނަމަ،
ދުވާލަކު އެއްފަހަރު ފައިސާ ޖަމާނުކޮށް ބެހެއްޓޭނީ، އެ އޮފީހެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
(ރ) ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރާއިރު، ލިބުނު ފައިސާގެ ގޮތުގައި ކޭޝްފޮތުގައި
ރިކޯޑުކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދުތައް އެއްކޮށް، ލިބުނު ފައިސާގެ
ޖުމުލައާއި އަތުގައި ހުރި ފައިސާގެ ޖުމުލަ ދިމާކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން
ހިސާބު ދިމާކުރިގޮތް ލިޔުމުން ފެންނަން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ކޮންމެ މުވައްޒަފެއްގެ އަތުގައި ހުރި ފައިސާއާއި ކޭޝްފޮތުގެ ބާކީއާ
ދިމާވޭތޯ ބަލައި، ލިބުނު އަދަދު ހަމަޔަށް ބޭންކަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ފައިސާ ބަލައިގަނެ، ރަސީދު ހަދައި، ކޭޝްފޮތަށް އަރުވައި، ބޭންކަށް
ޖަމާކުރަން ޖެހިފައިވާ އެއްވެސް ފައިސާއެއް ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ ފައިސާ
ރައްކައުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ ތަނެއްގައި ނޫނީ
ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ކ) ބޭންކަށް ޖަމާކުރެވޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ބޭންކުން ބަލައިގަތްކަމުގެ ބޭންކް
ތައްގަ ނޑު ޖަހައިފައިވާ ޑިޕޮޒިޓް ސްލިޕެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް
ހޯދަންވާނެއެވެ. އަދި ޖަމާކުރެވުނު ތަރުތީބުން މި ލިޔުން
ފައިލުކުރަންވާނެއެވެ.
41

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(އ) ފައިސާ ބަލައިގަންނަ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ކަލެކްޓަރެއްގެ
ގޮތުގައި ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަމަޖެހިފައި ނެތް މުވައްޒަފަކު ފައިސާ
ބަލައިގަތް ނަމަވެސް، އެ މުވައްޒަފަކު ބަލައިގަތް ފައިސާއަކަށް، ފައިސާ
ބަލައިގަތް މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި ނަގަންޖެހޭ ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތު
އެ މުވައްޒަފަކު އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ 5.20 (ހ) މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއަށް ނުވަތަ އެހެންވެސް ބޭންކަކަށް ފައިސާ
ފައިސާގެ ތެރެއިން ބޭންކަށް
ޖަމާކޮށްފިނަމަ، އެ ފައިސާ ޖަމާކުރި އޮފީހަކުން އެ ފައިސާގެ ހިސާބު
ޖަމާކުރާ ފައިސާގެ ބޭންކް ބާކީ
ބަލަހައްޓައި، އެކައުންޓު ބާކީ ފޮތުގައި ލިޔެގެން ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ
ބެލެހެއްޓުން
ޝީޓުގައި ހިސާބުތައް ހިމަނައިގެން، އެ ހިސާބުތައް މިނިސްޓްރީގެ
ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ނަންބަރު MG/RV05 ފޯމުގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮންމެ މަހެއް ނިމުމުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އެކައުންޓުން ދައްކާ ބާކީއާއި އޮފީހުގެ ހިސާބުތަކުން ދައްކާ ބާކީއަކީ
ރަނގަޅު ހިސާބުތަކެއްކަން ދެނެގަތުމަށް ޓަކައި ކޮންމެ މަހަކު އެއްފަހަރު
ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓެއް ނަގައި، ރިކޮންސިލިއޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓެއް
ތައްޔާރުކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮންމެ މަހެއް ފެށުމާއެކު، ކުރީ މަހުގެ ރިކޮންސިލިއޭޝަން
ސްޓޭޓުމަންޓުގައިވާ ގޮތުން، ބޭންކް އެކައުންޓު ބަލަހައްޓާ ފޮތުގައި
ހިމަނަންޖެހޭ އަދަދުތައް ހިމަނައި، އެކައުންޓުން އުނިކުރަންޖެހޭ އަދަދުތައް
އުނިކޮށް، ބޭންކް އެކައުންޓުގެ ހިސާބުތައް ދިމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މާލޭގައި ހިނގަމުންދާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ
އޮތޯރިޓީއަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާގެ ހިސާބު ދިމާކުރުމަށް ޓަކައި، ވޭތުވެދިޔަ
މަހުގެ ހިސާބު، ހިނގާ މަހުގެ 15 (ފަނަރަ) ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން
މިނިސްޓްރީން އޮފީސްތަކަށް ފޮނުވުމުން، ނުވަތަ ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ
ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމުން، ރިކޮންސައިލްކޮށް
ސްޓޭޓްމަންޓެއް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) މާލެ ފިޔަވައި އެހެނިހެން ތަންތާނގައި ހިނގަމުންދާ ދައުލަތުގެ
އޮފީސްތަކުން ބޭންކުތަކުގައި ހުޅުވައިގެން ބަލަހައްޓާ އެކައުންޓުތަކަށް
ޖަމާކުރާ ފައިސާގެ ހިސާބު ދިމާކުރުމަށް ޓަކައި މަހަކު އެއްފަހަރު
ބޭންކުތަކުން މަޢުލޫމާތު ހޯދައިގެން ރިކޮންސައިލްކޮށް ސްޓޭޓްމަންޓެއް
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
42

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ލަފާކުރާ އާމްދަނީގެ ކޭޝްފްލޯ 5.21 ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް އާމްދަނީ ފައިސާ ޖަމާކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ
ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހެޅުން
އޮފީހަކުން ވެސް، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ހ) ކުރިޔަށް އޮތް މާލީ އަހަރަށް، އާމްދަނީ އައިޓަމްތައް ވަކިން އެނގޭނޭހެން
ތަފުސީލާއެކު، މިނިސްޓަރު އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން، ލަފާކުރާ އާމްދަނީގެ
ކޭޝްފްލޯ ސްޓޭޓްމަންޓް.
(ށ) ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ވޭތުވެދިޔަ މަހު ލިބުނު ފައިސާގެ އަދަދާއި، ލަފާކުރާ އާމްދަނީގެ
އެންމެފަހުގެ ސްޓޭޓްމަންޓް.
(ނ) މިނިސްޓްރީން ބޭނުންވެގެން އަންގާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަދާ ބިލު 5.22 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް، ފަހުން އަގު ދައްކާގޮތަށް، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތައް
ފިޔަވައި، އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ތަކެތި ދޭނަމަ ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ދޭނަމަ، އެ ކަމެއް ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.
އަދި ފަހުން އަގު ދައްކާގޮތަށް، ތަކެތިދޭ ނުވަތަ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތްތައް
އެ އޮފީހެއްގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
ދީފިނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް އެ ތަކެތި ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތެއް ލިބުނުކަމަށް
އެ ތަކެތި ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތް ލިބުނު ފަރާތުގެ ސޮއި ވަގުތުން
ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބުނުކަމުގެ
ލިޔުން ނުވަތަ ސޮއި ލިބުމުން، ޚިދުމަތް ލިބިގަތް ފަރާތަށް ލަސްނުކޮށް
ބިލު ހަދަންވާނެއެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަދާ ބިލުގައި ނުވަތަ އިންވޮއިސްގައި
ސޮއިކުރަންވާނީ، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
ހަމަޖައްސާ މުވައްޒަފުންނެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން އެކި ފަރާތްތަކަށް ދޭ ޚިދުމަތް ނިމެމުންދާވަރަކުން
ނުވަތަ ޚިދުމަތްދީ ނިމުމުން، ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލަކުން ބިލު
ހަދަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަދާ ބިލަށް ފައިސާ ދައްކަން ކަ ނޑައަޅާ
މުއްދަތުގައި ފައިސާ ނުދައްކައިގެން ޖޫރިމަނާއެއް ނަގާގޮތަށް
43

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހަމަޖައްސާނަމަ، ބިލު ހަދާއިރު ބިލުގައި އެކަން އެނގޭގޮތަށް
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ކ) ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ކުރީގައި ބިލުގެ އަސްލު ގެއްލިއްޖެނަމަ، އެ ބިލުގެ
ނަކަލެއްކަން އެނގޭގޮތަށް ބިލެއް ހަދައިދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ހަދާ ބިލުގެ
ކޮޕީގައި ބިލުގެ އަސްލު ގެއްލިގެން ނަކަލެއް ހަދައިދީފައިވާކަމަށް ލިޔެ،
ބިލުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮ ންނަ މީހަކު ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
(އ) ބިލެއް ނުބައިކޮށް ލިޔެވިގެން ނުވަތަ އެހެންވެސް ސަބަބަކާހުރެ ބިލު
ބާޠިލުކުރަން ޖެހިއްޖެނަމަ، ބިލުގެ އަސްލާއި ކޮޕީއާއެކު ހީރަސްޖަހައި،
ބާޠިލުކުރި ސަބަބު ލިޔެ، ވެރިޔަކު ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
(ވ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ފޮނުވާ ބިލަށް ފައިސާ ދެއްކުމުގެ މުއްދަތުކަމުގައި
އާންމުގޮތެއްގައި ޖަހަންވާނީ، ބިލު ހަވާލުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހެވެ.
(މ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ހަދާ ބިލުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
މި ރަޖިސްޓަރީގައި، ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) ބިލު ނަންބަރު؛
(2) ބިލުގެ ތާރީޚު؛
(3) ބިލުގައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު؛
(4) ބިލު ހެދުނު ފަރާތް؛
(5) ބިލު ހަވާލުކުރި ތާރީޚު؛
(6) ފައިސާ ދައްކަންވާ ތާރީޚު؛
(7) ފައިސާ ދެއްކި ތާރީޚު.
ދައުލަތުގެ އެއް އޮފީހުން އަނެއް 5.23 (ހ) ދައުލަތުގެ އެއް އޮފީހުން އަނެއް އޮފީހަށް ދޭ ޚިދުމަތަށް ނުވަތަ ކުރުވާ
އޮފީހަށް ދޭ ޚިދުމަތަށް އަގުނެގުމާއި
މަސައްކަތަށް ހަދާ ބިލުގައި ފައިސާ ދެއްކުމަށް ވަކި މުއްދަތެއް
ޖޫރިމަނާކުރުން
ކަ ނޑައަޅައިފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު
ޖޫރިމަނާވާގޮތަށް ބިލު ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.
44

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، މިނޫން ގޮތަކަށް
ޢަމަލުކުރާނީ މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެ ލިޔުމުން ހުއްދަ ހޯދައިގެން ނުވަތަ
ޤާނޫނަކުން ވަކި ގޮތަކަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ހާލަތުގައެވެ.
(ނ) ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ދެއްކުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ފައިސާ،
އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ
ޒިންމާ އުފުލާނީ، އެކަމުގައި އިހުމާލުވި މުވައްޒަފެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބެންވާ ފައިސާ ހޯދުން 5.24 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ކުރާ މަސައްކަތަކަށް ނުވަތަ ދޭ ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ
ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ތަނެއްގެ ކުއްޔަށް ނުވަތަ ވިއްކި އެއްޗެއްގެ އަގަށް
ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ، އެ ކަމެއް ނިމުނު ދުވަހުން ފެށިގެން ލަސްވެގެން
1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ލިބެންވާ ފައިސާގެ ތެރެއިން މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު
ޖޫރިމަނާވާގޮތަށް ކަ ނޑައެޅިފައި އޮންނަ ފައިސާ ހޯދަންވާނީ، ޖޫރިމަނާ
ވެފައިވާނަމަ، ކަ ނޑައެޅިފައި އޮންނަ ޖޫރިމަނާއާ އެކުގައެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ 5.25 (ހ) ފައިސާ ބަލައިގަންނަ ކޮންމެ އޮފީހަކުން ނުވަތަ ފައިސާ ބަލައިގަންނަ
ތެރެއިން ނުލިބި ހުންނަ ފައިސާގެ
ކޮންމެ ތަނަކުން ވެސް، ބަލައިގަންނަ ފައިސާގެ ހިސާބު
ހިސާބު ބެލެހެއްޓުން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއް މާފުކުރުމަށް ނުވަތަ ފައިސާ
ނުނަގާގޮތަށް ހަމަޖައްސައިފިނަމަ، އެގޮތަށް ހަމަޖައްސާ ފައިސާގެ ހިސާބު
އެ އޮފީހެއްގައި ލިޔެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ 5.26 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމަށް، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ހޯދުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި
ފިޔަވަޅު އަޅަންވާނެއެވެ.
ޝަރީޢަތަށް ފޮނުވުން
(ހ) ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ހޯދުމަށް
މަސައްކަތްކުރުން؛
(ށ) ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވާއިރު ފައިސާ
ނުލިބިއްޖެނަމަ، 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ދެއްކުމަށް
ހަނދާންކޮށްދީ، ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތަށް ލިޔުން ފޮނުވުން؛
(ނ) މި މާއްދާގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މުއްދަތު ފާއިތުވިއިރު ވެސް ފައިސާ
ނުދައްކައިފިނަމަ، ފައިސާ ދެއްކުމަށް އިތުރު 7 (ހަތެއް) ދުވަސް
ދިނުމަށްފަހު، އެ މުއްދަތުގައި ފައިސާ ދެއްކުމަށް ލިޔުމަކުން އެންގުން؛
45

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) މި މާއްދާގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުން ވެސް
ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ، ފައިސާ ހޯދުމުގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް
ހުށަހަޅައިގެން ކުރިޔަށް ގެންދިޔުން.
އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ 5.27 (ހ) އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ،
ފައިސާ
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގައި އޮންނަ ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް
ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގައި
އޮންނަ ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި
ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ފޯމުގެ އިތުރަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާގެ ތަފުސީލު
(ބައިތަކަށް ބެހިފައިވާ ގޮތަށް) ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމެއްގެ 1 (އެކެއް)
އަސްލާއި 1 (އެކެއް) ކޮޕީ، ފައިސާއާއެކު، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ
އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މި ފޯމުގެ އަސްލާއި ކޮޕީގައި މޯލްޑިވްސް
މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ސޮއިކުރުވައި، ތައްގަ ނޑު ޖެއްސުމަށްފަހު، ފޯމުގެ
އަސްލު، ފައިސާ ދެއްކި އޮފީހަށް ގެންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) އާމްދަނީގެ ފައިސާ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގައި އޮންނަ ޕަބްލިކް
ބޭންކް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ "އާމްދަނީގެ
ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރާ ފޯމު" MG/RV03 ގެ ނަމޫނާ ، މި
މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
(ރ) އަތޮޅުތަކުގައި ހިންގާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ތެރެއިން
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާ އޮފީސްތަކުން،
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާ ފޯމުގައިވާ ހުރިހާ ބައިތަކެއް
ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ފައިސާ ޖަމާކުރާނީ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ
އޮތޯރިޓީއަށެވެ.
(ބ) އަތޮޅުތަކުގެ އޮފީސްތަކުގެ ތެރެއިން ބޭންކް މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ
ޓްރާންސްފަރކުރާ އޮފީސްތަކުން ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރުމުގައި،
މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ "އަތޮޅުތެރެއިން
ބޭންކް މެދުވެރިކޮށް ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް ފައިސާ
ޓްރާންސްފަރކުރާ ފޯމު" MG/RV04 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށް
ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް ފައިސާ
ޓްރާންސްފަރކުރާނީއެވެ. މި ފޯމު ތައްޔާރުކޮށް ފައިސާ
ޓްރާންސްފަރކުރާއިރު، އެ އޮފީހެއްގެ ހަވާލުގައި ހުންނަ އެހެނިހެން
އޮފީސްތަކުގެ ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރުމުގައި، ކޮންމެ ތަނަކަށް
ވަކި ފޯމެއް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރާނީ،
46

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެ ތަނެއްގެ އާމްދަނީއަށް އެ ފައިސާއެއް ވަންނާނެ ގޮތުގެ މަތީން
އެ ތަނަކާ ގުޅައިގެން ކޯޑުތައް ސާފުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން "ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓް" އަށް
ޓްރާންސްފަރކުރާ ފައިސާގެ "ޓްރާންސްފަރކުރާ ފައިސާގެ ޓްރާންސްފަރ
"
ފޯމުގެ ރަޖިސްޓަރީ އެއް މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާޢިއުކޮށްފައިވާ MG/RV06 ނަމޫނާ އާ އެއްގޮތަށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ކ) ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ޑިސެންބަރުމަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހު ލިބޭ ފައިސާއާއި،
އޭގެ ކުރީގައި ލިބި ޖަމާނުކުރެވި ހުރި ފައިސާ، އެ ދުވަހު އެ ފައިސާއެއް
ޖަމާކުރަންޖެހޭ އެކައުންޓަކަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(އ) ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ޑިސެންބަރުމަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހަކީ ބަންދު
ދުވަހެއްނަމަ، ދެން ހުޅުވޭ ދުވަހު މި މާއްދާގެ (ކ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ ލިޔެ 5.28 ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ ހިސާބުތައް ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމުން
ބެލެހެއްޓުމުގައި ބޭނުންކުރާ ކޯޑުތައް
ބަލަހައްޓަމުން ގެންދިޔުމުގައި، އާމްދަނީ ފައިސާގެ ކޯޑުތައް ބަލަހައްޓަމުން
ގެންދަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
ފޮތް، މަޖައްލާ، ޓިކެޓުފަދަ ތަކެތި 5.29 (ހ) ދައުލަތުގެ އެކި ފަރާތްތަކުން ފޮތް، މަޖައްލާ، ޓިކެޓު ވިއްކައިގެން ނުވަތަ
ވިއްކައިގެން ލިބޭ ފައިސާ
އެނޫންވެސް ގޮތަކުން ލިބޭ ފައިސާ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ޖަމާކުރުން
ފިޔަވައި އެ ފައިސާއަށް އެހެން ގޮތެއް ހަދަންވާނީ، މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެ
އެކަމަށް ޚާއްޞަ ހުއްދައެއް ހޯދައިގެންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ކަންތައްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާގެ
ފޮތްތަކާއި ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓައިފައި ހުންނަންވާނީ، އެ ހިސާބުތައް
ފަހުން ޗެކުކުރެވޭނޭ ގޮތަކަށެވެ. މިސާލު: މައުރަޒަކަށް ނުވަތަ
އެންޓަރޓެއިންމަންޓް ޝޯއަކަށް، ނުވަތަ ކުޅިވަރު މުބާރާތަކަށް ވިއްކާ
ޓިކެޓު އޮންނަންވާނީ ދެބަޔަކަށް ނުވަތަ ތިންބަޔަކަށެވެ. އޭގެ ތެރެއިން
އެއްބައި (ކައުންޓަރފޮއިލް) ޗެކުކުރުމަށް ޓަކައި ތަނުގައި ރައްކައުކޮށްފައި
ބާއްވަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަކެތީގެ ސްޓޮކް،
މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ރ) މިފަދަ ކަންތައްތަކާބެހޭ ހިސާބުފޮތްތައް ބަލަހައްޓަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.
47

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ގަޑީލާރިއާއި ޖޫރިމަނާއަށް ލިބޭ 5.30 (ހ) މުވައްޒަފުންގެ ގަޑީލާރިއާއި، ޖޫރިމަނާއާއި، އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ކުރެވޭ
ފައިސާ
ޖޫރިމަނާއަށް ލިބޭ ފައިސާ ވެސް ބަލާނީ، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއަށް ލިބޭ
ފައިސާގެ ގޮތުގައެވެ.
(ށ) މުވައްޒަފުންގެ ގަޑީލާރިގެ ގޮތުގައި ނަގަންޖެހޭ ފައިސާ، ގަޑިޖެހުނު މަހުގެ
މުސާރަ ދޭއިރު މުސާރައިން ކަނޑަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހޯދަންޖެހޭ ގަޑީލާރި ނުހޯދައި
އޮއްވައި، އެ ފައިސާއެއް ދައްކަންޖެހޭ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިވެގެން
އޭނާއަށް މުސާރަ ދޭއިރު، މުސާރަ ދިނުމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފުގެ
އިހުމާލުން އެ ފައިސާ ނުހޯދި އޮވެއްޖެނަމަ އެ ފައިސާއެއް ދައްކަންޖެހޭނީ،
މުސާރަ ދިނުމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފެވެ.
އިހުމާލުވެގެން ކުރާ ޖޫރިމަނާގެ 5.31 (ހ) ހުއްދަ ނޫން ޢަމަލެއް މުވައްޒަފަކު ކޮށްގެން ނުވަތަ އިހުމާލުވެގެން ކުރެވޭ
ފައިސާ ދެއްކުން
ޖޫރިމަނާއެއް، އެ ޖޫރިމަނާ ކުރެވުނުކަން އެ މީހަކަށް އަންގައި، ފައިސާ
ދެއްކުމަށް ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތީން، އެ ފައިސާ ދައްކައި
ޚަލާޞްކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުން ނަގާ ފައިސާ ވެސް ބަލާނީ، އާމްދަނީ
ފައިސާގެ ގޮތުގައެވެ. ނަމަވެސް ، މުވައްޒަފެއްގެ އިހުމާލުން އެހެން
ފަރާތަކަށް ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްނަމަ،
މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ މުވައްޒަފެއްގެ އަތުން
އެ ފައިސާ ހޯދައި، އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ޖަމާކުރާނީއެވެ. އެ ފަރާތަކަށް
ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާ ދެއްކުމަށް ޚަރަދުކުރާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ
ބަޖެޓުންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މުވައްޒަފަކު އިހުމާލުވެގެން
ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، އެ މުވައްޒަފެއްގެ އަތުން
އަނބުރާ ހޯދުމަށް ފެންނަ ގޮތެއް އެ އޮފީހަކުން ނިންމުމަށްފަހު،
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި، ހުއްދަ ލިބޭ ގޮތެއްގެ މަތީން އެ ފައިސާ
އެ މުވައްޒަފެއްގެ އަތުން ހޯދަންވާނެއެވެ.
އާމްދަނީ ފައިސާ ރިފަންޑްކުރުން 5.32 (ހ) ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި މެނުވީ، އާމްދަނީގެ ފައިސާއެއް
ރިފަންޑެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(1) ބަލައިގަނެވޭ އާމްދަނީ ފައިސާއަކީ ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ
ބާރު ލިބިގެން ހެދޭ ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން ބަލައިގަތުމަށް
48

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ފައިސާއަކަށް ވެފައި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ނުވަތަ އެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެ ފައިސާ އަނބުރާ ދޭންޖެހުން؛
(2) ނަގަން ނުޖެހޭ ފައިސާއެއް ނެގުމުގެ ސަބަބުން ރިފަންޑް
ދޭންޖެހުން؛
(3) އެކައުންޓެންޓް ޖެނެރަލް ލިޔުމަކުން ދޭ ޚާއްޞަ ހުއްދައެއްގެ
ދަށުން ދޭންޖެހޭ އެހެނިހެން ރިފަންޑް ދިނުމަށް.
(ށ) ރިފަންޑް ފައިސާ ދިނުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނީ، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާއަށް ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅައި، ލިޔުމަކުން
ހުއްދަދޭ މުވައްޒަފަކަށެވެ. އަދި މިފަދަ ހުއްދަދެވޭ ފަރާތްތައް،
އެކައުންޓެންޓް ޖެނެރަލްއަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
(ނ) އާމްދަނީ ފައިސާއިން ދޭ ރިފަންޑް ވައްދަންވާނީ، އެކަމަކާ ގުޅޭ އާމްދަނީގެ
ކޯޑަކަށް ނުވަތަ އެ ފައިސާ ދިނުމަށް އެކައުންޓެންޓް ޖެނެރަލް އަންގާ
ބަޖެޓު ކޯޑަކަށެވެ. ކުރީ އަހަރެއްގެ އާމްދަނީން ދޭ ރިފަންޑެއް ވައްދާނީ،
އެކައުންޓެންޓް ޖެނެރަލް ލިޔުމަކުން ބަޔާންކުރާ އެކައުންޓަކަށެވެ.
ބޭރުގެ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ 5.33 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ބޭރުގެ އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން އެހީގެ ގޮތުގައި
ލިބޭ ފައިސާ ބަލައިގަންނަންވާނީ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ
ގަބޫލުކުރާ ބޭރުފައިސާއަކުންނެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ،
އެ ފައިސާއެއް ލިބުމާއެކު، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފައިސާ
ޖަމާކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އެކައުންޓަކަށެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރުމަށް ފައިސާ
ފޮނުވާއިރު ފޮނުވާނީ، އެ ފައިސާއަކާބެހޭ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތާ އެކުގައެވެ.
(1) ފައިސާ ލިބުނު ފަރާތް؛
(2) ފައިސާ ދިން ފަރާތް؛
(3) ފައިސާގެ އަދަދާއި ބާވަތް؛
(4) ފައިސާ ލިބުނު ބޭނުން؛
(5) ޖަމާކުރަން ބޭނުންވާ އެކައުންޓު ނަންބަރު؛
49

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނަމަ، އޭގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު.
(ރ) ރާއްޖޭގައި ބޭރުގެ ފަރާތަކުން ހިންގާ ވިޔަފާރިއަކުން ނުވަތަ ރާއްޖޭގައި
ވަޒީފާ އަދާކުރާ ބިދޭސީއަކު ވަކި ކަމަކަށް ނުވަތަ ވަކި ފަންޑަކަށް
ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭ ފައިސާ، މި މާއްދާގެ (ށ) އިން
އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، މިފަދަ ފައިސާ ވެސް ޖަމާކުރަންޖެހޭ
އެކައުންޓަކަށް ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) ބޭރުގެ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ސްކޮލަރޝިޕް، ފެލޯޝިޕް، ޓްރޭނިންގކޯސް
ފަދަ ކަންތައްތަކަށް އެހީ ދޭ ފަރާތްތަކުން ކުރާ ޚަރަދުތަކާއި، އެކިއެކި
ޖަލްސާއާއި ސެމިނަރފަދަ ތަންތާނގައި ބައިވެރިވުމަށް ބޭރުގެ އެހީގައި
ލިބޭ ފައިސާގެ ޚަރަދުގެ ހިސާބު، އެ ކޯހެއް ނުވަތަ އެ ޖަލްސާއެއް ނިމޭތާ،
އެންމެ ލަސްވެގެން ވެސް، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ބޭރުގެ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ތަކެތި 5.34 ބޭރުގެ އެހީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ތަކެތި، އެ އެއްޗެއް ލިބޭތާ
ލަސްވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އެއްޗެއްގެ އަގާއެކު، ފުރިހަމަ
މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި، ބޭރުގެ އެހީގައި ކުރެވޭ
އިމާރާތްތަކާއި ހިންގާ މަސައްކަތްތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް ޓަކައި ހޯދާ ހުރިހާ
ތަކެއްޗެއް ވެސް ހިމެނެއެވެ. މި މަޢުލޫމާތު ފޮނުވާއިރު، މި ގަވާއިދުގެ 5.33 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ މަޢުލޫމާތު ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ބޭރުގެ އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން 5.35 ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ދައުލަތަށް ލިބެންވާ ފައިސާއެއް އޮތްނަމަ، ނުވަތަ
ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ލިބެންވާ
ވަކި މުއްދަތަކުން ފެށިގެން އެ ފައިސާއެއް ލިބޭގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާނަމަ،
ފައިސާ
އެ ފައިސާއަކާ ބެހޭގޮތުން މި ގަވާއިދުގެ 5.33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ
މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ދޭ އެހީގެ 5.36 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ހިންގާ ކަމަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް
ފައިސާއާއި ތަކެތި
އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ފައިސާގެ އެހީއެއް ދީފިނަމަ، އެ ފައިސާ ލިބުނު
ކަމަކާބެހޭ އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި މި ގަވާއިދުގެ 5.34 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
މީގެ ތެރޭގައި ފަންޑު އެކައުންޓުތަކަށް ޖަމާކުރަންޖެހޭ ފައިސާއެއް
ނުހިމެނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ހިންގާ ކަމަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް
އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ތަކެތީގެ އެހީއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ލިބުނު ތަކެތި
އެކަށީގެންވާ ތަނެއްގައި ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބަހައްޓައި، ސަރުކާރު ބަންދު
50

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ތަކެތި ލިބުނުކަން މިނިސްޓްރީއަށް
އަންގަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ހިންގާ ކަމަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކާ ގުޅިގެން
ބޭރުގެ ފަރާތަކުން ހިންގާ ކަމަކަށް ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ދޭން
ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ގަތުމަށް ފައިސާ ދިންކަމުގައި ވިޔަސް، އެ ފައިސާ
އެ އޮފީހަކަށް ބަލައިގަނެ ރަސީދެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އެ ފައިސާއާ
އެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު ހަވާލުވެ ތަކެތި ގަނެދީ ހަދައިގެން ނުވާނެ އެވެ.
ޚައިރާތުފޮށި ބެހެއްޓުމާއި، އެ ފޮށި 5.37 (ހ) ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އޮފީހަކުން ޚައިރާތު ފޮށްޓެއް ބަހައްޓަންވާނީ،
ހުޅުވުން
އެ އޮފީހަކުން ހަމަޖައްސާ ގޮތެއްގެ މަތީން، އެއީ ކޮންކަމަކާ ގުޅިގެން
ބަހައްޓާ ފޮށްޓެއްކަމާއި، އެ ފޮށި ބެހެއްޓުމުގެ ބޭނުމާއި، މަގުސަދާއި،
އެކަމުގައި އުޅޭނެ ފަރާތްތައް އެ އޮފީހެއްގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން،
ހާމަކަންބޮޑު ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ. ޚައިރާތު ފައިސާ ލުމަށް ބަހައްޓައިފައި
ހުންނަ ފޮށިފޮށިން ފައިސާ ނެގުމަށް ޓަކައި، އެފަދަ ފޮށި ހުޅުވަންވާނީ،
އެ އޮފީހުގެ އިސް 2 (ދޭއް) މުވައްޒަފުންނާއި، އޮފީހުގެ ވެރިޔެއްގެ
ހާޒިރުގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފޮށި ހުޅުވާއިރު ހުންނަ ފައިސާ
ގުނައި، ހުރި އަދަދު، އެކަމަށް ކަ ނޑައެޅިފައި އޮންނަ ވަކި ފޮތެއްގައި
ނުވަތަ ޝީޓެއްގައި ލިޔެ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކުން އެ ފޮތުގައި ނުވަތަ ޝީޓުގައި ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފޮށި ހުޅުވާއިރު ހުންނަ ފައިސާ
ގަވާއިދުން އޮފީހަށް ބަލައިގަ ނެ، ރަސީދެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
ކޮން ފައިސާއެއްކަން ނޭނގި 5.38 (ހ) ކޮން ކަމަކަށް ލިބުނު ކޮން ފައިސާއެއްކަން އަދި އެ ފައިސާއެއް ފޮނުވި
ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ
ބޭނުމެއް ނުވަތަ މަގުސަދެއް ސާފުނުވާގޮތަށް އެއްވެސް މަޢުލޫމާތަކާ ނުލައި
ސަސްޕެންސް އެކައުންޓަށް
ލިބޭ ފައިސާ އެ ތަނަކަށް ގަވާއިދުން ބަލައިގަނެ އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރެވުނު
ޖަމާކުރުން
ކަމުގައި ވިޔަސް، "ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް" ގެ ނަމުގައި ޖާނަލް
އެކައުންޓެއް ނުވަތަ އައިޓަމެއް އުފައްދައި، އެ އެކައުންޓަކަށް ނުވަތަ
އެ އައިޓަމަކަށް އެ ފައިސާ ވައްދަންވާނެއެވެ. އަދި މިފަދަ ފައިސާއެއް
ލިބުމާއެކު، އެ ފައިސާއަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށްފަހު، އެ ފައިސާ
"ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް" އެކައުންޓުން ނަގައި، އެ ފައިސާ
ވައްދަންޖެހޭ ރަނގަޅު އެކައުންޓަކަށް ނުވަތަ އައިޓަމަކަށް
ވައްދަންވާނެއެވެ.
51

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ކޮން ކަމަކަށް ލިބުނު ފައިސާއެއްކަން ނޭނގި ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް
"ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް" އެކައުންޓެއް ނުވަތަ އައިޓަމެއް
ހުޅުވަން ބޭނުންވާނަމަ، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިގެން އެކަން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް
އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާގެ މަޢުލޫމާތު، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް
ސާފުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފައިސާއަކާބެހޭ
ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު ސާފުވުމުން، އެ ފައިސާ ރަނގަޅު ކޯޑަށް ނުވަތަ
އައިޓަމަށް ބަދަލުކުރުމަށް ޓަކައި ޖާނަލް ވައުޗަރެއް ހަދަންވާނެއެވެ.
(ރ) "ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް" އެކައުންޓުގައި ނުވަތަ އައިޓަމުގައި
ހުންނަ ފައިސާ، އެ އަހަރު ނިމޭއިރު ވަކިގޮތަކަށް ނުނިމިއްޖެނަމަ،
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެގެން، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް އެ ފައިސާ
ޓްރާންސްފަރ ކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ޓްރާންސްފަރކުރާ ފައިސާ
މިނިސްޓްރީން "އަންކްލެއިމްޑް ފައިސާގެ ރަޖިސްޓަރީ" ގައި އިތުރު
2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަސް ވަންދެން ރިކޯޑުކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި
މި ފައިސާ ހޯދުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެކަށީގެންވާ ހެތްކާއެކު
ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުން ނުވަތަ ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް
ރެވެނިއު ފަންޑުން އެ ފައިސާ ނަގައި، އެ ފަރާތަކަށް އެ ފައިސާ ދޭނީއެވެ.
ކޮން ފައިސާއެއްކަން ނޭނގި 5.39 ވަކި ފަރާތެއްގެ ފައިސާއެއްކަން ނޭނގި ނުވަތަ ކޮން ކަމަކަށް ލިބުނު ފައިސާއެއްކަން
އިތުރުވާ ފައިސާ
ނޭނގި އިތުރުވާ ފައިސާ، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި އެ ތަނެއްގެ އާމްދަނީއަށް
ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ފައިސާ ލިބޭގޮތަށް 5.40 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އަގަށް ޚިދުމަތެއް ދޭނަމަ، ނުވަތަ ދައުލަތަށް ފައިސާ
މަސައްކަތް ކޮށްދިނުމާއި
ލިބޭގޮތަށް މަސައްކަތެއް ކުރުވާނަމަ ކުރުވަންވާނީ، ހަމަހަމަ އުސޫލެއްގެ
ޚިދުމަތްދިނުން
ދަށުން، ހާމަކަން ބޮޑު ގޮތެއްގައެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ޚިދުމަތެއް ދިނުމުގައި، ވަކި އުސޫލެއް، ނުވަތަ
ފައިސާ ނަގާނެ ވަކި ރޭޓުތަކެއް ހަމަޖައްސައިފައިވާ ތަންތަނުން
ޢަމަލުކުރާނީ، އެ އުސޫލުންނެވެ. ޚިދުމަތްދިނުމަށް ހަމަޖައްސައިފައިވާ
އަގުތައް ލިޔުމުން އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
އެކި ފަރާތްތަކަށް ފޮނުވާ ބިލުތަކަށް 5.41 އެކި ފަރާތްތަކަށް ފޮނުވާ ބިލުތަކަށް ނުވަތަ އެނޫން ކަމަކަށް ވެސް ފައިސާ
ނުވަތަ އެނޫން ކަމަކަށްވެސް ފައިސާ
ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު ހަމަވަނީ ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަހެއްގައި ކަމުގައި ވާނަމަ،
ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ފައިސާ
ޖެހިގެން ހުޅުވޭ ދުވަހު ބިލުގެ ފައިސާ ދައްކައިފިނަމަ، ޖޫރިމަނާކުރާކަށް
ނުދެއްކުމުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް
52

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނުޖެހޭނެއެވެ. ހުޅުވުނު ދުވަހު ފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ، މުއްދަތު ހަމަވެގެން
ނަގަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާ ނަގަންވާނެއެވެ.
ބާބު 6
ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމާއި ، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުން
ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރުން 6.01 (ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕަބްލިކް
ބޭންކް އެކައުންޓުގެ ފަންޑުތަކުގައި ދަރަންޏަށް ޒިންމާވާގޮތަށް ފައިސާ
ޚަރަދުކުރެވެންހުރެ، ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތީން ހޯދޭ ތަކެއްޗަށް، ނުވަތަ
ލިބިގަނެވޭ ޚިދުމަތަށް، ނުވަތަ ކުރުވާ މަސައްކަތަށް، ނުވަތަ އަދާކުރާ
ވަޒީފާގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތަށް، ނުވަތަ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ދޫކުރެވޭ
ލޯނާއި ޚާއްޞަ އެހީއަށް ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ޚަރަދުކުރުމަށް
ހުއްދަކުރާ ފައިސާ ދޫކުރުމަށެވެ.
(ށ) ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަ ދޭނީ، އެކަމަށް ކަ ނޑައަޅާ އިސްވެރިޔަކު
ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކުންނެވެ. އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މެނުވީ،
ދަރަންޏަށް ޒިންމާވާގޮތަށް، ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ ފަދަ
ގޮތަކަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޢަމަލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(1) ދަރަންޏަށް ޒިންމާވާގޮތަށް ޚަރަދުކުރަންޖެހިފައިވާ ފައިސާ،
ބަޖެޓުގައި ނުވަތަ އެ ޚަރަދެއް ކުރަން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ
އެކައުންޓެއްގައި ޚަރަދުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ލިބެން
ހުރުން؛
(2) ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގައި ހުއްދަކުރެވިގެން ޚަރަދުކުރަން
ޖެހިފައިވާ ފައިސާއެއް ކަމުގައި ވުން.
(ނ) އެއްވެސް އެކައުންޓަކުން ފައިސާއެއް ދައްކާނަމަ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އެކައުންޓަކުން ފައިސާއެއް ދައްކާނަމަ
ދައްކަންވާނީ، މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ޕޭމަންޓް
ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ. ނަމަވެސް، ޕީ.އޭ.އެސް.
މެދުވެރިކޮށް ޕާރޗޭސް އޯޑަރު ތައްޔާރުކުރާ އޮފީސްތަކުން،
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުނުކޮށް ފައިސާ ދެއްކިދާނެއެވެ.
(2) ވެންޑަރުގެ)ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތުގެ(ނަމާއި، އެޑްރެހާއި،
ވެންޑަރުގެ ބޭންކް އެކައުންޓު ނަންބަރާއި، ޕީ.އޭ.އެސް.ގެ
53

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ވެންޑަރުގެ ކޯޑު (ވެންޑަރ އައި.ޑީ) ރިކޯޑު ކުރެވިފައިވޭތޯ
ބެލުން؛
(3) އެކައުންޓު ކޯޑުތަކާއި، އައިޓަމް ކޯޑުތައް ރަނގަޅުތޯ ބެލުން؛
(4) އަނބުރާ ލިބޭގޮތަށް ކުރެވޭ ޚަރަދެއްނަމަ، ފައިސާ ދައްކާ
ވައުޗަރުގައި އެކަން ރަނގަޅަށް ބަޔާންކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުން؛
(5) ބޭރުފައިސާއެއްނަމަ، ރޭޓާއި ގަތް އަދަދާ ގުނަކުރުމުން އަންނަ
ފައިސާގެ އަދަދަކީ ރަނގަޅު އަދަދެއްތޯ ބެލުމާއި، އެއްކުރުމާއި
ޖުމުލަކުރުން ރަނގަޅުތޯ ބެލުން؛
(6) ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތް ފުރިހަމަޔަށް ލިބިފައިވޭތޯ ބެލުމާއި،
މަސައްކަތްތައް ނިމިފައިވޭތޯ ބެލުން؛
(7) ފައިސާ ދައްކާ ވައުޗަރާއެކު ހުންނަންޖެހޭ ހުރިހާ ލިޔުންތަކެއް
ހަމަޔަށް ހުރިތޯ ބެލުމާއި، ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ލިޔުންތަކެއް
ފުރިހަމަކުރެވިފައިވޭތޯ ބެލުން؛
(8) ފައިސާ ދައްކާ ވައުޗަރު ކަ ނޑައި ފޮހެ ޓިޕެކްސްޖަހައި
ބަދަލުކޮށްފައިވޭތޯއާއި، އޭގައިވާ ލިޔުންތައް ކިޔަން އެނގޭތޯއާއި،
ލިޔެފައިވާ ލިޔުމަކީ ފަސޭހައިން ބަދަލުނުކުރެވޭގޮތަށް ހުރި
ލިޔުމެއްތޯ ބެލުން.
(ރ) ފައިސާ ދައްކާ ވައުޗަރުގައިވާ އަދަދަކަށް ނުވަތަ ލިޔުމަކަށް ބަދަލެއް
ގެނެސްފައިވާނަމަ، އެ ވައުޗަރެއް ގަބޫލުކުރެވޭނީ، ބަދަލު ގެނެސްފައިވާ
ތަނުގައި، ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ވެރިން ސޮއިކުރުމުންނެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށާއި، ގަންނަ މުދަލަށާއި،
ހޯދާ ޚިދުމަތަށް ފައިސާ އަދާކުރުމުގައި ނަގުދު ފައިސާއިން ފައިސާ
ދެވޭނީ، މިނިސްޓްރީން ހުއްދަދޭ އަދަދަކަށް އަދި ހުއްދަދޭ ކަންކަމަށެވެ.
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރުން 6.02 (ހ) ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ޓަކައި ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރާނީ،
ހިސާބު ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފެކެވެ.
(ށ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، އެ ކަމާ ގުޅޭ ލިޔުންތައް
ފުރިހަމަކޮށްފައިވާނަމައެވެ.
(ނ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ހަދަންވާނީ، މުދާ ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބިފައިވާކަމުގެ
ލިޔުން އޮތްތޯ ބަލައި، އިންވޮއިސްގައިވާ އަގުތަކާއި ޕަރޗޭސް އޯޑަރު
54

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނުވަތަ ސަރވިސް އޯޑަރު ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓްފަދަ ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކާ
އަޅައިބަލައި، ހިސާބުތައް ޗެކުކޮށް ރަނގަޅުތޯ ބެލުމަށްފަހުގައެވެ. ޕޭމަންޓް
ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާޢިއުކޮށްފައިވާ MG/BC04 ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ރ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރުމުގައި، އެ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރަކުން ކުރާ
ޚަރަދަކާ ގުޅޭ ޞައްޙަ ހުރިހާ ލިޔުމެއް، ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާއެކު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ހަދާއިރު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ
އިތުރަށް، ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާއެކު ހުންނަންޖެހޭ ހުރިހާ ލިޔުންތައް ހަމަޔަށް
ހުރިތޯއާއި، އެ ލިޔުންތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވޭތޯ ބަލައި ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރި މުވައްޒަފު ނޫން އެހެން މުވައްޒަފަކު،
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާއި ޗެކު ހަދައިފައިވަނީ ރަނގަޅަށްތޯ ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ.
ޗެކުކުރާ މުވައްޒަފު ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ފޯމު (ޗެކު ލިސްޓު)
MG/BC06 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެސްބައިޓުގައި ޝާޢިއުކޮށްފައި
ވާނެއެވެ. ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ޕޭމަންޓް
ވައުޗަރ ހުށަހަޅާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން، މި ޗެކު ލިސްޓް
ފުރިހަމަކުރުމުން އިސްތިސްނާވެގެންވެއެވެ.
(ކ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރަށް ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހު، ޚަރަދާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ލިޔެ،
ބަޖެޓު ބާކީކުރަންވާނެއެވެ.
(އ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުން ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވެންދެން ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމުގެ ވައުޗަރާއި ޗެކުތައް ހުންނަންޖެހޭނީ، ފައިސާ ބަލަހައްޓާ
މުވައްޒަފުގެ ހަވާލުގައި ރައްކައުތެރި ތަނެއްގައެވެ.
(ވ) ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުން ހުއްދަދީ ޗެކުގައި
ސޮއިކުރުމަށްފަހު، ފައިސާ ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކާ ލަސްނުކޮށް ފައިސާ
ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ފައިސާ ހަވާލު
ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ޗެކުތައް ބަހައްޓަންވާނީ، ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ
މި ގަވާއިދުގެ 6.23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަނެއްގައި
ނުވަތަ އެއްޗެއްގައެވެ.
(މ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް އެކި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ލިޔުންތައް
(އިންވޮއިސްއެއް ނުވަތަ ބިލެއް) ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ބިލުގައި
މައްސަލައެއް ނެތްނަމަ، ބިލު ލިބޭތާ، އެންމެ ލަސްވެގެން ވެސް،
ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ
55

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދައްކަންވާނެއެވެ. ބިލުގައި މައްސަލައެއް އޮތްނަމަ، ބިލު ލިބުނު
ތާރީޚުކަމުގައި ބަލާނީ، އެ މައްސަލައެއް ޙައްލުކުރުމަށްފަހު ބިލު ލިބުނު
ތާރީޚެވެ.
(ފ) ފައިސާ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ ލިޔުމެއް (އިންވޮއިސްއެއް ނުވަތަ
ބިލެއް(ގެ އަސްލު ގެއްލިއްޖެނަމަ، ކޮޕީ ލިޔުމަކަށް ފައިސާ ދެއްކޭނީ، އެ
ލިޔުމެއްގެ އަސްލު ގެއްލިފައިވާކަމަށާއި، ކުރިން ފައިސާ ދެއްކިފައި
ނުވާކަމަށް، އެކަން ޗެކުކުރި މުވައްޒަފާއި ޕްރިންސިޕަލް އެކައުންޓިންގ
އޮފިސަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މުވައްޒަފު އެކަން ބަޔާންކޮށް
ސޮއިކުރުމުންނެވެ.
ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމް 6.03 (ހ) ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ޚަރަދުކުރުމަށް
މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ ޚަރަދުކުރުން
ތައްޔާރުކުރާ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ، އެކަމަށް ހުއްދަކޮށްފައިވާ ވެރިޔަކު
ހުއްދަދީފައި ސޮއިކުރުމުން، ސަޕޯޓިންގ ޑޮކިއުމަންޓްތަކާއެކު، އެންމެ
ލަސްވެގެން ވެސް 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް
އެ ވައުޗަރު ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ތައްޔާރުކުރާ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާއި
ސަޕޯޓިންގ ޑޮކިއުމަންޓްތައް މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވާނީ، ތިރީގައިވާ
2 (ދޭއް) ގޮތުންކުރެ ގޮތަކަށެވެ.
(1) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް
ލައިވްކޮށްފައިވާ އޮފީސްތަކުގެ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުތައް
މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވާނީ، އެ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ
ސޮފްޓްވެއަރއެއް މެދުވެރިކޮށެވެ. މި ސޮފްޓްވެއަރ
ބޭނުންނުކުރެވޭފަދަ ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، ޕޭމަންޓް
ވައުޗަރުތައް ފޮނުވާނީ، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން،
މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތަށެވެ.
(2) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް
މެނުއަލްކޮށް ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާއި އެއާ ގުޅޭ ލިޔުންތައް
މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސޮފްޓްވެއަރ ލައިވްކޮށްފައިނުވާ
އެކައުންޓުތަކުގެ ޚަރަދުތަކަށެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވާ ވައުޗަރ ސޮފްޓްވެއަރގައި ޕާކްކުރާއިރު
56

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(އެންޓަރކުރާއިރު) އެއާ ގުޅޭ ހުރިހާ ލިޔުންތައް އެޓޭޗްކުރުމަކީ، ޕާކްކުރާ
މުވައްޒަފެއްގެ ޒިންމާއެކެވެ. އަދި ޕާކުކުރާއިރު، އެޓޭޗްކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ
ލިޔުންތައް އެޓޭޗްކުރެވިފައިވޭތޯއާއި، ސޮފްޓްވެއަރގައި ޚަރަދުތައް
ބާކީކުރެވެމުންދަނީ ވައުޗަރުގައިވާ ކޯޑުތަކުންތޯއާއި، ފައިސާ ދެއްކުމަށް
ސިސްޓަމުގައި ނެގިފައިވަނީ ރަނގަޅު ވެންޑަރތޯއާއި، އެންޓަރ
ކުރެވިފައިވަނީ ފައިސާގެ ރަނގަޅު އަދަދުތޯއާއި، ރަނގަޅު ބިލު ނަންބަރުތޯ
ބަލަންވާނެއެވެ.
(ރ) ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ހުއްދަދޭ ފަރާތްތައް ހުއްދަދިނުމުގެ ކުރިން
އެ ޚަރަދަކާ ގުޅޭ ހުރިހާ ލިޔުންތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުމަށްފަހުގައި
މެނުވީ ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ހުއްދަދީގެން ނުވާނެއެވެ.
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުން ޚަރަދުކުރުން 6.04 (ހ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ބޭނުންކޮށްގެން ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކޮށް
ބެލެހެއްޓުމުގައި ތިރީގައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ރަނގަޅަށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
1. ޕޭމަން ޓް ވައުޗަރު
1.1 ޕޭމަންޓް ވައުޗަރަކީ ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމާއި ފައިސާ
ހަވާލުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރެވޭ، ފައިސާ ލިބިގަތުމަށް
ހުށަހަޅާ ހުރިހާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ޚުލާޞާ ލިޔުމެކެވެ.
ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގެ ވައުޗަރު ބޭނުންކޮށްގެން ފައިސާ
ޚަރަދުކުރެވޭނީ އެކަމަށް ހުއްދަކުރުމުންނެވެ.
1.2 ކޮންމެ އެކައުންޓަކުން ޚަރަދުކުރުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ،
ވަކި ވައުޗަރެވެ. އެ އެކައުންޓަކުން ޚަރަދުކުރުމަށް
ބޭނުންކުރާ ވައުޗަރުގައި ތަރުތީބުން ވައުޗަރު ނަންބަރު
ޖަހަންވާނެއެވެ. ކޮންމެ އެކައުންޓެއްގެ ވައުޗަރު ނަންބަރު
ޖެހުމުގައި، މާލީއަހަރު ނިމުމުން، އައު އަހަރުގެ ބަޖެޓުން
ކުރާ ޚަރަދެއް ނަމަ ފަށަންވާނީ، 1 (އެކެއް) އިންނެވެ.
ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގެ ވައުޗަރު ޗާޕުކޮށްފައި ބަހައްޓާނަމަ
ޗާޕުކުރަންވާނީ، އަސްލަކާއި 2 (ދޭއް) ކޮޕީ ހިމެނޭ
ގޮތަށެވެ.
1.3 މިނިސްޓްރީން ހިސާބު ބަލަހައްޓަމުންގެންދާ
"ޕަބްލިކް އެކައުންޓިންގ ސިސްޓަމް" ގައި
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު އޮންނަންޖެހޭ ގޮތާއި،
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ގޮތް
57

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުގެ ފޯމެޓާއި،
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ލިޔުން MG/BC04 ގައި ވާނެއެވެ. ދައުލަތުގެ ހުރިހާ
އޮފީސްތަކުންވެސް ފައިސާ ހޯދުމަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ، މި ސިސްޓަމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ފުރިހަމަކޮށްގެންނެވެ.
2. ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ރަޖިސްޓަރީ
(ހ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ރަޖިސްޓަރީ ބޭނުންކުރަންވާނީ،
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރު ކުރުމަށްފަހު، ވައުޗަރުގެ
ނަންބަރު ތަރުތީބުން ރިކޯޑު ކުރުމަށެވެ.
މި ރަޖިސްޓަރީގައި، ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު އެނގެން
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(1) ވައުޗަރުގެ ތާރީޚު؛
(2) ތައްޔާރުކުރެވޭ ހުރިހާ ވައުޗަރެއް، ނަންބަރު
ތަރުތީބުން؛
(3) އެ ޚަރަދެއްގެ ތަފުސީލު؛
(4) އެ ވައުޗަރެއްގައިވާ ޚަރަދުގެ ކޯޑުތަކާއި،
ސަބްކޯޑާއި، ފައިސާގެ އަދަދު؛
(5) އެ ޚަރަދެއް ކުރި ޗެކު ނަންބަރާއި، ޗެކުގެ
ތާރީޚާއި، ޗެކުގެ ފައިސާގެ އަދަދު.
(ށ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ރަޖިސްޓަރީގެ ނަމޫނާއެއް،
MG/BC07 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކޮށްފައި ވާނެއެވެ.
3. ޗެކު ރަޖިސްޓަރީ
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ނިޒާމެއްގައި ޗެކު ރަޖިސްޓަރީއެއް
އޮންނަންވާނެއެވެ. ޗެކު ރަޖިސްޓަރީއެއްގެ އެންމެބޮޑު ބޭނުމަކީ،
ފައިސާ ޚަރަދުކުރާ އެކައުންޓު ބާކީކުރުމާއި، އެކައުންޓުން
ކުރަމުންދާ ޚަރަދުގެ މަޢުލޫމާތު އެނގެން އޮތުމާއި، ޗެކު
ނަންބަރާއި ވައުޗަރު ނަންބަރު ތަރުތީބުން އެނގެން އޮތުމެވެ.
58

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޗެކު ރަޖިސްޓަރީ އޮންނަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާ، MG/BC08 މި
މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި ވާނެއެވެ.
(ށ) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ބޭނުންކުރުމުގައި ތިރީގައިވާ ކަންތައްތައް
ކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ފައިސާ ދޭންޖެހޭކަމުގެ އަސްލު ލިޔުންތައް ހޯދައި ހަމަކުރުން؛
(2) ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާ ގުޅޭގޮތުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް
މުވައްޒަފުންނާ ހަވާލުކޮށް، އެ ތަނެއްގައި އެ މަސައްކަތް
ހިންގޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިއޮތުން.
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުގެ މަސައްކަތް 6.05 ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރުމުގެ ކަންތައްތައް ރާވައި ހިންގުމުގައި، ތިރީގައިވާ
މުވައްޒަފުންނާ ހަވާލުކުރުން
ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) ފައިސާއާބެހޭ މަސައްކަތް، ތަނުގައި މުވައްޒަފުން ތިބި ނިސްބަތަކުން
މުވައްޒަފުންގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތް ބަހައިލައިގެން، އެކަކަށް އެއްކަހަލަ
މަސައްކަތް ތަކުރާރުނުވާނެ ގޮތަށް މުވައްޒަފުންނާ މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރުން.
(ށ) ފައިސާއާބެހޭ މުޢާމަލާތްތައް ހިންގުމުގައި، ފެށުނީއްސުރެ ނިމެންދެން
ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް އެކަކު ކުރާގޮތަށް މުވައްޒަފުންނާ މަސައްކަތް
ހަވާލުނުކުރުން.
(ނ) ތަކެތި ހޯދުމާއި، ހޯދޭ ތަކެއްޗަށް ފައިސާ ދެއްކުމާއި، ޚަރަދުކުރެވޭ
ފައިސާއާބެހޭ ރިކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތް ތަފާތު މުވައްޒަފުންނާ
ހަވާލުކޮށްގެން ކުރާގޮތަށް ހަމަޖެއްސުން.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މަސައްކަތުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށާއި، ހޭދަކުރާ
ފައިސާގެ އަދަދާއި، ޓްރާންސެކްޝަނުގެ އަދަދާއި، ޓްރާންސެކްޝަނުގެ
ބާވަތަށް ބަލާއިރު، އެކި އޮފީސްތަކުގައި ކޮންމެހެން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ
ކޮންޓްރޯލްތައް ތަފާތުވާނެތީ، އެ ކަންތައްތަކަށް ބަލައިގެން އެ އޮފީހެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް ފެންނަ ގޮތެއްގެ މަތީން މުވައްޒަ ފުންނާ
މަސައްކަތް ހަވާލުކުރުން.
ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ވައުޗަރުން 6.06 އެއްވެސް ފައިސާއެއް ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަ ދޭންވާނީ، ޕޭމަންޓް ވައުޗަރާއެކު
ހުއްދަދިނުން
ހުންނަންޖެހޭ ހުރިހާ ލިޔުންތަކެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގެ
ވައުޗަރާއެކު އެ ލިޔުންތައް ހަމަޔަށް ހުރެގެންނެވެ. ހުއްދަދިނުމުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު
އުފުލަންވާނީ، އޮތޮރައިޒިންގ އޮފިސަރު ނުވަތަ އެ ވަގުތަކު އެކަމާ ހަވާލުވެހުރި
އިސްވެރިޔެކެވެ. އަދި ހުއްދަދިނުމަށްފަހު ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ
59

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބެލުންތަކާބެހޭ ފޯމުގެ ކަމާބެހޭ ގޮޅި ފުރަންވާނެއެވެ. ދެވަނަ ސޮއިކުރާ މީހާވެސް
މިކަމުގައި ޒިންމާ އުފުލަންވާނެއެވެ.
ފައިސާއާއި މުދަލާބެހޭ 6.07 ފައިސާއާއި މުދަލާބެހޭ ލިޔުންތަކުގެ ތެރެއިން ސޮއިކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ ލިޔުމެއްގައި
ލިޔުންތަކުގައި ސޮއިކުރުން
ސޮއިކޮށްފައި، ސޮއިގެ ތިރީގައި ނުވަތަ ކައިރީގައި ސޮއިކުރި މީހާގެ ނަމާއި ސޮއިކުރި
ތާރީޚު އެނގޭގޮތަށް ލިޔެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ފައިސާއާބެހޭ ފޮތްތަކާއި ލިޔުންތައް 6.08 (ހ) ފައިސާއާބެހޭ ފޮތްތައް ބަލަހައްޓާނީ، އެކައުންޓްސް އޮފިސަރު ނުވަތަ
ބެލެހެއްޓުމާއި ފައިލުކުރުން
އެ މަސައްކަތާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފެކެވެ. އަދި މި މަސައްކަތާ ގުޅޭގޮތުން
އެ އޮފީހަކުން ހަދަންޖެހޭ ހުރިހާ ރިޕޯޓުތަކެއް ހެދުމުގެ ޒިންމާ
އުފުލަންޖެހޭނީ، އެކައުންޓްސް އޮފިސަރު ނުވަތަ އެ މަސައްކަތެއް
ހަވާލުކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފެކެވެ.
(ށ) ފައިސާއާބެހޭ ލިޔުންތައް ރަނގަޅަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ޓަކައި، ފައިސާއާބެހޭ
ލިޔުންތައް ފައިލުކުރުމުގެ ސިސްޓަމެއް، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި
ޤާއިމުކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް،
ތިރީގައިވާ ފައިލުތައް ތައްޔާރުކޮށް، ލިޔުންތައް ފައިލުކު ރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(1) ފައިސާ ނުދައްކައިހުރި ބިލުތައް
ފައިސާ ނުދައްކައިހުރި ބިލުތައް ފައިލުކުރާ ފައިލުގައި ބަހައްޓާނީ،
ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގެ ވައުޗަރު ހަދައިފައި ހުރިނަމަވެސް،
ފައިސާ ނުދައްކައިހުރި ބިލުތަކެވެ. މި ފައިލު ކްރެޑިޓަރުންގެ
ނަމަށް ނުވަތަ މުދާ ދޫކުރި ފަރާތްތަކުގެ ނަމަށް ބަލައިފައި ނުވަތަ
ތާރީޚު ނުވަތަ މި ނޫން ތަރުތީބަކުން ފައިލު ކުރަންވާނެއެވެ.
(2) ފައިސާ ދައްކައިފައިހުރި ބިލުތައް
މި ފައިލުގައި ފައިލުކުރާނީ، ފައިސާ ދައްކައިފައިވާ ބިލުތައް އޭގެ
ޚަރަދު ވައުޗަރު ނަންބަރު ތަރުތީބުންނެވެ. ވައުޗަރާއެކު ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތަކާބެހޭ ފޯމުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނެއެވެ.
ފައިލުކުރާއިރު ވައުޗަރާއެކު ތިރީގައިވާ ލިޔުންތައް އެއްކޮށްފައި
ހުންނަންވާނެއެވެ.
 މުދާ ގަންނަން އެދޭ ފޯމު
60

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
 މުދަލަށް އޯޑަރުކުރާ ފޯމު
 އިންވޮއިސް / ބިލު
 ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު
 އެ ޚަރަދަކާ ގުޅޭގޮތުން ކޮންމެހެން ހުންނަންޖެހޭ ލިޔުންތައް
(3) ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތަކާބެހޭ ފޯމުތަކުގެ
ފައިލު
މި ފައިލާ ހަވާލުވެ ހުންނަންޖެހޭނީ ، ޕްރިންސިޕަލް އެކައުންޓްސް
އޮފިސަރު ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއެވެ. އަދި މި ފޯމުގައިވާ
ހުރިހާ ގޮޅިތަކެއް ފުރިހަމަވުމުން، ފައިލުކުރުމަށް ކަމާބެހޭ
މުވައްޒަފަކާ ފޯމު ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. ކޮންމެ ވައުޗަރެއް
ފައިލުކުރެވޭއިރު، މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ޕްރިންސިޕަލް
އެކައުންޓްސް އޮފިސަރު ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއާ
ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. މި ފޯމު ފައިލުކުރާނީ، ފޯމުގެ ތަރުތީބު
ނަންބަރުންނެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ 6.09 (ހ) ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީހުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި
ރައްކައުތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުން
މުދާ ރައްކައުތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރީންނަށް
މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގައި ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާއި ހިސާބުތައް ގެންގުޅުމާއި
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓުމާ ބެހޭގޮތުން ދީފައިވާ އިރުޝާދުތައް،
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރީންނަށް ރަނގަޅަށް އެނގެންވާނެއެވެ. އަދި
މި އިރުޝާދުތަކުގެ ކޮޕީ، މުވައްޒަފުންނަށް ލިބެން ހުންނަންވާނެއެވެ.
އަދި ފައިސާ ގެންގުޅުމާއި، ސެކިއުރިޓީއާ ގުޅުންހުރި ސްޓޭޝަނަރީ
ބެލެހެއްޓުމާ ބެހޭގޮތުން ހަދައިފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދޭތޯ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ބަލަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮންމެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިއެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މަސައްކަ ތްކުރާ
މުވައްޒަފުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމާއި ކޮންޓްރޯލްކުރުމަކީ، މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރީން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެކެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ އިމާރާތް، އުޅަނދު،
ސްޓޮކް، ފަރުނީޗަރު، އިކުއިޕްމަންޓް، ފައިސާ، ހިސާބުތަކާއި ލިޔުންތައް،
61

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަދި މިނޫންވެސް ފައިސާއާއި މުދަލުގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ތަކެތި ހުރިހާ
ވަގުތުތަކެއްގައި ވެސް ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ އިންތިޒާމު،
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މެއިންސާވަރ ސިސްޓަމަކީ އެ އޮފީހެއްގެ ހުރިހާ
ޑޮކިއުމަންޓްތަކެއް ރައްކައުކޮށް ބަލަހައްޓާ ސިސްޓަމް ކަމުގައިވާތީ،
އެ ސިސްޓަމް އޮޕަރޭޓްކޮށް ބެލެހެއްޓުން، ކަމުގެ ތަޖުރިބާހުރި ޚާއްޞަ
މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ މުވައްޒަފުންތަކަކަށް ހަވާލުކޮށްފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި ސާވަރ ސިސްޓަމުގައިވާ ޑޮކިއުމަންޓްތަކުގެ ބެކަޕް
ހަދައިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ސާވަރ ސިސްޓަމް ހުންނަންވާނީ،
އެކަމަށް ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ، އެ ސިސްޓަމް ހަވާލުކޮށްފައިވާ
މުވައްޒަފުންނަށް ނޫނީ ނުވަދެވޭގޮތަށް ހުންނަ، ތަޅުލެވޭ ވަކި ތަނެއްގައެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބެކަޕް ހަދައި ބެލެހެއްޓުމުގައި
ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އޮފީހުން އަންގާ ގޮތެއްގެ
މަތީންނެވެ.
ޚަރަދުކުރުމަށް އިންކާރުކުރެވޭ 6.10 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި، މި ގަވާއިދާއި،
ހާލަތްތައް
އަދި މިނޫންވެސް ޤާނޫނަކާއި ގަވާއިދަކާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ޚަރަދުކުރުމަށް ދީފައިވާ
އިރުޝާދުތަކާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ޚަރަދެއް ކުރާނަމަ، އެ ޚަރަދެއް ކުރުން
ހުއްޓުވުމުގެ އިޚުތިޔާރު، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އެކިއެކި ފަރާތްތަކަށް ފަ އިސާ 6.11 (ހ) ފައިސާ ހަވާލުކުރުމަކީ، ދައުލަތުން ހޯދައިފައިވާ ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ
ހަވާލުކުރުން
ކުރުވައިފައިވާ މަސައްކަތަކަށް ނުވަތަ ހޯދައިފައިވާ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ
އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އެޑްވާންސްކޮށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ، ނުވަތަ
މުވައްޒަފުންނަށް ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ފައިސާ، ނުވަތަ މިނޫންވެސް ގޮތަކުން
ދައުލަތުން އެކި ފަރާތްތަކަށް ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ފައިސާ، އެ ފައިސާ
ލިބެންވާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް ހަވާލުކޮށް އެކަން
ކަށަވަރުކުރުމެވެ. މިގޮތުން ފައިސާ ހަވާލުކުރެވޭނީ، އެކައުންޓް
ޓްރާންސްފަރއިން، ނުވަތަ ޗެކުން ، ނުވަތަ ނަގުދުފައިސާއިންނެވެ.
(ށ) އެކި ފަރާތްތަކަށް ދެއްކުމަށް އެކައުންޓުން ނަގާ ނަގުދުފައިސާ، މަޤުބޫލު
ސަބަބެއް މެދުވެރިނުވާނަމަ، އެ ފައިސާ ނަގާތާ ލަސްވެގެން ސަރުކާރު
ބަންދު ނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް
ހަވާލުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.
62

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) އެކި ފަރާތްތަކަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ހަދާ ޗެކުތައް، ޗެކު ހަދާ ތާރީޚުން
ފެށިގެން، އެންމެ ލަސްވެގެން ވެސް، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ޗެކު ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް އެކައުންޓް
ޓްރާންސްފަރއިން ފައިސާ ދައްކާނަމަ، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ފޮނުވާ
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބުމުން، ޓްރާންސްފަރ ހެދުމަށް
ބޭންކަށް ފޮނުވުމަށްފަހު، އެ ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތަށް އެކަން
އަންގަންވާނެއެވެ.
(ބ) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް މެދުވެރިނުކޮށް އެކައުންޓް
ޓްރާންސްފަރއިން ފައިސާ ދައްކާނަމަ، ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކޮށް،
ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރުމަށް ބޭންކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި ފައިސާ
ލިބެންވާ ފަރާތަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.
(ޅ) އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން މެނުވީ، ފައިސާ
ދެއްކުމަށް ޓަކައި ތައްޔާރުކުރެވޭ ހުރިހާ ޗެކުތަކެއް ވެސް
ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، "އެކައުންޓް ޕޭއީ އޮންލީ" ނުވަތަ
"ނޮޓް ނެގޯޝިއަބަލް" ޖެހުމަށްފަހު، ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތް ފިޔަވައި
އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ފައިސާ ނުނެގޭނެ ގޮތަށެވެ.
(ކ) ހުރިހާ ޗެކެއްގައި ވެސް ސޮއިކުރަންވާނީ، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް
ހުއްދަދޭ ވެރިޔަކު އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
މިގޮތުން އިލެކްޓްރޯނިކް ސިގްނެޗަރ ނުވަތަ މެނުއަލްކޮށް ސޮއިކޮށްގެން
ޗެކު ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
(އ) އަނބުރާ ލިބޭ ޗެކުތަކާއި، ހަ ވާލުނުވެ ހުރި ޗެކުތަކާއި، މުއްދަތު
ހަމަވެފައިހުރި ޗެކުތަކާއި، އަނބުރާ ލިބޭ އިލެކްޓްރޯނިކް ފަންޑް
ޓްރާންސްފަރތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ވ) އަނބުރާ ލިބޭ ނުވަތަ ހަވާލުނުވެހުރި ޗެކު ލިބެންވާ ފަރާތް އެ ވަގުތަކު
ދިރިއުޅޭ އެޑްރެސް ސާފުނުވެގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ސަބަބަކާހުރެ
އަނބުރާ ލިބިއްޖެނަމަ، އަދި އިލެކްޓްރޯނިކް ފަންޑް ޓްރާންސްފަރގެ
ގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާއެއް އަނބުރާ ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކްރެޑިޓަރެއްގެ
ޞައްޙަ ބޭންކް އެކައުންޓު ނަންބަރު ހޯދުމަށް ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ
މަސައްކަތެއް ކުރަންވާނެއެވެ.
(މ) އަނބުރާ ލިބޭ ޗެކުތަކާއި، ހަވާލުނުވާ ޗެކުތަކާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް ފަންޑް
ޓްރާންސްފަރއިން ދައްކާ ފައިސާ އަނބުރާ ލިބުމުން، އެ ފައިސާ
63

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ލިބެންޖެހޭ ފަރާތަކާ ގުޅުމަށް މަސައްކަތްކޮށް އެ ފަރާތަކާ ގުޅޭގޮތް
ނުވެއްޖެނަމަ، އެ ފައިސާ "ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް ރިޓަރންޑް
"
ޕޭމަންޓްސް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ފ) މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ ޗެކުތައް ޓްރަސްޓް ފަންޑުގެ "ރިސިޕްޓްސް އިން
ސަސްޕެންސް ސްޓޭލް ޗެކް" އެކަ އުންޓަށް ޕޯސްޓްކުރަންވާނެއެވެ.
(ދ) "ރިސިޕްޓްސް އިން ސަސްޕެންސް" އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާ ،
އެ އަހަރު ނިމޭއިރު ވަކިގޮތަކަށް ނުނިމިއްޖެނަމަ، މިނިސްޓްރީއަށް
ލިޔެގެން، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް އެ ފައިސާ ޓްރާންސްފަރ
ކުރަންވާނެއެވެ.
ޗެކުގެ ބަދަލުގައި އަލުން ޗެކު 6.12 (ހ) ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއްގެ ބަދަލުގައި، އަލުން ޗެކެއް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
ދޫކުރުން
އަލުން ޗެކު ދޫކުރުމުގައި، ކުރިން ދޫކުރި ޗެކަށް ވެފައިވާ ގޮތް ރަނގަޅަށް
ބަލައި ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ޗެކެއް ގެއްލިގެން ނުވަތަ
ހަލާކުވެގެން އަންގައިފިނަމަ، އެ ޗެކަށް ފައިސާ ނެގުން
ހުއްޓުވުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް ވަގުތުން ކުރަންވާނެއެވެ.
އަދި ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ޗެކަށް ފައިސާ ނަގައިފައި ނުވާނަމަ، އެ ފަރާތަށް އަލުން
އައު ޗެކެއް ދޫކުރުން؛
(2) ބޭންކުން އެ ޗެކަށް ފައިސާ ދޫކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ފައިސާ އަލުން
ދޫކޮށްދެވެން ނެތްކަން، ޗެކު ލިބެންވީ ފަރާތަށް އެންގުން.
(ނ) ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކެއް، ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތަށް ލިބިފައި ނުވާކަމަށް
ބުނާނަމަ، އެ ޗެކު ކެންސަލްކުރުމަށް ވަގުތުން ބޭންކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
އަދި ބޭންކުން އެ ފައިސާ ދޫކޮށްފައި ނުވާނަމަ، އަލުން ޗެކެއް އެ ފަރާތަށް
ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ޗެކު ލިބެންވާ ފަރާތުން ޗެކު ލިބިފައި ނުވާކަމަށް ނުވަތަ މި މާއްދާގެ
(ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް
މެދުވެރިވެއްޖެކަމަށް ބުނާއިރު ބޭންކުން އެ ފައިސާ ދޫކޮށްފައިވާނަމަ،
އެ ޗެކު ލިބިފައި ނުވާކަމަށާއި، އެ ޗެކާ ހަވާލުވުމުގެ ހުއްދަ އެހެން
ފަރާތަކަށް ދީފައި ނުވާނެކަމަށް ޗެކު ލިބެންވާ ފަރާތުން ލިޔުމަކުން
އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ޗެކަށް ވީގޮތެއް ބަލައި، ފައިސާ ނަގައިފައިވާ
މައްސަލަ، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ހުށަހަޅައިގެން ބަލަންވާނެއެވެ.
64

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ލިޔުން އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ލިބުމުން،
އެކަމުގައި ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތުން އޮޅުވައިލައިފައިވާކަމަށް
ނުފެންނަނަމަ، އަލުން ޗެކެއް ދޫކުރުމުގެ ކަންތައް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ޗެކު ލިބިފައިނުވާކަމަށް ބުނާ ފައިސާ އަލުން އަނބުރާ އެ ފަރާތަށް
ދޭންޖެހޭނަމަ، މި ފައިސާ ޚަރަދުކުރާނީ، މި ފައިސާ ކުރިންވެސް
ނަގައިފައިވާ އައިޓަމުންނެވެ.
(ކ) ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކުގެ ފައިސާ، އެ ޗެކު ދޫކޮށްފައިވާ ބޭންކަކުން
ނުވަތަ އެ ފަރާތަކުން ނުވަތަ އެ ވިޔަފާރިއަކުން އަނބުރާ ހޯދަންވާނެއެވެ.
ޗެކުން ފައިސާ ދޫކުރުމާއި، ޗެކަށް 6.13 (ހ) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް މެދުވެރިނުކޮށް ޗެކުން ފައިސާ
ފައިސާ ނެގުން
ދޫކުރެވޭނީ، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް މެދުވެރިކޮށް ދޫކުރާ ޗެކުތައް ފިޔަވައި
ދޫކުރަންޖެހޭ އެހެން ޗެކުތަކުގައި ސޮއިކުރާއިރު، ޗެކުގެ
ކައުންޓަރފޮއިލުގައި، އެ ޗެކެއްގައި ސޮއިކުރި ވެރިޔަކު
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ޗެކާއި ކައުންޓަރފޮއިލުގައި ލިޔެފައިވާ އަދަދު
އެއްގޮތްތޯއާއި، ކައުންޓަރފޮއިލުގައި ފުރިހަމަކުރަން ހުންނަ ބައިތައް
ފުރިހަމަކޮށްފައިވޭތޯ ރަނގަޅަށް ބަލަންވާނެއެވެ.
(ނ) މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ނުވަތަ ބޭންކަކުން ފައިސާ ނެގުމަށް ހަދާ
ޗެކުތަކުގައި، އެ ތަނެއްގެ ނަމާއި ، ފައިސާ ނަގަން ފޮނުވާ މުވައްޒަފުގެ
ނަން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަދާ ޗެކުތަކުގެ ތެރެއިން 25,000/-
(ފަންސަވީސް ހާސް) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތީ އަދަދުތަކުގެ ޗެކުތަކުގައި
ސޮއިކުރުމަށް ހުއްދަ އޮންނަ ވެރިންގެ ތެރެއިން ދެ މީހަކު ޗެކުގައި
ސޮއިކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަދާ ޗެކުގައި ޖެހުމަށް ޚާއްޞަ ތައްގަ ނޑެއް
ހަދައި، ޗެކު ދޫކުރަންވާނީ، އެ ތައްގަ ނޑު ޖަހައިފައެވެ. މި ތައްގަ ނޑު
ބާއްވާނީ، ޗެކުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮންނަ ވެރިޔެއްގެ ބެލުމުގެ
ދަށުގައެވެ. ނަހަދައި ހުންނަ ޗެކުތަކުގައި، ކުރިން ތައްގަ ނޑު ޖަހައިފައި
ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ޅ) ޗެކުފޮތްތައް ބަހައްޓަންވާނީ، ފައިސާއެކޭ އެއްގޮތަށް ތިޖޫރީގައި
ރައްކައުކޮށްފައެވެ. ޗެކުފޮތް ހުސްވުމަށްފަހު އޮންނަ
65

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކައުންޓަރފޮއިލުތައް ވެސް ބަހައްޓަންވާނީ، ބޭނުން ކޮންމެ ވަގުތަކު
ބެލޭނެގޮތަށް، ތަޅުލެވޭ ތަނެއްގައި ރައްކައުކޮށްފައެވެ.
ބޭރުފައިސާއިން ފައިސާ ދެއްކުން 6.14 (ހ) ރާއްޖެއިން ބޭރުން ހޯދާ ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ގަންނަ އެއްޗަކަށް
ބޭރުފައިސާއިން ފައިސާ ދެއްކިދާނެއެވެ. ބޭރުފައިސާއިން ކުރަންޖެހޭ
ޚަރަދުތަކަށް ފައިސާ ދޫކުރާނީ ، ޑައިރެކްޓް ކްރެޑިޓަކުން ނުވަތަ
އިލެކްޓްރޯނިކް ފަންޑް ޓްރާންސްފަރ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.
(ށ) ރާއްޖެއިން ބޭރުން ހޯދާ ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ގަންނަ އެއްޗެއްގެ އަގު
އަދާކުރުމުގައި، އެ ޚަރަދު ކުރަންޖެހޭ ފައިސާއަކުން ފައިސާ ދައްކާނީ،
މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ހޯދުމަށްފަހު، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ
އޮތޯރިޓީ ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ހުއްދަދޭ، ރާއްޖޭގައި ޤާއިމުވެފައިހުރި
ބޭންކެއް މެދުވެރިކޮށެވެ.
(ނ) ފައިސާ ދެއްކުމުގައި، ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ އަދަދާއި، ބޭންކް ޗާޖާއި،
އެ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅޭ ހުރިހާ ޚަރަދެއް ހިމެނޭގޮތަށް، އެ ޚަރަދު ކުރުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އެކައުންޓަކުން ފައިސާ ދައްކަންވާނެއެވެ.
އޮންލައިން ބޭންކިންގ މެދުވެރިކޮށް 6.15 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރަންޖެހޭ މާލީ މުޢާމަލާތްތައް، އޮންލައިން
ނުވަތަ އިންޓަރނެޓް ބޭންކިންގ މެދުވެރިކޮށް ކުރެވޭނީ، އެފަދަ
ފައިސާ ދެއްކުން
ޚިދުމަތެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުރިން، އެ އޮފީހަކުން އެކަމަށް އެދި
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ހޯދައިގެންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އޮންލައިން ނުވަތަ އިންޓަރނެޓް
ބޭންކިންގގެ ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ހުއްދަދެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުން އެ ޚިދުމަތް
ހޯދަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ.
ޑެބިޓްކާޑާއި ކްރެޑިޓްކާޑުން 6.16 (ހ) ކޮންމެހެން ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރުމަށް މިނިސްޓަރުގެ
ފައިސާ އަދާކުރުން
ހުއްދަޔާއެކު ޑެބިޓްކާޑާއި ކްރެޑިޓްކާޑު އޮފީހުގެ ނަމުގައި ހެއްދިދާނެއެވެ.
ކާޑު ބޭނުންކޮށްގެން ޚަރަދުކުރެވޭނީ، ބަޖެޓު ކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކަށް،
މި ގަވާއިދުގައި ހުއްދަކުރާ ޚަރަދުތަކަށެވެ. ކާޑު ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދައަށް
އެދި މިނިސްޓަރަށް ލިޔާއިރު، ފައިސާ ޚަރަދުކުރަން ބޭނުންވާ
ކަންތައްތަކާއި، އެންމެ ގިނަވެގެން ފައިސާ ޚަރަދުކުރާނެ އަދަދެއް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކްރެޑިޓް ކާޑާއި ޑެބިޓް ކާޑު ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ޚަރަދުތައް، އެ ޚަރަދެއް
ކޮށް ނިމޭތާ ނުވަތަ ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އެކައުންޓް ލިބޭތާ 7 (ހަތެއް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ޚަރަދުތައް ބަޖެޓު ހިސާބުތަކުގެ ތެރޭގައި
ހިމެނުމަށް ޓަކައި، މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ރާއްޖެއިން
66

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރެއްގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް ދަތުރެއްގައި ކާޑުން ކުރާ
ޚަރަދުތައް، އެ ދަތުރެއް ނިންމައިފައި އަންނަތާ ނުވަތަ ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް
އެކައުންޓް ލިބޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅައި، ބަޖެޓު ހިސާބުތަކުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކްރެޑިޓް ކާޑާއި ޑެބިޓް ކާޑު ބޭނުންކޮށްގެން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް
ޚަރަދުކުރާކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، ކާޑު އަތުލުމުގެ ނުވަތަ
ކެންސަލްކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކްރެޑިޓް ކާޑާއި ޑެބިޓް ކާޑުން ޚިދުމަތް
ހޯދަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ.
ފައިސާ ލިބެންވީ އަސްލު ފަރާތާ 6.17 (ހ) ޚަރަދަށް ނަގާ ފައިސާ ހަވާލުކުރަންވާނީ، އެ ފައިސާއެއް ލިބެންވީ އަސްލު
ފައިސާ ހަވާލުކުރުން
ފަރާތާއެވެ. އެ ފައިސާ ލިބުން ޙައްޤުވާ ފަރާތް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކާ
ފައިސާ ހަވާލުކުރަންވާނީ، އެ ފައިސާ ލިބެންވީ މީހާ ރަށުގައި ނެތުން،
ނުވަތަ އެހެންވެސް ސަބަބަކާހުރެ އެ ފައިސާ ހަވާލުކުރަންޖެހޭ ވަގުތުގައި
އެ މީހާއަށް ފައިސާއާ ހަވާލުވެވެން ނެތްނަމައެވެ. މިފަދަ ގޮތެއް ދިމާވެގެން
އެ ފައިސާ އެހެން މީހަކާ ހަވާލުކުރެވޭނީ، އެ މީހަކާ އެ ފައިސާ
ހަވާލުކުރުމަށް އެދި ފައިސާ ލިބެންވާ އަސްލު ފަރާތުން ސޮއިކޮށް،
ފިންގަރޕްރިންޓް ޖަހައިފައިވާ ލިޔުމަކާއި، ފައިސާ ލިބެންވާ އަސްލު
ފަރާތުގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ ފޮޓޯޖެހި ލިޔުމެއްގެ ކޮޕީއެއް އޮވެގެންނެވެ.
(ށ) އޮފީހުގެ ފައިސާއާއި ފައިސާގެ ހިސާބުތަކާބެހޭ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ނަމަވެސް، އެހެން
މީހެއްގެ ބަދަލުގައި އޮފީހުގެ ފައިސާއެއް ހަވާލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ނ) ޚަރަދަށް ނަގާ ފައިސާ ހަވާލުކުރުމުގައި އެ ފައިސާ ބަލައިގަތް މީހާގެ
ނަމާއި، ސޮޔާއި، ކާކުކަން އަންގައިދޭ ފޮޓޯޖެހި ލިޔުމެއްގެ ނަންބަރު
އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފައިސާއެއް ލިބޭ ފަރާތަކީ ބިލު ނުވަތަ ރަސީދު
ނުވަތަ އިންވޮއިސް ހަދާ ފަރާތެއްނަމަ، ބިލު ނުވަތަ ރަސީދު ނުވަތަ
އިންވޮއިސް އޮންނަންވާނެއެވެ. ތައްގަ ނޑު އޮންނަ ތަނެއްނަމަ، ފައިސާ
ލިބުނުކަމުގެ ތައްގަ ނޑާއި ފައިސާ ބަލައިގަތް ތާރީޚު ޖަހައިފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ. ޑައިރެކްޓް ކްރެޑިޓަކުން ފައިސާ ދެއްކިނަމަ، ޑައިރެކްޓް
ކްރެޑިޓުގެ ރިފަރެންސާއި، ޗެކަކު ން ފައިސާ ދެއްކިނަމަ ޗެކު ނަންބަރު
އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ރ) އެއްވެސް ކަމަކަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއް ދިނުމުގައި ދޭންޖެހޭވަރަށްވުރެ
އިތުރަށް ފައިސާ ދެވިއްޖެނަމަ، އެކަމުގައި ޒިންމާވާ ފަރާތުން، ފައިސާ
67

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދެވުނު މީހާގެ އަތުން އެ ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދަންވާނެއެވެ. އެ ފަރާތުން
ފައިސާ ނުލިބިއްޖެނަމަ، އެ ފައިސާ ހޯދުމުގެ ކަންކަން، މާލިއްޔަތުގެ
މައްސަލަތައް ބެލުމަށް މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ކޮމިޓީއަށް
ހުށަހަޅައިގެން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
މުވައްޒަފުން މެދުވެރިކޮށް ފައިސާ 6.18 އެކި ފަރާތްތަކަށް އަދާކުރުމަށް، ނުވަތަ ހަވާލުކުރުމަށް އޮފީހުން ބޭރަށް ފައިސާ
ހަވާލުކުރުން
ފޮނުވާނަމަ ފޮނުވަންވާނީ، އެ ފައިސާއާ ހަވާލުވެގެންދާ މުވައްޒަފަކަށް އެ ފައިސާ
ލިބުނުކަމަށް ފޮތެއްގައި ލިޔެ ސޮއިކުރުވުމަށްފަހުގައެވެ. މިގޮތުން ފޮނުވާ
މުވައްޒަފުންނާ ހަވާލުކުރި ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތްތަކަށް ހަމަޔަށް ހަވާލުކޮށްފައިވޭތޯ
ބަލައި ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ. ފައިސާއެއް ނުދެއްކިގެން އަނބުރާ ގެނައިނަމަ،
ގެނައިކަން އެނގޭގޮތަށް، ކަމާބެހޭ މުވައްޒަފު ސޮއިކޮށް، ހަމަ އެ ދުވަހު
އެ ފައިސާއެއް ބަލައިގަންނަންވާނެއެވެ. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ
ތެރޭގައި ނަގުދުފައިސާއާއި ފައިސާގެ ގޮތުގައި ގަބޫލުކުރެވޭ ކޮންމެ އެއްޗެއް ވެސް
ހިމެނެއެވެ. މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ހަވާލުކުރުމަށާއި އަނބުރާ ގެންނަ
ފައިސާ ބަލައިގަތުމަށް ބޭނުންކުރާ ފޮތް ތައްޔާރުކުރަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާ
MG/RV07 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި ވާނެއެވެ.
ޗެކަށް ފައިސާ ނަގަން ފޮނުވާ 6.19 ޗެކަށް ފައިސާ ނަގަން ފޮނުވާ މުވައްޒަފަކާ ލިޔުމަކުން ޗެކު ހަވާލުކޮށްފައި
މުވައްޒަފުންނާ ޗެކު ހަވާހަވާލުކުރުން
ސޮއިކުރުވަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ޗެކު ހަވާލުކުރާއިރު، އެ ޗެކުގެ ނަންބަރާއި ފައިސާގެ
އަދަދު އެނގޭގޮތަށް ލިޔެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. ފައިސާ ނަގައިގެން ގެނައުމުން،
އޮފީހުން އެ ފައިސާއާ ހަވާލުވާންޖެހޭ މުވައްޒަފަކު ފައިސާ ހަމަޔަށް ބަލައިގަނެ،
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޗެކު
ހަވާލުކުރުމަށާއި އެ ޗެކަށް ނަގައިގެން ގެންނަ ފައިސާ ބަލައިގަތުމަށް ބޭނުންކުރާނީ،
މި ގަވާއިދުގެ 6.18 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޮތެވެ.
ޚަރަދުކުރުމަށް ނެގި ފައިސާއެއް 6.20 (ހ) ޚަރަދުކުރުމަށް ނަގާ ފައިސާއެއް ބާކީވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ
ޚަރަދު ނުވުމުން ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތް
ޚަރަދުނުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ފައިސާ، އެންމެ ގިނަވެގެން ވެސް، ރަސްމީ
މަސައްކަތު 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ފައިސާ ނެގި ކޯޑަށް
އަނބުރައި ޖަމާކުރުމަށްފަހު، ރަސްމީ މަސައްކަތު 2 (ދޭއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އެ މަޢުލޫމާތު ލިޔުމުން މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުންނަ ފައިސާގެ ތެރެއިން
ޚަރަދުކުރެވޭގޮތް ނުވެފައިވާ ފައިސާއާއި، ވަކި ކަމަކަށް ނެގި ފައިސާއިން
ބާކީވެފައި ހުންނަ ފައިސާ، އެ ކޯޑަކުން ދެން ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދަކުން
އެޖަސްޓްމަންޓެއް ހަދައިގެން ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ. މިފަދަ އެޖަސްޓްމަންޓް
ހަދާނީ، އެ ޚަރަދެއް ކުރި ސަބްކޯޑަކުން ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކަށް
68

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކަންޏެވެ.)މިސާލަކަށް: ދަތުރު ޚަރަދުގެ ކޯޑު އެއީ ބަޖެޓުގެ މައި ކޯޑު
ކަމަށްވާނަމަ، އެއްގަމު ދަތުރު ޚަރަދުގެ ކޯޑަކީ އެ ކޯޑުގެ ސަބްކޯޑެކެވެ.(
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ފައިސާ އަނބުރާ ޖަމާކުރަންޖެހޭ
އައިޓަމުން ޚަރަދެއްކުރަން ނުޖެހި، ފައިސާ އެ ތަނެއްގައި ގިނަދުވަހު
ބަހައްޓަންޖެހޭގޮތް ދިމާވާނަމަ، އެ ފައިސާއަށް ހަދަންވީ ގޮތެއް
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެގެން، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ރ) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމުގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން
ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތަށް އިތުރަށް ދެއްކޭ ފައިސާގެ ކަންތައް
ހަމަޖައްސާނީ، އެކަން އެ ފަރާތަށް ލިޔުމަކުން އަންގައި، ފައިސާ ލިބެންވާ
ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއް ހުރިނަމަ އޭގެ ތެރެއިން އެޖަސްޓްކުރާގޮތަށް
ނުވަތަ އިތުރަށް ދެވުނު ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދާގޮތަށެވެ. މިއިން ކޮންމެ
ގޮތަކަށް ނިންމިކަމުގައި ވިޔަސް، އެކަން ނިންމި ގޮތް މިނިސްޓްރީއަށް
ލިޔުމަކުން އަންގަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ފަދަ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން ފައިސާ ލިބެންވާ
ފަރާތަކަށް އިތުރަށް ދެވިފައިވާ ފައިސާ، އެ ފަރާތަކަށް ދޭންޖެހޭ
ފައިސާއިން އެޖަސްޓްކުރަން ބަލާއިރު، އިތުރަށް ފައިސާ ދެވުނު ކޯޑުން
ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތަކަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނެތްނަމަ، އަދި އެހެން
ކޯޑަކުން ނުވަތަ ކޯޑުތަކުން ފައިސާ ލިބެންވާ ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ
ހުރިނަމަ، އެ ފައިސާގެ ތެރެއިން އިތުރަށް ދެވުނު ފައިސާ
އެޖަސްޓްކުރުމަށްފަހު، އެކަން ނިންމި ގޮތް މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔުމަކުން
އަންގަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ޚަރަދުކުރުމަށް ނަގައިފައި ޚަރަދުނުވާގޮތަށް މެދުވެރިވާ ފައިސާ
އެކައުންޓަށް އަނބުރާ ޖަމާކޮށްގެން ހިސާބުތަކުން ހަމަޖައްސަންވީ ގޮތް،
MG/BC21 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
އަހަރު ފާއިތުވުމަށްފަހު އަނބުރާ 6.21 ނިމުނު މާލީ އަހަރުގެ ޚަރަދު ހިސާބުތައް ނިންމިފަހުން، ނިމުނު މާލީ އަހަރުގެ
ލިބޭ ފައިސާއާމެދު ޢަމަލުކުރަންވީ
ތެރޭގައި ޚަރަދުކޮށްފައިވާ ފައިސާއެއް އަނބުރާ ލިބިއްޖެނަމަ، އެއީ ކޮން
ގޮތް
ފައިސާއެއްކަން އެނގޭނެ ގޮތަށް ލިޔެ ދައުލަތުގެ އާމްދަނީއަށް ޖަމާކުރުމަށްފަހު،
ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް އެކަން
އަންގަންވާނެއެވެ.
ޚަރަދުކުރުމަށް ނަގާ ފައިސާއެއް 6.22 (ހ) ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުން ޚަރަދުކުރުމަށް ނެގި ފައިސާއެއް
ޚަރަދުވާގޮތް މެދުވެރިނުވުމުން
ޚަރަދުނުކުރެވޭގޮތް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ފައިސާ ނަގަންވީ
ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުން
ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތް
69

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް ފައިސާ ނެގިއްޖެނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 6.20 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ހުންނަ ފައިސާގެ ތެރެއިން
ޚަރަދުނުކުރެވޭގޮތް މެދުވެރިވެފައިވާ ފައިސާއާއި، ވަކި ކަމަކަށް ނެގި
ފައިސާއިން ބާކީވެފައި ހުންނަ ފައިސާ، އެ ކޯޑަކުން ދެން ކުރަންޖެހޭ
ޚަރަދަކުން އެޖަސްޓްމަންޓެއް ހަދައިގެން ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ.
ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން 6.23 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާއާއި، ޚަރަދަށް ނަގާ ފައިސާގެ
ތެރެއިން ހަވާލުނުކުރެވި ހުންނަ ފައިސާއާއި، އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް
ގެންގޮސް ގެނެސް ހަދާ ފައިސާއާއި، ދައުލަތުގެ ހަވާލުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ
އެ ނޫން ފައިސާ ވެސް ބަހައްޓަންވާނީ، ތިޖޫރީއެއްގައި ނުވަތަ ފައިސާ
ރައްކާކުރާ ފޮށްޓެއްގައި ނުވަތަ ސްޓްރޯންގ ރޫމެއްގައެވެ. މި ގޮތަށް
ބެހެއްޓޭ ފައިސާއާއި ނެގޭ ފައިސާގެ ރިކޯޑު، ތިޖޫރީ ބާކީކުރާ ފޮތެއްގައި
ނުވަތަ ޝީޓެއްގައި ދުވަހުން ދުވަހަށް ބަލަހައްޓަން ވާނެއެވެ. ފައިސާ
ރައްކައުކުރުމަށް ބަހައްޓާ މިފަދަ ތަންތަނާއި ތަކެތި ހުންނަންވާނީ،
އަލިފާނުން ރައްކައުތެރިކުރެވޭފަދަ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށް، ތަޅުލައިފައެވެ.
(ށ) އެ ދުވަހަކު ބަލައިގަންނަމުންދާ ފައިސާއާއި، އެކި ފަރާތްތަކާ
ހަވާލުކުރުމަށް ޓަކައި ތިޖޫރީން ނަގައި އެ ދުވަހު މުވައްޒަފުންގެ ހަވާލުގައި
ވަތްގަ ނޑުގައި ބަހައްޓައިފައި ހުންނަ ފައިސާ ވެސް، އެ ދުވަހުގެ
ރަސްމީގަޑި ނިމޭއިރު ނުވަތަ އެ ދުވަހު އެ ތަނެއް ބަންދުކުރާއިރު
ހުންނަންވާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ތަނެއްގައި ނުވަތަ
އެއްޗެއްގައި ރައްކައުކޮށްފައެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަނެއްގައި ނުވަތަ
އެއްޗެއްގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ހުއްޓައި ބަންދު ދުވަސްތަކެއް
އަންނަނަމަ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއާ ނުވަތަ ބޭންކާ
ވާހަކަދައްކައިގެން، ބަންދުވުމުގެ ކުރިން އަންނަ އެންމެފަހު ރަސްމީ ދުވަހު
އޮފީސް ބަންދުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ފައިސާ އެފަދަ ތަނެއްގައި ބެހެއްޓޭނެ
އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ހަމަނުޖެހިއްޖެ ހާލަތެއްގައި،
ސަލާމަތީ ބާރުތަކާ މަޝްވަރާކޮށްގެން ގޮތެއް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
ހިސާބުތަކުގެ ރިކޯޑުތައް 6.24 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ހިސާބުތަކުގެ ރިކޯޑުތައް، އިދާރީ ބޭނުންތަކަށާއި،
ގިނަދުވަހަށް ދެމިހުންނާނެގޮތަށް
އޮޑިޓްކުރަން ފަސޭހަވާނެގޮތަށް ތަރުތީބުން ރައްކައުތެރިކަމާއެކު،
ބެލެހެއްޓުން
ރައްކައުތެރި ތަނެއްގައި ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ޤާނޫނީ މައްސަލައެއް
ޖެހިއްޖެނަމަ، ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނެފަދަ ގޮތަކަށް
ރިކޯޑުތައް ބެހެއްޓުމަށް ޓަކައި ، ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ
70

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހިސާބުތަކުގެ ރިކޯޑުތައް ބަލަހައްޓަންޖެހޭ މުއްދަތު ހަމަވަންދެން ލިޔުންތައް
ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ލިޔުންތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމުގެގޮތުން، އިލެކްޓްރޯނިކް
ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން ލިޔުންތައް ރައްކައުކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް
އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން ލިޔުންތައް ރައްކައުކުރުމުގައި
އަބަދުވެސް އެންމެފަހުގެ ޓެކްނޮލޮޖީ ބޭނުންކުރުމަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް
ދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތުން އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއިން ބަލަހައްޓާ ލިޔުންތަކުގެ
ބެކަޕް ފައިލު، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ތަފާތު ދެތަނެއްގައި
ރައްކައުކޮށްފައި ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) ރައްކައުކޮށްފައި ބަހައްޓާ އެންމެހައި ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ، އެއީ ކޮން
ލިޔުންތަކެއްކަން އެނގޭނޭގޮތަށް ތަރުތީބުން ނަންބަރުޖަހައި އަހަރުތައް
ވަކިކުރެވިފައެވެ. މިފަދަ ލިޔުންތައް ރައްކައުކޮށްފައިވާ ތަންތަނުގެ
މަޢުލޫމާތު، އެ ލިޔުންތައް ގެންގުޅޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ 6.25 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާބެހޭ އެންމެހައި ލިޔުންތައް (ޕޭމަންޓް
ހިސާބުތަކުގެ ރިކޯޑުތައް
ވައުޗަރުތަކާއި، ބިލުތަކާއި، ޑެބިޓްނޯޓުތަކާއި، ކްރެޑިޓްނޯޓުތަކާއި، ޗެކުގެ
ބަލަހައްޓަންޖެހޭ މުއްދަތު
ކައުންޓަރފޮއިލްތަކާއި، ޕަރޗޭސް އޯޑަރު ފޯމުތަކާއި، ސަރވިސް އޯޑަރު
ފޯމުތަކާއި، ރަސީދުތަކާއި، ސަބްސިޑިއަރީ ކޭޝްއެކައުންޓް ފޮތްތަކާއި،
ޖަރނަލްތަކާއި، މާލީ އެހެނިހެން ރިކޯޑުތައް ފަދަ ލިޔުންތައް(ޤާނޫނު
ނަންބަރު 16/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ އަރުޝީފުގެ ޤާނޫނު) ގެ
ދަށުން ކަ ނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެއްވެސް
ސަބަބަކާހުރެ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމެއް
ނައްތައިލެވޭނީ، އެ ލިޔުންތަކަކީ އޮޑިޓްކޮށް ނިމި އޮޑިޓްރިޕޯޓު ލިބިފައިވާ
ލިޔުންތަކަކަށް ވުމާއެކު، އެ ލިޔުންތައް ނައްތައިލަން ބޭނުންވާ ސަބަބު
ބަޔާންކޮށް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ލަފާގެ މަތީން
މިނިސްޓަރު ހުއްދަދިނުމުން، ޤައުމީ އަރުޝީފުގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް
އެ ކަމެއް ހުށަހަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2011)ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ
އަރުޝީފުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ހަދައިފައިވާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
ދައުލަތު ގެ އޮފީސްތަކުގައި ބަހައްޓާ 6.26 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކޮންމެ ހަފުތާއެއްގެ ނިޔަލަށް ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ
ފައިސާގެ ތިޖޫރީ ރިޕޯޓު
އޮފީހުގައި ބަހައްޓައިފައިހުރި ފައިސާގެ ހިސާބު)ނަގުދުފައިސާއިން ހުރި
ތައްޔާރުކުރުން
އަދަދާއި، ޗެކުން ހުރިވަރާއި، ބޭރުފައިސާ ހުރިނަމަ އޭގެ ކޮންމެ ވައްތަރެއް
71

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ވަކީން ހުރި އަދަދު(ބަލައި، ތިޖޫރީއާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފާއި އޮފީހުގެ
އިސް މުވައްޒަފަކު އެ ހިސާބު ޗެކުކޮށް، ފައިސާ ގުނައި، އޮފީހުގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ އެ ހިސާބު ރަނގަޅުތޯ ބަލައި ޗެކުކުރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮންމެ މަހެއްގެ ނިޔަލަށް، ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ އޮފީހުގައި ހުރި ފައިސާގެ
ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް، ޗެކުން ހުރި ފައިސާގެ ތަފުސީލު، ޗެކު
ނަންބަރުތަކާއި، ޗެކުގެ ތާރީޚާއި، ނަގުދުފައިސާއިން ހުރި އަދަދު
އެނގޭނެގޮތަށް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. ތިޖޫރީ ރިޕޯޓު
ތައްޔާރުކުރަންވާނެ ގޮތް MG/BC24 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކޮށްފައިވާނެއެވެ.
(ނ) ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ އޮފީހުގައި ބަހައްޓައިފައި ހުރި ނަގުދުފައިސާގެ
ތަފުސީލު، އެ ފައިސާއެއް އެކައުންޓުން ނެގި، ނުވަތަ އެ ފައިސާއެއް
ބަލައިގަތް ތާރީޚު އެނގޭނެގޮތަށް، މަހުގެ ނިޔަލަށް ތިޖޫރީގައި ހުރި
ފައިސާގެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތިޖޫރީގައި ނުވަތަ
އޮފީހުގައި ބަހައްޓައިފައި ހުރި ފައިސާގެ ރިޕޯޓު)ތިޖޫރީގައި ހުރި ފައިސާގެ
ހިސާބު(ހަފުތާއަކު އެއްފަހަރު އެ އޮފީހަކުން ތައްޔާރުކުރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި ކޮންމެ މަހެއް ނިމުމުން، އެ މަހެއްގެ ރިޕޯޓު
(ތިޖޫރީގައި ހުރި ފައިސާގެ ހިސާބު) ތައްޔާރުކޮށް، އެ އޮފީހަކުން
ބަލަހައްޓަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތިޖޫރީ ރިޕޯޓުގައި، އޮފީހުގެ ފައިސާއާބެހޭ
އިސްވެރިޔަކު ސޮއިކޮށްފައި އޮތުމުގެ އިތުރަށް، ތިޖޫރީއާ ހަވާލުވެހުރި
މުވައްޒަފާއި، ފައިސާގެ އަދަދު ބަލައި ޗެކުކުރި މުވައްޒަފު،
އެ ރިޕޯޓުގައިވާ އަދަދަށް ފައިސާއާއި ފައިސާއާ އެއްފަދަ ތަކެތި ހުރިކަމަށް
ސޮއިކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި ގަވާއިދުގެ 12.22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ތަންތާނގައި
ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި ތަކެއްޗާއި ދައުލަތުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ފައިސާއާއި
ތަކެތި ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްޗެއް ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.
އަދި މިފަދަ ތަންތާނގައި ހުންނަ ފައިސާއާއި ތަކެތި ބެލެވޭނީ، ދައުލަތުގެ
ފައިސާއާއި ތަކެތިކަމުގައެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާބެހޭ 6.27 ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއް ނައްތައިލަންވާނީ، ޤައުމީ އަރުޝީފުގެ
ލިޔުންތައް ނައްތައިލުން 16/2011
ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލަށް އެ ކަމެއް ހުށަހަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު
72

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ އަރުޝީފުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ހަދައިފައިވާ ގަވާއިދާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
ޚާއްޞަ އެހީގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރުން 6.28 (ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން ޚާއްޞަ އެހީއެއްގެ ގޮތުގައި، މީހަކަށް ނުވަތަ
ފަރާތަކަށް އެހީއެއް ވެދެވޭނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ.
(1) އެ މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމެއްގައި، ނުވަތަ
ކުރިމަތިވާ ދަތި ހާލަތެއްގައި، ކޮންމެވެސް އެހީއެއް ދައުލަތުން
ވެދިނުމަކީ، އިޖުތިމާޢީ މަޞްލަޙަތެއް ހިމެނޭ ކަމެއް ކަމުގައި
ނުވަތަ ޢަދުލުވެރި ކަމެއް ކަމުގައި ސަރުކާރަށް ނުވަތަ
ކައުންސިލަށް ފެންނަ ހާލަތްތަކުގައި؛ ނުވަތަ
(2) މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ދިމާވެފައިވާ މާލީ ދަތިކަމަކުން
އެ މީހަކު ނުވަތަ އެ ފަރާތެއް ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަކީ މުޖުތަމަޢުގެ
އެކަށީގެންވާ ނިސްބަތެއްގެ ބައެއްގެ މަޞްލަޙަތު އެކަމުގައި
ހިމެނިގެންވާ ކަމަކަށް ވުމާއި، އެ ހާލަތުގައި އެ މީހަކު ނުވަތަ
އެ ފަރާތެއް ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަކީ އެންމެ ޢަދުލުވެރި،
އިންޞާފުވެރި ގޮތްކަމަށް ސަރުކާރަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް
ފެންނަ ހާލަތުގައި.
(ށ) ކައުންސިލުތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ އެހީ ފިޔަވައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން
ޚާއްޞަ އެހީގެ ގޮތުގައި މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ދައުލަތުން އެހީއެއް
ވެދެވޭނީ، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
އެންގުމަކަށް ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދަޔާއެކު މިނިސްޓަރަށެވެ.
(ނ) ކައުންސިލުތަކުން ޚާއްޞަ އެހީގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެހީއެއް
ވެދެވޭނީ، މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތީން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި އެ މީހަކަށް
ނުވަތަ އެ ފަރާތަކަށް އެހީއެއް ވެދިނުމަށް އެ ކައުންސިލަކުން ފާސްކުރާ
ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) ކައުންސިލުތަކުން ޚާއްޞަ އެހީގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެހީއެއް
ދެވޭނީ، އެ އަހަރެއްގެ ކައުންސިލުގެ ބަޖެޓުގައި އެފަދަ ކަންކަމަށް
ޚަރަދުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ފައިސާގެ ތެރެއިންނެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޚާއްޞަ
އެހީގެ ގޮތުގައި މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް އެހީއެއް ދީފިނަމަ،
އެ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ތަފުސީލުތައް، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
73

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކަމާގުޅޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުންނާއި ކައުންސިލުން ލިޔެ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނިންމާ އެންމެހައި ނިންމުންތައް،
އެ ނިންމުމެއް ނިންމާތާ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އާންމުކޮށް
ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
(ކ) ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން، އެހީއެއް ހޯދުމަށް އެދި
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ މަތީ ވެރިޔެއްގެ
ހުއްދަޔާއެކު، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއެވެ. އަދި އެގޮތުން ހުށަހަޅާއިރު،
އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ ކަމަކާ ގުޅޭ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި، އެހީގެ ފައިސާ ހޯދަން އެދެންޖެހުނު
ސަބަބު ތަފުސީލުކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(އ) އެހީގެ ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ، އެ ފައިސާ ލިބުމަށް އެދޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހުގެ
އެ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި މިފަދަ އެހީ ދިނުމަށް ފައިސާ ކަ ނޑައެޅިފައި
އޮވެގެންނެވެ. ނުވަތަ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި، އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓަށް
ފައިސާ ލިބިގެންނެވެ.
(ވ) އެހީގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރަންވާނީ، ދައުލަތުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް
މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ. އަދި އެ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ތަފުސީލުތައް، މި ގަވާއިދުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ 6.29 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް އެޑްވާންސްކޮށް ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ
ދޫކުރުން
ކަންކަމަކަށެވެ.
(1) ސަރުކާރުގެ އާންމު ޚިދުމަތްތަކަށާއި ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކަށް
ވަގުތީގޮތުން ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދިނުމަށާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު
3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދައުލަތުގެ
މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން
ހުޅުވައިފައިވާ އެކައުންޓެއް އޮތް ބޭންކެއް ނެތް ރަށެއްގައި
ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތައް ކުރުމަށާއި، ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޚަރަދުތަކަށް ދޫކުރަންޖެހޭ ފައިސާ
ދޫކުރުމަށް؛
74

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ކުރިން ވިސްނައިގަންނަން ނުވަތަ ރާވަން ނޭނގޭ، އަދި
ކުއްލިއަކަށް ދިމާވާ ބޭނުމަކަށް ދައުލަތުގެ ފައިސާ
ދޫކުރަންޖެހޭ ފަދަ ހާލަތެއްގައި ފައިސާ ދޫކުރުމަށް؛
(3) ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެހެން އެއްވެސް ޕަބްލިކް
ފަންޑަކުން ފައިސާ ދޫކުރެވެން ނެތް ހާލަތެއްގައި ފައިސާ
ދޫކުރުމަށް.
(ށ) އެޑްވާންސް ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވޭނީ، މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދައެއް ލިޔުމަކުން
ލިބިގެން، އެ ލިޔުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) އެޑްވާންސް ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދީފައިވާ ކަމަކަށް ފިޔަވައި އެހެން
ކަމަކަށް އެ ފައިސާއެއް ޚަރަދެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ރ) އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި، އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ޚަރަދުކުރުމަށް
މިނިސްޓަރު ހުއްދަދީފައިވާ އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް ޚަރަދުކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
(ބ) އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ވީހާވެސް މަދުން ފައިސާ ނެގޭނެ އިންތިޒާމުތައް
ހަމަޖެއްސޭތޯ، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފައިސާ
އަނބުރާ ލިބުމުން، ވަގުތުން ހި ސާބުތަކުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރާއި)3(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން، އެއްވެސް ފައިސާއެއް އެޑްވާންސް ފަންޑުން
ދޫކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ފަންޑަށް އެ ފައިސާ އަނބުރާ ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި،
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުން، ނުވަތަ ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް
ވާރކްސް ފަންޑުން، ނުވަތަ އެ ދެ ފަންޑުން ފައިސާ ނެގުމަށް
ބޭނުންވާކަން ވިދިގެން އަންނަ މާލީ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި، ނުވަތަ
ހިނގަމުންދާ ބަޖެޓަށް ފައިސާ އިތުރުކުރުމަށް މިނިސްޓަރު
ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ކ) އެޑްވާންސް ފައިސާ ޚަރަދުކު ރުމުގައި ވެސް ޢަމަލުކުރަންވާނީ،
މި ގަވާއިދާއި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
އެޑްވާންސް ފައިސާ ހޯދުމަށް 6.30 ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ބޭނުންވާ
ހުށަހެޅުން
އެޑްވާންސް ފައިސާ ހޯދުމަށް ނުވަތަ އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޓްރާންސްފަރކުރުމަށް،
ތިރީގައިމިވާ ލިޔުންތަކާއެކު، ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 20 (ވިހި) ވަނަ ދުވަހުގެ
ކުރިން މިނިސްޓްރީއަށް އީ-މެއިލްގެ ޒަރީއާއިން ފޮނުވުމަށްފަހު، އެ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ
75

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަސްލު، އެ މަހެއްގެ ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން އެންމެފަހު ދުވަހުގެ އޮފީސް
ބަންދުވުމުގެ ކުރިން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ހ) ކުރިޔަށް އޮތް މަހަށް ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު
)MG/BC04(
(ށ) ކުރިޔަށް އޮތް މަހުގެ ޚަރަދަށް އެޑްވާންސަށް ބޭނުންވާނެކަމަށް ލަފާކުރާ
ފައިސާ MG/RV08))
(ނ) ވޭތުވެދިޔަ މަހު އެޑްވާންސް ފައިސާއިން ކުރެވުނު ޚަރަދާއި ބާކީގެ ހިސާބު
MG/RV09
(ރ) ޗެކު ރަޖިސްޓަރީ MG/BC08
(ބ) ބޭންކް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓް MG/RV10
(ޅ) ބޭންކް ސްޓޭޓްމަންޓުގެ ކޮޕީ
ޕެޓީކޭޝް ފައިސާ އިމްޕްރެސްޓް 6.31 (ހ) ކުދިކުދި ޚަރަދު ކުރުމަށް ޓަކައި، އިމްޕްރެސްޓް ސިސްޓަމުގެ ދަށުން
ސިސްޓަމުން ޚަރަދުކުރުން
ޕެޓީކޭޝްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ބަހައްޓައިގެން ޚަރަދުކުރެވިދާނެއެވެ.
މިގޮތުން ޕެޓީކޭޝް ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ، ބޭނުންވާ ސަބަބާއި އަދަދު
ބަޔާންކޮށް، ލިޔުމަކުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުންނެވެ.
(ށ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާ ބަލަހައްޓަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 6.33 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ އިމްޕްރެސްޓް ސިސްޓަމުގެ އުސޫލުންނެވެ. ޕެޓީކޭޝްއަށް
ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަދު އެ ތަނެއްގެ ބަޖެޓު އެކައުންޓުން ނަގައި، ޚަރަދު
އައިޓަމަށް ނުވަންނާނެ ގޮތެއްގެ މަތީން، ބަޖެޓުގެ މުޅި ޖުމުލައިން
ބާކީކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ޕެޓީކޭޝްއިން ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގައި، ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވޭ ތާރީޚާއި ،
ހަވާލުކުރެވޭ މުވައްޒަފުގެ ނަމާއި، ސޮޔާއި، ހޯދުނު ތަކެތި ނުވަތަ
ޚިދުމަތާއި، އެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވޭ ބޭނުމާ ގުޅޭ ބަޖެޓު ކޯޑު ނަންބަރާއި،
ޚަރަދުކުރެވުނު އަދަދު އެނގޭނެގޮތަށް ޕެޓީކޭޝް ވައުޗަރެއް
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ވައުޗަރަކުން ކުރެވޭ ޚަރަދުތަކަށް ފައިސާ
ދެއްކުމުން ލިބޭ ރަސީދުތަކާއި ބިލުތަކާއި އެހެނިހެން ލިޔުންތައް، ކޮންމެ
ވައުޗަރަކާއެކު އެޓޭޗްކޮށް ފައިލުކޮށްފައި ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. ކޮންމެ
އަހަރެއްގެ ޑިސެންބަރު މަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް އެ އޮފީހެއްގައި
ހުރި ޕެޓީކޭޝްގެ އަދަދާއި، ޑިޕޮޒިޓް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ފައިސާގެ
76

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަދަދާއި، ކޭޝް އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ފައިސާގެ އަދަދު
އަންގައިދޭ ލިޔުން ތައްޔާރުކުރާނީ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ
މަތީންނެވެ.
(ރ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާއިން ކުރާ ޚަރަދު، ލަސްވެގެން މަހަކު އެއްފަހަރު،
ގަވާއިދުން އެ ފައިސާ ނަގަންޖެހޭ ބަޖެޓު އައިޓަމުތަކުގެ ހިސާބުތަކަށް
ވައްދައި، ބަޖެޓު ހިސާބުތަކުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. އަދި މަސް
ނިމުމުން ޚަރަދު ރިޕޯޓު ހަދާއިރު، އެ ރިޕޯޓާއެކު އޮންނަ
ރިކޮންސިލިއޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓުގައި ޕެޓީކޭޝްގެ ގޮތުގައި އެ ތަނެއްގައި
ގެންގުޅޭ އަދަދު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާއިން ޚަރަދުކުރުމާއި ފައިސާ ހަވާލުކުރުމުގައި
ޢަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދާއި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދައިފައިވާ
އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ޅ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާ،
MG/RV11 މި މިނިސްޓްރިގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި
ވާނެއެވެ.
ޕެޓީކޭޝް ފައިސާގެ ހިސާބުތައް 6.32 (ހ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާ ޚަރަދުކުރާގޮތް، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ބަލައި
ޗެކުކުރުމާއި، ޕެޓީކޭޝް އަނބުރާ
ޗެކުކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ. ބޭނުންޖެހިއްޖެ ހާލަތެއްގައި، ޕެޓީކޭޝް
ނެގުން
ފައިސާގެ މިންވަރު އިތުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރާއި، މަދުކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް ހަމަޖައްސައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް
ބޭނުންކުރަމުން ގެންދާކަން އެނގިއްޖެނަމަ، ޕެޓީކޭޝްގެ ގޮތުގައި
ދޫކޮށްފައިވާ މުޅި އަދަދު އެކުގައި އަނބުރާ ނެގުމުގެ އިޚުތިޔާރު،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) ޕެޓީކޭޝް ފައިސާ އެ ތަނަކަށް ބޭނުން ނުވާކަމަށް މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ނިންމައި
ޕެޓީކޭޝްގެ ގޮތުގައި ގެންގުޅުމަށް ނެގި ޖުމުލަ އަދަދު ހަމަކޮށް، އެ އަދަދު
ބަޖެޓަށް އަނބުރާ ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
އިމްޕްރެސްޓުގެ ގޮތުގައި ފައިސާ 6.33 (ހ) އިމްޕްރެސްޓުގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ފައިސާއަކީ، ދައުލަތުން އެކި ފަރާތްތަކަށް
ދޫކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުން
ދޭ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޚަރަދުކުރުމަށް އެޑްވާންސްކޮށް ނަގައި،
އެކަމަށް ޚާއްޞަ މުވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓައިގެން
ޚަރަދުކުރާ ފައިސާއެވެ.
77

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) އިމްޕްރެސްޓް ބެހިގެންވަނީ 2 (ދޭއް) ބަޔަކަށެވެ. އެއީ، ސްޓޭންޑިންގ
އިމްޕްރެސްޓާއި ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓެވެ. މި އިމްޕްރެސްޓް
ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓް:
ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓަކީ، ބޭނުންވުމުން އެކިފަހަރުމަތިން
އައުކުރެވޭ، އަދި ބޭނުން ނެތްކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ލިޔުމަކުން އަންގައިފިނަމަ،
ހުއްޓައިލެވޭނެ ފެސިލިޓީއެކެވެ.
(2) ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓް:
ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓަކީ، ވަކި ޚާއްޞަ މަގުސަދެއްގައި
ވަކި ޚާއްޞަ ބޭނުމަކަށް ދެވޭ އެޑްވާންސް ފައިސާއެކެވެ.
މިގޮތުން ދެވޭ އެޑްވާންސް ފައިސާ ދިން މަގުސަދު
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ އެ މުއްދަތު
ފާއިތުވުމުގެ ކުރިން ހާސިލުވެއްޖެނަމަ، އެ އެޑްވާންސްގެ
ހިސާބުތައް އެހިސާބުން ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ނ) ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓަށް އެދި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ އިމްޕްރެސްޓަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި،
އިމްޕްރެސްޓް ބޭނުންވާ ސަބަބާއި، އިމްޕްރެސްޓަށް ޒިންމާވާނޭ މުވައްޒަފުގެ
ނަމާއި، މަޤާމާއި، ބޭނުންވާ އަދަދު ތަފުސީލުކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
މިގޮތަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުންތައް ބަލައި، އިމްޕްރެސްޓް ދޫކުރުން
މުހިންމުކަމަށް އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ލިޔުމަކުން
މިކަމަށް ހުއްދަ ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި
އިމްޕްރެސްޓް ސިސްޓަމް ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންޖެހޭ
ގޮތުގެ އިރުޝާދު ދޭންވާނެއެވެ. ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓް
އެޑްވާންސްކޮށް ދޫކުރެވޭނީ، އެކަމަށް އައްޔަނުކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކަށެވެ.
(ރ) ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓަށް އެދި މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔުމަކުން
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ އިމްޕްރެސްޓަށް އެދި ހުށަހަޅާ
ހުށަހެޅުމުގައި، އިމްޕްރެސްޓް ބޭނުންވާ ސަބަބާއި، އިމްޕްރެސްޓް
ދޫކުރެވޭނެ މުވައްޒަފުގެ ނަމާއި، މަޤާމާއި، ދޫކުރެވޭނެ ތާރީޚާއި،
އިމްޕްރެސްޓް ހިސާބުކުރެވޭނެ ތާރީޚާއި ހުއްޓައިލެވޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ
ތާރީޚު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓަށް އެދެންވާނީ،
އެ އިމްޕްރެސްޓަކުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަގުސަދެއް ފުރިހަމަކުރެވޭނެ
78

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަދަދަކަށެވެ. އަދި އިމްޕްރެސްޓް ބޭނުންކުރަން ހުށަހަޅާ މުއްދަތު ވާންވާނީ،
ދަތިކަމެއްނެތި އެ މަގުސަދު ހާސިލުކުރެވޭނެ އެންމެކުރު މުއްދަތަކަށެވެ.
ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓް އެޑްވާންސްކޮށް ދޫކުރެވޭނީ، އެކަމަށް
އައްޔަނުކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކަށެވެ.
(ބ) ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓަށް އެދި ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކަށް ހުއްދަދެވޭނީ،
އިމްޕްރެސްޓަކާ ހަވާލުވާ މުވައްޒަފު އިމްޕްރެސްޓަށް ދޫކުރި ފައިސާގެ
ތެރެއިން ޚަރަދުނުވެ ބާކީ ހުންނަ ފައިސާ އަނބުރާ ދެއްކުމަށް އެއްބަސްވެ
ސޮއިކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ޅ) ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ އިމްޕްރެސްޓަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް
ނުދެއްކިވާނަމަ، އިތުރު އިމްޕްރެސްޓެއް އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޫކު ރުމުގެ
ހުއްދައެއް ނުދެވޭނެއެވެ.
(ކ) ވަކި މުވައްޒަފަކާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސްޕެޝަލް އިމްޕްރެސްޓުގެ ފައިސާ،
އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އެހެން މުވައްޒަފަކަށް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
މިކަމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފަކަށް އެކަން ނުކުރެވޭނެ ހާލަތެއް
މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، މި އިމްޕްރެސްޓް ވަގުތުން ހުއްޓައިލަންވާނެއެވެ.
އެހެން މުވައްޒަފަކަށް މި މަސައްކަތާ ހަވާލުވެވޭނީ، ސްޕެޝަލް
އިމްޕްރެސްޓަށް އެދި އައު ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅައިގެންނެވެ.
(އ) ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފު އޭނާގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އެހެން މުވައްޒަފަކާ ހަވާލުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
ގޮތް، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓާ ހަވާލުވެހުންނަ މުވައްޒަފު އޭނާގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އެހެން މުވައްޒަފަކާ ހަވާލުކުރެވޭނީ، ކުރިން
ބޭނުންކުރަމުން އައި ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓުގެ މަގުސަދަށް
ބަދަލެއް ނާންނަ ގޮތަށެވެ.
(2) ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓް މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި
ބަދަލުކުރާއިރު، އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅާ ފޯމެޓަކަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ "ހޭންޑިންގއޯވަރ ސެޓްފިކެޓް" ގައި
2 (ދޭއް) މުވައްޒަފުން ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
މި ސެޓުފިކެޓުގައި، ހަވާލުކުރެވޭ އިމްޕްރެސްޓާބެހޭ ހުރިހާ
މަޢުލޫމާތެއް ހުންނަންވާނެއެވެ.
79

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ވ) އިމްޕްރެސްޓް އެކައުންޓުން ކުރެވޭ ޚަރަދުތަކާބެހޭ ލިޔެކިޔުން ހޯދައި
ހަމަކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) އިމްޕްރެސްޓުން ކުރެވޭ ޚަރަދުތަކާބެހޭ ރަސީދު، ނުވަތަ ބިލު
ނުވަތަ ވައުޗަރު ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގުޅުންހުރި ލިޔުންތައް ހޯދައި
ލިބިގަތުން؛
(2) ރަސީދެއް ނުވަތަ ވައުޗަރެއް ނުލިބިއްޖެ ހާލަތެއްގައި ފައިސާ
ޚަރަދުކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލާއި، ރަސީދު ލިބިފައިނުވާ
ސަބަބު އެ މުވައްޒަފަކު ބަޔާންކުރުން؛
(3) އިމްޕްރެސްޓެއް ހުއްޓައިލާނަމަ ނުވަތަ އިމްޕްރެސްޓް އަލުން
އައުކުރާނަމަ، ހުރިހާ ވައުޗަރުތަކުގެ އަސްލު، އިމްޕްރެސްޓް
ދޫކޮށްފައިވާ އޮފީހާ ހަވާލުކުރުން.
(މ) ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓް ދޫކުރި ބޭނުން ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެނަމަ،
ސްޓޭންޑިންގ އިމްޕްރެސްޓް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުން ވަގުތުން
ހުއްޓައިލެވޭނެއެވެ. އަދި ޚަރަދުނުކޮށް ހުރި ފައިސާއާއި ވައުޗަރުތައް
އިމްޕްރެސްޓް ދޫކޮށްފައިވާ އޮފީހަށް ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ.
ބާބު 7
މުސާރައާއި ، އުޖޫރައާއި، ޢިނާޔަތާއި، މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު
މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި ޢިނާޔަތް 7.01 (ހ) މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި ޢިނާޔަތަކީ، ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހެއްގެ
ސިޔާސަތުތައް ރޭވުމާއި ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެ އޮފީހެއްގައި
ނުވަތަ އެ އޮފީހަކުން ކަ ނޑައަޅާ ތަނެއްގައި ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ
މަތީން ވަޒީފާ ހަމަޖެހިފައިވާ މުވައްޒަފުންނަށާއި ޒިންމާކުރެވިފައިވާ
ފަރާތްތަކަށް ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ނުވަތަ
އެއްބަސްވުމެއްގައި ކަ ނޑައަޅައިގެން ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތީން ދެވޭ
ފައިސާއެވެ.
(ށ) މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތް ދޭންވާނީ، ބަޖެޓުގައި
"މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު" ގެ ކޯޑުގައި ހިމަނައިގެން، މި މާއްދާގެ
(ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މުސާރައާއި ޢިނާޔަތް ކަ ނޑައެޅުމަށްފަހުގައެވެ.
(ނ) މުސާރައާއި ޢިނާޔަތާއި އުޖޫރައާއި އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާއާއި
މުވައްޒަފުންނަށް ދެވޭ އެހެނިހެން އެލަވަންސްތައް ދޭންވާނީ،
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ. މިގޮތުން
80

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނުރަސްމީގަޑީގައި ނުވަތަ އިތުރުގަޑީގައި ކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ހާޒިރީ
ބަލަހައްޓައްވާނީ، MG/BC09 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ރ) މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އުޖޫރައާބެހޭ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތު
ލިޔެކިޔުމުން ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. މި މަޢުލޫމާތުތައް
ބަލަހައްޓައި މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، މުވައްޒަފުންނާބެހޭ
ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު ނުވަތަ މުވައްޒަފުންނެވެ.
އުޖޫރައަށް މީހުން ގެންގުޅުން 7.02 ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތެއް
އިތުރުވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، ނުވަތަ މަސައްކަތެއް އަވަސްކުރަންޖެހިއްޖެ ހާލަތެއްގައި،
ނުވަތަ މުވައްޒަފުން މަދުވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި ވަކި މަސައްކަތެއް ނުވަތަ
މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް ފަންނީ މީހުން ނުވަތަ ފަންނީ ނޫން މީހުން،
އެ މަސައްކަތަކަށް ކަ ނޑައެޅޭ ވަކި އުޖޫރައެއް ދޭގޮތަށް ގެންގުޅެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން
އުޖޫރައަށް މީހުން ގެންގުޅެވޭނީ، މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެންނެވެ.
މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަ ދިނުމަށް 7.03 މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަ ދިނުމަށް ޓަކައި ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރުމުގައި
ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރުން
އަސްލެއްކަމަށް ބަލާނީ، މުސާރަ ދިނުމަށްޓަކައި ތައްޔާރުކުރެވޭ މުސާރަޝީޓާއި
އެއާގުޅޭ އަސްލު ލިޔުންތަކެވެ. ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ހަދާނީ، މުސާރަޝީޓުގައިވާ ތަފާތު
ކޮލަމްތަކުގެ ޖުމުލަ ފައިސާ ތަފާތު އެކައުންޓުތަކަށް ދައްކަންޖެހޭނަމަ، ވަކިވަކި
ޗެކު ހެދޭ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ. މިގޮތުން ހަދަންޖެހޭ ކޮންމެ ޗެކަކަށް ބޭނުންވާ
މަޢުލޫމާތު، އެ ވައުޗަރެއްގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
މުސާރަ ދިނުން 7.04 (ހ) މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި ޢިނާޔަތް ދޫކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން މިނިސްޓްރީން ހަމަޖައްސާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) ބޭންކެއް ހުރި ރަށެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައާއި
އުޖޫރައާއި ޢިނާޔަތުގެ ފައިސާ ދޫކުރާނީ، ޑައިރެކްޓް ކްރެޑިޓް
ޓްރާންސްފަރއަކުން، އެ މުވައްޒަފަކުގެ ނަމުގައި އޮންނަ ބޭންކް
އެކައުންޓަކަށެވެ. ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުވައްޒަފުންނާއި، އަލަށް ވަޒީފާދޭ
މުވައްޒަފުންނަށް ވަޒީފާ ހަމަޖެހުނުކަމުގެ ޗުޓި ލިބުމުން، މުސާރަ
ޖަމާކުރަންވީ އެކައުންޓު ނަންބަރާއި، ބޭންކާއި ބްރާންޗް އެނގޭނޭ ޞައްޙަ
ލިޔުމެއް މުވައްޒަފުގެ އަތުން ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ނ) މުވައްޒަފު މަސައްކަތްކުރާ އޮފީސް ހުންނަ ރަށުގައި ބޭންކެއް ނެތްނަމަ،
މުވައްޒަފު ލިޔުމަކުން އެދުމުން، އެ މުވައްޒަފެއްގެ މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި
ޢިނާޔަތް، ނަގުދު ފައިސާއިން ދެވިދާނެއެވެ. މީގެ އިތުރަށް
ނަގުދު ފައިސާއިން މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި ޢިނާޔަތް ދެވޭނީ، މުވައްޒަފަށް
81

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މަޖުބޫރު ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން، އެކަން އެ އޮފީހަކުން ހުށަހެޅުމުން،
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ލިޔުމަކުން ހުއްދަދިނުމުންނެވެ.
އުޖޫރައަށް ގެންގުޅޭ މީހުންނަށް 7.05 (ހ) އުޖޫރައަށް ގެންގުޅޭ މީހުންނަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ވެސް ދޭންވާނީ،
ފައިސާ ދިނުން 7.04
މި ގަވާއިދުގެ ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން، ނުވަތަ އެފަދަ މުވައްޒަފުން ޚިދުމަތްކުރުމަށާއި އުޖޫރަ ދިނުމަށް
އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) އުޖޫރައަށް ގެންގުޅޭ މުވައްޒަފުންނަށް ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ ފައިސާގެ އަދަދު
1,000/- (އެއްހާސް) ދިވެހި ރުފިޔާއަށްވުރެ ކުޑަނަމަ، ނަގުދުފައިސާއިން
ދެވިދާނެއެވެ. މި ފައިސާ ދިނުމަށް ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ތައްޔާރުކުރާއިރު،
މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ގަޑިތައް އެނގޭގޮތަށް އެ މުވައްޒަފަކާއި އެ އޮފީހެއްގެ
މުވައްޒަފުންނާބެހޭ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ އެންމެ އިސްވެރިޔާ
ސޮއިކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއް، ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއިން ބަލަހައްޓާ
ޓައިމްޝީޓުގައި އެ މީހަކު މަސައްކަތްކުރި ގަޑިތައް އެނގޭނެ އަދި
އެ އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފުންނާބެހޭ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ އެންމެ
އިސްވެރިޔާ ގަބޫލުކުރާ ލިޔުމެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.
މުވައްޒަފުން ލައްވައި ކުރުވާ 7.06 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ބަޔާނުގައި އެ މުވައްޒަފު
މަސައްކަތަށް އަގުދޭން ނުޖެހުން
ކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މަސައްކަތްތައް ފިޔަވައި އޮފީހުގެ އެހެން
މަސައްކަތެއް ކުރުވިކަމުގައި ވިޔަސް، އެ މަސައްކަތަކީ ބޭރުމީހަކު ލައްވައި
އަގުދޭގޮތަށް ކުރުވި މަސައްކަތެއްގެ ގޮތުގައި އަގެއް ދީގެން ނުވާނެއެވެ.
ވަޒީފާއިން ނުވަތަ ޚިދުމަތުން 7.07 (ހ) ވަޒީފާއިން ވަކިވާ މުވައްޒަފުންނަށާއި، އެއް އޮފީހަކުން އަނެއް އޮފީހަކަށް
ވަކިވުމުން ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދިނުން
ބަދަލުވާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައާއި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ދޭންޖެހޭ
ފައިސާ، އެ މީހަކު ވަކިވި ނުވަތަ ބަދަލުވި މަހެއްގެ މުސާރަ ދޭއިރު
ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) ވަޒީފާއިން ވަކިވާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް ދޭނީ،
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ޗުޓިގައިވާ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ތާރީޚާ ހަމައަށެވެ. ނަމަވެސް ޗުޓިގައިވާ ތާރީޚުގައި
އެ މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރިކަން އެ މުވައްޒަފަކަށް އަންގައިފައި ނެތުމުގެ
ސަބަބުން އެ މުވައްޒަފު އޮފީހަށް ނުކުމެ މަސައްކަތްކޮށްފައިވާނަމަ،
އެންމެފަހުން އޮފީހަށް ނު ކުމެ ހާޒިރުވިކަމަށް ރިކޯޑުކޮށް
މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ދުވަހާ ހަމަޔަށް މުސާރާއާއި ޢިނާޔަތްތައް
ދޭންވާނެއެވެ.
82

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) އެއް އޮފީހަކުން އަނެއް އޮފީހަކަށް ބަދަލުކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކަށް
އެ މުވައްޒަފަކު ބަދަލުވި ތާރީޚާ ހަމަޔަށް މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް ދޭނީ،
އެ މުވައްޒަފަކު ކުރިން އުޅުނު އޮފީހަކުންނެވެ. ބަދަލުވި ތާރީޚުން ފެށިގެން
މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް ދޭނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ބަދަލުވި އޮފީހަކުންނެވެ.
(ރ) ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމުގެ ތެރެއިން މުސާރަދޭ އޮފީސްތަކުން
މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހު، މުސާރަ ދިނުމަށް ޓަކައި
މިނިސްޓްރީއަށް ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު ފޮނުވައިފައިވަނިކޮށް އޭގެފަހުން
އެ މަހުގެ ދުވަހެއްގައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފިނަމަ، އިތުރަށް
ދެވިފައިވާ ފައިސާ އެ މުވައްޒަފެއްގެ އަތުން އަނބުރާ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ބ) މަހުގެ އެންމެފަހު ދުވަހަކީ ނުވަތަ ދުވަސްތަކަކީ ބަންދު
ދުވަސްތަކަކަށްވާތީ، ބަންދުވުމުގެ ކުރީ ދުވަހު މުސާރަ ދީފައިވަނިކޮށް،
މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފިނަމަ، އޭނާއަށް އިތުރަށް ދެވިފައިވާ
ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދާކަށެއް ނުޖެހޭނެއެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ޤާނޫނީގޮތުން ބަންދުކޮށްފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން
ބަދަލުގައި މީހަކު ހޯދާނަމަ، ބަދަލުގައި ހޯދާ މީހާގެ މުސާރަ ދޭންވާނީ،
ބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ މީހާގެ މުސާރައިގެ އައިޓަމުންނެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބަދަލުގައި ހޯދި މީހާއަށް
މުސާރަދީފައި ވަނިކޮށް، ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މުވައްޒަފުގެ މައްޗަށް ކުށެއް
ސާބިތުނުވެ މައްސަލަ ނިމިއްޖެނަމަ، ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މުވައްޒަފަށް
މުސާރަ ދިނުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާގެ ކަންތައް ހަމަޖައްސާނީ، އެ
އޮފީހެއްގެ މުސާރައިގެ އައިޓަމުންނެވެ. މިގޮތަށް ހަމަޖެއްސެން ނެތްނަމަ،
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެގެން އެ ފައިސާ ހޯދާނީއެވެ.
(އ) މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިވާ މަހު، މުސާރަ ދޭންވާނީ، އެ މުވައްޒަފަކު
ވަޒީފާ އަދާކުރާ އޮފީސް މެދުވެރިކޮށް މުސާރައިން ކަނޑާގޮތަށް
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް އޮތްނަމަ ، އެ ފައިސާއެއް ކެނޑުމަށްފަހުގައެވެ.
މިގޮތުން މުވައްޒަފަކު ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު، އެ މުވައްޒަފަކަށް
ދޭންޖެހޭ މުސާރައަށްވުރެ ބޮޑުނަމަ، އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ
ދެއްކުމާމެދު ގޮތެއް ހަމަޖެއްސުމަށް ފައިސާ ލިބެންޖެހޭ ފަރާތާއި
އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިޔުމަކުން އަންގަންވާނެއެވެ.
މުވައްޒަފުންނާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު 7.08 (ހ) ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުމަށް ޓަކައި އެ އޮފީހަކުން ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުންނާބެހޭ
ބަޖެޓު ހެދުމަށް ދިނުން
މަޢުލޫމާތުޝީޓް، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން، އެ އޮފީހެއްގެ
މުވައްޒަފުންގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ ސެކްޝަނުން ތައްޔާރުކޮށްފައި،
83

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަޖެޓު ހަދާ ސެކްޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މި ޝީޓް ތައްޔާރުކުރާނީ،
މުވައްޒަފުންނާބެހޭ ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެންނެވެ.
(1) މަޤާމުގެ ނަމާއި ނަންބަރު؛
(2) މަޤާމު އޮތީ ހުސްކޮށްކަން، ނުވަތަ އެ މަޤާމުގައި މީހަކު ހުރިކަން
)މަޤާމުގައި މީހަކު ހުރިނަމަ، އެ މީހެއްގެ ނަމާއި އެޑްރެހާއި،
ޚިދުމަތުގެ ރިކޯޑުކާޑު ނަންބަރާއި، އުފަންތާރީޚާއި،
ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ނަންބަރު އެނގެން
އޮންނަންވާނެއެވެ.(؛
(3) މަޤާމުގެ މުސާރައިން އަހަރަކަށް ޖެހޭ ޖުމުލަ އަދަދު؛
(4) މަޤާމަށް އެލަވަންސެއް ކަ ނޑައެޅިފައިވާނަމަ، އެ އެލަވަންސްގެ
ގޮތުގައި އަހަރަކަށްޖެހޭ ޖުމުލަ އަދަދު؛
(5) މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން ލިބެންޖެހޭ މަޤާމުތަކާއި، ތާރީޚާއި،
އަދަދު.
(ށ) ކުރިޔަށް އޮންނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅާއިރު،
މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު ލަފާކުރާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ
މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ. އަދި އާންމުގޮތެއްގައި ވަޒީފާގެ
ކުރިއެރުން ދެވެމުންދާ ގޮތާއި، ދޭންޖެހޭ އަދަދާއި، އެ ތަނެއްގައި އިތުރު
ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް ރޭވިފައިވާނަމަ އެކަމަކާއި، އެކަމަށް ބޭނުންވާނެ
މުވައްޒަފުންގެ އަދަދާއި، އެކަމަށް ބޭނުންވާނެ ފައިސާގެ ޖުމުލަ އަދަދާއި،
އިތުރު މަޤާމުތަކެއް އުފައްދައިގެން މުވައްޒަފުން އިތުރުކުރުމަށް
ރާވައިފައިވާނަމަ އެ މަޢުލޫމާތާއި، އެކަމަށް ބޭނުންވާނެ ފައިސާގެ ޖުމުލަ
އަދަދު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޮންމެހެން މަޤާމެއް އުފައްދަން ޖެހިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ބަޖެޓުގައި ނެތް
އެއްޗެއް މުވައްޒަފުންނަށް ދޭންޖެހިއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ،
އެ އިދާރާއެއްގެ މުސާރައިގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ހަމަޖެއްސޭނެނަމަ،
މިނިސްޓްރީއަށް އެކަމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ލިޔެ ހުއްދަ
ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހެއްގައި ވެސް، އެ ތަނުގެ ފަރާތުން މުސާރަދޭ،
ދާއިމީ މުވައްޒަފުންގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. މި ރަޖިސްޓަރީ
އޮންނަންވާނީ، ކޮންމެ މުވައްޒަފެއްގެ މަޤާމަށާއި މުސާރައަށް އަންނަ
84

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަދަލުތައް އެނގޭނޭ ގޮތަށެވެ. މި ރަޖިސްޓަރީގައި، ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު
ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) މުވައްޒަފުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް؛
(2) މުވައްޒަފުގެ ޚިދުމަތުގެ ރިކޯޑު ކާޑު ނަންބަރު؛
(3) މުވައްޒަފުގެ ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ނަންބަރު؛
(4) މުވައްޒަފުގެ މަޤާމާއި ކްލެސިފިކޭޝަން؛
(5) މުވައްޒަފުގެ މަޤާމުގެ ނަންބަރު؛
(6) މުވައްޒަފަށް ވަޒީފާ ދިން ޗުޓިގެ ނަންބަރާއި ތާރީޚު؛
(7) މުސާރަ؛
(8) އެލަވަންސްތައް؛
(9) އިތުރު މަޢުލޫމާތު.
(ބ) ދާއިމީ މުވައްޒަފުންގެ ރަޖިސްޓަރީ އޮންނަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާ
MG/BC10( )މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި ވާނެއެވެ.
މަޤާމަށް މީހުން ހަމަޖެއްސުމާއި، 7.09 (ހ) ހުއްދަދީފައިވާ މަޤާމަކަށް މެނުވީ މީހަކު ވަޒީފާއަށް ހަމަޖައްސައިގެން
މަޤާމުގެ ކުރިއެރުން ދިނުން
ނުވާނެއެވެ. އަދި ހަމަޖައްސާ ވަޒީފާއަކީ ހުސްކޮށް އޮތް މަޤާމަކަށް
ވުމާއެކު، ބަޖެޓުގައި "މުވައްޒަފުންނަށް ހިނގާ ޚަރަދު" ގެ އައިޓަމަށް
ފައިސާ ލިބިފައިވާ މަޤާމަކަށް ވާންވާނެއެވެ.
(ށ) މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު ވަކި މުއްދަތެއް ހަމަވުމުން މުސާރަ ބޮޑުވާގޮތަށް
ހަމަޖެހިފައިވާ މަޤާމުތަކުގައި ތިބި މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އެލަވަންސް
ބޮޑުކުރަންވާނީ، އެކަމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ހުރެގެންނެވެ.
މުސާރައާއި އެހެނިހެން 7.10 (ހ) މުވައްޒަފެއްގެ މަޤާމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް އަންނަ ބަދަލަކާ ގުޅިގެން ދެވޭ
އެލަވަންސްތަކަށް ގެންނަ ބަދަލު
މުސާރައަށް ނުވަތަ އެލަވަންސަކަށް ބަދަލެއް އަންނަނަމަ، އެ ގެނެވޭ
ބަދަލެއް މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ށ) މުވައްޒަފަކަށް މުސާރައިގެ ކުރިއެރުމެއް ދޭނަމަ، އެ ކުރިއެރުމެއް ދިނުމުގެ
ކުރިން އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއާ މަޝްވަރާކޮށް،
ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ހުރިކަން ޔަގީންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ބަޖެޓުގައި ފައިސާ
85

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުރިނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާދިން ފަރާތުން ހަމަޖައްސާ ގޮތެއްގެ
މަތީން މުސާރައިގެ ކުރިއެރުން ދޭންވާނެއެވެ.
(ނ) އަލަށް ވަޒީފާދޭ މުވައްޒަފުންނާއި، އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ބަދަލުވާ
މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނީ، އެ ބަދަލުތައް
އެނގޭނޭ ގޮތަކަށް އެކުލަވައިލައިފައިވާ ޗިޓަކުންނެވެ.
(ރ) ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތާއި، މަސައްކަތުން ދުރުކުރާ
މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތު ވެސް އަންގާނީ، އެ ބަދަލުތައް އެނގޭނޭ
ގޮތަކަށް އެކުލަވައިލައިފައިވާ ޗިޓަކުންނެވެ.
މުސާރައާއި އުޖޫރައިގެ ޓައިމްޝީޓް 7.11 (ހ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހެއްގައި، ދާއިމީ މުވައްޒަފުންނާއި ވަގުތީ
ނުވަތަ ރިކޯޑު ބެލެހެއްޓުން
މުވައްޒަފުން ރަސްމީގަޑިއަށް ހާޒިރުވިކަން އެނގޭނެ ރަޖިސްޓަރީއެއް
ނުވަތަ ރިކޯޑެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތަކުން
ނަމަވެސް އެކަން އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ. މުސާރައާއި އުޖޫރައިގެ
ފައިސާ ދޫކުރާނީ، ޓައިމްޝީޓް ނުވަތަ ރިކޯޑުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން
ހަދާ މުސާރަޝީޓަށް ބަލައިގެންނެވެ.
(ށ) ހާޒިރީ ބެލެހެއްޓުމާއި، ގަޑިޖެހުނު މުވައްޒަފުން ފާހަގަކުރުމާއި،
ހާޒިރީއާބެހޭ އެހެނިހެން ރިކޯޑުތައް ވެސް، MG/BC11 ގައި
ހިމެނިފައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށް ބެލެހެއްޓުން، އޮފީހުގެ ވަކި މުވައްޒަފަކާ
ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ރިކޯޑު ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފުގެ ނަން
މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ނ) މުވައްޒަފަކު ގަޑިޖެހިއްޖެނަމަ، ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ގަޑީލާރި
ކަ ނޑަންވާނެއެވެ.
މުސާރައާއި އުޖޫރައިން ފައިސާ 7.12 (ހ) މުވައްޒަފަކަށް ލިބޭ މުސާރައާއި އުޖޫރައިގެ ފައިސާއިން އެއްވެސް
އުނިކުރުން
އަދަދެއްގެ ފައިސާއެއް އުނިކުރެވޭނީ، ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން
އަންގާ އެންގުމަކާ ގުޅިގެންނެވެ. މިއާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި
ހާލަތްތަކުގައި އެކަންޏެވެ.
(1) މުވައްޒަފެއްގެ ފަރާތުން ފައިސާ އުނިކުރުމަށް ލިޔުމެއް ނުވަތަ
އެކަމަށް އެއްބަސްވުމެއް ލިބިގެން؛
(2) މުވައްޒަފަކަށް ލިބޭ މުސާރައާއި އުޖޫރައިގެ ފައިސާއިން ގަޑީލާރި
އުނިކުރުމަށް؛
86

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެޑްވާންސަށް
ނަގައިފައިވާ ފައިސާއެއް ނުވަތަ ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާއެއް އަނބުރާ ދެއްކުމަށް.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ފައިސާ މިނިސްޓްރީގެ ހިސާބުގައި ހިމަނާނީ،
އެކަމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ކޯޑެއްގައެވެ.
ރަށުން ބޭރުގައި މަސައްކަތްކުރާ 7.13 ދިގު މުއްދަތަކަށް ރަށުން ބޭރުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަން ޖެހިފައިވާ މުވައްޒަފުން،
މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ އެހެން
ރަށުން ބޭރުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، އެ މުވައްޒަފެއްގެ މުސާރަ
ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން
ނުވަތަ މުސާރައިން ބައެއް އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ،
އެ މުވައްޒަފަކު މަސައްކަތްކުރާ އޮފީހަކަށް ލިޔުމަކުން އެކަން އެންގުމުން، އެގޮތަށް
ހަމަޖައްސައިދެވިދާނެއެވެ.
މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރުން 7.14 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި އިލެކްޓްރޯނިކް
ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އަތުން ލިޔެގެން މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރު
ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ތައްޔާރުކުރާ މުސާރަޝީޓުގައިވާ އަދަދުތައް،
ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ފޮތުގައި ނުވަތަ ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމުގެ
ވައުޗަރުގައި ލިޔާއިރު، މުސާރައިގެ ހުރިހާ ތަފުސީލެއް ލިޔުމުގެ
ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ، މުސާރަޝީޓުގައިވާ ޖުމުލަ އަދަދުތަކެވެ.
މުސާރަޝީޓުގައިވާ ޖުމުލަ އަދަދުތަކާއި، ދޫކުރެވޭ ޗެކުތަކުގެ ޖުމުލަ
އަދަދުތަކާ ދިމާވާންވާނެއެވެ.
(ށ) މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާއާއި މުސާރަ ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ވައުޗަރު ލިޔަންވީ ގޮތުގެ ނަމޫނާ ފޯމު،
MG/BC12 އާއި MG/BC13 ގައި ވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހެއްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންގެންދާ މުވައްޒަފުންގެ
މުސާރަޝީޓް، ކޮންމެ މަހަކު ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. މުސާރަޝީޓުގައި،
ކޮންމެ މުވައްޒަފެއްގެ މުސާރައިގެ ތަފުސީލާއި، ޖުމުލަ މުސާރައާއި،
އެލަވަންސާއި، މުސާރައިން ކެނޑި އަދަދާއި، އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބެންޖެހޭ
ޖުމުލަ އަދަދާއި، ތަފުސީލު އެނގެން ބޭނުންވާ އެހެން ކަމެއް ވާނަމަ
އެކަމެއް ވެސް ތަފުސީލުކޮށް އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި
އެ މުވައްޒަފެއްގެ އެކައުންޓަށް މުސާރައިގެ ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށްފަހު،
އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޭ ސްލިޕުން ވެސް މި މަޢުލޫމާތު އެނގެން
އޮންނަންވާނެއެވެ.
87

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތައްޔާރުކުރާ މުސާރަސްލިޕް
އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބޭނެ އިންތިޒާމެއް، އެ އޮފީހަކުން
ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މުސާރަޝީޓުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ،
ފައިސާއާބެހޭ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ޢަމަލުކުރުމަށް
މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުންނެވެ.
މުސާރައާއި އުޖޫރަ އިތުރަށް 7.15 (ހ) މުސާރައާއި، އެކިއެކި އެލަވަންސާއި، އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާއާއި،
ދެވިއްޖެނަމަ އަނބުރާ ހޯދުމާއި،
މިނޫންވެސް މުވައްޒަފުންނަށް ދޭންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް ދިނުމުގައި
ހަވާލުނުވެ ހުންނަ ފައިސާއާމެދު
ދޭންޖެހޭވަރަށްވުރެ އިތުރަށް ފައިސާ ދެވިއްޖެނަމަ، ފައިސާ އިތުރަށް
ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތް
ލިބުނު މުވައްޒަފެއްގެ އަތުން އެ ފައިސާ އަނބުރާ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އިތުރަށް ދެވުނު ފައިސާގެ
އަދަދަކީ، އެ މުވައްޒަފަކަށް މުސާރައާއި އެލަވަންސަށް މަހަކަށް ލިބޭ
ޖުމުލަ އަދަދުގެ 20% (ވިހި އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދެއްނަމަ،
އެއްފަހަރާ އެ ފައިސާ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އިތުރަށް ދެވުނު ފައިސާގެ އަދަދަކީ
އެ މުވައްޒަފަކަށް މުސާރައާއި އެލަވަންސަށް މަހަކަށް ލިބޭ ޖުމުލަ އަދަދުގެ
20% (ވިހި އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދަކަށް ވެފައި، އެ ފައިސާ
އެއްފަހަރާ ދެއްކުމަށް އެ މުވައްޒަފަކު އުޒުރުވެރިވާނަމަ އެ ފައިސާ ހޯދާނީ،
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއާއި އެ މުވައްޒަފަކު އެއްބަސްވާ ގޮތެއްގެ
މަތީންނެވެ. މިގޮތުން މަހަކަށް ކެނޑޭނެ އެންމެ ކުޑަ އަދަދަކީ، އަސާސީ
މުސާރައިގެ 20% (ވިހި އިންސައްތަ) އެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މުވައްޒަފަކު ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައްކަން އެންގުމުން އެ ފައިސާ
ނުދައްކައިފިނަމަ، އެ ފައިސާ ހޯދާނީ، ޝަރުޢީ ކޯޓަކަށް
ހުށަހަޅައިގެންނެވެ.
(ބ) މުސާރަދޭ ދުވަހު ދިމާވާ މަޤުބޫލު ސަބަބަކާހުރެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް
މުސާރަ ނުދެވިއްޖެނަމަ، ޖެހިގެން އަންނަ ދުވަހު ނުވަތަ ވީ އެންމެ
އަވަސް ފުރުޞަތެއްގައި، މުސާރަ ނުދެވި ތިބި މުވައްޒަފުން ނަށް މުސާރަދީ
ނިންމަންވާނެއެވެ.
މުސާރައާއި އުޖޫރަ ތައްޔާރުކުރުމުގެ 7.16 (ހ) މުސާރައާއި އުޖޫރަ ދިނުމަށް ޓަކައި، މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރުމުގެ
މަސައްކަތްކުރުން
މަސައްކަތުގައި އުސޫލެއްގެގޮތުން މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) މުވައްޒަފުން
ބައިވެރިކުރަންވާނެއެވެ. ފުރަތަމަ މުވައްޒަފު ތައްޔާރުކުރާނީ، މުސާރައާއި
88

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އުޖޫރައަށް ޖެހޭ އަދަދު ބަލައިގެން، މުސާރަޝީޓެވެ. ދެވަނަ މުވައްޒަފު،
އެހެނިހެން ތަފުސީލާއި ހިސާބު ހެދިފައިވަނީ ރަނގަޅަށްތޯ ބަލައި
ޔަގީންކުރަންވާނެއެވެ. ތިންވަނަ މުވައްޒަފު ފައިސާ ދޫކުރުމަށް
ހުއްދަދޭނީއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި،
މުވައްޒަފުން މަދުވުމުގެ ސަބަބުން އެ މަސައްކަތުގައި 3 (ތިނެއް)
މުވައްޒަފުން ބައިވެރިނުކުރެވުނު ކަމުގައި ވިޔަސް، 1 (އެކެއް)
މުވައްޒަފަކު ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ނުކުރުމަށް، ވީވަރަކުން،
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ބާރުއަޅަންވާނެއެވެ.
ރަމަޟާންމަހުގެ ޢިނާޔަތުގެ ފައިސާ 7.17 (ހ) ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ކޮންމެ މުސްލިމް މުވައްޒަފަކަށް
ރަމަޟާންމަހުގެ ޢިނާޔަތް ދޭނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008)ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނު(އާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނާއި، ސަރުކާރުން ކަ ނޑައަޅާ
އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) ރަމަޟާންމަހުގެ ޢިނާޔަތުގެ ފައިސާ، ރަމަޟާންމަސް ފެށުމުގެ ކުރިން
ދޭންވާނެއެވެ. ޢިނާޔަތުގެ ފައިސާ ދޭންޖެހޭ ދުވަސް ބަންދު ދުވަހަކާ
ދިމާވާނަމަ، އެ ފައިސާ ދޭނީ، އޭގެ ކުރިން އަންނަ ސަރުކާރު ބަންދު
ނޫން 2 (ދޭއް) ދުވަހުންކުރެ ދުވަހަކުއެވެ.
(ނ) ރަމަޟާންމަހުގެ ތެރޭގައި އަލަށް ވަޒީފާ ދޭ މުވައްޒަފުންނަށް
އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފަށާ ދުވަހުން ފެށިގެން ރަމަޟާންމަހުގެ
ނިޔަލަށް ޖެހޭ ޢިނާޔަތުގެ ފައިސާ، ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން
ފެށިގެން ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް
ފައިސާ ދިނުމުގައި ދުވާލަކަށް ޖެހޭ ފައިސާ ބަލާނީ، 30 (ތިރީސް) އިން
ގެއްލައިގެންނެވެ.
(ރ) އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުން،
އެ ތަނެއްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް ޢިނާޔަތު ފައިސާ
ދެވޭވަރަށް ފައިސާ ނެތި މަދުވާނަމަ، އެ މަދުވާ އަދަދަށް ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު
ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހު، ރަމަޟާންމަހުގެ ޢިނާޔަތު ފައިސާ ދިނުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ދުވަހުގެ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީއަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
މޯބައިލްފޯނު ހޯދައިދިނުމާއި، 7.18 ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގައި އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް މޯބައިލްފޯނު ހޯދައިދީގެން ނުވާނެއެވެ.
ފޯނުއެލަވަންސް ދިނުން
ނަމަވެސް ދައުލަތުގެ ޚިދުމަތުގައި ގިނަވަގުތު އުޅެންޖެހޭ މުވައްޒަފުންނަށާއި،
ޚާއްޞަ ކަމެއް ދިމާވެގެން އެކަމުގައި އުޅެންޖެހޭ މުވައްޒަފުންނަށް ފޯނު
89

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެލަވަންސެއް ދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ފޯނު އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ފައިސާދޭނެ
އަދަދު ކަ ނޑައަޅަންވާނީ، ޕޭ ކޮމިޝަނާ މަޝްވަރާކޮށްގެންނެވެ.
މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި 7.19 (ހ) މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާގެ ހިސާބުކުރުމުގައި ބަލާނީ،
އިތުރުގަޑީގެ ހިސާބު ނިންމައި 16
ނިމިގެންދިޔަ މަހުގެ ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ހިނގާ މަހުގެ
ހުށަހެޅުން
15 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ހިނގާ ދުވަސްތަކަށެވެ.
(ށ) މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަޝީޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި ދުވަސް ބަލާނީ، ހިނގާ
މަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން އެ މަހުގެ ނިޔަލަށް ހިނގާ
ދުވަސްތަކަށެވެ. މުސާރައިގެ ޕޭމަންޓް ވައުޗަރުތައް ތައްޔާރުކޮށް، ކޮންމެ
މީލާދީ މަހެއްގެ 20 ވަނަ ދުވަހު އޮފީސް ބަންދުވުމުގެ ކުރިން
މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. 20 ވަނަ ދުވަހަކީ ސަރުކާރު ބަންދު
ދުވަހެއްނަމަ، ވައުޗަރުތައް ފޮނުވާނީ، 20 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން އަންނަ
ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން ދުވަހުގެ އޮފީސް ބަންދުވުމުގެ ކުރިންނެވެ.
(ނ) މުސާރަޝީޓް ހުށަހެޅުމުގެ ފަހުން މުވައްޒަފަކު އަތުން ފައިސާއެއް
ކަ ނޑަންޖެހޭގޮތަށް ދިމާވެއްޖެނަމަ، ޖެހިގެން އަންނަ މަހު
އެ މުވައްޒަފަކަށް މުސާރަ ދޭއިރު، އެ މުވައްޒަފަކު އަތުން ކަ ނޑަންޖެހޭ
ފައިސާގެ ކަންތައް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
ވަގުތީގޮތުން ވީއްލާ މުވައްޒަފުންނަށް 7.20 ދައުލަތުގެ އެއް އޮފިހުން އަނެއް އޮފިހަށް ވަގުތީގޮތުން ވީއްލާ މުވައްޒަފުންނަށް
ދޭންޖެހޭ އެލަވަންސްތައް ދިނުން
ދޭންޖެހޭ ކޮއްތާއި އެލަވަންސާއި އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާއާއި މިބާވަތުގެ ކަންތައްތަކަށް
ޚަރަދުކުރުމަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދޭންވާނީ، އެ މުވައްޒަފެއްގެ ޚިދުމަތް ވަގުތީގޮތުން
ލިބޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުންނެވެ.
ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ޕެންޝަން 7.21 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ އެންމެހައި މުވައްޒަފުންނަށް
ޕެންޝަން ދޭނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009)ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޕެންޝަނާބެހޭ ޤާނޫނު(އާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްކަމުގައި ވިޔަސް، ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި
ހުންނަ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ބިދޭސީ
މުވައްޒަފުންނަށް ޕެންޝަން ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ، އެ ޤައުމެއްގެ
ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައިން
ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ކަ ނޑަންޖެހޭ ފައިސާއާއި ދައުލަތުގެ
ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފުންނަށް ޖަމާކޮށްދޭންޖެހޭ ފައިސާ ޚަރަދުކުރާނީ،
90

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތީން، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ
އަދާކުރާ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުންނެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން
ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން
އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުން ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެ އޮފީހަށް
ދައްކަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި، (ށ) އާއި، (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް އެ މުވައްޒަފެއްގެ މުސާރައިން ކަ ނޑާ
ފައިސާއާއި ދައުލަތުން ޖަމާކޮށްދޭ ފައިސާގެ ހިސާބު، އެ މުވައްޒަފަކަށް
މުސާރަދޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމުގެ ކުރިން ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން
ދެމުންއައި ޕެންޝަން ފައިސާ ދޫކުރުމާއި، އެކަމާ ގުޅޭ ރިކޯޑުތައް
ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާނީ، މިނިސްޓަރު ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
ދައުލަތުގެ ރިޓަޔަރމަންޓް 7.22 (ހ) ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ފައިސާ ދެއްކުމުގައި، ދައުލަތުގެ
ޕެންޝަން ސްކީމަށް ފައިސާ
އޮފީސްތަކުން ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދާނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން ނެވެ.
ޖަމާކުރުން
(1) ޕެންޝަނަށް ބަލާ މުސާރައިގެ)ޕެންޝަނަބަލް ވޭޖުގެ(ތެރެއިން
އެ މުވައްޒަފަކު ދައްކަންޖެހޭ އަދަދު އުނިކޮށް، އެ އަދަދު
ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށް ޓަކައި،
"މޯލްޑިވްސް ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމް" ގެ "ރިސިޕްޓް
"
ނޯޓިސް ފޯމުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަ
ދޭނީ، ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ އަދަދު
އުނިކުރުމަށްފަހު، އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޭންޖެހޭ އަދަދެވެ.
(2) އެ މުވައްޒަފަކު ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާގެ އަދަދާއެކު "އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ ދީފައިވާ
"
ފަރާތުން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު ވެސް
"ރިސިޕްޓް ނޯޓިސް" ގައި ހިމަނައިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(3) ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ
ހިސާބު، މި މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން،
މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުން
އެ މުވައްޒަފަކަށް މުސާރަދޭ ތަނަކަށް ލިބުމުން، އެ ހިސާބުތައް
އެ ތަނަކުން ޗެކުކޮށް ޞައްޙަކަން ޔަގީންކުރުމަށްފަހު، ކޮންމެ
91

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މަހެއްގެ މުސާރަ ދިނުމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާއިރު
އެ "ރިސިޕްޓް ނޯޓިސް" ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށް ވެސް ވަޒީފާ ދީފައިވާ ފަރާތުން ސްކީމަށް
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދޫކުރާނީ، މިނިސްޓްރީން އެކަމަށް ކަ ނޑައެޅިފައި
އޮންނަ ބަޖެޓު އައިޓަމަކުން ކަމަށްވާތީ، މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިގެން
މުސާރަދޭ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މުސާރަޝީޓް ފޮނުވާއިރު
[ރިސިޕްޓް ނޯޓިސް] ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، [ރިސިޕްޓް ނޯޓިސް] ފޮނުވުމުގައި
އަތޮޅުތަކުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކާއި ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުން
ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާއިރު،
އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ
އެ ތަނަކަށް ފޮނުވައިފައިހުރި ފައިސާއިން ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ޖަމާކުރުމަށްފަހު،
އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ ދީފައިވާ ފަރާތުން ސްކީމަށް ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާގެ ގޮތުގައި ޖަމާކުރެވުނު ފައިސާ ހޯދުމަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ބާބު 8
ދަތުރު ޚަރަދާއި ، ޖަލްސާތަކާއި ބައްދަލުވުންތަކަށް ކުރާ ޚަރަދު
ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރުތަކާއި 8.01 (ހ) ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އޮފީހަކުން ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދަތުރެއް ކުރާނަމަ،
ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ކުރާދަތުރުތަކަށް
އެ ދަތުރެއް ކުރަންވާނީ، އެ ދަތުރެއް ރާވާ އިސް އޮފީހެއްގެ
ހުއްދަދިނުން
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ ހުއްދަ ޔާއެކު މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ޓީ ފޯމު (ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގެ ހުއްދަ)
MG/BC14 މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި ހުއްދަ ހޯދުމަށް ފަހުގައެވެ.
މި ފޯމު ފުރިހަމަކޮށްފައި ހުށަހެޅުމުގައި ސަމާލުކަން ދޭންޖެހޭ
ކަންތައްތައްތަކާއި، އެ ދަތުރު ނިމުމަށްފަހު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.
(1) ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިނުވާ ދަތުރެއް ކުރުމަށް ހުށަނޭޅުމާއި،
ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ދަތުރެއްނަމަ، އެ ދަތުރުގެ ދިގުމިނާއި،
އެ ދަތުރުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ނަތީޖާއާއި ސިޔާސަތު
ހިމެނުން؛
92

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) އެހެން އޮފީހަކާ މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭ، އަދި އެހެން އޮފީހަކާ
ގުޅުންހުރި ކަމެއްކަމަށް ވާނަމަ، އެ ފަރާތަކާ މަޝްވަރާކޮށްގެން
ހަމަޖައްސަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ގޮސްފައިވާ ހިސާބަކާބެހޭ
މަޢުލޫމާތު ހިމެނުން؛
(3) އެހެން އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފަކު އެ ދަތުރުގައި ހިމެނޭނަމަ،
އެ މުވައްޒަފަކު މަސައްކަތްކުރާ އޮފީހުގެ އިއުތިރާޒެއް ނެތްކަމުގެ
ލިޔުން ހުށަހެޅުން؛
(4) ދަތުރު ހަމަޖެއްސެން އޮތް އެންމެ ކުރު މަގަކުން ހަމަޖެއްސުމާއި،
އޮފީހުގެ މަސައްކަތަށް ދަތިނުވާނޭގޮތަށް ބަލައިގެން މީހުން
ހިމެނުން؛
(5) އެހީ ހޯދުމަށް ކުރި ދަތުރެއްނަމަ، އެ ދަތުރު ނިމޭތާ 7)ހަތެއް(
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ދަތުރަކުން ލިބުނު އެހީގެ ތަފުސީލު
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމާއި، އެކި ދާއިރާތަކާ ގުޅުންހުރި
ޓްރެއިނިންގ ވަރކްޝޮޕެއްނަމަ "އިންސްޓިޓިއުޝަނަލައިޒް"
ކުރެވޭނެ ގޮތުގެ ޚުލާޞާއެއް ފޮނުވުން.
(ށ) ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އެ ޤައުމެއްގެ އެއް
މަންޒިލުން އަނެއް މަންޒިލަށް ރޭގަ ނޑު މަޑުކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް
ދަތުރުކުރާނަމަ، އެ ދަތުރެއް ކުރަންވާނީ، އެ ދަތުރެއް ރާވާ އޮފީހެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ ހުއްދަ ލިބުމަށް ފަހުގައެވެ.
ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރު 8.02 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގެ ޚަރަދު
ޚަރަދު ދޭނީ، މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ނަގަންޖެހޭ
ބޭރުފައިސާ ހޯދުމަށް ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ޕޭމަންޓްވައުޗަރު
ހުށަހަޅަންވާނީ، ދަތުރު ފެށުމުގެ ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 5 (ފަހެއް)
ދުވަހުގެ ކުރިންނެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާއިރު ވައުޗަރާއެކު ހިމަނަންޖެހޭ
ލިޔެކިޔުންތަކުގެ އިތުރުން ދަތުރަށް އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒންމާދާރު ވެރިޔާ
ހުއްދަދިން ލިޔުމުގެ ކޮޕީއެއް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ދަތުރު ޚަރަދަށް ބޭނުންވާ 8.03 ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރަންޖެހޭ ދަތުރުތަކުގެ ޚަރަދަށް ބޭނުންވާ ބޭރުފައިސާ
ބޭރުފައިސާ ގަތުން
ގަންނަންވާނީ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ
އޮތޯރިޓީން ހުއްދަ ދީފައިވާ ބޭންކަކުންނެވެ.
93

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް 8.04 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ކުރާ ދަތުރެއްކަމަށް
ކުރާ ދަތުރު
ބަލައި، ދަތުރު ޚަރަދުދޭނީ، ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކަށް ކުރާ ދަތުރުތަކަށެވެ. އަދި
އަތޮޅުތަކުން ކަ ނޑުމަގުން މާލެއަށް ގެންނަ ނުވަތަ މާލެއިން އަތޮޅުތަކަށް
ކަ ނޑުމަގުން ފޮނުވަންޖެހޭ މީހުންގެ ދަތުރު ޚަރަދު (ކެއުމުގެ ޚަރަދާއި ދަތުރުފީ)
ދޭންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
އެހެން ރަށެއްގައި ވަޒީފާ 8.05 އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު އެ އޮފީހެއްގެ ފަރާތުން އެހެން ރަށެއްގައި ހިނގަމުންދާ
އަދާކުރުމަށް ފޮނުވާ މުވައްޒަފުންނަށް
ތަނެއްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފެއްގެ ދާއިމީ ވަޒީފާ ހަމަޖެހިފައިވާ
ދަތުރު ޚަރަދު ނުދިނުން
ރަށް ނޫން އެހެން ރަށެއްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ފޮނުވައިފައި ހުންނަ ދުވަސްތަކަކީ
ދަތުރެއްގެ ތެރޭގައި ހޭދަކުރާ ދުވަސްތަކެއްކަމަށް ނުވާތީ، އެ ދުވަސްތަކަށް ދަތުރު
ޚަރަދުގެ ފައިސާ ދޭކަށެއް ނުޖެހޭނެއެވެ.
ވަޒީފާތަކަށް ގެންނަ ބިދޭސީންގެ 8.06 (ހ) ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ވަޒީފާތަކަށް ބިދޭސީން ރާއްޖެ ގެންނަންވާނީ،
ދަތުރު އަވަސްކޮށް، އެ މީހާ
އެ މީހަކު ގެނައުމާއެކު އެ މީހެއްގެ ވަޒީފާގެ މަސައްކަތަށް ލަސްނުކޮށް
ފޮނުވަންޖެހޭ ތަނަކަށް ފޮނުވުން
ނެރެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމަށްފަހުގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ގެންނަ ބިދޭސީންގެ ތެރެއިން
އަތޮޅުތަކަށް ފޮނުވަންޖެހޭ ބިދޭސީން، އެންމެ ގިނަވެގެން ވެސް 7 (ހަތެއް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މީހަކު ވަޒީފާ އަދާކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ރަށަކަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ބިދޭސީންގެ ތެރެއިން އަތޮޅުތަކުގައި ވަޒީފާ
އަދާކުރާ ބިދޭސީންގެ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޗުއްޓީގައި ދިޔުމާއި އައުމަށް މާލޭގައި މަޑުކުރަންޖެހޭ ދުވަސްތަކުގެ އަދަދު،
މަޤުބޫލު ސަބަބެއްނެތި 3 (ތިނެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ.
މި ބޭނުމަށް 3 (ތިނެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރަށް މާލޭގައި މަޑުކުރާ
ދުވަސްތަކަށް އެއްވެސް ޚަރަދެއް ނުދެވޭނެއެވެ.
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް 8.07 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މާލެއިން އަތޮޅުތަކަށް އަދި މާލެ ފިޔަވައި
ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ހުރުމުގެ
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ހުރުމުގެ
އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމާއި، ހުރުމުގެ
އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސާނީ، އެ އިދާރާއަކުންނެވެ. ނުވަތަ އެ ދަތުރަކު ދާން
ޚަރަދު ދިނުން
ބޭނުންވާ ރަށެއް ހިމެނޭ ސަރަޙައްދެއްގެ ސިޓީ ކައުންސިލް ނުވަތަ
އަތޮޅު ކައުންސިލް ނުވަތަ ރަށު ކައުންސިލުގެ އިދާރާ ނުވަތަ އެ ރަށެއްގައި
ހުންނަ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ނިސްބަތްވާ އޮފީހެއް މެދުވެރިކޮށްގެންނެވެ.
މިގޮތަށް އިންތިޒާމު ހަމަނުޖެއްސިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި ހުރުމުގެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖައްސާނީ އެ އޮފީހަކުންނެވެ.
94

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ހުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުގައި،
މާލެއިން އަތޮޅުތަކުގެ ރަށްރަށަށް، އަދި މާލެ ފިޔަވައި ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން
އަނެއް ރަށަށް ކުރާ ދަތުރުތަކަށް ހުރުމުގެ ޚަރަދު ދޫކުރަންވާނީ،
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓަކަށެވެ.
(ނ) އަތޮޅުތަކުގެ ރަށްރަށުން މާލެއަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ހުރުމުގެ ޚަރަދު
ދޫކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓަކަށެވެ.
(ރ) ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓް ނުވަތަ ޓޫރިސްޓް ހޮޓާފަދަ ތަނެއްގައި މީހަކު ބަހައްޓަން
ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ޢިއްޒަތްތެރިއަކު އެފަދަ ތަނެއްގައި
ހުންނަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން
ކަނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓަކަށެވެ.
(ބ) ދަތުރުމަތީގައި ރަށެއްގައި ރޭކުރަންޖެހޭނަމަ، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ރެޔަކާއި ދުވާލަށް ދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ރޭޓުން ހުރުމުގެ ޚަރަދު
ހަމަޖައްސައިދެވިދާނެއެވެ. އަދި އެ ދަތުރެއްގެ މަތީގައި ރަށެއްގައި
ރޭކުރަން ނުޖެހުނު ނަމަވެސް، އެއްރަށެއްގައި ހޭދަކުރަންޖެހޭ ވަގުތު
6 (ހައެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، ރެޔަކާއި ދުވާލަށް ދިނުމަށް
ހަމަޖެހިފައިވާ ރޭޓުން ހުރުމުގެ ޚަރަދު ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދުތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުވައްޒަފުން އެ އުޅަނދެއްގައި
ކުރާ ރަސްމީ ދަތުރުތަކުގައި ވަޒީފާގެ ހައިސިއްޔަތުން ހޭދަކުރާ
ދުވަސްތަކަށް، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުރުމުގެ ޚަރަދު
ހަމަޖެއްސޭނީ، އެ އުޅަނދެއްގައި ނިދުމާއި ފާޚާނާކުރުމުގެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖެހިފައި ނުވާނަމައެވެ.
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް 8.08 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ކުރާ
ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ކެއުމުގެ ޚަރަދު
ދަތުރުތަކުގައި ކޮންމެ މުވައްޒަފަކަށް ވެސް ރެޔަކާއި ދުވާލަކަށް ކެއުމުގެ
ދިނުން
ޚަރަދު ދޭންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓަކުންނެވެ.
(ށ) މަހުކޮއްތު ނުވަތަ ކޮއްތު އެލަވަންސް ލިބޭ މުވައްޒަފަކަށް ދަތުރުމަތީގައި
އުޅޭ ދުވަސްތަކަށް، ކެއުމުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ލިބޭނީ، އެ މީހަކަށް
މަހުކޮއްތަށް ނުވަތަ ކޮއްތު އެލަވަންސަށް ދުވާލަކަށް ޖެހޭ އަދަދަށްވުރެ
ދަތުރުމަތީގައި އުޅޭ ދުވަހަކަށް ލިބޭ އަދަދު މަދުވާނަމަ، އެ މަދުވާ
އަދަދެކެވެ. އަދި ދަތުރުމަތީގައި ދުވާލަކަށް ލިބޭ އަދަދަށްވުރެ މަހުކޮއްތުގެ
ގޮތުގައި ނުވަތަ ކޮއްތު އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ދުވާލަކަށް ޖެހޭ އަދަދު
ބޮޑުނަމަ، އެ ބޮޑުވާބައި އަނބުރާ ހޯދާކަށެއް ނުޖެހޭނެއެވެ.
95

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ކޮއްތު ޚަރަދު ދިނުމުގައި ފުރިހަމަ ދުވަހެއް ހަމަނުވާނަމަ، ކޮއްތު ޚަރަދު
ދޭނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ދަތުރުގައި ދުވަހެއްގެ 4)ހަތަރެއް(ގަޑިއިރަށްވުރެ އިތުރަށް
ފާއިތުވެ، އެއްއިރުގެ ކެއުމާއި އެއްއިރު ސައިގެ ވަގުތު
ފާއިތު ނުވާނަމަ، ދުވަހަކަށް ކަ ނޑައެޅިފައި އޮންނަވަރުގެ
1/4 (ހަތަރުބައިކުޅައެއްބައި) ދިނުން؛
(2) ދަތުރުގައި ދުވަހެއްގެ 1)އެކެއް(އިރުގެ ކެއުމާއި 1)އެކެއް(
އިރުގެ ސައިގެ ވަގުތު ފާއިތުވާނަމަ، ދުވަހަކަށް ކަ ނޑައެޅިފައި
އޮންނަވަރުގެ 1/2 (ދެބައިކުޅައެއްބައި) ދިނުން؛
(3) ދަތުރުގައި ދުވަހެއްގެ 1)އެކެއް(އިރުގެ ކެއުމާއި 1)އެކެއް(
އިރުގެ ސައިގެ ވަގުތު ފާއިތުވުމުގެ އިތުރަށް، ކެއުމުގެ ވަގުތެއް
ނުވަތަ ސައިގެ ވަގުތެއް ފާއިތުވެއްޖެނަމަ، ދުވަހަކަށް
ކަ ނޑައެޅިފައި އޮންނަ އަދަދު އެކުގައި ދިނުން.
(ރ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކޮއްތު ޚަރަދު މުވައްޒަފުގެ އަތަށް ދިނުމުގެ
ބަދަލުގައި، މި މާއްދާގައިވާ ރޭޓަށްވުރެ ބޮޑުނުވާނެގޮތަށް ކޮއްތުގެ
އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމުގެ އިޚުތިޔާރު، އެ އޮފީހަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް 8.09 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ކުރާ
ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ދަތުރު
ދަތުރުތަކުގައި ބައިވެރިވާ މުވައްޒަފުންނަށް، ދަތުރު އެލަވަންސް ދޭންވާނީ،
އެލަވަންސް ދިނުން
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓަކަށެވެ.
(ށ) ދަތުރުގައި 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަވަގުތު ހޭދަވާނަމަ،
ރެއަކާއި ދުވާލަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އެލަވަންސް ދޭންވާނެއެވެ.
(ނ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މުސާރައާއި އެލަވަންސް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
ފަރާތްތަކާއި، އެ ފަރާތެއްގެ މުސާރައިގެ ތެރޭގައި ލިވިންގ އެލަވަންސް
ހިމެނިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ދަތުރު އެލަވަންސެއް ނުލިބޭނެއެވެ.
ދަތުރުތަކުގައި ގެނެސް ގެންދާ 8.10 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި އެ ދަތުރުގެ ބައިވެރިން ނޫން ގޮތުގައި
މީހުންނަށް ކެއުމާއި ހުރުމުގެ ޚަރަދު
މާލެއާއި ރާއްޖޭގެ އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް ގެނެސް ގެންދާ މީހުންނަށް ކެއުމުގެ
ދިނުން
ޚަރަދާއި ހުރުމުގެ ޚަރަދު ދޭނީ، މި ގަވާއިދުގެ 8.15 ވަނަ މާއްދާއާއި 8.16 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ .
96

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެހެން އޮފީހަކުން ބައިވެރިކުރާ 8.11 އެ އޮފީހެއްގެ ފަރާތުން ކުރާ ދަތުރެއްގައި އެހެން އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފަކު
މުވައްޒަފުންގެ ދަތުރު ޚަރަދު
ބައިވެރިކުރަން ޖެހިގެން ބައިވެރިކުރި ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ މުވައްޒަފަކަށް
އެ ދަތުރަކަށް ދޭންޖެހޭ ކޮއްތާއި އެލަވަންސާއި އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާ ފަދަ، ސީދާ
އެކަމަށް ހިނގާ ޚަރަދުތައް ދޭންވާނީ، އެ މުވައްޒަފެއްގެ ޚިދުމަތް ވަގުތީގޮތުން ލިބޭ
އޮފީހުންނެވެ .
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ރާއްޖޭގެ 8.12 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކަ ނޑުމަގުން ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ފެރީ ދަތުރުގެ
އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް
ޚިދުމަތް ލިބެން އޮންނަ ދެރަށެއްގެ ދެމެދުގައި ފެރީގައި ދަތުރުކުރެވެން
ދަތުރުކުރާނެ ގޮތް
އޮތް ހާލަތެއްގައި ކަ ނޑުމަގުން ކުރަންޖެހޭ ދަތުރުތައް ކުރުމަށް
ބޭނުންކުރަންވާނީ، ފެރީ ދަތުރުގެ ޚިދުމަތެވެ. ފެރީގައި ދަތުރުކުރެވެން
ނެތް ހާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ ފެރީގެ ޚިދުމަތް ލިބެން ނެތްނަމަ،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އުޅަނދު ކުއްޔަށް ހިފައިގެން
ދަތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ށ) އެއްފަސްވެފައިވާ ރަށްރަށުގައި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން އެއްގަމުމަގުން
ކުރާ ދަތުރުތަކަށް ދަތުރުފީ ދޭނީ، އެ ސަރަޙައްދެއްގައި އެ ޚިދުމަތެއް
ލިބެންހުރި އެންމެ އަގުހެޔޮ ރޭޓަކަށެވެ.
(ނ) އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި ވައިގެމަގުން ކުރާ
ދަތުރުތަކުގެ ދަތުރުފީއަކީ، ދަތުރުކުރާ ވައިގެ އުޅަނދުގެ ޓިކެޓުގެ އަގާއި،
އެ ދަތުރެއްގައި ދާން ބޭނުންވާ މަންޒިލަށް ދިޔުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ
އެހެނިހެން ދަތުރުތަކުގެ ދަތުރުފީއަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރާ 8.13 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ފަރާތުން ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ
ދަތުރުތަކުގެ ދަތުރު ރިޕޯޓު "
ދަތުރުގެ "ދަތުރު ރިޕޯޓު އެ ދަތުރެއް ނިމޭތާ، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން
ހުށަހެޅުން
5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އޮފީހަކަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
"ދަތުރު ރިޕޯޓު" ގައި، ތިރީގައިމި ވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ދަތުރުކުރި ތަން؛
(2) ދަތުރުގެ ބޭނުން؛
(3) ދަތުރުގެ ބައިވެރިން)ނަމާއި، މަޤާމު އެނގޭގޮތަށް(؛
(4) ދަތުރު ފެށި ތާރީޚާއި، ގަޑިއާއި، ދަތުރު ނިމުނު ތާރީޚާއި ގަޑި؛
(5) ދަތުރުން ހާސިލުކުރެވުނު ކަންތައްތައް؛
97

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) ދަތުރަށް އިންސިޑެންޝަލްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފައިސާއެއް
ޚަރަދުކޮށްފައިވާނަމަ، ޚަރަދަށް ހަވާލުކުރި ފައިސާއާއި، ކުރެވުނު
ޚަރަދާއި ބާކީގެ ހިސާބު.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)6(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހިސާބުގައި ފައިސާ
ބާކީހުރިކަމަށް ދައްކާނަމަ، ދަތުރު ނިންމައިފައި އަންނަތާ، ސަރުކާރު
ބަންދު ނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިސާ އެއްފަހަރާ
އެ އޮފީހަކަށް ހަވާލުކޮށް، ރަސީދު ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ލިބޭ ފައިސާ، އެ ފައިސާ ނެގި
އެކައުންޓަކަށް ނުވަތަ އައިޓަމަކަށް އަނބުރާ ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް 8.14 (ހ) ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ކަ ނޑުމަގުން އަތޮޅުތަކުން މާލެ ގެންނަ މީހުންނާއި،
ގެނެސް ގެންދާ މީހުންގެ ދަތުރު
މާލެއިން އަތޮޅުތަކަށް ފޮނުވަންޖެހޭ މީހުންނާއި، ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން
ޚަރަދު ދިނުން
އަނެއްރަށަށް ގެނެސް ގެންދަންޖެހޭ މީހުން ގެނެސް ގެންދިޔުމުގައި،
ފެރީ ދަތުރުގެ ޚިދުމަތް ލިބެން އޮންނަ ދެ ރަށެއްގެ ދެމެދުގައި ފެރީގައި
ދަތުރުކުރެވެން އޮތް ހާލަތެއްގައި ކަ ނޑުމަގުން ކުރަންޖެހޭ ދަތުރުތައް
ކުރުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ، ފެރީ ދަތުރުގެ ޚިދުމަތެވެ. ފެރީގައި ދަތުރު
ކުރެވެން ނެތް ހާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ ފެރީގެ ޚިދުމަތް ލިބެން ނެތްނަމަ،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އުޅަނދު ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ދަތުރު
ކުރެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ފެރީ ދަތުރުކުރާ އުޅަނދުތަކުން
ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް މީހުން ގެނެސް ގެންދިޔުމުގެ ފެރީ
ޚަރަދު ދޭނީ، އެ ފެރީއެއްގައި ދަތުރުކުރުމަށް މީހަކަށް ނަގާ ރޭޓުންނެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ކަ ނޑުމަގުން އަތޮޅުތަކުން މާލެ ގެންނަ މީހުންނާއި،
މާލެއިން އަތޮޅުތަކަށް ފޮނުވަންޖެހޭ މީހުންނާއި، ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން
އަނެއް ރަށަށް ގެނެސް ގެންދާ މީހުންގެ ދަތުރުފީ ދޭނީ، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓުތަކުންނެވެ.
(ރ) އެއްފަސްވެފައިވާ ރަށްރަށުގައި އެއްގަމުމަގުން ކުރާ ދަތުރުތަކުގެ ދަތުރުފީ
ދޭނީ، އެ ސަރަޙައްދެއްގައި އެ ޚި ދުމަތެއް ލިބެންހުރި ރޭޓަކަށެވެ.
(ބ) ވައިގެމަގުން މާލެ ގެންނަ މީހުންނާއި މާލެއިން އަތޮޅުތަކަށް ފޮނުވަންޖެހޭ
މީހުންގެ ދަތުރުފީއަކީ، ދަތުރުކުރާ ވައިގެ އުޅަނދެއްގެ ޓިކެޓަށް
ހަމަޖައްސައިފައިވާ އަގާއި، އެ ދަތުރެއްގެ މަންޒިލަށް ދިޔުމަށް މި މާއްދާގެ
98

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކަށް ނުވަތަ އެ ދެގޮތުންކުރެ
ގޮތަކަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގެ ދަތުރުފީއަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެވެ.
މާލެއާއި ރާއްޖޭގެ އެއް ރަށުން 8.15 (ހ) ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް އެކި ކަންކަމަށް މާލެއާއި ރާއްޖޭގެ އެއްރަށުން އަނެއް
އަނެއް ރަށަށް ގެނެސް ގެންދާ
ރަށަށް ގެނެސް ގެންދާ މީހުންގެ ކެއުމުގެ ޚަރަދާއި ހުރުމުގެ ޚަރަދު ދޭނީ،
މީހުންގެ ކެއުމާއި ހުރުމުގެ ޚަރަދު
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ ރޭޓުތަކުންނެވެ.
(ށ) އެއް އޮފީހަށްވުރެ ގިނަ އޮފީހުގެ ބޭނުމުގައި މީހަކު ބަހައްޓަން ޖެހިއްޖެނަމަ
ޚަރަދު ދޭންވާނީ، އެ އިރެއްގައި އެ މީހަކާ ހަވާލުވެހުރި އޮފީހުންނެވެ.
މިގޮތަށް ގެންނަ މީހުންނަށް ކެއުމުގެ ޚަރަދާއި ހުރުމުގެ ޚަރަދު
އެއްދަތުރެއްގައި ދެވޭނީ، އެންމެ ގިނަވެގެން 20 (ވިހި) ދުވަހަށެވެ. 20
(ވިހި) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރަށް ޚަރަދު ދޭން ދިމާވާ ހާލަތްތަކުގައި އެކަން
ހަމަޖައްސަންވާނީ، މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެގެން ހުއްދަ ހޯދައިގެންނެވެ.
(ނ) ހުރުމާއި ކެއުމުގެ ކަންތައް ދައުލަތުން ހަމަޖައްސައިދޭނަމަ، މި މާއްދާގެ
(ހ) ގައިވާ ފައިސާ އެ މީހަކަށް ދީގެން ނުވާނެއެވެ.
ޚާއްޞަ މަސައްކަތްތައް ކުރުވާއިރު ، 8.16 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ލައްވައި ކުރުވަންޖެހޭ ޚާއްޞަ
ކެއުމާއި ސައިދިނުން
ބޮޑެތި މަސައްކަތްތައް ކުރުވާއިރު ކެއުމާއި ސައިދިނުމާއި،
ރަމަޟާންމަހުގައި ރޯދަވީއްލުމާއި ހާރުކެއުން ދިނުމަށް ބޭނުންވާނަމަ،
ކެއުމާއި ސައިދޭންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅައި ޝާއިޢުކުރާ
ރޭޓުތަކުންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކެއުމާއި ސައިދޭނީ، ތިރީގައިވާ
ގަޑިތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާނަމައެވެ.
(1) ހެނދުނުސައި: 6:00 އިން 10:00 އަށް މަސައްކަތްކުރާނަމަ؛
(2) މެންދުރުކެއުން: 12:00 އިން 14:00 އަށް
މަސައްކަތްކުރާނަމަ؛
(3) ހަވީރުސައި: 16:00 އިން 18:00 އަށް މަސައްކަތްކުރާނަމަ؛
(4) ރޭގަ ނޑު ކެއުން: 20:00 އިން 22:00 އަށް
މަސައްކަތްކުރާނަމަ؛
(5) އެ ދުވަހެއްގެ 23:00 ގެ ފަހުން މަސައްކަތްކުރާނަމަ، ސައެއް
ދެވިދާނެއެވެ.
99

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ރަމަޟާންމަހު ރޯދަވީއްލުން
ދޭންވާނީ، އިރުއޮއްސޭ ގަޑީގައި މަސައްކަތްކުރާނަމައެވެ. ހާރުކެއުން
ދެވޭނީ، މަސައްކަތް ރޭވިފައިވާ ގޮތުން ދަންވަރު 2:00 އިން 4:00 އަށް
މެދުނުކެނޑި މަސައްކަތްކުރާނަމައެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ވަގުތުތައް
ހިމެނޭގޮތަށް މެދުނުކެނޑި މަދުވެގެން 2 (ދޭއް) ގަޑި 30 (ތިރީސް)
މިނިޓުއިރު އެ މަސައްކަތެއްގައި ހޭދަނުވާނަމަ، ކެއުމާއި ސައިދޭކަށެއް
ނުޖެހޭނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތަށް ކެއުމާއި ސައިދޭނަމަ، އެ މަސައްކަތެއްގައި
ބައިވެރިވާ މުވައްޒަފުންގެ ނަމާއި މަޤާމާއި ކުރި މަސައްކަތް އެނގޭގޮތަށް
ރިކޯޑު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މަސައްކަތުގައި އެ އޮފީހުގެ
މުވައްޒަފަކު ނޫން މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު ބައިވެރިވެފައިވާނަމަ، އެ މީހެއްގެ
ނުވަތަ އެ ބަޔެއްގެ މަޢުލޫމާތު ވެސް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތަށް ކެއުމާއި ސައިދިނުމަށް ހަމަޖައްސަންވާނީ، ކެއުމާއި
ސައިދިނުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުގައި
ކަ ނޑައެޅިފައިވުމުގެ އިތުރަށް، އެ މަސައްކަތަކީ ޚާއްޞަ ބޮޑު
މަސައްކަތެއްކަމަށް ބަލައި، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ހުއްދަދިނުމުންނެވެ.
އެކިއެކި ކޮމިޓީތަކާއި 8.17 (ހ) އޮފީހުގެ ތެރޭގައި ބާއްވާ ހަމައެކަނި އެ އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭ
ބައްދަލުވުންތަކުގައި ސައިދިނުން
ދާއިމީ ކޮމިޓީތަކުގައި ހޭދަވާ ވަގުތު އެއްގަޑިއިރަށްވުރެ ކުރުނަމަ،
އެ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާ ވަގުތާ ގުޅޭގޮތަކަށް ކޮފީއެއް ނުވަތަ ފިނިބުއިމެއް
ދެވިދާނެއެވެ.
(ށ) އޮފީހުގެ ތެރޭގައި ބާއްވާ، ހަމައެކަނި އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭ ދާއިމީ
ކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ވަގުތު އެއްގަޑިއިރަށްވުރެ ދިގުނަމަ،
އެ ބައްދަލުވުމަކަށް ހޭދަވާ ވަގުތާ ގުޅޭގޮތަކަށް ސައި ނުވަތަ ނުވަތަ
ފިނިބުއިމެއް، ބިސްކޯދު ފަދަ ލުއިކާނާއަކާއެކު ދެވިދާނެއެވެ.
(ނ) ބައްދަލުވުން ބާއްވާ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން، އެހެން
އޮފީސްއޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ އާންމު މީހުން ހިމެނޭގޮތަށް ބާއްވާ
ބައްދަލުވުމުގެ ވަގުތު އެއްގަޑިއިރަށްވުރެ ކުރުނަމަ، އެ ބައްދަލުވުމަކަށް
ހޭދަވާ ވަގުތާ ގުޅޭގޮތަކަށް ކޮފީއެއް ނުވަތަ ފިނިބުއިމެއް ދެވިދާނެއެވެ.
(ރ) ބައްދަލުވުން ބާއްވާ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ އިތުރުން އެހެން
އޮފީސްއޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ އާންމު މީހުން ހިމެނޭގޮތަށް ބާއްވާ
100

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބައްދަލުވުމުގެ ވަގުތު އެއްގަޑިއިރަށްވުރެ ދިގުނަމަ، އެ ބައްދަލުވުމަކަށް
ހޭދަވާ ވަގުތާ އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ސައެއް ދެވިދާނެއެވެ.
(ބ) މި ނަންބަރުގެ (ހ) އާއި (ށ) އާއި (ނ) އާއި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އުސޫލުން ސަޔެއް ދޭގޮތަށް ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ބާއްވާ އެކިއެކި
ކޮމިޓީތަކާއި ބައްދަލުވުންތަކުގެ ހާޒިރީ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި
އެ ދުވަހަކު ބައްދަލުވުމަށް ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ ނަމާއި މަޤާމާއި،
ބައްދަލުވުމުގައި މަޝްވަރާކުރެވުނު ކަންތައް އެނގޭނޭގޮތަށް
ޔައުމިއްޔާ ކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން އެކިއެކި މުނާސަބަތުތައް ފާހަގަކުރުމަށް ބާއްވާ
ޖަލްސާތަކާއި، ވަރކްޝޮޕްތަކާއި ، ސެމިނާރާއި، މުބާރާތްތައް ފަދަ
ކަންތައްތަކުގެ ފެށުމާއި ނިމުން ފާހަގަކުރުމަށް ބާއްވާ ޙަފުލާތަކުގައި
ކެއުމާއި ސައި ހަމަޖައްސަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޕްރޮކިއުމަންޓް އުސޫލުންނެވެ.
(ކ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ބާއްވާ ވަރކްޝޮޕާއި ސެމިނާރު ފަދަ ތަމްރީނު
ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ތެރެއިން އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، އެހެން
އޮފީސްއޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ އާންމު މީހުން ހިމެނޭގޮތަށް،
5 (ފަހެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ މަދުނޫން ވަގުތު ހޭދަވާގޮތަށް ހިންގާ
ޕްރޮގްރާމުތަކަށް ކެއުމާއި ސައި ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ. މިފަދަ
ޕްރޮގްރާމުތަކަށް ކެއުމާއި ސައި ހަމަޖައްސާނީ، މި ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރޮކިއުމަންޓް އުސޫލުންނެވެ.
ޢިއްޒަތްތެރީންނަށް ރިސެޕްޝަން 8.18 ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ޒިޔާރަތްކުރާ ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ޢިއްޒަތްތެރީންނަށް،
ދިނުން
އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިންގެ ފަރާތުން މެހުމާންދާރީ އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން
ރިސެޕްޝަނެއް ދިނުންފަދަ ކަމެއް ކުރަންވާނީ، އެކަމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ބަޖެޓުގައި
ހުރެގެންނެވެ. އަދި އެކަން ކުރަންވާނީ، ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
ބައިނަލްއަގުވާމީ ފެންވަރުގެ 8.19 ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ބާއްވާ ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަލްސާތަކާއި،
ޖަލްސާތަކާއި ، ޤައުމީ ފެންވަރުގެ
ޤައުމީ ފެންވަރުގެ ޖަލްސާތަކުގައި ކެއުމާއި ސައި ދިނުމާއި، ރިސެޕްޝަނެއް
ޖަލްސާތަކުގައި ކެއުމާއި
ދިނުންފަދަ ކަންތައްތަކަށް ޚަރަދުކުރަންވާނީ، އެކަމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ
ސައިދިނުމާއި، ރިސެޕްޝަން ދިނުން
އެ އޮފީހެއްގެ އެ އަހަރެއްގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައި ހުރެގެންނެވެ. އަދި އެކަން
ކުރަންވާނީ، މި ގަވައިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
101

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބާބު 9
ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީން ޚަރަދުކުރުމާއި، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުން
ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީ 9.01 ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުން ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާއާއި
ތަކެއްޗާއި، ދަރަނީގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެން އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާއާއި، ސީދާ
އެހީދޭ ފަރާތްތަކުން ކުރާ ޚަރަދާއި، އެކި ފަރާތްތަކުން ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭ
ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތް ވެސް ހިމެނޭނީ، ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީގެ ގޮތުގައެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީން ޚަރަދުކުރުން 9.02 (ހ) ދައުލަތަށް ލިބޭ ހިލޭ އެހީއާއި ، ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ
ޚަރަދުކުރަންވާނީ، އެހީ ލިބުނު ބޭނުމަކަށެވެ.
(ށ) ސީދާ އެހީދޭ ފަރާތްތަކުން ކުރާ ޚަރަދުތައް ފިޔަވައި އެހީގެ ފައިސާއިން
ކުރާ ޚަރަދުތައް ކުރަންވާނީ، އެހީދޭ ފަރާތުން ވަކިގޮތަކަށް ކަ ނޑައަޅައި
އަންގައިފައިވާނަމަ، އެގޮތުގެ މަތީންނެވެ. އެހީދޭ ފަރާތުން ވަކިގޮތަކަށް
ކަ ނޑައަޅައި އަންގައިފައި ނުވާނަމަ، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ވަކި ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ވަކި ޕްރޮޖެކްޓެއް
ހިންގުމަށް، އެކި ފަރާތްތަކުން އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ
ޚަރަދުކުރަންވާނީ، އެ ފައިސާއިން ކުރަން ބޭނުންވާ ޚަރަދެއްގެ ތަފުސީލު
މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބިގެން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހިންގާ އެންމެހައި
މަޝްރޫޢުތަކަށް ހިނގާ ޚަރަދުގެ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓައި ރިޕޯޓު
ފޮނުވަންވާނީ، އެހީދޭ ފަރާތުން ވަކިގޮތަކަށް ކަ ނޑައަޅައި
އަންގައިފައިވާނަމަ، އެގޮތުގެ މަތީންނެވެ. އެހީދޭ ފަރާތުން ވަކިގޮތަކަށް
ކަ ނޑައަޅައި އަންގައިފައި ނުވާނަމަ ރިޕޯޓު ފޮނުވަންވާނީ،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާއިން ލިބުނު
ބޭނުމަކަށް ޚަރަދުކުރުމަށްފަހު ބާކީވާ ފައިސާއާއި، އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބުނު
ފައިސާއިން ލިބުނު ބޭނުމަށް އެއްވެސް ޚަރަދެއްނުކޮށް ބާކީ ހުންނަ
ފައިސާއާމެދު ޢަމަލުކުރަންވާނީ، އެ ފައިސާ ދިން ފަރާތުން
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ. އަދި އެގޮތުގެ މަތީން ބާކީ ހުންނަ
ފައިސާ ޚަރަދުކުރުން ފައިސާ ދިން ފަރާތުން ހުއްދަކުރާ ހާލަތުގައި،
އެ ފައިސާއެއް ޚަރަދުކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެ، މިނިސްޓްރީގެ
ހުއްދަ ލިޔުމުން ހޯދައިގެންނެވެ.
102

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) އެހީގެ ގޮތުގައި ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ދަށުން ބޭރުބަޔަކު މެދުވެރިވެގެން
ރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަސައްކަތެއްގައި ގެންގުޅޭ މީހުންނަށް އެ ޕްރޮޖެކްޓަށް
ކަ ނޑައެޅޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން މުސާރައާއި އެލަވަންސާއި ކެއިންބުއިންފަދަ
ކަމަކަށް ޚަރަދެއް ކުރަންވާނީ، އެ ކަމެއް ތަފުސީލުކޮށް މިނިސްޓްރީއަށް
ލިޔެ، މިނިސްޓްރީން ހަމަޖައްސާ އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ. އެހީގެ ގޮތުގައި
ހިންގާ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ދަށުން، ބަޔަކަށް ކޮންޓްރެކްޓް ދީގެން ކުރުވާ
މަސައްކަތެއްގައި، ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ގޮތަށް މަސައްކަތުގެ އަގަށް ދޭންޖެހޭ
ފައިސާ މީގެތެރެއަކު ނުހިމެނެއެވެ.
(ކ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކާ ގުޅިގެން އެކިއެކި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ދަށުން ބޭރުގެ
ފަރާތްތަކުން ރާއްޖޭގައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް އެ ފަރާތްތަކުން ކުރާ
ޚަރަދުގެ ވޭތުވެދިޔަ މަހުގެ ހިސާބު، ހިނގާ މަހުގެ 15 (ފަނަރަ) ވަނަ
ދުވަހުގެ ކުރިން އެ ފަރާތްތަކުން ހޯދައި، މިނިސްޓްރީއަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
އެހީގެ ގޮތުގައި ފަހުން ފައިސާ 9.03 (ހ) އެހީގެ ގޮތުގައި ފަހުން ފައިސާ ލިބޭގޮތަށް އެއްވެސް ޚަރަދެއް ކުރަންވާނީ،
ލިބޭގޮތަށް ކުރާ ޚަރަދު
އެކަން މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެ، އެކަމުގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ލިބިގެންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދޫކޮށްފައިވާ ފައިސާއެއް ނުވަތަ
ޚަރަދުކޮށްފައިވާ ފައިސާއެއް އަނބުރާ ދޭންޖެހޭ ފަރާތަކުން ނުލިބި
އޮތްނަމަ، އެ ފައިސާއާބެހޭ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު)ޚަރަދުކުރި ފައިސާގެ
އަދަދާއި، ތާރީޚާއި، ޚަރަދުކުރި ކަންތަކާއި، އަނބުރާ ދޭން ހަމަޖެހިފައިވާ
ފަރާތާއި، އަނބުރާ ދޭން އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތާއި، އަނބުރާ ދިނުމަށް
އެއްބަސްވި މުއްދަތާއި، އެ ފައިސާއާބެހޭ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު(
މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވައި، އެ ކަމެއް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ނ) ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރުތަކުގައި، ޓިކެޓް ޚަރަދާއި ބައެއްކަހަލަ
އެލަވަންސްތަކަށް އެ ދަތުރު ހަމަޖައްސާ ފަރާތުން ފައިސާ ދޭގޮތަށް
ހަމަޖެހިގެން، އަނބުރާ ލިބޭގޮތަށް އެ އޮފީހަކުން ކުރާ ޚަރަދުގެ ފައިސާ
ލިބެމުންދޭތޯ، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ބަލައި ޗެކުކުރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބޭނެ އެހީ ބަޖެޓުކުރުން 9.04 (ހ) ދައުލަތަށް އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ ފައިސާ، އަންދާޒާ
ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި ބޭރުގެ އެހީގެ ދަށުން ހިންގާ
މަޝްރޫޢުތަކަށް ހިނގާނެ ޚަރަދު ވެސް، ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ
ފައިސާއިން ކުރެވޭ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
103

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ބަޖެޓާއި ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި، އެހީދޭ ފަރާތްތަކުން ސީދާ ކުރާ
ޚަރަދުތަކާއި، ފައިސާއިން ހިންގާ މުޢާމަލާތްތައް ވަކިން އެނގޭނޭގޮތަށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) ސީދާ އެހީދޭ ފަރާތްތަކުން ކުރާ ޚަރަދުތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު، އެ ފަރާތްތަކުން
ހޯދަންވާނެއެވެ.
އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާގެ 9.05 ދައުލަތަށް އެހީ ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ވަކި ބޭންކް އެކައުންޓެއް ހުޅުވައި
ބޭންކް އެކައުންޓު ބެލެހެއްޓުން
ބެލެހެއްޓުމަށް ޝަރުޠުކޮށްފައިވާނަމަ، އެ މަޝްރޫޢަކަށް އެކައުންޓެއް
ހުޅުވުމަށް ޓަކައި ކަމާބެހޭގޮތުން ޕްރޮޕޯޒަލެއް ތައްޔާރުކޮށްފައި، މިނިސްޓްރީއަށް
އެ ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އެކައުންޓު ހުޅުވުމުން، އެ އެކައުންޓުގެ
ހިސާބުތައް، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީ ހިސާބުކުރުން 9.06 (ހ) ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީގެ އެއްބަސްވުމުގައްޔާއި މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ބޭންކް އެކައުންޓު ހުޅުވައި ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓައި، އެހީގެ
އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމެޓާ އެއްގޮތަށް، އެއްބަސްވުމުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މުއްދަތުގައި މަޝްރޫޢުތަކުގެ މާލީ ހިސާބުތައް
ތައްޔާރުކޮށް، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ، މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތަށް ލިބޭ އެހީގެދަށުން ހިންގޭ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މާލީ ހިސާބުތައް
އެހީގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އޮޑިޓްކުރުމުގެ ކަންކަން،
އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
ބާބު 10
ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމު
ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމުން ހާސިލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކާއި އުސޫލުތައް
ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމުން 10.01 ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމެއްގެ ބޭނުމަކީ، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ތަކެތި
ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް
ގަތުމާއި، ޚިދުމަތް ހޯދުމާއި، މަސައްކަތް ކުރުވުމާއި، ދައުލަތުން ތަންތަން ކުއްޔަށް
ހިފުމުގައި ހާމަކަންބޮޑު ޒިންމާދާރުގޮތެއްގައި ހުރިހާ ފަރާތެއްގެ މަޞްލަޙަތަށް ބަލައި
ވަޒަންކޮށްގެން، ތެދުވެރިކަމާއި އަމާނާތްތެރިކަމާއެކު، ވާދަވެރި މާޙައުލެއްގައި
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުމެވެ. ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމެއް
ހިންގުމުގައި މައިގަ ނޑުގޮތެއްގައި ބަލަންވާނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކަންކަމަށެވެ.
104

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާ ހޭދަކުރެވެނީ، ވާދަވެރި މާޙައުލެއްގެ ތެރެއިން،
އިޤުތިޞާދީގޮތުން އެންމެ ފައާިދުހރި، އަދި ހާމަކަންބޮޑު ޒިންމާދާރު
ގޮތެއްގެ މަތީންކަން ޔަގީންކުރުން.
(ށ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ (ބީލަންވެރިންގެ) މެދުގައި
ހަމަހަމަކަމާއި އިތުބާރާއެކު ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
ކަންތައްތައް ގެންދެވޭކަމުގެ ޔަގީންކަން ހޯދައިދިނުމާއެކު، އަމިއްލަ
ފަރާތްތަކުގެ ބައިވެރިވުން އިތުރުކުރުވުން.
(ނ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި،
މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފަހައްޓާނެކަމުގެ ޔަގީންކަން ހޯދައިދިނުން.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އުސޫލުތައް 10.02 (ހ) ބީލަމުގެ ކަންތައް ކުރިޔަށްގެންދަންވާނީ، އެ ބީލަމެއްގައި ބައިވެރިވާ
ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ހަމަހަމަކަމާއި، ހާމަކަންބޮޑު، ވާދަވެރި،
އިޤުތިޞާދީގޮތުން އެންމެ ފައާިދުހރި، ޒިންމާދާރު ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތެއްގެ (ބީލަންވެރިންގެ) ނަސްލަށް، ނުވަތަ
އުފަންވި ޤައުމަށް، ނުވަތަ ކުލައަށް، ނުވަތަ ޖިންސަށް، ނުވަތަ އުމުރަށް،
ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމަކަށް، ނުވަތަ ނަފްސާނީ
ނުކުޅެދުންތެރިކަމަކަށް، ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ސިޔާސީ ވިސްނުމަކަށް،
ނުވަތަ އެނޫންވެސް ވިސްނުމަކަށް، ނުވަތަ މާލީ ފުދުންތެރިކަމަށް، ނުވަތަ
ނިސްބަތްވާ އާއިލާއަށް ނުވަތަ އުފަންރަށަށް، ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ގޮތަކުން، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތެއްގެ މަތީން މެނުވީ
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުން މަނައެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
(ނ) ބީލަމުގެ ކަންތައްތައް ވާދަވެރިގޮތެއްގައި ގެންދިޔުމަށް ޓަކައި، އެކަމަށް
ޝައުޤުވެރިވާ ޤާބިލު ފަރާތްތަކަށް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
(ރ) ބީލަމުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނީ އެއް އުސޫލަކުންނެވެ.
ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބީލަމުގެ ކަންތައް ހިންގުމުގައި ޒަމާނުގެ ޓެކްނޮލޮޖީ
ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.
105

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ މުވައްޒަފުންގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޢަމަލުތައް، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ސުލޫކީ
މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތަށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި ގަވާއިދުގައި ވަކިގޮތަކަށް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް
ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހައި ހިނދަކު، ޚިދުމަތްތައް ހޯދަންވާނީ، އާންމުކޮށް
ބީލަމަށް ހުޅުވައިލައިގެންނެވެ.
ބޭރުގެ ފަރާތްތަކާއެކު ވެވޭ 10.03 (ހ) ދިވެހި ސަރުކާރުން ބޭރު ޤައުމަކާއެކު، ނުވަތަ ބޭރުގެ ބޭންކަކާއެކު، ނުވަތަ
އެއްބަސްވުމަށް ޢަމަލުކުރުން
މާލީ އިދާރާއަކާއެކު، ނުވަތަ ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަމުޢިއްޔާއަކާއެކު ވެފައިވާ
އެއްބަސްވުމެއްގައި ޕްރޮކިއުކުރުމަށް ވަކި އުސޫލެއް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާނަމަ، އަދި އެ އުސޫލެއް ޤާނޫނާ ތަޢާރުޒުނުވާހައި
ހިނދަކު، އެ ޕްރޮކިއުމަންޓެއްގެ ކަންކަން އެ އުސޫލުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ކުރިޔަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރޮކިއުމަންޓް އުސޫލަށް
ޢަމަލުކުރުމުގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ގޮތެއް ކަ ނޑައަޅައިފައި ނުވާނަމަ،
އެ ކަމެއް ކުރިޔަށްގެންދަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ 10.04 ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމާއި ޕްރޮކިއުމަންޓާ ގުޅޭ
ބޯޑު އުފެއްދުމާއި ، އެ ބޯޑު
ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވައިލުމުގައި މިނިސްޓަރަށް ލަފާދިނުމަށް ޓަކައި، "ދައުލަތުގެ
އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް
"
ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑު އެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. މި ބޯޑުން ދޭ ލަފާ
ތަންފީޒުކުރާނީ، މިނިސްޓަރު އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން، މިނިސްޓްރީގައި ހަމަޖެހިފައިވާ
އިދާރީ އޮނިގަ ނޑުގެ ތެރެއިންނެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑު އެކުލެވިގެންވަނީ
ޗެއަރޕަރސަނާއެކު 7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. ބޯޑަށް
އައްޔަނުކުރަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތައް ކަ ނޑައަޅައި މެންބަރުން
އައްޔަނުކުރާނީ، މިނިސްޓަރުގެ ލަފަޔާއެކު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ .
(ށ) ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑުގެ ދައުރަކީ، 3 (ތިނެއް)
އަހަރުދުވަހެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑަށް އައްޔަނު ކުރަންވާނީ،
ފައިނޭންސް ޕްލޭނިންގ، ނުވަތަ އިންޖިނިއަރިންގ، ނުވަތަ
106

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އިންފޮރމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދާއިރާ ނުވަތަ ކޮމަރސްފަދަ
ޕްރޮފެޝަނަލް ދާއިރާއަކުން މަތީ ތަޢުލީމު ލިބިފައިވުމާއެކު، އެފަދަ
ދާއިރާއަކުން މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ
ފަރާތެކެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މެންބަރަކު އައްޔަނު ކުރެވުނުކަމަށް
ބަލަންވާނީ، "ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑު" އަށް އައްޔަނުކޮށް،
ލިޔުމުން އެކަން އެ ފަރާތަކަށް އެންގުމުންނެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑުގެ ސެކްރެޓޭރިއަޓް ބަލަހައްޓާނީ،
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އިދާރީ އިންތިޒާމެއްގެ ތެރެއިންނެވެ.
(ޅ) ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑުގެ ހިންގުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި
އެ ބޯޑުގެ ޖަލްސާތަކާއި ނިންމުންތައް ނިންމުމާ ގުޅޭ އެންމެހައި
އުސޫލުތައް ހިމަނައި ބޯޑުގެ ހިންގާ ގަވާއިދު އެކުލަވައިލައި، އެ ގަވާއިދު
ފާސްކުރާނީ އެ ބޯޑުންނެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރުމަށް 10.05 ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ހުއްދަދެވޭނެ ފަރާތްތަކާއި، ހުއްދަދެވޭނެ
ހުއްދަދެވޭ މިންގަ ނޑުތައް
މިންގަ ނޑު، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.
(ހ) ޒިންމާދާރު ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރަށް ނުވަތަ ލިޔުމަކުން ހުއްދަދެވިފައިވާ
އޭނާގެ ދަށުގައިވާ މުވައްޒަފަކަށް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރުމަށް
ހުއްދަދެވޭނީ، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި އެ އޮފިސަރަކަށް
ހުއްދަދިނުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(ށ) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ އެ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް އޭނާ ލިޔުމަކުން
ހުއްދަދީފައިވާ ފަރާތުން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނީ،
ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް ހުއްދަދިނުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) އެ އޮފީހެއްގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ބިޑްކޮމިޓީއަށް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއްގައި
ހުއްދަ ދެވޭނީ، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބިޑްކޮމިޓީން ހުއްދަދިނުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
107

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑަށް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރުމަށް ހުއްދަ
ދެވޭނީ، މި ގަވައިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި އެ ބޯޑުން ހުއްދަދިނުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ބ) މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ކުރިޔަށްގެންދާ
ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން ނުވަތަ
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއެއްގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން ކުރިޔަށް
ގެންދިއުމަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
(ޅ) މި ގަވާއިދުގެ 10.20 ވަނަ މާއްދާގެ ގެ (ރ) ގެ)6(ވަނަ ނަންބަރުގެ
ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދާ ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކުގައި ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ
މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑު 10.06 (ހ) މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
އުފެއްދުމާއި، ބޯޑު އެކުލެވިގެންވާ
މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ހުއްދަދިނުމަށް ޒިންމާދާރު ޕްރޮކިއުމަންޓް
ގޮތް
އޮފިސަރުންނާއި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބިޑްކޮމިޓީތަކަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މިންގަނޑަށްވުރެ ބޮޑު ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
މަސައްކަތްތަކަށް ހުއްދަ ދޭނީ، ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުންނެވެ.
(ށ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑު އެކުލެވިގެންވަނީ، ޗެއަރޕަރސަނާއެކު
7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. މި ބޯޑުގައި ހިމެނުމަށް ބޭނުންވާ
ފަރާތްތައް ކަ ނޑައަޅައި، ޗެއަރޕާރސަނާއި މެންބަރުން އައްޔަނުކުރާނީ،
މިނިސްޓަރުގެ ލަފަޔާއެކު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
(ނ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ދައުރުގެ މުއްދަތަކީ، ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއްގެ
ޖަނަވަރީ މަހުގެ 1 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ޑިސެންބަރު މަހުގެ 31 ވަނަ
ދުވަހުގެ ނިޔަލަށެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އައްޔަނުކުރާ މެންބަރުން ވާންވާނީ،
ފައިނޭންސް، ނުވަތަ ޕްލޭނިންގ، ނުވަތަ އިންޖިނިއަރިންގ، ނުވަތަ
ޤާނޫނީ ދާއިރާ ނުވަތަ ކޮމާސް ފަދަ ޕްރޮފެޝަނަލް ދާއިރާއަކަށް
ނިސްބަތްވާ، އަދި އެ ރޮނގަކުން ތަޢުލީމު ލިބިފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ
ދާއިރާއެއްގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ މީހުންނަށެވެ.
108

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މެންބަރަކު އައްޔަނު ކުރެވުނުކަމަށް
ބަލަންވާނީ، އެ މެންބަރަކަށް، މެންބަރުކަމަށް އައްޔަނުކުރިކަން ލިޔުމުން
އަންގައި، އެ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
(ޅ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ސެކްރެޓޭރިއެޓް ބަލަހައްޓާނީ، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅާ އިދާރީ އިންތިޒާމެއްގެ ތެރެއިންނެވެ. ސެކްރެޓޭރިއެޓުގެ
ފަރާތުން ބޯޑުގެ ޖަލްސާތަކުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތަކަށް ބޯޑުގެ
ޖަލްސާއެއްގައި ވޯޓުދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެނެއް ނުވެއެވެ.
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ 10.07 ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ މެންބަރަކު ވަކިވެއްޖެކަމަށް ބަލާނީ، އަންނަނިވި
މެންބަރުކަމުން ވަކިވުން
ހާލަތްތަކުގައެވެ.
(ހ) އެ މެންބަރަކު ވަކިވެއްޖެކަމަށް މިނިސްޓަރުގެ ލަފަޔާއެކު، ލިޔުމަކުން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަ ނޑައަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން.
(ށ) އެ މެންބަރަކު އަމިއްލައަށް ވަކިވުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިޔުމަކުން
އަންގާ ތާރީޚުން ފެށިގެން.
(ނ) އެ މެންބަރަކު އައްޔަނުކުރެވުނު ދައުރު ހަމަވުން.
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ 10.08 ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.
މަސްއޫލިއްޔަތު
(ހ) މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެދި
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑަށް ހުށަހަޅާ ޓެންޑަރުތައް، މި ގަވާއިދުގައިވާ
ގޮތަށް ކުރިޔަށް ގެންގޮސްފައިވާކަން ކަށަވަރުކުރުމާއެކު،
އެ ޓެންޑަރުތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން މަސައްކަތް ކުރުވުމަށާއި، ޚިދުމަތް ހޯދުމަށާއި،
ތަކެތި ގަތުމަށް ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމަކާ ގުޅިގެން އުފެދޭ
ޚުޞޫމާތެއް ޙައްލުކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ތެރޭގައި
އެޖުޑިކޭޓަރަކީ ނުވަތަ އެޖުޑިކޭޓަރެއް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތަކީ ނޭޝަނަލް
ޓެންޑަރ ބޯޑު ކަމުގައި ހިމަނައިފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި އެ ޖުޑިކޭޓަރެއްގެ
ގޮތުގައި ނުވަތަ އެ ޖުޑިކޭޓަރެއް އައްޔަނުކުރާ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި
މަސައްކަތްކުރުން.
109

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޓެންޑަރ ބޯޑަށް މަތިކޮށްފައިވާ އެންމެހައި
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް.
(ރ) ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި އެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް
އަދާކުރުމުގައި ވަކި އުސޫލެއް އެކުލަވައިލަންޖެހޭކަމަށް ބޯޑަށް ފެންނަ
ހާލަތުގައި އެފަދަ އުސޫލުތައް އެކުލަވައިލުމުގެ އިޚްތިޔާރު، އެ ބޯޑަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ހިންގާ 10.09 ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ހިންގާ ގަވާއިދު ހަދާނީ، ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ
ގަވާ އިދު
ބޯޑުންނެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ 10.10 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން
ބިޑްކޮމިޓީތައް އުފެއްދުމާއި ، ކޮމިޓީ
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބިޑް ކޮމިޓީތަކުން
އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް
ހުއްދަދޭންޖެހޭ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހުއްދަދިނުމަށް ޓަކައި
ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހެއްގައި ވެސް ބިޑް ކޮމިޓީއެއް އުފައްދަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ބިޑްކޮމިޓީ އުފައްދައި، އެ ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން
އައްޔަނު ކުރާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ ލަފާގެ މަތީން،
މިނިސްޓަރެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ދަށުން ހިންގަމުންދާ އިދާރާތަކުގައި، ބިޑްކޮމިޓީއެއް
އުފެއްދުމަށް އެ މިނިސްޓްރީއެއްގެ މިނިސްޓަރަށް ނުވަތަ
އެ މުއައްސަސާއެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މިނިސްޓަރުގެ
ހުއްދަޔާއެކު، އެފަދަ ކޮމިޓީއެއް އެ ތަނެއްގައި އުފެއްދިދާނެއެވެ.
(ރ) ބިޑްކޮމިޓީ އެކުލެވިގެންވަނީ، ޗެއަރޕަރސަނާއެކު 3 (ތިނެއް)
މެންބަރުންނާއި 7 (ހަތެއް) މެންބަރުންނާ ދެމެދުގެ އޮނަހިރި އަދަދެއްގެ
މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.
(ބ) ބިޑް ކޮމިޓީއަށް އައްޔަނުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަކީ، އެ ކޮމެޓީގެ
މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް ޓަކައި ބޭނުންވާ ފަންނީ ހުނަރާއި މަޢުލޫމާތާއި
ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ، ޒިންމާދާރުކަމާއެކު ކަންކަން ނިންމުމުގެ ޤާބިލުކަން
ހުރި ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.
110

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު ހަމަވާ ފަރާތެއް
އެ އޮފީހެއްގައި ނެތް ހާލަތެއްގައި، އެ ރަށެއްގައި ހިނގަމުންދާ ދައުލަތުގެ
އެހެން އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭގޮތަށް ބިޑް ކޮމިޓީއަށް
އައްޔަނުކުރުމަށް އެދެވިދާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޤާއިމްކުރާ ބިޑް ކޮމިޓީއެއްގެ މެންބަރެއްގެ
ގޮތުގައި، ސިޔާސީ މަޤާމެއް އަދާކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކާއި، އިންތިޚާބުވެގެން
ހޮވިފައިވާ ފަރާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް
ޔުނިޓުތަކުގެ ނުވަތަ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ
ސެކްޝަނެއްގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު އައްޔަނު ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(އ) ބިޑްކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓޭރިއެޓް ބަލަހައްޓާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް
ޔުނިޓުންނެވެ. ޕްރޮކިއުމަންޓް ޔުނިޓު އުފައްދައިފައިނުވާ އޮފީހެއްނަމަ،
އެކަން ކުރާނީ، ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ
މުވައްޒަފުންނެވެ.
(ވ) ބިޑްކޮމިޓީއަށް އައްޔަނުކުރާ މެންބަރުންގެ ދަފުތަރެއް މިނިސްޓްރީން
އެކުލަވައިލައިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(މ) ބިޑްކޮމިޓީތަކުގެ ހިންގާ ގަވާއިދެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. މި ގަވާއިދު
އެކުލަވައިލާނީ، ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑުގެ ލަފާގެ މަތީން،
މިނިސްޓްރީންނެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ 10.11 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބިޑްކޮމިޓީތަކުގެ މެންބަރަކު ވަކިވެއްޖެކަމަށް ބަލާނީ،
ބިޑްކޮމިޓީތަކުގެ މެންބަރުކަމުން
އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އަދި އަންނަވި ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
ވަކިވުން
(ހ) އެ މެންބަރަކު ވަކިވެއްޖެކަމަށް އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ ލަފާގެ
މަތީން މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅައި، ލިޔުމަކުން އެ މެންބަރަކަށް އަންގާ
ތާރީޚުން ފެށިގެން.
(ށ) އެ މެންބަރަކު އަމިއްލައަށް ވަކިވުމަށް ލިޔުމަކުން މިނިސްޓަރަށް އަންގާ
ތާރީޚުން ފެށިގެން.
(ނ) އެ މެންބަރަކު އެ އޮފީހެއްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ނުވަތަ
ވަކިކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން.
111

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) އެ މެންބަރަކު އައްޔަނުކުރި ދައުރު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން.
ބިޑް ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 10.12 (ހ) ބިޑްކޮމިޓީތަކުން ހުއްދަދެވޭނެ މިންވަރު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.
(ށ) ބިޑްކޮމިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމުގެ
ކުރިން، ޕްރޮކިއުމަންޓްތައް ކުރިޔަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ މި ގަވާއިދާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންކަން، އެ ކޮމިޓީން ބަލައި ޗެކުކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ބިޑްކޮމިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކަށް ހުއްދަދެވޭނީ،
އެ ކޮމިޓީން ހުއްދަދިނުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މިންވަރަށް ފެތޭ،
އެ އޮފީހެއްގެ ޕްރޮކިއުމަންޓަކަށް އެކަންޏެވެ.
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި 10.13 (ހ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ބައްދަލުވުމެއް ނުވަތަ ބިޑްކޮމިޓީއެއްގެ
ބިޑްކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުންތައް
ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވަންވާނީ، އެ ފަރާތަކަށް މަތިކޮށްފައިވާ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށާއި، ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތަށް
އެ ފަރާތުގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ މިންގަ ނޑުގެ ބިޑްތަކާމެދު ގޮތެއް
ނިންމުމަށާއި، ހަވާލުކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ
ބަދަލުތަކަށް ގޮތެއް ނިންމުމަށާއި، ކަމެއް އަލުން ބަލަން ޖެހިއްޖެ
ހިނދެއްގައި އެ ކަމެއް ބެލުމަށެވެ. މިގޮތުން، ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވާނެ
ދުވަހާއި ވަގުތާއި ތަން ކަ ނޑައަޅާނީ، ޗެއަރޕަރސަންގެ ލަފާގެ މަތީން،
ސެކްރެޓޭރިއެޓުންނެވެ.
(ށ) ޗެއަރޕަރސަން ހާޒިރުނުވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ
ތެރެއިން އެ ޖަލްސާއަކަށް އެކްޓިންގ ޗެއަރޕަރސަނެއް ހޮވަންވާނެއެވެ.
(ނ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީގެ ކޯރަމަކީ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ
ދެބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ މަދު ނޫން އަދަދެކެވެ. އެޖެންޑާކޮށްފައިވާ
އައިޓަމަކާ ގުޅިގެން އެ މެންބަރެއްގެ އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތާ ގުޅިފައިވާ
ކަމެއް މެންބަރަކު ހާމަކޮށްފިނަމަ، އެ އައިޓަމާ ގުޅިގެން
މަޝްވަރާކުރުމަށާއި ގޮތެއް ނިންމުމަށް ކޯރަމް ހަމަކުރުމުގައި
އެ މެންބަރަކު ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ރ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީގެ ނިންމުމެއް ނިންމަންވާނީ،
ޗެއަރޕަރސަން ފިޔަވައި ހާޒިރުވެތިބި މެންބަރުންގެ ވޯޓުގެ
112

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަޣުލަބިއްޔަތުންނެވެ. ނަމަވެސް، ވޯޓުގެ އަދަދު އެއްވަރުވެއްޖެނަމަ، ވޯޓުގެ
އަޣުލަބިއްޔަތު ކަ ނޑައަޅާނީ، ޗެއަރޕަރސަން ނުވަތަ އެކްޓިން
ޗެއަރޕަރސަންގެ ވޯޓަކުންނެވެ.
(ބ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާ ބިޑުތަކާމެދު ގޮތެއް
ނިންމުމުގައި ބަލަންވާނީ، އެ ބިޑަކާއެކު ހުށަހަޅައިފައިވާ ހުށަހެޅުމަށާއި،
އެ ބީލަމަކާ ގުޅުންހުރި މަޢުލޫމާތުތަކަށާއި ލިޔުންތަކުގެ މައްޗަށެވެ.
މިގޮތުން ބިޑުތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، އެ ހުށަހެޅުމެއް ފާސްވިކަން
ނުވަތަ ނުވާކަން ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ އިވެލުއޭޝަންތަކާއި،
ބިޑްކޮމިޓީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ އިވެލުއޭޝަންތައް ގަބޫލުނުކޮށް
އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވައިލާނަމަ، އަނބުރާ ފޮނުވައިލަން ޖެހުނު
ސަބަބު، ލިޔުމަކުން އެ ފަރާތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން، އަނބުރާ
ފޮނުވައިފައިވާ ހުށަހެޅުމެއް އިޞްލާޙުކުރުމަށްފަހު އަލުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ކ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ
ހުށަހެޅުމެއްގައި އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ
ކަމެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް ޝަރުޠުކޮށް، އެ ހުށަހެޅުމެއް ފާސްކުރުމަށް
ނިންމިދާނެއެވެ.
(އ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އިތުރު
ފަރާތްތަކުން ލަފާހޯދަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި ބޯޑުން ނުވަތަ ކޮމިޓީން
ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތްތަކެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް،
ލަފާދިނުމުގެގޮތުން ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ބޯޑުގެ ނުވަތަ ކޮމެޓީގެ
ނިންމުމެއް ނިންމުމުގައި ވޯޓެއް ނުދެވޭނެއެވެ. އަދި ބޯޑުގެ ނުވަތަ ކޮމެޓީގެ
ބައްދަލުވުންތަކުގައި ލަފާދިނުމުގެގޮތުން ބައިވެރިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތައް
ބައިވެރިކުރާނީ، ހަމައެކަނި އެ ކަމެއްގެ މަޝްވަރާކުރާ ވަގުތުގައި
އެކަމަކަށް އެކަންޏެވެ.
(ވ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑު ނުވަތަ ބިޑް ކޮމިޓީގެ ހުއްދަޔާއެކު
އޮބްޒާވަރުންނަށާއި، މިނިސްޓްރީގައި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ހިންގާ
ފަރާތަށާއި، ބޮޑެތި މަޝްރޫޢުތަކުގެ ކޯޑިނޭޓިންގ ކޮމިޓީއަށާއި، އެ ކަމެއް
ކުރުމަށް ބޭނުންވާ އޮފީހެއްގެ އެ މަޢުލޫމާތު ދެވޭވަރުގެ އިސް
113

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުވައްޒަފަކަށް ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ބައްދަލުވުމެއްގައި ނުވަތަ
ބިޑް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް،
ވޯޓުދިނުމުގައި އެ ފަރާތްތަކަށް ބައިވެރިއެއް ނުވެވޭނެއެވެ.
(މ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާ ކޮންމެ
ފަހަރަކު، އެ ބައްދަލުވުމެއް ކުރިޔަށްދިޔަ ގޮތުގެ ޔައުމިއްޔާ ލިޔެ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. މި ޔައުމިއްޔާގައި، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ބައްދަލުވުމަށް ހާޒިރުވި މެންބަރުންނާއި، ހާޒިރުނުވާ މެންބަރުން؛
(2) އެ ބައްދަލުވުމަށް ހާޒިރުވި އެޑްވައިޒަރުންނާއި، އޮބްޒާވަރުން؛
(3) މެންބަރެއްގެ މަޞްލަޙަތާ ގުޅިފައިވާ ކަމެއް އޮތްނަމަ،
އެ ކަމެއްގެ މަޢުލޫމާތު؛
(4) ބައްދަލުވުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަންތައްތަކާއި، އެ ކަންތައްތައް
ނިންމި ގޮތުގެ ތަފުސީލު؛
(5) ހުށަހެޅުމެއް ގަބޫލުނުކުރި ސަބަބާއި، ގަބޫލުކުރުމުގައި ކަމެއް
ޝަރުޠުކޮށްފައިވާނަމަ އެ ކަމެއް؛
(6) ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން މަޝްވަރާކުރެވުނު މުހިންމު
ކަންތައްތައް. މީގެ ތެރޭގައި، އެ ކަމަކާ ގުޅިގެން ދެވިފައިވާ
ލަފަޔާއި، މެންބަރުންގެ މެދުގައި އެއްބަސްނުވެވުނު ކަމެއް
އޮތްނަމަ އެ ކަމެއް.
(ފ) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑްކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާތާ ސަރުކާރު
ބަންދު ނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ބައްދަލުވުމުގެ
ޔައުމިއްޔާއާއި އެ ބައްދަލުވުމުގައި ނިންމައިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ
މަޢުލޫމާތު، މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި
މީގެ އިތުރަށް، ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ނުވަތަ ބިޑްކޮމިޓީގެ
ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރާތާ، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 2
(ދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅަންޖެހޭނެވެ.
114

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ދ) ކުއްލި ހާލަތެއް ދިމާވެގެން ކޮންމެހެން ނިންމަންޖެހޭ ކަމެއް ނިންމުމަށް
އެކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކަރުދާސްތައް މެންބަރުންނަށް
ފޮނުވައިގެން އެކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން މެންބަރުން ދެކޭގޮތް ލިޔުމުން ހުށަހަޅައި،
މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން އެ ކަމެއް ނިންމިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް،
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ނުވަތަ ބިޑްކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއަކުން އެ ކަމެއް
ނިންމުމަށް މެންބަރަކު ހުށަހަޅައިފައިވާނަމަ، އެ ކަމެއް ނިންމަންވާނީ،
ބޯޑުގެ ނުވަތަ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމަކަށް ހުށަހަޅައިގެންނެވެ.
(ތ) އޯޑިއޯ ކޮންފެރެންސް ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފެރެންސްކުރެވޭ ފަދަ
ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން ބިޑް ކޮމިޓީއާއި ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ
ބައްދަލުވުންތައް ބޭއްވިދާނެއެވެ. މިފަދަ ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވާނޭ ގޮތުގެ
އުސޫލެއް، ބިޑް ކޮމިޓީއާއި ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ހިންގާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
މަޞްލަޙަތު ގުޅިފައިވާ 10.14 (ހ) މެންބަރަކަށް، ނުވަތަ މެންބަރެއްގެ ގާތްތިމާގެ މީހަކަށް، ނުވަތަ
ކަންތައްތަކުގައި ނޭޝަނަލް
މެންބަރަކާއެކު މަސައްކަތްކުރާ މީހަކަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން
ޓެންޑަރ ބޯޑާއި ބިޑު ކޮމިޓީގެ
ފައިދާއެއް ކުރާނެ ކަމެއް ނިންމުމަށް ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑަށް ނުވަތަ
މެންބަރުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް
ބިޑްކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއަކަށް އެޖެންޑާ ކޮށްފައިވާނަމަ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ
މަތީން އެ މެންބަރަކު ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑުގެ ނުވަތަ ބިޑްކޮމިޓީގެ ޖަލްސާގެ
އެޖެންޑާ ލިބުމުން، މެންބަރަކާ ގުޅުމެއްހުރި އައިޓަމެއް
އެޖެންޑާކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ޖަލްސާއެއްގައި އެ މެންބަރަކު އެކަން
ހާމަކުރުން ނުވަތަ ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑު ނުވަތަ ބިޑްކޮމިޓީގެ
ސަމާލުކަމަށް އެފަދަ ކަމެއް އަތުވެއްޖެނަމަ، މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ
މެންބަރަކަށް އެ ކަމެއް އަންގައި، އެކަން ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ޢަމަލުކުރުމާއެކު، އެ ބައްދަލުވުމަކަށް ހާޒިރުވިޔަސް،
އެފަދަ ކަމެއްގެ މަޝްވަރާގައްޔާއި ގޮތެއް ނިންމުމުގައި
ބައިވެރިނުވުން.
(ށ) އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތާ ގުޅިފައިވާ ކަމެއް ޖަލްސާއެއްގައި މެންބަރަކު
ހާމަކޮށްފިނަމަ، އެ ޖަލްސާއަކީ މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް
115

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މެންބަރެއްގެ އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތާ ގުޅުންހުރި ކަމެއް ހުށަހެޅުނު
ބައްދަލުވުމެއްކަމަށް، ނުވަތަ އެ ބައްދަލުވުމުގައި މެންބަރެއްގެ
މަޞްލަޙަތުހުރި ކަމެއް ހިމެނޭތީ، މެންބަރަކު އެކަން ބަޔާންކޮށް އެފަދަ
ކަމަކަށް މަޝްވަރާކުރުމުގައްޔާއި ވޯޓުދިނުމުގައި ބައިވެރިނުވާ
ބައްދަލުވުމެއްކަން އެނގޭގޮތަށް އެ ބައްދަލުވުމުގެ ޔައުމިއްޔާގައި
ލިޔަންވާނެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި 10.15 (ހ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށްގެންދާނޭ ގޮތްތަކާއި ތަފާތު
ޒިންމާ މުއައްސަސާތަކަށް ބެހިފައިވާ
އަގުތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަސްއޫލިއްޔަތު
ގޮތް
އުފުލާނެ އޮފީސްތައް ކަ ނޑައަޅާނީ، ތިރީގައިވާ އުސޫލުން، މިނިސްޓަރެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް އާންމުކޮށް ބޭނުންވާ ތަކެއްޗާއި
ވަކި ކަމަކަށް ބޭނުންކުރާ ޚާއްޞަ ތަކެތި ގަތުމަށާއި، މަސައްކަތް
ކުރުވުމަށާއި، ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައި މަރުކަޒީ އުސޫލުން
މުޅި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ބޭނުންވާ އެއްކަހަލަ ތަކެތި،
ޚިދުމަތް ހޯދުމަށާއި މަސައްކަތްތައް ކުރުވުމަށް މި ގަވާއިދުގެ
10.16 ގެ (ރ) އާ އެއްގޮތަށް، ވަކި އޮފީހެއް ނުވަތަ
އޮފީސްތަކެއް ކަ ނޑައެޅުން ނުވަތަ އެފަދަ ކަންތައްތަކަށް އިދާރީ
އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން
ފިޔަވައި، މަސައްކަތާއި ތަކެތީގެ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލު 1 އިން ބިޑްކޮމިޓީއަށް އިޚުތިޔާރު ދީފައިވާ
މިންގަ ނޑަށްވުރެ މަތިނުވާނަމަ، އާންމު ބޭނުންތަކަށް ހޯދަންޖެހޭ
ތަކެތި ގަތުމާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމާއި މަސައްކަތްތައް ކުރުވުމުގެ
ކަންތައްތައް އެ އޮފީހަކުން އަމިއްލައަށް ކުރަމުން ގެންދިޔުން؛
(3) މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަކެއްޗާއި މަސައްކަތްތައް ފިޔަވައި، ތަކެތި
ގަތުމާއި މަސައްކަތް ކުރުވުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމުގެ
އިޚްތިޔާރު، މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވޭ.
116

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ޒިންމާވާންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި،
އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ހިމެނެއެވެ.
(1) އަހަރީ ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްލޭން ތައްޔާރުކޮށް، އެ ޕްލޭނުގައިވާ
ޕްރޮކިއުމަންޓާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު، މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ
ވަކި އޮފީހަކަށް ނުވަތަ އޮފީސްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛
(2) ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް ކުރިޔަށްއޮތް އަހަރަށް އެ އޮފީހަކަށް
ހޯދަންޖެހޭ އެންމެހައި ތަކެއްޗަކާއި، ޚިދުމަތްތަކާއި، ކުރުވަންޖެހޭ
އެންމެހައި މަސައްކަތުގެ މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެން، އެ ކަންކަމަށް
ބޭނުންވާ ހުއްދަ ހޯދައި، އެ ކަންތައްތަކަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ
ބަޖެޓުގައި ހިމެނުން.
(ނ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ހިންގާ ދައުލަތުގެ ކޮންމެ އޮފީހެއްގައި،
އެ ތަނަކުން ހިންގާ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތަކުގައި މަސްއޫލުވެ
ޖަވާބުދާރީވުމަށް، ޒިންމާދާރު ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރ
ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި އެ ފަރާތުން
ޒިންމާވާންޖެހޭނެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ހިންގާ 10.16 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި
ބަލަހައްޓާ އޮފީސްތަކުގެ
ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތައް ކުރަންވާނެއެވެ.
މަސައްކަތްތައް
(1) އެ ކަމަކާ ގުޅުންހުރި ވަކިވަކި ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕްލޭންތައް
ތައްޔާރުކުރުން؛
(2) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތަކަށް ބޭނުންވާ ރިކުއަރމަންޓް
ތައްޔާރުކުރުމާއި، ރިކުއަރމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ
މަޢުލޫމާތު ލިބެންހުރި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން އެ މަޢުލޫމާތު
ހޯދުން؛
(3) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތް މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ކުރިޔަށް
ގެންދިޔުން؛
(4) ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓް ތައްޔާރުކުރުން؛
117

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) ބީލަން ކަރުދާސް ތައްޔާރުކުރުމާއި، އިޢުލާނު ތައްޔާރުކުރުމާއި،
ޝޯޓްލިސްޓްކުރާނަމަ ޝޯޓްލިސްޓު ކުރުން.؛
(6) ބިޑް ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމާއި،
ބިޑް އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓު އެކުލަވައިލުމާއި، ކޮންޓްރެކްޓް
ހަވާލުކުރާނޭ ފަރާތެއް ހޮވުމުގައި އެ އޮފީހެއްގެ ފަންނީ
މުވައްޒަފުން ބައިވެރިކުރުމާއި، އެ މުވައްޒަފުންގެ ލަފާ ހޯދުން؛
(7) މަސައްކަތުގެ އެއްބަސްވުން)ކޮންޓްރެކްޓް(ތައްޔާރުކުރުމާއި،
އެއްބަސްވުމަށް ގެންނަންޖެހޭ އިޞްލާޙު ގެނައުން؛
(8) ޕްރޮކިއުމަންޓާބެހޭ ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ރިޕޯޓެއް
ތައްޔާރުކުރުން؛
(9) ބިޑްކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުން ނުވަތަ ކުރިޔަށް ގެންދިޔުން.
(ށ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމުގައި ފަންނީއެހީ
ހޯދަންވާނީ، އެ ކަމަކަށް އެކަށީގެންވާ ޤާބިލު ފަރާތަކުންނެވެ. އެ ފަރާތަކީ
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން
ނުވަތަ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތަށް އެދޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ނުވަތަ
ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި ބޭރުން އައްޔަނުކުރެވޭ ފަރާތެކެވެ. ފަންނީއެހީ
ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުގެ ފެންވަރު ކަ ނޑައަޅާނީ، ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތުގެ
ބާވަތަށާއި، ދަތި އުނދަގޫވަރަށް ބަލައިގެންނެވެ. އެފަދަ ފަންނީ
އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް ބޭނުންވާނެ ކަންތައްތައް، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ރިކުއަރމަންޓް ސްޓޭޓްމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމަށް؛
(2) ޕްރީ-ބިޑް މީޓިންގގެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށާއި، ބީލަމަކާ
ގުޅޭގޮތުން ސާފުކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްދިނުމަށް؛
(3) ބިޑް ދިރާސާކުރުމުގައި ފަންނީ ކަންކަން ވަޒަންކުރުމަށް.
(ނ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ދައުލަތުގެ
ވަކި އޮފީހަކުން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީގައި އެކަމަށް ހަދައިފައިވާ އިދާރީ
އޮނިގަ ނޑުގެ ތެރެއިން ދައުލަތުގެ އެހެން އޮފީހެއްގެ ބޭނުމަށް
118

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތެއް ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނީ ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(1) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައި ވެސް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި އެ ކަމަކަށް އެދިފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހާ
ގުޅިގެން ކުރުން؛
(2) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް އެދިފައިވާ ދައުލަތުގެ
އޮފީހުން ލިބެންހުރި ފަންނީއެހީއާއި ލަފާ ހޯދުން؛
(3) ބިޑް ދިރާސާކުރުމުގައި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތަކަށް އެދިފައިވާ
ދައުލަތުގެ އޮފީސް ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތް ނުވަތަ ހޯދާ ތަކެތި
ބޭނުންކުރާ އޮފީސް ތަމްސީލުކުރާނޭ ފަރާތެއް ބައިވެރިކުރުން.
(ރ) ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކެއްގެ އާންމު ބޭނުމަށް މަރުކަޒީ އުސޫލުން
ގަނެވޭ ތަކެތި ގަތުމުގައި ނުވަތަ މަސައްކަތް ކުރުވުމުގައި މި މާއްދާގެ
(ނ) އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. މިގޮތުން ތަކެތި ގަތުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ،
ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކެއްގެ އާންމު ބޭނުމަށް ހޯދަންޖެހޭ
ތަކެއްޗާއި ކުރުވާ މަސައްކަތް، ނުވަތަ ވަކި ކަމަކަށް ބޭނުންވާ
މަސައްކަތް ކުރުވުމާއި ތަކެތި ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް
ވަކި އޮފީހަކަށް ނުވަތަ އޮފީސްތަކަށް ސަރކިއުލަރއަކުން
މިނިސްޓަރަށް ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(2) އާންމުކޮށް ބޭނުންވާ ތަކެއްޗާއި، އާންމުކޮށް ކުރުވަންޖެހޭ
މަސައްކަތް ކުރުވުމަށް ވަކި އޮފީހަކާ ހަވާލުކޮށްފައި ނުވާނަމަ،
އެ ތަކެއްޗާއި މަސައްކަތް އެ އޮފީހަކުން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނީ،
މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(3) އާންމުކޮށް ބޭނުންކުރެވޭ ތަކެތިކަމުގައި ބެލެވޭނީ، ދައުލަތުގެ
އެއްއޮފީހަކަށްވުރެ ގިނަ އޮފީސްތަކަކުން ބޭނުންކުރާ ތަކެއްޗާއި،
ކުރުވާ މަސައްކަތާއި، ހޯދަންޖެހޭ ޚިދުމަތަށެވެ.
119

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގެ 10.17 (ހ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގެ ދަޢުވަތު (ރިކްއެސްޓް ފޮރ ޕްރޮޕޯޒަލް) ދެވޭނީ،
ދަޢުވަތުދިނުމާއި، އެ ފަރާތްތައް
ފަންނީ ޚިދުމަތް (ކޮންސަލްޓެންސީ ސަރވިސަސް) ހޯދުމަށާއި،
ޕްރީ ކޮލިފައި ކުރުމާއި
އެ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ބާވަތުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގެ ދަޢުވަތު ދިނުމަށެވެ.
ޝޯޓްލިސްޓްކުރުން
މިގޮތުން ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ފަރާތްތަކެއް ޕްރީ ކޮލިފައި ކުރުމަށްފަހު،
އެ ފަރާތްތަކަށް ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި
އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތެއް ހޯދައިދިނުމުގެގޮތުން
މި ގަވާއިދުގެ 10.33 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އާންމުކޮށް
އިޢުލާނުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. ޝޯޓްލިސްޓްކުރާނީ، ޝައުޤުވެރިކަން
ފާޅުކުރާ (އެކްސްޕްރެޝަން އޮފް އިންޓްރެސްޓް) ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން
އެ ކަމެއްގެ ތަޖުރިބާއާއި ޤާބިލުކަންހުރި، އެކަމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ
ފަރާތްތަކެވެ. މިގޮތުން ޝޯޓްލިސްޓްކުރެވޭ ފަރާތްތަކަށް ޕްރޮޕޯޒަލް
ހުށަހެޅުމުގެ ދަޢުވަތުދެވޭނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރާ
ބީލަންތަކުގައި، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަ ނޑަށްވުރެ އެ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ އަންދާޒާ އަގު
ބޮޑުނުވާނަމަ، ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަ ހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފޮރިން އިންވެސްޓްމަންޓަކަށް ނުވާ ދިވެހި
ކުންފުނިތަކަށް އެކަނި ބައިވެރިވެވޭގޮތަށް ހަނިކުރެވިދާނެއެވެ.
ވަކި ބަޔަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކަށް 10.18 (ހ) ރެސްޓްރިކްޓެޑް ޓެންޑަރިންގއަކީ އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރުމަކާ ނުލައި
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު
އެ ކަމަކަށް އެކަށީގެންވާ ފަރާތްތަކެއްގެ ތެރެއިން ޕްރީ ކޮލިފައި ކުރެވޭ
ދިނުން)ރެސްޓްރިކްޓެޑް
ވަކި ބަޔަކަށް ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ
ޓެންޑަރިންގ(
ފުރުޞަތު ސީދާގޮތެއްގައި ދީގެން އެ އޮފީހަކަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި ގަތުމާއި،
ކުރުވަން ބޭނުންވާ މަސައްކަތް ކުރުވުމާއި، ހޯދަން ބޭނުންވާ ޚިދުމަތް
ހޯދުމެވެ.
(ށ) ރެސްޓްރިކްޓެޑް ޓެންޑަރިންގގެ މަގުސަދަކީ މި ގަވާއިދުގެ 10.33 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރިނަމަވެސް، އިތުރު ވާދަވެރިކަމެއް
ނުވަތަ ހެޔޮއަގެއް ނުލިބޭނެކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތްތަކުގައި، ވާދަވެރިކަން
ނުގެއްލި، އެކަށީގެންވާ އަގެއްގައި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށް
ގެންދިޔުމެވެ.
120

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ރެސްޓްރިކްޓެޑް ޓެންޑަރިންގގެ އުސޫލުން ޕްރޮކިއުމަންޓެއް ކުރިޔަށް
ގެންދެވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ ހާލަތުންކުރެ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެންނެވެ.
(1) ހޯދަން ބޭނުންވާ ތަކެތި ލިބެންހުރީ، ނުވަތަ ކުރަން ބޭނުންވާ
މަސައްކަތެއް ކުރެވެންއޮތީ މަދު ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކަކުން
ކަމުގައިވުން؛
(2) މި ގަވާއިދުގެ 10.21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްލި
ހާލަތެއް މެދުވެރިވުން؛
(3) އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ބަޔަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރަމުން ގެންދިޔަ
ކަމެއް، އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެގެން ނުވަތަ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުމުގެ
ސަބަބުން އެ ކަމެއް އެ ފަރާތަކުން ވަކިކުރަން ޖެހިގެން އެ ކަމެއް
ހުއްޓައިލުމުން ލިބިދާނެ ގެއްލުމަކުން ސަލާމަތްވުމަށް ޓަކައި
އެ ކަމެއް އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރަންޖެހުން.
(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް ބީލަމުގައި
ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭއިރު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 4 ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަ ނޑަށްވުރެ އެ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ
އަންދާޒާ އަގު ބޮޑުނުވާނަމަ، ޓެންޑަރުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު،
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފޮރިން އިންވެސްޓްމަންޓަކަށް ނުވާ
ދިވެހި ކުންފުނިތަކަށް އެކަނި ބައިވެރިވެވޭގޮތަށް ހަނިކުރެވިދާނެއެވެ.
(ބ) "ރެސްޓްރިކްޓެޑް ޓެންޑަރިންގ" ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދާނަމަ ނުވަތަ މަސައްކަތް ކުރުވާނަމަ، އެކަމަކަށް ހުއްދަ ދޭނީ،
މި ގަވާއިދުގެ 10.05 ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
"ޝޮޕިންގ" އުސޫލުން ތަކެތި 10.19 (ހ) "ޝޮޕިންގ" އުސޫލުން ތަކެތި ގަތުމަކީ ނުވަތަ ޚިދުމަތް ހޯދުމަކީ ތަކެތި
ގަތުން ނުވަތަ ޚިދުމަތް ހޯދުން
ނުވަތަ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ، މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) ފަރާތަކުން ކޯޓޭޝަން
ހޯދައި، އެ ކޯޓޭޝަންތައް އަޅައިކިޔުމަށްފަހު، އޭގެ ތެރެއިން އެންމެ
އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު ފަރާތަކުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ހޯދުމެވެ.
(ށ) "ޝޮޕިންގ" ގެ މަގުސަދަކީ، ދައުލަތަށް ފައިދާހުރި ގޮތެއްގެ މަތީން،
އެކަށީގެންވާ ހެޔޮ އަގެއްގައި އެ ކަމެއް އަވަހަށް ކުރުމެވެ.
121

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) "ޝޮޕިންގ" ގެ އުސޫލުން ކޯޓޭޝަން ހޯދައިގެން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް
ކުރަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައި އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން ހޯދަން
ނުޖެހޭ ފަދަ ހާލަތްތަކުގައި އެފަދަ ތަކެތި ނުވަތަ އެ ފަދަ ޚިދުމަތް
ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ކޮންޓްރޯލް އޮންނަ ތަނަކުން
ހޯދިދާނެވެ. މިގޮތުން އެފަދަ ތަކެތި ނުވަތަ އެފަދަ ޚިދުމަތް ހޯދާއިރު
އެ ވަގުތަކު ބާޒާރުގައި އެފަދަ ތަކެތި ނުވަތަ އެފަދަ ޚިދުމަތް ލިބެންހުރި
އަގަށްވުރެ ބޮޑުނޫންކަން ޔަގީންކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) "ޝޮޕިންގ" ގެ އުސޫލުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ކޯޓޭޝަން ހޯދާއިރު ފުރަތަމަ ފަހަރު، މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) ފަރާތަކުން
ކޯޓޭޝަން ލިބިފައިނުވާނަމަ، ދެވަނަފަހަރަށް ކޯޓޭޝަން ހޯދާއިރު
ލިބިފައިވަނީ އެއްފަރާތަކުން ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ ފަރާތަކީ ޝަރުޠުތައް
ފުރިހަމަވާ ފަރާތަކަށް ވެފައި، އެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފައިވާ އަގަކީ
އެކަށީގެންވާ އަގެއް ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ފަރާތަކާ ތަކެތި ހޯދުމަށް ނުވަތަ
މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ޅ) ދެވަނަ ފަހަރަށް ކޯޓޭޝަން ހޯދަންޖެހޭ ހާލަތުގައި، ފުރަތަމަ ފަހަރު
ހޯދައިފައިވާ ކޯޓޭޝަންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަނުވާ
ކޯޓޭޝަން ހުށަހަޅައިފައިވާ ފަރާތަކުން އަލުން ކޯޓޭޝަން ހޯދުމަކާ ނުލައި،
ފުރަތަމަ ހުށަހަޅައިފައިވާ ކޯޓޭޝަން ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.
"ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" 10.20 (ހ) "ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" އަކީ ވާދަވެރިކަމަށް ހުޅުވައިނުލައި،
ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ގަތުން ނުވަތަ
ސީދާ ވަކި ފަރާތަކުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ހޯދުން ނުވަތަ މަސައްކަތެއް
ޚިދުމަތް ހޯދުން ނުވަތަ މަސައްކަތް
ކުރުވުމެވެ.
ކުރުވުން
(ށ) "ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދުން ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުވުމުގެ މަގުސަދަކީ ވާދަވެރި ބީލަމަކަށް
ވަގުތުނެތް ހާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ އޭގެ އަގުގެގޮތުން ވާދަވެރި މާޙައުލެއްގައި
އެ ބީލަމަކަށް ތަރުޙީބު ލިބިދާނެކަމަށް ނުފެންނަ ހާލަތްތަކުގައި ހޯދަން
122

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ހޯދުން،
ނުވަތަ ކުރުވަން ބޭނުންވާ މަސައްކަތެއް އެކަށީގެންވާގޮތެއްގައި ކުރުމެވެ.
(ށ1-) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އާންމު
ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ބޭނުންތަކާއި ، ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކޮށްދޭ
ބާވަތުގެ މަޝްރޫޢުތަކާއި، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކަށް ޚާއްޞަ
މަޝްރޫޢުތަކުގެ ގޮތުގައި ކަމާގުޅޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ވަޒީރުންގެ
މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ހުށަހެޅުމުން،
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން
ކަ ނޑައަޅާ މަޝްރޫޢުތައް "ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" ގެ
އުސޫލުން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ.
(ނ) "ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދުމުގައި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 2 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ އަގަށްވުރެ ބޮޑުވާނަމަ، އެ ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދަންވާނީ، އެ ފަރާތެއްގެ މާލީ ޤާބިލުކަމާއި ފަންނީ ޤާބިލުކަން
ޔަގީންކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ރ) "ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ހޯދޭނީ، ނުވަތަ
ޚިދުމަތް ހޯދޭނީ، ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރުވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ ހާލަތްތަކުގެ
ތެރެއިން ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެންނެވެ.
(1) ހޯދަން ބޭނުންވާ ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބެންހުރީ، ނުވަތަ
ކުރަން ބޭނުންވާ މަސައްކަތެއް ކުރެވެންހުރީ، އެންމެ ފަރާތަކުން
ކަމުގައިވުން؛
(2) މި ގަވާއިދުގެ 10.21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކުއްލި ހާލަތެއް މެދުވެރިވުން؛
(3) ހޯދައިފައިވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ
މަސައްކަތެއްގެ ފެންވަރު (ސްޓޭންޑަޑް) ހިފެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ
ގުޅުން (ކޮމްޕެޓިބިލިޓީ) ދެމެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ މެދުނުކެނޑި
ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް (ކޮންޓިނިއުޓީ)، އެފަދަ ތަކެތި ނުވަތަ
އެފަދަ ޚިދުމަތް ހޯދައިފައިވާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެފަދަ މަސައްކަތް
123

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކޮށްފައިވާ ފަރާތުން އެފަދަ އެއްޗެއް ނުވަތަ އެފަދަ ޚިދުމަތެއް
ހޯދުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ މަސައްކަތެއް ކުރުވުމަށް؛
(4) ކުރިން ކުރެވިފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އިތުރަށް ތަކެތި
ގަންނަން ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ހޯދަން ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ކުރަން
ޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ބީލަމަށް ހުޅުވައިލުމުން، ވާދަވެރިކަމެއް
ނުވަތަ އިތުރު ފައިދާއެއް ލިބިދާނެކަމަށް ނުފެންނަ ކަންތައްތައް
ކުރުމަށް؛
(5) ބައިނަލްއަގުވާމީ ފޯރަމްތަކުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން
ކުރިޔަށްގެންދާ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅޭ
މައްސަލަތަކާއި، ދައުލަތް ހިމެނޭ އާބިޓްރޭޝަން ފަދަ
ކަންކަމުގައި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އައްޔަނު ކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ
ވަކީލުން (ލީގަލް ކައުންސެލް)، އަދި/ނުވަތަ ޚަބީރުން
(އެކްސްޕާޓް) ހޯދުމުގައި، ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން ލާޒިމުވާ ނުވަތަ
އެ ކަމެއްގެ ބާވަތުން ވަކި ބަޔަކު ނުވަތަ ވަކި ޚާއްޞަ ފަރާތެއް
ކަ ނޑައެޅުން މުހިންމުވާ ހާލަތްތަކުގައި، އެފަދަ ފަރާތެއް އައްޔަނު
ކުރުމަށް؛
(6) ޤައުމީ ސަލާމަތާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު
1/2008 (ސިފައިންގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފައްދައިފައިވާ
ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލީހުން، ވަކި ބަޔަކު ނުވަތަ ވަކި ޚާއްޞަ
ފަރާތެއް ކަ ނޑައެޅުން؛
(7) އާންމު ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ބޭނުންތަކާއި، ދިރިއުޅުމުގެ
ފެންވަރު ރަނގަޅުކޮށްދޭ ބާވަތުގެ މަޝްރޫޢުތަކާއި، ސަލާމަތީ
ޚިދުމަތްތަކަށް ޚާއްޞަ މަޝްރޫޢުއެއްގެ ގޮތުގައި ވަޒީރުންގެ
މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ވަކި ބަޔަކު
ނުވަތަ ވަކި ޚާއްޞަ ފަރާތެއް ކަ ނޑައެޅުން.
(ބ))1("ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ނުވަތަ
ޚިދުމަތް ހޯދާނަމަ، ނުވަތަ މަސައްކަތް ކުރުވާނަމަ، އެ ކަމަކަށް
124

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުއްދަ ދޭނީ، މި ބާބުގެ 10.05 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހާލަތުގައި ހުއްދަ ދޭނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008)ސިފައިންގެ
ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން އުފައްދައިފައިވާ ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ
މަޖިލީހުންނެވެ.
(3) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހާލަތުގައި ހުއްދަ ދޭނީ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ
މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުންނެވެ.
(ޅ) "ސިންގަލް ސޯސް ޕްރޮކިއުމަންޓް" ގެ އުސޫލުން ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދާނަމަ، ނުވަތަ މަސައްކަތް ކުރުވާނަމަ، އެ ކަމެއް ކުރިޔަށް ގެންދަން
ނިންމި ގޮތާއި، އެކަމުގެ ސަބަބާއި، އެކަމުގެ ތަފުސީލު، ލިޔުމުން އެނގެން
އޮންނަންވާނެއެވެ.
ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތުގައި 10.21 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުއްލި ހާލަތެއް މެދުވެރިވިކަމުގައި ބެލެވޭނީ،
ނުވަތަ ކުއްލި ހާލަތްތަކުގައި
ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުގައެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް
ކުރިޔަށް ގެންދިޔުން (1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު
އިޢުލާނުކުރުމުންނާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2012
(ޢާންމު ޞިއްޙަތު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ހާލަތު
އިޢުލާނުކުރުމުންނާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 28/2015
(ކާރިސާއާބެހޭ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކާރިސާގެ ހާލަތު އިޢުލާނުކުރުމުން؛
(2) އިންސާނެއްގެ ފުރާނައަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާފަދަ ނުވަތަ ދިމާވާ
ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެން، ބައެއްގެ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަށް ނުވަތަ
ތިމާވެށްޓަށް ނުރައްކައުތެރިކަމެއް ކުރިމަތިވުން؛
(3) ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާ އެއްގޮތަށް ރައްޔިތުންނަށް އަސާސީ
ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
125

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކަންތައްތައް، މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތަށް
އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ވަގުތު
ނެތުމުގެ ސަބަބުން، އެފަދަ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަށް ކުރަންޖެހޭ
ޚަރަދެއް ނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ އަސާސީ
ޚިދުމަތެއް ނުދެވި ލަސްކުރެވެން ނެތް ހާލަތްތަކުގައި؛
(4) ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ތަކެތި ނުވަތަ އިމާރާތްތަކާއި އާންމު
ބޭނުންތަކަށް ހެދިފައިވާ ތަންތަނާއި ތަކެއްޗަށް
ނުރައްކައުތެރިވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރުމާއި
ދެމެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އޭގެ ފެންވަރު ކުރިން ހުރިގޮތަށް ގެނައުމަށް
ޓަކައި ވަގުތުން ފިޔަވަޅުއަޅަން ޖެހުން؛
(5) ހޯދަން ބޭނުންވެފައިވާ ކުދިކުދި ތަކެތި ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން
ސަރުކާރުން ކުރިޔަށްގެންދާ އަސާސީ ޚިދުމަތަކާ ގުޅުންހުރި
ޕްރޮޖެކްޓެއް ނުވަތަ ދެމުންދާ އަސާސީ ޚިދުމަތަކާ ގުޅުންހުރި
މަސައްކަތެއް އެކަށީގެންވާވަރަށްވުރެ ލަސްވާނަމަ، އެ ތަކެތި
ހޯދުމަށް؛
(6) ޤައުމުގެ ދިފާޢަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ފަދަ ހާލަތެއް
މެދުވެރިވެގެން ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ކާރިސާއެއް ދިމާވެގެން
އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް.
(ށ) ދައުލަތުގެ އިމާރާތްތަކުގެ އާންމު މަރާމާތުގެ މަސައްކަތްތަކާއި މުދާ
ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތްތައް މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރިޔަށް ގެންދެވޭނީ،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވުމުން،
އެ މިންވަރަށެވެ.
(ނ) ކުއްލި ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުރުމަށް ދަތިވާ ހާލަތްތަކުގައި ވެސް
އެ ކަމެއް ކުރަންވާނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) އެ ކޮންޓްރެކްޓެއް ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ކަމަކަށް ހުއްދަ
ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން؛
126

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) އެ ހާލަތެއްގައި ލިބެން އޮތް އެންމެބޮޑު ވާދަވެރިކަމެއް
ހޯދައިގެން؛
(3) ހޯދަން ބޭނުންވާ އެއްޗެއްގެ އަދަދު ނުވަތަ ކުރަން ބޭނުންވާ
މަސައްކަތް އެ ވަގުތަކު ދިމާވެފައިވާ ކުއްލި ހާލަތުގައި ކޮންމެހެން
ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރުނުވުން.
(ރ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުއްލި ހާލަތެއްގައި ކުރިޔަށް ގެންދާނަމަ،
އެކަމެއް ކުރިޔަށްގެންދަން ނިންމި ގޮތާއި، އެ ކަމުގެ ސަބަބާއި، ކުއްލި
ހާލަތެއް މެދުވެރިވިގޮތުގެ ތަފުސީލު ، ލިޔުމުން އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
ޑައިރެކްޓް އެވޯޑު އުސޫލުން 10.22 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް
މަސައްކަތްތައް ހަވާލުކުރުމާއި ،
ނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ޑައިރެކްޓް އެވޯޑު އުސޫލުން މަސައްކަތެއް
ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް
ހަވާލުކުރެވޭނީ، ތިރީގައިވާ އުސޫލުންނެވެ.
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުން
(1) ދައުލަތުން ކުރިޔަށްގެންދަން ކަ ނޑައަޅާ މަޝްރޫޢެއް
އާންމުކޮށް ބީލަމަށް ހުޅުވައިނުލައި ސަރުކާރުގެ 50%
(ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު ހިއްސާއެއް އޮންނަ
ކުންފުނިތަކާއި، އެ ކުންފުނިތަކުގެ މެޖޯރިޓީ ހިއްސާ އޮންނަ
ސަބްސިޑިއަރީ ކުންފުނިތަކާއި، މޯލްޑިވްސް ސްޓޮކް
އެކްސްޗޭންޖުގައި ލިސްޓުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ މެޖޯރިޓީ ހިއްސާ
ހިމެނޭ ކުންފުންޏަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރެވިދާނެއެވެ.
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، އެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ކުންފުނި
ވާންވާނީ، އެ ކުންފުނީގެ މަގުސަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ
މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެ މަސައްކަތް ހިމެނޭ
ކުންފުންޏަކަށެވެ.
(3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، އެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވޭ ކުންފުނިން،
އެ ކުންފުންޏާ ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތް އެހެން ފަރާތަކާ
ހަވާލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
127

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(4) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން
ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މަސައްކަތް ހަވާލުކޮށްފައިވާ
ފަރާތުން، އެ މަސައްކަތެއްގެ ބާވަތުން، ދެވަނަ ފަރާތަކާ
ހަވާލުކޮށްގެން ނޫނީ ކުރިޔަށް ނުގެންދެވޭނެ ފަދަ މަސައްކަތްތައް،
އެ މަސައްކަތަކަށް ހުއްދަ ދިން ފަރާތުގެ ހުއްދަ ހޯދައިގެން އެހެން
ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ކުރިޔަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން،
ހަވާލުކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކީ އިތުރު ދެވަނަ ފަރާތަކާ
ހަވާލުކޮށްގެން ނޫނީ ކުރިޔަށް ގެންދެވޭނެ މަސައްކަތެއް ނޫންކަން،
މަސައްކަތް ހަވާލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުންނާއި،
މަސައްކަތަށް ހުއްދަދޭ ފަރާތުން ކަށަވަރުކުރަން ވާނެއެވެ.
(5) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (4) ވަނަ
ނަންބަރުގެ ދަށުން މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތަކީ
މާލީގޮތުންނާއި ފަންނީގޮތުން ޤާބިލު ފަރާތެއްކަން ކަށަވަރު ކުރަން
ވާނެއެވެ.
(6) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރާ ހާލަތުގައި، މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާނޭ ފަރާތެއް
ކަ ނޑައަޅަންވާނީ، މަސައްކަތުގެ ބާވަތާއި، މަސައްކަތުގެ އަގާއި،
މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ފަރާތް ހިމެނޭގޮތަށްއެ އޮފީހެއްގެ މާލީ
ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ، މި މާއްދާގެ ދަށުން އެ ފަރާތަކަށް މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރަން ނިންމި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، މިނިސްޓްރީއަށް އެ
މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅައި، މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތީން، މި
ގަވާއިދުގެ 10.05 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ހޯދައިގެންނެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް
ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މި ގަވާއިދުގެ 10.05 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހު ، އެފަދަ ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން އެ
މަސައްކަތެއް ކުރިޔަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ.
(1) ބޭރުގެ ޤައުމެއްގެ ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން ނުވަތަ ލޯނެއްގެ ދަށުން
ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކުގައި، އެ މަޝްރޫޢުގެ ހިލޭ އެހީގެ
އެއްބަސްވުމުގައި ނުވަތަ ލޯނު އެއްބަސްވުމުގައި، އެ އެހީ ނުވަތަ
128

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެ ލޯނު ދޭ ފަރާތަކުން، އެ މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތްތައް
ވަކި ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކަށް ހުޅުވައިލައިގެން ކުރިޔަށް
ގެންދިޔުމަށް ޝަރުޠުކޮށްފައިވުން؛
(2) ބޭރު ޤައުމަކުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ
ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ދޭ ގްރާންޓެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ
ލޯނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް ޚަރަދުކޮށްގެން
ރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަޝްރޫޢެއް ހިންގަން ފެށުމުގެ ކުރިން،
އެ ޤައުމެއްގެ އެދުމުގެ މަތީން ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ އެދުމުގެ
މަތީން ވަކި ބަޔަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ފީޒިލިބިލިޓީ ސްޓަޑީއެއް
ހެދުމަށް ނުވަތަ ދިރާސާއެއް ކުރުމުގެ މަސައްކަތެއް ފަދަ ކަމެއް
ކުރުމަށް؛
(3) ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ހޯދަން ބޭނުންވާ މިންވަރުގެގޮތުން
ނުވަތަ ބާވަތުގެގޮތުން އެކަން ކުރަން އެންމެ އެކަށީގެންވަނީ،
ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއަކާ
ހަވާލުކޮށްގެންކަމަށް ފެނުން.
(ނ) ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލެއް ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅޭ
ހާލަތުގައި، އެ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ
މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން އެ މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް
ނިންމިދާނެއެވެ. އެފަދަ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ މި
ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން މަސައްކަތެއް ކުރިޔަށްގެންދާ
ހާލަތުގައި، އެ މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތަކީ
މާލީގޮތުންނާއި ފަންނީގޮތުން އެ މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް
އެކަށީގެންވާ ޤާބިލު ފަރާތެއްކަމާއި، މަޝްރޫޢު ކުރިޔަށްގެންދާ އަގަކީ
ދައުލަތަށް ފައާިދުހރި ހަމަ އަގެއްކަން މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ ފަރާތުން
ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުށަހެޅޭ ޕްރޮޕޯޒަލްތައް
ބަލައިގަތުމާއި، އެފަދަ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި
129

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޢަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
10.2 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް
2-1 ނަމަވެސް، "ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕުރޮގުރާމު" ގެ
ތެރެއިން، ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި، މިނިސްޓްރީގެ
ލަފާގެ މަތިން، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކޮމިޓީއަކުން ކަ ނޑައަޅާ ވަކި މަޝްރޫޢެއް، މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަވާލުކުރުމަށް ނިންމައިފި ނަމަ، އެ މަޝްރޫޢަށް
ބިޑު ސެކިއުރިޓީއާއި ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީ ނުވަތަ އެޑްވާންސް ޕޭމަންޓް
ގެރެންޓީ ނެގުން އިސްތިސްނާކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ. މި ގަވާއިދުގެ 10.61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ
ނަންބަރުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ ދަށުން
ކަ ނޑައަޅާ މަޝްރޫޢު ހަވާލުވާ ފަރާތުން އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ
ދޫކޮށްދިނުމަށް އެދިއްޖެނަމަ، ޖުމުލަ އަގުގެ 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ)
އަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ އަދަދަކަށް ފައިސާ ދެވިދާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ ދަށުން
އިސްތިސްނާ ދެވޭ މަޝްރޫޢުތައް ބަލަހައްޓާ، ކަމާބެހޭ ވުޒާރާއަކުން، އެ
މަޝްރޫޢުތަކުގެ ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓު އަދާހަމަކޮށް، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތުގެ
މަތީން މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުގައި
އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން
އިސްތިސްނާ ދެވޭ މަޝްރޫޢު ހަވާލުކުރާ ކުންފުނީގެ މާލީ ޤާބިލުކަން
ކަށަވަރުކުރުމުގައި، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ޚާއްޞަ މިންގަ ނޑެއް
ބޭނުންކުރުމަށް މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ނ) މި މާއްދާއަށް ޢަމަލުކުރެވޭނީ، ގަވާއިދު ނަންބަރު -27R2025/)ގަވާއިދު
ނަންބަރު 2023/R-158، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދަށް 3 ވަނަ
އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު(އަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށި ތާރީޚުން ފެށިގެން
2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.
*ގެޒެޓު ކުރެވުނީ 26 ފެބްރުވަރީ 2025 ގައެވެ. އެހެންކަމުން، މި
މާއްދާއަށް ޢަމަލު ކުރެވޭނީ 26 ފެބްރުވަރީ 2027 އާ ހަމައަށެވެ.*
130

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރުމުގެ 10.23 (ހ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އެ ކަމަކަށް ބޭނުންވާ
ކުރިން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް
ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ތަފުސީލުކޮށް ލިޔުމުން އެނގެން އޮންނާނެގޮތަށް
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ތަކެތި ގަންނަނަމަ، ގަންނަން ބޭނުންވާ
ތަކެތީގެ އަދަދާއި ތަފުސީލާއި އަންދާޒާ އަގު، މަސައްކަތެއްނަމަ ބީ.އޯ.ކިޔު
(ބިލް އޮފް ކުއަންޓިޓީ) އާއި، ކުރެހުމާއި، ސްޕެސިފިކޭޝަނާއި، އަންދާޒާ
އަގު، ޚިދުމަތެއްނަމަ އެ ޚިދުމަތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި އަންދާޒާ
އަގު ލިޔެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމެއް ކުރަންވާނީ ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތައް
ހަމަޖެހިގެންނެވެ.
(1) އެ ކަމަކަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ލިބި ޚަރަދުކުރެވޭގޮތަށް ހުރެގެން؛
(2) އެ ކަމެއް ކުރަން ފެށުމަށް ބޭނުންވާ ހުއްދަ ލިބުމުން.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް 10.24 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ގެންދާނޭ ރަނގަޅު
ކުރިޔަށް ރޭވުން
އުސޫލުތަކެއް ކުރިޔަށް ރާވައި އިންތިޒާމު ކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ކުރިޔަށް
ރޭވުމުގައި ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތަކަށް ސަމާލުކަން ދޭންވާނެއެވެ.
(ހ) ވަކިގޮތަކަށް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމުގެ ގޮތުން
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ވާދަވެރިކަން ގެއްލޭގޮތަށް އެއްކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބެލޭ
ކަންތައްތައް ވަކިވަކި ނުކުރުން.
(ށ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަމަކަށް ހިނގާނޭ ޚަރަދާއި އެ ކަމެއްގެ މަންފާ އެންމެ
ފުރިހަމަގޮތުގައި ލިބިގަތުމަށް ޓަކައި ވަކި މުއްދަތަކަށް ޕްރޮކިއުކުރަންޖެހޭ
ތަކެތި ނުވަތަ ޚިދުމަތް ނުވަތަ މަސައްކަތްތައް އެއްކޮށްލުން.
(ނ) އާންމުކޮށް ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ވަކި ކަމަކަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި މަރުކަޒީ
އުސޫލުން ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު،
މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑަޅާ ފަރާތަކަށް
ފޯރުކޮށްދިނުން.
131

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ތަކެތި ދިނުން 10.25 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރުވަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ކުރުވުމުގައި ނުވަތަ
ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހިންގުމުގައި އެ މަސައްކަތަކަށް ނުވަތަ އެ ކަމަކަށް
ބޭނުންވާ ހުރިހާ އެއްޗެއް ކޮންޓްރެކްޓަރު އަމިއްލައަށް ހޯދައިގެން ކުރެވެން
ހުންނަ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރުވަންވާނީ، ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ އަމިއްލަ
ތަކެތީގައެވެ. އެ ނޫން ކަންތައްތައް ކުރުވާނީ، އެ އޮފީހަކުން ތަކެތި
ހޯދައިގެންނެވެ.
(ށ) އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ތަކެތި ދީގެން ކުރުވާ މަސައްކަތްތަކަށް،
މަސައްކަތްކުރި ފަރާތަށް އަގު ދޭއިރު އަގު ދޭންވާނީ، އަގުން
އުނިކުރާގޮތަށް ދެވުނު ތަކެތީގެ އަގު އުނިކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
އާންމުކޮށް ބީލަމަށް ހުޅުވައިލުން 10.26 (ހ) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އަންދާޒާ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 1 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ ތެރެއިން ދަރަޖަ 3 އާއި ދަރަޖަ 4 އަށް ފެތޭ
ޕްރޮކިޔުމަންޓުތައް އާންމުކޮށް އިޢުލާނު ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ބީލަމަށް
ހުޅުވައިލުމުގައި، ބީލަންވެރިންނަށް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ގޮތުން،
މި ބާބުގެ 10.33 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އާންމުކޮށް
އިޢުލާނުކޮށް ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ އިޢުލާނަކާ
ގުޅިގެން ބިޑު ހުށަހަޅައިފައިވަނީ އެންމެ ފަރާތަކުން ކަމުގައި ވިޔަސް،
އެ ބިޑަކީ އެ ބީލަމަކަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ އަދި
ހުށަހަޅައިފައިވާ އަގަކީ އެކަށީގެންވާ އަގެއް ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް
އެ ކަމެއް ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ނ) އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން ކުރިޔަށްގެންދާ ބީލަންތަކުގައި، އެންމެ
ފުރަތަމަ ކުރާ އިޢުލާނާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާ ބިޑުތަކުގެ ތެރޭގައި އެ ބީލަމަކަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ބިޑެއް ނެތްނަމަ، ނުވަތަ
އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބިޑު ހުށަހަޅައިފައި ނުވާނަމަ، ދެވަނަ ފަހަރަށް
އިޢުލާނު ކުރަން ވާނެއެވެ. މިގޮތުން، ދެވަނަފަހަރަށް އިޢުލާނު
ކުރުމުން ވެސް، އެ ބީލަމަކަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ
ބިޑެއް ނެތްނަމަ، ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބިޑު ހުށަހަޅައިފައި
ނުވާނަމަ، އެ ކަމަށް ޝަރުޠުހަމަވާނޭ ޤާބިލު ފަރާތަކާ ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކާ
ވާހަކަދައްކައިގެން އެކަށީގެންވާ އަގެއްގައި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުއްދަ
132

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހު، އެ ކަމެއް
ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ރ) މި ގަވާއިދުގައި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށް ގެންދާނެ
ވަކިގޮތެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދެއްގައި، ތަކެތި ގަނެ، މަސައްކަތް
ކުރުވައި، ޚިދުމަތް ހޯދަންވާނީ، އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށް ޝާއިޢުކޮށްގެން،
އާންމު ބީލަމަކަށް ހުޅުވައިލައިގެންނެވެ.
މުޢާމަލާތުކުރުމާއި، މަޢުލޫމާތުދިނުން 10.27 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ޓެންޑަރަރއަކާ (ބީލަންވެރިޔަކާ) ނުވަތަ
ސަޕްލަޔަރަކާ މުޢާމަލާތުކުރަންވާނީ ލިޔުމުންނެވެ. މިނޫން ގޮތަކަށް ކުރެވޭ
މުޢާމަލާތު ވެސް ލިޔެކިޔުމުން ފެންނަން ހުންނަންވާނެއެވެ.
ލިޔެކިޔުމުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ، ކޮށްފައިވާ މުޢާމަލާތެއްގެ ހުރިހާ
މަޢުލޫމާތެއް ފެންނަން ހުންނާނެ ކޮންމެ ގޮތެކެވެ.
(ށ) އިލެކްޓްރޯނިކް ޓެންޑަރިންގ ނުވަތަ ޓެކްނޮލޮޖީގެގޮތުން ކުރިއަރައިފައިވާ
ޒަމާނީ މުއާޞަލާތީ ވަސީލަތްތައް ބީލަންކުރުމުގައި ބޭނުންކުރަންވާނީ،
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް މި ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތުން ނެރޭ
ދެންނެވުމާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ނ) ބީލަން ހުށަހެޅުމަށް މަޢުލޫމާތު ދޭންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 10.32 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ލިޔުމުންނެވެ. މި ލިޔުމުގައި އެ ކަމެއްގެ
ތަފުސީލުގެ އިތުރުން، އެ ކަމެއް ކުރުވާނެ ފަރާތެއް ހޮވުމުގައި ބަލާނެ
ގޮތްތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ 10.28 (ހ) ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި ބައިވެރިވުމަށް، ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ
ޢަމަލުތައް ބަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތާއި،
ޢަމަލުތައް ބަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
އެ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިގައި
ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް (1) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ހަދައިފައިވާ އެންމެހައި
އެސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން؛
(2) ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ހެދޭ ކޮންޓްރެކްޓާ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރުމާއި، ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ
133

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެހެނިހެން ލިޔުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި
ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކުރުން؛
(3) މިނިސްޓްރީން އެކުލަވައިލާ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި މަސައްކަތްކުރާ
މުވައްޒަފުންނާއި، ބީލަންވެރިންގެ ސުލޫކީ މިންގަ ނޑާ އެއްގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުން.
(ށ) ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ މައިގަ ނޑު ޝަރުޠުތައް،
ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވޭ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ
ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު، ބީލަންވެރިޔާއަށް ލިބިފައި އޮތުން؛
(2) މި ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ސަސްޕެންޝަނެއް ހިނގަމުންދާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛
(3) އެ މަސައްކަތެއްގެ ބާވަތާއި، ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، އެ
މަސައްކަތް ހަވާލުކުރާ އޮފީހަކުން ކަ ނޑައަޅާ އިތުރު ޝަރުޠުތައް
ހަމަވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ވުން.
ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގައި 10.29 (ހ) ބީލަމަކަށް ހުޅުވައިލެވޭ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތަކީ،
ހުންނަންޖެހޭނެ ހުނަރާއި
އެ ކަމެއް ކުރުމުގެ ޤާބިލުކަމާއި އެ ކަމެއް އެންމެ އެދެވޭގޮތުގައި ކުރުމުގެ
ޤާބިލުކަމާއި ފެންވަރާއި
ވަސީލަތްތައް ލިބިފައިވާ ފަރާތެއްތޯ ބެލުމުގެ ގޮތުން، އެ ބީލަމަކަށް
ވަސީލަތްތައް ހުރިތޯ ބެލުން
އެކަށީގެންވާގޮތަށް ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ
ހުނަރުވެރިކަމާއި، ޤާބިލުކަމާއި، ފެންވަރު ބަލާނޭ ކްރައިޓީރިއާއެއް،
ބީލަންކުރާ ފަރާތުން ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ހުނަރުވެރިކަމާއި ޤާބިލުކަމާއި ފެންވަރު
ބަލާނޭ ކްރައިޓީރިއާ، ބީލަމުގެ މަޢުލޫމާތުދޭ ކަރުދުާހގައި ނުވަތަ
އިޢުލާނުގައި ނުވަތަ ޕްރީ-ކޮލިފިކޭޝަން ޑޮކިއުމަންޓުގައި ނުވަތަ
އެ ބީލަމަކާބެހޭ ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
މިގޮތުން ފެންވަރު ބެލުމުގެ ކްރައިޓީރިއާ ތައްޔާރުކުރުމުގައި ތިރީގައިމިވާ
ބައިތައް ހިމެނިދާނެއެވެ.
(1) ފަންނީގޮތުން ޤާބިލުކަންހުރި މިންވަރު؛
134

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) މާލީ ވަސީލަތްތަކާއި، ޤާބިލުކަމާއި ، ހާލަތު؛
(3) އިކުއިޕްމަންޓާއި އެހެނިހެން އެސެޓްސްގެގޮތުގައި ހުރި
ވަޞީލަތްތަކާއި އެ ތެކެތީގެ ހާލަތު؛
(4) މުވައްޒަފުންނާއި، ހިންގުމުގެ ފެންވަރު؛
(5) ކުރިން ކޮށްފައިވާ ގުޅުންހުރި އެހެން ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ރިކޯޑު؛
(6) މިހާރު ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި، އެ ފަރާތެއްގައި ހުރި
ޤާބިލުކަމާއި ހުނަރާއި، އެ ކަމަކަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް
ހުރިނަމަ އެކަން؛
(7) ޝަރުޢީ ކޯޓެއްގައި ހިނގަމުންދާ ނުވަތަ ހިނގައިފައިވާ
މައްސަލައެއް އޮތްނަމަ އެ ކަމެއް؛
(8) ރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށް، ހޯދަންޖެހޭ ލައިސަންސް ހޯދައިފައިވާ
ފަރާތެއްނަމަ އެކަން، ނުވަތަ ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތަކީ
އެ ފަރާތެއް ނިސްބަތްވާ އަމިއްލަ ޤައުމުގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ
ފަރާތެއްނަމަ އެކަން.
(ނ) ބީލަމަށް ހުޅުވައިލެވޭ އިޢުލާނުގައި ނުވަތަ ޕްރީ-ކޮލިފިކޭޝަން
ޑޮކިއުމަންޓުގައި ނުވަތަ މަޢުލޫމާތުދޭ ކަރުދާހުގައި ނުވަތަ އެ ބީލަމަކާ ބެހޭ
ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓުގައި، ބީލަމުގަ އި ބައިވެރިވެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ފެންވަރު
ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމާއެކު، އެ ފަރާތުގެ ފެންވަރު ދެނެގަތުމުގެގޮތުން
ހުށަހަޅަންޖެހޭނޭ ލިޔުންތަކާއި އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތުތައް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ހުޅުވައިލާ ބީލަމެއްގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ
ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ ފެންވަރު ބެލުމުގައި، މި ގަވާއިދުގެ 10.35 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހޮވޭ ފަރާތްތަކަކީ ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރަން
އެކަށީގެންވާ ޤާބިލު ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ޕްރީ-ކޮލިފައި ކުރެވިދާނެއެވެ.
(ބ) ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ބީލަމަށް ހުޅުވައިލެވޭ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި ބައިވެރިވާ
ފަރާތްތަކުގެ ފެންވަރު ބެލުމަށް، މި ގަވާއިދުގެ 10.17 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ޝޯޓްލިސްޓްކުރުމުގެ މަރުޙަލާއެއް ކުރިޔަށް
135

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ގެންދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ޝޯޓްލިސްޓްކުރަންވާނީ، ބީލަމުގައި
ބައިވެރިވުމުގެ ޝައުޤުވެރިކަން ހާމަކުރުމަށް އެދި ކުރެވޭ އިޢުލާނުގައި
ނުވަތަ މަޢުލޫމާތުދޭ ކަރުދުާހގައި ނުވަތަ ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާ އެއްގޮތަށެވެ.
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތައް 10.30 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހުޅުވައިލާ ބީލަންތަކުގައި ބައިވެރިވެވޭނެ
(ބީލަންވެރިން) ރަޖިސްޓަރީކުރުން
ފަރާތްތައް ނުވަތަ ބީލަންވެރިން ރަޖިސްޓަރީކޮށް، މަރުކަޒީ އުސޫލުން
އެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތް މިނިސްޓްރީން ކުރަމުން
ގެންދިޔުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ވަކި އޮފީސްތަކަކުން ކުރަމުން ގެންދިޔުމަށް
މިނިސްޓަރަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
(ށ) ސަޕްލަޔަރުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލައިފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް އެދޭ ސަޕްލަޔަރުން،
އެކަށީގެންވާ ކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވެންވާނެއެވެ.
(ނ) ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން،
ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު އާންމުކޮށް ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ސަޕްލަޔަރުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، އެ ފަރާތްތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު
ބެލެހެއްޓޭ ފަދަ ސިސްޓަމެއް ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމާއި،
ރަޖިސްޓަރީކުރާކަން؛
(2) ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު؛
(3) ރަޖިސްޓަރީކުރަން އެދޭ ފަރާތުގެ ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ
ޝަރުޠުތަކާއި، ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ލިޔެކިޔުންތައް؛
(4) ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނެ މުއްދަތާއި، ރަޖިސްޓަރީ އިތުރަށް
ފުރިހަމަކުރުމަށް އިތުރު މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވާނަމަ އެ ކަމެއް.
ޕްރޮކިއުކުރުމުގައި ބޭނުންވާ 10.31 (ހ) ޕްރޮކިއު ކުރުމުގައި، ގަންނަން ބޭނުންވާ ތަކެތި، ނުވަތަ ކުރަން ބޭނުންވާ
ކަންތައްތައް ލިޔުމުން ބަޔާންކުރުން
މަސައްކަތް، ނުވަތަ ހޯދަން ބޭނުންވާ ޚިދުމަތުގެ ފުރިހަމަ ތަފުސީލު
(ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް ރިކުއަރމަންޓް)
ހިމެނޭގޮތަށް ލިޔުމެއް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ލިޔުން
136

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ތައްޔާރުކުރާއިރު، ސްޕެސިފިކޭޝަން، ކުރެހުން، ބިލްސް އޮފް ކުއަންޓިޓީ،
ޑެލިވަރީ ނުވަތަ މަސައްކަތް ނިންމަންޖެހޭ ޝެޑިއުލް، ޓަރމްސް އޮފް
ރިފަރެންސް ނުވަތަ މިކަމަށް ބޭނުންވެދާނެ އެހެން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް
އޮތްނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތެއް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޕްރޮކިއުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރާ ބީލަންފޮތުގައި، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް އެ ފަހަރަކަށް ޕްރޮކިއުކުރަން ބޭނުންވާ
އެއްޗެއް، މަސައްކަތަކާބެހޭ ނުވަތަ ޚިދުމަތަކާބެހޭ އެންމެހައި
މަޢުލޫމާތު، އެ ފަހަރަކަށް ތައްޔާރުކޮށް ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ
ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރާ ބީލަންފޮތުގައި ހިމެނުން.
(2) މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މަޢުލޫމާތުގެ
އިތުރަށް ބީލަންވެރިން ހުށަހަޅާ ބީލަންތައް ދިރާސާކޮށް ފެންވަރު
ބަލާނެ ގޮތުގެ މިންގަ ނޑު (އިވެލުއޭޝަން ކްރައިޓީރިއާ)
ޕްރޮކިއު ކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރާ ބީލަންފޮތުގައި ހިމެނުން؛
(3) ބީލަމާއެކު ބީލަންވެރިން ހުށަހަޅަންޖެހޭ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތުތައް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތުގެ ނަމޫނާ (ފޯމެޓް) އާއި، ބީލަމާއެކު
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގެރެންޓީ ނުވަތަ ސެކިއުރިޓީފަދަ ތަކެތީގެ ނަމޫނާ
ބީލަންފޮތުގައި ހިމެނުން.
(ނ) ބީލަންފޮތުގައި ހިމެނޭ ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް ރިކުއަރމަންޓް
ތައްޔާރުކުރުމުގައި ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތަކަށް ސަމާލުކަންދޭން ވާނެއެވެ.
(1) ވަކި ފަރާތަކަށް ނުޖެހި، ހަމަހަމަކަމާއެކު ވާދަވެރިކަމަށް
ހުޅުވައިލެވޭ ބީލަމެއްކަން؛
(2) އެއްބާވަތެއްގެ ބީލަންތަކަށް ޕޮއިންޓް ދިނުމަށް އާންމުކޮށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ބަދަލު ނުގެނައުން؛
(3) ބީލަމަށް ހުޅުވައިލައިގެން ހޯދާ ތަކެއްޗަކީ ނުވަތަ ކުރުވާ
މަސައްކަތަކީ ނުވަތަ ހޯދާ ޚިދުމަތަކީ އެ އޮފީހެއްގެ ބޭނުންތައް
ހާސިލުވާނޭހެން އެކަށީގެންވާ ފެންވަރުގައި ކުރެވޭ ކަމަކަށް ވުން.
137

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ބީލަމެއްގައި ހޯދަން ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ކުރަން ބޭނުން މަސައްކަތެއް
ނުވަތަ ބޭނުންވާ ޚިދުމަތެއް ހާސިލުކުރުމުގައި ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް
ކަ ނޑައަޅަންވާނީ، އެ ކަމަކަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފަންނުވެރިކަމާއި
ފެންވަރު ހިމަނައިގެންނެވެ.
(ބ) ބީލަމެއްގައި ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ކަ ނޑައެޅުމުގައި، އެ ކަމެއް
ބުނެދެވޭނެ ނުވަތަ ތަފުސީލު ދެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތް ހިނދެއްގައި
މެނުވީ، ވަކި ބްރޭންޑް ނަމެއް، ނުވަތަ ޑިޒައިނެއް، ނުވަތަ ޓްރޭޑްމާކެއް،
ނުވަތަ ވައްތަރެއް، ނުވަތަ އަސްލު އުފެއްދުން އުފައްދާ ފަރާތް ނުވަތަ
ކެޓަލޮގަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް
ކަ ނޑައެޅުމުގައި އިސްވެ ބަޔާންކުރިގޮތަށް ރިޢާޔަތްކުރާނަމަ، އެއާ
އެއްފެންވަރުގެ އެހެން އުފެއްދުންތައް ގަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ހުށަހެޅޭ
ބީލަންތައް ދިރާސާކުރުމުގައި ކުރިން ބަޔާންކުރި ފަދަ ވަކި ވައްތަރެއް
ބަލަންވާނީ، އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި ގެންގުޅެވޭ އާންމު މިންގަ ނޑަކަށެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ވަކިގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
ޓެކްނިކަލް ކޮމްޕެޓިބިލިޓީއަށާއި ސަރވިސްކުރުމަށް ނުވަތަ މަރާމާތުކުރުމަށް
ނުވަތަ ވޮރަންޓީގެ ޝަރުޠުތައް ދެމެހެއްޓުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ
ހާލަތްތަކުގައި ޕްރޮކިއު ކުރުމަށް ހުޅުވައިލައިފައިވާ ބީލަމުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރޭގައި ވަކި ޓްރޭޑްމާކެއް، ނުވަތަ
ބްރޭންޑް ނަމެއް، ނުވަތަ ޕޭޓެންޓެއް، ނުވަތަ ވައްތަރެއް، ނުވަތަ ބާވަތެއް،
ނުވަތަ ވަކި އަސްލެއް، ނުވަތަ ވަކި ފަރާތަކުން އުފައްދައިފައިވާ އެއްޗެއް،
ނުވަތަ ކެޓަލޮގް ނަންބަރު ހިމެނުމަށް ލާޒިމުކުރެވިދާނެއެވެ.
ބީލަންފޮތް (ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓް) 10.32 (ހ) ބީލަމަށް ހުޅުވައިލާ ކޮންމެ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ބީލަން ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމުގައި
ބޭނުންކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އެ ކަމަކަށް ތައްޔާރުކުރާ، ނުވަތަ
އެ ފަރާތުން އެކުލަވައިލައި ފާސްކޮށް އާންމުކޮށްފައިވާ
ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓެކެވެ.
(ށ) ބިޑް ޑޮކިއުމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، ތިރީގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
138

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ކުރިޔަށްދާނެ ގޮތާއި، ޢަމަލުކުރާނެ
އުސޫލުތައް؛
(2) ބީލަމަށް ހުޅުވައިލާ ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ބޭނުންތަކާއި، ވައްތަރާއި،
ފަންނީ މިންގަ ނޑާއި، ޤާބިލު ބަޔަކު ހޮވުމުގައި ބަލާނެ
މިންގަ ނޑުތައް ތަފުސީލުކޮށްފައިވާ "ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް
ރިކުއަރމަންޓް"؛
(3) ބީލަމުގައި ބޭނުންކުރާނެ އެއްބަސްވުން)ކޮންޓްރެކްޓް(އޮންނާނެ
ގޮތާއި، އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާތަކާއި، އެ ޕްރޮޖެކްޓެއްގައި ހިމެނޭ
ކަންތައްތަކާއި، ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތްތައް؛
(4) ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރާނެ ގޮތާއި، އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި
ބޭނުންކުރެވޭ ކްރައިޓީރިއާއާއި، ބީލަން ހަވާލުކުރާނެ ފަރާތެއް
ހޮވުމުގައި ބަލާނެ ގޮތްތައް؛
(5) ބީލަމާއެކު ބީލަންވެރިން ހުށަހަޅަންޖެހޭ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތުތައް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތުގެ ނަމޫނާ (ފޯމެޓް) އާއި، ބީލަމާއެކު
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގެރެންޓީ ނުވަތަ ސެކިއުރިޓީފަދަ ތަކެތީގެ ނަމޫނާ.
އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެންނާއި، 10.33 (ހ) ބީލަންތައް އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލާއިރު، ބީލަމުގެ ވައްތަރާއި،
އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ބީލަން
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އުސޫލުތަކާއި، ފަންނީ މިންގަ ނޑުތަކާއި، ކޮލިފައިވުމަށް
އާންމުކުރުމާއި، ޝާއިޢުކުރުން
ބޭނުންވާނެ ޝަރުޠުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލާ ބީލަންތަކަށް،
އެކަމަށް ޤާބިލު ފަރާތްތަކުން ބީލަން ހުށަހެޅުމަށް އިޢުލާނުކުރާނީ ނުވަތަ
އާންމުކުރާނީ ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އިޢުލާނުތައް އާންމުކުރުމަށް ސަރުކާރުން
ހަމަޖައްސާ ވެބްސައިޓެއްގައި ހިމެނުމުގެ އިތުރަށް،
ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްގެން؛
(2) މި މާއްދާގެ)ށ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް
އާންމުކުރުމުގެ އިތުރުން، ޕްރޮކިއުކުރާ އޮފީހެއްގެ
ވެބްސައިޓެއްގައި ޝާއިޢުކުރުން ނުވަތަ އާންމު ނޯޓިސްބޯޑުގައި
139

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަހައްޓައި، އެފަދަ އިޢުލާނުތައް އާންމުކުރުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިގެން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ އިތުރުން، ބޭނުންވެއްޖެ
ހާލަތެއްގައި ނުވަތަ އެއީ އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތްކަމަށް ފެންނަ
ހާލަތްތަކުގައި، ޗާޕުކޮށްގެން ނުކުންނަ ނޫސް، މަޖައްލާތަކުގައި
ޝާއިޢުކޮށްގެން އާންމުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ރ) ބީލަން އާންމުކުރުމަށް ކުރާ އިޢުލާނު، އެ އިޢުލާނު އާންމުކުރުމަށް
ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ މަތީން ޝާއިޢުކޮށް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
އެ ބީލަމަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށްފަހު އަންދާސީހިސާބު ހުށަހެޅުމަށް
މި ގަވާއިދުގެ 10.38 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ މުއްދަތު ދޭންވާނެއެވެ.
(ބ) ތިރީގައިމިވާ ފަދަ ޕްރޮޖެކްޓްތައް، ބައިނަލްއަގުވާމީ ފެންވަރެއްގައި
ދައުރުވާ، ޗާޕުކޮށްގެން ނުކުންނަ ނޫސް މަޖައްލާތަކުގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން
2 (ދޭއް) ނޫހެއްގައި ނުވަތަ މަޖައްލާއެއްގައި ޝާއިޢުކޮށްގެންނާއި
އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތަކުގައި އާންމު ކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ޕްރޮޖެކްޓުގެ އަންދާޒާ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ
5 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރުގެ ޕްރޮޖެކްޓުތައް؛
(2) އެކަށީގެންވާ ވާދަވެރި މާޙައުލެއްގައި ބީލަންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު،
ބައިނަލްއަގުވާމީ ފަރާތްތަކަށް ހުޅުވައިލަން މިނިސްޓްރީން ނިންމާ
ޕްރޮޖެކްޓުތައް.
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތައް 10.34 ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތައް ހޮވާނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ބީލަމެއްގެ
ހޮވުން
މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތްތަކަށް ބަލައިގެންނެވެ.
(ހ) މި ގަވާއިދުގެ 10.33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް އާންމުކޮށް
އިޢުލާނުކޮށްގެން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތައް އިވެލުއޭޓްކޮށްގެން، ނުވަތަ
މި ގަވާއިދުގެ 10.35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތައް ޕްރީ-ކޮލިފައިކޮށްގެން.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 10.36 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް ބީލަމުގައި
ބައިވެރިވުމުގެ ޝައުޤުވެރިކަން ހުށަހެޅުމަށް އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށް
140

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޝައުޤުވެރިކަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތައް ޝޯޓްލިސްޓްކޮށް، އެ ފަރާތްތަކަށް
ބީލަން ހުށަހެޅުމުގެ ދަޢުވަތު (ރިކްއެސްޓް ފޮރ ޕްރޮޕޯޒަލް) ފޮނުވައިގެން.
(ނ) މި ގަވާއިދުގެ 10.37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް
ޝޯޓްލިސްޓްކޮށް ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް
އެކަނި ހުޅުވައިލައިގެންނާއި، އެކި ފަރާތްތަކުން ކޯޓޭޝަން ހޯދައިގެން.
(ރ) އެއް ފަރާތަކުން ލިބެން ހުންނަ ތަކެތި ހޯދުމަށް އެ ފަރާތެއް
ކަ ނޑައަޅައިގެން.
ބީލަންވެރިން ޕްރީ-ކޮލިފައިކުރުން 10.35 (ހ) ބީލަމެއް ހަވާލުކުރާނޭ އެކަށީގެންވާ ޤާބިލު ފަރާތެއް ކަ ނޑައެޅުމުގައި،
ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބީލަންވެރިން ޕްރީ-ކޮލިފައި ކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) އެ ބީލަމެއްގެ ދަށުން ގަންނަން ބޭނުންވާ ތަކެއްޗަކީ ނުވަތަ
ކުރަން ބޭނުންވާ މަސައްކަތަކީ ނުވަތަ ހޯދަން ބޭނުންވާ ޚިދުމަތަކީ
ވަކި ޚާއްޞަ ހުނަރެއް ބޭނުންވާ ނުވަތަ ވަކި ގޮތްތަކެއް
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ އެ ކަމެއް ފަރުމާކުރުމުގެ ތަފުސީލު
ބޭނުންވާ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް ވުން؛
(2) ބީލަން ތައްޔާރުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދު ބޮޑުވުމުގެ ސަބަބުން
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާނޭ ފަރާތްތައް މަދުވެ، ވާދަވެރިކަން
ކުޑަވެދާނެފަދަ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް ވުން؛
(3) ހުށަހެޅޭ ބީލަންތައް ތަފުސީލުކޮށް ދިރާސާކުރަން ޖެހުމާއި،
ގިނަ އަދަދެއްގެ ބީލަންތައް ދިރާސާކުރުމަށް ޓަކައި ވަގުތު
ހޭދަވުމާއި، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދު
ބޮޑުވެދާނެފަދަ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް ވުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ކޮންޓްރެކްޓަރުން ޕްރީ-ކޮލިފައި ކުރާނަމަ، އެކަމަށް
ޝަރުޠު ހަމަވާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ޕްރީ-ކޮލިފައިވުމަށް ފުރުޞަތު
އޮންނާނޭހެން، މި ގަވާއިދުގެ 10.33 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
އެ ކަމެއް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ޕްރީ-ކޮލިފިކޭޝަނުގައި ބައިވެރިވުމަށް އެދޭ ހުރިހާ ބީލަންވެރިންނަށް
ޕްރީ-ކޮލިފިކޭޝަން ބީލަންފޮތް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ދޫކުރެވޭ
141

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބީލަންފޮތުގައި، ޕްރީ-ކޮލިފިކޭޝަން ކްރައިޓީރިއާއާއި، ޕްރީ-ކޮލިފިކޭޝަން
ޝަރުޠުތަކާއި، ބީލަންފޮތް ފުރިހަމަކުރާނެ ގޮތާއި، ހުށަހަޅާނޭ ގޮތުގެ
މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ރ) ޕްރީ-ކޮލިފައިކުރެވޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ
ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
ލަފާދިނުމާއި، އެކަމަށް 10.36 (ހ) ލަފާދިނުމާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައި އެކަމަށް ޝައުޤުވެރިކަން ހުރި ފަރާތްތައް
ޝައުޤުވެރިކަން ހުރި ފަރާތްތައް
ހޯދުމަށް އާންމުކޮށް ކުރާ އިޢުލާނުގައި ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް
ހޯދުން
ތައްޔާރުކުރާ ކަރުދާހުގައި، އެ ކަމެއްގެ ބާވަތާއި، ފުރިހަމަ ތަފުސީލާއި،
ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތަޖުރިބާއާއި، މަސައްކަތުގައި ޝާމިލުވާ
މުވައްޒަފުންގެ ތަޢުލީމީ ފެންވަރާއި، ހުނަރާއި، އެ ކޮންޓްރެކްޓެއް
ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތަކުން އެ މަސައްކަތެއް އެންމެ ފުރިހަމަގޮތުގައި ކުރިޔަށް
ގެންދިޔުމަށް ޓަކައި ކޮންމެހެން ބަލަން ބޭނުންވާނޭ ކަންތައްތައް)މިނިމަމް
ރިކުއަޔަރމެންޓް(ހިމަނައިގެން، ޝޯޓްލިސްޓް ކުރުމުގައި ބަލާނޭ
ކްރައިޓީރިއާއެއް ހިމަނައިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ލަފާދިނުމާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައި، އެކަމަށް ޝައުޤުވެރިކަން ހުރި
ފަރާތްތައް ހޯދުމަށް އާންމުކޮށް އިޢުލާނު ކުރަންވާނީ، ނުވަތަ
ޝާއިޢުކުރަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 10.33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން
ފެށިގެން އެ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކުންކުރެ
ގޮތަކަށެވެ.
(ނ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާނޭ އެކަށީގެންވާ ފަރާތްތަކެއް
ޝޯޓްލިސްޓްކުރުމުގެގޮތުން ބީލަން ހުށަހަޅައިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ
ހުށަހެޅުންތައް، އިޢުލާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ދިން
ކަރުދާހުގައިވާ ކްރައިޓީރިއާއާ އެއްގޮތަށް އިވެލުއޭޓްކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ބީލަމުގެ ވާދަވެރިކަން ދެމެހެއްޓުމަށް ޓަކައި އެކަށީގެންވާ އަދަދެއްގެ ބައެއް
ޝޯޓްލިސްޓްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން 3 (ތިނެއް) ފަރާތަށްވުރެ
މަދުނޫން އަދަދެއްގެ ބީލަންވެރިން ޝޯޓްލިސްޓްކުރެވޭތޯ ބަލަންވާނެއެވެ.
(ބ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ޝައުޤުވެރިކަން ފާޅުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން
ކްރައިޓީރިއާގައިވާ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް ޝޯޓްލިސްޓް
142

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އެންމެ ފުރަތަމަ
ދޭނީ، ޝޯޓްލިސްޓް ކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ޤާބިލު
6 (ހައެއް) ފަރާތަކަށެވެ. މިގޮތުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅަން ދޭ ފަރާތްތަކުގެ
ތެރެއިން ފަރާތެއް ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅަން ބޭނުންނުވާކަން އަންގައިފިނަމަ،
ޝޯޓްލިސްޓް ކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ދެން އެންމެ ޤާބިލު
ފަރާތަކަށް އެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.
ޝޯޓްލިސްޓްކުރުން 10.37 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 10.35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހުޅުވައިލާ ބީލަމުގައި
ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު، އެ ކަމަކަށް ޝޯޓްލިސްޓްކުރާ ފަރާތްތަކަށް
އެކަނި ދޭގޮތަށް ހަމަޖައްސާނަމަ، އެ ފަރާތްތައް ޝޯޓްލިސްޓްކުރަންވާނީ
ތިރީގައިމިވާ ގޮތްތަކަށް ބަލައިފައެވެ.
(1) މި ގަވާއިދުގެ 10.18 ވަނަ މާއްދާގެ)ނ(ގެ (1) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އެ ކަމެއް ކުރަނީ މަދު
ބަޔަކުކަމަށް ވުން ނުވަތަ ވަކި ފަރާތްތަކަކުން ކަމަށް ވުން؛
(2) ޝޯޓްލިސްޓް ކުރުމުގައި އެ ކަމެއް ކުރަމުންގެންދާ ތަޖުރިބާހުރި،
މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) ފަރާތެއް ހިމެނުން.
(ށ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތައް ޝޯޓްލިސްޓް ކުރުމުގައި، އެ ބޭނުންވާ
ކަމެއް ފުރިހަމަ ނުކުރެވޭނެކަމަށް ފެންނަ ފަރާތްތައް ޝޯޓްލިސްޓްކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ. ޝޯޓްލިސްޓްކުރެވޭ ފަރާތްތަކަކީ ބޭނުންވާ މިންވަރަށް
ޤާބިލުކަމާއި ފެންވަރާއި ހުނަރުހުރި ބަޔަކަށް ވާންވާނެއެވެ.
(ނ) ބީލަމެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ޝޯޓްލިސްޓްކުރެވޭ ފަރާތްތަކަކީ އެއްފަރާތަކަށް
ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ އެއްފަރާތަކުން ކޮންޓްރޯލްކުރާ ފަރާތްތަކަކަށް ވެގެން
ނުވާނެއެވެ.
ބީލަންކުރުމުގެ މަރުޙަލާތައް 10.38 (ހ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކާއި ޝޯޓުލިސްޓްކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ
މަޢުލޫމާތު، ބީލަމުގެ ކަންތައްކުރާ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ބީލަމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ބީލަންފޮތް، ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް
ވިއްކިދާނެއެވެ. ބީލަންފޮތުގެ އަގު ކަ ނޑައެޅުމުގައި އާންމުގޮތެއްގައި
143

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަލަންވާނީ، ބީލަންފޮތް ޕްރިންޓްކޮށްގެން ނުވަތަ ކޮޕީ ހައްދައިގެން
ވިއްކުމަށް ހިނގާނޭ ޚަރަދުތަކުގެ މައްޗަށެވެ. އަދި އެ ބީލަމެއްގެ
ޑިމާންޑަށް ބަލައިފައި، ބީލަންފޮތް ވިއްކާ އަގަށް ބަދަލެއް ގެނެވިދާނެއެވެ.
(ނ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ޕްރީ-ކޮލިފައިވެފައިވާ ނުވަތަ
ޝޯޓްލިސްޓްކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކެއް ތިބިނަމަ، އެ ފަރާތްތަކަށް
ބީލަންފޮތް ދޫކުރަންވާނީ އެއްވަގުތެއްގައެވެ.
(ރ) ބީލަން ހުށަހެޅުމުގެ ސުންގަޑި ކަ ނޑައެޅުމުގައި، އެ ބީލަމެއްގައި
ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ބީލަންފޮތް ލިބިގަތުމަށާއި، ބީލަން ތައްޔާރުކުރުމަށް
އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ދޭންވާނެއެވެ.
(ބ) ބީލަންފޮތް ފުރިހަމަކޮށްގެންނާއި އެ ނޫން ގޮތްގޮތުން ބިޑު ހުށަހެޅުމަށް
ދެވޭނެ އެންމެ ކުރު މުއްދަތު، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ. މުއްދަތު ގުނަން
ފަށާނީ، ދަޢުވަތުދޭ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
(1) އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރާ ބީލަންތަކާއި ނުވަތަ ޕްރޮޕޯޒަލް
ހުށަހެޅުމުގެ ދަޢުވަތާ ގުޅިގެން ބީލަން ހުށަހެޅުމަށް، މަދުވެގެން،
ރަސްމީ ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހާއި 60 (ފަސްދޮޅަސް)
ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތެއް؛
(2) ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް ހުޅުވައިލާ ބީލަމެއްގައި، ބިޑު ހުށަހެޅުމަށް،
މަދުވެގެން، ރަސްމީ ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހާއި
30 (ތިރީސް) ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތެއް؛
(3) ކޯޓޭޝަން ހޯދައިގެން ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ކޯޓޭޝަން
ހުށަހެޅުމަށް 1 (އެކެއް) ދުވަހާއި 7 (ހަތެއް) ދުވަހާ ދެމެދުގެ
މުއްދަތެއް.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތަށް ބީލަންކުރުމުގެ މުއްދަތު ކަ ނޑައެޅުމުގައި،
އެ ބީލަމަކަށް ތައްޔާރުވުމުގެގޮތުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކަށާއި،
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުންތަކަށާއި، އެކި ކަންތައްތަކުގެ ތަފުސީލު ބޭނުންވާ
މިންވަރަށާއި، ބީލަމުގެ ބާވަތާއި، ބީލަން ހުށަހެޅުމަށް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭނެ
މަޢުލޫމާތުތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.
144

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ކ) ސަރުކާރުން ޚާއްޞަ އިސްކަމެއްދީގެން ކުރިޔަށްގެންދާ މަޝްރޫޢުތަކާއި،
މި ގަވާއިދުގެ 10.21 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން
ހުޅުވައިލާން ބޭނުންވާ ބީލަމުގެ މުއްދަތު ކަ ނޑައެޅުމުގައި މި މާއްދާގެ
(ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ. މިގޮތަށް
ހުޅުވައިލާން ބޭނުންވާ ބީލަމުގެ މުއްދަތު ކަ ނޑައަޅާނީ، މިނިސްޓްރީއަށް
ލިޔެގެން، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(އ) ބީލަމުގެ ކަންތައް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމުގައި، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ބީލަމާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށާއި، ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ
ފަރާތްތަކުން ސާފުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތެއް
ސާފުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓުގެ ބާވަތަށް ބަލައި ޕްރީ-ބިޑް
ބައްދަލުވުމެއް އިންތިޒާމު ކުރެވިދާނެއެވެ.
(2) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ޕްރޮޖެކްޓާ ގުޅޭގޮތުން
މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.
(3) މަސައްކަތްކުރުމަށް ވަކި ތަނެއް ކަ ނޑައެޅިފައިވާނަމަ، އެ ތަނަކާ
ގުޅޭގޮތުން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ދެނެގަތުމަށް ޓަކައި އެ ތަނަކަށް
ދިޔުން ނުވަތަ ދިޔުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސައިދެވިދާނެއެވެ.
(4) ޕްރޮޖެކްޓުގެ އަންދާޒާ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ
6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
މިންވަރަށްވުރެ މަތީ މަސައްކަތާއި، ހޯދާ ޚިދުމަތްތަކާއި
(ކޮންސަލްޓެންސީ ނުހިމަނައި)، ތަކެތި ހޯދުމުގައި ބިޑް
ސެކިއުރިޓީއަކާއި ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީ ނަގަން ޖެހޭނެއެވެ.
ނަމަވެސް މި ގަވާއިދުގެ 10.20 ވަނަ މާއްދާ)ސިންގަލް ސޯސް
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އުސޫލުން ތަކެތި ގަތުން ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ހޯދުން(އާއި، 10.22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރުވާ
މަސައްކަތާއި، ހޯދާ ޚިދުމަތްތަކާއި)ކޮންސަލްޓެންސީ
ނުހިމަނައި(، ތަކެތީގެ ބީލަންތަކުގައި ބިޑް ސެކިއުރިޓީ ނެގުން
ލާޒިމު ނޫނަސް، ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީ ނަގަން ލާޒިމުވާނެއެވެ.
145

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) މި މާއްދާގެ)އ(ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ބިޑް ސެކިއުރިޓީއާއި ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީ ވާންޖެހޭނީ،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ
ބޭންކަކުން ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނަކުން ނުވަތަ
އެފަދަ ފަރާތަކާއެކު ކޮރެސްޕޮންޑިންގ ބޭންކިންގ
އެރޭންޖްމަންޓެއް ހަދައިފައިވާ ބޭންކަކުން ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް
އިންސްޓިޓިއުޝަނަކުން މަސައްކަތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ
ސެކިއުރިޓީއަކަށް ނުވަތަ ގެރެންޓީއަކަށެވެ.
(6) މި މާއްދާގެ)އ(ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ބިޑް ސެކިއުރިޓީއަކީ، ކުރުވާ މަސައްކަތްތަކާއި، ހޯދާ ޚިދުމަތާއި
(ކޮންސަލްޓަންސީ ނުހިމަނައި ،) އަދި ތަކެތި ހޯދުމަށް އެ
އޮފީހަކުން އަންދާޒާ ކޮށްފައިވާ އަގުގެ 0.05%)ސުމެއް
ޕޮއިންޓް ސުމެއް ފަހެއް އިންސައްތަ(އާއި 1%)އެކެއް
އިންސައްތަ(އާ ދެމެދުގެ އަދަދަކަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ. އަދި
ޕަރފޯމަންސް ގެރެންޓީއަކީ، ކުރުވާ މަސައްކަތްތަކާއި، ހޯދާ
ޚިދުމަތާއި (ކޮންސަލްޓަންސީ ނުހިމަނައި)، އަދި ތަކެތީގެ
ބީލަންތަކުގެ ކޮންޓްރެކްޓް އަގުގެ 2% (ދޭއް އިންސައްތަ) އާއި
10% (ދިހައެއް އިންސައްތަ) އާ ދެމެދުގެ އަދަދަކަށް
ވާންޖެހޭނެއެވެ.
(7) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރިޔަށްގެންދާ ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކުގައި
ބިޑް ސެކިއުރިޓީގެ ބަދަލުގައި "ބިޑް ސެކިއުރިންގ
"
ޑެކްލެރޭޝަން އެއް ބަލައިގަނެވިދާނެއެވެ. އަދި
"ބިޑް ސެކިއުރިންގ ޑެކްލެރޭޝަން" ބަލައިގަނެވޭނެ
ހާލަތްތަކާއި، ޝަރުޠުތަކާއި، ފޯމެޓް، ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ
ބޯޑުން ކަ ނޑައަޅައި އާންމު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ވ) ބީލަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ބާއްވާ ޕްރީ-ބިޑް ބައްދަލުވުމާއި، ސައިޓްވިޒިޓުގެ
މަޢުލޫމާތު، ބީލަމަށް ދޫކުރެވޭ ބީލަންފޮތުގައި ނުވަތަ މަޢުލޫމާތުދޭ
ކަރުދާހުގައި ނުވަތަ ބީލަމަށް އާންމުކޮށް ކުރެވޭ އިޢުލާނުގައި
146

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އޮންނަންވާނެއެވެ. ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުން ޕްރީ-ބިޑް
ބައްދަލުވުމަށް ނުވަތަ ސައިޓްވިޒިޓަށް ދިޔުން ކޮންމެހެން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.
(މ) ބީލަމުގައި ދޫކުރެވޭ ބީލަންފޮތުގައި އެ ބީލަމެއްގެ ޞައްޙަކަން ދެމިގެންދާނެ
މުއްދަތު (ބިޑް ވެލިޑިޓީ ޕީރިއަޑް) ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި
އެ ބީލަމަކަށް ބޭނުންވާ ޕަރފޯމަންސް ސެކިއުރިޓީއާއި، އެޑްވާންސް
ޕޭމަންޓާއި، ގެރެންޓީއާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ބީލަން ބަލައިގަތުމާއި ބީލަން 10.39 (ހ) ބީލަމަށް ދޫކުރެވޭ ބީލަންފޮތުގައި ނުވަތަ ޝާއިޢުކުރާ ލިޔުމުގައި ނުވަތަ
ހުޅުވުން
ދޫކުރެވޭ ލިޔުމުގައި އެ ބީލަމެއް ބަލައިގަތުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ދުވަހާއި
ގަޑި (ސުންގަޑި) ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ބީލަމެއް
ހުޅުވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ދުވަހާއި ގަޑި (ސުންގަޑި) ވެސް ބަޔާންކޮށްފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ. ބީލަން ބަލައިގަތުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ސުންގަޑިއަށްވުރެ
ފަހުން ހުށަހެޅޭ ބީލަންތައް ބަލައިގަނެގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ބީލަން ބަލައިގަނެ ހުޅުވުމުގައްޔާއި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ތިރީގައިމިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ކަންތައްތައް ހަމަޖައްސައި، އެއާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(1) ބީލަން ނުވަތަ އަންދާސީހިސާބު ބަލައިގަތުމުގެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖެއްސުން؛
(2) ބީލަން ހުޅުވުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ޖެހެންދެން
ބަލައިގަނެވޭ ބީލަންތައް، ބީލަމުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓޭނެގޮތަށް
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު، ސިޓީއުރައެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި
ބެހެއްޓުން؛
(3) ބީލަން ބަލައިގަތުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ސުންގަޑި ޖެހުމުން ބީލަން
ބަލައިގަތުން ބަންދުކޮށް، ސުންގަޑީގެ ފަހުން ހުށަހެޅޭ އެއްވެސް
ބީލަމެއް ބަލައިނުގަތުން.
(ނ) ހުށަހަޅައިފައިވާ ބީލަންތައް ހުޅުވުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގަޑީގައި
އެ ވަގުތު އެ ތަނުގައި ތިބި ބީލަންވެރިން ނުވަތަ ބީލަންވެރިންގެ ބަދަލުގައި
އެ ފަރާތަކުން ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ހާޒިރުގައި، ހުށަހަޅައިފައިވާ
އެންމެހައި ބީލަންތައް ކަ ނޑައި ބެލުމަށްފަހު، ބީލަންވެރިން ހުށަހެޅި އަގާއި
147

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުއްދަތު، ހާޒިރުވި ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ދެއްކުމަށްފަހު، އެ މަޢުލޫމާތު
އެނގޭނޭގޮތަށް ލިޔެ، ހާޒިރުވި ފަރާތްތަކުގެ ސޮއިކުރުވަންވާނެއެވެ.
(ރ) އެކި ފަރާތްތަކަށް ދަޢުވަތުދީގެން ޕްރޮޕޯޒަލް (ރިކްއެސްޓް ފޮރ ޕްރޮޕޯޒަލް)
ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން، ޓެކްނިކަލް ޕްރޮޕޯޒަލުން ފާސްވާ
ފަރާތްތަކަށް އެކަން އެންގުމަށްފަހު، އެ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ އަގު،
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުޅުވުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ދުވަހުގެ ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ގަޑި
ޖެހުމާއެކު، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ޕްރޮޕޯޒަލްތައް
ކަ ނޑައި ބެލުމަށްފަހު، އެ ފަރާތްތަކުގެ ސޮއި ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ބ) އަންދާސީހިސާބު ހުށަހަޅާއިރު، "އަންދާސީހިސާބު ހުށަހަޅާ ފޯމު"
ހުށަހަޅަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބީލަންތަކުގައި އެ ފޯމު ފުރިހަމަކޮށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ޅ) އެކި ފަރާތްތަކުން ކޯޓޭޝަން ހޯދައިގެން ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި، އާންމުކޮށް
ބީލަމަށް ހުޅުވައިލުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ. ނަމަވެސް، އަންދާސީހިސާބުތައް
ނުވަތަ ކޯޓޭޝަންތައް ބަލައިގަންނާނޭ ނުވަތަ ހުށަހެޅޭނޭ އެންމެފަހުގެ
ތާރީޚަކާއި ވަގުތެއް ކަ ނޑައަޅައި، އެ ފަރާތްތަކަށް އެކަން އެންގުމަށްފަހު،
އެ ވަގުތަށްފަހު ހުށަހަޅާ އަންދާސީހިސާބު ނުވަތަ ކޯޓޭޝަންތައް
ބަލައިގަނެގެން ނުވާނެއެވެ.
ބިޑް އިވެލުއޭޓްކުރުން 10.40 (ހ) ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި ބަލަންވާނީ، ބީލަންފޮތުގައި ނުވަތަ
މަޢުލޫމާތު ދިން ކަރުދާހުގައި ނުވަތަ އިޢުލާނުގައި އެ ބީލަމެއް
އިވެލުއޭޓްކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާއި ކްރައިޓީރިއާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
އެނޫން ގޮތެއް ނުވަތަ ކްރައިޓީރިއާއެއް ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި
ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ހުށަހަޅައިފައިވާ ބިޑުތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި އެ ބިޑަކާ ގުޅޭގޮތުން
އިތުރަށް ކަމެއް އޮޅުންފިލުވަން ބޭނުންވާނަމަ، ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް
ސާފުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، އެ ކަމެއް އޮޅުންފިލުވުމަށް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް
ސާފުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ އެ އޮފީހެއްގައި އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން
އެދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ސާފުކުރާ ކަމަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ލިބޭ
މަޢުލޫމާތަކާ ގުޅިގެން، ބީލަންފޮތުގައި ނުވަތަ ބީލަންކުރުމަށް މަޢުލޫމާތު
ދިން ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ ބިޑެއްގެ
148

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އަސްލަކަށް ނުވަތަ އަސާސަކަށް ނުވަތަ ހުށަހަޅައިފައިވާ އަގަކަށް ބަދަލެއް
ނުގެނެވޭނެއެވެ.
(ނ) ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ބީލަމެއްގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރުމަށް
ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތުގައި އެ ކޮންޓްރެކްޓެއް އެންމެ އެދެވޭގޮތެއްގައި
ފުރިހަމަކުރުމަށް ލިބިފައިވާ ޤާބިލުކަމާއި ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ހުރިތޯ
ބެލުމުގެ ގޮތުން ބީލަންފޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކްރައިޓީރިޔާއާ އެއްގޮތަށް
ޕޯސްޓް-ކޮލިފިކޭޝަނެއް ހެދިދާނެއެވެ.
(ރ) އަންދާސީހިސާބުތައް ބަލައި ވަޒަންކުރުމުގައި، ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ބާވަތަށް
ބަލައި، އަގާއި މުއްދަތުގެ އިތުރުން، ތިރީގައިމިވާ ކަންކަމުގެ މަ އްޗަށް
ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) މާލީގޮތުން އެކަން ކުރެވޭނެ ފެންވަރެއްގައިވާ ފަރާތެއްތޯ؛
(2) ފަންނީގޮތުން ޤާބިލުކަންހުރި މިންވަރު؛
(3) ހުށަހަޅައިފައިވާ އަގުތަކާއި، އެ ތަނަކުން އެ ކަމަކަށް
އަންދާޒާކުރާ އަގާ އަޅައިބަލާއިރު ހުށަހަޅައިފައިވާ އަގުތަކަކީ
އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ އަގެއްތޯ؛
(4) މީގެކުރިން އެ ފަރާތަކުން ކޮށްފައިވާ މިބާވަތުގެ ކަންތައްތައް
ހިނގައިފައިވާ ގޮތާއި، އެ ކަމެއްގެ ބޮޑުކުޑަމިން؛
(5) ހާމަކަންބޮޑު، އިންސާފުވެރި ބީލަމަކަށް ފުރުޞަތު ދެވޭނޭ
ގޮތެއްގެ މަތީން، އެ ބީލަމަކާ ގުޅޭގޮތުން އެ އޮފީހެއްގެ
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސެކްޝަނުން
ނުވަތަ އިވެލުއޭޝަން ކޮމިޓީން ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މުހިންމު
ކަންތައްތައް؛
(6) މި މާއްދާގެ)ރ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ބީލަންފޮތުގައި،
ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހގައި، ނުވަތަ އިޢުލާނުގައި
ހިމަނަންވާނެ.
(ބ) މި ގަވާއިދުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހާލަތްތައް ފިޔަވައި އެ ނޫން ހާލަތްތަކުގައި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް
149

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުށަހެޅޭ ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ ސެކްޝަނަކުން، ނުވަތަ ޑިޕާޓްމަންޓަ ކުން،
ނުވަތަ ބީލަން އިވެލުއޭޓުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ފަރާތްތަކުންނެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބީލަންތައް
އިވެލުއޭޓްކުރުމަށްފަހު، އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓު، ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތުގެ
ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ކ) ބިޑްތައް އިވެލުއޭޓް ކުރަންވާނީ، ބިޑުގެ އަގުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށާއި، އެ ބިޑެއް
އިވެލުއޭޓް ކުރުމުގައި ބޭނުންވާ ފަންނީ ހުނަރަށް ބަލައިގެން
އެ އޮފީހެއްގައި އުޅޭ އެ ކަމަކާ ގުޅޭ ފަންނީ މީހުން ހިމަނައިގެންނެވެ.
އެ އޮފީހަކުން އެފަދަ މީހުން ލިބެން ނެތްނަމަ، އެ ފަންނުގެ މީހުން
ލިބެންހުރި އޮފީސްތަކުން ހޯދިދާނެއެވެ.
އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލެވޭ 10.41 (ހ) އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލެވޭ ބީލަންތަކާއި، ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް ހުޅުވައިލެވޭ
ބީލަންތަކާއި، ވަކި ފަރާތްތަކަކަށް
ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
ހުޅުވައިލެވޭ ބީލަންތައް
އިވެލުއޭޓްކުރާނެ ގޮތް (1) ހުށަހެޅިފައިވާ ބީލަންތައް، އެ ބީލަމުގައި ދީފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓް
އޮފް ރިކުއަރމަންޓާ އެއްގޮތްވޭތޯ ބެލުމަށް އަޅައިކިޔައި،
އެ ބީލަމަކީ އެކަށީގެންވާވަރަށް ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް ރިކުއަރމަންޓް
ފުރިހަމަވާ (ސަބްސްޓޭންޝަލީ ރެސްޕޮންސިވް) ބީލަމެއްތޯ
ބަލައި، "ފާސް" ނުވަތަ "ފެއިލް" ކަމަށް ކަ ނޑައެޅުން؛
(2) ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް ރިކުއަރމަންޓް ފުރިހަމަވާ އެންމެ ކުޑައަގެއް
(ލޯވަސްޓް އިވެލުއޭޓެޑް ޕްރައިސް) ހުށަހަޅައިފައިވާ ފަރާތެއް
ކަ ނޑައެޅުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ހުށަހެޅޭ ބީލަންތައް
އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާނޭ އިތުރު ކްރައިޓީރިއާއެއް، ބީލަންފޮތުގައި
ނުވަތަ އެކަމަށް ދޫކުރާ ކަރުދުާހގައި ހިމެނިދާނެއެވެ. މިގޮތުން އިތުރުކުރާ
ކްރައިޓީރިއާ ވާންވާނީ، އެ ކޮންޓްރެކްޓެއް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ފެންވަރާއި
ގޮތްތައް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓުގެ މާއްދާތަކާއި ޝަރުޠުތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓް
ފުރިހަމަކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މުއްދަތާއި، ފައިސާ ދިނުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތާއި،
ސްޕެއަރޕާޓްސްގެ އަގާއި، އާފްޓަރ ސޭލްސް ޚިދުމަތާއި،
150

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މެއިންޓަނަންސާއި އިކުއިޕްމަންޓުގެ ފެންވަރުފަދަ ކަންތައްތައް ބެލުމަށް
އިތުރުކުރާ ބަޔަކަށެވެ.
(ނ) ހުށަހެޅޭ ބީލަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމަށް އިތުރު ކްރައިޓީރިޔާއެއް
ހިމަނަންވާނީ، ބީލަމެއްގައި ހިމެނޭ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ދައުލަތަށް ލިބިދާނެ
ގެއްލުމެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއްގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށެވެ. މިފަދަ ކަންކަމަކީ
މާއްދީގޮތުންނާއި ފައިސާގެގޮތުން އަގުކުރެވޭ ކަމަކަށް ވާންވާނެއެވެ. އަދި
އެ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުން ނުވަތަ ފައިދާ ހަމައެކަނި
އިވެލުއޭޓްކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ބީލަމުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އަގަށް އުނިއިތުރު
ގެނެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން މި ބާވަތުގެ ކަމަކާ ގުޅިގެން އުނިއިތުރު ގެންނަން
ޖެހިދާނެކަން ބީލަންފޮތުގައި ނުވަތަ މަޢުލޫމާތުދޭ ޝީޓުގައި ނުވަތަ
އިޢުލާނުގައި ތަފުސީލުކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތައް ފިޔަވައި،
ޚާއްޞަގޮތެއްގައި ކުރިޔަށް ގެންދަންޖެހޭ ޕްރޮކިއުމަންޓެއްގެ ބީލަން
އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ ގޮތްތަކެއް، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައެޅިދާނެއެވެ.
އެކި ފަރާތްތަކުގައި އެދިގެން ހޯދާ 10.42 (ހ) އެކި ފަރާތްތަކުގައި އެދިގެން ހޯދާ ކޯޓޭޝަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި،
ކޯޓޭޝަންތައް އިވެލުއޭޓްކުރާނެ ގޮތް
ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތަކަށް ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) އެކި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅައިފައިވާ ކޯޓޭޝަންތަކުގެ ފެންވަރަށާއި
ހުށަހެޅިފައިވާ އަގުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އެންމެ ފެންވަރު ރަނގަޅު
އަދި އަގުހެޔޮ ހުށަހެޅުމެއް ހޮވުމުގައި މި ދެބައިގެ ބުރަދަނަށް
ބެލުން؛
(2) އެކި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅައިފައިވާ ކޯޓޭޝަންތަކުގެ ފެންވަރަށް
ބަލައި، އެންމެ ފެންވަރު ރަނގަޅު ހުށަހެޅުމަށް ބެލުން؛
(3) ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ބަޖެޓަށް ބަލައިގެން އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި،
ކޯޓޭޝަނުގެ ފެންވަރަށާއި އެންމެ ރަނގަޅު ހުށަހެޅުމެއް
ހުށަހަޅައިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ބަޖެޓަށް
ފެތޭ ފަރާތް ހޮވުން؛
151

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(4) އެންމެކުޑަ އަގަށް ބަލައިގެން އިވެލުއޭޓްކުރުމުގައި،
އެ ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމެނިފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހުގެ ޝަރުޠުތައް
ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ކުޑަ އަގެއް
ހުށަހަޅައިފައިވާ ފަރާތް ހޮވުން.
(ށ) ތިރީގައިވާ ހާލަތްތައް ފިޔަވައި، އެކި ފަރާތްތަކުގެ ހުށަހެޅުންތައް
އިވެލުއޭޓްކުރަންވާނީ، ފެންވަރަށާއި އަގަށް ބަލައިގެން އެ ކަމެއް
ހަވާލުކުރާނެ ފަރާތެއް ހޮވުމަށެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފެންވަރަށް
ބަލައިގެން ވަކި ފަރާތެއް ހޮވާނީ، ތިރީގައިމިވާ ހާލަތްތަކުގައެވެ.
(1) ޓާރމްސް އޮފް ރިފަރެންސް ތައްޔާރުކުރުމުގައި ބޭނުންވާ
ކަންތައްތައް ކަ ނޑައެޅިގެން ބުނެދިނުމަށް ދަތިވުން ނުވަތަ
އުނދަގޫވުން. އަދި އެ ކަމަކީ ފަންނީގޮތުން ވަރަށް ޚާއްޞަ
ހުނަރުތަކެއް ބޭނުންވާ ކަމަކަށް ވުމާއި، ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތުން
އެ ކަމަކަށް ބޭނުންވާ އައު އުފެއްދުންތަކާއި އީޖާދުތައް ފަދަ
ކަންތައްތައް ހުށަހެޅުމަށް ދޫކޮށްލުން ބޮޑަށް ރަނގަޅުވާނޭކަމަށް
ފެންނަ ކަމެއް ކަމުގައި ވުން؛
(2) ކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަކީ އެ ކަމުގެ ބާވަތުން މުޅި މަސައްކަތަށް
އޭގެ އަސަރުކޮށްފާނޭ ކަމަކަށް ވެފައި، ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން
އެ ކަމެއް ހަވާލުކުރުމަށް ބޭނުންވަނީ އެންމެ ފެންވަރު ރަނގަޅު
ފަރާތަކާ ކަމުގައި ވުން؛
(3) އެ ކަމަކީ ތަފާތު އެތައް ގޮތަކަށް ކުރެވިދާނެ އަދި އެ ކަމެއް
ކުރާ ފެންވަރަކުން އަގަށް ބަދަލު އަންނަ ފަދަ ކަމަކަށް ވުން.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ބަޖެޓަށް ބަލައިގެން ވަކި ފަރާތެއް ހޮވަންވާނީ،
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ބަޖެޓަށް ފައްތައިގެން އެ ކަމެއް ކުރުވުމަށާއި،
ފަސޭހައިން ކުރެވޭފަދަ އަދި އެ ކަމެއް ކުރުމަށް ޓަކައި ދުރާލާ
ވަކި ބަޖެޓެއް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ކަންތައްތަކުގައެވެ.
152

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)4(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެންމެ
ކުޑަ އަގަށް ބަލައިގެން ވަކި ފަރާތެއް ހޮވަންވާނީ، ފަސޭހައިން ކުރެވޭ
ކުދިކުދި މަސައްކަތްތަކަށާއި، އެ ކަމެއް ކުރުމަށް ވަކި ފެންވަރެއް ނުވަތަ
ވަކި ގޮތްތަކެއް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އަދި އާދަވެގެން އެފަދަ ކަންތައްތައް
ކުރާނެ ގޮތްތަކާއި ހަމަތައް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައްތަކުގައެވެ.
އާންމުކޮށް ކުރާ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ 10.43 (ހ) އާންމުކޮށް މުދާ ގެންނަ ފަރާތްތަކުންނާއި، މަސައްކަތްކުރާ
ކަންތައްތައް ވަޒަންކުރާނެ ގޮތްތައް
ފަރާތްތަކުންނާއި، ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުން ކޯޓޭޝަން ހޯދައިގެން ކުރާ
ކަންތައްތަކުގައި، އެ ކަމެއް ހަވާލުކުރާނެ ފަރާތެއް ހޮވައި ވަޒަންކުރުމުގައި
ބަލަންވާނީ، އެ އޮފީހަކުން ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަވާ އެންމެކުޑަ
އަގެއް، ހުށަހެޅިފައިވާ އަންދާސީހިސާބުތައް ބަލައި ވަޒަންކޮށްގެން،
އޭގެތެރެއިން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފަރާތެކެވެ.
(ށ) އެންމެ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާ ޓެންޑަރ ވަޒަންކުރުމުގައި ބަލަންވީ ގޮތް،
ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކުގެ ކަރުދާހުގައިވާ ފަދައިން، އެ އޮފީހުގެ
ފަންނީ ބޭނުންތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން އޮތް ޓެންޑަރެއްތޯ؛
(2) އެ އޮފީހަކުން ހުށަހަޅައިފައިވާ ޝަރުޠުތަކަށް އެއްބަސްވުން
ނުވަތަ އެ އޮފީހަކުން ގަބޫލުކުރެވޭފަދަ ޝަރުޠުތަކެއް
ހުށަހަޅައިފައިވޭތޯ؛
(3) އެކަށީގެންވާ އަގަކަށް ކުރިން ގަނެފައިވާ ބާވަތެއްގެ މުދަލެއްގެ
ނުވަތަ މަސައްކަތެއްގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ ޚަރަދުގެ ތެރޭގައި
ހިމެނޭ ކޮންމެ ބައެއް ވަކިވަކިކުރުމާއެކު، ހާލަތާއި،
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ޖުމުލަ އަގަށް ރިޢާޔަތްކުރުން.
ކޮންޓްރެކްޓް ނެގޯޝިއޭޓްކުރުން 10.44 (ހ) ބީލަމަކަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ ބިޑުތައް ވަޒަންކޮށް މި ގަވާއިދުގެ
10.45 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެންމެ ރަނގަޅު ބިޑެއް ހޮވައި
ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރުމަށް ހުއްދަދޭންޖެހޭ ފަރާތުން ހުއްދަ ދިނުމުން،
އެ ބިޑެއް ހުށަހެޅި ފަރާތަކާއެކު އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ކުރިން،
މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ނެގޯޝިއޭޓް ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން
ކޮންޓްރެކްޓް ނެގޯޝިއޭޓް ކުރަންވާނީ، އެ ކޮންޓްރެކްޓެއް ކޮންމެހެން
153

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނެގޯޝިއޭޓް ކުރަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް، ބިޑު ވަޒަންކުރި
ރިޕޯޓުގައި ތަފުސީލުކޮށް ހިމަނައިފައިވާނަމައެވެ. ނުވަތަ ބިޑް އެވޯޑްކުރި
ފަރާތުން ވަކި ކަމަކަށް ނެގޯޝިއޭޓްކުރުމަށް ބިޑް އެވޯޑްކުރި ނިންމުމުގައި
ޝަރުޠުކޮށްފައިވާ ނަމައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ކޮންޓްރެކްޓް
ނެގޯޝިއޭޓް ކުރެވޭނީ، ތިރީގައި މިވާ ކަންތައްތަކުންކުރެ ކަމަކާ
ގުޅިގެންނެވެ.
(1) ޑެލިވަރީ ކުރާނެ، ނުވަތަ ނިންމާނެ މުއްދަތު، ނުވަތަ
މަސައްކަތްކުރާގޮތް، ނުވަތަ ބޭނުންތަކާ ގުޅޭ ކަރުދާހުގައިވާ
ފަންނީ ތަފުސީލުތައް ހިމެނޭ އެއްބަސްވުންތައް، ޚާއްޞަ ހާލަތެއް
ދިމާވެގެން އެ އެއްބަސްވުމަށް ގެންނަންޖެހޭ ކުދިކުދި ބަދަލުތަކެއް
ގެނައުމުގެ ގޮތުން؛
(2) ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރެވެން ހުރި ނިސްބަތަށް ބަލައި، ބީލަމުގެ
އަގުތައް ދަށްކުރަން ޖެހުން؛
(3) ސާފުކުރަންޖެހޭ ބައެއް މަޢުލޫމާތު ކުރިން ފާހަގަކުރެވިފައި
ނެތުމުގެ ސަބަބުން އެ މަޢުލޫމާތު ސާފުނުކުރެވި އޮތުން، ނުވަތަ
ޓެންޑަރކުރުމުގެ ވަގުތުގައި ފައިނަލައިޒްކުރަންޖެހޭ ކަމެއް
ނުކުރެވި އޮތުން.
އެންމެ ރަނގަޅު ޓެންޑަރ ހޮވުމާއި، 10.45 (ހ) އެންމެ ރަނގަޅު ޓެންޑަރ ހޮވުމުގައި ބަލަންވާނީ، އެ ބީލަން
ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރުމަށް
ވަޒަންކުރުމަށް ދަޢުވަތު ކަރުދުާހގައި ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ގޮތްތަކަށެވެ.
ނިންމުން
(ށ) ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރުމަށް ނިންމަންވާނީ، އެ ބީލަން ވަޒަންކުރުމުގެ
ރިޕޯޓުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ހުއްދަދިނުމަށް
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތުން ހުއްދަ ލިބުމުންނެވެ.
(ނ) އެންމެ ރަނގަޅު ޓެންޑަރ ކަ ނޑައެޅުމަކުން ނުވަތަ ހޮވުމަކުން، ދެފަރާތުން
އެއްބަސްވުމެއް ހެދުނީކަމަށް ބަލައިގެން ނުވާނެއެވެ. ނަމަވެސް،
އެ ފަރާތަކަށް އެ ކަމެއް ހަވާލުކުރުމަށް ނިންމީކަމަށް ބެލެވިދާނެއެވެ.
154

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރަން ނިންމަންވާނީ، ކޮންޓްރެކްޓް ލިބޭ ފަރާތުން
ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ޓެކުހެއް އޮތް ނަމަ، އެ ފައިސާއެއް
ދައްކައި ޚަލާޞްކޮށްފައިވާކަން ނުވަތަ އެ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ދައުލަތާއެކު
އިތުރު އެއްބަސްވުމެއް ހަދައި، އެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް
ޢަމަލުކުރަމުންދާ ފަރާތެއްކަން، ލިޔުމުން ކަށަވަރު ކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ބ) ބީލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތަށް ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރުމަށް ނިންމުމުން،
އެ ބީލަމެއް ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތަށް ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރަން
ގަސްތުކުރާކަން ("ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް")
އެ ފަރާތަކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި ދެ މަރުޙަލާއަކަށް ބަހައިލައިގެން
ބީލަމުގެ ކަންކަން ކުރިޔަށްގެންދާ ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކުގައި، ޓެކް ނިކަލް
ޕްރޮޕޯޒަލުން ފާސްނުވާ ފަރާތްތައް ވެސް ހިމެނޭގޮތަށް، ބީލަމަކަށް ބިޑު
ހުށަހެޅި ހުރިހާ ބީލަންވެރިންނަށް "ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު
"
އެވޯޑް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ޅ) "ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް" ގައި، އެންމެ
މަދުވެގެން ވެސް، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ބީލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު)ނަމާއި އެޑްރެސް(؛
(2) ހުށަހަޅައިފައިވާ ޞައްޙަ އަގު، ނުވަތަ އެ ބީލަން ވަޒަންކުރުމަށް
ޓަކައި އަގާއި ފަންނީ ކަންކަމަށް ޕޮއިންޓް ދީފައިވާނަމަ، ޖުމުލަ
ޕޮއިންޓާއެކު ހުށަހަޅައިފައިވާ ޞައްޙަ އަގު؛
(3) އެ ބީލަމަކަށް ބިޑު ހުށަހެޅި ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއްގެ ނަމާއި،
އެ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅި އަގާއި، އިވެލުއޭޓް ކުރުމުން އަންނަ
އެ ފަރާތްތަކުގެ ޞައްޙަ އަގު؛
(4) ބީލަން ކާމިޔާބުނުވާ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ބީލަން ކާމިޔާބުނުވި
ސަބަބު. މިގޮތުން ހިމަނާ މަޢުލޫމާތުގައި ސިއްރު ނުވަތަ
"ޕްރޮޕްރައިޓަރީ" މަޢުލޫމާތު)ބީލަންވެރިން ހުށަހެޅި އަގުގެ
ތަފުސީލު، ވިޔަފާރީގެ ސިއްރުތައް، މެނުފެކްޗަރިންގ
ޕްރޮސެސް/ޓެކްނިކް، ނުވަތަ އެހެންވެސް ވިޔަފާރީގެ ނުވަތަ
މާލީ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު(ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ .
155

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) ބީލަމާ ގުޅޭ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ
އިރުޝާދު؛
(6) މައްސަލަ ހުށަހަޅަން ލިބޭ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚު.
(ކ) "ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް" ލިބޭ ހުރިހާ
ބީލަންވެރިންނަށް އެ ނިންމުމާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް ޓަކައި
ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.
(1) މި މާއްދާގެ)ކ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ،
"ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް" ފޮނުވާ ތާރީޚާ
ޖެހިގެން އޮންނަ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
(2) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ)ކ(ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ދިނުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.
2.1 އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލާ ބީލަމެއްގައި އެންމެ ފަރާތަކުން ބިޑު
ހުށަހަޅައިފައިވާ ހާލަތުގައި އެ ފަރާތަށް އެވޯޑް ކުރަން
ނިންމައިފައިވާނަމަ.
2.2 މި ގަވާއިދުގެ 10.19 ވަނަ މާއްދާއާއި، 10.20 ވަނަ
މާއްދާއާއި، 10.21 ވަނަ މާއްދާއާއި، 10.22 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދާ ބީލަންތައް.
(3) މި މާއްދާގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް ބީލަން އެވޯޑް ނުކުރާ ހާލަތުގައި، ބިޑު ހުށަހެޅި
ފަރާތްތަކަށް ބީލަން ކާމިޔާބު ނުވާކަން އަންގާ ތާރީޚުން ފެށިގެން،
އެ ބީލަމަކާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް މި މާއްދާގެ
(ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ދޭންވާނެއެވެ.
(4) މި މާއްދާގެ)ކ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި
ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލައެއް ބަލައި، ސަރުކާރު ބަންދުނޫން
5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކަށް
ޖަވާބު ދޭންވާނެއެވެ.
156

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) މި މާއްދާގެ)ކ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި މައްސަލަ
ހުށަނާޅައިފިނަމަ ބެލެވޭނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު
އެ ފަރާތަކުން ދޫކޮށްލީ ކަމުގައެވެ.
(6) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބީލަން ކާމިޔާބުނުވާ ފަރާތްތަކަށް ދޭ
މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، މި ގަވާއިދުގެ
11.02 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ މަޢުލޫމާތު
ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަރާތަކުން ކުރާ ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބު
ހިމަނަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.
6.1 އެހެން ބީލަންވެރިން ހުށަހަޅައިފައިވާ ބިޑުގެ ވަކިވަކި
ތަފުސީލުތައް.
6.2 އެހެން ބީލަންވެރިންގެ ވިޔަފާރީގެ ސިއްރު މަޢުލޫމާތާއި،
މާލީ ސިއްރު މަޢުލޫމާތު.
(އ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފޯރުކޮށްދޭ މަޢުލޫމާތު، މި ގަވާއިދުގެ 10.50 ވަނަ
މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ރައްކައުކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ވ) "ނޮޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް" ފޮނުވާތާ، ސަރުކާރު
ބަންދު ނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބީލަމާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް
މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިފައި ނުވާނަމަ، އެ މުއްދަތު ނިމުމުން، ނުވަތަ
"ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް" ލިބޭ ފަރާތްތަކުން
އިޢުތިރާޟު ނުކުރާކަމަށް އަންގައިފި ނަމަ، "ސްޓޭންޑްސްޓިލް މުއްދަތު"
ނިމުނީކަމަށް ބަލައި، ބީލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތަށް ކޮންޓްރެކްޓް
ހަވާލުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން
ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރަން ނިންމިކަން ("ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އެވޯޑް")
ބީލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(މ) "ނޯޓިފިކޭޝަން އޮފް އިންޓެންޝަން ޓު އެވޯޑް" ލިބޭ ފަރާތަކުން،
މި މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ނިމުމުގެ ކުރިން ބީލަމާ
ގުޅުންހުރި އެއްވެސް މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ކޮންޓްރެކްޓް
ހަވާލުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނީ، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ
157

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ތާރީޚުން ފެށިގެން، އެންމެ ގިނަވެގެން، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 5
(ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލަ ބަލައިފައި
ނިންމި ގޮތެއް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ހިއްސާ ކުރުމަށްފަހު،
އެ މައްސަލަ އެޕީލް ކުރުމަށް، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 3 (ތިނެއް)
ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.
(ފ) ދެ މަރުޙަލާއަކަށް ބަހައިލައިގެން ބީލަމުގެ ކަންކަން ކުރިޔަށްގެންދާ
ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކުގައި، ޓެކްނިކަލް ޕްރޮޕޯޒަލުން ފާސްނުވާކަމަށް
އަންގައިފައިވާ ފަރާތަކުން މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައިވާ ހާލަތުގައި
ފައިނޭންޝަލް ޕްރޮޕޯޒަލް ހުޅުވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނީ،
އެ ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، އެންމެ
ގިނަވެގެން، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި،
ހުށަހަޅައިފައިވާ އެ މައްސަލަ ބަލައިފައި ނިންމި ގޮތެއް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި
ފަރާތާ ހިއްސާ ކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރުން 10.46 (ހ) ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރެވޭނެ ގޮތް، ކޮންމެ ދަޢުވަތު ކަރުދާހެއްގައި ވެސް
ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. ދަޢުވަތު ކަރުދާހުގައި ހިމަނަންޖެހޭނެ
ބައިތައް، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ލިޔުމުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ޑްރާފްޓް އެއްބަސްވުމެއް އޮތުން؛
(2) ގަބޫލުކުރިކަމުގެ ސިޓީ އެ ފަރާތަށް ނުވަތަ ޓެންޑަރ ހުށަހެޅި
ފަރާތުގެ އެޑްރެހަށް ރައްދުކުރެވޭނެކަން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުން.
(ށ) އެއްބަސްވުމުގެ ލިޔުން، ޕަރޗޭސް އޯޑަރ، ގަބޫލުކުރިކަމުގެ ސިޓީ ނުވަތަ
މުޢާމަލާތުކުރެވޭނެ އެހެން ވަސީލަތަކުން ނަމަވެސް މިފަދަ ކަމެއް،
ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ކުރިން އަންގައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(1) މި ގަވާއިދުގެ 10.05 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން،
ހުއްދަދިނުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތުން ކޮންޓްރެކްޓް
ހަވާލުކުރުމަށް ނިންމުން؛
(2) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ އިދާރީ ކަންތައްތައް އަލުން ބަލަން ނުޖެހޭނެކަން
ޔަގީންވުން؛
158

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) އެއްބަސްވުމުގައިވާ ފައިސާ ލިބޭނެކަން ޔަގީންވުން؛
(4) އެހެން ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ ބޭނުންވާ ކަމެއްނަމަ، އެ ހުއްދަ ލިބުން.
(ނ) ކޮންޓްރެކްޓް ހަވާލުކުރުމަށް ޓަކައި އެކުލަވައިލާ އެއްބަސްވުމުގައި
ހިމަނަންވާނީ، އެ ބީލަމަކަށް ދޫކުރި ބީލަން ކަރުދާހުގައި ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު
ކަރުދާހާއެކު ހިމަނައިފައިވާ ނުވަތަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކެވެ. އަދި
މި ގަވާއިދުގެ 10.44 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ކޮންޓްރެކްޓް ނެގޯޝިއޭޓް
ކޮށްގެން، ޝަރުޠަކަށް ބަދަލެއް ގެނައުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާނަމަ،
އެ ބަދަލެއް ވެސް ހިމަނަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، މިގޮތަށް ބީލަމުގެ
މައިގަ ނޑު ޝަރުޠަކަށް ބަދަލެއް ގެނެސްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ރ) މަސައްކަތެއް ކުރުވަންވާނީ، އެ މަސައްކަތެއްގެ ފެންވަރާއި އަގާ ބެހޭގޮތުން
ދެފަރާތުން އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްގެންނެވެ. އަދި
ޚިދުމަތެއްގެ ނުވަތަ ތަކެތީގެ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 1 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ ތެރެއިން ދަރަޖަ 2 އަށް ފެތޭ މިންވަރަށްވުރެ
ބޮޑުނަމަ، އެ ކަމެއް ކުރުވަންވާނީ، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، މި މާއްދާގެ
(ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައިތައް ހިމަނައިގެން ދެފަރާތުން އެއްބަސްވާ
އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްގެންނެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، އެންމެ
މަދުވެގެން ވެސް، އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތް ނުވަތަ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތާއި، މަސައްކަތް
ކުރުވާ ފަރާތް ނުވަތަ ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަ ފަރާތުގެ ނަން؛
(2) އެ ކަމެއްގެ ބާވަތާއި، ތަފުސީލު؛
(3) އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތު؛
(4) އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތަށް ނުނިމިއްޖެނަމަ، ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި
ފައިސާ ކަ ނޑާނެ ގޮތް؛
(5) ބޭނުންވާ ތަކެތި ހޯދައިދިނުމުގައި އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތް؛
159

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) ނިންމަންވީ ގޮތާއި ފެންވަރު؛
(7) އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާއަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(8) އެއްބަސްވުމުގައި ނެތްކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(9) އެކަށީގެންވާ އަވަސްމިނެއްގައި ކުރިޔަށް ނުދާނަމަ، އަޅާނެ
ފިޔަވަޅު؛
(10) ވަކި ކަމަކަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދޭންޖެހޭނަމަ، އެ ކަމެއް
ބަޔާންކުރުން؛
(11) އަގާއި، އަގު އަދާކުރާނެ ގޮތް؛
(12) ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ ގެރެންޓީއެއް ހޯދާނަމަ، އެ ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ
ގެރެންޓީގެ ތަފުސީލާއި، އެ ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ ގެރެންޓީދޭ
ފަރާތާއި ލިބޭ ފަރާތުގެ ތަފުސީލާއި، ސެކިއުރިޓީއާއި
ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ގެރެންޓީ އަނބުރާ ދޫކުރުމުގައްޔާއި އޭގެ
މުއްދަތު އިތުރުކުރަންޖެހޭ ހާލަތުގައި ޢަމަލުކުރާނެގޮތް؛
(13) މި ގަވާއިދުގެ 10.61 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެޑްވާންސް ފައިސާ
ދޫކުރަންޖެހޭ އެއްބަސްވުންތަކުގައި އެ ފައިސާދޭނެ ގޮތާއި،
އެ ފައިސާ އަގުން ކަ ނޑާނެ ގޮތް؛
(14) މި ގަވާއިދުގެ 10.62 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ރިޓެންޝަން
ފައިސާ ކަ ނޑަންޖެހޭ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ރިޓެންޝަން ފައިސާ
ކަ ނޑާނެ ގޮތާއި، ފައިސާ ބަހައްޓާނެ މުއްދަތު.
(15) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މަސައްކަތް ކުރުވުމަށާއި، ޚިދުމަތް
ހޯދުމަށާއި، ތަކެތި ގަތުމަށް ސޮއިކުރާ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން
އުފެދޭ ޚުޞޫމާތެއްގެ ސަބަބުން ދައުލަތުން ބަދަލެއް ދޭންޖެހޭ
ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ބަދަލުގެ
ގޮތުގައި ދެވޭނެ އެންމެ މަތީ މިންވަރަކީ އެއްބަސްވުމުގެ
އަގުކަމުގައި ކަ ނޑައަޅާ މާއްދާއެއް އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނުން.
160

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތްތައް ހޯދުމުގައި، އެގްރީމެންޓުގެ
މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ކުރިން ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތެއް
މެދުނުކެނޑި ގެންދެވޭނެ ވަގުތު އޮއްވައި އެފަދަ ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް އަލުން
އިޢުލާނު ކުރަންވާނެއެވެ.
ހޮވުނު ފަރާތް ޝާއިޢުކުރުމާއި، 10.47 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން އެވޯޑްކުރާ ބީލަންތައް އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި ބައިވެރިވި
ޝާއިޢުކުރާނީ ތިރީގައިމިވާ ގޮތަކުންކުރެ ގޮތަކަށެވެ.
ބީލަންވެރިންނަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުން
(ހ) ދައުލަތުން މިފަދަ ކަންތައްތައް ޝާއިޢުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
ވެބްސައިޓެއްގައި ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ ވެބްސައިޓުގައި.
(ށ) އެ އޮފީހެއްގެ ނޯޓިސްބޯޑުގައި ނުވަތަ އެކަމަށް ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ
ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިގެން.
ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހިންގުން 10.48 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަވާލުކޮށް ހިންގާ ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހިންގާއިރު، އަންނަނިވި
ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) މަސައްކަތްތައް ހިނގާ ނުހިނގާ ގޮތް ބަލައި، ފަންނީ ނިންމުންތައް
ނިންމުމަށް، ކޮންޓްރެކްޓް މެނޭޖަރެއް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓް މެނޭޖަރުން
ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮންމެ މަހެއް ނިމުމުން، މަސައްކަތްތައް ކުރިޔަށް ގޮސްފައިވާ ގޮތުގެ
ޕްރޮގްރެސް ރިޕޯޓެއް، ފެށޭ މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. މި ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރާނީ، އެ ކޮންޓްރެކްޓް
ހިންގުމާ ހަވާލުވެހުންނަ ކޮންޓްރެކްޓް މެނޭޖަރެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި،
އެހައިތަނަށް މަސައްކަތް ނިންމައިފައިވާ ހިސާބާއި، ކޮށްފައިވާ ޚަރަދާއި،
ދަތިކޮށް ދިމާވެފައިވާ ކަންތައްތައް ނުވަތަ ދިމާވެދާނެ ކަންތައްތަކާއި،
ޙައްލުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް ނުވަތަ ޙައްލުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅާ
ގޮތްތަކާއި، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) މަސައްކަތާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުންތަކާއި އެހެނިހެން
ލިޔެކިޔުންތައް، މި ގަވާއިދުގެ 10.50 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
161

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ކޮންޓްރެކްޓާ ގުޅޭ ތަފުސީލުތައް، ދައުލަތުން ހިންގާ ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ
މަޢުލޫމާތު ބަލަހައްޓާ ނިޒާމަށް، އެ ކޮންޓްރެކްޓް ހިންގުމާ ހަވާލުވެ ހުންނަ
ކޮންޓްރެކްޓް މެނޭޖަރު، ގަވާއިދުން އަދާހަމަ ކުރަންވާނެއެވެ.
މި މަސައްކަތް ކުރަންވާނީ، ދައުލަތުގެ އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.
އެއްބަސްވުމަށް ބަދަލުގެނައުން 10.49 (ހ) އެއްބަސްވުމަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެންނަން ޖެހިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ
އެއްބަސްވުން އުވައިލަން ޖެހިއްޖެނަމަ، އެ އޮފީހުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާ
ނުވަތަ އެންމެ އިސްވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.
މި ހުއްދައިގެ އިތުރުން، އެއްބަސްވުމުގެ އަގަށް ނުވަތަ މުއްދަތަށް ބަދަލެއް
އަންނަނަމަ، މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) ގެ ދަށުން ހުއްދަ
ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެއްބަސްވުމަށް
ގެނައުމަށް ނިންމައިފައިވާ ބަދަލުގެ ސަބަބުން، އެ އެއްބަސްވުމުގެ އަގަށް
ބަދަލެއް އަންނާނެކަމަށް ފެންނަނަމަ، އަދި އެ ބަދަލާ ގުޅުވައިގެން
އެ އޮފީހުން އިތުރު ޚަރަދެއް ކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ އެއްބަސްވުން
އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ޚަރަދެއް އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުން
ހަމަޖެއްސޭނެކަން، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަށަވަރު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ޢަމަލުކުރަމުންދާ އެއްބަސްވުމުގެ މައިގަ ނޑު ސްކޯޕް ބަދަލުނުވާނެ
ގޮތަކަށް، އެއްބަސްވުމުގެ އަގަށް އަންނަ ބަދަލުތަކަށް ހުއްދަ ދޭނީ،
އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) އެއްބަސްވުން އެވޯޑުކުރި ޖުމުލަ އަގުގެ 15%)ފަނަރަ
އިންސައްތަ(އާ ހަމަޔަށް އަގު އިތުރުކުރުމަށް ހުއްދަ ދެވޭނީ،
އެ އެއްބަސްވުމެއް ސޮއިކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ
ބިޑް ކޮމިޓީއަށެވެ.
(2) އެއްބަސްވުން އެވޯޑުކުރި ޖުމުލަ އަގުގެ 15%)ފަނަރަ
އިންސައްތަ(އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ ހުއްދަ ދެވޭނީ،
ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑަށެވެ.
162

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011)މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން
ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ޓެކުހުގެ ރޭޓަށް އަންނަ
ބަދަލާ ގުޅިގެން އެއްބަސްވުމުގެ އަގުގައި ހިމަނައިފައިވާ ޓެކުހުގެ
އިންސައްތައަށް ބަދަލެއް ގެންނަން ޖެހިއްޖެނަމަ، އެއްބަސްވުން
އިޞްލާޙުކުރުމަށް އެ އޮފީހުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާ ނުވަތަ އެންމެ
އިސްވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް ހުއްދަ ދެވިދާނެއެވެ.
(4) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިފައިންގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން
އުފައްދައިފައިވާ ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލީހުން ހުއްދަ ދީގެން
ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައިވާ އަގަށް ނުވަތަ މުއްދަތަށް
ބަދަލެއް ގެންނަން ޖެހިއްޖެ ނަމަ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ބަދަލެއް
އެ އެއްބަސްވުމަށް ގެންނަން ޖެހިއްޖެ ނަމަ ނުވަތަ އެއްބަސްވުން
އުވައިލަން ޖެހިއްޖެ ނަމަ، އެކަމަށް ހުއްދަ ދޭނީ އެ
މަޖިލީހުންނެވެ.
(ރ) ޢަމަލުކުރަމުންދާ އެއްބަސްވުމުގެ މައިގަ ނޑު ސްކޯޕް ބަދަލުނުވާނެ
ގޮތަކަށް، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ
ބިޑް ކޮމިޓީއަށް އެ އެއްބަސްވުން އެވޯޑުކުރި މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް
ހުއްދަ ދެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް، ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ އިހުމާލުން ހިނގާ
ކަމަކަށް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދީގެން ނުވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
އެއްބަސްވުމުގެ އަގަށް ގެންނަ ބަދަލަކާ ގުޅިގެން މުއްދަތަށް އެއްވެސް
ބަދަލެއް ގެންނަނަމަ، މުއްދަތަށް ގެންނަ ބަދަލަށް ހުއްދަ ދޭނީ،
މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އަގަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް
ދަރަޖަކުރެވިފައިވާ ފަރާތުންނެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަށް ގެންނަ
ބަދަލާ ގުޅިގެން އެއްބަސްވުމުގެ އަގަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް އަންނަނަމަ،
މުއްދަތަށް ގެންނަ ބަދަލަށް ވެސް ހުއްދަ ދޭނީ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި
އަގަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް ދަރަޖަ ކުރެވިފައިވާ
ފަރާތުންނެވެ.
163

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) އެއްބަސްވުމަށް ގެންނަ ބަދަލަކީ އެވޯޑުކޮށްފައިވާ މައިގަ ނޑު ސްކޯޕުގެ
ތެރެއިން ގެންނަ ބަދަލެއްކަން، ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުންނާއި
ހުއްދަ ދޭ ފަރާތުން ވެސް ޔަގީން ކުރަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެއްބަސްވުމަކަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުއްދަ
ދިނުމުގެ ކުރިން، އެ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ
އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ، އަންނަނިވި ކަންކަން
ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ބަޖެޓުގެ އެއްބައިން
އަނެއް ބަޔަށް ބަދަލުކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާ ތަޢާރަޟު ނުވާނެކަން
ޔަގީންކުރުން؛
(2) ވޭރިއޭޝަނަށްވާ ފައިސާ ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުން
ހަމަޖެއްސުމާ ގުޅުވައިގެން، ބަޖެޓުން އެ އަހަރަކަށް ކުރުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އެހެން ކަންތައްތަކަށް އަންނާނެ ބަދަލު
ބަޔާންކުރުން.
(އ) އެއްބަސްވުމަށް ގެންނަ ބަދަލެއްގެ ސަބަބުން އެއްބަސްވުމުގެ އަގަށް ނުވަތަ
މުއްދަތަށް ބަދަލެއް އަންނަނަމަ، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ދައުލަތުގެ
އޮފީހަކުން އެއްބަސްވުމަށް އެ ބަދަލެއް ގެންނަތާ، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން
2 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ، ދައުލަތުން މިފަދަ ކަންތައްތައް
ޝާއިޢުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ވެބްސައިޓެއްގައި ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ
ވެބްސައިޓުގައި އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓާބެހޭ މަޢުލޫމާތު 10.50 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ކުރިޔަށްގެންދާ ޕްރޮކިއުމަންޓާބެހޭ ކަންތައްތަކުގެ
ރައްކައުކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި
ހުރިހާ މަޢުލޫމާތާއި، ކޮންޓްރެކްޓް ހިންގާ ބެލެހެއްޓުމުގެ މަޢުލޫމާތު އެ
ނައްތައިލުން
ތަނަކުން ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޕްރޮކިއުމަންޓާބެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ރިކޯޑުތައް ނައްތައިލަންވާނީ،
މި ގަވާއިދުގެ 6.25 ވަނަ މާއްދާއާއި 6.27 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ. މިފަދަ ލިޔުންތަކަށް ވީ މުއްދަތު ބަލަން ފަށާނީ، ތިރީގައިމިވާ
ހާލަތްތައް ނިމޭ ދުވަހާ ޖެހިގެން އަންނަ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
164

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ކޮންޓްރެކްޓެއް ނިމުމުން ނުވަތަ އުވައިލުމުން؛
(2) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތެއް ކުރިޔަށްގެންދިޔުން ހުއްޓައިލުމަށް
ނިންމުމުން؛
(3) ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ ދެބަސްވުމެއް ޙައްލުވުމުން؛
(4) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ ޝަކުވާއަކާ
ގުޅޭގޮތުން ބަލާ މައްސަލައެއް ނިންމުމުން.
(ނ) ޕްރޮކިއުމަންޓާ ގުޅޭ ރިކޯޑުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ލިޔުންތައް ކަމުގައި
ވާންވާނީ، އެކަމުގައި ޢަމަލުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތްތަކާއި
އިރުޝާދުތަކާ އެއްގޮތަށް ހުންނަ ލިޔުންތަކާއި ޑޮކިއުމަންޓްތަކެވެ. އެފަދަ
ރިކޯޑުގެ ގޮތުގައި ހުންނަންވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ލިޔުންތައް، ތިރީގައި
މިވަނީއެވެ.
(1) ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންކަމުގައި ބޭނުންކުރާ މުހިންމު
ކަރުދާސްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ދަޢުވަތުދިނުމުގެ ލިޔުމާއި،
އެންގުންތަކާއި، ލިބިފައިވާ ބީލަންތަކާއި، ވަޒަންކޮށްފައިވާ
ރިޕޯޓުތަކާއި، ބީލަން ގަބޫލުކުރިކަމުގެ ސިޓީއާއި، އެއްބަސްވުމުގެ
ލިޔުންތަކާއި، އެއްބަސްވުމަށް ބަދަލެއް ގެނެސްފައިވާނަމަ
އެ ލިޔުން؛
(2) ޕްރޮކިއުމަންޓާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތާއި، ބާއްވައިފައިވާ
ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ؛
(3) ހުއްދަދިނުމުގެ އިޚުތިޔާރު ދީފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ނިންމުންތަކާއި،
އެ ބީލަމާ ގުޅޭ އެހެނިހެން ހުއްދަތައް.
ޚިދުމަތް ހޯދުމާއި މުދާ ގަތުމަށް 10.51 މުދާ ގަތުމަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ހޯދުމަށް ވެރިޔަކު ހުއްދަދީގެން އޯޑަރުކޮށްފައިވާނަމަ،
ފައިސާ ވަކިކޮށްފައި ބެހެއްޓުން
ނުވަތަ އެދިފައިވާނަމަ، އެ ވަގުތު އެ މުދާ ލިބެން ނެތް ނަމަވެސް، އެކަމަށް ބޭނުންވާ
ފައިސާ އެ ޚަރަދެއް ކުރުމަށް ހަމަޖައްސައިފައިވާ އެކައުންޓުން ނުވަތަ ބަޖެޓުގެ
އައިޓަމުން އުނިކޮށް ވަކިން ބަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ވަކިން ބެހެއްޓި ފައިސާއިން
އެ ކަމެއް ކުރެވޭގޮތް ނުވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ބާކީވެއްޖެނަމަ، ހިސާބުތަކުން އެކަން
ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
165

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުދާ ގަތުމަށާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް 10.52 ހޯދަން ބޭނުންވާ ޚިދުމަތް ނުވަތަ ގަންނަން ބޭނުންވާ ތަކެތި ހޯދަންވާނީ، ތަކެއްޗާއި
ހުއްދަދިނުން
ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ހުއްދަދޭ ފޮތް ނުވަތަ ފޯމު ފުރިހަމަކޮށް، އެކަމަށް ވެރިޔަކު ހުއްދަ
ދިނުމުންނެވެ. ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ހުއްދަދޭ ފޮތް ނުވަތަ ފޯމު އޮންނަންވީ
ގޮތުގެ ނަމޫނާ MG/PC01)މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި
ވާނެއެވެ.
މުދާ ގަތުން 10.53 (ހ) ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރަންޖެހޭ މުދާ ގަންނަންވާނީ، އިމްޕޯޓްމުދާ ވިއްކުމުގެ
ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ތަންތަނުންނެވެ. ތަކެތި ގަތުމުގައި އެއްޗެއް ވަކިން
ގަންނަ އަގުގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ ތަކެތި ގަނެގެން ނުވާނެއެވެ. މިގޮތުން
ޑަޒަން، ނުވަތަ ކޭސް، ނުވަތަ ގުރުސް ނުވަތަ ބަސްތާއިން ހަމަކޮށް
ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ގަންނަނަމަ ގަންނަންވާނީ އެ ތަނަކުން
ގަ ނޑުކޮށް ވިއްކާ އަގުންނެވެ.
(ށ) ރާއްޖެއިން ބޭރުން ގެންނަންޖެހޭ ތަކެތި އެ ތަނަކުން އޯޑަރުކޮށްގެން
ގަންނަންވާނީ، މިނިސްޓްރީގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން، މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ ތަނެއްގެ މުވައްޒަފަކު ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ކުރާ ދަތުރެއްގައި
ގެންނަ އެއްވެސް އެއްޗެއް އެ ތަނަކަށް ގަނެވޭނީ، ނުވަތަ އެފަދަ
ދަތުރެއްގައި އެ މުވައްޒަފަކު ލައްވައި އެއްޗެއް ގެނުވަންވާނީ، ތިރީގައިމިވާ
ހާލަތްތަކުގައި، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ ހުއްދަ ކުރިން ހޯދައިގެންނެވެ.
(1) އެ އެއްޗެއް ރާއްޖެއިން ލިބެން ނެތުން؛
(2) އެ އެއްޗެއް ރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބޭ އަގަކީ އެކަށީގެންވާ
އަގަކަށްވުން؛
(3) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެ އެއްޗެއް ހޯދާނަމަ،
އެކަށީގެންވާވަރަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ހޭދަވުމުގެ ސަބަބުން
އެ އޮފީހަކުން ދެމުންދާ ޚިދުމަތެއް ހުއްޓިދާނެކަމަށް ފެނުން.
ބޭނުންވާ މުދާ ބަޖެޓުގައި ހިމެނުން 10.54 ގަންނަން ބޭނުންވާ ތަކެތީގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭނީ، އެ އަހަރެއްގައި އެ ތަނެއްގެ
މަސައްކަތްތައް ހިންގުމަށް ޓަކައި ކުރިޔަށް އޮންނަ އަހަރަށް ލަފާކޮށް ހުށަހަޅާ
166

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޕްރޮގްރާމް ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ބޭނުންވާ ތަކެއްޗާއި ޚިދުމަތަށް
ހޯދަންޖެހޭ ތަކެއްޗެވެ.
ބޭނުންވާ މުދާ ގަތުމަށް 10.55 (ހ) މުދާ ގަތުމަށް އޯޑަރުކުރާއިރު އޯޑަރުކުރާ ފޯމެއް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
އޯޑަރުކުރުމާއި، މުދާ ގަތުން
އެ ފޯމު ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ މުދާ ގަންނަން އެދޭ ފޯމެއް
އޮވެގެންނެވެ. އަދި ގަންނަން އެދިފައިވާ އެއްޗަކީ އެ ތަނަކަށް ހޯދަންޖެހޭ
އެއްޗެއްކަމަށް، އެކަމަށް އެދުނު ޑިޕާޓްމަންޓެއްގެ ވެރިއެއްގެ ސޮއި އޮތް
ލިޔުމެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. މުދާ ގަންނަން އެދޭ ފޯމު ތައްޔާރުކުރާނީ،
ސްޓޮކް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފެކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ސްޓޮކަށް ތަކެތި ގަތުމަށް މުދަލަށް
އޯޑަރުކުރުމަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު ނުވަތަ އޮފީހުގެ އިސްވެރިޔަކު
ހުއްދަދިނުމުން، މުދަލަށް އޯޑަރުކުރާ ފޯމު (ޕަރޗޭސް އޯޑަރ) މުދާ ވިއްކާ
ފަރާތަށް ފޮނުވާނީ، ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރެވެ. މުދަލަށް އޯޑަރުކުރާ ފޯމުގެ
ފުރަތަމަ ކޮޕީ އޮންނާނީ، ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރުގެ ހަވާލުގައެވެ. ދެވަނަ
ކޮޕީ، އެކައުންޓްސް ޑިޕާޓްމަންޓަށް ނުވަތަ ފައިސާގެ ހިސާބުތައް
ބަލަހައްޓާ ސެކްޝަނަކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ނ) މުދާ ގަންނަންވާނީ، އެ އެއްޗަކީ ހޯދަންޖެހޭ އެއްޗެއްކަމަށް، އެ އެއްޗަކަށް
އެދުނު ޑިޕާޓްމަންޓެއްގެ ނުވަތަ ސެކްޝަނެއްގެ ވެރިޔެއްގެ ސޮއި އޮތް،
މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމު ސްޓޮކަށް ލިބުމުން، އެ އެއްޗެއް ސްޓޮކުގައި
ނެތްނަމައެވެ. މި ފޯމު ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، އަސްލާއި 2 (ދޭއް) ކޮޕީ
އޮންނަ ގޮތަށެވެ.)MG/PC01)
(ރ) ހޯދޭ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ، ސްޓޮކަށް ވައްދަންޖެހޭ ތަކެތި،
މި ގަވާއިދުގެ 12.26 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ސްޓޮކް
ހިސާބުތަކުގައި ހިމަނައިގެން ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ހޯދޭ
ދައުލަތުގެ މުދާ، ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނައިގެން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންވީ ގޮތް،
މި ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ ބާބުގައި ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ.
ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރެވެން ހުރިކަން 10.56 ޚިދުމަތެއް ހޯދުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ އެއްޗެއް ގަތުމުގެ ކުރިން އެކަމަށް ބޭނުންވާ
ޔަގީންކޮށް ހުއްދަދިނުން
ފައިސާ އެ އޮފީހުގެ ފާސްވެފައިވާ ބަޖެޓުގައި ހިމެނި، ޚަރަދުކުރެވޭވަރަށް ބާކީގައި
ހުރިކަމަށް ބަޖެޓު ސެކްޝަނުގެ ކަމާބެހޭ ވެރިޔަކު ނުވަތަ ޕްރިންސިޕަލް
167

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކައުންޓްސް އޮފިސަރު ސޮއިކުރުމުން މެނުވީ އެއްވެސް އެއްޗެއް ގަތުމަށް ނުވަތަ
ޚިދުމަތެއް ހޯދުމަށް އޯޑަރުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ޕަރޗޭސް އޯޑަރ ތައްޔާރުކުރުން 10.57 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 10.05 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ
ފަރާތުގެ ހުއްދަ ލިބުމުން، މުދަލަށް އޯޑަރުކުރުމުގެގޮތުން ޕަރޗޭސް އޯޑަރ
ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން، ޕަރޗޭސް އޯޑަރުގައި ޕްރޮކިއުމަންޓް
އޮފިސަރު ނުވަތަ އިސްވެރިޔަކު ސޮއިކޮށް ޕަރޗޭސް އޯޑަރުގެ އަސްލު،
ތަކެތި ވިއްކާ ފަރާތަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި މުދާ ގެންނައިރު
އައިސްފައިވަނީ އޯޑަރުކުރި ތަކެތިތޯ ބެލުމަށް ސްޓޮކް ބަލަހައްޓާ ފަރާތަށް
ޕަރޗޭސް އޯޑަރުގެ ކޮޕީއެއް ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޕަރޗޭސް އޯޑަރ
ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އެކަން ކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
އިންތިޒާމުގެ ތެރެއިންނެވެ.
މުދާ ބަލައިގަތުން 10.58 (ހ) އޯޑަރުކުރެވުނު ތަކެތި އޮފީހަށް ލިބުމުން، އެ ތަކެއްޗާ ހަވާލުވާ ފަރާތުން
(ސްޓޮކް ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން) ތަކެތި ގަތުމަށް އޯޑަރުކުރި ފޯމުގައިވާ
ތަކެތި ހަމަޔަށް ހުރިތޯ ބަލައި، އެއްވެސް އުނިއިތުރެއްވާނަމަ، އެކަން
އެނގޭނޭގޮތަށް ނޯޓުކޮށް، ފެންވަރު ދެރަ ތަކެތި، ނުވަތަ ކަމުނުދާ ތަކެތި،
ނުވަތަ ހަލާކުވެފައިވާ ތަކެތި، ނުވަތަ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ ތަކެތި، ނުވަތަ
މުއްދަތު ހަމަވާން ކައިރިވެފައިވާ ތަކެތި ހުރިނަމަ، އެކަންވެސް
އެނގޭނޭގޮތަށް، ތަކެތި ގަތުމަށް އޯޑަރުކުރި ފޯމުގައި ލިޔެ
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެއްވެސް އުނިއިތުރެއް ނެތްނަމަ، ނުވަތަ
ފެންވަރު ދެރަ ތަކެތި، ނުވަތަ ކަމުނުދާ ތަކެތި، ނުވަތަ ހަލާކުވެފައިވާ
ތަކެތި، ނުވަތަ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާ ތަކެތި، ނުވަތަ މުއްދަތު ހަމަވާން
ކައިރިވެފައިވާ ތަކެތި ނެތްނަމަ، ތަކެތި ހަމަޔަށް ލިބުނުކަމަށް، ތަކެތި
ގަތުމަށް އޯޑަރުކުރި ފޯމުގައި ލިޔެ، ތަކެއްޗާ ހަވާލުވާ ފަރާތުން
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) އޯޑަރުކުރި ތަކެތި އޮފީހަށް ބަލައިގަންނައިރު، އެ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި
ކަމުނުދާ ތަކެތި، ނުވަތަ އޯޑަރުކުރި ފެންވަރަށްވުރެ ދެރަ ތަކެތި ހުރިކަން
ވަގުތުން ފާހަގަކުރެވުނުނަމަ، އޮފީހުން ހަވާލުވާންވާނީ، ރަނގަޅަށް ހުރި
168

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ތަކެއްޗާއެވެ. އަދި ބަލައިނުގަނެވޭ ތަކެތި އަނބުރާ ފޮނުވައިލުމަށްފަހު،
އެ އަދަދަށް ރަނގަޅު ތަކެތި ގެނުވަންވާނެއެވެ.
ކޮންމެ 3 މަހަކަށް މުދާ ހޯދުން 10.59 މި ގަވާއިދުގެ 10.53 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތަކެތި ހޯދާއިރު، އެއްފަހަރާ
ތަކެތި ހޯދަންވާނީ، އަހަރުދުވަހަށް ބަހައިލައިގެން، އެންމެ ގިނަވެގެން ވެސް،
އެ ތަކެތި އެ ތަނަކަށް 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް، ނުވަތަ
މި ގަވާއިދުގެ 10.21 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
ހާލަތުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ތަކެތި، ބަހައްޓަންޖެހޭ މިންވަރަކަށެވެ.
މުދާ ގަތުމުގައި ހޯދަންޖެހޭ ވޮރަންޓީ 10.60 މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓްފަދަ އަގުބޮޑު ތަކެތި ހޯދަންވާނީ، ވޮރަންޓީ ނުވަތަ
ގަރަންޓީދޭ އަދި އެ ބާވަތުގެ މުދާ އެތެރެކޮށް ވިއްކާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ އެ ބާވަތުގެ
މުދާ އާންމުކޮށް ވިއްކައިހަދާ ތަނަކުންނެވެ. ހޯދާ ތަކެތީގައި، އުފެއްދުމުގެ ގޯހެއް
ނުވަތަ އުނިކަމެއް ހުރިނަމަ، މުދާ ގެނެސްދިން ފަރާތުން، ނުވަތަ މުދާ އުފެއްދި
ފަރާތުން، ނުވަތަ މުދާ ފޮނުވައިދިން ފަރާތުން އެ ކަމެއް ރަނގަޅުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
އަދި އެ މުދަލަކަށް ދީފައިވާ ވޮރަންޓީގެ މުއްދަތުގައި، ނުވަތަ ގަރަންޓީގެ
މުއްދަތުގައި، ވޮރަންޓީ ދިނުމުގައި ނުވަތަ ގަރަންޓީ ދިނުމުގައި އެއްބަސްވެފައިވާ
ގޮތަށް އެ ކަމެއް ވެސް ރަނގަޅުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
އެޑްވާންސަށް ފައިސާ ދިނުން 10.61 (ހ) މަސައްކަތުގެ އަގާއި ޚިދުމަތުގެ އަގާއި (ކޮންސަލްޓެންސީ ފިޔަވައި) ތަކެތި
ގަތުމުގެ ބީލަމުގެ ޖުމުލަ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ބޮޑުނަމަ،
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެޑްވާންސަށް ފައިސާ
ދެވިދާނެއެވެ. އަދި މިފަދައިން އެޑްވާންސަށް ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ، އެންމެ
ފަހަރަކުއެވެ.
(1) މަސައްކަތް ނުވަތަ ޚިދުމަތް)ކޮންސަލްޓެންސީ ފިޔަވައި(ނުވަތަ
ތަކެތި ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހަވާލުވާ ފަރާތުން، ހަވާލުވާތާ އެންމެ
ގިނަވެގެން، 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ދިނުމަށް އެދިއްޖެނަމަ،
ޖުމުލަ އަގުގެ 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ
އަދަދަކަށް ފައިސާ ދޫކުރުން؛
169

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދެވޭ ފައިސާގެ އަދަދު ހަމަވަންދެން
ހުށަހަޅާ ބިލުތަކުން، އެޑްވާންސް ފައިސާ ދީފައިވާ
ނިސްބަތަށްވުރެ މަދުނުވާނޭހެން ކެނޑުން.
(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ
އިތުރަށް އެޑްވާންސަށް ފައިސާ ދޫކުރުމަށް އެދިފައިވާނަމަ، އެ ހާލަތުގައި
އެޑްވާންސަށް ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ ، މިނިސްޓަރަށް ލިޔުމުން ހުށަހަޅައި،
މިނިސްޓަރު ލިޔުމުން ދޫކުރާ ހުއްދަޔާއެކުގައެވެ.
(ނ) އެއްފަހަރާ ފައިސާ ދައްކައިގެން ނޫނީ ލިބެންނެތް މުދަލާއި ޚިދުމަތް
ހޯދަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ ހުއްދަޔާއެކުގައެވެ.
ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
ތާވަލުގައިވާ ދަރަޖަ 2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ފައިސާގެ
އަދަދު ބޮޑުނަމަ، މިނިސްޓަރަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅައި، އެކަމަށް ޓަކައި
މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ރ) މަސައްކަތް ކޮށްދޭ، ނުވަތަ ޚިދުމަތް (ކޮންސަލްޓެންސީ ފިޔަވައި) ނުވަތަ
ތަކެތި ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަށް އެޑްވާންސް ފައިސާ ދޭނީ، އެޑްވާންސް
ޕޭމަންޓާ އެއްވަރުގެ ޕޭމަންޓް ގެރެންޓީއެއް އެ ފަރާތަކުން
ހުށަހެޅުމުންނެވެ. މި އެޑްވާންސް ޕޭމަންޓް ގެރެންޓީ ވާންޖެހޭނީ،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ
ބޭންކަކުން ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނަކުން، ނުވަތަ އެފަދަ
ފަރާތަކާއެކު ކޮރެސްޕޮންޑިން ބޭންކިންގ އެރޭންޖްމަންޓެއް ހަދައިފައިވާ
ބޭންކަކުން ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަނަކުން އެ ކަމަކަށް
ދޫކޮށްފައިވާ ގެރެންޓީއަކަށެވެ.
(ބ) މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަވާލުކުރާ
މަޝްރޫޢުތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ރ) އަށް ޢަމަލުކުރުން އިސްތިސްނާ
ކުރެވޭނީ، މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅައި، މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން
ހޯދައިގެންނެވެ.
170

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ރިޓެންޝަން ފައިސާ އަގުން 10.62 (ހ) ޚިދުމަތާއި ތަކެތި ހޯދުން ފިޔަވައި، ކުރުވާ މަސައްކަތުގެ އަގު،
އުނިކުރުމާއި، އެ ފައިސާ އަނބުރާ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 3 ވަނަ
ދޫކުރުން
ނަންބަރުގައިވާ މިންގަ ނޑަށްވުރެ ބޮޑުވާނަމަ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ރިޓެންޝަން ފައިސާ އުނިކޮށް، އެ ފައިސާ އަނބުރާ
ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ބިލަކުން، ބިލުގެ ޖުމުލަ އަގުގެ
5% (ފަހެއް އިންސައްތަ) ކެނޑުން؛
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް
ރިޓެންޝަން ފައިސާ ކެނޑުމަށްފަހު، ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ފައިސާ އަނބުރާ
ދޫކުރުން؛
2.1 ބީލަމުގެ ޖުމުލަ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ
6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 3.1 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ މިންގަ ނޑަށް ފެތޭ ނަމަ، މަސައްކަތް
ނިމޭތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސްވުމުން އަނބުރާ ދިނުން.
2.2 ބީލަމުގެ ޖުމުލަ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ
6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 3.2 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ މިންގަ ނޑަށް ފެތޭނަމަ، މަސައްކަތް
ނިމޭތާ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަސް ވުމުން އަނބުރާ ދިނުން.
2.3 މި މާއްދާގެ 2.1 އާއި 2.2 ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި
އޮތް ނަމަވެސް، ރިޓެންޝަން ފައިސާގެ އަދަދަށްވާ
ސެކިއުރިޓީއެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މަސައްކަތް ނިމުމުން
ރިޓެންޝަން ފައިސާ ދޫކުރުން.
(3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން
ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ
ކުރިން ރިޓެންޝަންގެ ގޮތުގައި އުނިކުރަންޖެހޭ މިންވަރަށް
ސެކިއުރިޓީއެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ހުށަހަޅާ ބިލްތަކުން
ރިޓެންޝަނަށް ފައިސާ އުނިނުކޮށް ފައިސާ ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
171

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މިގޮތުން ހުށަހަޅާ ސެކިއުރިޓީ ވާންޖެހޭނީ، މިނިސްޓްރީއަށް
ބަލައިގަނެވޭފަދަ ސެކިއުރިޓީއަކަށެވެ.
(ށ) ކޮންޓްރެކްޓް އުސޫލުން ކުރުވާ މަސައްކަތްތައް ނިންމުމަށްފަހު
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މުއްދަތު (ރިޓެންޝަން މުއްދަތު) ގައި އެ ކަމަކަށް
ދިމާވާ މައްސަލަތައް ކޮންޓްރެކްޓަރު ރަނގަޅުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
ރިޓެންޝަން ފައިސާ ބަހައްޓަން ކަޑައަޅައިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު
އެ ފައިސާ ދޭންވާނީ، އެހައިތަނަށް ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް
ރަނގަޅުކުރުމުންނެވެ.
(ނ) ދިމާވާ މައްސަލަތައް ކޮންޓްރެކްޓަރ ޙައްލުކޮށްފައިނުވާ ހާލަތުގައި، އަދި
އެ މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް ހިނގާ ޚަރަދު ރިޓެންޝަން
ފައިސާއަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެ ފައިސާއަކީ ކޮންޓްރެކްޓަރ ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާއެކެވެ.
ނިމޭ މަސައްކަތަށް އަގު ދިނުން 10.63 (ހ) ކުރުވާ މަސައްކަތުގެ ނުވަތަ ހޯދާ ޚިދުމަތުގެ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
މިންގަ ނޑަށްވުރެ ބޮޑުވާނަމަ، އެ މަސައްކަތެއްގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ
ނިމުނު ބައެއްގެ އަގު ހޯދުމަށް ވަކިވަކި ބިލު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ
4.1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މިންގަ ނޑަށް ފެތޭނަމަ، އެ މަސައްކަތަކުން
ނުވަތަ ޚިދުމަތަކުން ނިމުނު ބައެއްގެ އަގު ހޯދުމަށް ވަކިވަކި ބިލު
ހުށަހެޅުމުން، އެ ކަމެއް ކޮށް ނިންމައިފައިވާކަމަށް، އެ ކަމެއް
ކުރަމުންދާގޮތް ބެލުމާ ހަވާލުކޮށްފައިވާ އިންޖިނޭރަކު، ނުވަތަ
ކޮންސަލްޓަންޓަކު، ނުވަތަ އެ މަސައްކަތެއް ސުޕަވައިޒްކުރުމާ ހަވާލުވެހުރި
ފަރާތަކުން، ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖަރު ސޮއިކުރުމުން، އެ ބިލެއްގެ
ފައިސާ ދެވިދާނެއެވެ.
(ށ) ކުރުވާ މަސައްކަތުގެ ނުވަތަ ހޯދާ ޚިދުމަތުގެ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 4.2 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
މިންގަ ނޑަށް ފެތޭނަމަ، އެ މަސައްކަތަކުން ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތަކުން ނިމުނު
ބައެއްގެ އަގު ހޯދުމަށް ވަކިވަކި ބިލު ހުށަހެޅުމުން އަގު ދެވޭނީ، ޕްރޮޖެކްޓް
ކޮންސަލްޓަންޓް ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތު މަތިކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ
172

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ރިޕޯޓެއް (އިންޓަރިމް ސެޓްފިކެޓް) ތައްޔާރުކޮށްފައި، އެ ރިޕޯޓު
ހުށަހެޅުމުންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަގު ދެވޭނީ،
އެ ބިލެއްގެ ޖުމުލަ އަގުގެ ތެރެއިން އެޑްވާންސް ފައިސާއާއި،
ރިޓެންޝަނަށް ނިސްބަތުންޖެހޭ އަދަދު އުނިކުރުމަށްފަހުގައެވެ. އަދި
މިނޫން ފައިސާއެއް ވެސް އުނިކުރަންޖެހޭނެކަމަށް އެގްރީމެންޓުގައި
އެއްބަސްވެފައިވާނަމަ، ބިލުގެ ފައިސާ ދޭންވާނީ، އެފަދަ ފައިސާ ވެސް
ކަ ނޑައިފައެވެ.
ކޮންޓްރެކްޓުގައިވާ މަސައްކަތް 10.64 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތްތަކާއި، ހޯދާ ޚިދުމަތްތަކާއި، ގަންނަ
ބަލައިގަތުން
ތަކެތި ބަލައިގަންނަންވާނީ، އެގްރީމެންޓުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ކަންތައް ކޮށް
ނިންމުމުންނެވެ. އެގްރިމެންޓާ ޚިލާފަށް ކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކާއި ވިއްކައިފައިވާ
ތަކެތި ބަލައިގަނެގެން ނުވާނެއެވެ. އެ ކަމެއްގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ފެންވަރު
ރަނގަޅުނޫންނަމަ، އެ ކަމެއް ރަނގަޅުކުރުމަށް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް ބަދަލުކުރުމަށް
އެ ފަރާތަކަށް އަންގާނީއެވެ. މިކަމަށް ދައުލަތުން އެއްވެސް ޚަރަދެއް ކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް 10.65 (ހ) އެގްރިމަންޓްކޮށްގެން ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތް (ކޮންސަލްޓަންސީ މަސައްކަތް
)ކޮންޓްރެކްޓްކޮށްގެން ހަވާލުކުރި
ނުހިމަނައި(ލަސްވަމުންދާނަމަ، އެ ލަސްވާ ލަސްވުމުން، އެ ކަމެއް
މަސައްކަތް މުއް ދަތަށްވުރެ
ހަވާލުކުރި ފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ އަގު (ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް)
ލަސްވުމުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު(
އެ ކަމެއް ހަވާލުވި ފަރާތުން ދޭންޖެހޭނެއެވެ. އެ ގެއްލުމުގެ އަގު
ކަނޑައެޅުން
ކަ ނޑައަޅާނީ، ލަސްވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ޖުމުލަ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 5.1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މިންގަ ނޑަށް
ފެތޭނަމަ ފައިސާ ކަ ނޑާނީ، ޖުމުލަ އަގު 0.005)ސުމެއް
ޕޮއިންޓް ސުމެއް ސުމެއް ފަހެއް(އާ ގުނަކުރުމުން ޖެހޭ އަދަދާއި،
މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރުވާ ދުވަސްތަކުގެ އަދަދާ ގުނަކުރުމުން ޖެހޭ
އަދަދެކެވެ. މި އަދަދު ހޯދާނީ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ
ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ .
(CP*0.005*LD)
173

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
•CP(ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރައިސް(: ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޖުމުލަ
އަގު.
LD(ލޭޓް ޑިއުރޭޝަން(: ކޮންޓްރެކްޓުގެ މުއްދަތަށްވުރެ
އިތުރުވާ ދުވަސްތައް.
(2) ޖުމުލަ އަގު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 6 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ތާވަލުގެ 5.2 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ މިންގަ ނޑަށް
ފެތޭނަމަ ފައިސާ ކަ ނޑާނީ، ޖުމުލަ އަގު 0.0025)ސުމެއް
ޕޮއިންޓް ސުމެއް ސުމެއް ދޭއް ފަހެއް(އާ ގުނަކުރުމުން ޖެހޭ
އަދަދާއި، މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރުވާ ދުވަސްތަކުގެ އަދަދާ
ގުނަކުރުމުން ޖެހޭ އަދަދެކެވެ. މި އަދަދު ހޯދާނީ، އަންނަނިވި
ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ .
)CP*0.0025*LD(
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ލަސްވުމުގެ އަގަށް ދޭންޖެހޭވަރު،
މުޅި ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގުގެ 15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ
ބޮޑުވެގެން ނުވާނެއެވެ. އެއްވެސް ހާލެއްގައި މުޅި ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގުގެ
15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް
އިތުރުވެއްޖެނަމަ، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ނުކުރެވި އޮތްބައި ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ
އަތުން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މުޅި ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގުގެ
15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް
އިތުރުވެއްޖެނަމަ، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ނުކުރެވި އޮތްބައި ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ
އަތުން ވަކި ކުރުމާއިމެދުގޮތެއް ނިންމާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 10.05 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން އެ ޕްރޮކިއުމަންޓަށް ހުއްދަ ދިން ފަރާތުންނެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މުޅި ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގުގެ
15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ލިކުއިޑޭޓެޑް ޑެމޭޖަސް އިތުރުވެގެން
ކޮންޓްރެކްޓުގެ ނުކުރެވި އޮތްބައި ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ އަތުން ވަކިކޮށްފިނަމަ،
ކޮންޓްރެކްޓާ ޚިލާފުވި ފަރާތުގެ ޕަރފޯމަންސް ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ އެހެން
ސެކިއުރިޓީއެއް ވާނަމަ ދޫނުކޮށް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން،
174

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހިފަހައްޓާ ސެކިއުރިޓީއަކުން ކޮންޓްރެކްޓަރު ދައްކަންޖެހޭ ލިކުއިޑޭޓެޑް
ޑެމޭޖަސް ސެޓްއޮފް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ބ) ޖުމުލަ އަގު އެކީ އެއްފަހަރާ ދައްކައިފައިވާ ހާލަތުގައި ވެސް، ލަސްވާ
ލަސްވުމަށް އުނިކުރަންޖެހޭ އަދަދު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ފަރާތުން ހޯދަންވާނެއެވެ.
އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ތަކެތި ދިނުން 10.66 (ހ) ބީލަމުގެ މަސައްކަތަށް އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ތަކެތި ދެވޭނީ، ބީލަން
ހުޅުވިއިރު އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ތަކެތި ދެވޭގޮތަށް ބީލަންފޮތުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ތަކެތި
ދީގެން މަސައްކަތެއް ކުރުވާނަމަ، މަސައްކަތްކުރި ފަރާތަށް އަގުދޭނީ،
އަގުން އުނިކުރާގޮތަށް ދިން ތަކެތީގެ އަގު ކެނޑުމަށްފަހުގައެވެ.
ކޮންޓްރެކްޓަރަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭ 10.67 (ހ) އަނބުރާ ދައްކާގޮތަށް މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓް ދެވެންހުރިނަމަ،
ތަކެތީގެ ކުލި ކޮންޓްރެކްޓަރު އަތުން
މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަށް އެފަދަ ތަކެތި ދޭންވާނީ، އާންމުކޮށް އެފަދަ ތަކެތި
ހޯދުން
ލިބެން ހުންނަ ކުއްޔަކަށެވެ. މިގޮތުން ދީފައިވާ ތަކެތީގެ ކުއްޔަށް
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއާއި، އެ ތަކެތީގެ މަރާމާތަށް ފައިސާއެއް
ދައްކަންޖެހޭނަމަ، އެކަމަށް އެ ފަރާތްތަކަށް ގަވާއިދުން ބިލު ފޮނުވައިގެން
އެ ފައިސާ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ށ) އަނބުރާ ދައްކާގޮތަށް ދޫކުރި މެޝިނަރީއާއި އިކުއިޕްމަންޓުގެ ކުއްޔަށް
ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއާއި މަރާމާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ބިލުތަކަށް
މުއްދަތު ހަމަވާއިރު ފައިސާ ނުދައްކައި އޮތްނަމަ، މަސައްކަތުގެ އަގަށް
ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދޭންވާނީ، އެ ފައިސާ ކަ ނޑައިފައެވެ.
(ނ) ރާއްޖޭގައި ދާއިމީ އޮފީހެއް ނުހުންނަ ބޭރުގެ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރެވޭ
މަސައްކަތްތަކުގައި، މަސައްކަތް ނިންމުމަށްފަހު އެ ފަރާތުން ސަރުކާރުގެ
އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދޭންޖެހިފައިވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ހުރިތޯ
ބަލައި، އެ ތަކެތި ނުވަތަ އެ ފައިސާ ހޯދައިދިނުމުގައި ކޮންޓްރެކްޓް
ހަވާލުކުރި ފަރާތުން އެހީތެރިވެދޭންވާނެއެވެ.
175

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އަޅަންވާ 10.68 ކޮންޓްރެކްޓަރު ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ކަންކަމަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ޚަރަދުގައި
ރައްކައުތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތަކަށް
ބަދަލުދޭންވާނެއެވެ. މަސައްކަތް ނިމޭއިރު މިގޮތުން ހަމަނުޖެހި ކަމެއް އޮތްނަމަ،
ކޮންޓްރެކްޓަރު ޖާމިނުވުން
ރިޓެންޝަނުގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓައިފައިވާ ފައިސާގެ ތެރެއިން އެ ކަމެއް
ހަމަޖައްސާނީއެވެ.
މަސައްކަތްކުރާ ތަކެތީގެ ފެންވަރު 10.69 (ހ) މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަކެތީގެ ފެންވަރު ދަށްވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ
ދަށްވުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމަށް
އެހެންވެސް ގޮތަކުން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މަޝްރޫޢުތަކަށް ލިބޭ
ޖާމިނުވެ، ރަނގަޅުކޮށްދިނުން
ގެއްލުމާއި، ހަލާކުވާ ތަންތަނާއި، ތަކެތި މަރާމާތުކޮށް ރަނގަޅުކުރުމަކީ
ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ށ) މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަކެތީގެ ފެންވަރު ދަށްވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ
އެހެންވެސް ގޮތަކުން އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މަޝްރޫޢުތަކަށް ލިބޭ
ގެއްލުމާއި، ހަލާކުވާ ތަންތަނާއި ތަކެތި މަރާމާތުކޮށް ރަނގަޅުކުރުމަށް،
މަސައްކަތް ކުރުވާ އޮފީހުގެ ވެރިޔާ އެންގުމުން، ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ އަމިއްލަ
ޚަރަދުގައި އެ މަސައްކަތް ރަނގަޅުކުރަންވާނެއެވެ. އެ އެންގި އެންގުމަށް
ޢަމަލުނުކުރުމުން، ނުވަތަ އެކަން ގަބޫލުނުކުރުމުން، ސަރުކާރުން އެކަން
ރަނގަޅުކޮށް ނިންމުމަށްފަހު، އެކަމަށް ހިނގި ހުރިހާ ޚަރަދެއް،
ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަގުގެ ތެރެއިން ނުވަތަ ރިޓެންޝަން ފައިސާގެ ތެރެއިން
އުނިކުރަންވާނެއެވެ.
އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވުން އަދި 10.70 ކޮންޓްރެކްޓް އުސޫލުން ކުރާ ކަންތައްތަކުގައި، ގަވާއިދާ ޚިލާފުވުމާ ގުޅިގެން ކުރާ
ބީލަންވެރިންނާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުން
ކުށްތަކާއި ލިޔެކިޔުމަށް ބަދަލުގެނެސްގެން ކުރާ ކުށްތަކާއި، ނިންމުމަށް
އިޙުތިރާމްނުކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ ބާބާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
މުވައްޒަފަކާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކާއެކު 10.71 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް، އެ ތަނެއްގެ ޕްރޮކިއުމަންޓާއި ފައިސާއާއި
ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުން
ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުވެފައިވާ މުވައްޒަފަކާ ނުވަތަ
ޕްރޮކިއުމަންޓާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތާއި ޝަރުޠުތައް އެކުލަވައިލާ މުވައްޒަފަކާ
ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ އެގްޒެކެޓިވް ލެވެލްގެ މުވައްޒަފަކާ ގުޅުންހުރި
ވިޔަފާރިއަކުން އެ ތަނަކަށް އެއްޗެއް ގަންނަންވާނީ، ނުވަތަ މަސައްކަތެއް
ކުރުވަންވާނީ، ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ހޯދަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރާ
އުސޫލާ އެއްގޮތަށެވެ.
176

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކާ ގުޅުންހުރި
ތަނެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ، މި ގަވާއިދުގެ 19.01 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި،
"ކްލޯޒް ރިލޭޓިވް" ނުވަތަ "ކްލޯޒް އެސޯސިއޭޓް" ކަމަށް މާނަކޮށްފައިވާ
ފަރާތެއް ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތެއްގެ ތަނެއް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި 10.72 އިޤްތިޞާދީގޮތުން ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީގޮތުން ނުވަތަ އެހެނިހެން ގޮތަކުން ލިބިދާނެ
އިސްކަންދިނުމުގެ ސިޔާސަތު
ފައިދާއަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި ވަކިވަކި ފަރާތްތަކާއި
ކަނޑައެޅުން
ދާއިރާތަކަށް އިސްކަންދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ސިޔާސަތުތަކެއް، ދައުލަތުގެ
ޕްރޮކިއުމަންޓް ޕޮލިސީ ބޯޑުގެ ލަފަޔާއެކު، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
މިގޮތުން، ކަ ނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް މިނިސްޓްރީން އެކުލަވައިލާ
އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ ، މިނިސްޓްރީން އެ އުސޫލުތައް އެކުލަވައިލައި،
ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ .
ބާބު 11
ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މައްސަލަ ބެލުމާއި ފިޔަވަޅުއެޅުން
ބީލަމެއްގައި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ކުރާ 11.01 ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ނިޒާމުގެ ދަށުން ހުޅުވައިލެވޭ ބީލަންތައް ކުރިޔަށް
ކަންތައްތައް ބެލުން
ގެންދިއުމުގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް
ޢަމަލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބީލަންވެރިޔަކަށް ގަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތަކުން،
އެ މައްސަލަ ބެލުމަށް، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ބީލަމަކާ ގުޅިގެން މައްސަލަ 11.02 (ހ) ބީލަމެއް ވަކި ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ބީލަމަކާ ގުޅިގެން
ހުށަހެޅުން
މައްސަލައެއް އޮތްނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 10.45 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައިވާ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، ތިރީގައިވާ ފަރާތަކަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(1) ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރއިން އިޢުލާނުކުރާ ބީލަމަކާ
ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހަޅާނީ، ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރގެ
ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރަށެވެ.
(2) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އިޢުލާނުކުރާ ބީލަމަކާ ގުޅިގެން މައްސަލަ
ހުށަހަޅާނީ، އެ ބީލަމެއް އިޢުލާނުކުރި ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ
ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރަށެވެ.
(ށ) ހުށަހެޅުނު މައްސަލައެއް، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަނބުރާ
ގެންގޮސްފައި ނުވާނަމަ، ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މައްސަލަ
177

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ރައްދުވާ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކައިގެން އެ މައްސަލައެއް ޙައްލުނުކުރެވޭ
ހިނދެއްގައި، ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު ޢަމަލުކުރާނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(1) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަކަށް، ބީލަމާ
ގުޅޭގޮތުން މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިފައިވާކަމާއި، ހުށަހެޅިފައިވަނީ
ކޮން ބާވަތެއްގެ މައްސަލައެއްކަން ލިޔުމުން އެންގުން؛
(2) މައްސަލަ ވަކިގޮތަކަށް ނުނިމެނީސް މަސައްކަތް ހަވާލުނުކުރާކަން
ކަށަވަރުކުރުން؛
(3) މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން
5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ބީލަމެއް އެވޯޑްކުރި ފަރާތަށް
ހުށަހަޅައި، އެ ފަރާތުން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމިގޮތް، މި
މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެންގުން. މި މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި އެވޯޑްކުރި ފަރާތުން މައްސަލަ ބަލައި ޖަވާބެއް ނުދިން
ކަމުގައި ވިއަސް، އެކަން ބަޔާންކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި
ފަރާތަށް، ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރ އަންގަންވާނެއެވެ.
(ނ) މައްސަލަ ބަލައި ނިމުމުން، އެ މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް، ތިރީގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެ ބީލަމުގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކަށް،
ލިޔުމަކުން އަންގަންވާނެއެވެ.
(1) މައްސަލަ އެއްކޮށް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ބައެއް ގަބޫލުކުރިކަން
ނުވަތަ މައްސަލަ ގަބޫލުނުކުރާކަން ؛
(2) މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް؛
(3) މައްސަލައިގައި ކަމެއް ރަނގަޅުކުރުމަށް ނިންމިނަމަ، އެ ކަމެއް
ރަނގަޅުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅަން ނިންމި ފިޔަވަޅެއް.
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް 11.03 ބީލަމުގެ ކަމެއް ހިނގައިދިޔަ ގޮތާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް
މައްސަލަ ހުށަހެޅުން
ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު ބަލައި ނިންމި ގޮތާމެދު، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކަންތައްތަކުންކުރެ ކަމަކާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް އަލުން
ބަލައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު، ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރަށް މައްސަލަ
178

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރުގެ ނިންމުމާ ގުޅިގެން
ބީލަން ކާމިޔާބުވާ ފަރާތް ބަދަލުވާ ހާލަތުގައި، ފުރަތަމަ ބީލަން ކާމިޔާބުކުރި
ފަރާތަށް ވެސް ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު
ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން، އަލުން ބެލުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ހުށަހަޅާނީ،
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް އެޑްރެސްކޮށް މިނިސްޓްރީއަށެވެ.
(ހ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލައެއް ބަލައި
ނިންމުމުގައި، ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުންކުރެ ހާލަތެއް އޮތްކަމަށް މައްސަލަ
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ގަބޫލުކުރެވުން.
(1) ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާތާ ރަސްމީ ބަންދު
ނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު
ވަކިގޮތެއް ނިންމައިފައި ނުވުން؛
(2) ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު މައްސަލަ ނިންމި ގޮތާމެދު، މައްސަލަ
ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހިތްހަމަނުޖެހުން ؛
(3) ބީލަންވެރިޔާ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައިފައިވަނިކޮށް
އެ މައްސަލައަށް ޖަވާބުނުދީ، އެ ބީލަމަކާ ގުޅޭ ކޮންޓްރެކްޓަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށުން.
(ށ) ބީލަމުގެ ކަމެއް ހިނގައިދިޔަ ގޮތް ބެލުމަށް މިނިސްޓަރަށް ފެނިއްޖެ
ހިނދެއްގައި، އެ ބީލަމެއްގެ ކަންކަން ބަލައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮކިއުމަންޓް
އެޕީލް ބޯޑަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު މިނިސްޓަރަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުން 11.04 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 11.03 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލަ އަލުން ބެލުމަށް
މައްސަލަ ބެލުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް ހުށަހަޅާނީ، "ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މައްސަލަ
ގޮތް
"
އަލުން ބެލުމަށް އެދޭ ފޯމު މެދުވެރިކޮށް، ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް
އެޑްރެސްކޮށް، މިނިސްޓްރީއަށެވެ.
(ށ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ގަބޫލުކުރެވޭނީ،
ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު އެ މައްސަލައެއް ނިންމި ދުވަހުން ފެށިގެން
179

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނުވަތަ އެ މައްސަލައެއް ނިންމަންޖެހޭ ދުވަހުން ފެށިގެން، ސަރުކާރު
ބަންދު ނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކެވެ.
(ނ) ބީލަމަކާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލައެއް އަލުން ބެލުމަށް މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ހުށަހެޅުމުން، ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އެ މައްސަލައަކާމެދު
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) އެ މައްސަލައަކާ ގުޅޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް އެ މައްސަލަ
ހުށަހެޅިފައިވާކަމާއި، ބީލަމުގެ މައްސަލަތައް ބަލައި ނިމުމާ
ހަމަޔަށް އެ ބިޑެއްގެ ބިޑް ވެލިޑިޓީއާއި، ބިޑް ސެކިއުރިޓީ
ދެމެހެއްޓުމަށް އެންގުން؛
(2) މައްސަލަ ހުށަހެޅިއިރު، އެ ބީލަމުގެ މަސައްކަތް ވަކި ފަރާތަކާ
ހަވާލުކޮށްފައި ނުވާނަމަ، މައްސަލައާމެދު ވަކިގޮތެއް
ނިންމަންދެން އެ ކަމެއް ހަވާލުކުރާނޭ ފަރާތެއް ކަ ނޑައެޅުން
މަޑުޖައްސައިލުމަށް ދައުލަތުގެ އެ އޮފީހަކަށް އެންގުން؛
(3) މައްސަލަ ހުށަހެޅިއިރު، އެ ބީލަމުގެ މަސައްކަތް ވަކި ފަރާތަކާ
ހަވާލުކޮށްފައިވާނަމަ، މައްސަލައާމެދު ވަކިގޮތެއް ނިންމަންދެން
މަސައްކަތް ވަގުތީގޮތުން މެދުކަ ނޑައިލުމަށް އެ އޮފީހަކަށް
އެންގުން.
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑު 11.05 (ހ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑު އެކުލެވިގެންވަނީ، ޗެއަރޕަރސަނާއެކު
7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. ބޯޑަށް އައްޔަނުކުރަން ބޭނުންވާ
ފަރާތްތައް ކަ ނޑައަޅައި، މެންބަރުން އައްޔަނު ކުރާނީ، މިނިސްޓަރުގެ
ލަފަޔާއެކު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
(ށ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުގެ ދައުރަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހެވެ.
(ނ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް އައްޔަނުކުރާ މެންބަރުން ވާންވާނީ،
ފައިނޭންސް ޕްލޭނިންގ، ނުވަތަ އިންޖިނިއަރިންގ، ނުވަތަ
އިންފޮރމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދާއިރާ ނުވަތަ ކޮމަރސް
ފަދަ ޕްރޮފެޝަނަލް ދާއިރާއަކުން މަތީ ތަޢުލީމު ލިބިފައިވުމާއެކު، އެފަދަ
180

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދާއިރާއަކުން މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ
ފަރާތަކަށެވެ.
(ރ) މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަންފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން
15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުގެ ހިންގުމާ
ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި އެ ބޯޑުގެ ޖަލްސާތަކާއި ނިންމުންތައް ނިންމުމާ ގުޅޭ
އެންމެހައި އުސޫލުތަކާއި ނިންމުންތައް އާންމުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް
ހިމަނައި ބޯޑުގެ ހިންގާ އުސޫލު އެ ބޯޑުން އެކުލަވައިލައި، އެ އުސޫލު
ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުގެ ސެކްރެޓޭރިއަޓް ބަލަހައްޓާނީ، މިނިސްޓަރު
ކަ ނޑައަޅާ އިދާރީ އިންތިޒާމެއްގެ ތެރެއިންނެވެ.
(ޅ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި ސެކްރެޓޭރިއެޓް ބަލަހައްޓާ
މުވައްޒަފު ހިމެނޭގޮތުން، އެ ބޯޑުން ބަލަމުންގެންދާ މައްސަލައާ
މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ (ކޮންފްލިކްޓް އޮފް އިންޓަރެސްޓް) ކަމެއް އޮތްނަމަ،
އެ ކަމެއް ހާމަކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ ފަދަ
މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް 11.06 (ހ) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއް، މައްސަލަ
ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުން
ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަނބުރާ ނުގެންދާނަމަ، ބޯޑުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.
(1) އެ މައްސަލައެއް ބޯޑަށް ހުށަހެޅުމާއެކު، އެންމެ އަވަސް
ފުރުޞަތެއްގައި، މައްސަލަ ބަލަން ފެށުން؛
(2) އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ، ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 14)ސާދަ(
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް ނިންމައި، މައްސަލަ ނިންމި
ގޮތް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމަކުން އެންގުން.
(ށ) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި، ތިރީގައިމިވާ ބާރުތައް ބޯޑަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
181

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އެ ޕްރޮކިއުމަންޓާ ގުޅޭ
އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި، ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ރިކޯޑުތަކާއި،
ރިޕޯޓުތައް ހޯދައި ބަލައި ޗެކުކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު؛
(2) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ހެކިން ހާޒިރުކޮށް ހެކިބަސް
ނެގުމާއި، ހެކީގެގޮތުގައި ބެލެވޭ އެއްޗެއް އިތުރަށް ދިރާސާކޮށް
ބެލުން؛
(3) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އޮފީހެއްގެ މައްސަލައާ
ގުޅުންހުރި މުވައްޒަފުން ހާޒިރުކޮށް ސުވާލުކޮށް މަޢުލޫމާތު
ހޯދުން؛
(4) ބޯޑަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްދިނުމަށް ބޯޑަށް
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހާޒިރުވުމަށް އެންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު.
އަދި މިގޮތުން ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި އޭނާ ބޯޑަށް
ހާޒިރުނުވެއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލަ އިތުރަށް ނުބަލައި
ހުއްޓައިލުމުގެ އިޚުތިޔާރު.
(ނ) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށްފަހު ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓުގައި،
ތިރީގައިމިވާ ކަންކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(1) މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ބެލުމުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް؛
(2) ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ އެއްކޮށް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ބައެއް
ގަބޫލުކުރެވިފައިވާކަން ނުވަތަ މައްސަލަ ބާޠިލުކުރެވިފައިވާކަން؛
(3) މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް؛
(4) މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކާއި،
އެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އަޅަން ފެންނަ ފިޔަވަޅު.
ބީލަމެއްގެ މައްސަލަ ބަލައި 11.07 ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުން މައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށްފަހު ، ތިރީގައިމިވާ
ނިންމުމަށްފަހު ފިޔަވަޅު އެޅުން
ފިޔަވަޅުތަކުންކުރެ ފިޔަވަޅެއް ނުވަ ތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅިދާނެއެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުމެއް ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ
ޢަމަލަކީ ގަވާއިދާ ޚިލާފުކަމެއް ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ކަމެއް އެއްކޮށް ނުވަތަ
182

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ބައެއް ބާޠިލުކުރުމަށް ނުވަތަ އަނބުރާ ރުޖޫޢަކު ރުމަށް
އެ އޮފީހަކަށް އެންގުން.
(ށ) ހިނގަމުންދާ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ މަސައްކަތެއް އެއްކޮށް ހުއްޓައިލުމަށް ނުވަތަ
ބާޠިލުކުރުމަށް އެ އޮފީހަކަށް އެންގުން.
(ނ) ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމަށް އެ އޮފީހަކަށް އެންގުން.
(ރ) މިނިސްޓްރީއާއި، މަޝްރޫޢަށް ބަޖެޓުދޭ ފަރާތް ނުވަތަ ފައިސާދޭ
ފަރާތުންނާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ތަންތަނުން އަޅަންޖެހޭ ވަކި ފިޔަވަޅެއް
އޮތްނަމަ، އެ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް އެކަމަކާބެހޭ ފަރާތަށް އެންގުން.
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުގެ 11.08 ބީލަމުގެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުން ވަކި ކަމެއް
ނިންމުންތަކަށް ޢަމަލު ކުރުން
ވަކި ގޮތަކަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެ ނިންމުމެއް ރައްދުވާ ފަރާތަކުން އެ ނިންމުމާ
އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށް ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ.
ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުގެ 11.09 ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުމެއް އެ ބޯޑަށް އަލުން ބެލޭނީ،
ނިންމުންތައް އަލުން ބެލުން
އެ މައްސަލައެއް އަލުން ބެލުމަށް މިނިސްޓަރު ހުށަހެޅުމުން، އެ މައްސަލައިގެ
ތަބީޢަތަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތަކަށް ފެތޭ
ނަމައެވެ.
(ހ) އެ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް
ނިންމައިފައިވާކަމަށް ފެނުން.
(ށ) މައްސަލަ ނިންމާފަހުން އައު ހެކި ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ހެއްކަށް
ރިޢާޔަތްނުކުރުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ އެ ނޫންވެސް އެހެން ސަބަބަކާހުރެ،
ފާޅުކަން ބޮޑު ބޭއިންސާފެއް ފެންނަން އޮތުން.
މައްސަލަ ބަލަމުންދާއިރު ބީލަމުގެ 11.10 ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ބީލަމުގެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ ޕްރޮކިއުމަންޓް
މަސައްކަތް އެވޯޑްކުރުން މަނާކުރުން
އެޕީލް ބޯޑަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، އެ ޕްރޮކިއުމަންޓެއް ކުރިޔަށްގެންދާ
ފަރާތަކުން، ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) މި ގަވާއިދުގެ 11.02 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެ އޮފީހަކަށް
އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ބަލައި
ނިންމުމަށްފަހު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެކަން އަންގާތާ، ސަރުކާރު
183

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަސް ހަމަވުމުން ނޫނީ މަސައްކަތް އެއްވެސް
ފަރާތަކާ ހަވާލުނުކުރުން.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 11.03 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް
މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ބަލައި ނިންމުމަށްފަހު،
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެކަން އެންގުމުން ނޫނީ އެއްވެސް ފަރާތަކާ
މަސައްކަތް ހަވާލުނުކުރުން.
ބީލަންވެރިންނާއި ސަޕްލަޔަރުން 11.11 ބީލަމުގެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން، އެ ބީލަމުގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތައް ނުވަތަ
ސަސްޕެންޑްކުރުން
ސަޕްލަޔަރުން ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުތަކުގައި ވަކި މުއްދަތަކަށް
ބައިވެރިނުވެވޭގޮތަށް މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ސަސްޕެންޑްކުރާނީ ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް
ބޯޑުންނެވެ.
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތައް 11.12 (ހ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތައް ސަސްޕެންޑްކުރެވޭނީ، ތިރީގައި މިވާ
ސަސްޕެންޑްކުރެވޭ ގޮތްތަކާއި އެޅޭނެ
ހާލަތްތަކުގައެވެ.
ފިޔަވަޅު
(1) ބީލަން ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް މި ގަވާއިދުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުން؛
(2) ބީލަމުގައި މަކަރާއި ހީލަތް ހެދުން؛
(3) ނަހަމަ މަންފާއެއް ލިބިގަތުމަށް ކަމާ ގުޅުންހުރި
މުވައްޒަފަކާއެކުގައި މަސައްކަތްކުރުން (ކޮލޫސިވް)؛
(4) ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން؛
(5) ބިރުދެއްކުން)ކޮއަރސިވް(؛
(6) ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ޢަމަލުތައް
ހިންގުން؛
(7) ބީލަމުގެ އަގަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުންފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގުން.
184

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ދައުލަތުގެ ބީލަމެއްގައި ވަކި މުއްދަތަކަށް ބައިވެރިނުވެވޭގޮތަށް
ބީލަންވެރިއެއް ސަސްޕެންޑް ކުރެވޭނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތެއް މެދުވެރިވެގެންނެވެ.
(1) ބީލަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ބީލަމުގެ
މަރުޙަލާގައްޔާއި ކޮންޓްރެކްޓް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމުގައި
ޞައްޙަނޫން ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުމާއި، އެފަދަ މަޢުލޫމާތު ދިނުމާއި،
މަޢުލޫމާތު ފޮރުވުން؛
(2) ބީލަމުގައި އެހެން ފަރާތަކުން ބައިވެރިވުމަށް ހުރަސްއެޅުމާއި،
އެހެން ފަރާތަކަށް ބީލަން ލިބޭގޮތަށް މަގުފަހިކުރުމަށް
މަސައްކަތްކުރުން؛
(3) ބީލަން ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ނޫން ގޮތްގޮތަށް
ޢަމަލުކުރުމާއި، ބީލަމުގައި ކޮރަޕްޓް، ފްރޯޑިއުލެންޓް، ކޮލޫސިވް،
ކޮއެސިވް އަދި އޮބްސްޓްރަކްޓިވް ޕްރެކްޓިސްގެ ޢަމަލު
ހިންގުމާއި، ބީލަމުގެ އަގަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި، މަޢުލޫމާތުގެ
ސިއްރުކަން ގެއްލޭފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގުން؛
(4) ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ދެފަރާތެއް ގުޅިގެން ނުވަތަ
އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކެއް ގުޅިގެން އެ މީހުން އެއްބަސްވާ
ވަކި ފަރާތަކަށް މަސައްކަތް ލިބޭނެގޮތަށް މަގުފަހިކުރުމަށް ޓަކައި،
ރާވައިގެން އެއިން ކޮންމެ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާ ކޮންމެ
ބީލަމަކީ ވެސް އެއްފަރާތް އަނެއް ފަރާތާ ނުގުޅި ހުށަހެޅި ޞައްޙަ
ބީލަންތަކެއްގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް ޓަކައި، އެކަށީގެންނުވާ ބޮޑު
އަގުތަކެއް، ނުވަތަ ރާވައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުޑަ އަގުތަކެއް
ހުށަހެޅުން؛
(5) ވާދަވެރި ބީލަމެއްކަން ދެއްކުމުގެގޮތުން ތަފާތު މީސްމީހުންގެ
ނަމުގައި، ނުވަތަ ކުންފުނިތަކުގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ
ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ ވިޔަފާރިކުރާ އެނޫން
ތަނެއްގެ ނަމުގައި، އެއްފަރާތަކުން ބީލަން ހުށަހެޅުން؛
185

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) ބީލަން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ދެފަރާތަކުން ނުވަތަ
އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކަކުން ހުށަހަޅައިފައިވާ ބީލަމެއް އަނބުރާ
ގެންދިޔުމާއި، ވަކި ފަރާތަކަށް ނަހަމަ ފައިދާތަކެއް ލިބޭގޮތަށް
ރާވައިގެން ބީލަން ހުށަހެޅުމާއި، އެފަދަ އެއްބަސްވުމެއްގައި
ބައިވެރިވުން؛
(7) ބީލަން ހު ށަހަޅާ ފަރާތުން އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެހެން ބަޔަކާ
ގުޅިގެން، ރޭވުމެއްގެ ދަށުން އެކި ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައިވާ ތަބަޢީ
ވާދަވެރިކަން ނައްތައިލުމަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި، ނުވަތަ
ވާދަވެރިކަން ކުޑަކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ނަތީޖާއެއްގެގޮތުން
އާންމުންނަށް ލިބެންވީ ފައިދާއަށް އުނިކަން ލިބުން؛
(8) ބީލަމެއްގެ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސޮއިކުރުމަށް އިންކާރުކުރުން، ނުވަތަ
ބިޑް ވެލިޑިޓީގެ މުއްދަތަކާމެދު އެއްބަސްވެގެން ހުށަހެޅޭ
ބީލަންތަކުގައި ބީލަންފޮތުގައި ނުވަތަ ބީލަމުގެ އިޢުލާނުގައި
ޕަރފޯމަންސް ސެކިއުރިޓީ ހުށަހެޅުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހިނދެއްގައި އެ ސެކިއުރިޓީ ހުށަހެޅުމަށް އިންކާރުކުރުން؛
(9) އަމިއްލަ ބާރުގެ ދަށުގައިނުވާ ކަމެއް)ޤުދުރަތީގޮތުން ދިމާވާ
ކަމެއް(މެދުވެރިވެގެން ނޫން ގޮތަކަށް ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުން
ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ފުރިހަމަނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛
(10) ކޮންޓްރެކްޓެއް ނުވަތަ ސަބްކޮންޓްރެކްޓެއް ހޯދުމުގެގޮތުން
ޞައްޙަނޫން ލިޔެކިޔުން ހުށަހެޅުން ފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގުން؛
(11) ބީލަމަކާ ގުޅިގެން ކޮންޓްރެކްޓަރު ޢަމަލުކުރުމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުން. އަދި
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރުމަށް އަންގާ
އެންގުންތަކަށް ޢަމަލުނުކުރުން؛
(12) ކޮންޓްރެކްޓާ ހަވާލުވެ، މަސައްކަތް ވަކި ހިސާބަކަށް
ގެންދިޔުމަށްފަހު، އެ ކޮންޓްރެކްޓެއް ދޫކޮށްލުން؛
186

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(13) ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސޮއިކުރުމަށްފަހު މަސައްކަތް ނުފަށައި
އެ ކޮންޓްރެކްޓް ދޫކޮށްލުން؛
(14) ބީލަން ކާމިޔާބުކުރާ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރުމަށް މި ގަވާއިދުގެ
10.28 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ކޮންޓްރެކްޓަރަކު
ޢަމަލުނުކުރުން؛
(15) ޢުމްރާނީ ތަރައްޤީއާ ގުޅޭ މަސައްކަތްތަކުގައި އެއްބަސްވެފައިވާ
ތާވަލާ އެއްގޮތަށް ކޮންޓްރެކްޓަރު މަސައްކަތް ކުރިޔަށް
ނުގެންދިޔުން؛
(16) ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއްގެ ތެރެއިން
މި މައްދާގެ (ށ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން 15 ވަނަ
ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހިމެނޭ ކަމެއް ފާހަގަވުން.
(ނ) އެހެން ޤައުމަކުން ނުވަތަ ދައުލަތަށް އެހީދޭ ނުވަތަ ލޯނުދޭ ފަރާތަކުން
ސަސްޕެންޑްކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި
ބައިވެރިނުވެވޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ސަސްޕެންޑް
ކުރުމުގައި ބަލާ މިންގަ ނޑުގެ ތެރޭގައި، އެ ޤައުމަކުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން
ބަލައިފައިވާ މިންގަ ނޑަކީ އިންސާފުވެރި މިންގަ ނޑެއްތޯއާއި،
ސަސްޕެންޑްކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް އެ ފަރާތުގެ ދިފާޢުގައި މައްސަލަ
ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވޭތޯ ބަލަންވާނެއެވެ.
(ރ) ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ސަޕްލަޔަރެއް
ސަސްޕެންޑްކުރަންވާނީ، އެ ފަރާތަކުން އެކަމުގެ ދިފާޢުގައި މަޢުލޫމާތު
ހުށަހެޅުމަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތެއް ދިނުމަށްފަހު، އެ މައްސަލައެއް
ތަޙުޤީޤުކޮށް ނިމޭއިރު، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް
އެ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާނަމައެވެ.
(ބ) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށާއި އެ ކަމެއްގެ ބާވަތަށް
ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ކަމެއް
ސާބިތުވެގެން، ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ސަޕްލަޔަރެއް
ޖޫރިމަނާކުރުމަށް، ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
187

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ކަމެއް ސާބިތުވެގެން،
ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ސަޕްލަޔަރެއް ސަސްޕެންޑް ކުރާނަމަ
ސަސްޕެންޑް ކުރެވޭނީ، ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހަށެވެ. މިގޮތުން
ސަސްޕެންޑްކުރާނެ މުއްދަތު ކަނޑައަޅާނީ، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ
ކުޑަބޮޑުމިނަށާއި އެ ކަމެއްގެ ބާވަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް
ބޯޑުންނެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކާއި ސަޕްލަޔަރުންނަށް
އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކާއި ސަސްޕެންޑްކުރާނެ
މުއްދަތުތައް ކަ ނޑައަޅާނެ ގޮތުގެ އުސޫލެއް، މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާތާ
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮކިއުމަންޓް އެޕީލް ބޯޑުން
އެކުލަވައިލައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ޕަރފޯމަންސް ސެކިއުރިޓީ 11.13 ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސޮއިކުރުމަށްފަހު މަސައްކަތް ނުފަށައި އެ ކޮންޓްރެކްޓް
ހިފެހެއްޓުން
ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ނުވަތަ މަސައްކަތް ފެށުމަށްފަހު ވަކިހިސާބަކުން މަސައްކަތް
ފުރިހަމަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ހާލަތުގައި، އެ ކޮންޓްރެކްޓަކާ ގުޅިގެން ޕަރފޯމަންސް
ސެކިއުރިޓީއެއް ބަހައްޓައިފައިވާނަމަ، އެ ޕަރފޯމަންސް ސެކިއުރިޓީ ފައިސާ
ދައުލަތަށް ނަގަންވާނެއެވެ.
ބީލަމާ ގުޅިގެން ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ 11.14 (ހ) ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކޮށްފި ކޮންމެ
މުވައްޒަފުންނާއި އެކަމުގައި
މުވައްޒަފެއްގެ މައްސަލަ ނިންމާނީ، އެ ކަމެއްގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި،
ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކާމެދު އެޅޭނެ
އެ ޢަމަލެއް ހިންގުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަދަދާ
ފިޔަވަޅު
އެއްވަރުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކޮށްގެންނެވެ. އަދި މިފަދަ ޢަމަލެއް
ގަސްތުގައި ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤު
ކުރުމަށް ހުށަހަޅާނީ، ކަމާބެހޭ އިދާރާއަށެވެ.
(1) ބީލަންތައް ހުޅުވުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ވަގުތުގެ ކުރިން،
ބަންދުކޮށްފައިވާ ބީލަން ހުޅުވުމާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް
ވަސީލަތްތަކުގެ ޒަރީއާއިންނާއި ސިޓީއުރައިގައި ނުވަތަ އެފަދަ
އެހެން އެއްޗެއްގައި ބަންދުކޮށްގެން ހުށަހެޅޭ ސިއްރު
މަޢުލޫމާތުތަކާއި ލިޔުންތައް ނުވަތަ އޭގެ ކޮޕީ ނުވަތަ އޭގައި
ހިމެނޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް އެހެން ފަރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން
ނުވަތަ އަމިއްލަ ކަމަކަށް ބޭނުންކުރުން؛
188

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ބިޑު ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ޤާބިލު ފަރާތެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން
ބެލުން މަޤުބޫލު އުޒުރެއްނެތި ލަސްކުރުމާއި، ބީލަންތައް
ހުޅުވުމާއި ބީލަންތައް ވަޒަންކުރުން އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ
ލަސްކުރުމާއި، ބީލަންތައް ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތަށް އެކަން އެންގުން
ލަސްކުރުމާއި، މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާ މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރަން ކަ ނޑައެޅިފައި އޮންނަ ވަގުތަށްވުރެ ލަސްކުރުން؛
(3) ވަކި ފަރާތަކަށް މަސައްކަތް ހޯދައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި،
މިގޮތަށް ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ބާރުއަޅައި ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ
ބޯޑުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންގެ މައްޗަށް ނުވަތަ މުވައްޒަފުންގެ
މައްޗަށް ބާރުފޯރުވުމާއި ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން
މަސައްކަތްކުރުން؛
(4) މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބީލަމަށް ނުވަތަ ނޭޝަނަލް
ޓެންޑަރ ބޯޑަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް އެގޮތުގެ މަތީން
ހުށަނާޅައި ފަރުޖެއްސުމުގެގޮތުން އެއް މަސައްކަތެއް ތަފާތު
އެކިއެކި ބައިބަޔަށް ބަހައިލައިގެން ކުދިކުދި ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއްގެ
ގޮތުގައި މަސައްކަތް ކުރުވުން؛
(5) މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވަކި ފަރާތަކަށް މަސައްކަތް ދިނުމަށް
މަގުފަހިކުރުމުގެގޮތުން، އޮފީހުގެ އިސްވެރިޔަކު ނުވަތަ
މުވައްޒަފަކު މަޤާމުގެ ނުފޫޒު ބޭނުންކުރުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތައް މުވައްޒަފަކު ކުރުމުގައި
އަމިއްލަ ފަރުދަކު ބައިވެރިވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެހީތެރިވެދީފައިވާނަމަ،
އެ ފަރާތެއްގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގައި ބައިވެރިވާކަމަށް
ތުހުމަތުކުރެވޭ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުން، އެ މައްސަލަ ނިމެންދެން
އެ މުވައްޒަފަކު އަދާކުރާ ވަޒީފާއަށް ނުނިކުންނަގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރުން.
189

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބާބު 12
ދައުލަތުގެ މުދާ
ދައުލަތުގެ މުދާ 12.01 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލަކީ ދައުލަތަށް މިލްކުވެގެންވާ، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި
ވަކި ފަރާތެއްގެ ނުވަތަ މީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ އުފުލޭ ނުވަތަ ނޫފުލޭ
މުދަލެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުންނާއި ދައުލަތުން ބަލަހައްޓާ ފަންޑު އެކައުންޓުތަކުން
ޚަރަދުކޮށްގެން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ހޯދާ އެންމެހައި ހަރުމުދަލާއި،
އެހީގެ ގޮތުގައި ދައުލަތަށް ލިބޭ ހަރުމުދަލާއި، އެ ނޫން ގޮތްގޮތުން
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ލިބޭ އެންމެހައި ހަރުމުދަލަކީ ދައުލަތުގެ
މިލްކެކެވެ. މިގޮތުން ހޯދާ މުދަލުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނީގޮތުން
ރަޖިސްޓަރީކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ މުދަލެއް ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައި ނުވާނަމަ ރަޖިސްޓަރީކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ.
އިންޝުއަރކުރުން 12.02 (ހ) އިންޝުއަރކުރާނެ ފަރާތެއް ހޯދަންވާނީ، ބީލަމުގެ އުސޫލުން އާންމުކޮށް
އިޢުލާނުކޮށްގެންނެވެ.
(ށ) އިންޝުއަރެންސް ކަވަރޭޖް އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް މުޠާލިޢާކުރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ނ) އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީ އައުކުރުމުގެ ކުރިން، އިންޝުއަރކުރާ މުދަލުގެ
އަގާއި މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާމެދު ނުވަތަ އުނިކުރުމާމެދު ގޮތެއް
ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ރ) އިންޝުއަރކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކާ
ގުޅިގެން، އެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމުގެ ކަންތައް މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ
މަތީން އެ އޮފީހަކުން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ބ) އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީއާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ
ލިޔެކިޔުންތައް ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ ހަރުމުދާ ބެލެހެއްޓުން 12.03 އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހައި ހިނދަކު، ދައުލަތުގެ
ކެޕިޓަލް ބަޖެޓުން ޚަރަދުކޮށްގެންނާއި އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ހަރުމުދަލާއި އެ ނޫން
190

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ގޮތްގޮތުން ދައުލަތަށް ލިބޭ ހަރުމުދަލާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ކުރެވޭ
މަސައްކަތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނައިގެން
ބަލަހައްޓަންވާނެކަމަށް އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް އަންގާ ހުރިހާ މުދަލެއް، ދައުލަތުގެ
ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނައިގެން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ 12.04 އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހައި ހިނދު، ދައުލަތަށް
ނަގާ މުދަލާމެދު ޢަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވައިލާ
އުސޫލާ އެއްގޮތަށެވެ. މި އުސޫލުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ހ) ދައުލަތަށް ނަގާ ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން.
(ށ) ދައުލަތަށް ނަގާ މުދާ ބެލެހެއްޓުން.
(ނ) ދައުލަތަށް ނަގާ މުދާ ވިއްކައިލުމާއި ކުއްޔަށް ދިނުން.
(ރ) ދައުލަތަށް ނަގާ މުދާ ވިއްކައިގެން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދީގެން ލިބޭ
ފައިސާއާމެދު ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތް.
ދައުލަތުގެ ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީ 12.05 (ހ) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ އައިޓަމްތަކުން ޚަރަދުކޮށްގެން ހޯދާ
ބެލެހެއްޓުން
އެންމެހައި ތަކެއްޗާއި، މަސައްކަތްތަކާއި، ބޭނުންކުރެވޭނެކަމަށް ލަފާކުރާ
މުއްދަތު 1 (އެކެއް) އަހަރަށްވުރެ ގިނަވާނަމަ، ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލާ
އެއްގޮތަށް، މިނިސްޓްރީން އެ ތަކެތި ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ .
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް އެކި ފަރާތްތަކުން އެހީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ހަރުމުދަލާއި
އެނޫން ގޮތްގޮތުން ދައުލަތަށް ލިބޭ ހަރުމުދާ، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކަމާބެހޭ ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ އެފަދަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން
އެކުލަވައިލައިފައިވާ ގަވާއިދެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
ނުވާހައި ހިނދަކު ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި ފަޅުރަށްރަށާއި،
ގޮއިފާލައްބައާއި، ހިންނަފަދަ ތަންތަނާއި، ކުޅިއާއި، ފަޅާއި، ފަރުފަދަ
ތަންތަނާއި، އެ ތަންތަނާ ގުޅިފައިހުރި މާއްދީ މުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީ،
އެ ތަނެއް ހަވާލުވެފައިވާ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން، މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެ މަތީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
191

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން، އެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި
ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓުމުގެ އިތުރުން، މުޅި ދައުލަތުގެ
ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް، މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
މުޅި ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި ހަރުމުދާ، ކޮންމެ އަހަރެއްގެ
ޑިސެންބަރު މަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް އަގުކޮށް، ބަލަށް
ކެނޑުމަށްފަހު ޖެހޭ އަގު ކަ ނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ މުދަލެއްގެ،
ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށް ބަލަހައްޓައިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) އިންވެންޓްރީ ނަންބަރު ނުވަތަ އެސެޓް ނަންބަރު
1(މޭ 2009 ގެ ފަހުން ހޯދައިފައިވާ އެސެޓް)؛
(2) މުދަލުގެ ފުރިހަމަ ނަމާއި ތަފުސީލު)ބްރޭންޑް، މޮޑެލް، ސީރިއަލް
ނަންބަރު، މިން ނުވަތަ ބަރުދަން، މުދަލުގެ ހާލަތު، މަރާމާތެއް
ކޮށްފައިވާނަމަ އެ ކަމެއްގެ ތަފުސީލާއި މިނޫންވެސް މުހިންމު
މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.(؛
(3) މުދާ ހުރި ތަން؛
(4) މުދާ ލިބުނު ތާރީޚު؛
(5) މުދަލުގެ އަގު)ވަކިވަކިން(؛
(6) އިތުރު މަޢުލޫމާތު)ފަހުން އަންނަ ބަދަލު އެނގޭގޮތަށް(؛
(7) އިންވެންޓްރީ ނަންބަރު ނުވަތަ އެސެޓް ނަންބަރު
1(މޭ 2009 ގެ ފަހުން ހޯދައިފައިވާ އެސެޓް).
(ޅ) ހަރުމުދަލުގެ ހިސާބު ބަލަހައްޓަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ
އުސޫލެއްގެ މަތީންނެވެ.
ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމެނޭ 12.06 (ހ) ދައުލަތު ތަންތަނުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ހިސާބުތައް
ބައިތައް
މި ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެ ތަކެއްޗަށް އަންނަ
192

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އުނިއިތުރާއި، ބަލަށްކެނޑިގޮތް (ޑެޕްރިސިއޭޝަން) އެނގޭނޭގޮތަށް ލިޔެ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ ހަރުމުދާ ބަލަށްކެނޑުމުގައި (ޑެޕްރިސިއޭޝަން) ޢަމަލުކުރާނެ
އުސޫލެއް، މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމަށް ޓަކައި
ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމެނޭ ތަކެތި ކެޓަގަރައިޒް ކުރާނީ
MG/PR02 ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ ހަރުމުދަލުގެ ގޮތުގައި ކެޓަގަރައިޒްކުރެވިގެން ހިސާބު
ބެލެހެއްޓުމުގައި، ހަރުމުދަލުގެ އިންވެންޓްރީގެ އެކި ބައިތަކަށް
ބައިކުރަންޖެހޭ ގޮތް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 1: ބިންބިމާއި، އިމާރާތްތަކާއި، އެ ބާވަތުގެ
މާއްދީ މުދާ
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، ބިންބިމާއި، އިމާރާތްތަކާއި، ވައިގެ ބަނދަރުތަކާއި،
ކަ ނޑުގެ ބަނދަރުތަކާއި، ފެނާއި ނަރުދަމާ ފަދަ ނިޒާމުތަކާއި،
ސްޓޭޑިއަމްތަކާއި، ޕާކުތަކާއި، ބުރިޖުތަކާއި، މަގުތައް ފަދަ، މާއްދީ
މުދަލެވެ. މިގޮތުން ނަގާ ލިސްޓުގައި، އެ އެއްޗެއް އޮތް ނުވަތަ
ހުރި ތަނަކާއި، ބޮޑުމިނާއި، ހަދައިފައިހުރި ގޮތާއި، އަގާއި، އުފެއްދި
ނުވަތަ ލިބުނު ތާރީޚު އެނގޭނޭގޮތަށް ތަފުސީލުކޮށް ރަޖިސްޓަރީގައި
ލިޔެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. މިފަދަ ތަންތަނާއި ތަކެތީގެ ކުރެހުންތަކުގެ
އަސްލު އެ އޮފީހެއްގައި ހުންނަންވާނެއެވެ. ކުއްޔަށް ހިފައިފައި ހުންނަ
ތަންތަން މީގެ ތެރެއަކު ނުހިމެނޭނެއެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 2: ފަރުނީޗަރާއި، ފިކްސްޗަރސްއާއި،
ފިޓިންގްސް
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، ގޮނޑި، މޭޒު، އަލަމާރިފަދަ ތަކެއްޗާއި،
އިމާރާތުގައި ހަރުކޮށްފައި ހުންނަ ތަކެތީގެ ތެރެއިން ޕެނަލް ބޯޑު،
ފަންގިފިލާ ފަންކާ، ފެންއަޅާ ތާނގީ، ތިޖޫރީފަދަ، ހަލާކުނުކޮށް
ނައްޓައިލެވޭގޮތަށް ހަރުކޮށްފައި ހުންނަ ތަކެއްޗެވެ.
193

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 3: ޕްލާންޓް، މެޝިނަރީ، އިކްއިޕްމަންޓްސް،
ސޮފްޓްވެއަރ، އައި.ޓީ (އިންފޯމޭޝަން ޓެކްނޮލޮޖީ(އާ ގުޅޭގޮތުން
ހޯދާ ހާޑުވެއަރ
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، ޑީސެލިނޭޝަން ޕްލާންޓް، އިންޖީނު، އެކިކަހަލަ
އިކްއިޕްމަންޓް، ކޮމްޕިއުޓަރ ހާޑްވެއަރއާއި ސޮފްޓްވެއަރ، ސައިންޓިފިކް
އިކްއިޕްމަންޓް، އައިސް އަލަމާރި، ދޮންނަ މެޝިނު، ފެންމޯޓަރ،
އުނދުން، ފޯނު، ވޯކީޓޯކީ ސެޓް، ރޭޑިއޯޓެލެފޯން ސެޓް، ޓީވީ، ލަވަޖަހާ
ސެޓް، އެއަރކޮންޑިޝަން، ފޮޓޯކޮޕީމެޝިން، ޕްރިންޓަރ، ބައިންޑިންގ
މެޝިން، ލެމިނޭޓިންގ މެޝިން، ފައިސާ ގުނާ ނުވަތަ ޗެކުކުރާ މެޝިން،
ޝްރެޑަރ، ކެމެރާ ފަދަ ތަކެއްޗެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 4: ދުއްވާ ތަކެތި
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، އެއްގަމުގައި ދުއްވާ ތަކެއްޗާއި، ކަ ނޑުގައި ދުއްވާ
އުޅަނދުފަހަރާއި، ވައިގައި ދުއްވާ ބޯޓުފަހަރެވެ. ކަފު ޖަހައިގެން ދަމާ
ތަކެއްޗާއި، ޓްރެކްޓަރުގައި ޖަހައިގެން މަސައްކަތްކުރާ ތަކެތި ވެސް މީގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭނެއެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 5: މަސައްކަތްކުރަން ގެންގުޅޭ ޓޫލްސް،
އިންސްޓްރޫމަންޓްސް، އެޕަރޭޓަސް
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، އިންޖީނާއި މެޝިން ހެދުމުގެ މަސައްކަތުގައި
ބޭނުންކުރާ ޓޫލްސްއާއި، ލެބޯޓަރީފަދަ ތަންތާނގައި ބޭނުންކުރާ
ޓޫލްސްއާއި، އެހެނިހެން މަސައްކަތުގައި ބޭނުންކުރާ ޚާއްޞަ
އިންސްޓްރޫމަންޓްތަކެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 6: ކޮޕީރައިޓްސް، ޕޭޓަންޓްސް
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، ދައުލަތަށް ހޯދައިފައިވާ ކޮޕީރައިޓްސްއާއި،
ޕޭޓަންޓްސްއާއި، ޓްރޭޑްމާކް، އަދި ލައިސަންސާއި މިނޫންވެސް
މި ބާވަތުގެ މުދަލުގެ ތަފުސީލެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 7: އާސާރީ ތަންތަނާއި ތަކެތި
194

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، ދައުލަތުގެ މިލްކުގެގޮތުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި
އާސާރީ ތަންތަނާއި، ތާރީޚީ ތަންތަނާއި، އެ ތަންތަނުގައި ބަހައްޓައިފައި
ހުންނަ އާސާރީ ތަކެއްޗާއި ތާރީޚީ ތަކެއްޗެވެ.
ކެޓަގަރީ ނަންބަރު 8: ފަޅުރަށްރަށާއި، ގޮއިފާލައްބައާއި ހިންނަފަދަ
ތަންތަނާއި، ކުޅިއާއި ފަޅާއި ފަރުފަދަ ތަންތަނާއި، އެ ތަންތަނާއި
އެ ނޫން ތަންތަނުގައި ހުންނަ ދިރޭމުދާ
މި ބައިގައި ހިމެނެނީ، ދައުލަތުން ބަލަހައްޓާ ބިންބިމާއި، ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ
ފަޅުރަށްރަށާއި ހުރާގަ ނޑާއި ގޮއިފާލައްބަ ހިންނަފަދަ ތަންތަނާއި،
ފަޅުތެރޭގައި ހުންނަ ފިނޮޅުތަކާއި، ރަށްރަށުގައި ހުންނަ ކުޅިތަކާއި،
ރަށްރަށާ ވަކިން ހުންނަ ފަރުތަކާއި ފަޅުތަކާއި، މިފަދަ ތަންތަނުގައި
ހުންނަ ރުއްގަސް ފަދަ، ދިރޭމުދަލެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ހުންނަ ހަރުމުދާ ހަމަޔަށް ހުރިތޯ، މަދުވެގެން
އަހަރަކު އެއްފަހަރު، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަނޑައަޅާ
އުސޫލެއްގެ މަތީން ޗެކުކޮށް ބަލަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ޗެކުކުރާއިރު، ތަކެތި
ގިނަދުވަހަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ޓަކައި އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި
މަސައްކަތްކޮށްފައިވޭތޯ ބަލަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޗެކުކުރުމަށްފަހު، ތަކެއްޗާ
ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފަކާއި ޗެކުކުރި ބަޔަކު، ހަރުމުދާ ޗެކުކުރިކަމުގެ
ލިޔުމެއްގައި ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. ޗެކުކުރިއިރު އުނިއިތުރެއްވާނަމަ،
އެކަމާމެދު ނިންމި ގޮތް ބަޔާންކޮށް، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔަކު ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
މާލީ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކުގެ 12.07 މާލީ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓުން
މި ރަޖިސްޓަރީގައި، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ .
(ހ) އޮފީހުގެ ނަން.
(ށ) އިންވެސްޓްމަންޓް ފެށި ތާރީޚު.
(ނ) އިންވެސްޓްމަންޓުގެ ބާވަތް.
195

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) އިންވެސްޓްމަންޓުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚު.
(ބ) އިންވެސްޓްކޮށްފައިވާ އަދަދު.
(ޅ) އިންވެސްޓްކުރުމަށް ދީފައިވާ ހުއްދަ.
(ކ) ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް ލިބޭނެކަމަށް އަންދާޒާކުރާ ފައިދާ.
ހިލޭ ލިބޭ ތަކެއްޗާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ 12.08 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ހިލޭ ލިބޭ ތަކެތީގެ ތެރެއިން ހަރުމުދަލުގެ
ގޮތް
ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނަންޖެހޭ ތަކެތި، މި ގަވާއިދުގެ 12.03 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ހިލޭ ލިބޭ ތަކެތީގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ
(ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހަރުމުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި ހިމަނަން ނުޖެހޭ
ތަކެތި، މި ގަވާއިދުގެ 12.23 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ސްޓޮކް
ހިސާބުތަކުގައި ހިމަނައިގެން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ވިއްކުމަށް ޗާޕުކުރާ ތަކެއްޗާއި ، ހިލޭ 12.09 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ވިއްކުމަށް ޓަކައި ޗާޕުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ
ލިބޭ ތަކެތި ނައްތައިލުން
ގަނެފައިވާ ނުވަތަ ހިލޭ ލިބިފައިވާ ފޮތްތަކާއި، އެ ނޫން ބާވަތުގެ ތަކެތީގެ
ތެރެއިން ވަކި މުއްދަތެއްގައި ވިއްކުމަށްފަހު ބާކީވެގެން ނުވަތަ ނުވިއްކުމަށް
ކަ ނޑައެޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުންނަމަވެސް ނައްތައިލަން
ބޭނުންވާ ތަކެތި ނައްތައިލެވޭނީ، އެ ތަކެތީގެ ސްޓޮކްފޮތުން ދައްކާ
އަދަދާއި، ހުރި ތަކެތީގެ އަދަދު ދިމާވޭތޯ ބަލައި ޗެކުކުރުމަށްފަހު، ސްޓޮކް
ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފާއި ޗެކުކުރި މުވައްޒަފު ސޮއިކޮށް، އެ ލިޔުން
ޞައްޙަކަމަށް މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ސޮއިކުރުމުން، މި މާއްދާގެ
(ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަކެތި ނައްތައިލެވޭނީ،
މި ގަވާއިދާއި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދާ ހުއްދަކުރެވިގެން 12.10 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ދައުލަތުގެ މުދާ ވިއްކުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ،
ވިއްކުން
އެކަމަކާ ގުޅުންހުރި ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅުމުން،
މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތީން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
196

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ދައުލަތުގެ މުދާ ވިއްކުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލެއް މިނިސްޓްރީން
އެކުލަވައިލައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދަޔާއެކު ދިވެހި ސަރުކާރުގެ
ގެޒެޓުގައި އެ އުސޫލު ޝާއިޢު ކުރުމުން ބަލާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދަ ލިބުނީ ކަމުގައެވެ.
މި އުސޫލުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، އަންނަނިވި ކަންކަން
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) އުސޫލުގެ ދަށުން ވިއްކޭނެ މުދަލުގެ ތަފުސީލު؛
(2) މުދާ ވިއްކުމަށް ކަ ނޑައެޅޭނެ ހާލަތްތައް؛
(3) ވިއްކާ މުދަލުގެ އަގު ކަ ނޑައަޅާނެ ގޮތް؛
(4) ރިޕޯޓު ކުރުން.
ދައުލަތުގެ މުދާ ދޫކޮށްލުމާއި، 12.11 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ދޫކޮށްލަންވާނީ، ނުވަތަ ރަހުނުކުރަންވާނީ، ނުވަތަ
ރަހުނު ކުރުމާއި ނައްތައިލުން
ނައްތައިލަންވާނީ، އެ ކަންކަން ކުރުމަށް މިނިސްޓަރު ދޭ ލަފަޔާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެ މަތީން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން ނެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ދޫކޮށްލުމަށް ނުވަތަ ރަހުނުކުރުމަށް ނުވަތަ
ނައްތައިލުމަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށް މިނިސްޓްރީން
އުސޫލެއް އެކުލަވައިލައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދަޔާއެކު
ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަން ވާނެއެވެ. އަދި
މި އުސޫލުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، އަންނަވި ކަންކަން
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ދޫކޮށްލުމަށް ނުވަތަ ރަހުނުކުރުމަށް ނުވަތަ ނައްތައިލުމަށް
ބޭނުންވާ މުދަލުގެ ފުރިހަމަ ތަފުސީލު؛
(2) މުދާ ހުރި ތަނަކާއި، މުދާ ބަލަހައްޓަމުންގެންދާ ގޮތް؛
(3) މުދަލުގެ ފުރިހަމަ އަގު؛
(4) މި ކަންކަން ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސަބަބު؛
197

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) މި ކަންކަން ކުރުމުގައި، ދައުލަތަށް މަންފާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް
ލިބޭނެކަމަށް ފެންނަނަމަ އެ ކަމެއް.
ދައުލަތުގެ ތަންތަނާއި ތަކެތި 12.12 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލެއް (ބިންބިމާއި ރަށްރަށްވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށް) ކުއްޔަށް
ކުއްޔަށް ދޫކުރުން
ދޫކުރަންވާނީ، މިކަމާބެހޭ އުސޫލުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި
ނުވާހައި ހިނދަކު، އެ މުދާ ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ކުރިމަތިލާން އެދޭ އެންމެހައި
ފަރާތްތަކަށް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތު ދެވޭނެ ހާމަކަންބޮޑު ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
މިގޮތުން، ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް އިޢުލާނު ކުރާއިރު، ކުއްޔަށްދޭނެ ފަރާތެއް
ހޮވުމުގައި ޕޮއިންޓް ދޭނެ އުސޫލެއް، އެ އިޢުލާނާއެކު ހިމަނައިފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ
މުދަލުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މުދަލެއް (ބިންބިމާއި ރަށްރަށް)
ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރެވޭ ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއް އޮތްނަމަ، އެ ތަނެއް
ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، އެ ޤާނޫނުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ
ސިޔާސަތާ އެއްގޮތަށް ރައްޔިތުންނަށް އަސާސީ ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް
މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތަށް ކަ ނޑައެޅޭ ދައުލަތުގެ
ވަކި މުދަލެއް އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްގެން ކުއްޔަށް ދިނުމުން
މިނިސްޓަރަށް އިސްތިސްނާ ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް އިސްތިސްނާކުރާ
ދައުލަތުގެ ތަންތަނާއި ތަކެތީގެ ލިސްޓެއް އެކުލަވައިލަންވާނެއެވެ. އަދި
ލިސްޓަށް ގެންނަ އުނިއިތުރު އެނގޭނޭހެން މިނިސްޓްރީން މި ލިސްޓު
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަންތަނާ
ގުޅޭގޮތުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކާ މެދުގައި ޢަމަލުކުރެވޭނީ ވެސް
އެ ޤާނޫނަކާއި އެ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
198

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) ދައުލަތުގެ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ކުއްޔަށް ދޭންވާނީ، ކުއްޔަށް ހިފާ
ފަރާތާ ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަރާތާ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ
ދަށުންނެވެ. މި އެއްބަސްވުމުގައި، ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަނުގެ ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ މަޢުލޫމާތު؛
(2) ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުގެ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު؛
(3) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ މުއްދަތާއި، މުއްދަތު އިތުރު ކުރެވޭނެ ގޮތް؛
(4) ކުލި؛
(5) ކުލި ދައްކާނެ ގޮތް؛
(6) މުއްދަތުގައި ކުލި ނުދައްކައިފިނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(7) އެއްބަސްވުން ބާޠިލުނުކޮށް ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި އެންމެ
ގިނަވެގެން ނެގޭނެ މިންވަރު؛
(8) ކުލި ރިވިއުކުރާނަމަ، ރިވިއުކުރާނެ ގޮތް؛
(9) ކުއްޔަށް ދޫކުރަނީ ތަނެއްނަމަ، އެ ތަނުގައި އިންވެސްޓްކުރުމަށް
އެއްބަސްވާ ގޮތް؛
(10) ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުގެ އިންވެސްޓްމަންޓަށް ބަދަލުދެވޭނެ ގޮތް؛
(11) އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތަށް ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާ ނުދައްއިފިނަމަ،
އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށް، ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތުން އެ ތަނެއް
ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް އަތުލެވޭނެކަން ؛
(12) ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ނުދައްކައިގެން ކުއްޔަށް ހިފާ
ފަރާތުން އެ ތަނެއް ވަކިކުރާއިރު، އެހައިތަނަށް ނުދައްކާހުރި
ކުއްޔާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ހޯދާނެ ގޮތް؛
(13) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަނުގައި ކުރެވޭނެ މަސައްކަތް؛
199

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(14) ވަކި ބާވަތެއްގެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް ތަނެއް ކުއްޔަށް ދޭނަމަ،
އެ ކަމަކުން އެ މުއްދަތުގައި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަގުސަދާއި،
އެ މަގުސަދު ހާސިލުނުވެއްޖެނަމަ އަޅާނެ ފިޔަވަޅު؛
(15) ވަކި ބާވަތެއްގެ ކަމެއް ކުރަން ދޫކުރާ ތަނެއްނަމަ، އެ ތަނެއްގައި
އެ ނޫން ކަމެއް ނުކުރެވޭނެކަން؛
(16) ވަކި ބާވަތެއްގެ ކަމެއް ކުރަން ކުއްޔަށް ދޭނަމަ، އެ ތަނުގައި
ކުރާ މަސައްކަތް ބެލުމަށް ނުވަތަ ދިރާސާއެއް ކުރުމަށް ކުއްޔަށް
ދޫކުރި ފަރާތަށް އެ ތަނަށް ވަދެވޭނެކަން؛
(17) ކުއްޔަށް ހިފި ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ދެވަނަ ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް
ދެވޭނެ ގޮތް؛
(18) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ދެމެހެއްޓުމަށް ޓަކައި
އަޅަންޖެހޭނެ ފިޔަވަޅު؛
(19) ކުއްޔަށް ހިފި އެއްޗަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ތަނަކާ ގުޅިގެން އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް ފައިސާއެއް ދައްކަންޖެހޭނަމަ، އެ ފައިސާ ދައްކާނެ
ފަރާތެއް؛
(20) ކުއްޔަށް ހިފި އެއްޗަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުން
އެއްވެސް ޤާނޫނަކުން ކުރަން ލާޒިމުވާ ކަމެއް އޮތްނަމަ،
އެ ކަމެއް ކުރާނެ ގޮތަކާއި، އެ ކަމެއް ކުރާނެ ފަރާތެއް؛
(21) އެއްބަސްވުމުގައި ނުހިމެނޭ ކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެކަން
ޙައްލުކުރާނެ ގޮތަކާއި، އަޅާނެ ފިޔަވަޅު؛
(22) ކުއްޔަށް ދޫކުރި އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަނެއް، މުއްދަތު ހަމަވެގެން
އަނބުރާ ހަވާލުވުމުގައްޔާއި ހަވާލުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(23) ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަނެއް، މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން
ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކަށް ނަގަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، ބަދަލު ދިނުމުގެ
ކަންތައް ހަމަޖައްސާނެ ގޮތް؛
200

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(24) ވަކި ބާވަތެއްގެ މަސައްކަތެއް ކުރަން ޝަރުޠުކޮށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ތަންތަނުގައި ކުރަމުންދާ މަސައްކަތް ހިނގަމުންދާ ގޮތުގެ
ރިޕޯޓެއް، ކަ ނޑައެޅޭ މުއްދަތެއްގައި ތައްޔާރުކޮށްފައި، ކުއްޔަށް
ދޫކުރި ފަރާތަށް އެ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމަށް އެއްބަސްވުމުގައި
ހިމެނުން؛
(25) ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތުން އިންޝުއަރަންސް ހޯދައިފައިވާނަމަ،
އެ އިންޝުއަރަންސްގެ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު؛
(26) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން
(25) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ
އިތުރުންވެސް، ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ފަރާތަށް ފެންނަ މުހިންމު
ކަންތައްތައް.
(ބ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ދުވަހުކުލި ކަ ނޑައަޅައިގެން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ތަންތަނާއި ތަކެތި ކުއްޔަށް ދޫކުރާނެ އަގުތައް އެ އޮފީހަކުން
ކަ ނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ އަގުތައް އާންމުކޮށް ފެންނާނޭހެން
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ދުވަހުކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަންތަނާއި ތަކެތި، ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް އާންމުކޮށް
އިޢުލާނުކުރާކަށެއް ނުޖެހޭނެއެވެ.
ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަންތަނާއި ، 12.13 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ކުއްޔަށް ދޫކުރާ
ކުއްޔަށް ހިފާ ތަންތަނާއި ތަކެތީގެ
ތަންތަނާއި، ކުއްޔަށް ހިފާ ތަންތަނާއި ތަކެތީގެ، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު
ރިކޯޑު ބެލެހެއްޓުން
އެ އޮފީހަކުން ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) އެ ތަނެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ނަން؛
(2) ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތައް؛
(3) ކުލީގެ ރޭޓާއި މުއްދަތު؛
(4) އެ ތަނެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ތަފުސީލު؛
201

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) އެ ތަނެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް ކުއްޔަށް ދޫކުރަން ކަ ނޑައެޅި
ތާރީޚު.
(ށ) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަންތަނުގެ ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެން
ވަކި 2 (ދޭއް) ރަޖިސްޓަރީއެއް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. (MG/PR04(
(1) ތަނުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް؛
(2) ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތް ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތް؛
(3) ކުލީގެ ރޭޓް؛
(4) ކުއްޔަށް ދޫކުރި ތާރީޚު ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފި ތާރީޚު؛
(5) ކުލި ލިބުނު ތާރީޚާއި، ފައިސާ ބަލައިގަތް ރަސީދު ނުވަތަ
ބިލު ނަންބަރާއި، ލިބުނު ފައިސާގެ އަދަދާއި، ކުލި ދެއްކި
ތާރީޚާއި، ވައުޗަރު ނަންބަރު؛
(6) ކުލީގެ ފައިސާ ޖަމާކުރެވޭ އެކައުންޓު ނަންބަރު؛
(7) ކުއްޔަށް ދިން ތާރީޚު ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފި ތަން ދޫކޮށްލި ތާރީޚު؛
(8) އިތުރު ބަޔާން)ކުރެވޭ އެގްރީމެންޓާ ގުޅިގެން އެގްރީމެންޓުގެ
މުއްދަތާއި މާއްދާތަކަށް ގެންނަ ބަދަލު(؛
(9) ކުއްޔަށް ދޫކުރި ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފި ތަނުގެ އިންވެންޓްރީ.
(ނ) ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ތަންތަނުގެ އެގްރީމަންޓުގައި، ތިރީގައިވާ ކަންކަމުންކުރެ
އެއްވެސް ކަމެއް ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(1) ކުލި ލިބެންޖެހޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކުލި ނުލިބޭގޮތަށް އެއްވެސް
މާއްދާއެއް އެއްބަސްވުމުގައި ނުހިމެނުން؛
(2) ކުލި ނުދައްކައިގެން ކުރާ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު ވަކިވަރަކަށް
އެރުމުން އެގްރީމެންޓް ބާޠިލުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި
އެގްރީމެންޓް ބާޠިލު ނުކުރެވޭނެގޮތަށް އެއްވެސް މާއްދާއެއް
އެގްރީމުންޓުގައި ނުހިމެނުން؛
202

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ތަނެއް އެގްރީމެންޓާ ޚިލާފުވެގެން
ވަކިކުރާއިރު ކުއް ޔަށް ހިފައިގެން އުޅުނު ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ
އިންވެސްޓްމަންޓަށް ބަދަލުދޭގޮތަށް ޤާނޫނަކުން ލާޒިމުކުރާ
ކަންކަން ފިޔަވައި، ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ އެހެން
އެއްވެސް އިންވެސްޓްމަންޓަކަށް ބަދަލުދޭގޮތަށް އެގްރީމެންޓް
ނުކުރުން.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހިންގާ 12.14 (ހ) ކައުންސިލުތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ ނަމުގައި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން
މުޢާމަލާތްތަކަށް ލުއިދިނުމާއި ނުވަތަ
ހިންގާ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން
މަންފާ ދިނުމާއި ދައުލަތަށް
ނަމަވެސް، އެއްވެސް ލުޔެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ މާފުކޮށްދިނުން
ދޭންވާނީ، ނުވަތަ ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް
މާފުކޮށްދިނުމަށް އެއްބަސްވާންވާނީ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުންކުރެ ހާލަތެއްގައި، އެކަމަކާ ގުޅުންހުރި
ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅުމުން، މިނިސްޓަރުގެ
ލަފާގެ މަތީން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކަމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށް
މިނިސްޓްރީން އުސޫލެއް އެކުލަވައިލައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ހުއްދަޔާއެކު ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަން ވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ލުޔެއް ނުވަތަ
މަންފާއެއް އެއްވެސް މީހަކަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދޭންވާނީ،
ނުވަތަ ދިނުމަށް އެއްބަސްވާންވާނީ، ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް
ފައިސާއެއް މާފުކޮށްދޭންވާނީ، އެ މީހަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތަކަށް ލިބޭ
ގެއްލުމެއްގައި ނުވަތަ ކުރިމަތިވާ ދަތި ހާލަތެއްގައި، އެފަދަ ލުޔެއް ނުވަތަ
މަންފާއެއް ދިނުމަކީ، އެކަމުގައި އިޖުތިމާޢީ މަޞްލަޙަތެއް ހިމެނޭ ކަމެއް
ކަމުގައި، ނުވަތަ ޢަދުލުވެރި ކަމެއް ކަމުގައި، ނުވަތަ އެ ސަރަޙައްދުގެ
އެކަށީގެންވާ ނިސްބަތެއްގެ ބައެއްގެ މަޞްލަޙަތު ހިމެނޭ ކަމެއް ކަމަށް
ސަރުކާރަށް ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ފެންނަ ހާލަތްތަކުގައެވެ.
(ރ) ކައުންސިލުތަކުން ހިންގާ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން، ސީދާގޮތުން ނުވަތަ
ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް އެއްވެސް ލުޔެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް ދޭންވާނީ،
ނުވަތަ ކައުންސިލަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއް މާފުކޮށްދެވޭނީ،
203

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުންކުރެ ހާލަތެއްގައި،
އެ ކައުންސިލެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ އެކަން އެ ކައުންސިލަށް
ހުށަހެޅުމުން، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެފަދަ
ލުޔެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް ދިނުމަށް އެ ކައުންސިލަކުން ފާސްކުރާ ގޮތެއްގެ
މަތީންނެވެ.
ލުއި ދިނުން ރިޕޯޓްކުރުން 12.15 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 12.14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ރ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ލުޔެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް
ފައިސާއެއް މާފުކޮށްދީފިނަމަ، އެ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ތަފުސީލުތައް، މި
ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ކަމާގުޅޭ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ލިޔެ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 12.14 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ނިންމާ އެންމެހައި
ނިންމުންތައް، އެ ނިންމުމެއް ނިންމާތާ، ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ ފައިސާއާއި މުދާ 12.16 (ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން މަދުވާ މަދުވުމެއް، ނުވަތަ ގެއްލޭ ގެއްލުމެއް،
އަނބުރާ ނުލިބޭނެކަމަށް ބަލައި
ނުވަތަ އުނިވާ އުނިވުމެއް، ނުވަތަ އަނބުރާ ނުލިބޭނެ ދައުލަތުގެ ފައިސާ،
ދޫކޮށްލުން
ނުވަތަ ގެއްލިފައިވާ ނުވަތަ ނައްތައިލެވިފައިވާ ނުވަތަ ހަލާކުވެފައިވާ
ނުވަތަ ބޭނުންކުރަން ކަމުނުދާ ދައުލަތުގެ މުދަލެއް އަނބުރާ ނުލިބޭނެކަމަށް
ދޫކޮށްލެވޭނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސުން ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނުލިބޭނެކަމަށް ދޫކޮށްލާ ފައިސާއާއި މުދަލާ ބެހޭގޮތުން
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ލިބޭ ހުށަހެޅުންތައް ބަލައިގަނެ، މިނިސްޓްރީން
ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދާ ލާޖެއްސުން 12.17 ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ މުދާ އެހެން ފަރާތެއްގެ
މުދަލަކާ ލާޖެއްސޭނީ ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވޭނީ، ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެ ކަމެއް
ކުރަން ބޭނުންވާ ގޮތުގެ ތަފުސީލު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި، ހުއްދަ ލިޔުމަކުން
ލިބިގެންނެވެ.
204

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މުދާ ބޭރަށް 12.18 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ މުދަލެއް
ގެންދިޔުމާއި ގެނައުން
އެ އޮފީހެއްގެ ބޭނުމަކަށް ނުވަތަ އެހެން އޮފީހެއްގެ ބޭނުމަކަށް ނުވަތަ
މަރާމާތުކުރުމަށް އޮފީހުން ބޭރަށް ގެންދަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ
އެ އޮފީހެއްގެ އިސް މުވައްޒަފެއްގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ. އަދި މިގޮތުން
ގެންދާ މުދާ ގެންދިޔުމުގެ ކުރިން، ގެންދާ އެ މުދަލަކާއި، އެ މުދަލެއް
ގެންދާ ތަނަކާއި، ހަވާލުވާ މީހަކާއި، އެ މުދަލެއް ގެންދާއިރު ހުރިގޮތާއި،
މިފަދަ ބޭނުންތެރި އެނޫންވެސް މަޢުލޫމާތު، އެކަމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
ފޮތެއް (އަނބުރާ ދައްކާގޮތަށް މުދާގެންދާ ފޮތް) ގައި ނުވަތަ އެކަމަށް
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ނިޒާމެއްގެ ދަށުން ރިކޯޑު ކުރަން ވާނެއެވެ. އަދި
މިގޮތަށް ގެންދާ ތަކެތި އަނބުރާ ގެނައުމުން ގެނައިކަން ވެސް
ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި
ހުންނަ މުދަލެއް ދޫކުރަންވާނީ، އެކަމަށް އެދޭ ފަރާތަކުން ލިޔުމެއް
ފޮނުވުމުންނެވެ. އެ ލިޔުމުގައި، އެ އެއްޗެއް ގެންދާ ބޭނުމަކާއި، އަނބުރާ
ގެންނާނެ ތާރީޚު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދޫކުރި ތަކެތި، އެއްބަސްވެފައިވާ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އަނބުރާ ނުލިބިއްޖެނަމަ، ތަކެތި ގެންދިޔަ ފަރާތަށް
ލިޔުމުން އެ ތަކެތި އަނބުރާ ހަވާލުކުރުމަށް އަންގަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން
ލިޔުމުން އެންގުމުން ވެސް އެ ތަކެތި ނުލިބިއްޖެނަމަ، މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާ އެ މައްސަލަ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދޫކުރާ މުދާ އަނބުރާ ލިބޭއިރު،
އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވޭތޯ ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ބަލާއިރު
އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާނަމަ، އެ މުދަލެއް ގެންދިޔަ ފަރާތުން
ޒިންމާވާންވާނެއެވެ. އަދި ދެފަރާތުން ވާހަކަދައްކައިގެން އެ މައްސަލައަށް
ޙައްލެއް ލިބޭތޯ މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ޙައްލެއް
ނުހޯދިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިގެން
މިނިސްޓްރީން ނިންމަންވާނެއެވެ.
205

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ވަކި މުވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެ 12.19 އޮފީހުގެ ހަރުމުދަލުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވަކި މުވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި
ދަށުގައި ހުންނަ މުދާ
ބަހައްޓަންވާނީ، އެ މުވައްޒަފަކު އެ އެއްޗެއް ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓުމަށް
ޒިންމާވާނެކަމަށް ސޮއިކުރުވައިފައެވެ. މީގެ ތެރޭގައި އެ މުވައްޒަފަކު
މަސައްކަތްކުރުމަށް ހަވާލުކޮށްފައި ހުންނަ ތަކެތި ވެސް ހިމެނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ހުންނަ 12.20 (ހ) މީހުން ބައިތިއްބުމަށް ހަދައިފައި ހުންނަ ދައުލަތުގެ އިމާރާތްތަކުގެ
ރުއްގަހުން ލިބޭ ތަކެއްޗާމެދު
ގޯތިތެރޭގައި ހުންނަ ރުއްގަހުން ލިބޭ ތަކެތި ބޭނުންކުރާނީ، އެ ތަނެއްގައި
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް
މީހުން ތިބޭއިރު އެ ތަނެއްގައި ކުރަންޖެހޭ ބޭނުންތަކަށެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ތަންތަން ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ އެހެން
ތަންތަނުގައި ހުންނަ ރުއްގަހުން ލިބޭ ތަކެތި ބޭނުންކުރާނީ، އެ ތަނެއްގެ
ސަރުދާރު ފެންވަރުން ފެށިގެން ދަށުގެ މުވައްޒަފުންނެވެ. އެގޮތަށް
މުވައްޒަފުންނަށް ތަކެތި ދޫކުރެވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތަށް އެ މުވައްޒަފުން
ރުއްގަސް ބަލަހައްޓާނަމައެވެ.
(1) ރަސްމީގަޑި ފިޔަވައި އެހެން ވަގުތުތަކުގައި ރުއްގަސް ސާފުކޮށް
ބަލަހައްޓައިދީ، ރުއްގަހުގެ ކުނިއުކައިދިނުން؛
(2) އެ ތަނެއްގެ މުވައްޒަފުން އަމިއްލައަށް ރުއްގަސް ސާފުކޮށް
ބެލެހެއްޓޭވަރު ނުވާނަމަ، އެ މުވައްޒަފުންގެ އަމިއްލަ ޚަރަދުގައި
އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށްގެން ރުއްގަސް ސާފުކޮށް ބެލެހެއްޓުން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް މުވައްޒަފުން
ބޭނުންނުވާނަމަ، އަދި އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދުކޮށްގެން ރުއްގަސް
ސާފުކޮށް ބަލަހައްޓާނަމަ، އެ ތަކެތި މުވައްޒަފުންނަށް ދެވޭނީ، އެ
އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ 12.21 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ގޯތިގޯއްޗާއި
ގޯތިގޯއްޗާއި ބިންބިމުގައި ރުއްގަސް
ބިންބިމުގައި ރުއްގަސް އިންދަންވާނީ، އެ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ އޮފީހެއްގެ
އިންދުމާއި ކެނޑުން
އިސްވެރިޔާގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ގޯތިގޯއްޗާއި
ބިންބިމުގައި ހުންނަ ބަންޑާރަ ލަކުޑީގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ރުއްގަސް
ކަ ނޑަންވާނީ، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
އެ ތަންތަނުގައި ހުންނަ އެނޫން ގަސްގަސް ކަ ނޑަންވާނީ، ނުވަތަ
206

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނަގަންވާނީ، ނުވަތަ ވިއްކަންވާނީ ، އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާގެ ހުއްދަ
ލިބިގެންނެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދާ ބެލެހެއްޓުން 12.22 ދައުލަތުގެ މުދާ ބަހައްޓަންވާނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ތަޅުލެވޭ ރައްކައުތެރި
ތަނެއްގައެވެ.
(ހ) ގުދަނެއްގައި ނުވަތަ ތަޅުލެވޭގޮތަށް ހުންނަ ރައްކައުތެރި ތަނެއްގައި؛
(ށ) މުވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުންނަ ކަބަޑު، ނުވަތަ މޭޒު، ނުވަތަ
އަލަމާރި ފަދަ، ތަޅުލެވޭ އެއްޗެއްގައި؛
(ނ) ގުދަންކޮށްގެން ނުބެލެހެއްޓޭފަދަ ތަކެތި، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން، ކަ ނޑައަޅާ ތަނެއްގައި.
ގަނެވޭ މުދާ ސްޓޮކްބާކީގައި 12.23 ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ގަންނަ މުދަލުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ، ސްޓޮކަށް ވައްދަންޖެހޭ
ހިމެނުން
ތަކެތި، ސްޓޮކްބާކީއަށް ވައްދަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް ވަކި މުވައްޒަފަކާ
ހަވާލުކޮށްފައިވާ ޚާއްޞަ މަސައްކަތަކަށް ގަނެވޭ، އާންމުކޮށް ސްޓޮކްގައި ނުހުންނަ
އެއްޗެއް އެ މުވައްޒަފަކާ ހަވާލުކޮށް ސޮއިކުރުވުމުން، ނުވަތަ ކުރެވެމުންދާ
ވަކި މަސައްކަތަކަށް ގަނެވޭ ތަކެތި އެ މަސައްކަތެއް ކުރާ ފަރާތާ ހަވާލުކޮށް
ސޮއިކުރުވުމުން ފުދޭނެއެވެ.
ސްޓޮކް ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމާއި، 12.24 (ހ) އެ އޮފީހެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް، ނުވަތަ އެ ތަކެތި ބޭނުންކޮށްގެން އެހެން
ތަކެތި ދޫކުރުން
އެއްޗެއް އުފެއްދުމަށް، ނުވަތަ ތަނަށް ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ބޭނުންކުރުމަށް
ހޯދައިފައި ބަހައްޓާ ތަކެތި ސްޓޮކަށް ވައްދައި، ސްޓޮކް ބާކީކޮށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ސްޓޮކްކުރެވޭ ތަކެތީގެ ކޮންމެ އައިޓަމެއްގެ
ބާކީ ވަކިން އެނގޭގޮތަށް ސްޓޮކްބާކީގެ ހިސާބު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ސްޓޮކަށް ގަނެފައި ހުންނަ ތަކެތި ހުންނަންވާނީ، ވަކި މުވައްޒަފަކާ
ލިޔުމުން ހަވާލުކޮށްފައެވެ. ސްޓޮކުގައި ހުންނަ އަގުބޮޑު ތަކެތި ސްޓޮކުން
ދޫކުރަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ ކަމާބެހޭ ވެރިޔަކު ހުއްދަ ދީގެންނެވެ.
(ނ) ސްޓޮކް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފަކީ، ބަޖެޓުގެ ނުވަތަ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފަކަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ.
ސްޓޮކަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި ހޯދުން 12.25 (ހ) ސްޓޮކަށް ތަކެތި ހޯދަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ
އަދަދަކަށް، ބޭނުންވާ މިންވަރަކަށެވެ. މިގޮތަށް ތަކެތި ހޯދުމުގައި
207

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެކި ސެކްޝަންތަކުން އެ ސެކްޝަނެއްގެ މަސައްކަތަށް ކޮންމެހެން
އެ ވަގުތަކަށް ބޭނުންވާ އަދަދަށް ތަކެތި ހޯދުމަށް ސަމާލުކަންދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެ ތަނަކަށް ބޭނުންވެގެން
ހޯދުމަށް އެދޭ ތަކެއްޗަކީ އެ ތަނެއްގެ މަސައްކަތް ހިންގުމަށް ނުވަތަ
އެ އޮފީހަކުން ހިންގަންޖެހޭ ނުވަތަ އުފައްދަންޖެހޭ އެއްޗަކަށް ބޭނުންވާ
ތަކެތިތޯ ބެލުމާއި، ތަކެތި ހޯދުމަށް ހުއްދަދިނުމަކީ އެ ސެކްޝަނެއްގެ
އިސްވެރިޔެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. ތަކެތި ހޯދުމަށް އެދޭނީ،
01PC/MG"މުދަލާއި ޚިދުމަތް ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމު" ންނެވެ.
މުދާ ލިބި ގަތުމަށް އެދޭ ފޯމު
މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމަކީ، ޑިޕާޓްމަންޓަކުން ނުވަތަ ސެކްޝަނަކުން
ނުވަތަ ވަކި މުވައްޒަފަކު އޮފީހުގައި ކުރާ މަސައްކަތަކަށް ސްޓޮކުން އެ
އެއްޗެއް ނެގުމަށް ޓަކައި ފުރާ ފޯމެކެވެ. މި ފޯމު އޮންނަންވާނީ،
އަސްލާއެކު 2 (ދޭއް) ކޮޕީއެވެ.
(ނ) ސްޓޮކުގައި އާންމުކޮށް ހުންނަ ތަކެތި އެކަށީގެންވާވަރަށްވުރެ މަދުވުމުން
އަލުން ހޯދުމަށް އެދެންވާނީ، "މުދާ ގަންނަން އެދޭ ފޯމު" ންނެވެ.
މުދާ ގަންނަން އެދޭ ފޯމު
މި ފޯމަކީ އެކިއެކި ޝެކްޝަންތަކުން ސްޓޮކުން ތަކެތި ނެގުމަށް ނުވަތަ
ތަކެތި ހޯދުމަށް އެދުމުން، މުދާ ބޭނުންވާވަރަށް ސްޓޮކުގައި ނެތިއްޖެ
ހިނދެއްގައި ނުވަތަ މުޅިން އައު އެއްޗެއް ހޯދާނަމަ ލިޔަންޖެހޭ ފޯމެކެވެ.
މި ފޯމުގައި ތަކެއްޗަށް އެދި ސޮއިކުރަންވާނީ، ސްޓޮކާ ހަވާލުވެ ހުންނަ
މުވައްޒަފެކެވެ. މި ފޯމުގެ އަސްލަކާއި ކޮޕީއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ސްޓޮކަށް މުދާ ގަތުމަށް އެދޭ
ފޯމު ލިބުމުން، އެދޭ ތަކެއްޗަށް ހުއްދަ ދޭންވާނީ، ބޭނުންވާ ތަކެތި
ހޯދޭވަރަށް ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ހުރިތޯ ބަލައި، ހޯދަން އެދޭ ތަކެތި
އެކަށީގެންވާވަރަށްވުރެ ސްޓޮކުގައި މަދުވާނަމަ، ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ
ވަރަށެވެ.
208

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބެލުމަށްފަހު މުދާ ގަތުމަށް
އޯޑަރުކުރަންވާނީ، "މުދަލަށް އޯޑަރުކުރާ ފޯމު" ންނެވެ. MG/PC02( )
(ޅ) ސްޓޮކަށް ތަކެތި ހޯދުމަށް ފުރަންޖެހޭ "މުދާ ގަންނަން އެދޭ ފޯމު"
ފުރަންވާނީ، އަދި އެ ފޯމުގައި ސޮއިކުރަންވާނީ، ސްޓޮކާ ހަވާލުވެ ހުންނަ
އިސް މުވައްޒަފެކެވެ. މި ފޯމު ފުރުމަށްފަހު، އެ ފޯމުގެ އަސްލު،
ޕްރޮކިއުމަންޓާބެހޭ ބަޔާ ހަވާލުކުރާނީއެވެ. ސްޓޮކަށް ހޯދާ ތަކެތި
ގެނައުމުން، ތިރީގައިވާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
(1) މުދަލަށް އޯޑަރުކުރާ ފޯމުގައި ވަނީ މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ
ފޯމުގައިވާ މުދާތޯ ބެލުން؛
(2) ލިބިފައިވާ މުދަލަކީ މުދަލަށް އޯޑަރުކުރި ފޯމުގައިވާ މުދާތޯ ބެލުން؛
(3) ލިބިފައިވާ މުދަލާއެކު ބިލެއް އޮތްނަމަ، އެ ބިލުގައި ވަނީ
ލިބިފައިވާ މުދާތޯ ބަލައި ޗެކުކުރުން؛
(4) މި މާއްދާގެ)ޅ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ
ނަންބަރާއި، (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކަންތައްތައް ޗެކުކޮށް
ބެލިބެލުމުގައި އެއްވެސް މައްސަލައެއް ވާނަމަ، މުދަލަށް
އޯޑަރުކުރި ފޯމުގައި ނުވަތަ މުދާ ބަލައިގަތް ނޯޓުގައި އެކަން
ބަޔާންކުރުމަށްފަހު، ފައިސާއާބެހޭ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތާ
ހަވާލުކުރުން.
މުދާ ބަލައިގަތުމާއި، ކަމުނުދާ މުދާ 12.26 (ހ) ސްޓޮކަށް ނުވަތަ އެ ތަނަކަށް މުދާ ބަލައިގަންނަންވާނީ، އޯޑަރުކުރި ގޮތާ
އަނބުރާ ފޮނުވައިލުމާއި، މުދަލުގެ
އެއްގޮތަށް ތަކެތި ހަމަޔަށް ހުރިތޯ ޗެކުކޮށް ބަލައިފައެވެ. ތަކެތި
ބަދަލު ހޯދުން
ބަލައިގަތްފަހުން ބަލައިގަނެވުނު ތަކެތީގެ ތެރޭގައި އޯޑަރުކުރި ފޯމުގައިވާ
ފެންވަރަށްވުރެ ފެންވަރުދަށް ތަކެތި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ
އޯޑަރުކުރި އެއްޗަކާ ތަފާތު އެއްޗެއް ނުވަތަ ގެއްލުން ލިބިފައިވާ އެއްޗެއް
ވާނަމަ، އެ ތަކެތި ވިއްކި ފަރާތަށް، ލަސްވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އަނބުރައި ފޮނުވައިލަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން އަނބުރައި ފޮނުވައިލާ
ތަކެތި ވިއްކި ފަރާތާ ހަވާލުކޮށް އެ ފަރާތުގެ ސޮއިކުރުވަންވާނެއެވެ.
(ށ) އަނބުރާ ފޮނުވި ތަކެތީގެ ބަދަލުގައި ރަނގަޅު ތަކެތި އަނބުރާ ހޯދައި،
ސްޓޮކްބާކީގައި އެކަން ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ. އަނބުރައި ފޮނުވި ތަކެތީގެ
209

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބަދަލުގައި ރަނގަޅު ތަކެތި އެ އަދަދަށް ނުލިބޭނަމަ އެ މުދަލަށް ފައިސާ
ދައްކާނީ، ބިލު ބަދަލުކުރުވުމަށްފަހު ، އެ އޮފީހަކަށް ތަކެތި ލިބުނު އަދަދުގެ
މައްޗަށް އަގުކުރުމަށްފަހު، އެ ފަރާތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ އަދަދަކަށެވެ.
ސްޓޮކުން ތަކެތި ދޫކުރުން 12.27 އޮފީހުގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ އެއްޗެއް "މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމު" ން
ހުށަހެޅުމުން، އެ ފޯމުގައިވާ މުދަލެއް ސްޓޮކުގައި ހުރިނަމަ އެ މުދަލެއް ދޫކުރުމާއި،
ސްޓޮކުގައި ނެތްނަމަ އެ އެއްޗެއް ހޯދުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް، ތިރީގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ. (MG/PC01(
(ހ) ގިނަ އަދަދަކަށް ސްޓޮކުން ތަކެތި ދޫކުރަންޖެހޭ ތަންތަނުން، ސްޓޮކުން
އެއްވެސް އެއްޗެއް ދޫކުރާނަމަ، މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމު
ފުރިހަމަކޮށްގެން ދޫކުރުން.
(ށ) މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމުތަކުގެ އަސްލު، ސްޓޮކް ބަލަހައްޓާ
މުވައްޒަފެއްގެ ހަވާލުގައި ފައިލުކޮށްފައި ބެހެއްޓުން.
(ނ) މުދާ ލިބިގަތުމަށް އެދޭ ފޯމުތަކުގެ ކޮޕީ، އެ ފޯމު ފޮނުވާ ފަރާތުގެ
ހަވާލުގައި ފައިލުކޮށްފައި ބެހެއްޓުން.
ސްޓޮކް ރިކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުން 12.28 ސްޓޮކަށް ގަނެވޭ ތަކެތީގެ ރިކޯޑާއި ސްޓޮކުން ތަކެތި ދޫކުރެވޭ ގޮތުގެ ރިކޯޑު
ފޮތެއްގައި ލިޔެގެން ނުވަތަ ބިންކާޑުގައި ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް
ބޭނުންކޮށްގެން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. (MG/PC04(
ސްޓޮކުގައި ހުންނަ ތަކެތި 12.29 ސްޓޮކުގައި ހުންނަ ތަކެތި ބަހައްޓަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 12.22 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ބެހެއްޓުން
ގޮތުގެ މަތީން، ރައްކައުތެރި ތަނެއްގައެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދާ ނީލަންކިޔުމާއި 12.30 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ވިއްކައިލަންވާނީ، ނުވަތަ ނައްތައިލަންވާނީ،
ނައްތައިލުން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް މިނިސްޓަރު ލަފާ ދިނުމުން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ، ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ތެރޭގައި
ހިމެނޭ، ބައުވެ ހަލާކުވެގެން ނުވަތަ ބޭނުންކުރެވެން ނެތް މުދާ ނީލަމުގައި
ވިއްކައިލަންވާނީ، ނުވަތަ ނައްތައިލަންވާނީ، ނުވަތަ އުކައިލަންވާނީ، އެ
އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ ހުއްދަ ލިބިގެން، މާލީ ޒިންމާދާރު
210

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ވެރިޔާ ނުވަތަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތެއްގެ ބެލުމުގެ
ދަށުންނެވެ.
(ނ) ނީލަމުގައި ވިއްކައިލާ މުދަލާއި ނައްތައިލާ ނުވަތަ އުކާލާ މުދަލުގެ
ރިކޯޑުތައް، އެ އޮފީހެއްގައި ލިޔެ ފައިލުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
މިގޮތުން ނީލަންކިޔާ ތަކެއްޗާއި ނައްތައިލާ ނުވަތަ އުކާލާ ތަކެތި،
އެ ތަކެތި ރިކޯޑުކޮށްފައިވާ ލިޔުންތަކުން، ލަސްވެގެން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އުނިކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ނީލަންކިޔުނު ތަކެއްޗާއި ނައްތައިލި ނުވަތަ އުކާލި ތަކެތީގެ ލިސްޓު
ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހު، ސަރުކާރު ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ބ) ނީލަންކިޔައިގެން ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އަންގާ
ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
ނީލަމަށް ތަކެތި ފޮނުވުމާއި ، 12.31 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދާ ނީލަންކިޔާނެ ނިޒާމެއް ސަރުކާރުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ
ނީލަންކިޔުން
ރަށްރަށުގައި ދައުލަތުގެ މުދާ ނީލަންކިޔަންވާނީ އެ ނިޒާމު މެދުވެރިކޮށެވެ.
(ށ) ނީލަންކިޔަން ބޭނުންވާ ތަކެތި، އެ މުދާ ހުރި ތަނަކުން ބޭރަށް ގެންދިޔުމުގެ
ކުރިން، ތަކެތީގެ އަދަދާއި، ބާވަތާއި، އިންވެންޓަރީ ކޯޑު ނަންބަރު
އެނގޭގޮތަށް ފޮތެއްގައި ނުވަތަ ކަމާބެހޭ ފޯމުގައި ލިޔެ، އެ މަސައްކަތް
ކުރި މުވައްޒަފާއި، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ މުވައްޒަފަކު
އެ ތަކެތި ޗެކުކޮށް ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ތަކެތި ނީލަމަށް
ފޮނުވުމަށް ނިންމާނީ، އެ ތަނެއްގައި ހުންނަ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
ނުވަތަ އެކަމަށް މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަކުން ބަލައި
ޗެކުކުރުމަށްފަހު، އެ ތަކެތި ނީލަމަށް ފޮނުވުމަށް ނުވަތަ އެ ތަކެތި
ނީލަމުގައި ވިއްކައިލުމަށް ނިންމިކަމަށް މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
ސޮއިކުރުމުންނެވެ.
ދައުލަތުގެ މުދާ ނައްތައިލުން 12.32 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 12.30 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ދައުލަތުގެ
މުދަލެއް ނައްތައިލުމަށް ނުވަތަ އުކައިލުމަށް ކަ ނޑައަޅާ ތަކެތި
ނައްތައިލުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ އުކައިލުމުގެ ކުރިން އެފަދަ ތަކެތީގެ ލިސްޓު
ނަގައި، ކަމާބެހޭ 2 (ދޭއް) މުވައްޒަފަކު ސޮއިކޮށް، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ
211

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުއްދަދިންކަމުގެ ސޮއިކުރުމަށްފަހު، އެ ތަކެތި ނައްތައިލައި
އުކައިލެވިދާނެއެވެ.
(ށ) އެހެން ކަމަކަށް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ ބާވަތުގެ ތަކެތި، ނުވަތަ އެ ތަކެތި
ވިއްކުމުގެ ސަބަބުން ބަޔެއްގެ އާންމު ޞިއްޙަތަށް ގެއްލުމެއްވެދާނެ
ބާވަތުގެ ތަކެތި، އެ ތަކެތި ވިއްކުމުގެ ސަބަބުން ޞިއްޙަތަށް ވެދާނެ
ގެއްލުން ބަޔާންކުރުމާއެކު، އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގެ މަތީން
ނައްތައިލެވިދާނެއެވެ.
ދަތުރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދު 12.33 (ހ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދުގެ ގޮތުގައި، ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިގެން
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްގަމާއި ކަ ނޑާއި ވައިގެމަގުން
ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރު ހިމެނޭނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދުފަހަރު ބޭނުންކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، މިނިސްޓްރީން
ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން އިންޝުއަރ ކުރަންވާނެއެވެ.
އިންޝުއަރެންސް ކަވަރޭޖުގެ ތެރޭގައި، އަލިފާނުގެ ހާދިސާތަކާއި،
އެކްސިޑެންޓުތަކާއި، ކަ ނޑުގަދަވެގެން ލިބޭ ގެއްލުންތަކާއި، ފަރުދަކު
ނުވަތަ ބަޔަކު ދޭ ގެއްލުންތަކާއި، ވަގަށް ނެގުމާއި، އެ އެއްޗެއް
ބާއްވައިފައި އޮއްވައި، ނުވަތަ އުޅަނދެއް ފަޅުގައި އަޅައިފައި އޮއްވައި
ލިބޭ ގެއްލުންތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އެންމެހައި އުޅަނދުފަހަރު، ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި ކޮންމެ އުޅަނދަކާބެހޭގޮތުން ތިރީގައިމިވާ
ކަންތައްތައް ކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލެއް އެ ތަނަކުން އެކުލަވައިލައި
މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(1) ބަލަހައްޓާނެ ގޮތާއި، ބޭނުންކުރާނެ ގޮތް؛
(2) ގަރާޖުކުރާނެ ގޮތް ނުވަތަ ފައްތިޔާކުރާނެ ގޮތް؛
(3) އުޅަނދު ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތުގެ ރިކޯޑާއި، ތެޔޮ ބޭނުންކުރެވޭ
މިންވަރާއި، މަރާމާތުކޮށް ބަލަހައްޓާނެ ގޮތް؛
(4) އެއް އޮފީހުން އަނެއް އޮފީހަށް ކުރާ ދަތުރާއި، ކޮށްދޭ
މަސައްކަތްތަކަށް އަގުނަގާނެ ގޮތް.
212

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދައުލަތުގެ އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވާ 12.34 (ހ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު ފިޔަވައި
ފަރާތާއި، ޒިންމާ
އެހެން އެއްވެސް މީހަކު އެ އުޅަނދެއް ދުއްވައިގެން ނުވާނެއެވެ. މި ހުއްދަ
ދޭންވާނީ، އެފަދަ އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް އޮންނަ ފަރާތްތަކަށެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދެއް ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ދެވިފައިވާ މީހަކު، އެފަދަ ތަކެތި
ދުއްވުމަށް ދައުލަތުން ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް ދުއްވުމުގެ
ސަބަބުން އުޅަނދަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ގެއްލުމުގެ
ޒިންމާ އުފުލަންވާނީ، އެ އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދެއް ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ އިހުމާލުން
އެ އުޅަނދަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އިންޝުއަރެންސުން
ހަމަނުޖެއްސޭނަމަ، އެ ބަދަލެއް ދޭންޖެހޭނީ، އެ އުޅަނދެއް ދުއްވި
މީހާއެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދެއް ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ދެވިފައިވާ މީހަކު ގަވާއިދާ
ޚިލާފަށް އެހެން ފަރާތަކަށް އުޅަނދު ދޫކޮށްގެން އެ އުޅަނދަކަށް އެއްވެސް
ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އިންޝުއަރެންސުން
ހަމަނުޖެއްސޭނަމަ، އެ ބަދަލެއް ދޭންޖެހޭނީ، އެ އުޅަނދު ދޫކުރި މީހާއެވެ.
(ބ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރަނިކޮށް ދުއްވި މީހާގެ އިހުމާލުން މީހަކަށް
ނުވަތަ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ
ބަދަލު އިންޝުއަރެންސުން ހަމަނުޖެއްސޭނަމަ، އެ ބަދަލެއް
ދޭންޖެހޭނީ ވެސް، އެ އުޅަނދެއް ދުއްވި މީހާއެވެ.
ދަތުރު ރިކޯޑު ބެލެހެއްޓުން 12.35 (ހ) ދައުލަތުގެ އުޅަނދުފަހަރާއި، ގިނަދުވަހަށް ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ގެންގުޅޭ
އުޅަނދުތަކުގައި ކުރާ ދަތުރުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު، ތިރީގައިވާ ކަންތައްތައް
އެނގޭނެ ގޮތަށް ރިކޯޑު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. MG/BC15))
(1) ދަތުރުކުރި ތާރީޚު؛
(2) ދަތުރު ފެށި ގަޑިއާއި، ދަތުރު ނިންމި ގަޑި؛
(3) ދަތުރުގެ ބޭނުން؛
(4) ދަތުރު ކުރުވި މުވައްޒަފުންގެ ނަމާއި، މަޤާމާއި، ސޮއި؛
213

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) އެހެން ފަރާތަކުން ފައިސާ ލިބޭގޮތަށް ކުރި ދަތުރެއްނަމަ،
ދަތުރުކުރުމަށް އެއްބަސްވި އަގާއި، އެ އަގު ހޯދުމަށް އެޅި
ފިޔަވަޅު؛
(6) ފަހުން ފައިސާ ދައްކާގޮތަށް ކުރި ދަތުރެއްނަމަ، ދަތުރަށް ހެދި
ބިލުގެ ތަފުސީލާއި ތާރީޚު؛
(7) ވަގުތުން ފައިސާ ލިބުނުނަމަ، ފައިސާ ބަލައިގަތް ރަސީދުގެ
ތަފުސީލާއި ތާރީޚު.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދަތުރުގެ މަޢުލޫމާތު
ފުރިހަމަކުރުމުގައި އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން
(4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ރިކޯޑުކުރުމުގެ
ޒިންމާ އުފުލާނީ، އެ ދަތުރެއް ކުރި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއެވެ. އަދި
މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)5(ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން)7(ވަނަ ނަންބަރުގެ
ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ރިކޯޑުކުރުމުގެ ޒިންމާ އުފުލާނީ،
އެ އުޅަނދެއްގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުންނެވެ.
ދައުލަތުގެ ތަންތާނގައި ހުންނަ 12.36 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހިންގާ އިޖުތިމާޢީ ހަރަކާތްތަކަށް ދައުލަތުގެ
އުޅަނދުފަހަރު އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމަށް
އުޅަނދުފަހަރު ބޭނުންކުރާނަމަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، ރަސްމީ އެއްވެސް
ބޭނުންކުރުން
މަސައްކަތަކަށް ދަތިނުވާ ގޮތެއްގެ މަތީން މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާގެ
ހުއްދަޔާއެކު، އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ޚަރަދެއް، އެ އުޅަނދެއް
ބޭނުންކުރާ ފަރާތަކުން ދޭގޮތަށެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަގު ނަގާ އުސޫލު، އެ އޮފީހެއްގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ބޭނުމަށް ހޯދައިފައި ހުންނަ އުޅަނދުފަހަރު،
ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފެއްގެ އަމިއްލަ ކަންކަމުގައި ބޭނުންކޮށްގެން
ނުވާނެއެވެ.
ތަކެތި ކުއްޔަށް ހޯދުމާއި، ތަންތަން 12.37 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހިންގާ އެކިއެކި ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ކުއްޔަށް
ކުއްޔަށް ހިފުން
ހޯދަންޖެހޭ އެއްގަމާއި ކަ ނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކާއި ތަންތަނާއި ތަކެތި
ކުއްޔަށް ހޯދަންވާނީ، ދައުލަތުގެ ތަނަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ހިއްސާ އޮތް
ތަނަކުން ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ނަމުގައި ހިންގާ ތަނަކުން ލިބެންހުރިނަމަ
214

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެ ތަނަކުންނެވެ. ނަމަވެސް، މިފަދަ ތަންތަނުން ލިބެންހުރި އަގު،
މި ޚިދުމަތް އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ލިބެންހުރި އަގާ އަޅައިބަލާއިރު
ބޮޑުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޢަމަލުކުރުމުގެ
އިޚުތިޔާރު، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ބޭނުންވާ އެއްޗެއް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަނަކުން ކުއްޔަށް ލިބޭގޮތް ނުވެއްޖެނަމަ، އަމިއްލަ
ފަރާތަކުން ކުއްޔަށް ހިފިދާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތަށް ކުއްޔަށް ހިފާ އެއްޗެއްގެ ނުވަތަ ތަނެއްގެ
ކުލީގެ ޖުމުލަ އަގު 35,000/- (ތިރީސްފަސްހާސް) ރުފިޔާ ހަމަނުވާނަމަ،
މިފަދަ ޚިދުމަތްދޭ މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) ފަރާތަކުން އަންދާސީހިސާބު
ހޯދުމަށްފަހު، އެ ފަރާތްތަކުގެ އަންދާސީހިސާބުގައިވާ އަގުތަކަށް ބަލައި،
އެންމެ އެކަށީގެންވާ އަގަކަށް ކުއްޔަށް ހިފާނީއެވެ. ނަމަވެސް،
ދިގު މުއްދަތަކަށް އުޅަނދެއް ކުއްޔަށް ހިފާނަމަ، ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއް
ކުއްޔަށް ހިފައިފައި ބާއްވައިގެން ދަތުރުތަކެއް ކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، އެފަދަ
އެއްޗެއް ކުއްޔަށް ހިފަންވާނީ، އިޢުލާނުކޮށްގެން އަންދާސީހިސާބު
ހޯދައިގެންނެވެ.
(ރ) އުޅަނދުފަދަ ތަކެތި ކުއްޔަށް ހިފާއިރު، އެ ތަކެތި ދުއްވާނެ މީހުން
ހޯދުމާއި، މަރާމާތުކުރުމަކީ ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ
ކަމެއްކަމަށް ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި ޚިދުމަތް
ނުލިބިދާ ދުވަސްތަކަށް ކުލި ނުހިނގާ ގޮތަށް ވެސް އެއްބަސްވެފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ވަކި މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ހިފައިފައިވާ އުޅަނދެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް
ހަލާކުވުންފަދަ ކަމެއް މެދުވެރިވެގެން، ކުއްޔަށްހިފި ފަރާތަށް ބޭނުން
ނުކުރެވޭ ގޮތެއް ވެއްޖެނަމަ، އޭގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ހަމަ
އެ ފެންވަރުގެ އެއްޗެއް، އިތުރު ޚަރަދަކާ ނުލައި، ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތުން
ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެކަމަށް ދެފަރާތުން އެއްބަސްވެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
215

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) ދިގު މުއްދަތަކަށް 12(މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް) ކުއްޔަށް
ހިފައިގެން އުޅޭ އުޅަނދުތަކުގައި ކުރާ ދަތުރުތަކުގެ ރިކޯޑު، މި ގަވާއިދުގެ
12.35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ބަލަހައްޓަންވާނެ އެވެ.
(ކ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ކުއްޔަށް ހިފާ އުޅަނދެއް ނުވަތަ އެއްގަމުގައި ދުއްވާ
އެއްޗެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއް ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ހިފަންވާނީ،
އެ އެއްޗެއް ނުވަތަ އެ ތަ ނެއް ކުއްޔަށް ހިފުމަށް އެއްބަސްވާ
އެއްބަސްވުމެއްގައި ދެފަރާތުން ސޮއިކުރުމަށްފަހުގައެވެ. އުޅަނދުތަކާއި
ވެހިކަލްފަދަ ތަކެއްޗާއި އެހެނިހެން ތަކެތި ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް
ހިފަންވާނީ، އެ އެއްޗެއް ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ގެންގުޅެންޖެހޭ މުއްދަތު
ރަނގަޅަށް ބެލުމަށްފަހު، އެ މުއްދަތުގައި ކުއްޔަށް ހޭދަވާނެ ފައިސާގެ
އަދަދާއި، އައު އެއްޗެއް ގަތުމަށް ދާނެ ޚަރަދު ބެލުމަށްފަހު، ސަރުކާރަށް
އެންމެ ފައިދާބޮޑު ގޮތަކަށެވެ.
(އ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ބަހަން ބޭނުންވާ ސިޓީއާއި ބިލުފަދަ ތަކެތި
ބެހުމަށް ކާރާއި ޕިކަޕުފަދަ ތަކެތި ކުއްޔަށް ހިފައިގެން ނުވާނެއެވެ.
އެ އޮފީހަކުން ކުރާ މަސައްކަތަކާ ގުޅިގެން އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް
އުފުލަންޖެހޭ އެއްޗެއް އުފުލުމަށް އެފަދަ އެއްޗެއް ކުއްޔަށް ހިފިކަމުގައި
ވިޔަސް، ދަތުރުފީގެ އިތުރަށް، ކުރި މަސައްކަތުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި އިތުރު
ފައިސާއެއް ދީގެން ނުވާނެއެވެ.
(ވ) ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގައި ރާއްޖޭގައި ބައިތިއްބަންޖެހޭ މީހުން ބައިތިއްބުމަށް
ކޮޓަރިއާއި، ހޮޓާ ފަދަ ތަންތަން ކުއްޔަށް ހިފުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ،
ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގައި ރާއްޖޭގައި ބައިތިއްބަންޖެހޭ މީހުން
ބައިތިއްބުމަށް ކޮޓަރިއާއި ހޮޓާ ފަދަ ތަންތަން ކުއްޔަށް ހިފުމުގައި
އިސްކަންދޭނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ތަނަކުން ކުއްޔަށް
ހިފުމަށެވެ. މުހިންމު ސަބަބަކާހުރެ ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓް ނުވަތަ
ހޮޓާ ފަދަ ތަނެއްގައި މީހަކު ބަހައްޓަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ،
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔެ ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ.
(2) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ބޭނުންވާ ކޮޓަރިފަދަ ތަންތަން، މި މާއްދާގެ
(ވ) ގެ)1(ވަނަ ނަނބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުއްޔަށް
216

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ލިބޭގޮތް ނުވެއްޖެނަމަ، އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ކުއްޔަށް
ހިފިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް ކުއްޔަށް ހިފާއިރު ހިފަންވާނީ، މަދުވެގެން
ތިންފަރާތަކުން އަންދާސީހިސާބު ހޯދައިގެންނެވެ. ނަމަވެސް
ދިގު މުއްދަތަކަށް 12(މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް)
ތަނެއް ކުއްޔަށް ހިފާނަމަ، އެފަދަ ތަނެއް ކުއްޔަށް ހިފަންވާނީ،
އިޢުލާނުކޮށްގެން އަންދާސީހިސާބު ހޯދައިގެން، އެންމެ
އެކަށީގެންވާ އަގަކަށެވެ.
(މ) ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ތަންތަން ކުއްޔަށް ހިފަންވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުން
ޚަރަދުކުރެވެންހުރިތޯ ބަލައި، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(ފ) މި މާއްދާގެ (މ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ކުއްޔަށް
ހިފާ ތަންތަނުގެ އެގްރީމެންޓުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ،
ނުވަތަ އެފަދަ ތަނެއްގެ ބޭނުން އިތުރަށް އޮތްނަމަ، ކުއްޔަށް ހިފައިފައިހުރި
ތަނުގެ އެގްރީމެންޓުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ލަސްވެގެން 2 (ދޭއް)
މަސްދުވަހުގެ ކުރިން އެފަދަ ތަނެއް ހޯދުމަށް އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓުން
ޚަރަދުކުރެވެން އޮތްތޯ ބަލައި، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ދ) މި މާއްދާގެ (ފ) ގައިވާ ގޮތަށް އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރާނަމަ
އިތުރުކުރެވޭނީ، ފުރަތަމަ އެކުލަވައިލި ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތާއި
އަގަށްވުރެ ބޮޑު ނުވާނެ ގޮތަށެވެ. މިގޮތުން އިތުރުކުރެވޭނީ، އެންމެ
ފަހަރަކުއެވެ.
(ތ) ކުއްޔަށް ތަކެތި ހޯދުމާއި ތަންތަން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ޓަކައި، ބީލަމުގެ
އުސޫލުން އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލުމުގައި ނުވަތަ އަންދާސީ ހިސާބު ހޯދުމުގައި
ޢަމަލުކުރަންވާނީ، މަސައްކަތް ކުރުވުމާއި ތަކެތި ގަތުމާއި ޚިދުމަތް
ހޯދުމުގައި ޢަމަލުކުރުމަށް މި ގަވާއިދުގެ ބާބު 10 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ. ނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު
22/2021)ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ގޯތިގެދޮރު ކުއްޔަށްދިނުމާބެހޭ
ޤާނޫނު(ގައި ވަކިގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ކަންކަމުގައި
ޢަމަލުކުރާނީ، އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
217

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ލ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ތަންތަނާއި ތަކެތި ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ޓަކައި ވެވޭ
އެއްބަސްވުންތަކުގައި، މި ގަވާއިދުގެ 12.12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ
ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ބާބު 13
ޕަބްލިކް ފަންޑްތައް ބެލެހެއްޓުން
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓް 13.01 (ހ) ދައުލަތުގެ އެންމެހައި ފައިސާ ބަހައްޓަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006
ހުޅުވުމާއި، އެކައުންޓަށް ފައިސާ
(ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުޅުވާ
ޖަމާކޮށް ދޫކުރުން
އެކައުންޓްތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލު އާ އެއްގޮތަށް
ހުޅުވާ އެކައުންޓެއްގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް އެކައުންޓެއް
ހުޅުވޭނެ ގޮތެއް ނެތްނަމަ، އެ އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ
އެކައުންޓަކަށް ފައިސާ ޖަމާކުރެވެންދެން ދައުލަތުގެ ފައިސާ
ބަހައްޓަންވާނީ، ސަލާމަތާއި ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ ގޮތެއްގެ
މަތީން، ތަޅުލެވިފައި ހުންނަ ތިޖޫރީއެއް ފަދަ ރައްކައުތެރި އެއްޗެއްގައެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުޅުވާ އެކައުންޓަކުން ފައިސާ
ދައްކަންޖެހޭ ގޮތަށް ޚަރަދެއް ކުރަންވާނީ، އެ އެކައުންޓުން އަދާކުރަންޖެހޭ
ފައިސާއަށްވުރެ އިތުރުނުވާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ހޯދާ ހުރިހާ ފައިސާއަކާއި، ބަލައިގަންނަ ހުރިހާ
ފައިސާއެއް ޖަމާކުރަންވާނީ، ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަކަށް ނުވަތަ
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުޅުވާ އެކައުންޓަކަށެވެ. ނުވަތަ
މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ބެހެއްޓުމަށްފަހު،
މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެކައުންޓަކަށް ފައިސާ
ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާއިން ޚަރަދުކުރެވޭނީ، ނުވަތަ
ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ވަގުތުން ވަގުތަށް ބޭނުންނުވާ ފައިސާ އިންވެސްޓްކުރުމަށް؛
218

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުން ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމަށް
ހުއްދަދޭ ލިޔުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ދޫކުރުމަށް؛
(3) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑުން ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ލިޔުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ
ދޫކުރުމަށް؛
(4) އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ ދޫކުރުމަށް؛
(5) ޓްރަސްޓް އެކައުންޓެއްގެ ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓެއްގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ޓްރަސްޓް ފަންޑުން ފައިސާ ދޫކުރުމަށް.
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގައި ހުރި 13.02 (ހ) ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގައި ހުރި ފައިސާގެ ތެރެއިން ވަގުތުން ވަގުތަށް
ފައިސާގެ ތެރެއިން ވަގުތުން
ބޭނުންނުވާ ފައިސާ، އެ އެކައުންޓުން ނަގައި، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ވަގުތަށް ބޭނުންނުވާ ފައިސާ
މާލީ ރައްކައުތެރިކަމާ ގުޅޭ ބައިނަލްއަގުވާމީ މިންގަ ނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ
އިންވެސްޓްކުރުން
ގޮތުގެ މަތީން މިނިސްޓަރަށް އިންވެސްޓްކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ބޭރު ޤައުމެއްގެ ސަރުކާރުން ނުވަތަ ބައިނަލްއަގުވާމީ
އިދާރާއަކުން ދޫކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ގެރެންޓީކޮށްފައިވާ
ސެކިއުރިޓީތަކަށް؛
(2) މިނިސްޓަރަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ބޭންކެއްގެ އެކައުންޓުގައި ޑިޕޮޒިޓުގެ
ގޮތުގައި ބެހެއްޓުމަށް؛
(3) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރާއަކުން ދޫކޮށްފައިވާ މިނިސްޓްރީން
ގަބޫލުކުރާ ސެކިއުރިޓީ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އިންވެސްޓްކުރާ ދައުލަތުގެ
ފައިސާގެ ހިސާބު، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން
މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުރާ ކޮންމެ އިންވެސްޓްމަންޓަކުން
ލިބޭ އިންޓްރެސްޓް ވެސް ޖަމާކުރަންވާނީ، އިންޓްރެސްޓް ސަސްޕެންސް
އެކައުންޓަށެވެ.
219

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކަށް އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާ، މި މާއް ދާއިން
އިސްތިސްނާ ވާނެއެވެ.
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް 13.03 (ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ ތެރެއިން، ތިރީގައިމިވާ ފައިސާ ފިޔަވައި އެހެން
ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި ދޫކުރުން
ހުރިހާ ފައިސާއެއް ޖަމާކުރަންވާނީ، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށެވެ.
(1) މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ މަރުކަޒެއް ނުވަތަ އެ އޮތޯރިޓީގެ
އެކައުންޓެއް އޮތް ބޭންކެއް ނެތް ރަށެއްގައި، ނުވަތަ ރާއްޖެއިން
ބޭރުގައި ހިނގާ ސަރުކާރުގެ އޮފީހަކުން ހޯދާ، ނުވަތަ އެފަދަ
އޮފީހަކަށް ލިބޭ ނުވަތަ އެފަދަ އޮފީހެއްގައި ހުރި ދައުލަތުގެ
ފައިސާ؛
(2) ދައުލަތުގެ ބޭނުންތަކަށާއި، ދައުލަތުން ދޭ ލޯނުގެ ގޮތުގައި
ދޫކުރުމަށާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކަށް ދޫކުރުމަށް ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް
ރެވެނިއު ފަންޑުން، ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑަށް
ދޫކުރެވޭ ފައިސާ؛
(3) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑަށާއި، އެޑްވާންސް
ފަންޑަށާއި، ޓްރަސްޓް ފަންޑުގައި ހިމެނޭ އެކައުންޓުތަކަށާއި،
އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރަންޖެހޭ
ދައުލަތުގެ އެންމެހައި ފައިސާ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާނުކޮށް ބަހައްޓާ ފައިސާގެ
ބަދަލުގައި، އެފަދަ އޮފީސްތަކަށް ޚަރަދުކުރުމަށް ފައިސާ ފޮނުވާއިރު
ފޮނުވާނީ، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާނުކޮށްހުރި އަދަދު
އުނިކޮށްފައެވެ. މިގޮތަށް އެޖަސްޓްކުރާ ފައިސާ، އެ ފައިސާ ވައްދަންޖެހޭ
ލެޖަރ އެކައުންޓަށް ވައްދައި، ހިސާބުތައް ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ނ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މެނުވީ، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުން
ދައުލަތުގެ ފައިސާ ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(1) އެ އަހަރަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ
ބަޖެޓުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޚަރަދުކުރުމަށް؛
220

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ފައިސާ ދޫކުރުމަށް ހުއްދަކުރާ
ޤާނޫނެއްގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ދޫކުރުމަށް؛
(3) ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން ރިފަންޑް ދޭންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ރިފަންޑް
ދިނުމަށް.
(ރ) ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދޭ ލިޔުމެއްގެ މައްޗަށް މެނުވީ ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް
ރެވެނިއު ފަންޑުން، ދައުލަތުގެ ފައިސާ ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް 13.04 (ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ ތެރެއިން، ތިރީގައިވާ ފައިސާ ޖަމާކުރަންވާނީ،
ފަންޑަށް ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި
ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑަށެވެ.
ދޫކުރުން
(1) ދައުލަތުގެ ބޭނުންތަކަށް މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން،
ދައުލަތުން ދޭ ލޯނުގެ ގޮތުގައި ދޫކުރުމަށާއި، ކެޕިޓަލް
ޚަރަދުތަކަށް ދޫކުރުމަށް ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުން،
ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑަށް ދޫކުރާ ފައިސާ؛
(2) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑުން ދޫކުރި ލޯނުގެ
ޕްރިންސިޕަލް އަދަދަށް ދައްކާ ފައިސާ؛
(3) ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ވިއްކައިގެން ލިބޭ ފައިސާ؛
(4) ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަމާޢަތަކުން ވިޔަސް، އަދި އެހެން ފަރާތަކުން
ވިޔަސް، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުކުރުމަށް އެއްވެސް ޝަރުޠަކާ ނުލައި،
އެހީގެ ގޮތުގައި ދޭ ފައިސާ؛
(5) ކެޕިޓަލް ޚަރަދުކުރުމަށް ނުވަތަ އެހެންވެސް ކަމަކަށް
އެކި ފަރާތްތަކުން ދައުލަތަށް ދޫކުރާ ލޯނުގެ ފައިސާއާއި،
ދައުލަތުން ދަރަންޏަށް ހޯދާ ފައިސާ.
(ށ) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑުން، ދައުލަތުގެ ފައިސާ
ދޫކުރާނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ދޫކުރުމަށް؛
221

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑަށް ދައުލަތުގެ ފައިސާ
ޖަމާކުރީ ވަކި ބޭނުމެއްގައި ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ބޭނުމެއް
ހާސިލުކުރުމަށް.
އިންޓަރެސްޓާއި، އިންޓަރެސްޓް 13.05 (ހ) ދައުލަތުގެ އިންވެސްޓްމަންޓެއް އިންވެސްޓްކޮށްގެން ލިބޭ އެންމެހައި
ފައިސާ ބަހާނެ ގޮތް
އިންޓަރެސްޓް ފައިސާއާއި އެނޫން ގޮތްގޮތުން ދައުލަތަށް ލިބޭ
އިންޓަރެސްޓް ފައިސާ ޖަމާކުރަންވާނީ، އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް
އެކައުންޓަށެވެ. އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުގައި ހުންނަ
ދައުލަތުގެ ފައިސާ ނަގަންވާނީ، ޕަބްލިކް ފަންޑަކަށް ޖަމާކުރުމަށް، ނުވަތަ
ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޓްރަސްޓް އެކައުންޓަކަށް
ނުވަތަ އެކައުންޓުތަކަށް ޖަމާކުރުމަށެވެ.
(ށ) ޓްރަސްޓް އެކައުންޓަކަށް އިންޓަރެސްޓް ލިބޭނެ ގޮތްތަކާއި
މިންގަ ނޑުތަކާއި އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުގައި ހުންނަ
ފައިސާ ބަހާނެގޮތް ފައިނޭންޝަލް ކޮންޓްރޯލަރ ތައްޔާރުކޮށް
މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް
އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާއިން ޕަބްލިކް ފަންޑަށް ޖަމާކުރާނެ އަދަދާއި،
ޓްރަސްޓް އެކައުންޓްތަކަށް ޖަމާކުރާނެ އަދަދު ވަކިވަކިން އެނގެން
އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް
ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅާ ސްޓޭޓްމަންޓުގައިވާ ގޮތަށް ޓްރަސްޓް
އެކައުންޓްތަކަށާއި، ޕަބްލިކް ފަންޑަށް ޖަމާކުރާނެ އަދަދު ނިންމާނީ
މިނިސްޓަރެވެ. އަދި އެ އެކައުންޓުތަކަށް ފައިސާ ޖަމާކުރަންވާނީ،
މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
(ރ) އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާ ބެހުމަށް
ކަ ނޑައަޅާ މިންގަ ނޑުތަކުގެ ރިކޯޑުތައް، މިނިސްޓްރީން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ބ) އިންޓަރެސްޓް ފައިސާ ބެހުމަށް ނިންމި ގޮތެއްގެ މަތީން ބަހައި ނިމޭއިރު،
އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުގައި ބާކީ ފައިސާ ހުރިނަމަ،
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް އެ ފައިސާ ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.
222

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) ނިމިދިޔަ އަހަރުގެ އިންޓަރެސްޓުގެ ގޮތުގައި ލިބިފައިވާ ހުރިހާ ފައިސާއެއް،
ހިނގާ މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ބަހައި ނިންމަންވާނެއެވެ. އަދި އެހެނިހެން
ބޭންކް އެކައުންޓުތަކަށް ލިބިފައިވާ އިންޓަރެސްޓް ވެސް، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް
ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.
ޓްރަސްޓް ފަންޑާއި ޓްރަސްޓް 13.06 (ހ) ޓްރަސްޓް ފަންޑަށް ޖަމާކުރެވޭނީ، ޓްރަސްޓް ފަންޑް ހުޅުވައިފައިވާ
އެކައުންޓް އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް
ބޭނުމަށް، އެކަމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ފައިސާއެވެ. މިފަދަ ފައިސާ
ޖަމާކުރަންވާނީ، ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ހުޅުވާ
ޓްރަސްޓް އެކައުންޓަކަށް ނުވަތަ ޕަބްލިކް ފަންޑަކަށެވެ.
(ށ) ޓްރަސްޓް ފަންޑް އެކުލެވިގެންވަނީ، އިންޓަރެސްޓް ސަސްޕެންސް
އެކައުންޓާއި، ޓްރަސްޓް ފަންޑުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި އުފައްދާ ޓްރަސްޓް
އެކައުންޓްތަކާއި، އެކި ބޭނުންތަކުގައި އެކި ދުވަސްވަރު ތިރީގައިމިވާ
ބާވަތުގެ ކަންތައްތަކަށް އުފައްދާ ޓްރަސްޓް އެކައުންޓްތަކެވެ. މި ހުރިހާ
އެކައުންޓެއް ވެސް، ޓްރަސްޓް ފަންޑުގައި ހިމެނޭނެއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ ވަކި ބޭނުންތަކަކަށް ޚަރަދުކުރުމަށް ބަޖެޓުގައި
ކަ ނޑައަޅައި ފާސްކޮށްފައިވާ ފައިސާ ބެހެއްޓުމަށް؛
(2) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއް ކަމުގައި ނުވާ އެހެން ފަރާތެއްގެ ބޭނުމަށް،
ދައުލަތުން ފައިސާ ބަހައްޓައިދިނުމަށް؛
(3) ދައުލަތުގެ ވަކި ބޭނުމަކަށް ހަދިޔާގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ހިލޭ އެހީގެ
ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާއާއި، ވަކި ޝަރުޠުތަކެއްގެ މަތީން
ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާ، ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި
ވަގުތީގޮތުން ބެހެއްޓުމަށް؛
(4) ދައުލަތަށް ލިބޭ ފައިސާއެއްގެ ވަކި ބޭނުމެއް އެނގެންދެން،
ވަގުތީގޮތުން ބެހެއްޓުމަށް؛
(5) ޓްރަސްޓް އެކައުންޓުގައި ބަހައްޓައިގެން ދޭންޖެހޭ ނުވަތަ
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް ވަކި ޚާއްޞަ ބޭނުމަކަށް ބަޖެޓުގައި
ކަ ނޑައަޅާ ފާސްކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އެންމެހައި ފައިސާ
ބެހެއްޓުމަށް؛
223

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) އެހެން ޤާނޫނަކުން ލާޒިމުކުރުމުން ޓްރަސްޓް އެކައުންޓެއްގައި
ފައިސާ ބެހެއްޓުމަށް؛
(7) ޚާއްޞަ ބޭނުމަކަށް ލިބިފައިވާ ދައުލަތުގެ އެންމެހައި ފައިސާ
ބެހެއްޓުމަށް.
(ނ) ބޭންކުގައި ވަކިން އެކައުންޓު ހުޅުވައިފައިވާ ޓްރަސްޓް އެކައުންޓްތަކާއި،
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ޓްރަސްޓް
އެކައުންޓްތައް، ޓްރަސްޓް ފަންޑުގައި ހިމެނެއެވެ. ބޭންކުގައި ވަކިން
އެކައުންޓެއް ހުޅުވައިފައިވާ ޓްރަސްޓް އެކައުންޓެއްނަމަ، އެ ބޭންކް
އެކައުންޓުގައި ހިމެނޭ ފައިސާއަށްވުރެ އިތުރަކަށް ފައިސާއެއް
ނުނެގޭނެއެވެ.
(ރ) މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް ޓްރަސްޓް އެކައުންޓުގެ ގޮތުގައި ބަލާ އެކި ބާވަތުގެ
އެކައުންޓުތައް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(1) ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ރިވޯލްވިންގ ފަންޑް
ނުވަތަ ވަރކިންގ ކެޕިޓަލް ފަންޑް؛
(2) އިންޓްރަސްޓް ލިބޭ ޓްރަސްޓް އެކައުންޓްތައް)ކުށްވެރިންގެ
ފައިސާ، ބޭރުމީހުން ދައްކާ ޑިޕޮޒިޓު ފައިސާ، ވާރިސަކު ނެތި
އަދި ވަޞިއްޔަތެއް ވެސް ނެތި ހުންނަ މުދަލަށް ލިބޭ ފައިސާ،
ޚާއްޞަ އެހީގެ މަރުކަޒުތަކުގައި ތިބޭ މީހުންގެ ފައިސާ، ބޮންޑް،
ޑިޕޮޒިޓްސް، އަދި މިބާވަތުގެ އެހެނިހެން ފައިސާ ބެހެއްޓުމަށް
ހުޅުވާ އެކައުންޓުތައް(.
(ބ) ސަސްޕެންސް އެކައުންޓުގެ ގޮތުގައި ބަލަހައްޓާ ޓްރަސްޓް
އެކައުންޓްތަކަށް، ތިރީގައިމިވާ ބާވަތުގެ ކަންތައްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ
ޖަމާކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ވަކި ޚާއްޞަ ބޭނުމަކަށް ބަހައްޓައިފައިވާ ރަށްރަށުގެ ނުވަތަ
އަތޮޅުތަކުގެ ފައިސާ؛
(2) ވަކި ޚާއްޞަ ކަމަކަށް ބޭރުގެ އެހީގެ ދަށުން ހިންގާ
ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ؛
224

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ބަހައްޓައިފައިވާ އެހެނިހެން ފައިސާ.
(ޅ) މާލީ ކޮންމެ އަހަރެއް ނިމޭއިރު، ޓްރަސްޓް އެކައުންޓުގެ ބާކީގައި ހުންނަ
ފައިސާ، ޖެހިގެން އަންނަ މާލީ އަހަރަށް ގެންދެވޭނެއެވެ.
(ކ) ޓްރަސްޓް އެކައުންޓްގެ ހުރިހާ މުޢާމަލާތެއް ވެސް ހިންގަންވާނީ،
ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓާ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން،
މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
ޓްރަސްޓް އެކައުންޓް ހުޅުވުން 13.07 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ޓްރަސްޓް އެކައުންޓެއް ހުޅުވުމަށް ބޭނުންވެއްޖެނަމަ،
އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ، ޑްރާފްޓް ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓެއް
ތައްޔާރުކުރުމަށްފަހު، މިނިސްޓްރީއަށް އެ ސްޓޭޓްމަންޓް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. ޑްރާފްޓް ސްޓޭޓްމަންޓް ޞައްޙަތޯ، އެކައުންޓަންޓް
ޖެނެރަލް ބެލުމަށްފަހު، މިނިސްޓަރަށް އެ ސްޓޭޓްމަންޓް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅާ ޓްރަސްޓް
ސްޓޭޓްމަންޓް ތައްޔާރުކުރާނީ، މިނިސްޓްރީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓުގައި ޓްރަސްޓް އެކައުންޓް ހުޅުވުމާއި ޓްރަސްޓް
ފަންޑް ޤާއިމުކުރުމުގެ ހުއްދަ ދީފައި ސޮއިކުރާނީ މިނިސްޓަރެވެ. ހުއްދަދޭ
ލިޔުމުގެ 3 (ތިނެއް) ކޮޕީގައި މިނިސްޓަރު ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. މީގެ
ތެރެއިން 1 (އެކެއް) ކޮޕީ، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއާ
ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. 2 ވަނަ ކޮޕީ ފޮނުވާނީ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށެވެ.
3 ވަނަ ކޮޕީ އޮންނަންވާނީ، މިނިސްޓްރީގައެވެ.
(ރ) ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓުގައި އިޤްރާރުވެފައިވާ ގޮތަށާއި، ޓްރަސްޓް
ފަންޑުގެ އެންމެހައި މުޢާމަލާތްތައް މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބަލަހައްޓަމުން
ނުގެންދާކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ޢަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ޓްރަސްޓް ސްޓޭޓްމަންޓް އިޞްލާޙުކޮށް، އަދި ޓްރަސްޓް
އެކައުންޓުގެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ، ޓްރަސްޓް ފަންޑް ހިންގުމުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުން ވަކިކޮށް، ނުވަތަ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކޮށް
ވަކި ގޮތެއް ނިންމެންދެން އެކަހެރިކުރުމަށްފަހު،
225

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް އެހެން މުވައްޒަފަކު
އައްޔަނުކުރުން؛
(2) އެކައުންޓު ހިންގި ގޮތް ތަޙުޤީޤުކުރުން؛
(3) ތަޙުޤީޤުގެ ހޯދުންތަކަށް ބަލާއިރު އެކަހެރިކުރި
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޒިންމާވާންޖެހޭ ކަމެއް ނެތްނަމަ،
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ އަނބުރާ އެ މަޤާމަށް އިޢާދަކުރުން؛
(4) ތަޙުޤީޤުގެ ހޯދުންތަކަށް ބެލުމަށްފަހު އެކައުންޓު ބެލެހެއްޓުމަށް
އިޞްލާޙީ ފިޔަވަޅެއް އަޅަންޖެހޭނަމަ، އެ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމާއި،
އެކައުންޓު ބަންދުކުރަންޖެހޭކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެކައުންޓު
ބަންދުކުރުން.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ފަންޑު 13.08 (ހ) ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބާރު ލިބިގެން، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ހުޅުވައި
އެކައުންޓް ހުޅުވައި ހިންގުމުގައި
ހިންގަންޖެހޭ ފަންޑުތައް ހުޅުވައި ހިންގުމުގައި، ހުރިހާ ފަންޑުތަކެއްގެ
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް
މައިގަ ނޑު ސިފަތައް އެއްގޮތަށް ބެހެއްޓުމާއި، ފަންނީ އެހީތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމާއި ގެންގުޅުމުގައި ހަރުދަނާ
އެއް އުސޫލުތަކެއް އޮތުން ބޭނުންވާނެތީ، ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އެފަދަ
ފަންޑެއް ހުޅުވައިގެން އެ ފަންޑު ހިންގަން ބޭނުންވާނަމަ، އެ ފަންޑަކާބެހޭ
ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް "ފަންޑް ސްޓޭޓްމަންޓް" ތައްޔާރުކޮށް
ފަންޑު ހުޅުވުމަށް ބޭނުންވާ ދުވަހުގެ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ކުރިން
މިނިސްޓްރީއަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މި ހުށަހެޅުން
މިނިސްޓްރީއަށް ލިބޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަމާމެދު ފެންނަ
ގޮތެއް އެ އޮފީހަކަށް ލިޔުމަކުން އަންގަންވާނެއެވެ.
(1) ފަންޑު ހުޅުވުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުގެ ނަމާއި، ނަންބަރާއި،
ތާރީޚު؛
(2) ފަންޑުގެ ނަން؛
(3) ފަންޑުގެ ބޭނުން؛
(4) ފަންޑަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާގެ ބާވަތް؛
226

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) ފަންޑުން ހޭދަކުރެވޭ ކަންތައްތައް؛
(6) ފަންޑު ހިންގުމުގައި ޒިންމާ އުފުލާ ފަރާތް؛
(7) ފަންޑު ހިންގުމަށް ޓަކައި ޓްރަސްޓް އެކައުންޓެއް ހުޅުވަން
ބޭނުންވާނަމަ އެކަން؛
(8) ފަންޑު އެކައުންޓު ބަންދުކުރާނެ ތާރީޚާއި، ބަންދުކުރާއިރު
އެކައުންޓުގައި ހުންނަ ފައިސާއާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް.
(ށ) ފަންޑަށް ލިބޭ ފައިސާ ބަލައިގަތުމާއި، ޚަރަދުކުރުމާއި، ހިސާބުތައް ލިޔެ
ބެލެހެއްޓުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ ، މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
މަތީންނެވެ.
(ނ) ފަންޑު އެކައުންޓުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓާއި އަހަރީ ހިސާބު، މި ގަވާއިދުގެ
15.02 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތައްޔާރުކޮށްފައި
އެ ފަންޑެއްގެ ބައިވެރިންނަށް ފެންނަގޮތަށް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ފަންޑު ހުޅުވުމަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ "ފަންޑް ސްޓޭޓްމަންޓް" މިނިސްޓްރީން
އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތީން ތައްޔާރުކޮށްފައި ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ބޭންކް އެކައުންޓުތަކުގެ ހިސާބު 13.09
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓާ ވަކިން ބޭންކް އެކައުންޓެއް ހިންގައި ބަލަހައްޓާނަމަ،
ބެލެހެއްޓުމާއި ރިކޮންސައިލްކުރުން
އެކަމާ ހަވާލުވެހުރި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ، ތިރީގައިވާ ކަންތައްތައް ކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) ކޮންމެ ބޭންކް އެކައުންޓެއްގެ ހިސާބުތަކާއި ލިޔުންތައް ވަކިން
ބެލެހެއްޓުން.
(ށ) އެކައުންޓު ހިންގުމުގައި އެކަށީގެންވާ ކޮންޓްރޯލް ޤާއިމުކުރުން.
(ނ) މަދުވެގެން މަހަކު އެއްފަހަރު އެކައުންޓު ރިކޮންސައިލްކުރުން.
(ރ) ލިބުނު ފައިސާ ހަމަޔަށް ބޭންކަށް ޖަމާކޮށްފައިވާކަމާއި، ޖަމާކުރި
ފައިސާއާއި ޚަރަދުކުރެވުނު ފައިސާ ރަނގަޅަށް ހިސާބުތަކުގައި
ހިމެނިފައިވާކަމުގެ ޔަގީންކަން ހޯދުން.
227

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) ވޭތުވެދިޔަ މަހުގެ ރިކޮންސިލިއޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓް ތައްޔާރުކޮށް،
ތައްޔާރުކުރި ފަރާތާއި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ސޮއިކޮށް، ހިނގާ މަހުގެ
15 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވުން.
ޕަބްލިކް ފަންޑްތަކުގެ ހިސާބު 13.10 (ހ) ތިރީގައިވާ ޕަބްލިކް ފަންޑްތަކުގެ ހިސާބުތައް، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް
ބެލެހެއްޓުން
ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން މިނިސްޓްރީން ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑް؛
(2) ލޯންސް އެންޑް ކެޕިޓަލް ވަރކްސް ފަންޑް؛
(3) އެޑްވާންސް ފަންޑް؛
(4) ޓްރަސްޓް ފަންޑް.
(ށ) ޕަބްލިކް ފަންޑްތަކުގައި ހުރި ފައިސާގެ ޖުމުލަ، ޕަބްލިކް ބޭންކް
އެކައުންޓުގައި ހުރި ފައިސާއާއި، މި ގަވާއިދުގެ 13.02 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ދައުލަތުން އިންވެސްޓްކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ ޖުމުލަ އަދަދާ
އެއްވަރުވާންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުން އިންވެސްޓްކުރާ ފައިސާގެ ޕްރިންސިޕަލް އަދަދު ފިޔަވައި،
ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓަށް ޖަމާކުރެވޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް،
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން ހިސާބުކޮށް، ޕަބްލިކް
ފަންޑްތަކުގެ ހިސާބުތަކުގައި އޭގެ ތަފުސީލު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އެޑްވާންސް ފަންޑާ އި، އެ ފަންޑު 13.11 (ހ) އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ ދޫކުރެވޭނީ، ތިރީގައިމިވާ ގޮތްތަކުންކުރެ
ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތް
ގޮތެއް މެދުވެރިވެގެންނެވެ.
(1) އާންމު ޚިދުމަތްތަކަށާއި، ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކަށް ވަގުތީގޮތުން
ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދިނުމަށް؛
(2) މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ މަރުކަޒެއް ނުވަތަ އެ އޮތޯރިޓީގެ
އެކައުންޓެއް އޮތް ބޭންކެއް ނެތް ރަށެއްގައި، ނުވަތަ ރާއްޖެއިން
ބޭރުގައި ހިންގާ ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޚަރަދުތަކަށް ފައިސާ
ދިނުމަށް.
228

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ އިތުރުން، ތިރީގައި މިވާ ފަދަ
ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ވެސް، އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ
ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ކުރިން ވިސްނައިގަންނަން ނުވަތަ ރާވަން ނޭނގޭގޮތަށް
ކުއްލިއަކަށް ދިމާވާ ކަމަކާ ގުޅިގެން ދޫކުރަންޖެހޭ ފައިސާ
ދޫކުރުމަށް؛
(2) ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެހެން އެއްވެސް ޕަބްލިކް
ފަންޑަކުން ފައިސާ ދޫކުރެވެން ނެތް ހާލަތެއްގައި ފައިސާ
ދޫކުރުމަށް؛
(3) އާންމު ޚިދުމަތްތަކަށާއި ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތަކަށް ވަގުތީގޮތުން
ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދޫކުރުމަށް.
(ނ) އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ ނެގުމަށް ޓަކައި، އެ އޮފީހެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެކައުންޓަންޓް
ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅާ ފޯމެޓަކާ އެއްގޮތަށް، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަކަށް މިނިސްޓަރުގެ
ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ލިބިގެން، އެ ލިޔުމުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މެނުވީ،
އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ބ) އެޑްވާންސް ފަންޑުން ފައިސާ ނެގުމަށް، ހިނގާ މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި
ދީފައިވާ ހުއްދަ، އެ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރުމަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ
ނިޔަލަށް ބާޠިލުވާނެއެވެ.
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމެންޓް ފަންޑް 13.12 (ހ) ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ދައުލަތުގެ ފައިސާ އިންވެސްޓްކުރުމަށާއި،
ދައުލަތުގެ ދަރަނި އަދާކުރުމަށާއި، ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިތުރުކުރުމުގެ
ބޭނުމަށް ޓަކައި، ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ ގޮތުގައި
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގައި ކަސްޓޯޑިއަން އެކައުންޓެއް ޤާއިމުކޮށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ށ) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑަކީ، ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓާ ވަކިން
ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފަންޑެކެވެ.
229

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑު 13.13 (ހ) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑު ހިންގުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން
ހިންގުމުގެ ސިޔާސަތު ކަ ނޑައެޅުން
ހިމެނޭގޮތަށް ފަންޑު ހިންގުމުގެ ސިޔާސަތު، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތީން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މި ސިޔާސަތު،
މަދުވެގެން އަހަރަކު އެއްފަހަރު މުރާޖަޢާ ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިޔާސަތުގައި، އަންނަނިވި
ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑަށް ޖަމާކުރާނެ ފައިސާއަކީ
ކޮބައިކަން؛
(2) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގައި ހިމެނޭ ފައިސާއިން
އިންވެސްޓްކުރުމުގެ ސިޔާސަތާއި، އެކަމުގެ އަސާސްތަކާއި،
އެކަމާ ގުޅޭ އިޖުރާއަތުތައް؛
(3) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުން ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވޭނެ
ހާލަތްތަކާއި، އެކަމާ ގުޅޭ އިޖުރާއަތުތައް.
(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕޮލިސީ އެކުލަވައިލައި،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅުމަށް ޓަކައި މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވަންވާނީ،
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ކޮމިޓީންނެވެ.
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ 13.14 (ހ) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުން އިންވެސްޓްކުރުމާ ގުޅޭ އެންމެހައި
އިންވެސްޓްމަންޓް ކޮމިޓީ
ނިންމުންތައް ނިންމުމަށް ޓަކައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް
މަތީން 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ އިންވެސްޓްމަންޓް
ކޮމިޓީއެއް، މިނިސްޓަރުގެ ލަފަޔާއެކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަނު
ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮމިޓީ އެކުލެވިގެންވަނީ
އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް)ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން(؛
(2) މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގެ ދަރަނި މެނޭޖްކުރުމާ ގުޅޭ
ޑިޕާޓްމަންޓުގެ އިސް މުވައްޒަފެއް؛
230

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(3) މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގެ ފިސްކަލް އެފެއާޒް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ
އިސް މުވައްޒަފެއް؛
(4) އިންވެސްޓްމަންޓާ ގުޅޭ ދާއިރާއަކުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކޮށްފައިވާ
ނުވަތަ އެ ދާއިރާގެ ތަޖުރިބާހުރި 2 (ދޭއް) ފަރާތެއް.
ކޮމިޓީގެ މުއްދަތާއި، މެންބަރުން 13.15 (ހ) ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން އައްޔަނުކުރާނީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ
ވަކިވުން
މުއްދަތަށެވެ.
(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން މަޤާމުން ވަކިވާނެއެވެ.
(1) ކޮމިޓީއަށް މެންބަރަކު އައްޔަނުކޮށްފައިވަނީ އެ ފަރާތުގެ މަޤާމުގެ
ހައިސިއްޔަތުން ކަމަށް ވެފައި، އެ ފަރާތް އެ މަޤާމަކުން
ވަކިވުން؛
(2) ކޮމިޓީއަށް މެންބަރު އައްޔަނުކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުން؛
(3) ކޮމިޓީން މެންބަރު ވަކިކުރަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނިންމުން؛
(4) ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއްގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ އެއްވެސް ކުށެއް
ސާބިތުވުން؛
(5) ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު ކޮމިޓީން އިސްތިޢުފާ ދިނުން.
ކޮމިޓީ ހިންގުމާ ގުޅޭ ކަންކަން 13.16 (ހ) ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި މަދުވެގެން 12 (ބާރަ) ބައްދަލުވުން
ބާއްވަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޮމިޓީގެ ނިންމުންތައް ނިންމާނީ، މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުންނެވެ. އަދި
އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން ވޯޓު ނުލި ޔަސް،
އެހެން މެންބަރުންގެ ވޯޓު އެއްވަރުވުމުގެ ސަބަބުން ގޮތް ނިންމުމަށް ޓަކައި
ޗެއަރޕަރސަނަށް ވޯޓުލެވިދާނެއެވެ.
(ނ) ކޮމިޓީގެ ކޯރަމަކީ 4 (ހަތަރެއް) މެންބަރުންނެވެ.
(ރ) ކޮމިޓީ ހިންގުމުގެ ތަފުސީލުތައް ބަޔާންކުރާ، ހިންގާ ގަވާއިދެއް، ކޮމިޓީން
ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.
231

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓޭރިއަޓް 13.17 ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓޭރިއަޓް ބަލަހައްޓާނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސުންނެވެ.
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑު 13.18 (ހ) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ ކަސްޓޯޑިއަންގެ ހައިސިއްޔަތުން
ބެލެހެއްޓުން
އެ ފަންޑު ބަލަހައްޓާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތީން،
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީންނެވެ.
(ށ) ފަންޑު ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅޭގޮތުން މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ
ހައިސިއްޔަތާއި އިލްތިޒާމްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަންނަނިވި ކަންކަން
ހިމެނޭ ކަސްޓޯޑިއަން އެގްރިމަންޓެއް މިނިސްޓްރީއާއި އެ އޮތޯރިޓީއާ
ދެމެދުގައި ހަދަންވާނެއެވެ.
(1) ފަންޑުން ޓްރާންސެކްޝަން ހެދުމާބެހޭ އިޖުރާއަތުތައް؛
(2) ފަންޑާ ގުޅޭގޮތުން އޮތޯރިޓީންނާއި މިނިސްޓްރީން ޒިންމާވާންޖެހޭ
ކަންކަން؛
(3) ފަންޑު ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ ފީއެއް އޮންނަ ނަމަ، ފީގެ މިންވަރު.
(ނ) ފަންޑުގެ ހިސާބުތަކުގެ ތަފުސީލު، ކޮންމެ ހަފުތާއަކު އެއްފަހަރު،
އޮތޯރިޓީން މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވަންވާނައެވެ. އަދި، ފަންޑާ ގުޅޭ އެއްވެސް
މަޢުލޫމާތެއް ހޯދުމަށް މިނިސްޓްރީން އެދިއްޖެނަމަ، ލަސްނުކޮށް،
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން މިނިސްޓްރީއަށް އެ މަޢުލޫމާތެއް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ 13.19 ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑާ ގުޅޭ އެންމެހައި ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓަންވާނީ،
ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުން
މި ގަވާއިދުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.
ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑު 13.20 (ހ) ސޮވްރިން ޑިވެލޮޕްމަންޓުގެ އެންމެހައި ހިސާބުތައް، އަހަރަކު 1 (އެކެއް)
އޮޑިޓްކުރުން
ފަހަރު، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮޑިޓްކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ފަންޑު އޮޑިޓްކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތުތައް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން، މިނިސްޓްރީއާއި
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
232

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ފަންޑުގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓް، މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ބާބު 14
ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމާއި، ލޯނަށް ފައިސާ ދޫކުރުމާއި، ގެރެންޓީދިނުން
ދައުލަތުން ދަރަންޏަށް ފައިސާ 14.01 (ހ) ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމަށް ހުށަހަޅާ ކޮންމެ
ނެގުން
ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން،
މިނިސްޓަރަށެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުން، ނުވަތަ ދިވެހި ސަރުކާރު
މެދުވެރިވެގެން ދައުލަތުގެ ކުންފުންޏަކަށް އެއްވެސް ދަރަންޏެއް
ނަގަންވާނީ، އެ އަހަރެއްގެ އަހަރީ ބަޖެޓުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ
މިންވަރަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތަކަށް، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމެނޭގޮތަށް، މިނިސްޓަރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅައި، އެކަން
އެގޮތަށް ކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
(1) ދަރަނި ނެގުމުގެ ސަބަބުން ޤައުމުގެ ތަރައްޤީއަށާއި އިޤުތިޞާދަށް
ކުރާނެ ފައިދާއަކީ ކޮބައިކަން؛
(2) ދަރަނި ނެގުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތަށް ކުރާނޭ
އަސަރު ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، ކަ ނޑައަޅާ މުއްދަތާއި، މިންވަރާއި،
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދާއި، ދަރަނި
ނެގުމަށް ޓަކައި ނުވަތަ ދަރަނި ހޯދުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭނެ
އެންމެހައި ޚަރަދުތަކުގެ ތަފުސީލު؛
(3) ދަރަނި ނަގާ ބޭނުމާއި، ކަ ނޑައަޅާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަރަނި
އަދާކުރާނެކަމުގެ ޔަގީންކަން އޮވެގެން މި ކަންކަން ބަޔާންކޮށް،
ދަރަނި ނަގާ ފަރާތުން ތައްޔާރުކޮށް މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅާ
ދިރާސާ ރިޕޯޓު.
ދަރަންޏެއް ނެގުމަށް އެދި 14.02 ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމަށް ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމެއް މިނިސްޓަރަށް
މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ހުށަހަޅާއިރު، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު
233

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ހ) ދަރަންޏަށް ނަގަން ބޭނުންވާ ފައިސާގެ އަދަދު.
(ށ) ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ނަގަން ބޭނުންވާ ފައިސާއާ ގުޅިގެން، ދަރަނި
އަދާކުރުމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދާއި، މުއްދަތާއި، ދަރަނި ނެގުމަށް ޓަކައި
ނުވަތަ ދަރަނި ހޯދުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ޚަރަދުތަކުގެ
ތަފުސީލު.
(ނ) ދަރަނި ނެގުމުގެ ބޭނުމާއި، ދަރަނި ނެގުމުގެ ސަބަބުން ހާސިލުވާނެ
ތަރައްޤީގެ އަމާޒަކީ ކޮބައިކަމާއި، ޤައުމަށް ކުރާނެ ފައިދާއާއި، ޤައުމުގެ
އިޤުތިޞާދީ ހާލަތާއި މާލީ ހާލަތަށް ކުރާނެ ހެޔޮ އަސަރާއި ނުރަނގަޅު
އަސަރުގެ ތަފުސީލު.
(ރ) ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމުން، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދަރަނީގެ ގޮތުގައި
އުފުލަންޖެހޭ ހުރިހާ އިލްތިޒާމުތަކެއްގެ ތަފުސީލު.
ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ގެރެންޓީ 14.03 (ހ) ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ގެރެންޓީއެއް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ
ދިނުން
ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން،
މިނިސްޓަރަށެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދިވެހި ސަރުކާރު މެދުވެރިވެގެން ދައުލަތުގެ
ކުންފުންޏަކަށް ނަގާ ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި
ހިންގާ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން، ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ
ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުން ގެރެންޓީއެއް ދޭންވާނީ،
ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ނުވަތަ ޙައްޤެއް ނުވަތަ މަޞްލަޙަތެއް
ރަހުނުކުރަންވާނީ، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ
ފައިސާއަކާ ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ޢަހުދެއް ނުވަތަ ކަށަވަރުކަމެއް
ދޭންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 14.02 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ތަފުސީލު
ހިމަނައިގެން ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށް ، މިނިސްޓަރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް
އެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅައި، އެކަން އެގޮތަށް ކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.
ގެރެންޓީ ދިނުމާއި ރަހުނުކުރުމަށާއި 14.04 ގެރެންޓީއެއް ދިނުމަށް، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ނުވަތަ ޙައްޤެއް ނުވަތަ
ޢަހުދެއް ނުވަތަ ކަށަވަރުކަމެއް
މަޞްލަޙަތެއް ރަހުނުކުރުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ
ފައިސާއަކާ ގުޅޭގޮތުން ޢަހުދެއް ނުވަތަ ކަށަވަރުކަމެއް ދިނުމަށް
234

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދިނުމަށް އެދި މިނިސްޓަރަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ތިރީގައިމިވާ ތަފުސީލު
ހުށަހަޅުން
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދޭން ބޭނުންވާ ގެރެންޓީގެ ނުވަތަ ރަހުނުކުރަން
ބޭނުންވާ ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ނުވަތަ ޙައްޤުގެ ނުވަތަ މަޞްލަޙަތުގެ ނުވަތަ
ޢަހުދުގެ ނުވަތަ ކަށަވަރުކަމުގެ ތަފުސީލު.
(ށ) ހާސިލުވާނެ ތަރައްޤީގެ އަމާޒަކީ ކޮބައިކަމާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން ޤައުމަށް
ކުރާނެ ފައިދާއަކީ ކޮބައިކަން.
(ނ) ޤައުމުގެ އިޤުތިޞާދީ ހާލަތަށް ނުވަތަ މާލީ ހާލަތަށް ކުރާނެ ހެޔޮ އަސަރާ އި
ނުރަނގަޅު އަސަރުގެ ތަފުސީލު.
(ރ) ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ ހުރިހާ އިލްތިޒާމުތަކެއްގެ ޖުމުލަ
ތަފުސީލާއި، އެ ކަންތައްތައް ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚު.
ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ސޮވްރިން 14.05 (ހ) ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ސޮވްރިން ގެރެންޓީއެއް ދޫކުރަންވާނީ، ސޮވްރިން
ގެރެންޓީ ދޫކުރުން
ގެރެންޓީ ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށް
މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ ސޮވްރިން ގެރެންޓީ ދޫކުރުމުގެ އުސޫލާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ހުއްދަޔާއެކު ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަން ވާނެއެވެ.
މި އުސޫލުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، އަންނަވި ކަންކަން
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ގެރެންޓީއަށް އެދެވޭނެ ފަރާތްތަކާއި މަޝްރޫޢުތައް؛
(2) ގެރެންޓީއަށް އެދި ހުށަހަޅާނޭ ގޮތް ؛
(3) ގެރެންޓީއަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުންތައް؛
(4) ގެރެންޓީ ދޫނުކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް،
(5) މަޝްރޫޢުގެ ފީޒިބިލިޓީ ސްޓަޑީ؛
235

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(6) ގެރެންޓީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ދަރަނީގެ މަޢުލޫމާތު؛
(7) ގެރެންޓީދެވޭ ލިމިޓާއި، ގެރެންޓީގެ ބާވަތް؛
(8) ގެރެންޓީއަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފީތައް؛
(9) ގެރެންޓީ ދޫކުރުމާއި، ގެރެނޓީގެ އާންމު އުސޫލުތައް؛
(10) ގެރެންޓީ މޮނިޓަރ ކުރާނެ ގޮތް؛
(11) ގެރެންޓީ ކޯލްކުރާނެ ގޮތް؛
(12) އޮޑިޓްކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރުން.
ދަރަންޏާއި ގެރެންޓީގެ ޚަރަދާއި 14.06 (ހ) ދައުލަތުން ދަރަނި ނަގާނަމަ، ދަރަންޏަށް ނެގި ޕްރިންސިޕަލް އަދަދާއި،
ހިސާބު ބެލެހެއްޓުން
ދަރަނި ދެއްކުމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދު، ބަޖެޓުގައި ކަ ނޑައެޅި ފާސްވެފައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން ދޭންވާނީ، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުންނެވެ. އަދި
ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުން ގެރެންޓީ ދިނުމާއި،
ރަހުނުކުރުމާއި، ޢަހުދުކަށަވަރު ދިނުމުގައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި
ޚަރަދުތަކަށްވާ ފައިސާ ޚަރަދުކުރާނީ، ބަޖެޓުގައި ކަ ނޑައެޅި ފާސްވެފައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުންނެވެ.
(ށ) ދައުލަތުން ނަގައިފައިވާ ދަރަންޏާއި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދޭ ގެރެންޓީ
ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގްސްގެ ހިސާބުތައް،
މިނިސްޓްރީން ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުން ޚަރަދުކުރުމަށް މާލިއްޔަތަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމުގެގޮތުން
ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމަށް، މި ގަވާއިދުގެ 14.01 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން އެދެވޭނީ، ހަމައެކަނި މިނިސްޓަރަށެވެ.
(ރ) ކުރު މުއްދަތުގެ ނުވަތަ ދިގު މުއްދަތުގެ ދަރަނި ނެގުމަށް ބޭނުންވާ
ފައިސާގެ މިންވަރާބެހޭ ރިޕޯޓެއް، މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގައި
ތައްޔާރުކޮށްފައި މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅާނީ، މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ
ފަރާތަކުންނެވެ.
236

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) މިނިސްޓްރީން "ދަރަނީގެ ރަޖިސްޓަރީ" އެއް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
މި ރަޖިސްޓަރީގައި، ދައުލަތަން ނަގައިފައިވާ ހުރިހާ ދަރަންޏަކާބެހޭ
ތަފުސީލު ހުންނަންވާނެއެވެ. މި ރަޖިސްޓަރީ ތައްޔާރުކޮށް ބަލަހައްޓާނީ،
މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން، މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ
ފަރާތަކުންނެވެ.
(ޅ) ދަރަނީގެ ރަޖިސްޓަރީގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، ތިރީގައިމިވާ
މަޢުލޫމާތުތައް ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) ދަރަނި ދޫކުރި ފަރާތުގެ ނަމާއި، ދަރަނި ނަގައިފައިވާ ފަރާތުގެ
ނަމާއި، ދަރަނީގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު؛
(2) ދަރަނީގެ އަދަދާއި، ފައިސާގެ ބާވަތާއި، ދަރަނި ނެގުމަށް ހިނގާ
އެހެނިހެން ޚަރަދު؛
(3) ދަރަނި އިފެކްޓިވްވި ތާރީޚާއި، އެންމެފަހުން ފައިސާ ނެގޭނެ
ތާރީޚާއި، ގްރޭސް ޕީރިއަޑުގެ ތަފުސީލާއި، ދަރަނީގެ މުއްދަތު؛
(4) ދަރަނި ހަމަޖެއްސުމާ ގުޅޭގޮތުން ކުރި ދިރާސާ ރިޕޯޓާއި
ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ޚުލާޞާއާއި، ދަރަނި ނެގުމާ ގުޅިގެން
މުޖުތަމަޢަށް ކުރާނެ ފައިދާގެ ޚުލާޞާއެއް؛
(5) ދަރަނި އަނބުރާ ދައްކަން ފަށަންޖެހޭ ތާރީޚާއި، ފައިސާ ދައްކާނެ
ގޮތުގެ ތާވަލު (ރިޕޭމަންޓް ޝެޑިއުލް)؛
(6) ޕްރިންސިޕަލް އަދަދާއި، އިންޓަރެސްޓުގެ ތަފުސީލާއި،
ސިންކިންގ ފަންޑަށް ފައިސާ ޖަމާކުރަންޖެހޭނަމަ ޖަމާކުރަންވީ
އަދަދު.
ދައުލަތުން ލޯނު ދޫކުރުން 14.07 (ހ) ދައުލަތުން ލޯނުގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ދޫކުރަންވާނީ، ލޯނު ދޫކުރުމަށް
ބޭނުންވާ ފައިސާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތީން ލިބެން ހުރުމާއެކު، އެފަދަ
ލޯނެއް ދޫކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުއްދަ ދިނުމުން، މި މާއްދާގެ
(ށ) ގައިވާ މަޞްލަޙަތު ހިމެނިގެންވާ ދައުލަތުގެ ބޭނުންތަކަށެވެ.
237

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި "ދައުލަތުގެ ބޭނުންތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
އަންނަނިވި މަޞްލަޙަތުތައް ހިމެނިގެންވާ ބޭނުންތަކަށެވެ.
(1) މުޅި މުޖުތަމަޢަށް ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ބޮޑުބަޔަކަށް އެކަމުން
ލިބޭނެ މަންފާއެއް އޮތުން؛
(2) އެ ކަމަކީ، ސަރުކާރަކަށްވީތީ އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ
ސީދާ ގުޅުންހުރި ކަމަކަށްވުން؛
(3) އެ ކަމެއް ކުރުމުގެ އެންމެ މައިގަ ނޑު އެއް ސަބަބަކީ،
ވަކި ފަރުދެއްގެ މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތްކޮށްދިނުން ކަމުގައި ބެލެވޭ
ކަމެއް ކަމުގައި ނުވުން؛
(4) އެ ކަމަކީ، އާންމު ޞިއްޙަތާއި، އާންމު ރައްކައުތެރިކަމާއި،
އާންމު މަޞްލަޙަތާއި، އަމަންއަމާންކަމާއި، ޤައުމުގެ
ކުރިއެރުމާއި، ޤައުމުގެ ފުދުންތެރިކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް
ހާސިލުވުމަށް މަގުފަހިކުރާ ކަމަކަށް ވުން.
(ނ) ދައުލަތުން ލޯނު ދޫކުރަންވާނީ، ލޯނު ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށް، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ، ދައުލަތުން
ލޯނު ދޫކުރުމާއި އޮންލެންޑް ކުރުމުގައި ޢަމަލު ކުރާނެގޮތުގެ އުސޫލާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ. މި އުސޫލު، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި
ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި އުސޫލުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް،
އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ލޯނު ދޫކުރެވޭނެ ބޭނުން؛
(2) ލޯނު ދޫކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް؛
(3) ލޯނު ދޫކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނެ ގޮތް؛
(4) ލޯނު އަނބުރާ ހޯދޭނެ ގޮތް؛
(5) ލޯނުގެ އިންޓްރެސްޓްޓާއި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފީ؛
(6) ލޯނުގެ މަޢުލޫމާތާއި ހިސާބު ބަލަހައްޓާނެ ގޮތް؛
238

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(7) ދައުލަތުން ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނެއް މާފުކޮށްދެވޭނެ ހާލަތްތައް؛
(8) އޮންލެންޑް ކުރެވޭނެ ފަރާތްތައް؛
(9) އޮންލެންޑް ކުރެވޭނެ މަޝްރޫޢުތައް؛
(10) އޮންލެންޑް ކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި ލިޔެކިޔުން؛
(11) އޮންލެންޑް ކޮށްދެވޭނެ ހާލަތްތައް؛
(12) މަޝްރޫޢުގެ ފީޒިބިލިޓި ސްޓަޑީ؛
(13) ގްރޭސް ޕީރިއަޑާއި ރީޕޭމަންޓް ޕީރިއަޑް ހިމެނޭގޮތުން ލޯނުގެ
މުއްދަތު؛
(14) ލޯނަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފީތަކުގެ ތަފުސީލު؛
(15) އޮންލެންޑް ކުރުމުގެ އެއްބަސްވުން އޮންނަންވީ ގޮތް؛
(16) އޮންލެންޑް ކޮށްފައިވާ ލޯނުތައް މޮނިޓަރކުރާނެ ގޮތް.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ބޭނުންތަކަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދައުލަތުން
ލޯނަކަށް އެދޭނަމަ، އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ، ލިޔުމަކުން
މިނިސްޓަރަށެވެ. މިގޮތުން ލޯނު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހެށަހެޅުމުގައި،
އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، ތިރީގައި މިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ލޯނު ނަގާ ފަރާތުގެ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު؛
(2) ލޯނު ނެގުމަށް ބޭނުންވާ ސަބަބު؛
(3) ލޯނުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންވާ ފައިސާގެ އަދަދު؛
(4) ލޯނު އަނބުރާ ދައްކަން ހުށަހަޅާ މުއްދަތު؛
(5) ލޯނު އަނބުރާ ދައްކާނެ ގޮތުގެ ތާވަލު)ރިޕޭމަންޓް ޝެޑިއުލް(؛
(6) ލޯނު ފައިސާއިން ކުރާ ބޭނުމުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢަށް ކުރާނެ
ފައިދާ؛
239

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(7) ލޯނު ނެގުމުގައި ހިނގާ ޚަރަދުތަކުގެ ތަފުސީލު؛
(8) ލޯނަށް އެދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ސެކިއުރިޓީގެ ތަފުސީލު؛
(9) ލޯނަށް އެދޭ ފަރާތަށް އެހެން ފަރާތެއްގެ ގެރެންޓީއެއް ދޭނަމަ،
އެ ފަރާތުން ދޭ ގެރެންޓީގެ މަޢުލޫމާތު؛
(10) ލޯނު ނެގުމަށް އެ އޮފީހަކުން ނިންމި ބައްދަލުވުމުގެ ޔައުމިއްޔާ؛
(11) މީގެ އިތުރުންވެސް މިނިސްޓްރީއަށް ބޭނުންވާ އިތުރު މަޢުލޫމާތު.
(ބ) ދައުލަތުން ދޫކުރާ ލޯނުތަކުގެ ތަފުސީލު، "ލޯން އިންވެސްޓްމަންޓް
ރަޖިސްޓަރީ" އެއް، މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
މި ރަޖިސްޓަރީގައި، ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ލޯނުގެ ރިފަރެންސް ނަންބަރު؛
(2) ލޯނު ނަގާ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް؛
(3) ލޯނަށް ދޫކުރި ފައިސާގެ އަދަދާއި، ފައިސާގެ ބާވަތާއި،
ލޯނު ނެގުމުގައި ހިނގާ އެހެނިހެން ޚަރަދުތައް؛
(4) ލޯނު ދޫކުރި ތާރީޚު؛
(5) ލޯނުގެ ބާވަތް ނުވަތަ ބޭނުން؛
(6) ލޯނުގެ ސެކިއުރިޓީގެ ތަފުސީލު؛
(7) ލޯނު ނެގި ފަރާތުން ލޯނު އަނބުރާ ނުދެއްކިއްޖެ ހާލަތެއްގައި
ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ފަރާތް؛
(8) ލޯނުގެ އިންޓަރެސްޓް ރޭޓާއި، އިންޓަރެސްޓް މުއްދަތު ހަމަވާ
ތާރީޚުތައް؛
(9) ލޯނުގެ ގްރޭސް ޕީރިއަޑާއި، ލޯނު އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު؛
(10) ލޯނު އަނބުރާ ދައްކާނެ ގޮތުގެ ތާވަލު)ރިޕޭމަންޓް ޝެޑިއުލް(؛
240

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(11) ލޯނުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚު؛
(11) ލޯނު ދޫކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުއްދަދިން ރިފަރެންސް
ނަންބަރު؛
(12) ލޯނާބެހޭ ލިޔުންތައް ބެހެއްޓިފައިވާ ތަން.
(ޅ) ލޯނުތަކުގެ އިދާރީ ކަންކަން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން ބަލަހައްޓާގޮތަށް
ދޫކުރާ ދައުލަތުގެ ލޯނުތަކާއި، ވިޔަފާރި ބޭންކުތައް މެދުވެރިކޮށް ދޫކުރާ
ދައުލަތުގެ ލޯނުތަކުގެ ވޭތުވެދިޔަ މަހުގެ މަޢުލޫމާތުތައް، ހިނގާ މީލާދީ
މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ، މިނިސްޓްރީން ހޯދަންވާނެއެވެ. އަދި
މިގޮތުން ހޯދާ މަޢުލޫމާތުތައް، މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ލޯނު އިންވެސްޓްމަންޓް ރަޖިސްޓަރީގައި ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ކ) ވިޔަފާރި ބޭންކުތައް މެދުވެރިކޮށް ދައުލަތުން ލޯނު ދޫކުރުމަށް
ސޮއިކުރާ އެއްބަސްވުންތަކާއި، އެމް.އޯ.ޔޫ)"މެމޮރޭންޑަމް އޮފް
އަންޑަސްޓޭންޑިންގް"(ތައް ލިޔެފައި ހުންނަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރީ އިންތިޒާމުތަކަށް މަގުފަހިވާނެ ގޮތެއްގެ
މަތީންނެވެ.
އެއް ކައުންސިލުން އަނެއް 14.08 ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010)ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން
ކައުންސިލަށް ލޯނު ދޫކުރުން
ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ 82 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި،
ވަކި ކައުންސިލަކަށް އެ އަހަރަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީން ޚަރަދުތައް ކަ ނޑައި ބާކީ
ހުންނަ ފައިސާ، އެއްބަސްވާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެހެން ކައުންސިލަކަށް ލޯނުގެ ގޮތުގައި
ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.
(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއް ކައުންސިލުން އަނެއް ކައުންސިލަށް ލޯނުގެ
ގޮތުގައި ދޫކުރާ ފައިސާ، އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އަނބުރާ
ނުދައްކާނަމަ، ލޯނު ނަގާ ކައުންސިލަށް ސަރުކާރުން ދޭ ފައިސާއިން
އުނިކޮށް، އެ އުނިކުރި ފައިސާ ލޯނު ދޫކުރި ކައުންސިލަށް ދޫކުރުމުގެ
ބާރު، މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކައުންސިލަކުން ދޭ ލޯނާ ގުޅޭ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި،
ލޯނު އަނބުރާ ދައްކަމުންދާގޮތުގެ ތަފުސީލުތައް، ކޮންމެ 3 (ތިނެއް)
މަސްދުވަހެއް ނިމޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ލޯނު ދޫކުރި
241

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކައުންސިލުން މިނިސްޓްރީއާ ގަވާއިދުން ހިއްސާކުރަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި، ލޯނުގެ ގޮތުގައި ދޫކުރި ޖުމުލަ އަދަދާއި،
ލޯނުގެ އަދަދު އިތުރުވާ މިންވަރާއި، އިންޓަރެސްޓާއި، އަނބުރާ
ދައްކައިފައިވާ އަދަދު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ހުއްދަ އޮތް ލޯނަކަށް މެނުވީ 14.09 ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ލޯނަކަށް މެނުވީ، ނުވަތަ
ދައުލަތުގެ ފައިސާ ދޫނުކުރުން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ލޯނު ދޫކުރުމަށް ހުއްދަކޮށްފައިވާ ވަކި ގިންތިތަކެއްގެ ތެރެއިން
މިނިސްޓަރު ހުއްދަކޮށްފައިވާ ލޯނަކަށް މެނުވީ، ދައުލަތުގެ ފައިސާ އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް ލޯނުގެ ގޮތުގައި ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ދައުލަތުން ނަގާ ލޯނާއި، ދޫކުރާ 14.10 (ހ) ދައުލަތުން ނަގާ ލޯނުގެ ހިސާބު ބަލަހައްޓައި، ކޮންމެ 3 (ތިނެއް)
ލޯނުގެ ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމާއި،
މަސްދުވަހެއް ނިމޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުން ނަގާ
ރިޕޯޓުކުރުން
ލޯނުގެ ރިޕޯޓެއް، މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތަކުން ތައްޔާރުކޮށްފައި
މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި، ލޯނުގެ ޖުމުލަ އަދަދާއި،
ލޯނުގެ އަދަދު އިތުރުވާ މިންވަރާއި، އިންޓަރެސްޓާއި، އަނބުރާ ދެއްކުމަށް
ހޭދަކުރިވަރު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓު، މާލީ އަހަރުގެ
ކޮންމެ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހެއް ނިމޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، މިނިސްޓަރު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ދަރަނީގެ ހިސާބުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ 14.11 (ހ) ދައުލަތުން ނަގާ ދަރަނީގެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި، ތިރީގައިމިވާ
ބަދަލުތައް ގެނައުން
ބާވަތުގެ ކަމެއް ހިނގައިފިނަމަ، ދަރަނީގެ ރަޖިސްޓަރީއާއި ހިސާބުތަކަށް
ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނެސް، ދަރަންޏާ ގުޅޭ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު
ފައިލުތައް އަޕްޑޭޓްކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) ކުރިން ނަގައިފައިވާ ދަރަނީގެ އަދަދު އިތުރުވުން؛
(2) ދަރަނި ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތާއި ތާވަލު ބަދަލުވުން؛
(3) މުޅި ދަރަނި ނުވަތަ ދަރަނީގެ ބައެއް ކެންސަލްވުން؛
(4) ދަރަނީގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވުން؛
242

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(5) ދަރަނީގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތަކަށް ބަދަލެއް އައުން؛
(6) ދަރަނީގެ ސެކިއުރިޓީއަށް ނުވަތަ ގެރެންޓީއަށް ބަދަލެއްއައުން.
(ށ) މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ބާކީހުރި ދަރަނީގެ އަދަދަށް، އަހަރުގެ ތެރޭގައި
ބޭރުފައިސާގެ އަގަށް އަންނަ ބަދަލުން ކުރާ އަސަރު، އެ އަހަރެއްގެ
މާލީ ހިސާބުތަކުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކޮންޓިންޖެންޓް ލަޔަބިލިޓީ 14.12 (ހ) ދައުލަތުން ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ،
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ށ) ކޮންޓިންޖެންޓް ލަޔަބިލިޓީތައް ހިންގައި ބަލަހައްޓާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކެއް
ކަ ނޑައެޅުމުގައި، ގެރެންޓީއާއި އިންޑެމްނިޓީއާއި އަންޑަރޓޭކިންގްސް ފަދަ
ލިޔުންތައް ދިރާސާކުރާނެ ގޮތާއި، އިވެލުއޭޓްކުރާނެ ގޮތާއި، ހުއްދަދިނުމާއި
ބަލަހައްޓާނެ ގޮތާއި، މިކަމާބެހޭ ލިޔެކިޔުން ރައްކައުތެރިކަމާއެކު
ބަލަހައްޓާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދޭ ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ
އަންޑަރޓޭކިންގގެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމަށް ޓަކައި، ތިރީގައިވާ
ބައިތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ތައްޔާރުކޮށްފައި، މިނިސްޓްރީން އެ ރަޖިސްޓަރީ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) ސަރުކާރުން ދީފައިވާ ގެރެންޓީތަކާއި އިންޑެމްނިޓީތަކާއި
އަންޑަރޓޭކިންގތަކުގެ ތަފުސީލު؛
(2) ސަރުކާރުގެ އެހެނިހެން ކޮންޓިންޖެންޓް ލަޔަބިލިޓީތަކުގެ
ތަފުސީލު؛
(3) ސަރުކާރުގެ ކޮންޓިންޖެންޓް ލަޔަބިލިޓީތަކުގެ ޖުމުލަ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ހިމެނޭ ބައިތަކުންކުރެ ކޮންމެ ބައެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ،
ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގ ދިނުމަށް
ނިންމުނު ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު (މިގޮތުން ހުއްދަދެވޭ ޤާނޫނު)؛
243

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގ ދިނުމުގެ
ސަބަބުން ފައިދާކުރާ ފަރާތް ނުވަތަ އޮފީހުގެ ނަން؛
(3) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގ ދެވުނު
ލޯނު އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާތަކާއި ޝަރުޠުތައް)މީގެ ތެރޭގައި
ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތް
ހިމަނަންވާނެއެވެ.(؛
(4) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގ ދިން
ތާރީޚު؛
(5) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގ
ދައްކަންޖެހިދާނެ ހާލަތްތައް؛
(6) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގގެ މުއްދަތު
ހަމަވާ ތާރީޚު؛
(7) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގގެ
ބަދަލުގައި ދިނުމަށް އެއްބަސްވި ސެކިއުރިޓީ)ސެކިއުރިޓީއެއް
ހުށަހަޅައިފައިވާނަމަ(؛
(8) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގގެ
މުއްދަތުގައި ޢަމަލުކުރެވުނު ގޮތް؛
(9) ގެރެންޓީ ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގގެ ދަށުން
ސަރުކާރުން ފައިސާ ދައްކަން ޖެހުނުނަމަ، ދެއްކި ފައިސާގެ
އަދަދު.
(ބ) ދިވެހި ދައުލަތުން ގެރެންޓީއެއް ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީއެއް ނުވަތަ
އަންޑަރޓޭކިންގއެއް ދީފައިވާ ލޯނަކަށް ފައިސާ ނުދެއްކިގެން، ގެރެންޓީ
ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީ ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގއަށް ދައްކަންޖެހޭ ހުރިހާ
ފައިސާއެއް ދައްކަންވާނީ، ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑުންނެވެ.
244

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ޅ) ގެރެންޓީއެއް ނުވަތަ އިންޑެމްނިޓީއެއް ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގއެއްގެ
ސަބަބުން އަދާކުރަންޖެހިދާނެ ސަރުކާރުގެ ލަޔަބިލިޓީއަކަށް، ބަޖެޓުގައި
ފައިސާ ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން 14.13 ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކަށް ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބާރު ލިބިގެން، ދަރަންޏަށް ފައިސާ
ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުމަށާއި، ނެގުމާއި، މާލީ ސެކިއުރިޓީ ވިއްކުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ތިރީގައި މިވާ ގޮތުގެ
މާލީސެކިއުރިޓީ ވިއްކުމުގައި
މަތީންނެވެ.
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް
(ހ) ތަރައްޤީގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމަށް ނުވަތަ އެ ނޫން ބޭނުމަކަށް ބޭނުންވާ
ފައިސާ ހޯދުމުގެގޮތުން ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނަގަންވާނީ، މޯލްޑިވްސް
މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ދޫކުރާ ލައިސަންސެއްގެ ދަށުން ރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރި
ހިންގާ މާލީ އިދާރާއަކުންނެވެ.
(ށ) ތަރައްޤީގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމަށް ނުވަތަ އެ ނޫން ބޭނުމަކަށް ބޭނުންވާ
ފައިސާ ހޯދުމަށް މާލީ ސެކިއުރިޓީ ވިއްކަންވާނީ، ރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރި
ހިންގާ މާލީ އިދާރާއެއް މެދުވެރިކޮށްގެންނެވެ.
(ނ) ދަރަނި ދޫކުރާ ފަރާތަކަށް، އެ ދަރަންޏެއްގެ ސެކިއުރިޓީގެ ގޮތުގައި
ދައުލަތުން ގެރެންޓީއެއް ދޭންވާނީ ، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލެއް ނުވަތަ
ދައުލަތުގެ މިލްކިއްޔާތެއް ރަހުނުކުރަންވާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ)
ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ނަގާ ދަރަންޏަކަށް ނުވަތަ
ސެކިއުރިޓީއަކަށެވެ.
ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓްތަކުގެ 14.14 (ހ) ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓްތައް ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓޭނެ
ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓުން
އިންތިޒާމެއް އެ ތަނަކުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. އަދި ސެކިއުރިޓީސް
ޑޮކިއުމަންޓްތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. މި ލިޔުންތައް
ބަހައްޓަންވާނީ، ތިޖޫރީއެއްގައި ނުވަތަ ތަޅުލެވޭ އެއްޗެއްގައި، ޒިންމާދާރު
މުވައްޒަފެއްގެ ބެލުމުގެދަށުގައެވެ. އަދި އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ހުއްދަކުރާ
ގޮތެއްގެ މަތީން، އިލްކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއިން ބެލެހެއްޓުމަށް މި މާއްދާ
ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ށ) ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓުގެ ގޮތުގައި މައިގަ ނޑުގޮތެއްގައި ބަލާ ތަކެތި،
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.
245

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ސެކިއުރިޓީސް؛
(2) އެއްބަސްވުން ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ޓަކައި ލިބިފައިވާ ގެރެންޓީ؛
(3) ނެގޯޝިއަބަލް އިންސްޓްރުމަންޓްސް؛
(4) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓުގެ ގޮތުގައި
މާނަކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް ލިޔުމެއް؛
(5) ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓެއްކަމަށް އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް
ނިންމާ ލިޔުމެއް.
(ނ) ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެ މަތީން
ފުރިހަމަކުރުމާއެކު، އެކަށީގެންވާ ކޮންޓްރޯލެއް ޤާއިމުކޮށްގެން
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(1) ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓްތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި އެކަށީގެންވާ
ތަފުސީލު ރިކޯޑުކުރުން؛.
(2) ސެކިއުރިޓީސް ޑޮކިއުމަންޓްތައް ރައްކައުތެރި ތަނެއްގައި،
ރައްކައުތެރިކަމާއެކު ބެހެއްޓުން؛
(3) ކޮންމެ އަހަރަކު މަދުވެގެން އެއްފަހަރު ސެކިއުރިޓީސް
ޑޮކިއުމަންޓްސް ރަޖިސްޓަރީ ރިކޮންސައިލްކުރުން.
ދަރަންޏާއި ގެރެންޓީގެ މަޢުލޫމާތު 14.15 ދަރަންޏެއް ނަގާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ނުވަތަ ގެރެންޓީއެއް ދޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން
މަޖިލީހަށް ފޮނުވުން
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ދަރަންޏަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު، ނުވަތަ
އެ ގެރެންޓީއަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް،
މިނިސްޓްރީން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ބާބު 15
އަހަރީ މާލީ ހިސާބުތަކާއި، އަހަރީ ރިޕޯޓާއި، އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަރޑްސް
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ އަހަރީ 15.01 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް
ރިޕޯޓު
ނިމޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ތިރީގައިމިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނައިގެން އަހަރީ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށްފައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް
246

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން މާލީ އަހަރުގެ ހިސާބު ނިންމުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ
ކަންތައްތަކާއި، އެ ކަންތައްތައް ނިންމަންޖެހޭ ތާރީޚުތައް MG/BC19
ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާނެއެވެ. އަހަރީ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ
ނަމޫނާ ފޯމުތައް، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީން
"މާލީ ހިސާބު ނިންމުމާ ގުޅޭގޮތުން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ރިޕޯޓްތަކާ ގުޅޭ"
ސަރކިއުލަރގައި ޝާއިޢު ކުރާނެއެވެ.
(1) ނިމުނު މާލީ އަހަރަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރި
ބަޖެޓުގައި އެ އޮފީހަކުން ލަފާކުރި އާމްދަނީއާއި ޚަރަދުގެ ހިސާބު؛
(2) ނިމުނު މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެ އޮފީހަކަށް ލިބުނު އާމްދަނީއާއި
ހިނގި ޚަރަދުގެ ހިސާބު؛
(3) ނިމުނު މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެ އޮފީހަކުން ހިންގި
ކަންތައްތަކުގެ ރިޕޯޓު.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މާލީ އަހަރުގެ ތެރޭގައި
އެ އޮފީހަކުން ހިންގި ކަންތައްތަކުގެ ރިޕޯޓު، މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ
ގޮތެއްގެ މަތީން ތައްޔާރު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމުގައި، އެ އޮފީހަކަށް ބޭނުންވާ
މަޢުލޫމާތުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓްރީގައި ހުރި މަޢުލޫމާތު، މާލީ އަހަރު
ނިމޭތާ 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން އެ އޮފީހަކަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ރ) އަހަރީ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމުގައި، އެ އޮފީހެއްގެ މާލީ ހިސާބުތަކާއި
ތިރީގައިމިވާ ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ އޮނިގަ ނޑާއި، އެ އޮފީހަކާ ގުޅޭ
ޤާނޫނުތަކާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުގެ ދެންނެވުންތަކާއި،
އެފަދަ އެހެނިހެން ލިޔުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، އެ
އޮފީހެއްގެ ސިޔާސަތުގެ ލަ ނޑުދަ ނޑިތަކާއި މަގުސަދު
ހާސިލުވެވުނީ ކިހާވަރަކަށްކަން، އަދި އެ އޮފީހަކުން އެ އަމާޒަށް
247

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ވާސިލުވުމަށް ޓަކައި ޚަރަދުކޮށްފައިވަނީ ބޭނުންތެރި ގޮތެއްގައި
ކަމާއި، ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައިކަން؛
(2) ދައުލަތުގެ އޮފީހުގެ މައިގަ ނޑު ސިޔާސަތުތަކާއި، ހާސިލުކުރަން
ބޭނުންވާ އަމާޒުތަކުގެ ލަ ނޑުދަ ނޑިތަކާއި، އެ ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް
ހާސިލުކުރުމަށް ރޭވިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކުރެވުނު
ކަންތައްތަކާއި ނުކުރެވިހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތަފުސީލު؛
(3) އިދާރީ އޮނިގަ ނޑު)އޯގަނައިޒޭޝަން ޗާޓާއި، ފަންކްޝަނަލް
ޗާޓާއި، ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، ޑިވިޜަންތަކާއި، ސެކްޝަންތަކާއި،
ޔުނިޓްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ހިމެނޭގޮތަށް(؛
(4) ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ލިޔުންތައް)އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދީފައިވާ
ކަމާބެހޭ ކޮންމެ ލިޔުމަކާ ގުޅޭ ތަފުސީލު(؛
(5) އަގު ހެދުމުގެ ސިޔާސަތުތައް)ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި،
ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް އަގުނަގާގޮތުގެ ސިޔާސަތުތައް(؛
(6) ކެޕިޓަލް މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތަފުސީލު)އެ އަހަރެއްގެ ބަޖެޓުގައި
ހިމެނިގެންނާއި ބަޖެޓުގައި ނުހިމެނި ހިންގުނު މަޝްރޫޢުތަކުގެ
ތަފުސީލު(؛
(7) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން
ހިމަނަންޖެހޭކަމަށް އެ އޮފީހަކަށް ފެންނަ އިތުރު މަޢުލޫމާތެއް
ވާނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު.
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކާއި 15.02 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން އަހަރު ނިމުމުން، އެ އޮފީހެއްގެ އަހަރީ
އެ ތަންތަނުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ
މާލީ ބަޔާން ތައްޔާރުކޮށް، ހިނގާ އަހަރުގެ މާރިޗު މަހުގެ 15 ވަނަ
އިދާރާތަކުގެ އަހަރީ ހިސާބު
ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެ ބަޔާނުގައި،
ތައްޔާރުކުރުން
ތިރީގައި މިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ލިބުނު ފައިސާގެ ޚުލާޞާ)އެކި ބައިތަކަށް ލިބުނު ފައިސާގެ
އަދަދުގެ ޖުމުލަ ވަކިވަކިން އެނގޭގޮތަށް(؛
248

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ޚަރަދުކުރި ނުވަތަ ދޫކުރި ފައިސާގެ ޚުލާޞާ)އެކި ބައިތަކަށް
ޚަރަދުކުރި ފައިސާގެ ޖުމުލަ އަދަދު ވަކިވަކިން އެނގޭނެގޮތަށް(؛
(3) އަހަރުތެރޭގައި ލިބުނު އެއްޗަކަށްވުރެ އިތުރަށް އެ އަހަރު
ޚަރަދުކުރި އަދަދު، ނުވަތަ އަހަރުތެރޭގައި ޚަރަދުކުރި އަދަދަށްވުރެ
އަހަރުތެރޭގައި ލިބުނު އެއްޗެއް އިތުރުވާ އަދަދު؛
(4) އެކައުންޓަށް ޖަމާކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ ތެރެއިން ދޭންޖެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ޑިސެންބަރުމަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް
ނުދެވިހުރި ފައިސާގެ ތަފުސީލު؛
(5) ދޭންޖެހޭ ފަރާތަށް ނުދެވި އެކައުންޓުގައި އަހަރަކަށްވުރެ
ގިނަދުވަސް ވެފައިވާ ފައިސާގެ ތަފުސީލު)ހަވާލުނުވެ
ފާއިތުވެފައިވާ މުއްދަތު އަހަރުދުވަހަށް ބަހައި، އަހަރުތައް
ވަކިވާގޮތަށް(؛
(6) ރައުސުލްމާލެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ އެކުވެފައިވާ ފަންޑު
(އެކިއުމިލޭޓެޑް ފަންޑް) ގެ ގޮތުގައި އަހަރުގެ ނިޔަލަށް އޮތް
އަދަދު؛
(7) ދަރަނީގެ ގޮތުގައި ފައިސާއެއް ހޯދައިފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް އެއްޗެއް ދޭން އޮތްނަމަ، އޭގެ ތަފުސީލު؛
(8) އެކައުންޓަށް ލިބުނު ފައިސާއިން ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ގޮތުގައި
ހޯދައިފައިވާ ތަކެތީގެ ލިސްޓު (އަގުތަކާއެކު)؛
(9) ލިބެންޖެހޭ އާމްދަނީއާއި، އެ ނޫން ގޮތްގޮތުން ލިބެންޖެހޭ
ފައިސާގެ ތެރެއިން ނުލިބިހުރި ފައިސާގެ ތަފުސީލު.
(ށ) ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ އޮފީސްތަކުން
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ރިޕޯޓު، ހިނގާ އަހަރުގެ ފެބުރުވަރީ މަހުގެ
15 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން، އެ އޮފީހެއްގެ މަސްއޫލު އޮފީހަށް ފޮނުވައި
ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ނ) އޮފީސްތަކުން ބަލަހައްޓާ ޓްރަސްޓް ފަންޑު ފަދަ އެކިއެކި ފަންޑުތަކުގެ
ނިމުނު މާލީ އަހަރުގެ އަހަރީ ހިސާބުތައް)ލިބުނު ފައިސާއާއި، ޚަރަދުގެ
249

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހިސާބާއި، ބެލެންސްޝީޓް(މި މާއްދާގެ)ހ(ގައިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމެނޭގޮތަށް، ޑިސެންބަރު މަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައި، ހިނގާ އަހަރުގެ ފެބުރުވަރީ މަހުގެ 15 ވަނަ ދުވަހުގެ
ނިޔަލަށް، ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. މިފަދަ
ހިސާބެއް ތައްޔާރުކުރެވިދާނެ ގޮތުގެ ނަމޫނާ، MG/BC22,
MG/BC21 އަދި MG/BC23 މި މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކޮށްފައި ވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ މާލީހިސާބުތައް 15.03 ދައުލަތުގެ މާލީ ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، "އިންޓަނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަން އޮފް
ތައްޔާރުކުރާނެ އެކައުންޓިންގ " "އި
އެކައުންޓެންޓްސް އިން ނެރެ ޝާއިޢުކުރާ ންޓަނޭޝަނަލް ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ
ސްޓޭންޑަ ރޑްސް
އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަ ރޑް: ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިންގ އަންޑަރ ދަ އެކްރޫއަލް
ބޭސިސް އޮފް އެކައުންޓިންގ" އަށް ބަދަލުކުރެވެންދެން "އިންޓަނޭޝަނަލް ޕަބްލިކް
ސެކްޓަރ އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަ ރޑް: ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިންގ އަންޑަރ ދަ
ކޭޝް ބޭސިސް އޮފް އެކައުންޓިންގ" އާ އެއްގޮތަށެވެ.
ދައުލަތުގެ އަހަރީ ހިސާބުތައް 15.04 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 15.02 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ދައުލަތުގެ
ނިންމުމާއި ހުށަހެޅުން
އޮފީސްތަކުން ލިބޭ އަހަރީ ހިސާބުތައް ކޮންސޮލިޑޭޓްކޮށް، އެ އަހަރެއްގެ
ދައުލަތުގެ އަހަރީ ހިސާބު، މި ގަވާއިދުގެ 15.03 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެ މަތީން އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް ތައްޔާރުކޮށްފައި، މާލީ ކޮންމެ
އަހަރެއް ނިމޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓަރަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އަހަރީ ހިސާބުތައް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
މިނިސްޓަރަށް ލިބޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މިނިސްޓަރު،
އެ ހިސާބުތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ދައުލަތުގެ އަހަރީ ހިސާބުތައް،
މާލީ އަހަރެއް ނިމޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހާއި 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް މިނިސްޓަރުގެ ފަރާތުން ނުލިބިއްޖެނަމަ،
އެކަން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ލިޔުމަކުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ރ) ދައުލަތުގެ އަހަރީ ހިސާބުތައް، މިނިސްޓަރުގެ ފަރާތުން އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލަށް ލިބޭތާ 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ހިސާބުތައް
250

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އޮޑިޓްކުރުމަށްފަހު، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓު، މިނިސްޓަރަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އަހަރީ ރިޕޯޓާއި، އަހަރީ މާލީ 15.05 (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 15.01 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަހަރީ ރިޕޯޓު،
ހިސާބު، އޮޑިޓް ރިޕޯޓާއެކު އަހަރީ މާލީ ހިސާބާއެކު އޮޑިޓްކުރުމަށްފަހު، އޮފީސްތަކުގެ މާލީ ޒިންމާދާރު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި ވެރިޔާއަށް ލިބޭތާ 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން
ކޮޕީއާއި އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ ކޮޕީއެއް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ފޮނުވާނީ، އެ އޮފީހެއްގެ
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާއެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 15.04 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓު މިނިސްޓަރަށް ލިބޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، އެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓާއި، މި ގަވާއިދުގެ 15.04 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ތައްޔާރުކުރާ ދައުލަތުގެ އަހަރީ މާލީ ހިސާބު،
މިނިސްޓަރު ރައީސުލްޖޫމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެ ރިޕޯޓާއި
ހިސާބުތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ރިޕޯޓާއި ހިސާބުތައް، މިނިސްޓަރު،
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ މާލީ ހިސާބުތައް 15.06 ދައުލަތުގެ މާލީ ހިސާބުތައް ނިންމުމަށް ޓަކައި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން
ނިންމުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހިސާބުތަކާއި ލިޔުންތައް، މިނިސްޓްރީން އަންގާ
ފޮނުވުން
ގޮތެއްގެ މަތީން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އޮފީހެއް އުވައިލުމުން، 15.07 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއް އުވައިލައިފިނަމަ، އެ އޮފީސް އުވައިލެވުނު ދުވަހާ
ފައިނަލް ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށްފައި ހަމަޔަށް އެ އަހަރަކު ހިނގައިފައިވާ މުއްދަތަށް، މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ
ހުށަހެޅުން މަތީން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓެއް، އެ އޮފީހެއް އުވައިލެވުނުއިރު
އެ އޮފީހުގައި ހުރި މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ތައްޔާރުކޮށް، އެ އޮފީހެއް
އުވައިލާތާ 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއް އުވައިލުމާ ގުޅިގެން އެ ތަނުގައި ހުރި މާލީ ޒިންމާދާރު
ވެރިޔާ ބަދަލުވެފައިވާނަމަ، އެ ހިސާބު ތައްޔާރުކުރާނެ ފަރާތެއް
މިނިސްޓަރު އައްޔަނު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން އެންމެފަހުން ހުށަހެޅި އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ ތާރީޚުން
ފެށިގެން އެ ތަނެއްގެ މަސައްކަތް ހުއްޓައިލުމާ ހަމަޔަށް ރިޕޯޓެއް
251

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ތައްޔާރުކޮށް، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) އުވައިލާ މަސްއޫލު އޮފީހުގެ ފައިނަލް ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ
15.01 ވަނަ މާއްދާއާއި 15.02 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ބ) މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ އެހީތެރިކަމާއި ވަސީލަތްތައް ފޯރުކޮށްދީ، ހުރިހާ
އެކައުންޓެއްގެ މަޢުލޫމާތާއި، ލިޔުންތަކާއި، ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރާ ފަރާތަށް
މުހިންމުކަމަށް ފެންނަ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތުތަކާއި ރިކޯޑުތައް، ކޮންމެ
ވަގުތެއްގައި ބެލޭނެގޮތް ހަމަޖެހިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
މަސައްކަތް ބަދަލުވާ ތަންތަނާއި 15.08 (ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ދަށުގައިވާ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް،
އުވައިލާ ތަންތަނުގެ ބަޖެޓާއި،
ދައުލަތުގެ އެހެން އޮފީހަކަށް ބަދަލުކޮށްފިނަމަ، އެހައިތަނަށް
މިލްކިއްޔާތާއި، މާލީ ޒިންމާތައް
ޚަރަދުނުކުރެވިހުރި ބާކީ ފައިސާގެ ހިސާބުކޮށް ރީކޮންސައިލްކުރުމަށްފަހު،
ބަދަލުކުރުން
މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދަޔާއެކު، އެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތް
ދިނުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ އަލަށް ހަވާލުވި އޮފީހަކަށް އެ ހިސާބާއި ބާކީހުރި
ފައިސާ ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފައިސާ ބަދަލުކުރާއިރު، ކުރިން
އެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ އޮފީހަކުން އަގު އަދާނުކުރެވިހުރި
ކޮމިޓްމަންޓްތަކުގެ ތަފުސީލު މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ނ) އެ މަސައްކަތާ އަލަށް ހަވާލުވި އޮފީހުން އެ މަސައްކަތަށް ނުވަތަ
ޚިދުމަތަށް ޚަރަދު ނުކުރެވިހުރި ބާކީ ފައިސާގެ އަންދާޒާ ހިސާބުތައް
ބެލުމަށްފަހު، ބާކީހުރި ފައިސާގެ ހިސާބު ދިމާވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން،
މިނިސްޓްރީއަށާއި ކުރިން އެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދިޔަ ދައުލަތުގެ އޮފީހަށް
އަންގަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ހުށަހެޅުންތައް ބެލުމަށްފަހު، މިނިސްޓްރީން ވަކި
ގޮތެއް ނިންމައި، ނިންމި ގޮތެއް، އަލަށް އެ މަސައްކަތާ ހަވާލުވި
އޮފީހަށާއި، ކުރިން އެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދިޔަ އޮފީހަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
252

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބާބު 16
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް 16.01 ދައުލަތުގެ ވުޒާރާތަކާއި، އޮފީސްތަކާއި، ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، މުއައްސަސާތަކާއި،
ކައުންސިލުތަކުގެ މާލީ މުޢާމަލާތްތައް ވިލަރެސްކޮށް، އެ ތަންތަން ހިންގަނީ ޤާނޫނާއި
ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށްތޯއާއި، އެ ތަންތަނުގެ މަސައްކަތް ހިންގެނީ
އެކަށީގެންވާ ހަލުވިކަމާއި ހަރުދަނާކަމާއެކު، ޚަރަދުކުރެވޭ ފައިސާއާ އެއްވަރެއްގެ
މަންފާއެއް ލިބޭގޮތަށް އިޤްތިޞާދު ކުރެވިގެންތޯ ބަލައި ކަށަވަރު ކުރުމަށް ޓަކައި،
މިނިސްޓަރު، ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ 16.02 ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ މަގުސަދުތައް، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީ
މަގުސަދުތައް
އެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ އިދާރާތައް ހިންގުމުގައި ކުރިމަތިވެދާނެ އެކިއެކި ހިރާސްތައް
ދެނެގަތުމާއި ވަޒަންކުރުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ނިޒާމުގެ ކަންކަން ބެލުމާއި ހިންގުމާ
ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006)ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
ޤާނޫނު(އިން ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ކުރަމުންދޭތޯ ބެލުމުގައި މިނިސްޓަރަށް
އެހީތެރިވުން.
(ނ) ދައުލަތުގެ މާލީ ނިޒާމާ ގުޅޭ ކަންކަމުގައި ޒިންމާދާރުކުރުވުމާއި، ދެފުށް
ފެންނަހެން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ސަޤާފަތެއް އަށަގެންނެވުމަށް ބާރުއެޅުމުގެ
ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް ކުރުމުގައި މިނިސްޓަރަށް އެހީތެރިވުން.
(ރ) ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ އިސްތިރާޖީ ކަންތައްތަކާއި، އިޖުރާއީ ކަންކަމާއި،
އިދާރީ ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން ހަރުދަނާ ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި ފަންނީ
ލަފަޔާއި އިރުޝާދު ދިނުން.
ދައުލަތުގެ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓް 16.03 (ހ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތްތައް ބަލައި
ކޮމިޓީ
ވިލަރެސްކުރުމަށް ޓަކައި، ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީގެ
ނަމުގައި، 7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ކޮމިޓީއެއް
އޮންނަންވާނެއެވެ.
253

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) ދައުލަތުގެ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީގެ ދައުރަކީ، 3 (ތިނެއް)
އަހަރުދުވަހެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީ ޖަވާބުދާރީވާނީ، މިނިސްޓަރަށެވެ.
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް 16.04 (ހ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން އައްޔަނުކޮށް
ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން އައްޔަނު
ވަކިކުރާނީ، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތީން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
ކުރުމާއި ވަކިކުރުން
(ށ) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން، މެންބަރުކަމުން ވަކިވުމަށް އެދި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިޔުމުން ހުށަހެޅުމުން، މެންބަރުކަމުން
ވަކިވީއެވެ.
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް 16.05 ދައުލަތުގެ އިންޓާރނަލް އޮޑިޓް ކޮމެޓީއަށް އައްޔަނު ކުރަންވާނީ، މެންބަރުންނާ
ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ޝަރުޠުތައް
މަތިކުރެވިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރެވޭނެ ފަދަ ޤާބިލްކަމާއި، ދައުލަތުގެ
ހިންގުމުގެ ނިޒާމާއި ދައުލަތުގެ ވުޒާރާތަކުގެ ހިންގުމާއި ހިރާސްތަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު
ހުރި ފަރާތްތަކެވެ. އަދި އެ މެންބަރުންގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަ
ވާންވާނެއެވެ.
(ހ) ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައި ވުން.
(ށ) ކޮމިޓީއަށް އައްޔަނު ކުރެވޭ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން 3 (ތިނެއް)
މެންބަރުންނަކީ އިންޓަނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިންގ
ސްޓޭންޑަޑްސް (އައި.އެފް.އާރް.އެސް) ނުވަތަ އިންޓަނޭޝަނަލް ޕަބްލިކް
ސެކްޓަރ އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަޑްސް (އިޕްސާސް) ނުވަތަ
އިންޓަނޭޝަނަލް ސްޓޭންޑްސް އޮން އޮޑިޓިންގ (އައި.އެސް.އޭ) ނުވަތަ
އިންޓަނޭޝަނަލް ޕްރޮފެޝަނަލް ޕްރެކްޓިސަސް ފްރޭމްވަރކް
(އައި.ޕީ.ޕީ.އެފް) ގެ ފަންނީ ޢިލްމު ހާސިލުކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ވުން.
އެގޮތުން، އިންޓަރނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަން އޮފް އެކައުންޓަންޓްސް
(އައިފެކް) އިން ގަބޫލުކުރާ އެކައުންޓިންގ ޖަމާޢަތެއްގެ މެންބަރެއް
ކަމުގައި ވުމާއެކު، އެކައުންޓިންގގެ ދާއިރާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި
މަސައްކަތްކުރާތާ މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ
ލިބިފައިވާ މީހަކު ކަމުގައިވުން.
254

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ސާބިތު ދަރަންޏެއް އޮތް ފަރާތެއް ނަމަ، އެ ޙުކުމާ އެއްގޮތަށް ދަރަނި
އަދާކުރާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ވުން.
(ރ) ކޮރަޕްޝަނުގެ ނުވަތަ ޚިޔާނާތުގެ ނުވަތަ ވައްކަމުގެ ނުވަތަ ޓެކުމުގެ ނުވަތަ
މި ބާވަތުގެ ފައިސާއާއި މާލީ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭ ކުށެއް ޝަރީޢަތަށް
ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން.
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް 16.06 ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި
ކޮމިޓީގެ ބާރުތަކާއި
މިވަނީއެވެ.
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
(ހ) ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގައި އޮޑިޓްގެ ނިޒާމު އުފެއްދުމަށް
އެންގުމާއި، އެ ނިޒާމު ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް ބަލައި ވިލަރެސްކުރުމާއި،
ކަމާ ގުޅުންހުރި އުސޫލުތަކާއި ގައިޑްލައިންތައް ހެދުމާއި، ދައުލަތުގެ
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ނިޒާމާ ގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން؛
(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި،
މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލު ކުރެވެމުންދާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް، ދައުލަތުގެ
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި މަޢުލޫމާތު،
ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކާއި ދައުލަތުގެ އެނޫންވެސް މުއައްސަސާތަކުން
ހޯދުމާއި، އެ ތަންތަނުގެ މުވައްޒަފުން ހާޒިރުކުރަން ޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި
ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުކޮށް މަޢުލޫމާތު ހޯދުން؛
(ނ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ މަސައްކަތް ވިލަރެސްކުރުމާއި،
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުތައް ދިރާސާކޮށް، އެ ރިޕޯޓުތަކާ ގުޅޭގޮތުން
މިނިސްޓަރަށް ލަފާދިނުން؛
(ރ) ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ނިޒާމުގެ
މުވައްޒަފުންގެ މިނިވަންކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށް ޓަކައި އެކުލަވައިލަންޖެހޭ
އުސޫލުތައް އެކުލަވައިލުން.
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ 16.07 ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 44-1 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ނިޒާމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން
ރާވައި ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސްވެރިޔަކީ، ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރެވެ.
255

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ 16.08 ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރަންވާނީ، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް
މަޤާމުގެ ޝަރުޠުތައް
ފުރިހަމަވާ ފަރާތެކެވެ.
(ހ) ދިވެހި ރައްޔިތެއް ކަމުގައި ވުން.
(ށ) އިންޓަރނަލް އޮޑިޓްކުރުމުގައި ނުވަތަ އެކްސްޓަރނަލް އޮޑިޓްކުރުމުގައި
މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން.
(ނ) ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
އަދާކުރެވޭވަރުގެ ތަޢުލީމާއި ޤާބިލުކަން ހުރި މީހަކު ކަމުގައި ވުމާއެކު،
އިންސްޓިޓިއުޓް އޮފް ޗާޓަ ރޑް އެކައުންޓަންޓްސް އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސްގެ
މެންބަރެއް ކަމުގައި ވުން.
(ރ) ކޮރަޕްޝަނުގެ ނުވަތަ ޚިޔާނާތުގެ ނުވަތަ ވައްކަމުގެ ނުވަތަ ޓެކުމުގެ ނުވަތަ
މިބާވަތުގެ ފައިސާއާއި މާލީ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭ ކުށެއް ޝަރީޢަތަށް
ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން.
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ 16.09 (ހ) ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަނުކުރާނީ،
އައްޔަނު ކުރުމާއި ވަކިކުރުން
މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތީން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
(ށ) ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިއުފާދޭން
ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަން ބަޔާންކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް
ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅައި، އެ ލިޔުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބުމުން،
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ އެ މަޤާމުން ވަކިވީއެވެ.
(ނ) ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރު އޭނާގެ ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތު
އަދާނުކުރެވޭކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މިނިސްޓަރުގެ
މަޝްވަރާގެ މަތީން، ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ އޭނާގެ މަޤާމުން
ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.
(ރ) ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ މަޤާމުން އޭނާ ވަކިކުރުމާމެދު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް މަޝްވަރާ ދިނުމުގައި ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް
އޮޑިޓް ކޮމިޓީގެ މަޝްވަރާއާއި ލަފާ ހޯދަންވާނެއެވެ. މި މަޝްވަރާ
ދިނުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައް ތަ ކަށް ރިޢާޔަތް ކުރާންވާނެއެވެ.
256

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ފަންކްޝަނުން އެ އަހަރެއްގެ
ތެރޭގައި ކުރުމަށް ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މަސައްކަތްތައް އެކަށީގެންވާ
މިންވަރަކަށް ނުނިންމުން؛
(2) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ސުލޫކީ މިންގަ ނޑުތަކާއި އިންޓަރނަލް
އޮޑިޓަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ޢަމަލުކުރުމަށް ކަ ނޑައެޅޭ ސުލޫކީ
މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވުން؛
(3) އިންޓަރނަލް އޮޑިޓްތައް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމުގައި މިނިވަންކަން
ގެއްލޭގޮތަށް ވަކި ފަރާތަކަށް ބުރަވެހުރެ ކުރިޔަށް ގެންދިއުން.
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ 16.10 (ހ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ނިޒާމު، ބައިނަލްއަގުވާމީ
މަސްއޫލިއްޔަތު
މިންގަ ނޑުތަކާއި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދާ
ޚިލާފުނުވާނޭހެން، ދައުލަތަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތަކަށް ބައްޓަންކޮށް
ހިންގުމާއި، އެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ތެރެއިން، އެ އޮފީހެއްގެ ބަޖެޓާއި، އެ އޮފީހަކުން
ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓްތައް
ޤާއިމުކުރާނެ އޮފީސްތައް، މިނިސްޓަރުގެ ލަފާގެ މަތީން ކަ ނޑައެޅުން؛
އެ ގޮތުން އެކުލަވައިލާ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޔުނިޓުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ
މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވާނީ،
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރަށެވެ.
(ނ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ނިޒާމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި
ތަމްރީނުތައް ރާވައި ހިންގުމާއި، ކަމާ ގުޅުންހުރި ފަންނުތަކަށް މި ނިޒާމުގެ
މުވައްޒަފުން އަހުލުވެރިކުރުވުން.
(ރ) ކުރު ރާސްތާއާއި ދިގުރާސްތާގެ އޮޑިޓް ޕްލޭން އެކުލަވައިލައި، ދައުލަތުގެ
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީން ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ ޕްލޭން
ތަންފީޒުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ރާވައި ހިންގުން.
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުގެ 16.11 (ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއާއި، މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބުތަކާއި،
ބާރުތައް
މުދަލާއި ފައިސާއާ ގުޅުންހުރި އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތައް ބޭނުންވެއްޖެ
ކޮންމެ ހިނދެއްގައި، ދައުލަތުގެ ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރަށް ނުވަތަ
257

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން
ޗްފީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ ކަ ނޑައަޅާ މުވައްޒަފަކަށް ބެލިދާނެއެވެ.
(ށ) ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓު ފަންކްޝަނުން ކުރާ އޮޑިޓްތައް ކުރިޔަށް
ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ލިޔެކިއުންތަކާއި، ހިސާބުތަކާއި، އިންޓަރނަލް
އޮޑިޓް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމުގައި ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތާއި އެހީތެރިކަން
އޮފީސްތަކުގެ ވެރިންނާއި މުވައްޒަފުން ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ
އޮފީސްތަކުގައި ހިންގާ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ހަރަކާތްތަކަށް ބޭނުންވާ
މަޢުލޫމާތާއި އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަން އެ އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފުން ވެސް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް 16.12 މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ދައުލަތުގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް އުސޫލާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
އުސޫލު
މަތީން ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ޤާއިމުކުރެވިދާނެއެވެ.
މި އުސޫލުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކާއި ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގައި އިންޓަރނަލް
އޮޑިޓް ކޮމިޓީއާއި އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީ އެކުލަވައިލާނެ ގޮތާއި،
ހިންގުމާ ގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް.
(ށ) އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި، ސިޓީ ކައުންސިލްތަކާއި، ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީ އެކުލަވައިލާނެ
ގޮތާއި، ހިންގުމާ ގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް.
(ނ) އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރުންގެ ސުލޫކީ މިންގަ ނޑު ބަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތާއި،
ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް.
އޮޑިޓް ކޮމިޓީ ޗާޓަރު 16.13 މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ކޮމިޓީތަކުން އެ ކޮމިޓީއަކަށް
މަތިކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ބަޔާންކޮށް އިންޓަރނަލް
އޮޑިޓް ޗާޓަރެއް އެކުލަވައިލަންވާނެއެވެ.
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަށް އެއްބާރުލުން 16.14 އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމާއި ރޭވުމުގައި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ
ދިނުން
މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިން އެހީތެރިވެދޭންވާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގައި
ހިންގާ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ ހަރަކާތްތަކަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތާއި އެއްބާރުލުމާއި
އެހީތެރިކަން އެ އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ
258

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓުގެ މަސައްކަތަށް ހުރަސްއަޅާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު
އެޅޭނެއެވެ.
ބާބު 17
ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބެލެހެއްޓުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ހިސާބުތައް ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމުގައި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދާ
ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ބެލުމާއި، ފިޔަވަޅު އެޅުން
ހުއްދަ ނޫން ޢަމަލާއި، އެފަދަ 17.01 ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ ބެލެހެއްޓުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ހިސާބުތައް ލިޔެ
ޢަމަލެއް ކުރުމުން ފިޔަވަޅުއެޅުން
ބެލެހެއްޓުމުގައި އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ އެ ނޫން ފަރާތަކުން ވެސް ހުއްދަނޫން
ޢަމަލެއް ކޮށްފިނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ބަލައި ފިޔަވަޅުއަޅާނީ ، މި ބާބުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ. މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް
ކަމަށް ބަލާނީ، ތިރީގައިވާ ކަންކަމެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ނެގުމާއި، އަނބުރާ ހޯދުމާއި،
ޖަމާކުރުމާއި، ހިސާބުތަކަށް ވެއްދުމުގެ ޒިންމާއާ ހަވާލުވެހުރި މީ ހަކު،
ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ނެގުމާއި ނުވަތަ އަނބުރާ ހޯދުމާއި ނުވަތަ
ޖަމާކުރުމާއި ނުވަތަ ހިސާބުތަކަށް ވެއްދުމުގައި އިހުމާލުވުން ނުވަތަ
ފަރުވާކުޑަކުރުން.
(ށ) އެ މީހެއްގެ ޒިންމާގެ ދަށުގައި ހުރި ދައުލަތުގެ ފައިސާ ނުވަތަ ފައިސާއިން
ބައެއް މަދުވުން.
(ނ) އެ މީހެއްގެ ޒިންމާގެ ދަށުގައި ހުރި ދައުލަތުގެ މުދަލަކަށް އުނި ކަމެއް
ލިބުން ނުވަތަ ގެއްލުން.
(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި
މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ދައުލަތުގެ ފައިސާއެއް ޚަރަދުކުރުމާއި ، ފައިސާއެއް
ނުވަތަ މުދަލެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދިނުން، ނުވަތަ ވިއްކައިލުން، ނުވަތަ
ނައްތައިލުން، ނުވަތަ ފޮރުވުން ނުވަތަ ކޮރަޕްޝަނުގެ ޢަމަލެއް ހިންގުން.
(ބ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި
މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރުން.
259

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޖިނާއީ ކުށެއް ހިމެނޭ 17.02 (ހ) މި ބާބުގެ 17.01 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް
މައްސަލައަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް
ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފަކު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވިއްޖެނަމަ،
ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރާ
ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގައި މިފަދަ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް މިނިސްޓަރު
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އިންތިޒާމުގެ ތެރެއިން އެ މައްސަލައެއް ބެލިބެލުމުން،
އެ މައްސަލައަކީ ޖިނާއީ ކުށެއް ހިމެނޭ މައްސަލައެއްކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ،
އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަށް ޓަކައި އެކަމަކާ ގުޅޭ ތަޙުޤީޤީ އިދާރާއަކަށް
އެ މައްސަލައެއް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ށ) އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަށް ޓަކައި އެ ކަމާ ގުޅޭ ތަޙުޤީޤީ އިދާރާއަކަށް
ފޮނުވާ މައްސަލަތަކުގެ ރިކޯޑު ، އެ އޮފީހަކުން ބަލަހައްޓަމުން
ގެންދަންވާނެއެވެ.
ޖިނާއީ ކުށެއް ނުހިމެނޭ 17.03 (ހ) މި ބާބުގެ 17.01 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ހުއްދަނޫން
މައްސަލަތައް ބެލުން
ޢަމަލެއް ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ މުވައްޒަފަކު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު
ކުރެވިއްޖެނަމަ، ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް
ވަޒީފާ އަދާކުރާ ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގައި މިފަދަ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް
މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އިންތިޒާމުގެ ތެރެއިން އެ މައްސަލައެއް
ބެލިބެލުމުން، އެއްވެސް މީހާަ ކު ނުވަތަ ބަޔަކު ޒިންމާވާންޖެހޭކަމަށް
ކަ ނޑައެޅިއްޖެނަމަ، އެ މީހެއްގެ ނުވަތަ އެ ބައެއްގެ ފަރާތުން ލިބުނު
ގެއްލުމުގެ ބަދަލެއްގެ ގޮތުން އެ ފަރާތެއް ޖޫރިމަނާކޮށް، އެ ފައިސާ
ދެއްކުމަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ނުދައްކާނަމަ،
އެ ފައިސާ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރިޔަށް
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭ އަދަދު ވާންވާނީ، އަންނަނިވި
ގޮތުގެ މަތީން ކަ ނޑައެޅޭ އަދަދަކަށެވެ.
(1) ހުއްދަނޫން ޢަމަލު ހިންގުމުގައި ހިމެނުނު ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ
އަދަދު، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ އަގާ އެއްވަރުގެ އަދަދެއް؛
ނުވަތަ
260

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) މުވައްޒަފު ޒިންމާވާންޖެހޭގޮތަށް އުނިވެފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދާ
އެއްވަރުގެ އަދަދެއް؛ ނުވަތަ
(3) މުވައްޒަފު ވިއްކައިލި، ނުވަތަ ދޫކޮށްލި، ނުވަތަ ހަލާކުކުރި،
ނުވަތަ ގެއްލުންދިން ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ އަގާ އެއްވަރުގެ
އަދަދެއް.
(ނ) މުވައްޒަފަކު އޭނާ ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުއައްސަސާއަކަށް ދައްކަންޖެހޭ މުދަލެއް
ނުވަތަ ފައިސާއެއް ދައްކައި ނުނިމެނީސް ވަޒީފާއިން ވަކިވާން ނުވަތަ
ވަކިކުރަން ނިންމައިފިނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކު އެހައިތަނަށް ނުދައްކައި އޮތް
އެއްޗެއް ދައްކައި ޚަލާޞްކުރާނެ ގޮތަކާމެދު އެ މުވައްޒަފަކާ
އެ މުއައްސަސާއަކާ ދެމެދު އެއްބަސްވާ ގޮތެއް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ
ކުރިން ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ރ) މުވައްޒަފަކު އޭނާ ވަޒީފާ އަދާކުރާ އޮފީހަކަށް ދައްކަންޖެހޭ މުދަލެއް ނުވަތަ
ފައިސާއެއް ދައްކައި ނުނިމި އޮއްވައި ދައުލަތުގެ އެހެން އޮފީހަކަށް
ބަދަލުވާނަމަ ނުވަތަ ބަދަލުކުރާނަމަ، އެ މުވައްޒަފަކު އެހައިތަނަށް
ނުދައްކައި އޮތް އެއްޗެއް ބަދަލުވާ އޮފީހަކަށް ދައްކައި ޚަލާޞްކުރުމަށް
އެ މުވައްޒަފަކު އެއްބަސްކުރުވައި، އެއްބަސްވުމުގެ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ ، ބަދަލުވާ
އޮފީހަށް، ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަ އޮފީހުން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާއެއްގެ
މަގުސަދަކަށް ވާންވާނީ، ދައުލަތަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ފުރިހަމަޔަށް
ހޯދުމެވެ. އަދި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ފުރިހަމަޔަށް ލިބެންދެން، ގެއްލުމުގެ
ބަދަލު ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަކީ، ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް
ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް ކުރި ކަމަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ނުކޮށް
ދޫކޮށްލި ކަމަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމުގެ
ގޮތުން މަދަނީ ދަޢުވާއެއް އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހެއް ނޫނެވެ.
ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހަކާމެދު 17.04 ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރާ ދައުލަތުގެ
އިދާރީ ފިޔަވަޅުއެޅުން
އޮފީހެއްގައި މިފަދަ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އިންތިޒާމުގެ ތެރެއިން
އެ މައްސަލައެއް ބެލިބެލުމުން، އެ މައްސަލައިގައި ވަކިމީހަކަށް ނުވަތަ ވަކިބަޔަކަށް
261

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އިދާރީގޮތުން ފިޔަވަޅުއަޅަންޖެހޭކަމަށް ފެންނަނަމަ، އެ މީހަކާމެދު އިދާރީގޮތުން
ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ޓަކައި ޢަމަލުކުރާނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ހ) ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފެއް ނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007
(ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) އާއި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދައިފައިވާ ގަވާއިދު ނަންބަރު -311R2014/(ދިވެހި ސިވިލް
ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު (2014 ގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ފޮނުވުން.
(ށ) ސިވިލް ސަރވިސް ނޫން މުވައްޒަފެއްނަމަ، ކަ ނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުން
ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ވަޒީފާދިން ފަރާތަށް އެންގުން.
ހުއްދަނޫން ޢަމަލެއްގެ މައްސަލަ 17.05 މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލަތައް
ބެލުން
ބެލުމުގައި، ޖިނާއީގޮތުން ތަޙުޤީޤުކުރަންޖެހޭ މައްސަލަތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ
އޮފީސްތަކުގައި މާލިއްޔަތާ ގުޅޭ މައްސަލަ ބަލާނީ، އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ނިޒާމުގެ
ތެރެއިން އެ އޮފީހެއްގައި މައްސަލަ ބެލުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ކޮމިޓީންނެވެ.
މާލިއްޔަތުގެ މައްސަލަ ބަލާ ކޮމިޓީގެ 17.06 މި ގަވާއިދުގެ 17.05 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މާލިއްޔަތުގެ މައްސަލަ ބެލުމަށް
މަސްއޫލިއްޔަތު
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.
(ހ) ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބެލެހެއްޓުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ޚަރަދުކުރުމާއި،
މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމުގައި މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް
ހިންގާ ޢަމަލުތައް ބަލައި ދިރާސާކުރުން.
(ށ) ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބެލެހެއްޓުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ޚަރަދުކުރުމާއި،
މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބުތައް ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމުގައި މި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް
ޢަމަލެއް ހިންގިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވި ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމަކާ
ގުޅިގެން އެ ކަމެއް ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ބެލުން.
(ނ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި
މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކާމެދު ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް އެދި
ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ފަރާތަކާމެދު މި ގަވާއިދުގެ
ދަށުން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ކަންކަން ކުރިޔަށް ގެންދިއުން.
(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި
މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭކަމަށް އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް
262

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ރިޕޯޓުތަކުން ފާހަގަކުރެވޭ މައްސަލަތައް ހުށަހެޅުމުން، އެ މައްސަލައެއް
ބަލައި މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ކަންކަން ކު ރިޔަށް
ގެންދިއުން.
(ބ) މިނިސްޓަރު ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާ ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް
ބަލައި ދިރާސާކޮށް، އެ މައްސަލައެއް ބަލައި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން
ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ކަންކަން ކުރިޔަށް ގެންދިއުން.
މާލިއްޔަތުގެ މައްސަލަ ބަލައި 17.07 (ހ) މައްސަލަ ބަލާ ކޮމިޓީން ފަރާތުން މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި،
ރިޕޯޓުކުރުން
މުސްތަޤިއްލުކަމާއެކު މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. މައްސަލަތައް
ބެލުމުގައި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ހިސާބުތަކާއި،
މައްސަލައިގެ ހެއްކާއި ޤަރީނާތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް
މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ދައުލަތުގެ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކާ ވެސް ކޮމިޓީން
ސުވާލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް ނުވަތަ ތަޙުޤީޤީ
އިދާރާއެއް މެދުވެރިކޮށް ތަޙުޤީޤުކުރާ ކަންކަމުގައި އެ ފަރާތުން އެދިއްޖެ
ހިނދެއްގައި، އެ މައްސަލައިގެ ފަންނީ ލަފާދީ، ތުހުމަތުކުރެވޭ
މުވައްޒަފުންނާ ސުވާލުކުރުމަށް އެ ތަޙުޤީޤީ އިދާރާއަށް އެހީތެރިވުމަށް
ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު ހަމަޖެއްސިދާނެއެވެ.
(ނ) މައްސަލަ ބަލައި ނިމޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން ލަސްވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް، ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ
މެންބަރުން ރިޕޯޓުގައި ސޮއިކުރުމަށްފަހު، ސިއްރު ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި،
ތިރީގައިވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ރިޕޯޓު ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(1) އެ މައްސަލައެއް ބެލީ މިނިސްޓްރީގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓް ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކަމުގައި ވާނަމަ،
މިނިސްޓަރަށް؛ އަދި
(2) އެ މައްސަލައެއް ބެލީ ދައުލަތުގެ އެހެން އޮފީހެއްގައި އޮޑިޓް
ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އުފައްދައިފައިވާ ކޮމިޓީއަކުން ނަމަ،
އެ އޮފީހެއްގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާއަށް.
263

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓުގައި، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކަށް
ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.
(1) އެ މައްސަލާގައި އެއްވެސް ފަރާތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް
ނިންމައިފައިވާނަމަ، އެޅުމަށް ނިންމި ފިޔަވަޅާއި، އެ ގޮތަށް
ނިންމި ސަބަބު؛
(2) ދައުލަތުގެ މުދަލަށް ނުވަތަ ފައިސާއަށް ގެއްލުން ލިބުނު ގޮތް؛
(3) މުދަލާއި ފައިސާއާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފުގެ އިހުމާލުން
ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާނަމަ، އިހުމާލުވެފައިވާ މިންވަރު؛
(4) މުދަލާއި ފައިސާއާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފުގެ އިތުރުން އެހެން
މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ އެހެން މީހަކު ކުރި ކަމެއް، ނުވަތަ ނުކޮށް
ދޫކޮށްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބިފައިވާނަމަ، އެ ފަރާތެއް
މަސްއޫލުވާ މިންވަރު؛
(5) މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމަށް އެ ތަނެއްގައި ގެންގުޅޭ
ނިޒާމުގައި ހުރި އުނިކަމެއްގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބުމަށް
މަގުފަހިވެފައިވާނަމަ، އެކަމުގެ ތަފުސީލު؛
(6) ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއްގެ ސަބަބުން މައްސަލަ ބެލުމަށް އެއްވެސް
ހުރަހެއް ކުރިމަތިވެފައިވާނަމަ، އެ ކަމެއް ބަޔާންކުރުން.
(ބ) މައްސަލަ ބަލާ ކޮމިޓީން ތައްޔާރުކުރާ ރިޕޯޓުގައި ޚިޔާލެއް ނުވަތަ ލަފައެއް
ހިމެނުމަށް ފެންނަނަމަ، ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް
ރިޕޯޓުގައި އެ ކަމެއް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ގެއްލުންތައް ހުއްޓުވުމަށް ޓަކައި ނުވަތަ މަދުކުރުމަށް ޓަކައި
މުސްތަޤުބަލުގައި އެޅެންހުރި ފިޔަވަޅުތައް؛
(2) މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމު
ހަރުދަނާކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް.
(ޅ) މި މަރުޙަލާގައި މިނިސްޓަރު ނުވަތަ އެ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުނު ދައުލަތުގެ
އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާގެ ހުއްދަ ލިޔުމަކުން ލިބިގެން މެނުވީ، އިތުރު
264

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ފަރާތަކަށް މި ރިޕޯޓު ދީ ނުވަތަ ރިޕޯޓުގައިވާ މަޢުލޫމާތެއް އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށް ނުވަތަ ޝާއިޢުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ލިބުމުން 17.08 (ހ) ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ލިބުމަށްފަހު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި،
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް
މިނިސްޓަރު ނުވަތަ އެ އޮފީހެއްގެ އިސްވެރިޔާގެ ލަފާގެ މަތީން، ފިޔަވަޅު
އަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ފިޔަވަޅު އަޅާނީ، އެ މުވައްޒަފަކު
ވަޒީފާ އަދާކުރާ އޮފީހަކަށް އަންގައި، އެ އޮފީހެއް މެދުވެރިކޮށްގެންނެވެ.
ބާބު 18
ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ އިޤްތިޞާދީ އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން އަދި އިޖުތިމާޢީ
ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން ހިންގޭ މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް ގެންދިއުން
ތަޢާރުފާއި މަގުސަދު 18.01 މި ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި
ނުހިމެނޭ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ
އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން އަދި އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން ހިންގޭ
މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، މި ބާބުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ މައިގަ ނޑު އަސާސްތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
މި ބާބުގެ ދަށުން ކުރިޔަށް ގެންދެވޭނެ 18.02 ދައުލަތުގެ ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ގޮތުގައި ނުބެލެވޭ، ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި
މަޝްރޫޢުތައް
ހިންގޭ އިޤްތިޞާދީ މަޝްރޫޢެއް ކަމުގައި އަދި އިޖުތިމާޢީ މަޝްރޫޢެއް ކަމުގައި
ބަލާނީ، ތިރީގައިވާ ފަދަ މަޝްރޫޢުތަކެވެ.
(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/99 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ
5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކްރޮސް ސަބްސިޑީގެ ގޮތުގައި ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓެއް
ނުވަތަ އިންޓަގްރޭޓަޑް ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓެއް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ޓަކައި ރަށެއް
ނުވަތަ ބިމެއް ނުވަތަ ފަޅެއް ދޭގޮތަށް ހިންގާ މަޝްރޫޢުތައް.
(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 18.01 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަގުސަދެއް
ހާސިލު ކުރުމަށް ޓަކައި އިންވެސްޓްކުރާނެ ފަރާތެއް ހޯދުމަށް އާންމުކޮށް
ހުޅުވައިލައިގެން ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ކުރިޔަށްގެންދާ މަޝްރޫޢުތައް.
265

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ
އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލެއް ކަމަށް ނުބެލެވޭގޮތަށް އަމިއްލަ ފަރާތަކުން
އިންވެސްޓްކޮށްގެން ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ހުށަހަޅާ މަޝްރޫޢުތައް.
ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި ދައުލަތުގެ 18.03 ލޯކަލް ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ދައުލަތުގެ އާންމު
އޮފީހަކުން އިޢުލާނުކޮށްގެން ހިންގޭ
މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހިންގުމަށް ކަ ނޑައަޅާ އިޤްތިޞާދީ މަޝްރޫޢެއް އަދި އިޖުތިމާޢީ
މަޝްރޫޢުތައް
މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ޕްރަޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމަށް އިޢުލާނު ކުރުމުގެ ކުރިން
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ހުއްދަ
ހޯދަންވާނެއެވެ. މި ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެދޭއިރު، ތިރީގައިވާ މައުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް
ޕްރޮޕޯޒަލެއް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
(ހ) ކުރިޔަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ މަޝްރޫޢުގެ ތަފުސީލު.
(ށ) އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ އިޤްތިޞާދީ
ސިޔާސަތު ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތު.
(ނ) މާލީގޮތުންނާއި އިޤްތިޞާދީގޮތުން ދައުލަތަށް ކުރާނެ އަސަރު.
(ރ) އެ މަޝްރޫޢަށް ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މުދަލެއް ދޭނަމަ، އެ މުދަލެއްގެ
ތަފުސީލާއި އަގު.
ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި ދައުލަތުގެ 18.04 ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ގޮތުގައި މި ގަވާއިދުގެ 10.22
އޮފީހަކަށް އަމިއްލަ ފަރާތަކުން
ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޕްރަޕޯޒަލްތަކަށް ނުފެތޭގޮތަށް އަމިއްލަ ފަރާތަކުން
ހުށަހަޅާ ޕްރަޕޯޒަލް
ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ އޮފީހަކަށް ހުށަހަޅާ
ޕްރަޕޯޒަލްތައް ބަލައިގަނެ ކުރިޔަށް ގެންދާނީ، މި ބާބުގެ ދަށުން ހަދާ އުސޫލާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
މަޝްރޫޢުކުރިޔަށް ގެންދިއުމާމެދު 18.05 (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި
ގޮތެއް ކަ ނޑައެޅުން
ސަރުކާރުގެ އޮފީހަކަށް ހުށަހަޅާ ޕްރަޕޯޒަލް ބަލައިގަނެ
އިވެލުއޭޓްކުރުމަށްފަހު، އެ މަޝްރޫޢާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ޓަކައި
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީން ގޮތެއް
ނިންމުމުގައި އެ މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށްގެންދިއުމަށް ނުވަތަ ޕްރަޕޯޒަލް
266

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މަޝްރޫޢު ހަވާލުކުރުމަށް ނުވަތަ އެ މަޝްރޫޢަށް
ބޭނުންވާ ޖުމުލަ ފައިނޭންސް ނުވަތަ ފައިނޭންސްގެ ބައެއް ބަލައިގަތުމަށް
ނިންމިދާނެއެވެ.
(ނ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހަވާލުކުރާ މަޝްރޫޢުތަކަށް ސަރުކާރުން ނުވަތަ
ކައުންސިލުން މުދަލެއް ދޭނަމަ، އެ މުދަލެއް ދޭންވާނީ، ހަމަހަމަ
އުސޫލެއްގެ ދަށުންނެވެ.
މަޝްރޫޢުތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ 18.06 މި ބާބުގެ ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން އެ މަޝްރޫޢަށް ބޭނުންވާ
ބަލައިގަތުމާއި ޚަރަދުކުރުން
ޖުމުލަ ފައިނޭންސް ނުވަތަ ފައިނޭންސްގެ ބައެއް ބަލައިގަތުމަށް ނިންމާ
ހާލަތްތަކުގައި، އެ މަޝްރޫޢުތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކޮށް ޚަރަދުކުރަންވާނީ،
ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކަށް ލިބޭ ފައިސާ ޖަމާކުރަންވާނީ،
ދައުލަތުގެ ޕަބްލިކް ބޭންކް އެކައުންޓުގެ ދަށުން އެ މަޝްރޫޢަށް
ޚާއްޞަކުރާ ޓްރަސްޓް ފަންޑަކަށެވެ.
(ށ) ޓްރަސްޓް އަކައުންޓުން ޚަރަދުކުރަންވާނީ، ޓްރަސްޓް އެކަންއުންޓް
ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ މަޝްރޫޢަށް ނުވަތަ މަޝްރޫޢުތަކަށެވެ.
މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށް ގެންދާ 18.07 މި މާއްދާގެ ދަށުން މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށްގެންދާ ހާލަތުގައި، އެ މަޝްރޫޢެއް ކުރިޔަށް
ފަރާތުގެ ފެންވަރު ބެލުން
ގެންދިޔުމަށް ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތަކީ މާލީގޮތުންނާއި ފަންނީގޮތުން އެ މަޝްރޫޢެއް
ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް އެކަށީގެންވާ ޤާބިލު ފަރާތެއްކަމާއި، މަޝްރޫޢު ކުރިޔަށް
ގެންދިއުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހާސިލުކުރަން
ބޭނުންވާ އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތެއް އަދި އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތެއް ހާސިލުވާނެކަން
އެ މަޝްރޫޢެއް ހަވާލުކުރާ ފަރާތުން ކަށަވަރު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދާ މަޝްރޫޢަކީ ހަމައެކަނި ފައިނޭސިންގ
މަޝްރޫޢެއްނަމަ، ހުށަހަޅާ ފަރާތެއްގެ މާލީ ޤާބިލުކަން ކަށަވަރު
ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދާ މަޝްރޫޢަކީ ހަމައެކަނި ފަންނީ
މަސައްކަތް ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ފަންނީ ޤާބިލުކަން
ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
267

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ކައުންސިލްތަކުން ކުރިޔަށްގެންދާ 18.08 މި ބާބުގެ ދަށުން ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ގަސްތުކުރާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން
މަޝްރޫޢުތައް
ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ އިޚްތިޞާޞުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް
ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ ތިރީގައި ވާގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
ލޯކަލް ކައުންސިލަކުން 18.09 (ހ) ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހިންގޭ އިޤްތިޞާދީ މަޝްރޫޢެއް
އިޢުލާނުކޮށްގެން ކުރިޔަށްގެންދާ
އަދި އިޖުތިމާޢީ މަޝްރޫޢެއް ލޯކަލް ކައުންސިލަކުން ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް
މަޝްރޫޢު
ޕްރަޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމަށް އިޢުލާނު ކުރުމުގެ ކުރިން، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް
އޮތޯރިޓީން ހުއްދަ ހޯދަންވާނެއެވެ. މި ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެދޭއިރު، ތިރީގައިވާ
މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެން ޕްރޮޕޯޒަލެއް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
(1) ކުރިޔަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ މަޝްރޫޢުގެ ތަފުސީލު؛
(2) އާންމު މަންފާއަކަށް ޓަކައި ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ އިޤްތިޞާދީ
ސިޔާސަތު ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ ސިޔާސަތު؛
(3) މާލީގޮތުންނާއި އިޤްތިޞާދީގޮތުން ދައުލަތަށް ކުރާނެ އަސަރު؛
(4) އެ މަޝްރޫޢަށް ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މުދަލެއް ދޭނަމަ،
އެ މުދަލެއްގެ ތަފުސީލާއި އަގު.
(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން ހުއްދަ ދޭއިރު
މާލީގޮތުންނާއި އިޤްތިޞާދީގޮތުން ދައުލަތަށް ކުރާނެ އަސަރާއި،
މާލީ ހިރާސްތައް ކުޑަކުރާނެ ގޮތް ހިމަނައި، މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި
ހުއްދަ ހޯދަން ވާނެއެވެ.
އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ހިންގުމަށް 18.10 ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ގޮތުގައި މި ގަވާއިދުގެ 10.28
ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާ މަޝްރޫޢު
ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޕްރަޕޯޒަލްތަކަށް ނުފެތޭގޮތަށް އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ކުރިޔަށް
ގެންދިއުމަށް ލޯކަލް ކައުންސިލަކަށް ހުށަހަޅާ ޕްރަޕޯޒަލްތައް ބަލައިގަނެ ކުރިޔަށް
ގެންދާނީ، މި ބާބުގެ ދަށުން ހަދާ އުސޫލާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
މަޝްރޫޢުގެ އެއްބަސްވުން 18.11 (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް ގެންދާނީ، އިންވެސްޓްކުރާ
އެކުލަވައިލުން
ފަރާތާއެކު އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވައިލުމަށްފަހުގައެވެ.
މި އެއްބަސްވުމުގައި، އެންމެ މަދުވެގެން ވެސް، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
268

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) އެ މަޝްރޫޢެއްގެ ބާވަތާއި، ތަފުސީލު؛
(2) އެ މަޝްރޫޢެއް ހިންގުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތު؛
(3) އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތަށް ނުނިމިއްޖެނަމަ، ޢަމަލުކުރާނެގޮތް؛
(4) ފައިސާއެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ދިނުމަށް އެއްބަސްވާނަމަ،
އެ ކަމެއްގެ ތަފުސީލު؛
(5) އެ މަޝްރޫޢެއް ހިންގަންވީ ގޮތާއި ފެންވަރު؛
(6) މަޝްރޫޢު މޮނިޓަރކޮށް ރިޕޯޓްކުރާނެ ގޮތް؛
(7) އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާއަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(8) އެއްބަސްވުމުގައި ނެތްކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(9) އެކަށީގެންވާ އަވަސްމިނެއްގައި ކުރިޔަށް ނުދާނަމަ، އަޅާނެ
ފިޔަވަޅު؛
(10) ވަކި ކަމަކަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދޭންޖެހޭނަމަ، އެ ކަމެއް
ބަޔާންކުރުން؛
(11) ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ ގެރެންޓީއެއް ހޯދާނަމަ، އެ ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ
ގެރެންޓީގެ ތަފުސީލާއި، އެ ސެކިއުރިޓީ ނުވަތަ ގެރެންޓީ ދޭ
ފަރާތާއި، ލިބޭ ފަރާތުގެ ތަފުސީލު.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ އިތުރުން،
އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އިންވެސްޓްކުރާ ފަރާތުން ޢަމަލު ނުކުރާ
ހާލަތުގައި ނުވަތަ މަޝްރޫޢު ކުރިޔަށް ނުގެންދާ ހާލަތުގައި އެކަމުގެ
ސަބަބުން ސަރުކާރުން ނުވަތަ ކައުންސިލަކުން މުދަލެއް ދީފައިވާނަމަ،
އެ މުދަލެއް އަނބުރާ ނެގުން ނުވަތަ އެ މުދަލެއް އަނބުރާ ނެގޭނެ ހާލަތެއް
ނެތްނަމަ، އެ މުދަލުގެ އަގު ހޯދޭނެ ގޮތަކާއި މުއްދަތެއް، އެއްބަސްވުމުގައި
ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.
269

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) މި ބާބުގެ ދަށުން ސަރުކާރުން ނުވަތަ ކައުންސިލަކުން ދޭ މުދަލަކީ އެހެން
ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ދީފައިވާ މުދަލެއް ނޫންކަން ޔަގީން ކުރަން ވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން 18.12 (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހިންގުމަށް ކަ ނޑައަޅާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު،
އެ މަޝްރޫޢެއްގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާތާ ރަސްމީ ބަންދު ނޫން
7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މަޝްރޫޢެއް ހިންގާ ދައުލަތުގެ
އޮފީހަކުން ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
މި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރާއިރު، ތިރީގައިވާ ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) މަޝްރޫޢުގެ ތަޢާރުފު؛
(2) މަޝްރޫޢު ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތް؛
(3) މަޝްރޫޢު ހިންގުމުން އިޤްތިޞާދީގޮތުން ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީގޮތުން
ހާސިލުކުރެވޭނެ ދައުލަތުގެ އާންމު މަންފާ؛
(4) މަޝްރޫޢަށް ދައުލަތުން ދިނުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުދަލުގެ
މަޢުލޫމާތާއި އަގު.
(ށ) މި ބާބުގެ ދަށުން ކައުންސިލްތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު،
ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގެ އިތުރުން،
އެ ކައުންސިލެއްގެ އިޚްތިޞާޞްގައި ހިމެނޭ ރައްޔިތުންނަށް އާންމުކޮށް
ފެންނާނެ ގޮތަށް ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.
އުސޫލު ހެދުން 18.13 (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން، ކައުންސިލްތައް ފިޔަވައި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން
ކުރިޔަށްގެންދާ މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމުގެ އުސޫލު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުން ނުވަތަ އެ އޮފީހުން ކަ ނޑައަޅާ
ފަރާތަކުން ހަދައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތައް ކުރިޔަށް ގެންދާނެގޮތުގެ
އުސޫލު، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ލަފަޔާއެކު މިނިސްޓްރީން
އެކުލަވައިލައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.
270

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބާބު 19
އެހެނިހެން
މާނަކުރުން 19.01 (ހ) މި ގަވާއިދުގައި ޢިބާރާތެއް ހިމަނައިފައިވާ ގޮތުން އެހެން ގޮތަކަށް
ކަ ނޑައެޅިގެން ދޭހަނުވާހައި ހިނދަކު، މި ގަވާއިދުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ
ލަފުޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތައް މާނަކުރާނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނުގެ
52 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާނަޔާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން
ނުވަތަ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(1) "ހިސާބުތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ދައުލަތުގެ
ފައިސާއާއި އެހެނިހެން ފައިސާ، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލާއި
އެހެނިހެން މުދާ، ނުވަތަ ފައިސާގެ މުޢާމަލާތްތައް، ނުވަތަ
މުދަލެއްނަމަ ފައިސާއިން ނުވަތަ އެހެން މިންގަ ނޑަކުން
މިންކޮށްފައިވާ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުން އެއްކޮށްފައިވާ ނުވަތަ
ރިކޯޑުކޮށްގެން، ނުވަތަ ލިޔުމެއްގެ ސިފައިގައި، ނުވަތަ
ޗާޕުކޮށްގެން، ނުވަތަ މައިކްރޯފިލްމުގެ ގޮތުގައި، ނުވަތަ
އިލެކްޓްރޯނިކްގެ ޒަރީއާއިން ބަލަހައްޓާ ރިކޯޑަށެވެ.
މި މާނައިގައި، ފޮތް، ލިޔެކިޔުން، މަނިޓަރީ ފޯމު، ޚުލާޞާ،
ވައުޗަރު، ކޮމްޕިއުޓަރ ޕްރިންޓްއައުޓް، ނުވަތަ މިނޫން އެހެން
ގޮތްގޮތުން ހިސާބުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުން
ހިމެނެއެވެ.
(2) "ޚަރަދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެކި ކަންކަމަށް ކަ ނޑައެޅި
ބަޖެޓުކުރެވިގެން ކުރެވޭ ހޭދައަށާއި، އެ ނޫން ވެސް ފަންޑު
އެކައުންޓުތަކުން ކުރެވޭ ހޭދައަށެވެ. ޚަރަދުގެ މާނައިގައި
އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދޫކުރާ ފައިސާއެއް ނުހިމެނޭނެއެވެ.
(3) "ޚާއްޞަ އެހީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާއާއި، މި ގަވާއިދުގެ 6.28 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ އެހީއަށެވެ.
(4) "ބޭންކް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/2010
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކިންގއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ދީފައިވާ
271

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މާނަކުރުމުގައެވެ. އަދި މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ ގަބޫލުކުރާ،
ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ބޭންކްތަކަށެވެ.
(5) "ބަޖެޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތަށް ލިބޭނޭކަމަށް
އަންދާޒާކުރެވޭ އާމްދަނީއަށް ބަލައިގެން ޚަރަދުކުރުމަށް
ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭނަށެވެ.
(6) "ބަޖެޓަރީ ކޮންޓްރޯލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ އަހަރީ
ބަޖެޓު ހިންގުމަށް ޓަކައި މިނިސްޓްރީން ގެންގުޅޭ
ކޮންޓްރޯލްތަކަށެވެ.
(7) "ބަޖެޓު ސަރކިއުލަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ
ބަޖެޓު ތައްޔާރުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރާ
އިރުޝާދުތަކަށެވެ.
(8) "ކޮންޓްރެކްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން
ހަވާލުކުރާ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށާއި، ހޯދާ
ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށާއި، ތަކެތި ގަތުމަށް ކޮންޓްރެކްޓް
އުސޫލުން ހަވާލުކުރާ ފަރާތަށެވެ.
(9) "ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
7/2010)ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ
އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން އުފައްދާ
ސިޓީ ކައުންސިލާއި، އަތޮޅު ކައުންސިލާއި، ރަށު ކައުންސިލަށް
ނިސްބަތްކޮށެވެ.
(10) "ކޮންޓިންޖެންޓް ލަޔަބިލިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ޔަގީންކަމާއެކު ބަޔާންކޮށްދޭން ދަތިކަމެއް ކުރިމަގުގައި
ހިނގައިފިނަމަ، އެ ކަމެއް ހިނގުމުގެ ސަބަބުން
އަދާކުރަންޖެހިދާނެ ދަރަންޏަށް ނުވަތަ ފައިސާއަށެވެ.
(11) "ކްލޯޒް ރިލޭޓިވް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ މުވައްޒަފަކު
ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ މީހާއާއި، މައިންބަފައިންނާއި، ދަރިންނާއި،
އެއްބަ ނޑުއެއްބަފާ މީހުންނާއި، އެއްބަ ނޑު މީހުންނާއި، އެއްބަފާ
މީހުންނާއި، ދޮންދަރީ ންނާއި، އެ މުވައްޒަފަކު ކައިވެނިކޮށްގެން
272

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އުޅޭ މީހާގެ އެއްބަ ނޑުއެއްބަފާ މީހުންނާއި، އެއްބަ ނޑު
މީހުންނާއި، އެއްބަފާ މީހުންނާއި، އެ މީހާގެ މައިންބަފައިންނަށެވެ.
(12) "ކްލޯޒް އެސޯސިއޭޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ މުވައްޒަފަކާ
ވިޔަފާރީގެ ހިއްސާ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ގުޅުން އޮންނަ
ފަރާތްތަކަށެވެ.
(13) "ކޮސްޓް ސެންޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ތަނެއްގެ ހިސާބު
ބެލެހެއްޓުމުގައި އެ ތަނަކަށް ހިނގާ ޚަރަދުތަކުގެ ހިސާބުތައް
ވަކިން ބަލަހައްޓަންޖެހޭކަމަށް ބަލައި، އެ ތަނެއްގެ މަސައްކަތްތައް
ބައިކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހާލަތްތަކުގައި ބައިކުރެވޭ އެންމެ ދަށް
ފަންތިއަށެވެ.
(14) "ކެޕިޓަލް ޚަރަދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ
ބޭނުންތަކަށް ޓަކައި އޭގެ ޒާތުގައި ކެޕިޓަލް ޚަރަދުތައް ހިމެނޭ
މަސައްކަތްތަކާއި މަޝްރޫޢުތަކަށެވެ. އެ މަސައްކަތުގައި
މާއްދީގޮތުން މުދަލެއް ހިމެނިގެންވުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.
(15) "އުޖޫރަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުވައްޒަފުގެ ވަޒީފާއާ
ގުޅޭގޮތުން، ފައިސާއިން، ނުވަތަ އަގުހުރި އެހެންވެސް
އެއްޗަކުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޭ މުސާރައާއި،
އިތުރު މަންފާތަކާއި، އެލަވަންސްތަކާއި ވަޒީފާއާ ގުޅިގެން
އެ މުވައްޒަފަކަށް ދޭ އެހެނިހެން މާލީ ފައިދާތަކަށެވެ.
(16) "ޢިނާޔަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަދާކުރާ ވަޒީފާއާ ގުޅޭގޮތުން
ދެވޭ މުސާރައިގެ އިތުރަށް ދެވޭ މަންފާއެއްގެ ގޮތުގައި
ސީދާގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުގައި ދެވޭ ފައިސާއަށާއި،
ވަޒީފާއިން ވަކިވުމުން ދޭން ކަ ނޑައަޅާ ޢިނާޔަތަށް ނުވަތަ
ފައިސާގެ އަގުން އަގުކުރެވޭގޮތަށް ދެވޭ ފަސޭހަތަކަށެވެ.
(17) "އިންޑެމްނިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު
ދިނުމަށް ނުވަތަ ދެފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ
އެއްބަސްވުމެއްގެ ސަބަބުން ދެފަރާތުންކުރެ ފަރާތަކަށް ލިބިދާނެ
273

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ގެއްލުމަކަށް ބަދަލު ދިނުމަށް އެއްބަސްވެ، އެއް ފަރާތުން
އަނެއް ފަރާތަށް ދީފައިވާ ގެރެންޓީއަކަށް ނުވަތަ ޔަގީންކަމަކަށެވެ.
(18) "އެކައުންޓިންގ އޮފިސަރު" އާއި، "ރިސީވަރުން" އާއި،
"ކަލެކްޓަރުން" އާއި، "ފައިސާއާބެހޭ މުވައްޒަފުން" ކަމަށް
ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ފަރާތެއްގެ މައިގަ ނޑު މަސްއޫލިއްޔަތާއި
ޒިންމާގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބުތައް
ބެލެހެއްޓުމުގެ ކޮންމެ މަސައްކަތެއް ކުރާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ
ފަރާތްތަކަށެވެ.
(19) "އަންޑަރޓޭކިންގ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއް ފަރާތަކުން
އަނެއް ފަރާތަކަށް ފައިސާގެ ޒިންމާ އުފުލާނެކަމަށް ބުނެ
އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުމަށެވެ.
(20) "އައްޔަނުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަކި ޒިންމާއެއް
އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ ވަކި ކަމަކަށް ނުވަތަ ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް
ވަކި ނަމެއްގައި ނުވަތަ ވަކި މަޤާމަކަށް މީހަކު ހޮވުމަށް ނުވަތަ
ކަ ނޑައެޅުމަށެވެ.
(21) "އަންދާޒާ ބަޖެޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލު
އޮފީސްތަކާއި ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގޭ
ދައުލަތުގެ ހުރިހާ އޮފީސްތަކުން ތައްޔާރުކޮށް މިނިސްޓްރީއަށް
ހުށަހަޅާ، އަންދާޒާ ބަޖެޓަށެވެ.
(22) "އޮފިސަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ގަވާއިދުގައި
މުވައްޒަފެއްކަމަށް މާނަކޮށްފައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.
(23) "އޮތޮރައިޒިންގ އޮފިސަރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފައިސާ
ޚަރަދުކުރުމަށް ހުއްދަދިނުމަށް ލިޔުންތަކުގައި ސޮއިކުރާ ފަރާތަށް
ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށެވެ.
(24) "އެސެޓްސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަރަނި އަދާކުރުމަށް ޓަކައި
ބޭނުންކުރެވިދާނެ، އަދި މާލީގޮތުން އަގުކުރެވޭގޮތަށް ދައުލަތުގެ
މިލްކުގައިވާ ތަކެއްޗަށާއި، ވިޔަފާރިއަށާއި، މުދަލަށެވެ.
274

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(25) "ވަޔަރމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބަޖެޓުގެ
އެއް އައިޓަމަކަށް ގެނެވޭ އުނިކުރުމަކާއެކު، ބަޖެޓުގެ އެހެން
އައިޓަމަކަށް ގެނެވޭ އިތުރުކުރުމަކަށެވެ.
(26) "މުސާރަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢިނާޔަތް ނުހިމެނޭގޮތުން
ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް ދެވޭ، ދުރާލާ ކަ ނޑައެޅިފައިއޮތް، އަދި
ކަ ނޑައެޅިފައިވާ ވަކި އުސޫލަކުން ދެވޭ، ވަޒީފާގެ ނުވަތަ
މަސައްކަތުގެ އުޖޫރައަށެވެ.
(27) "މާލިއްޔަތާ ގުޅޭ ސަރކިއުލަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ދައުލަތުގެ ސިޔާސަތެއް ތަންފީޒުކުރުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ
މާލިއްޔަތާ ގުޅޭ ކަމެއް، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދުގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން އަދި
އެ ގަވާއިދާ ފުށުއެރުމެއް ނުވާގޮތަށް ތަންފީޒު ކުރުމަށް ޓަކައި
އެކަށައަޅަންޖެހޭ ތަފުސީލީ އިޖުރާއަތެއް ކަ ނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން
މިނިސްޓަރު ލިޔުމުން ނެރޭ އެކިއެކި އެންގުންތަކަށެވެ.
(28) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ
ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެ އިރެއްގައި
ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.
(29) "މުވައްޒަފެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލު
އޮފީސްތަކާއި، މަސްއޫލު އޮފީސްތަކުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ
ތަންތަނާއި، ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުން މުސާރައެއް ނުވަތަ
އުޖޫރައެއް ދޭގޮތަށް ވަޒީފާ ދީފައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.
(30) "މާލީއަހަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖަނަވަރީ މަހުގެ 1 ވަނަ
ދުވަހުން ފެށިގެން ޑިސެންބަރު މަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ
ނިޔަލަށް ހިނގާ މުއްދަތަށެވެ. މި މުއްދަތު ގުނުމުގައި،
އެ މުއްދަތު ފެށޭ ދުވަހާއި، ނިމޭ ދުވަސް ހިމެނެއެވެ.
(31) "މާލީ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81
(މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު)1981 ގައި
މާލީ އިދާރާއަށް ދީފައިވާ މާނަކުރުމަށެވެ.
275

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(32) "މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށެވެ.
(33) "މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ޤާނޫނު) ގެ
46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލު
އޮފީސްތަކުގައި އެ ޤާނޫނުގައިވާ ކަންކަން ހިންގުމަށް ޓަކައި
މިނިސްޓަރު ކަ ނޑައަޅާ މުވައްޒަފަކަށެވެ. އަދި ދައުލަތުގެ
މުދަލާއި ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގޭ ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން
އޮފީސްތަކުގެ މާލީ އުސޫލުތައް ހިންގުމަށް މި ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ދައުލަތުގެ އޮފީހަކުން ކަ ނޑައަޅާ
މުވައްޒަފަކަށެވެ.
(34) "އެކައުންޓަންޓް ޖެނެރަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ޤާނޫނު) ގެ 44
ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އައްޔަނުކުރާ މީހަކަށެވެ.
(35) "ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނަކުން
ބާރު ލިބިގެން ޓެކުހުގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތަކަށް
ނެގޭ ފައިސާއާއި، ޤާނޫނަކުން ބާރުލިބިގެން ހަދާ ގަވާއިދަކުން
ދައުލަތުން ކުރާ ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއާއި ދެވޭ ޚިދުމަތެއްގެ އަގަށް
ލިބޭ ފައިސާއާއި، ދައުލަތުގެ މިލްކުގައިވާ އިމާރާތްތަކާއި
ބިންބިމާއި ތަކެތީގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާއާއި، ދައުލަތުގެ
ބިން ނުވަތަ ތަކެތި ވިއްކައިގެން ލިބޭ ފައިސާއާއި، ޖޫރިމަނާގެ
ގޮތުގައި ލިބޭ ފައިސާއަށެވެ.
(36) "ދައުލަތުގެ އޮފީސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ
ބާރާއި، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންސާފު
ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި އިދާރާތަކާއި،
ޤާނޫނު އަސާސީއާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފެދޭ
އެންމެހައި މުއައްސަސާތަކާއި، ރަށު ކައުންސިލްތަކާއި،
އަތޮޅު ކައުންސިލްތަކާއި، ސިޓީ ކައުންސިލްތަކަށެވެ.
276

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(37) "ދައުލަތުގެ ފައިސާ" ނުވަތަ "ފައިސާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ރާއްޖޭގައި ނުވަތަ ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކުން
ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ޓެކްސް، ޗާޖް،
ފީ، ޑިއުޓީ، ޖޫރިމަނާ، ނުވަތަ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި
ބަލައިގެންފައިވާ ނުވަތަ ބަހައްޓައިފައިވާ ފައިސާއަށާއި، ފައިސާގެ
ގޮތުގައި ބަދަލުކުރެވޭ ލިޔުމަށާއި، ސެކިއުރިޓީޒަށާއި، އެހެން
ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި ދައުލަތުގައި
ބަހައްޓައިފައިވާ ފައިސާއަށާއި، ލޯނުގެ ފައިސާއަށާއި،
ވަކި ފަރާތަކުން ދީފައިވާ ފައިސާއަށާއި، ހަދިޔާއަށާއި، ލިބޭ
ނުވަތަ ލިބެންވާ އިންޓަރެސްޓުގެ ފައިސާއަށެވެ.
(38) "ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ތަންތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ކުންފުންޏެއް ކަމަށް ވިޔަސް، ބޯޑެއް ކަމަށް ވިޔަސް،
ކޮމިޝަނެއް ކަމަށް ވިޔަސް، ޖަމާޢަތެއް ކަމަށް ވިޔަސް،
ސަރުކާރުގެ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ހިއްސާގެ މިލްކުވެރިކަން އޮތް
މަޞްލަޙަތުގެ މިލްކުވެރިކަން އޮތް ތަންތަނަށެ ވެ. އޭގެ ތެރޭގައި،
ޕާޓްނަރޝިޕްތަކާއި، ޖޮއިންޓް ވެންޗަރތަކާއި، އެއްވެސް
ބާވަތެއްގެ ވިޔަފާރި އިންތިޒާމެއް ހިމެނޭކަމަށް ވާނަމަ،
އެ އިންތިޒާމެއް ހިމެނޭނެއެވެ.
(39) "ދައުލަތުގެ މަސްއޫލު އޮފީސްތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހާއި، މިނިސްޓްރީތަކާއި،
ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކާއި، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި،
މާލީ ހިންގުމާއި މާލީ ޒިންމާ އުފުލުން ވަކިން އޮންނަގޮތަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަ ނޑައަޅާ އޮފީސްތަކަށެވެ.
(40) "ލަޔަބިލިޓީޒް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވިޔަފާރިއެއްގެ
މިލްކުވެރިންނަށް ނުވަތަ އެ ވިޔަފާރިއަށް ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކަށް އެ ވިޔަފާރިއަކުން ދަރައިފައިވާ ދަރަންޏަށް ނުވަތަ
އަދާކުރަންޖެހޭ ފައިސާއަށެވެ.
(41) "ގެރެންޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްބަސްވުމެއްގައި ނުވަތަ
މުޢާމަލާތެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކުން އެ އެއްބަސްވުމުގެ ނުވަތަ
277

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުޢާމަލާތުގެ ޝަރުޠަކާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ
އެ އެއްބަސްވުން ނުވަތަ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުމުގައި ޝަރުޠުކުރާ
ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން، އުފެދޭ
ނަތީޖާއާމެދު އެ އެއްބަސްވުމުގައި ނުވަތަ މުޢާމަލާތުގައި
ބައިވެރިނުވާ ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ޒިންމާ އުފުލާނެކަން
ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށެވެ.
(42) "ގަވާއިދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، "ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ
"
ގަވާއިދު ގެ މާނައިގައެވެ.
(43) "ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006
(ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އަށާއި، އެ ޤާނޫނަށް ގެންނަ
އެންމެހައި އިޞްލާޙުތަކަށެވެ.
(44) "ސޮވްރިން ގެރެންޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
އެއްބަސްވުމެއްގައި ނުވަތަ މުޢާމަލާތެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތަކުން
އެ އެއްބަސްވުމުގެ ނުވަތަ މުޢާމަލާތް ޝަރުޠަކާ ޚިލާފުވުމުގެ
ސަބަބުން، ނުވަތަ އެ އެއްބަސްވުން ނުވަތަ މުޢާމަލާތެއް
ހިންގުމުގައި ޝަރުޠުކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުކުރުމުގެ
ސަބަބުން އުފެދޭ ނަތީޖާއާމެދު ދައުލަތުން ޒިންމާ އުފުލާނެކަން
ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި، ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ގެރެންޓީ
ދޫކުރުމުގެ އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލިޔުމަށެވެ.
(45) "ސެންޓްރަލް ޕޭމަންޓް ސިސްޓަމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
މިނިސްޓްރީގައި ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކުގެ ޕޭމަންޓްތައް
މަރުކަޒީކޮށް މެނޭޖްކުރުމަށް ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ނިޒާމަށެވެ.
(46) "ސެކިއުރިޓީޒް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސަރުކާރުން ނުވަތަ
ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ތަންތަނުގެ ޒިންމާގެ ޤާނޫނުގައި
މާނަކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ތަނަކުން، ނުވަތަ ބޭރުގެ
ސަރުކާރަކުން ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކުން ދޫކުރާ ސްޓޮކް، ބޮންޑް،
ބިލު، ނޯޓު، ނުވަތަ ޑިބެންޗަރ، އަދި ބޭންކްތަކުން ގަބޫލުކުރާ
ނުވަތަ އެންޑޯސްކޮށްފައިވާ ބިލްސް އޮފް އެކްސްޗޭންޖް، އަދި
278

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ބޭންކަކުން ދޫކުރާ ނެގޯޝިއަބަލް، ކޮންވަރޓިބަލް ނުވަތަ
ޓްރާންސްފަރަބަލް ސެޓްފިކެޓްސް އޮފް ޑިޕޮޒިޓްތަކަށެވެ.
(47) "ސެކިއުރިޓީ ޑޮކިއުމަންޓްސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތަށް
ފައިސާ ލިބިގަތުމާއި ފައިސާ ޚަރަދުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ ރަސީދު ފޮތްތަކާއި، ޑެބިޓް ނޯޓާއި،
ޕަރޗޭސް އޯޑަރާއި، ރިކުއިޒިޝަންތަކާއި، ކުރިޔަށް ނަންބަރު
ޖަހައިގެން (ސީރިއަލް ނަންބަރު) ވިއްކާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި،
ނުވިއްކާ ލިޔެކިޔުންތަކަށެވެ.
(48) "ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
މާލީ އަހަރެއްގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ ބަޖެޓުގެ ބައެއްގެ
ގޮތުގައި ހިމެނުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ
އަދަދަށެވެ.
(49) "ޝާއިޢުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޗާޕުކޮށްގެން ނުވަތަ
އާންމުކުރުމަށް ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިގެން
ނުވަތަ ވެބްސައިޓެއްގައި އާންމުކޮށްގެން ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް
ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކޮށްގެން އާންމުކުރެވޭ ކުރުމަށެވެ.
(50) "ޑިޕާޓްމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ތަނެއްގެ ދަށުން
ހިސާބު ބަލަހައްޓާ ކޮސްޓް ސެންޓަރުތަކުގެ ހިސާބުތައް
ޖުމުލަކުރެވޭ ފަންތިއަށެވެ. މި މާނައިގައި "ޑިޕާޓްމަންޓް"
ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ، ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި
މި ލަފުޒު ބޭނުންކުރެވޭ މަރުޙަލާތަކުގައި އެކަންޏެވެ.
(51) "ޒިންމާދާރު ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،
ދައުލަތުގެ އޮފީހެއްގެ ޕްރޮކިއަމެންޓް ކަންތަކާ ހަވާލުވެހުރި އެންމެ
އިސް މުވައްޒަފަށެވެ.
(52) "ޕްރިންސިޕަލް އެކައުންޓިންގ އޮފިސަރު" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން
ޑިޕާޓްމަންޓުތަކުގެ ހިސާބު ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ނުވަތަ
ކުރުވާ ފަރާތަށެވެ.
279

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(53) "ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ
އޮފީސްތަކުގައި ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ކަންތައްތައް ރާވައި ހިންގުމުގައި
ހަރަކާތްތެރިވާ އިސްމުވައްޒަފަށެވެ.
(54) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ، ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ
މެޖޯރިޓީ ހިއްސާ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް ނުވަތަ ރައްޔިތުންނަށް
ނިސްބަތްވާ ކުންފުނިތަކަށް ނުވަތަ ޕާރޓްނަޝިޕްތަކަށެވެ.
(55) "އަސާސީ ޚިދުމަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުގެ ދަށުން
ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤެއް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން
ފޯރުވައިދިނުމަށް ޓަކައި ދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތަށެވެ.
(56) "ސްޓޭންޑްސްޓިލް މުއްދަތު" ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ،
ކޮންޓްރެކްޓެއް ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން ބީލަމުގައި ބައިވެރިވި
ބީލަންވެރިންނަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަށް ދެވޭ މުއްދަތަށެވެ.
(57) "ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނިޝިއޭޓަޑް ޕްރޮޕޯޒަލް" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރގެ އިސްނެގުމަށް ދައުލަތަށް ހުށަހެޅޭ
ޕްރޮޕޯޒަލް އަށެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދުގައި ހިމަނައިފައިވާ "ދައުލަތުގެ މުދާ" ނުވަތަ "ދައުލަތުގެ
ފައިސާ" އަދި "ދައުލަތުގެ އޮފީސް"، މިއިން ކޮންމެ ޢިބާރާތެއް
މާނަކުރުމުގައި މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއާއި، އެ އޮތޯރިޓީގެ މުދާ
ނުވަތަ ފައިސާ އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. އަދި އެ އޮތޯރިޓީގެ ބެލުމުގެ
ދަށުގައިވާ މުދަލާއި ފައިސާއާމެދު ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު)1981 ގައި
ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ނ) މި ގަވާއިދުގައި ހިމަނައިފައިވާ "ދައުލަތުގެ މުދާ" ނުވަތަ "ދައުލަތުގެ
ފައިސާ" އަދި "ދައުލަތުގެ އޮފީސް"، މިއިން ކޮންމެ ޢިބާރާތެއް
މާނަކުރުމުގައި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.
280

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) މި ގަވާއިދުގައި މުފްރަދުކޮށް ގެނެސްފައިވާ ލަފުޒުތައް އެ ލަފުޒުތަކުގެ
ޖަމްޢު މާނައިގައްޔާއި، ޖަމްޢުކޮށް ގެނެސްފައިވާ ލަފުޒުތައް އެ ލަފުޒުތަކުގެ
މުފުރަދު މާނައިގައި ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި ގަވާއިދުގައި
މާނަކޮށްދީފައިވާ ލަފުޒެއް ބަހުގެ ހަމަތަކަށާއި ވާހަކަދައްކާ އުސޫލުތަކަށް
ބަދަލުވަމުންދާ ހާލަތްތަކުގައި، ލަފުޒު ބަދަލުވަމުންދާ ގޮތުގައި ވެސް
އެ މާނަ ދޭހަކުރެވިދާނެއެވެ.
ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު 19.02 (ހ) މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި
މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
(ށ) މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، 20 ފެބުރުވަރީ 2017 ގައި
ޢަމަލުކުރަން ފެށި ގަވާއިދު ނަންބަރު -20R2017/(ދައުލަތުގެ
މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު(އާއި، އެ ގަވާއިދަށް ގެނެސްފައިވާ އިޞްލާޙުތައް
އުވުނީއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
20 ފެބުރުވަރީ 2017 ގައި ޢަމަލުކުރަން ފެށި ގަވާއިދު
ނަންބަރު -20R2017/(ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު(އާއި،
އެ ގަވާއިދަށް ގެނެސްފައިވާ އިޞްލާޙުތަކުގެ ދަށުން ނެރެފައިވާ
އުސޫލުތަކާއި ސަރކިއުލަރތަކުގެ ތެރެއިން މި ގަވާއިދާ ތަޢާރުޟުނުވާ
އެންމެހައި އުސޫލުތަކާއި ސަރކިއުލަރތައް ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
20 ފެބުރުވަރީ 2017 ގައި ޢަމަލުކުރަން ފެށި ގަވާއިދު ނަންބަރު
-20R2017/(ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު(އާއި، އެ ގަވާއިދަށް
ގެނެސްފައިވާ އިޞްލާޙުތަކުގެ ދަށުން މި ގަވާއިދާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތަށް
އުފައްދައިފައިވާ ބޯޑުތަކާއި ކޮމިޓީތައް ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
20 ފެބުރުވަރީ 2017 ގައި ޢަމަލުކުރަން ފެށި ގަވާއިދު
ނަންބަރު -20R2017/(ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު(އާއި،
އެ ގަވާއިދަށް ގެނެސްފައިވާ އިޞްލާޙުތަކުގެ ދަށުން ނެރެފައިވާ
281

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އުސޫލުތަކާއި ސަރކިއުލަރތަކުގެ ތެރެއިން މި ގަވާއިދާ ތަޢާރުޟުނުވާ
އެންމެހައި އުސޫލުތަކާއި ސަރކިއުލަރތައް ދެމިއޮންނާނެއެވެ.
____
282

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޖަދުވަލު 1
1. މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުރިޔަށްގެންދާ ޕްރޮކިޔުމަންޓުތައް ފިޔަވައި، ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ
ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި ހުއްދަދިނުމަށް ދަރަޖަކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، ހުއްދަދެވޭނެ އަގާއި، ހުއްދަދޭނެ ފަރާތް، ތިރީގައިވާ
ތާވަލުގައި މިވަނީއެވެ.
ދަރަޖަ ޕްރޮކިޔުމަންޓުގެ ޖުމުލަ އަގު (ދިވެހި ރުފިޔާއިން) ހުއްދަ ދޭ ފަރާތް
2,000/- (ދެހާސް) ރުފިޔާއާ ހަމަޔަށް ޒިންމާދާރު ޕްރޮކިއުމަންޓް އޮފިސަރު ނުވަތަ
1 ލިޔުމަކުން ހުއްދަދީފައިވާ އޭނާގެ ދަށުގައިވާ
މުވައްޒަފަކު
2,000/- (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން 35,000/- މާލީ ޒިންމާދާރު ވެރިޔާ ނުވަތަ އެ ޒިންމާ
2 (ތިރީސް ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާ ހަމަޔަށް އަދާކުރުމަށް ލިޔުމަކުން އޭނާ ހުއްދަދީފައިވާ
ފަރާތެއް
35,000/- (ތިރީސް ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން ބިޑް ކޮމިޓީ
3
5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއާ ހަމަޔަށް
5,000,000/- 4 (ފަސް މިލިއަން) ރުފިޔާއިން މަތި ނޭޝަނަލް ޓެންޑަރ ބޯޑު
2. މި ގަވާއިދުގެ 10.19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، އެކި ފަރާތްތަކުން ކޯޓޭޝަން ހޯދައިގެން ތަކެތި
ގަނެވޭނީ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ހޯދޭނީ، މަތީގައިވާ ތާވަލުގެ ތެރެއިން ދަރަޖަ 1 އާއި ދަރަޖަ 2 އަށް ފެތޭ
ޕްރޮކިޔުމަންޓްތަކުގައެވެ.
3. މި ގަވާއިދުގެ 10.26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރާނީ، މަތީގައިވާ ތާވަލުގެ
ދަރަޖަ 3 އާއި ދަރަޖަ 4 އަށް ފެތޭ ޕްރޮކިޔުމަންޓްތަކެވެ.
4. މި ގަވާއިދުގެ 10.17 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، 10.18 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި، 10.26 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، ހަމައެކަނި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަރާތްތަކަށް ބީލަމުގައި ބައިވެރިވެވޭގޮތަށް ފުރުޞަތު ހަނިކުރެވޭނީ،
އެ ޕްރޮކިއުމަންޓަކަށް ލަފާކޮށްފައިވާ ޖުމުލަ އަގު 2,500,000/- (ދެ މިލިޔަން ފަސްލައްކަ) ދިވެހި ރުފިޔާއަށްވުރެ
ބޮޑުނޫންނަމައެވެ.
5. މި ގަވާއިދުގެ 10.33 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ)1(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، އެ ޕްރޮކިއުމަންޓަކަށް
ލަފާކޮށްފައިވާ އަގު 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ދިވެހި ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނަމަ، ޓެންޑަރަށް ހުޅުވައިލުމުގެ ދަޢުވަތު
ބައިނަލްއަގުވާމީ ފެންވަރުގެ މީޑިޔާއެއްގައި ނުވަތަ ވެބްސައިޓެއްގައި ޝާއިޢުކުރެވިދާނެއެވެ.
1

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
6. ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީ، މި ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ ބާބުގެ ވަކިވަކި މާއްދާތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ލާޒިމްވާ މިންގަ ނޑުތައް
އަންގައިދޭ ތާވަލެކެވެ.
ނަންބަރު މާއްދާ ޕްރޮކިޔުމަންޓުގެ ޖުމުލަ އަގު (ދިވެހި ރުފިޔާއިން)
10.38 1 (އ))4((ބިޑް ސެކިއުރިޓީ އާއި ޕަރފޯމަންސް 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތި
ގެރެންޓީ(
10.61 2 (އެޑްވާންސަށް ފައިސާ ދިނުން) 250,000/- (ދެލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއިން
ފެށިގެން މަތި
10.62 3 (ރިޓެންޝަން ފައިސާ އަގުން އުނިކުރުމާއި، 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތި
އެ ފައިސާ އަނބުރާ ދޫކުރުން(
10.62 3.1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ ދަށް
ނަންބަރުގެ 2.1
10.62 3.2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން
ނަންބަރުގެ 2.2 މަތި
10.63 4 (ނިމޭ މަސައްކަތަށް އަގު ދިނުން) 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން މަތި
10.63 4.1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއިން ފެށިގެން
ދަށް
10.63 4.2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއިން މަތި
10.65 5 (ލިކުއިޑޭޓަޑް ޑެމޭޖަސް)
10.65 5.1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ވަނަ 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއިން ދަށް
ނަންބަރު
10.65 5.2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ވަނަ 5,000,000/- (ފަސް މިލިޔަން) ރުފިޔާއިން މަތި
ނަންބަރު
____
2

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޖަދުވަލު 2
ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމާއި،
އެފަދަ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެގޮތުގެ އުސޫލު
1 ވަނަ ބައި
ފެށުން
ތަޢާރުފު 1. މިއީ، މި ގަވާއިދުގެ 10.22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ
އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލްތައް ހުށަހެޅުމާއި، އެފަދަ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި
ޢަމަލުކުރާނެގޮތުގެ އުސޫލެވެ.
ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ބާވަތްތައް 2. ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް ޕްރޮޕޯޒަލްގެ ގޮތުގައި ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅޭނީ ތިރީގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކެވެ.
(ހ) ސަރުކާރުން ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ ވަކި މަޝްރޫޢަކަށް ނުފެތުނު ނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ
ތަރައްޤީގެ އަމާޒުތަކަށް ވާސިލުވުމަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭ ފަދަ މަޝްރޫޢުތަކާ
ގުޅޭ ޕްރޮޕޯޒަލް.
(ށ) ސަރުކާރުގެ ސްޓްރެޓީޖިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް
އީޖާދީގޮތެއްގައި (އިނޮވޭޓިވްގޮތެއްގައި) އަދި ފުދުންތެރި ގޮތެއްގައި ހާސިލުކުރުމަށް
މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯޒަލް.
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަނޭޅޭނެ 3. ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2025/R-100 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދު(އަށް 4 ވަނަ
ހާލަތްތައް
އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދުން އުނިކުރެވިފައި(
3

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމަނަންޖެހޭ 4. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅަންވާނީ ތިރީގައިވާ ބައިތައް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
ބައިތައް
(ހ) އެޕްލިކޭޝަން ފޯމު.
(ށ) ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ހިމެނޭ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ
މަޝްރޫޢުގެ ޕްރޮޕޯޒަލް.
(1) ޕްރޮފޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ނަން ؛
(2) މަޝްރޫޢު ހިންގުމަށް ހުށަހަޅާ ތަން؛
(3) މަޝްރޫޢު ހިންގުމަށް ބިން ބޭނުންވާ ނަމަ، ބޭނުންވާނެ ބިމާއި، އެ ބިމުގެ
ބޮޑުމިން (ހެކްޓަރުން)؛
(4) މަޝްރޫޢުގެ މައިގަ ނޑު ބައިތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ސްޓްރެޓީޖިކް
ލަ ނޑުދަ ނޑިތަކާ ގުޅުންހުރި މިންވަރު؛
(5) މަޝްރޫޢު ހިންގުމަށް ހުށަހަޅާ ވިޔަފާރި މޮޑެލްއާއި، މައިގަ ނޑު ކޮމާޝަލް
ޓަރމްސް.
(6) މަޝްރޫޢުގެ ޖުމުލަ އިންވެސްޓްމަންޓުގެ މިންވަރާއި، އިންވެސްޓްމަންޓަށް
ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދާނެ ގޮތް؛
(7) މަޝްރޫޢަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބޭނުންވާ ކޮމިޓްމަންޓެއް އޮތް ނަމަ
އެކަމުގެ ތަފުސީލު.
(ނ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ޖަމުޢިއްޔާއެއް ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއް
ނަމަ، ކުންފުނި ނުވަތަ ޖަމުޢިއްޔާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާކަމުގެ
ސެޓުފިކެޓުގެ ކޮޕީއާއި، އަސާސީ ގަވާއިދުގެ ކޮޕީއާއި، ހިންގާ ގަވާއިދުގެ ކޮޕީ ނުވަތަ
އެނޫންވެސް އެފަދަ ޤާނޫނީ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ.
(ރ))1(ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ދިވެހި އަމިއްލަ ފަރުދެއް ނަމަ، ދިވެހި
ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑުގެ ކޮޕީ؛
4

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ބިދޭސީއެއް ނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ޕާސްޕޯޓުގެ
ނޯޓަރައިޒްކޮށްފައިވާ ކޮޕީއެއް.
(ބ) މަޝްރޫޢުގެ ދާއިރާގައި ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ފަންނީ ޤާބިލުކަން ހުރި
މިންވަރު އަންގައިދޭ ލިޔެކިޔުން.
(ޅ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ވޭތުވެދިޔަ 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ
މާލީ ބަޔާންތަކުގެ ކޮޕީ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތްނަމަވެސް، ހުށަހަޅައިފައިވާ
ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމެނޭ މަޝްރޫޢުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، 3 (ތިނެއް) އަހަރަށްވުރެ
ދިގު މުއްދަތުގެ އޮޑިޓުކޮށްފައިވާ މާލީބަޔާން ހުށަހެޅުމަށް އެންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު
މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުން 5. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާނީ، ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމެނޭ މަޝްރޫޢުގެ
ދާއިރާއާ ގުޅޭ މިނިސްޓްރީއަކަށެވެ.
(ށ) ޕްރޮޕޯޒަލް ތައްޔާރުކުރުމުގައި އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ސާފުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެ ނަމަ،
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެ ކަމެއް ސާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ނ) ޕްރޮޕޯޒަލެއް ހުށަހެޅުމަށްފަހު، ޕްރޮޕޯޒަލާއި އެ ޕްރޮޕޯޒަލަކާއެކު ހުށަހަޅާ ހުރިހާ
ލިޔުންތަކުގެ މިލްކުވެރިކަން ސަރުކާރަށް ލިބިގެންދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމެނިފައިވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތުތަކުގެ ފިކުރީ މިލްކުވެރިކަމުގެ
ހަމައެކަނި ޙައްޤުވެރި ފަރާތަކީ ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތެވެ.
(ރ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގައި ހިނގާ ހުރިހާ ޚަރަދަކަށް ޒިންމާވާނީ، ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ
ފަރާތުންނެވެ.
(ބ) މިނިސްޓްރީއަށް ޕްރޮޕޯޒަލެއް ލިބުމުން، އެ ޕްރޮޕޯޒަލް ލިބުނުކަމުގެ ލިޔުމެއް،
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދޭންވާނެއެވެ.
6. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ޕްރޮޕޯޒަލްތައް އެސެސްކޮށް ޕްރޮޕޯޒަލާމެދު ގޮތެއް ނިންމޭނީ
ތިރީގައިވާ މަރުޙަލާތަކަށް ބަހައިލައިގެންނެވެ.
5

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެސެސްމަންޓް އަދި (ހ) ފުރަތަމަ މަރުޙަލާ:
ޕްރޮޕޯޒަލާމެދު ގޮތެއް
ނިންމުން
(1) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އަސާސީ މިންގަ ނޑުތަކަށް
ޕްރޮޕޯޒަލް ފެތޭތޯ ބެލުމާއި، ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ދާއިރާގައި ޕްރޮޕޯޒަލް
ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޤާބިލުކަން ހުރިތޯ ބެލުން؛
(2) ޕްރޮޕޯޒަލާ ގުޅޭ ސްޓްރެޓީޖިކް އެސެސްމަންޓާއި މަޝްރޫޢުގެ ޑީޓެއިލްޑް
އެސެސްމަންޓް ހެދުން؛
(3) ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ޕްރޮޕޯޒަލް
ހުށަހެޅުމާމެދު މިނިސްޓްރީން ގޮތެއް ނިންމުން.
(ށ) ދެވަނަ މަރުޙަލާ:
(1) ޕްރޮޕޯޒަލާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ޓަކައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުން؛
(2) މަޝްރޫޢުގެ ޓަރމްސް ނެގޯޝިއޭޓްކޮށް ފައިނަލައިޒްކުރުން.
(ނ) ތިންވަނަ މަރުޙަލާ:
(1) ފޮރިން އިންވެސްޓްމަންޓް އަދި/ނުވަތަ ވިޔަފާރި ރަޖިސްޓަރީކުރުން؛
(2) އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުން.
2 ވަނަ ބައި
ފުރަތަމަ މަރުޙަލާ
އިނީޝަލް އެސެސްމަންޓް 7. (ހ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅުމުން ހެދޭ އިނީޝަލް އެސެސްމަންޓުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން
ފުރިހަމަވާކަން މިނިސްޓްރީން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ބައިތައް ހިމަނައިފައިވޭތޯ ބެލުން؛
6

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(2) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅައިފައިވާ ދާއިރާގައި ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ
ތަޖުރިބާއާއި، ފަންނީ ޤާބިލުކަމާއި މާލީ ޤާބިލުކަން ހުރިތޯ ބެލުން.
(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަނުވާ ނަމަ، ހުށަހަޅައިފައިވާ
ޕްރޮޕޯޒަލް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ނުވަތަ ކުރިޔަށް ނުގެންދިޔުމަށް މިނިސްޓްރީއަށް
ނިންމިދާނެއެވެ. އަދި، މިގޮތުގެ މަތީން ނިންމާ ނިންމުން، އެގޮތަށް ނިންމި
ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށް، ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މިނިސްޓްރީން
އަންގަންވާނެއެވެ.
ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ސްޓްރެޓީޖިކް 8. މި އުސޫލުގެ 7 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާ
އެސެސްމަންޓް
ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ނިންމައިފައިވާ
ޕްރޮޕޯޒަލްތަކަކީ ސަރުކާރުގެ ސްޓްރެޓީޖިކް ލަ ނޑުދަ ނޑިތައް ހާސިލުވާ ޕްރޮޖެކްޓެއްތޯ
ދެނެގަނެ، ޕްރޮޕޯޒަލުން މުޖުތަމަޢަށް ކުރާނެ އަސަރު ދެނެގަތުމަށް ޓަކައި އެ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގެ
ސްޓްރެޓީޖިކް އެސެސްމަންޓެއް މިނިސްޓްރީން ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
ޑީޓެއިލްޑް އެސެސްމަންޓް 9. (ހ) މި އުސޫލުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސްޓްރެޓީޖިކް އެސެސްމަންޓާ
އެކުއެކީގައި، ތިރީގައިވާ ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް، ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ޑީޓެއިލްޑް
އެސެސްމަންޓެއް މިނިސްޓްރީން ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) މަޝްރޫޢުން ރައްޔިތުންނަށް ކުރާނެ ފައިދާ؛
1.1 ޕްރޮޕޯޒަލް ބައްޓަންކުރުމުގައި ސަރުކާރުން ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް
ރާވައިފައިވާ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކާއި، ހާސިލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ސްޓްރެޓީޖިކް ލަ ނޑުދަ ނޑިތަކާ ގުޅުންހުރި މިންވަރު.
1.2 އެފަދަ މަޝްރޫޢަކަށް މުޖުތަމަޢު ބޭނުންވެފައިވާ މިންވަރު.
1.3 ހުށަހަޅައިފައިވާ މަޝްރޫޢުން މުޅި ޤައުމުގެ ކުރިއެރުމަށް ލިބޭނެ
ފައިދާއާއި މަންފާ.
(2) މަޝްރޫޢުގެ ފީޒިބިލިޓީ؛
7

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
2.1 މަޝްރޫޢަކީ ޓެކްނިކަލްގޮތުން ކުރި ޔަށް ގެންދެވިދާނެ މަޝްރޫޢެއްތޯ
ދެނެގަތުން.
2.2 މަޝްރޫޢު ފެށުމަށް ބޭނުންވާ ފައިނޭންސް.
2.3 މުޖުތަމަޢަށާއި، ތިމާވެށްޓަށާއި، އިޤްތިޞާދަށް މަޝްރޫޢުން ކުރާނެ
އަސަރު.
(3) ފަންނީ ޤާބިލުކަމާއި މާލީ ޤާބިލުކަންހުރި މިންވަރު؛
3.1 ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފައިވާ މަޝްރޫޢާއި އެފަދަ
އެހެނިހެން މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމުގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ
މިންވަރާއި، އެކަމުގެ ތަޖުރިބާ.
3.2 ހުށަހަޅައިފައިވާ މަޝްރޫޢު ހިންގުމުގެ މާލީ ތަނަވަސްކަން ހުރި
މިންވަރު.
(4) ފައިސާ ހޯދާގޮތް؛
މަޝްރޫޢަށް ފަންޑުކުރުމަށް ރާވައިފައިވާ ގޮތަކީ ސަރުކާރުގެ މާލީ
ތަނަވަސްކަން ތަންދޭ ފަދަ ގޮތަކަށްވުން.
(5) ވިޔަފާރި މޮޑެލް؛
ހުށަހަޅައިފައިވާ ކޮމާޝަލް ޓަރމްސްތައް ސަރުކާރަށް ގަބޫލުކުރެވޭ
މިންވަރު.
(6) ޑިއު ޑިލިޖަންސް؛
6.1 އެތިކަލް މިންގަ ނޑުތައް: ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ
ބައިނަލްއަގުވާމީގޮތުން ބަލަހައްޓާ ބްލެކްލިސްޓެއްގައި ނަން
ހިމެނިފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވުން.
6.2 އިންސޯލްވަންސީ: ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ދަރަނިވެރިވެފައިވާ
ނުވަތަ ބަނގުރޫޓުވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވުން.
8

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
6.3 ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތް ނިސްބަތްވާ ޤައުމުން ލާޒިމުކުރާ ޤާނޫނީ
ޒިންމާތައް އަދާކޮށްފައިވުން.
6.4 ކުށުގެ ރިކޯޑު: ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ
ޑައިރެކްޓަރުންނަކީ މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި ކަމަކުން ޖިނާއީ ކުށުގެ
ރިކޯޑެއް އޮތް ބަޔަކުކަމުގައި ނުވުން.
(ށ) މި އުސޫލުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާއި 9 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސްޓްރެޓީޖިކް
އެސެސްމަންޓާއި ޑީޓެއިލްޑް އެސެސްމަންޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި ކަމާގުޅޭ އެންމެހައި
ވުޒާރާތައް ބައިވެރިކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މިކަމުގައި ފަންނީ ތަޖުރިބާކާރުންގެ އެހީއަށް
ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ޤާނޫނީ ދާއިރާއާއި، މާލީ ދާއިރާއާއި، ތިމާވެށީގެ ދާއިރާ
ހިމެނޭހެން، ކަމާ ގުޅޭ މުއައްސަ ސާތަކުގެ އެހީތެރިކަން ވެސް ހޯދިދާނެއެވެ.
(ނ) ޕްރޮޕޯޒަލްގެ އިނީޝަލް އެސެސްމަންޓާއި، ސްޓްރެޓީޖިކް އެސެސްމަންޓާއި،
ޑީޓެއިލްޑް އެސެސްމަންޓަށް ބިނާކޮށް މިނިސްޓްރީން ތައްޔާރުކުރާ ރިޕޯޓު
ވަޒަންކުރުމަށްފަހު، އެ ޕްރޮޕޯޒަލަކާމެދު އަންނަނިވިގޮތުންކުރެ ގޮތަކަށް މިނިސްޓަރު
ނިންމަންވާނެއެވެ.
(1) އެ ޕްރޮޕޯޒަލަކީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅަން އެ ވަގުތަށް އެންމެ ރަނގަޅު ޕްރޮޕޯޒަލެއް ނޫންކަމަށް
މިނިސްޓަރަށް ފެންނަ ނަމަ، އެ ޕްރޮޕޯޒަލް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅަން ނުފެންނަކަމަށް ނިންމުން. އަދި
އެގޮތަށް ނިންމި ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށް، ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް
މިނިސްޓްރީން އެކަން އެންގުން؛ ނުވަތަ
(2) އެ ޕްރޮޕޯޒަލަކީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅަން އެންމެ ރަނގަޅު ޕްރޮޕޯޒަލެއް ކަމަށް މިނިސްޓަރަށް
ފެނިއްޖެ ނަމަ، އެ ޕްރޮޕޯޒަލާމެދު އަންނަނިވި ގޮތަކުން ކުރެ ގޮތަކަށް
ޢަމަލުކުރުމަށް ޓަކައި، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކޮމިޓީއަށް މިނިސްޓްރީން ހުށަހެޅުން.
9

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
2.1 ހުށަހަޅައިފައިވާގޮތަށް ކުރިޔަށް ގެންދަން ނިންމުމަށް.
2.2 ސީދާ މަޝްވަރާއަކަށް ދިއުމަށް ނިންމުމަށް.
2.3 ވާދަވެރި ބީލަމަކަށް ހުޅުވައިލުމަށް ނިންމުމަށް.
2.4 ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް ނުފެންނަކަމަށް ނިންމުމަށް.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ 2.1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން، ޕްރޮޕޯޒަލާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓްރީން ހުށަހަޅައިފައިވާ ގޮތަށް ކުރިޔަށް
ގެންދަން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން
ނިންމައިފި ނަމަ، މި އުސޫލުގެ 11 ވަނަ މާއްދާއާއި 12 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ މަތީން، އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ކަންކަން
މިނިސްޓްރީން ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ 2.3 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ވާދަވެރި ބީލަމަކަށް ދިއުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ
މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ނިންމައިފި ނަމަ، ބިޑު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރު ޞަތު، ޕްރޮޕޯޒަލް
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވެސް ދެވޭނެއެވެ. ވާދަވެރި ބީލަމުގެ މަރުޙަލާ ކުރިޔަށްގެންދާނީ،
ކަމާބެހޭ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގެ 2.4 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ
މަތީން ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ކަންކަން އިތުރަށް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ނުފެންނަކަމަށް
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ނިންމައިފި ނަމަ،
އެގޮތަށް ނިންމި ސަބަބުތައް، ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މިނިސްޓްރީން
އަންގަންވާނެއެވެ.
2 ވަނަ ބައި
ދެވަނަ މަރުޙަލާ
ޕްރޮޕޯޒަލާ ގުޅޭ 10. (ހ) މަޝްރޫޢުގެ ސްކޯޕާއި ޓަރމްސްތަކާއި އެހެނިހެން ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ޕްރޮޕޯޒަލް
މަޝްވަރާތައް ކުރިޔަށް
ހުށަހެޅި ފަރާތާއި ސަރުކާރާއެކު، މި އުސޫލުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(
10

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ގެންދިޔުމާއި، ކޮމާޝަލް ވަނަ ނަންބަރުގެ 2.2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ސީދާ މަޝްވަރާއަށް
ޓަރމްސް ފައިނަލައިޒްކުރުން
ދިޔުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީން ނިންމައިފި
ނަމަ، އެ ނިންމުމާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތާއެކު
މިނިސްޓްރީން ސީދާ މަޝްވަރާއަށް ގޮސް މަޝްރޫޢުގެ ޓަރމްސްތައް ފައިނަލައިޒް
ކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތާއި ސަރުކާރާއެކު
ސީދާ މަޝްވަރާއަށް ދިޔުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކޮމިޓީން ނިންމާ ހާލަތުގައި، މަޝްރޫޢުގެ ޓަރމްސްތަކާމެދު ސީދާ މަޝްވަރާއަށް
ދިޔުމުގެ ކުރިން އެކަމަށް މަގު ފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތާއެކު
ފަހުމުނާމާ (މެމޮރަންޑަމް އޮފް އަންޑަސްޓޭންޑިންގ) އެއްގައި ސޮއިކުރުމަށް
ދެފަރާތުންކުރެ ފަރާތަކަށް ފެންނަ ނަމަ، އެފަދަ ފަހުމުނާމާއެއްގައި
ސޮއިކުރެވިދާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ކުރެވޭ ސީދާ މަޝްވަރާތައް ނިމިގެންދާގޮތަށް
ރިޢާޔަތްކޮށް، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވެވޭ މަޝްރޫޢުގެ މައިގަނޑު ކޮމާޝަލް
ޓަރމްސްއާމެދު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގެ ހުއްދަ
ހޯދުމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް،
މިނިސްޓްރީން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
2 ވަނަ ބައި
ތިންވަނަ މަރުޙަލާ
އެއްބަސްވުމުގައި 11. (ހ) މި މަރުޙަލާގައި، ސަރުކާރާއި ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ މަޝްރޫޢު ހިންގުމަށް
ސޮއިކުރުން
ކަ ނޑައަޅާ ފަރާތާ ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިޔަށް
ގެންދެވޭނެއެވެ. މި އެއްބަސްވުން ބިނާކުރެވޭނީ، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި
އެއްބަސްވުމަކަށް އާދެވިފައިވާ އަދި މި އުސޫލުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
ކޮމިޓީން ހުއްދަ ދީފައިވާ ކޮމާޝަލް ޓަރމްސްގެ މައްޗަށެވެ.
11

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި އެއްބަސްވުމުގައި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ސޮއިކުރާނީ، އެ މަޝްރޫޢެއް ހިންގުމަށް
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ކަ ނޑައަޅާ
މިނިސްޓްރީއަކުން ނުވަތަ އިދާރާއަކުންނެވެ.
ފޮރިން އިންވެސްޓްމަން 12. ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޝްރޫޢެއް ހިންގުމަށް ޓަކައި ފޮރިން
އަދި/ނުވަތަ ވިޔަފާރި
އިންވެސްޓްމަންޓެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއް ރަޖިސްޓަރީކުރަންޖެހޭ ފަރާތެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ،
ރަޖިސްޓަރީކުރުން
މި އުސޫލުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެއްބަސްވުމުގައި
ސޮއިކުރުމުގެ ކުރިން އެކަންކަމުގެ ޤާނޫނީ އިޖުރާތު ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
43 ވަނަ ބައި
ޝާމިލްވާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ 13. ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ޒިންމާތައް، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.
ޒިންމާ
(ހ) މި އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޕްރޮޕޯޒަލް ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހެޅުން.
(ށ) ޕްރޮޕޯޒަލް އެސެސްކުރުމުގައި އިތުރު މަޢުލޫމާތު ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި،
މިނިސްޓްރީން ކަ ނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން އެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުން.
(ނ) ޕްރޮޕޯޒަލާއެކު ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމަތަކީ ޞައްޙަ މަޢުލޫމާތުކަން ކަށަވަރުކުރުން.
މިނިސްޓްރީގެ ޒިންމާތަކާއި 14. (ހ) ހުށަހެޅޭ ޕްރޮޕޯޒަލްތައް ބަލައިގަތުމުގައްޔާއި، އެ ޕްރޮޕޯޒަލްތައް އެނަލައިޒް
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
ކުރުމުގައްޔާއި، މި ކަންކަން ވިލަރެސްކުރުމުގައި އެންމެ އިސް ދައުރު އަދާކުރުން.
(ށ) ޕްރޮޕޯޒަލްތައް ލިބޭ މިންވަރަކުން ގަވާއިދުން އެކަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހަށް
އަންގަމުން ގެންދިއުން.
(ނ) ހުށަހަޅައިފައިވާ ޕްރޮޕޯޒަލް ފުރިހަމަތޯ ބެލުން.
(ރ) ޕްރޮޕޯޒަލް އެސެސްކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި، ކަމާ ގުޅޭ އެހެނިހެން ވުޒާރާތަކާއި
އިދާރާތައް ބައިވެރިކުރުމުގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުން.
12

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ކިބައިން އިތުރު މަޢުލޫމާތެއް ހޯދަން ބޭނުންވާ ނަމަ،
އެ މަޢުލޫމާތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އެދުން.
(ޅ) ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެ ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ކޮމްޕްލައެންސް ނުވަތަ ނޮން-
ކޮމްޕްލައެންސް އެންގުން.
(ކ) މި އުސޫލުގައި ކަ ނޑައަޅައިފައިވާ އެސެސްމަންޓް ކްރައިޓީރިއާގެ ދަށުން ޕްރޮޕޯޒަލް
އެސެސްކުރުން.
(އ) ޕްރޮޕޯޒަލާ ގުޅޭ ހުށަހެޅުންތަކުގެ އިނީޝަލް އެސެސްމަންޓާއި، ސްޓްރެޓީޖިކް
އެސެސްމަންޓާއި، ޑީޓެއިލްޑް އެސެސްމަންޓް ހެދުން.
(ވ) ޕްރޮޕޯޒަލާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ޚާއްޞަ ޕެނަލެއް އެކުލަވައިލަންޖެހޭކަމަށް
ފެންނަ ނަމަ، އެފަދަ ޕެނަލެއް އެކުލަވައިލުން.
(މ) ޕްރޮޕޯޒަލާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ޚާއްޞަ ޕެނަލެއް އެކުލަވައިލެވިއްޖެ ނަމަ،
އެ ޕެނަލުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އެހީތެރިވެދިނުން.
ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ 15. (ހ) ފުރަތަމަ މަރުޙަލާ ކަޑައްތުކޮށްފައިވާ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން.
ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ
(ށ) މަޝްރޫޢުގެ މައިގަ ނޑު ކޮމާޝަލް ޓަރމްސްއަށް ހުއްދަދިނުން.
މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގެ ދައުރު
(ނ) ކުރިން އެއްބަސްވެފައިވާ ކޮމާޝަލް ޓަރމްސްއަކަށް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ
ފަންޑިންގއަކަށް ނުވަތަ މަޝްރޫޢާބެހޭ މުހިންމު އެއްވެސް ކަމަކަށް ބަދަލެއް
އަތުވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެ ބަދަލަކާ އެއްގޮތަށް ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދަ
ދިނުން.
54 ވަނަ ބައި
އެހެނިހެން
މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން 16. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގެ ތެރެއިން އެއްބަސްވުމަކާ ހަމަޔަށް
ގެންދެވޭ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި
ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
13

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޝާއިޢުކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި
ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތާއި، ހުށަހަޅައިފައިވާ ޕްރޮޕޯޒަލުގެ ސްކޯޕް
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) ވިޔަފާރީގެގޮތުން ޙައްސާސް މަޢުލޫމާތުތައް ރައްކައުތެރިކުރެވޭނެކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް
ޓަކައި އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ހާމަކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހެޅި ފަރާތާއެކު
މިނިސްޓްރީން މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.
ޤާނޫނާއި ގަވާއިދަށް 17. (ހ) ޕްރޮޕޯޒަލް އެސެސްކުރުމުގެ އެންމެހައި މަރުޙަލާތަކުގައްޔާއި އެއްބަސްވުމުގައި
ޢަމަލުކުރުން
ސޮއިކުރުމުގެ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރިޔަށް ގެންދަންވާނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.
(ށ) މި އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެ ނަމަ، އެކަމާމެދު ގޮތެއް
ނިންމާނީ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީންނެވެ.
މާނަކުރުން 18. މި އުސޫލުގައި ޢިބާރާތެއް ނުވަތަ ލަފުޒެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަ ނޑައެޅިގެން އެހެން
މާނައެއް ދޭހަނުވާހައި ހިނދަކު، އަންނަނިވި ޢިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ
ޢިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ތީރިގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.
(ހ) "ޕްރޮޕޯޒަލް" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ، ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ އިނީޝިއޭޓެޑް
ޕްރޮޕޯޒަލްތަކަށެވެ.
(ށ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ، ޕްރޮޕޯޒަލްގައި ހިމެނޭ މަޝްރޫޢުގެ
ދާއިރާއާ ގުޅޭ މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުވެފައިވާ ވުޒާރާއަށެވެ.
(ނ) "ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމަށާއި، އިޤްތިޞާދު ރަނގަޅުކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ
ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލަފާ ދިނުމަށް
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އުފައްދައިފައިވާ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މައްޗަށް
އެކުލެވޭ އިކޮނޮމިކް ކައުންސިލަށް ނުވަތަ ކަމާގުޅޭ ކޮމިޓީއަށެވެ.
14

ވޮލިއުމް: 52 އަދަދު: 215 ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2023/R-158 ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ރ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީ، ޕްރޮޕޯޒަލުގައި ހިމެނޭ މަޝްރޫޢުގެ
ދާއިރާއާ ގުޅޭ މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުވެފައިވާ ވުޒާރާ ހިންގުމާ
ހަވާލުވެ ހުންނަ ވަޒީރަށެވެ.
____
15